

25X1

Page Denied

ΚΩΣΤΑ ΜΠΡΑΜΟΥ

ΚΩΣΤΑ ΜΠΡΑΜΟΥ: ΣΛΑΒΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΣΛΑΒΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Προπαγάνδα καὶ ἐπαναστατικὴ δράσις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1953

STAT

ΚΩΣΤΑ Α. ΜΠΡΑΜΟΥ

ΣΛΑΒΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Προπαγάνδα και επαναστατική δράσις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1953

«'Από τὸ βοριά πάντα γενεές βαρβάρων θὰ πλα-
κῶνουν γιὰ νὰ πνίξουν τὴν ἑλληνικὴ τὴ φύτρα.
"Ἕλληνες, ἡ φύτρα σας σὲ γῆς ἑλληνικὴ γεν-
νιέται, ξεφυτρώνει, θεριεύει καὶ φουντώνει.
Γενεές κλεφτῶν ὅς στέκονται παντοτεινὰ σκοποὶ
ἀκούραστοι στὰ σύνορα τὰ βορινὰ γιὰ ν' ἀντρειεύ-
ουν οἱ "Ἕλληνες πολεμῶντας μὲ βαρβάρους καὶ
γιὰ νὰ φυλάγουν τὰ ἑλληνικὰ τὰ ἅγια χῶματα».

ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΙΣ

Ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος προέχουσιν θέσιν εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας κατέχει τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα. Κατέστη πλέον γενικῶς ἀποδεκτόν, ὅτι ὡς Ἀνατολικὸν ζήτημα νοεῖται ἡ πολιτικὴ τῶν Μεγάλων εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων ἥτις, ἀκαθόριστος ἐν τῷ συνόλῳ της, κατέτεινεν, ἀναλόγως τῶν μεταβαλλομένων περιστάσεων καὶ διεθνῶν πολιτικῶν συνθηκῶν, εἴτε εἰς τὴν διατήρησιν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἀποκαλουμένης «Μεγάλης Ἀσθενοῦς», εἴτε εἰς τὴν διάλυσιν αὐτῆς.

Ὁργανικῶς συνδεδεμένον πρὸς τὸ Ἀνατολικόν, εἶναι τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἔννοια ὑπάλληλος καὶ ὑποτεταγμένη εἰς τὴν πρώτην ἀνθύπαρκτον καὶ αὐτοτελῇ τοιαύτην. Ὡς Μακεδονικὸν ζήτημα, δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὴν τάσιν τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου πρὸς ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, τὸν ἀγῶνα τούτων κατὰ τῆς καταρρέουσας Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὰς μεταξὺ των συγκρούσεις πρὸς ἐπικράτησιν ἐν τῷ μακεδονικῷ χώρῳ.

Ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ, πολὺ ἐνωρίς, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν Πανσλαβιστῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν θέσιν της μεταξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἐπεζήτη διέξοδον πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ τῆς κατοχῆς τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Εἰς τοῦτο ἄλλωστε παρεσύρето καὶ ἐβοηθεῖτο καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν Σέρβων καὶ Βουλγάρων εἰς τὸ κεντρικὸν τμήμα τῆς χερσονήσου. Αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ καὶ ἡ ἐπικράτησις τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὰς σλαβικὰς χώρας οὐδεμίαν μεταβολὴν ἐπέφερον εἰς τὴν διαρκῆ προσπάθειαν τῶν Σλάβων νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ Αἰγαῖον, κατὰ τῆς ὁποίας ὅμως ὁ Ἑλληνισμὸς ἐγκατεστημένος εἰς τὴν Βαλκανικὴν χερσόνησον ἀπὸ 3000 ἐτῶν ἀμύνεται. Πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς φυσικῆς αὐτῆς θέσεως τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἐν Μακεδονίᾳ, ἐκτὸς τῶν πολέμων τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ἐκπροσωποῦντος κατὰ κύριον λόγον τὰ πανσλαβιστικὰ σχέδια, ἡσκήθησαν προπαγάνδαι καὶ ἐδημιουργήθησαν ἐπαναστατικαὶ ὁργανώσεις τῶν ὁποίων ἡ δράσις δὲν ἔχει προηγούμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Τὰ γεγονότα τῆς κατοχῆς 1941-1944, ἀλλὰ καὶ τὰ μετέπειτα, ἀπέδειξαν ὅτι οἱ κίνδυνοι κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ βορρᾶ ὄχι μόνον δὲν ἐξέλιπον ἀλλὰ τοῦναντίον ηὐξήθησαν διὰ τῆς παρεμβάσεως τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ἡ Ἑλλάς μὲ τὸ τέλος τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, ἀφοῦ προσέφερεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας, ἄνευ οὐδενὸς ὑπολογισμοῦ, ἐκατόμβας θυσιῶν εἰς ἀνθρώπινον ὑλικὸν καὶ ὑπέστη ἄνευ προηγουμένου οἰκονομικὴν καταστροφὴν, ἥλπισεν ὅτι θὰ ἀφήνετο ἥρεμος καὶ ἀπερίσπαστος νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς τῆς. Εἶχε προσφέρει εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον τὸ ὑπέροχον παρῶδειγμα τῆς αὐτοθυσίας τοῦ μικροῦ της λαοῦ, ὃ ὁποῖος γνωρίζει νὰ ἀποθνήσκῃ χάριν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν αἰωνίων ἡθικῶν ἀξιών. Εἶχε προσφέρει ἀκόμη πλέον ὑλοποιημένην βοήθειαν, τὴν πρώτην συμμαχικὴν νίκην ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους καὶ τὴν ἐξάμηνον ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν τῆς κατὰ τῶν σιδηροφράκτων στρατιῶν τοῦ Ἀξονος. Ἀντὶ ὅμως τῆς τόσον ἀπαραιτήτου ἐσωτερικῆς γαλήνης καὶ τάξεως, ἀπὸ τοῦ 1943 ἀκόμη, ἀρχίζουν νὰ ἠψοῦνται νέφη ἀπειλητικὰ ὑπὲρ τὸν ἐλληνικὸν ὀρίζοντα, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ νὰ κατιδιώκουν τὸ περιφερόμενον εἰς Μέσην Ἀνατολὴν κράτος, μὲ σκοπὸν νὰ διαλύσουν τὸ ἴδιον καὶ τὸν ἀνασυγκροτούμενον ἐκεῖ ἐλληνικὸν στρατόν.

Τὰ κομμουνιστικὰ ἀνταρτικὰ τμήματα ἐν Ἑλλάδι, κατευθυνόμενα ὑπὸ σκοτεινῶν δυνάμεων, ἐπεβάλλοντο παντοῦ καὶ ἀνεγνωρίζοντο ἀπὸ τὸν συμμαχικὸν παράγοντα. Ἐτεινον νὰ μονοπωλήσουν τὸν ἐθνικὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα εἰς τὸ πύτριον ἔδαφος καὶ δὲν ἠνείχοντο οὐδὲ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν ὑπαρξίν ἐλληνικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων αἱ ὁποῖαι νὰ μὴ ἐξαρθῶνται ἀπὸ αὐτά. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀφοῦ ἐδημιούργησε τὸ Ε.Α.Μ. διὰ νὰ συγκαλυφθῇ, ἀνέπτυξε τὸν Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ἔθηκεν ὡς μόνον σκοπὸν τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς ἡμῶν τῇ ἀποχωρήσει τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐξ Ἑλλάδος. Πρὸς τοῦτο συνεμάχησε μετὰ τοῦ βουλγαρικοῦ ἀστικοῦ κράτους, παρ' ὅλον ὅτι τοῦτο, μετέχον τοῦ Ἀξονος, κατεῖχε τὴν ἐλληνικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην. Συγχρόνως τὸ Κ.Κ.Ε. συνειργάζετο μὲ τὸ Κ.Κ.Γ., Κ.Κ.Β. καὶ Κ.Κ. Ἀλβανίας, καὶ ἄφηγε νὰ δημιουργηθῇ εἰς τοὺς κόλπους του ἐν Μακεδονίᾳ τὸ Σλαβομακεδονικὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον (Σ.Ν.Ο.Φ.), τὸ ὁποῖον ἀνέπτυσσε συνθήματα αὐτονομιστικὰ καὶ ἐνεφανίζετο ὡς κυρίαρχος ὁργάνωσις, ὡς κράτος ἐν κράτει. Τὶ συνέβαινε λοιπόν, καὶ ποῖος ἐξώθει τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰς ἀντεθνικὰς ταύτας ἐνεργείας;

Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1944 καὶ καθ' ὅλον τὸ 1945, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τριετίαν 1946-1949, ὁ κομμουνισμὸς μὲ βίαιαν ἐξορμήσεως τὴν Ρωσίαν, κατέστησε φανερόν, ἀρχικῶς διὰ τῆς κατευθύνσεως τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις του κατὰ τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ διπλωματικῶν ἐνεργειῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιμόνων ἐν τῇ Βαλκανικῇ προσπαθειῶν καὶ ἐλιγμῶν του, ὅτι ἠκολούθει πιστῶς τὰ βήματα τοῦ Σλαβισμού. Οὗτος περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν παρετήρει ἑαυτόν, διὰ τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς Γιουγκοσλαβίαν καὶ Βουλγαρίαν, νὰ πλησιάζῃ πρὸς τὴν Μεσόγειον, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμως δὲν ἔφθανε. Πάσῃ δυνάμει λοι-

πὸν ἐπανῆλθεν εἰς λησμονημένα συνθήματα καὶ τρόπους ἐνεργείας καὶ ὤμιλησε, μὲ ἐπικεντρὸν τὴν ἐλληνικὴν Μακεδονίαν, περὶ Μακεδόνων καὶ Σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ, περὶ ὁμοσπονδίας τῶν νοτίων Σλάβων καὶ Κομμουνιστικῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας, ἐσχάτως δὲ καὶ περὶ δημιουργίας ἄλλου τύπου κρατοῦς ἐν Μακεδονίᾳ, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἑλβετίας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν οἰοῦντοτε ἐκ τῶν σχεδίων τοῦ αὐτῶν ὁ Σλαβοκομμουνισμὸς ἐδημιούργησε, μετὰ τὸ Σ.Ν.Ο.Φ., τὸ Ν.Ο.Φ. (Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον), καθ' ὃν χρόνον ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. ὅχι μόνον δὲν ἔπαυσε νὰ δορᾷ συνεχῶς, ἀλλὰ καὶ ἀνέπτυξε μείζονα δραστηριότητα. Τρεῖς ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας ἡ ἐλληνικὴ Μακεδονία διέτρεξεν ἄμεσον κίνδυνον ἀπὸ τοὺς βορείους σλαβικοὺς λαοὺς καὶ ὅταν συνεκρότουν ἀστικά κράτη καὶ ὅταν μετεβλήθησαν εἰς κομμουνιστικά. Ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀπὸ διαφόρους κατευθύνσεις ὑφίστανται ἀπειλητικαὶ κραυγαί, εἰς ἔντασιν καὶ ἔκτασιν μάλιστα ἀσυνθήκως ὀργανωμένην, ἐνθυμίζουσαι τὴν ἐποχὴν τοῦ περιφήμου πανσλαβιστοῦ Ἰγνάτιεφ καὶ τῶν ἐορτῶν τῆς «Σίπκα» μετὰ τὰς ὁποίας ἐξαπελύετο ἡ ψευδεπανάστασις τοῦ 1902-1903. Τότε, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν Ρώσων πανσλαβιστῶν, εἶχον συγκροτηθῇ ἐντὸς τῆς Βουλγαρίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Τούρκων Μακεδονίαν, ἐπαναστατικαὶ ὀργανώσεις, γνωσταὶ ὡς κομιτάτα τῶν Σεντραλιστῶν καὶ Βερχοβιστῶν. Ταῦτα, συνεργαζόμενα ἢ διαφωνοῦντα κατὰ καιροὺς μεταξύ τῶν ἐξ ἐσωτερικῶν ἀντιζηλιῶν καὶ ἐρίδων, ἠνώθησαν τέλος εἰς τὴν περίφημον Β.Μ.Ρ.Ο. (Ἑσωτερικὴν Μακεδονικὴν Ἐπαναστατικὴν Ὁργάνωσιν), ἀφοῦ διήνυσαν τριακονταετὴ βίον ὑποῦλου καταστροφικῆς δράσεως καὶ δραστικῆς προπαγάνδας περὶ τὸν ἐλληνικὸν μακεδονικὸν χῶρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπεδίωκον νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἐθνολογικὴν σύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐξαφανίζοντα τὸ ἐλληνικὸν στοιχεῖον «διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου», μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν διευκόλυνσιν τῆς σλαβικῆς πολιτικῆς πρὸς ἔξοδον εἰς τὴν Μεσόγειον.

Τὰ ὄνειροπολήματα τῶν Πανσλαβιστῶν, ἀφ' ὅτου κατέστησαν σχέδια τῆς πολιτικῆς τῆς μεγάλης Ρωσικῆς ἐπικρατείας, ὑπῆρξαν τὸ ὠθοῦν κίνητρον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς Μεγάλης βουλγαρικῆς Ἰδέας καὶ τὴν ἔμμονον διαπαιδαγώγησιν ὁλοκλήρου τοῦ σλαβικοῦ κόσμου. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. εὐρισκομένη καὶ πάλιν ἐν δράσει σήμερον εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, τὸν Καναδᾶ, τὴν Αὐστραλίαν, μᾶς ἐπαναφέρει πολλὰς δεκάδας ἐτῶν ὀπίσω διὰ ν' ἀναζητήσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς πανσλαβικῆς πορείας εἰς τὰ Βαλκάνια διὰ τῆς μελέτης τῆς προπαγανδιστικῆς καὶ ἐπαναστατικῆς δράσεως τῶν μυστικῶν ὀργανώσεων τοῦ Μεγαλοϊδεατισμοῦ τοῦ σλαβικοῦ κόσμου. Ὁ κομμουνιστικὸς ἐπαναστατισμὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς σλαβικῆς πολιτικῆς, περιέπλεξεν ἐπίτηδες τὸ πρόβλημα ἀπὸ τῆς ἐπεμβάσεώς του, ἐμφανίζων ἀενάως νέα συνθήματα προπαγάνδας καὶ διαρκῶς μεταβαλλομένας ποικιλοὺς ὀργανώσεις ἐξυπηρετούσας τὸν ἴδιον πάντοτε σκοπὸν τῆς ἐξόδου τῆς

«μεγάλης» Σοβιετικής Δημοκρατίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον.

Τὸ θέμα τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ δράσις τῶν οἰασδῆποτε μορφῆς ἐπαναστατικῶν ὁργανώσεων καὶ τῆς προπαγάνδας τῶν βαλκανικῶν σλαβικῶν χωρῶν, ὡς καὶ τῆς Ρωσίας, κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ προσπάθειά των νὰ κυριαρχήσουν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μακεδονικοῦ χώρου.

Διὰ τῆς μελέτης ταύτης ἠθέλησα νὰ συμβάλω, ἀπὸ τῆς ἐρευνωμένης πλευρᾶς, εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐπεδίωξα τὴν συγκέντρωσιν ὅλικοῦ διεσκορπισμένου εἰς πλεῖστα ὅσα συγγράμματα, μελέτας καὶ σημειώσεις, ἀλλὰ καὶ ἀνεκδότου τοιούτου, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰ δραματικὰ γεγονότα τῆς τελευταίας δεκαετίας. Ἐχρησιμοποίησα εὐρέως στοιχεῖα βουλγαρικῆς καὶ γιουγκοσλαβικῆς προελεύσεως καὶ ἐπέμεινα μετὰ σχολαστικότητος εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν γεγονότων. Προσεπάθησα δὲ νὰ ἀποδώσω τοῖς σκοποῦς, τὰ συνθήματα καὶ τὴν ἀνέλιξιν τῶν ἐπαναστατικῶν ὁργανώσεων ἀπὸ τῆς δημιουργίας των, τὸ πρῶτον τὸ 1893, μέχρι σήμερον ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸν κομμουνιστικὸν παράγοντα, ὃ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ 1923 καὶ ἐντεῦθεν προσέθεσε τὴν ἰδικὴν του ἰδεολογικὴν καὶ ὕλικὴν βοήθειαν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ Σλαβισμού ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μακεδονικοῦ χώρου καὶ ἐπηύξησεν ὡς ἐκ τούτου τὸν διαρκῆ καὶ μόνιμον ἀπὸ βορρᾶ κίνδυνον κατὰ τοῦ Ἑλληνισμού.

Θεσσαλονίκη, 28 Ὀκτωβρίου 1952.

K. M.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ANTONOVSKY Ch. «Αίγαιακή Μακεδονία», Σκόπια 1950 (εις «νεομακεδονικήν»).
2. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Κων. «Σλαβική και κομμουνιστική επιβουλή και αντίστασις τῶν Δυτικομακεδόνων», Θεσσαλονίκη 1950.
3. BARBER Elis. «Macedonia' its place in Balkan power politics», London 1950.
4. ΒΛΑΧΟΣ Νικ. «Τὸ Μακεδονικὸν ὡς φάσις τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος' 1878 - 1908», Ἀθῆναι 1935.
5. Central Committee of M.P.O. of U.S.A. «Macedonian Directory», 1951.
6. CHRISTIDIS Crist. «Le camouflage Macedonienne à la lumière des faits et des chiffres», Athènes 1949.
7. ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ Ἀθ. «Ἡ κατοχὴ ἐν Μακεδονίᾳ», I - II (A-B), Θεσσαλονίκη 1949 - 1950.
8. COLOCOTRONIS Nic. «La Macedoine et l'Hellenisme», Paris 1919.
9. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ Ἰων «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἷμα», ἔκδ. Γ', Ἀθῆναι 1951.
10. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ Φιλ. «Προσοχὴ στὴ Βόρειο Ἑλλάδα», Θεσσαλονίκη 1947.
11. Γραφεῖον Τύπου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας «Λεύκωμα ἡρώων», Σκόπια 1950 (εις «νεομακεδονικήν»).
12. JOVANOWICZ Ad. «Γεωγραφικὴ ἐπιθεώρησις τῆς Γιουγκοσλαβίας», Βελιγράδι 1946 (εις σερβικήν).
13. ΚΑΖΑΖΗΣ Ν. «Τὸ Μακεδονικὸν πρόβλημα», Ἀθῆναι 1907.
14. «Κανονισμὸς περὶ ἰδρύσεως τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας», Κωνσταντινούπολις 1870.
15. ΚΑΤΣΑΡΕΑΣ Γρ. «Αἱ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀσκηθεῖσαι προπαγάνδαι», Ἀθῆναι 1948.
16. ΚΟΤΣΙΦΑΚΟΣ Λεων. «Αὐτοὶ εἶναι οἱ Σλάβοι», Ἀθῆναι 1948.
17. KRISTOWICZ Gabr. «Ἀρχαία ἱστορία τῆς Βουλγαρίας», Κωνσταντινούπολις 1869 (εις βουλγαρικήν).

ΣΗΜ. Ἐκ λόγων τεχνικῶν οἱ τίτλοι τῶν εἰς σλαβικὰς γλώσσας βιβλίων ἀνεγράφησαν ἐλληνιστί.

18. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Στίλπων «Τὰ βόρεια ἐθνολογικά ὄρια τοῦ Ἑλληνισμοῦ», Θεσσαλονίκη 1946.
19. ΚΥΡΟΥ Ἀχ. «Ἡ νέα ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος», Ἀθῆναι 1949.
20. ΛΑΣΚΑΡΗΣ Θ. «Διπλωματική ἱστορία τῆς Ἑλλάδος 1821 - 1924», Ἀθῆναι 1924.
21. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Δημ. «Θυσίαι τῆς Ἑλλάδος» ἐγκλήματα τῆς κατοχῆς, Ἀθῆναι 1950.
22. ΜΕΤΑΞΑΚΗΣ Μελ. «Ἄγιον Ὄρος», 1913.
23. MICHOULIN B. A. «Ἱστορία τῶν ἀρχαίων χρόνων», (ἔκδ. τοῦ «Ἰνστιτούτου ἱστοριῶν» τῆς «Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν» τῆς Ε.Σ.Σ.Δ.), Σκόπια 1950 (μτφρ. εἰς «νεομακεδονικήν»).
24. МИХАЙЛОВ Ив. «Macedonia' a Switzerland of the Balkans», New York 1950.
25. ΜΟΔΗΣ Γ. «Μακεδονικὸς ἀγὼν καὶ Μακεδόνες ἀρχηγοί», Θεσσαλονίκη 1950.
26. ΝΑΛΤΣΑΣ Χριστόφ. «Τὰ ἑλληνοσερβικά σύνορα», Θεσσαλονίκη 1946.
27. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Κλ. «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ με κέντρον καὶ βάσιν τὴν Μακεδονίαν», Ἀθῆναι 1923.
28. ΝΤΙΝΕΦ Ангел «Πολιτικοὶ φόνοι εἰς Βουλγαρίαν», Σκόπια 1950 (εἰς «νεομακεδονικήν»).
29. «Πανελλήνιον Λεύκωμα Ἑθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος 1821 - 1921», τόμ. VI.
30. «Πανσλαβιστικαὶ ἀποκαλύψεις» αἱ εὐθύναι, Κωνσταντινούπολις 1877 (μτφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).
31. ΠΑΠΑΔΑΤΗΣ Ἀριστ. «Ἱστορίες, ἀγῶνες, δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας», Ἀθῆναι 1948.
32. ΠΑΠΑΕΥΓΕΝΙΟΥ Ἀθ. «Μάρτυρες κληρικοὶ Μακεδονίας καὶ Θράκης 1941 - 1945», Θεσσαλονίκη 1949.
33. ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἰ. «Βούλγαροι καὶ Ἴταλοι ἐγκληματῆαι πολέμου ἐν Μακεδονίᾳ», Ἀθῆναι 1949.
34. ΠΕΦΑΝΗΣ Δωρὸς «Ἕλληνες σλαβόφωνοι τῆς Μακεδονίας καὶ οἱ ἑλληνόβλαχοι», Ἀθῆναι 1949.
35. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ Παν. «Ἱστορία τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος», Ἀθῆναι 1948.
36. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ Εὐάγ. «Μακεδονία», Θεσσαλονίκη 1945.
37. ΣΒΩΛΟΣ Ἀλ. «Ἱὶὰ τὴ Μακεδονία καὶ τὴ Θράκη», Ἀθῆναι 1945.
38. TRINIEGORFSKY L. «Αἱ γιουγκοσλαβικαὶ μειονότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ», μτφρ. Δ. Πολύζου, Ἀθῆναι 1949.
39. ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ Ἰλ. «Ἱστορία τοῦ κομμουνισμοῦ στὴν Ἑλλάδα», Ἀθῆναι 1949.

40. VLAHOF Dim. «Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945 - 1947», Σκόπια 1947 (εἰς «νεομακεδονικήν»).
41. VOUKMANOVICZ-TEMPO Sv. «Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ λαϊκοαπελευθερωτικὸς ἄγών», Βελιγράδι 1951 (εἰς σερβικήν).
42. WOODHOUSE M.C. «Apple of discord», London 1951.
43. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν Γιουγκοσλαβίας «Livre blanc», Βελιγράδι 1951.
44. Ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Πληροφοριῶν Ἑλλάδος «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ», Ἀθήναι 1947.

ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΑΙ ΛΕΞΕΙΣ ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΧΡΗΣΙΝ

ΟΧΡΑΝΑ	Ἀρχικά τοῦ ὀνόματος τῆς Μυστικῆς Ἀστυνομίας τῶν τσάρων, μηδέποτε ὑπαρξάσης ὡς ὀργανώσεως ἐν τῇ Βαλκανικῇ.
Εσ. Μ.Ε.Ο.	Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις.
Εξ. Μ.Ε.Ο.	Ἐξωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις.
Ε.Μ.Ε.Ο.	Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις.
Β.Μ.Ρ.Ο.	Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις (ἀρχικά γράμματα ὀνομασίας εἰς τὴν βουλγαρικὴν καὶ σερβικὴν γλῶσσαν).
Ι.Μ.Ρ.Ο.	Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις (ἀρχικά γράμματα ὀνομασίας εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν).
Α.Μ.Β.Κ.	Ἀξονομακεδονικὸν Βουλγαρικὸν Κομιτάτον.
Σ.Ν.Ο.Φ.	Σλαβομακεδονικὸν Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον.
Ν.Ο.Φ.	Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον.
Α.Φ.Ζ.	Ἀντιφασιστικὸν Μέτωπον Γυναικῶν (τμήμα τοῦ Ν.Ο.Φ.).
Ν.Ο.Μ.Σ.	Λαϊκὴ Ἀπελευθερωτικὴ Ἐνωσις Νέων Μακεδονίας (τμήμα τοῦ Ν.Ο.Φ.).
Κ.Ο.Α.Μ.	Κομμουνιστικὴ Ὁργάνωσις Αἰγαιατικῆς Μακεδονίας.
Κ.Ο.Ε.Μ.	Κομμουνιστικὴ Ὁργάνωσις Αἰγαιατικῆς Μακεδονίας (Τὸ Ε ἐκ τοῦ βουλγαρικοῦ Ἐγκέιτσου=Αἰγαιατικὴ).
Μ.Π.Ο.	Μακεδονοβουλγαρικαὶ Πολιτικαὶ Ὁργανώσεις).
Κ.Κ.Ε.Σ.Σ.Δ.	Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ρωσίας.
Κ.Κ.Β.	Κομμουνιστικὸν Κόμμα Βουλγαρίας.
Κ.Β.Ο.	Κομμουνιστικὴ Βαλκανικὴ Ὁμοσπονδία.
Κ.Κ.Γ.	Κομμουνιστικὸν Κόμμα Γιουγκοσλαβίας.
Ο.Λ.Δ.Γ.	Ὁμόσπονδος Λαϊκὴ Δημοκρατία Γιουγκοσλαβίας.
Λ.Δ.Μ.	Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας.
Κ.Κ.Μ.	Κομμουνιστικὸν Κόμμα Μακεδονίας.
Υ.Δ.Β. (ἄλλοτε Ο.Ζ.Ν.Α.)	Ἀρχικά γράμματα τῆς Μυστικῆς Ὑπηρεσίας Ἀσφαλείας τῆς Γιουγκοσλαβίας.
Κ.Κ.Ε.	Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος.
Κ.Ε.	Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ.
Π.Γ.	Πολιτικὸν Γραφεῖον.
Ε.Λ.Α.Σ.	Ἑλληνικὸς Λαϊκὸς Ἀπελευθερωτικὸς Στρατός.
Ε.Α.Μ.	Ἑθνικὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον.
Π.Ε.Ε.Α.	Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑθνικῆς Ἀπελευθερώσεως.
Κ.Σ.	Κομμουνιστοσυμμοριτῆς—Κομμουνιστοσυμμοριτισμός—Κομμουνιστοσυμμορίαί—Κομμουνιστοσυμμοριακὴ.
Δ.Σ.Ε. ἢ Δ.Σ.	Δημοκρατικὸς Στρατός Ἑλλάδος.
Π.Δ.Κ.	Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις.
Κ.Τ.Ε.	Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν.
Ο.Η.Ε.	Ὁργανισμός Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ
ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ὁ Σλαβισμὸς ἐν τῇ πορείᾳ του πρὸς νότον. Δημιουργία
μεγάλης Βουλγαρίας (1711 - 1878)

Ι. Πρώτη ἐμφάνισις τῶν Ρώσων εἰς τὴν Βαλκανικὴν. Πέτρος ὁ Μέγας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἡ Ρωσία προσανατολίζει τὴν πολιτικὴν της πρὸς τὰ Βαλκάνια. Ὁ Μέγας Πέτρος ἀποβλέπει εἰς τὴν διαδοχὴν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, θεωρῶν ἑαυτὸν κληρονόμον τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐνθυμούμενος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοὺς μετ' αὐτοῦ συγγενικοὺς δεσμούς. Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Βαλκανικῆς ἔχοντες ὡς μόνον στήριγμα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐφαίνοντο εἰς τὸν Μέγαν Πέτρον εὐκόλος λεία διὰ τοὺς σκοποὺς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ σλαβικαὶ φυλαὶ αἱ ὁποῖαι εὗρίσκοντο εἰς τὴν Βαλκανικὴν ἐνεφάνιζον ἐπίσης πρόσφορον ἔδαφος ἐφ' ὅσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξωθηθοῦν καὶ νὰ ἀνανήψουν (!) ἐνθυμούμεναι τὴν σλαβικὴν καταγωγὴν των. Κατὰ τὸ ἔτος 1711 μάλιστα ὁ Μέγας Πέτρος, ἀφοῦ ἐξαπέλυσε κληρικοὺς καὶ ἄλλους ἀπεσταλμένους, ἐξήγειρε εἰς ἐπανάστασιν τοὺς Μαυροβουνίους εἰς ἀντιπερισπασμὸν κατὰ τῆς Τουρκίας, κατὰ τῆς ὁποίας ἐκήρυξε τὸν πόλεμον τὸ αὐτὸ ἔτος.

Τὰ ὄνειρα καὶ ἡ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου, περὶ ἰδρύσεως ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἰδίας αὐτοκρατορίας, ὑπῆρξαν αἱ βάσεις τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν ὅλοι οἱ κατόπιν αὐτοῦ Ρῶσοι αὐτοκράτορες, ἔχοντες μοναδικὸν σκοπὸν τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν Στενῶν καὶ τὴν ἔξοδον εἰς τὸ Αἰγῶιν. Ἐμπόδιον εἰς τὴν τοιαύτην πολιτικὴν τῆς Ρωσίας ὑπῆρξε κατὰ κύριον λόγον ἡ Τουρκία. Αὕτη ὅμως ἐθεωρεῖτο ὡς «Μεγάλος Ἀσθενής» ἀπὸ τὴν τότε διπλωματίαν, συνεπῶς δὲν ὑπελογίζετο ὡς δυναμένη νὰ ἀντιταχθῇ σοβαρῶς κατὰ τῶν σχεδίων τῆς Ρωσίας. Ἀντιθέτως ὑπολογίσιμος παράγων

εἰς τὴν Βαλκανικὴν, τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, ὑπῆρξεν ἡ αὐστριακὴ πολιτικὴ κινουμένη εἰς ἐπιδιώξιν παραλλήλων σκοπῶν.

Ἡ δυναδικὴ μοναρχία τῆς Αὐστρουγγαρίας, κινδυνεύουσα νὰ διαλυθῇ, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Μακεδονίας, μὲ ἀπώτερον πολιτικὸν σκοπὸν νὰ στρέψῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑπηκόων της, ὥστε νὰ ἀμβλυνθῇ ἡ ἐσωτερικὴ δυσαρέσκειά των, ἰδίᾳ τῶν Οὐγγρων, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ μόνος δεσμὸς μετὰ τῆς Αὐστρίας ὑπῆρξε τὸ στέμμα, καὶ εἰς περίπτωσιν ἐπιτυχίας νὰ ἀνοίξῃ νέους ὁρίζοντας διὰ τοὺς ὑπηκόους της καὶ ἑαυτὴν, δεδομένου προσέτι ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς λιμὴν τῆς Τεργέστης, τὸν ὁποῖον κατεῖχε, δὲν ἱκανοποιεῖ τὸ αὐστρουγγρικὸν ἐμπόριον, ἐνῷ ἡ Θεσσαλονίκη εἶνε ἡ φυσικὴ διέξοδος τοῦ μεσευρωπαϊκοῦ ἐμπορίου.

Ἦς τὴν βουλίμειαν τῆς Αὐστρουγγαρίας προσετέθησαν ἀργότερον τὰ συμφέροντα τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων (Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας, ἀπὸ δὲ τοῦ 1901 καὶ ἐντεῦθεν καὶ τῆς Ἰταλίας). Ὁ πλέον σημαντικὸς ὅμως παράγων τὸν ὁποῖον ἐπέπρωτο νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ ρωσικὸς ἐπεκτατισμὸς πρὸς νότον ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληνισμὸς, ὅστις ἀντιτάχθη καὶ ἐμεγαλουργήσεν εἰς τὸν ἐπίδικον χώρον ἀπὸ τεσσάρων χιλιετηρίδων καὶ πλέον. Καὶ αἱ μὲν Μεγάλαι Δυνάμεις ἀντιμετωπίζοντο ὑπὸ τῆς Ρωσίας ἐκάστοτε κατὰ τὰς πολιτικὰς περιστάσεις καὶ τὰ συμφέροντα. Σημειοῦνται ἐν τῇ ἱστορίᾳ παραχωρήσεις τῆς Βοσνίας καὶ τῆς Ἑρζεγοβίνης εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀργότερον ὑπόσχεσις ἐκχωρήσεως τῆς Κρήτης εἰς τοὺς Ἀγγλους, ἐπέμβσεις τῆς Ρωσίας εἰς τὰ τῆς Τουρκίας μὲ τὴν δικαιολογίαν προστασίας τοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ, προτάσεις καὶ χωρισμὸς τῆς Βαλκανικῆς εἰς ζώνας ἐπιρροῆς, ὑποκινήσεις τοπικῶν κινημάτων ἐπιμελῶς παρεσκευασμένων μὲ σύγχρονον ρωσικὴν δὴλωσιν περὶ δῆθεν μὴ ἀναμίξεώς της, προσπάθεια δημιουργίας φιλικῶν της κρατῶν, καὶ ἄλλα σχετικὰ. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὅμως εἶχε πολιτισμὸν, ἱστορίαν, δυναμισμόν. Ὑφίστατο αὐθύπαρκτος ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν ὡς ἡ πλέον ὑπολογίσιμος δύναμις, διὰ τῶν προνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦ ὁποῖου ἡ δικαιοδοσία περιελάμβανεν ὅλας τὰς χριστιανικὰς φυλὰς τῆς Βαλκανικῆς· μάλιστα εἶναι γεγονός· ὅτι αἱ λοιπαὶ ἔθνη ἐλκυσθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πνεύματος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔχασαν τὴν συνείδησιν τοῦ ἐθνισμοῦ των καὶ ἔτεινον νὰ ἀφομοιωθῶν, ὅλοι δὲ οἱ προστατευόμενοι ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων κάτοικοι τῆς Βαλκανικῆς ὠνόμαζον ἑαυτοὺς Χριστιανούς.

Τὴν δυνάμειν ταύτην τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἡ Ρωσία ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἰδίων σκοπῶν καὶ συγχρόνως νὰ ἐπιδιώξῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν μείωσιν καὶ καταστροφὴν της. Οὕτω τίθενται εἰς ἐνέργειαν αἱ, γνωσταὶ καὶ σήμερον ἀκόμη ἀνὰ τὸν Ἑλληνισμόν, προφητεῖαι τοῦ Ἀγαθαγγέλου περὶ ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοῦ ξανθοῦ Γένους

τοῦ Βορρά, ἐνισχύονται οἰκονομικῶς πάσχουσαι ἐκκλησίαι καὶ ὀρθόδοξοι χριστιανικαὶ μοναί, ὥστε ἡ τόσῃ ἐπίδρασιν ἀσκοῦσα ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ Ἐκκλησία καὶ οἱ κληρικοὶ ἐν γένει νὰ καθίστανται ὑποχεῖροι καὶ νὰ γίνωνται κήρυκες τῆς προστασίας τῆς Ρωσίας πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμόν. Ἀφ' ἐτέρου ἀνακαλύπτεται βουλγαρικὸν ἔθνος (!) — ἐνίοτε καὶ σερβικὸν — καὶ συνδέεται διὰ λογαριασμόν των ἡ ἱστορία των μὲ τὴν ρωσικὴν. Οὕτω δημιουργεῖται ἡ σλαβικὴ ἐθνότης καὶ ταυτοχρόνως ἡ πανσλαβιστικὴ ἰδέα μεταβαπτίζει πολὺ ἐνωρὶς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς «Τσάριγκραντ». Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ βουλγαρικοῦ ἐθνισμοῦ στρέφεται ἀπὸ τὴν Ρωσίαν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Βούλγαροι ἐξωθοῦνται νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ ἐνδοξος φυλὴ των περιέπεσεν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀνυπαρξίας ἐξ αἰτίας τῶν Ἑλλήνων οἵτινες κατηγοροῦντο ὅτι τοὺς ἐξεμεταλλεύοντο διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Διότι ἡ Ρωσία εἶχεν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσῃ Σλάβους τοῦ νότου, τοὺς ὁποίους ὁμως νὰ ἔχῃ ὑποχείριους. Δι' αὐτὸ ἐκάστοτε ἥλλασε προτιμήσεις μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Σερβίας (ὅταν ἡ μὲν ἢ ἡ δὲ ἐξέφευγε τῆς ἀμέσου ἐπιρροῆς της) καθ' ὅσον ἦτο ὑποχρεωμένη δι' αὐτῶν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ της, ἐφ' ὅσον ἦτο ἐπόμενο ὅτι ἐὰν ἡ ἰδίᾳ ἐπεχείρῃ τοῦτο ἀπ' εὐθείας θὰ διήγειρε τὴν ἀντιζηλίαν τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Ἡ Ρωσία, ἐνὶ λόγῳ, ἐπιζητεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν Χριστιανισμόν καὶ τὸν Σλαβισμόν (Βουλγάρους, Σέρβους) πρὸς δημιουργίαν τῆς αὐτοκρατορίας της ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου.

Ἡ πρώτη προσπάθεια ἀφυπνίσσεως τῶν Βουλγάρων πραγματοποιεῖται τὸ 1765, ὅποτε ὁ ἐξ Ἁγίου Ὁρους μοναχὸς Παΐσιος, ἐνδιατρίβων εἰς Μόσχαν ἀπὸ μακροῦ, ἐξωθεῖται ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρω κατευθύνσεων εἰς συγγράφην βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορία τῶν τσάρων καὶ τῶν ἀγίων τῆς Βουλγαρίας», διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεδίωκε νὰ ἀναζωπυρώσῃ τὸ φρόνημα τῶν Βουλγάρων, προπαγανδιστὰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους. Ὁ Πανσλαβισμός, κυοφορούμενος ἀπὸ μακροῦ μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ρωσικῶν κύκλων, τείνει νὰ λάβῃ συνείδησιν ἑαυτοῦ χωρὶς ἔκδηλον ὁμως καὶ συγκεκριμένον περιεχόμενον καὶ πρόγραμμα. Ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον, δραματίζεται τὴν Κωνσταντινούπολιν ὡς ἔδραν τῆς αὐτοκρατορίας, βλέπει πρὸς Νότον καὶ κινεῖται πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀκαθορίστως εἰσέτι. Ὁ Παΐσιος ἐξυπηρέτει θαυμάσια τοὺς ρωσικοὺς σκοπούς. Ἦτο μοναχὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὠμίλει μιζοβουλγαρικά, ἑλληνικά καὶ ὀλίγα ρωσικά, καὶ ἔγραφε εἰς συγκεχυμένην γλῶσσαν σλαβωνικὴν - ἑλληνικὴν. Εἰς τὸ βιβλίον του ὁ Παΐσιος παραπονεῖται ὅτι ὁ Βούλγαρος, ἀγνοῶν ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ ἐνδοξότατον τῶν σλαβικῶν φύλων, ἐγκατέλειπε τὴν γλῶσσαν του, τὰ ἔθιμα, τὰς παραδόσεις. Θρηνεῖ διὰ τὴν πτῶσιν τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους καὶ φωνάζει ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἀνανήψῃ καὶ

νά διεκδικήσῃ τὰ ἔθνικὰ του δίκαια, ν' ἀναλάβῃ δὲ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ εὐ-
κλείαν καὶ ἱστορικὴν ὄντοτητα.

II. Πανσλαβικά κομιτάτα καὶ ἀκαδημαίαι. Προπαγάνδα. Ἡ πολιτικὴ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου κατέστη τὸ εὐαγγέλιον τῶν Ρώσων ὁραμα-
τιστῶν τοῦ Πανσλαβισμού καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς πολυπράγμονος αὐ-
τοκρατορίας Αἰκατερίνης, ἡ ὁποία ἀναλαμβάνει, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὴν
δραστηριότητα καὶ ἐπερφίαλον φιλοδοξίαν, νά δώσῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ εἰς τὸ
πανσλαβιστικὸν πρόγραμμα. Τὸ βιβλίον τοῦ μοναχοῦ Παΐσιου ἀνατυποῦται
εἰς Μόσχαν καὶ διανέμεται δωρεὰν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις καὶ ἰδίᾳ εἰς
Ἅγιον Ὄρος καὶ παλαιὰν Βουλγαρίαν, ὅπου ἐπεκράτει πράγματι βουλγαρι-
κὸν στοιχεῖον, πιστὸν ὅμως ἀκόμη εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ
τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύοντο οἱ δεχθέντες ταύ-
την Βούλγαροι.

Ἡ Αἰκατερίνη Β' προτρέπει κατὰ τὸ 1770 εἰς ἑξέγερσιν τοὺς Ἑλ-
ληνας καὶ Μανροβουνίους διὰ νά δημιουργήσῃ ἀντιπερισπασμὸν κατὰ τῆς
Τουρκίας, ἡ ὁποία τῆς εἶχε κηρύξει τὸν πόλεμον, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολωνι-
κοῦ ζητήματος καὶ πραγματοποιεῖ μετ' ὀλίγον περίλαμπρον ταξείδιον εἰς
Κριμαίαν καὶ Ὁδησσὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου εἰς Χερσῶνα ἀνε-
γράφει εἰς θριαμβευτικὴν ἀψίδα, κατόπιν προσωπικῆς διαταγῆς τῆς, ἑλλη-
νιστί: «Ἐντεῦθεν ἄγει ἡ ὁδὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν». Αἱ προφητεῖαι τοῦ
Ἀγαθαγγέλου ὁργιάζον κυριολεκτικῶς πάλιν, παρασύρουν τοὺς ἀμαθεῖς
πληθυσμοὺς καὶ τὸν κληρὸν ἀκόμη, εἰς ὅλην τὴν Βαλκανικὴν χερσόνησον,
τὴν ὁποίαν Ρῶσοι πρᾶκτορες εἶχον περιτροῦξει προηγουμένως ἐπιτυχόντες νά
ἐξωθήσουν τοὺς πληθυσμοὺς εἰς ἐπανίστασιν μὲ τὰ ἀπατηλὰ κηρύγματα
περὶ τοῦ ἐκ Βορρᾶ κατερχομένου ξανθοῦ Γένους πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς
βασίλειδος τῶν πόλεων καὶ ἀναστήλωσιν τοῦ Σταυροῦ. Ἡ Πελοπόννησος,
ἡ Στερεὰ Ἑλλάς, ἡ Κρήτη ἐπλήρωσαν, ὡς γνωστόν, τὴν σύμπραξιν τῶν
ἐκείνην μὲ τὸν Ὁρλώφ. Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κιουτσούκ Καϊναρτζή ἡ
νικήτρια τοῦ πολέμου Ρωσία ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τῆς παρεμβάσεως παρὰ
τῇ Τουρκίᾳ πρὸς προστασίαν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν. Οἱ ἐξεγερθέν-
τες ὅμως ἀφέθησαν εἰς τὴν τύχην τῶν καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τουρκικῆς
θηριωδίας, παρ' ὅλον ὅτι αὐτοὶ ἦταν ἀκριβῶς οἱ χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ
τοὺς ὁποίους, καθὼς διετείνετο, ἐπεδίωκε νά προστατεύσῃ ἡ «μεγάλῃ» Ρω-
σία διὰ τοῦ δικαιώματος παρεμβάσεώς της εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Τουρκίας.

Ἡ Ρωσία, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, ἐκολάκνευε τοὺς βαλκανικοὺς λαοὺς
προτιθεμένη νά ἐκμεταλλευθῇ αὐτοὺς δι' ἰδίους σκοποὺς, δι' ὃ καὶ πραγμα-
τικῶς ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐκά-
στοτε, λόγῳ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, ἠναγκάζετο νά ἐνθαρρύνῃ ἐξεγέρσεις
ἀπελευθερώσεως τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς, ὡς τὸ 1806-1812, ὁπότε ἐνίσχυ-
σε τὴν ἀντίδρασιν τῶν Σέρβων, τοὺς ὁποίους ἀργότερον ἐγκατέλειπεν, ἐνῶ

ἄλλοτε τὰς προκαλεῖ ἡ ἰδία, ὥς κατὰ τὸ 1770. Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, ἀφοῦ ἀρχικῶς ἐτήρησε καιροσκοπικὴν σιωπὴν, προέβη ἀργότερον εἰς ἀποκήρυξιν. Τέλος ὅμως, διαβλέπουσα τὴν ἐπικράτησιν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πιθανὴν δημιουργίαν ἐλευθέρου ἑλληνικοῦ κράτους παρὰ τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων, σπεύδει καὶ συμμετέχει τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου. Κυρία ἐπιδιώξις τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν Βαλκανικὴν καθίσταται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ δημιουργία κρατῶν τῶν Σλάβων τοῦ Νότου καθ' ὅσον γίνεται φανερόν ὅτι ἡ δύναμις τῶν πρᾶγματι ἀποσπᾶ ἀπὸ τὰς ρωσικὰς χειρὸς τὴν χερσόνησον ὥς σύνολον, οὕτω δὲ ἡ Ρωσία ρίπτει τὸ βᾶρος τῆς ἀπροκαλύπτως πρὸς τὸ ἄλλο σκέλος τῶν παρ' αὐτῆς χρησιμοποιουμένων μέσων, τὸν Σλαβισμόν.

Ἡ Ρωσία στραφεῖσα ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τοὺς Σλάβους τοῦ Νότου προέβη εἰς τὴν ἰδρυσιν πανσλαβιστικῶν κομιτάτων, τὰ ὅποια χρηματοδοτεῖ ἀφειδῶς. Αἱ αὐτῶν ἰδρύθησαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος σλαβικὰ σχολεῖα, ἀκαδημαῖαι καὶ ἱεροδιδασκαλεῖα εἰς Μόσχαν, Ὁδυσσόν, Ζάγκρεμπ, Πράγα καὶ Βελιγράδι. Εἰς τὰ σχολεῖα αὐτὰ προσλαμβάνονται καὶ φοιτοῦν δωρεὰν νέοι σλαβικῆς καταγωγῆς, ἰδίως ἐκ τῆς παλαιᾶς Βουλγαρίας. Ἦτο ἀνάγκη δι' αὐτῶν νὰ ἀφυπνισθοῦν πάσῃ θυσίᾳ οἱ Βούλγαροι, οἵτινες κατείχοντο ὑπὸ βαθέως ληθαργου καὶ οὐδὲ κἄν συνεκινήθησαν ἀπὸ τὴν σερβικὴν ἐξέγερσιν τοῦ 1806 ἢ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ἡ ὁποία συνεκλόνησε σύμπασαν τὴν Εὐρώπην. Εἶναι χρήσιμον νὰ μνημονεύσωμεν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὅτι τὸ πρῶτον σλαβικὸν σχολεῖον ἐλειτούργησε τὸ 1810 εἰς Βελεσσά καὶ τὸ δεύτερον τοιοῦτον τὸ 1835 εἰς Γκάμπροβο Βουλγαρίας. Οἱ Ρῶσοι ἐλθόντες τὸ πρῶτον τὸ 1827, κατὰ τὸν ρωσοτουρκικὸν πόλεμον, εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς Βουλγάρους, ἐμελέτησαν καλῶς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀντελήφθησαν τὴν ἀνυπαρξίαν παρ' αὐτῷ οἰασθή-ποτε συνειδήσεως περὶ τῆς υπάρξεώς του ὡς ἐθνικῆς ὀντότητος, παρὰ τὰ κηρύγματα τοῦ μοναχοῦ Παΐσιου, οὐδαμῶς ὅμως ἐγκατέλειψαν τὸ πρόγραμμά των. Κατὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον παραμονὴν των εἰς τὰ βουλγαρικὰ (τότε τουρκικὰ) ἐδάφη ἔκαμαν πᾶν τὸ δυνατόν νὰ ἀφυπνίσουν τὸν βουλγαρικὸν λαὸν καὶ νὰ τοῦ ἐμφυσήσουν τὴν ἰδέαν τῆς ἱστορικῆς υπάρξεώς του καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν δύναμίν του. Ὑπέμνησαν εἰς τοὺς Βουλγάρους τὴν ἱστορίαν των καὶ τοὺς ἀπεκάλεσαν ἀδελφοὺς τοῦ Νότου, ἐπροχώρησαν δὲ γοργῶς εἰς τὴν προώθησίν των διὰ τῶν σλαβικῶν ἀκαδημιῶν καὶ σχολείων. Ἦτο ὅμως ἀνάγκη νὰ προπαρασκευασθῇ καὶ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη περὶ τῆς υπάρξεως τῆς βουλγαρικῆς ἐθνότητος.

Ἡ πανσλαβικὴ προπαγάνδα λοιπὸν ἐστράφη πολὺ ἐνωρὶς καὶ πρὸς τὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεζήτησε νὰ δημιουργήσῃ εὐμενὲς κλίμα. Ἐπεδίωξεν ἰδίως νὰ παραπλανήσῃ πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ κοινωνιολόγους ἢ συγγραφεῖς, κατὰ πρῶτιστον λόγον δὲ ἐκδότας ἐφημερίδων καὶ περιοδι-

κῶν καὶ ἀπλοῦς δημοσιογράφους. Πολλὰ ἐκ τῶν προσώπων τῆς κατηγορίας αὐτῆς ἐξηγοράσθησαν ἀδρότατα καὶ κατέστησαν ὄργανα τῆς πανσλαβικῆς καὶ ἀργότερον τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ πολιτικῆς καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ περίφημον Ἀνατολικὸν Ζήτημα ἐκράτει τὴν Εὐρώπην εἰς διαρκῆ συγκίνησιν καὶ ἐξέγερσιν, ἐνῶ ἄλλοι ὑπῆρξαν θύματα ψευδολογιῶν ἢ ἀργότερον τεχνητῶν θορύβων καὶ ἐπαναστάσεων.

Ἡ προπαγανδιστικὴ αὕτη προσπάθεια ἐπέτυχε σημαντικὰ ἀποτελέσματα. Σημειοῦμεν τὸ κατωτέρω γεγονός τὸ ὁποῖον συνέβη κατὰ τὸ 1840. Τότε ὁ διακεκριμένος Γάλλος οἰκονομολόγος A. B l a n q u i ἀποσταλείς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεώς του νὰ περιέλθῃ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν καὶ νὰ τὴν πληροφορήσῃ περὶ αὐτῆς, ὑπέπεσεν εἰς τὴν πλεκτάνην τῆς σλαβικῆς προπαγάνδας, ἥτις τοῦ ὑπέβαλε ὡς διερμηνέα τὸν περιεργον ἑλληνοβουλγαρικοῦ ὀνόματος Ἀλέξανδρον Stoilowitch - Βογορίου - Ἐξαρχον, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ὁ Blanqui γράφει: «μοῦ ἦτο πλέον εἰ ἢ διερμηνεύς ἢτο συνοδὸς ἀψωσιωμένος, προτιθέμενος νὰ ἐκπληρώσῃ ἔργον πατριωτικὸν ἅμα καὶ θρησκευτικόν, νὰ παράσῃ ἀσφαλεῖς καὶ εἰλικρινεῖς πληροφορίες περὶ τῆς δυστυχοῦς Βουλγαρίας». Οὕτω ὁ Blanqui παρασυρόμενος ἀπὸ τὸν Βούλγαρον σύνδεσμόν του, καθὼς καθίσταται προφανές, ἀποδέχεται εἰς τὴν ἐκθεσίᾳ του ὅτι 1) οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βουλγαρίας τῆς μετέπειτα συνιήκης τοῦ Βερολίνου ἀνήρχοντο τότε εἰς 4.500.000 κατοίκους· 2) αἱ τρεῖς ἐπαρχίαι Θράκη, Μακεδονία, Ἀλβανία δὲν ἔχουν σύνορον αὐτῶν τὴν Βουλγαρίαν, ὡς γράφουν πλημμελῶς οἱ γεωγράφοι, ἀλλὰ εἶναι πράγματι βουλγαρικαί· καὶ 3) ἡ φυλὴ αὐτὴ εἶναι ὁ πυρὴν τοῦ μακεδονικοῦ πληθυσμοῦ, τοσοῦτος δὲ εἶναι ὁ βουλγαρικὸς πληθυσμὸς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὥστε αὕτη νὰ θεωρεῖται ὡς βουλγαρικὴ πόλις.

Ἡ σλαβικὴ προσπάθεια προωθεῖται ἔτι περισσότερον ὅταν διὰ τῆς ἀρμόνου ρωσικῆς ἐπιχορηγήσεως ἀρχίῃ τὴν ἐκδόσιν βιβλίων εἰς ξένας ἰδίως γλώσσας. Τὸ 1842 ὁ Σλάβος συγγραφεὺς Παῦλος Schafarik ἐδημοσίευσεν «Σλαβικὴν Ἐθνογραφίαν», εἰς τὴν ὁποίαν περιελάμβανε θρύλους περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐπνομιζομένου «τέκνου τῆς Βουλγαρίας». Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ὁ ἀνεψιὸς του Jireczek, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πράγας, ἔγραψεν ἐπίσης ὅμοια ἱστορήματα εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν γλῶσσαν. Κατὰ τοὺς ἰδίους χρόνους (1859) οἱ Βούλγαροι Berkowicz καὶ Rakowsky ἔγραψαν περὶ τῆς φυλετικῆς καταγωγῆς τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους ἀνάγοντες αὐτὴν εἰς τοὺς Πηλασγούς. Οὗτοι ἐπεκτείνοντες τὰς μελέτας των εἰς τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους τῆς μεταναστεύσεως τῶν Ἀρίων, γράφουν εἰς τὴν βουλγαρικὴν, γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν γλῶσσαν ψευδεῖς συλλογὰς προϊστορικῶν δῆθεν ἀσιμῶντων τῶν πρώτων Βουλγάρων οἰκιστῶν, περὶ τὴν Ροδόπην, τοὺς ὁποίους καὶ συνδέουν μὲ τὸν μυθικὸν Ὅρμειον, ἀποδεικνύοντες οὕτω τοὺς Βουλγάρους ὡς τοὺς πρώτους οἰκι-

στάς της Βαλκανικής («La veda slave», 1874, γαλλιστί).

Τὰ ψευδολογήματα ταῦτα ὑπῆρξαν πολλάκις χονδροειδῆ εἰς βαθμὸν ὥστε ἐξήγειραν καὶ τινες ξένους γνώστας καὶ μελετητὰς τῆς ἱστορίας· ἐν τοῦτοις ἐπετύγχανον τοῦ σκοποῦ των. Προδιέθετον τὴν διεθνῇ κοινὴν γνώμην, διότι κάθε μελετητὴς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐλέγῃ τὰς ἱστορικὰς αὐτὰς ἀπάτας, καὶ τὴν ἐξηπάτον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν λεπτόμερειών του. Ἀφ' ἑτέρου τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Βουλγάρων βιβλία, διαμοιραζόμενα δωρεὰν μεταξὺ τῶν χωρικῶν, ἐδημιουργοῦν εἰς αὐτοὺς συναισθησιν τῆς ἐθνικῆς βουλγαρικῆς υπάρξεώς των καὶ ἐγωῖσμόν ἐκ τῆς δῆθεν ἀρχαίας καταγωγῆς καὶ δυνάμεως τῆς σλαβικῆς φυλῆς.

Ὁ Γάλλος Leger, γνώστης τῆς ἱστορίας τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν τόσον ἐξανέστη ἐκ τῶν κακοήθων αὐτῶν ἐκδόσεων, αἱ ὁποῖαι παρεποιοῦν τὴν ἱστορίαν κατὰ τρόπον ἀναίσχυντον, ὥστε ἐπετέθη κατὰ τῆς συγγραφῆς ταύτης ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ γαλλικοῦ τύπου καὶ ἔγραψεν ὅτι «ὁ Berkowits ἠπάτησε καὶ ἠπατήθη». Δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ βεβαίως ὁ Leger ὅτι ὁ Berkowits δὲν ἠπατήθη ἀλλὰ ἐν πλήρει γνώσει ἔκαμνε προπαγάνδαν ἡ ὁποία ἀπηυθύνετο πρὸς τοὺς πολλούς, τοὺς «μὴ εἰδότας», τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης τὴν ὁποίαν πράγματι ἐπεδίωκε νὰ παραπείσῃ (!).

(¹) Ὑποστηρίζεται, ὑπὸ σοβαρῶν μάλιστα μελετητῶν τῆς ἱστορίας, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε πραγματικὴ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ αὕτη ἡ πανσλαβιστικὴ κίνησις ἐν τῇ ἀρχικῇ γενέσει τῆς δὲν ὑπῆρξεν ἔργον ρωσικόν. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ περιφροσύνη διαθήκη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον κατὰ τοὺς ναπολεοντίους χρόνους ὑπὸ τοῦ Γάλλου Lesur εἰς τὸ βιβλίον του «Des progrès de la puissance Russe» καὶ δὲν ἦτο ἄσχετος μὲ τὴν ἐπιδιωκομένην ὑπὸ τῆς Γαλλίας προπαγάνδαν τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης, ἐν ᾗ τῆς ἐπικειμένης μεγάλης ἐκστρατείας κατὰ τῆς Ρωσίας. Βεβαίως δὲν ἦτο ἀδύνατος καὶ ἡ διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς διαθήκης ὑπὸ ξένων ἐνδιαφερομένων δυνάμεων ἐξώθησις τῆς Γαλλίας εἰς τὴν μεγάλην ἀπόφασιν ἣτις κατέστη ὁ τάφος τῆς ναπολεοντείου δυνάμεως. Ἀλλ' ἡ πανσλαβιστικὴ κίνησις ἐπιτυχοῦσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ στρέψῃ τὴν ρωσικὴν πολιτικὴν πρὸς τὰ Βαλκάνια, ἠκολούθησε πολλάκις τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἐπὶ τοῦ βουλγαρικοῦ ἰδίου ζητήματος, μὲ τὴν οὐνιτικὴν προπαγάνδαν καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐξυπηρέτησε τὴν ἀγγλικὴν πολιτικὴν εἰς τὴν προσπάθειάν της ν' ἀποτρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς Ρωσίας ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας.

Αἱ διαφοραί αὗται πρὸς τὴν ἱστορουμένην ἐνταῦθα πανσλαβιστικὴν πολιτικὴν τῆς Ρωσίας συνεπικουροῦνται ἀκόμη ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ ἡ Μεγάλῃ Αἰκατερίνῃ διεκίνησε τὴν ἀπόφασίν της περὶ ἀνιδρύσεως Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τὸν ἐπιτυχῆ ρωσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1768 - 1774 καὶ ὅτι οἱ λοιποὶ Ρῶσοι αὐτοκράτορες ἔδειξαν κάποτε φρωτεῖνὰ σημεῖα συμπαθείας καὶ εὐκρινῶν φιλικῶν διαθέσεων πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐν τούτοις ἡ ἐξέλιξις τῶν γεγονότων ἀποδεικνύει ὅτι καὶ ἂν εἰσέτι δὲν ὑπῆρξε ρωσικῆς ἐμπνεύσεως ἡ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου, οἱ Πανσλαβισταί, δημιουργήματα ἴσως καὶ οὗτοι ξένων δυνάμεων, ἐχθρικῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν, παρέσυραν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ρωσικὴν πολιτικὴν εἰς τὴν νιοθέτησιν καὶ

III. Πανολαβισμός και 'Εκκλησία. "Άγιον Όρος. Βουλγαρικών Σχίσμα. Τὸ 1834 τρεῖς Ρῶσοι μοναχοὶ ἐγκατεβίωσαν εἰς τὴν ἐν 'Αγίῳ Όρει μονὴν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ταχέως δὲ προσήλθον καὶ ἕτεροι ἐκ Ρωσίας οἱ ὅποιοι καὶ ἐταξίδευσον μᾶλλον συχνὰ εἰς τὴν «ἁγίαν» πατρίδα τοὺς καὶ ἐπανήρχοντο κομίζοντες ἄφθονα δῶρα καὶ ἀναθήματα διὰ τοὺς καλογήρους καὶ τὰ μοναστήρια. Ρεῦμα ἁγιοσύνης κατέλαβε τὸν ρωσικὸν λαὸν καὶ ἐπὶ μακρὸν τὸ "Άγιον Όρος καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα διεφηνίζοντο ἐπιμόνως ὡς μοναδικοὶ τόποι σωτηρίας τῆς ζωῆς. Οὕτω οἱ Ρῶσοι μοναχοὶ τοῦ 'Αγίου Όρους ἀνῆλθον τὸ 1875 εἰς 3.000. Τὸ ἴδιον δὲ ἔτος ἐπετύγχανον διὰ πατριαρχικοῦ συγγιλλίου, κατόπιν μακρᾶς διαμάχης μὲ τοὺς Ἑλλήνας μοναχοὺς, τοὺς ὁποίους ἐξεδίωξαν βαναύσως ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, νὰ ἀναγνωρισθῇ Ρῶσος ἡγούμενος ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ πατριαρχοῦντος Ἰωακείμ τοῦ Β'.

Ὁ μοναχὸς Δανιὴλ εἰς τὴν ὁμώνυμον μελέτην του, ἐκδοθεῖσαν τὸ 1927, γράφει οὐχὶ κολακευτικὰς λεπτομερείας διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Ἑλλήνων συνοδικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν δημοσίᾳ διακηρύξιν ἐκ μέρους τῶν Ρῶσων περὶ τῆς ἐξαγορᾶς αὐτῶν κατὰ τὰς γενομένας πεισμόνους δίκας μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ρῶσων μοναχῶν. Ὁ Ρῶσος πρεσβευτὴς Ἰγντίεφ δι' ἐπιστολῆς του ἀπὸ 18.12.1875 πρὸς τὸν φίλον του ἀρχιεμενδρίτην Ἀντώνιον εἰς Ἱεροσόλυμα γράφει: «Ἐν Ἁγίῳ Όρει ἐκέρδισα ἔξ ὁλοκλήρου τὸ ζήτημα, ἥτοι μίαν τῶν κυριάρχων μονῶν». Ἀντιλαμβάνεται λοιπὸν ὁ καθεὶς ὅτι τὸ ζήτημα ὑπῆρξε πολιτικὸν καὶ ἐγένετο χορῆσις τῆς διπλωματίας ἀλλὰ καὶ τοῦ χρυσοῦ. Ἡ σημασία τοῦ πράγματος γίνεται σαφέστερα δι' ὅσους γνωρίζουν τὰ τοῦ καθεστῶτος τοῦ Ἁγίου Όρους, περιλαμβάνοντος 20 κυριάρχους μονάς. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ἐχαιρετίσθη ὡς ὑψίστου ἔθνικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς Ρῶσους, ἀκριβῶς διότι, ὡς καὶ μετέπειτα ἰδᾷ ὁ ὁρῶμεν, διέβλεπον ἐκεῖ τὴν χρυσὴν κλίμακα πρὸς τὴν Μεσόγειον. Ἡ μεγάλη σημασία τῆς κατακτήσεως γίνεται ἀντιληπτὴ ἐπίσης ὅπῃ τὰ δαπανηθέντα τεράστια χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἀνέγερσιν μεγαλοπρεπεστάτων κτηρίων, πολυτελῶν ἐκκλησιῶν, κατασκευὴν παμμεγίστων κωδῶνων (12 τόννων βάρους) καὶ ἀκόμη μικροῦ ὄρουμου παρὰ τὴν μονὴν καὶ ἰδίῳ δι' αὐτὴν πλοίοι.

Ἡ προσπάθεια τῶν Ρῶσων νὰ καταλάβουν καὶ ἄλλην μονήν, ἥ σκή-
τας καὶ κελία ὑπῆρξε δαιμονιώδης καὶ ἀκατάβλητος. Λιθοῦνται ὅτι δι' ἐν

ἐπιδιώξιν πάσῃ δυνάμει τῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἰμου καὶ τὴν ἐγκα-
τάσασιν εἰς τὸν Βύσπορον.

Τὰ VIII καὶ IX ἄρθρα τῆς διαθήκης τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἔχουν ὡς ἑξῆς: VIII. Ἐπεκτείνεσθε ἀδιαλείπτως πρὸς Βορρὰν κατὰ μῆκος τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ πρὸς Νότον κατὰ μῆκος τοῦ Εὐξείνου Πόντου. IX. Πλησιάζετε ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον πρὸς τὴν Κωνσταντινουπόλιν καὶ τὰς Ἰνδίας. Ὁ βασιλεύσων ἐκεῖ ἔσ-
σεται ὁ πραγματικὸς μονάρχης τοῦ κόσμου.

κελίον τῆς Ἀγίας Λαύρας, τὸ ἱστορικὸν ὅπου ἐγκατεβίωσεν ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, προσέφερον εἰς τὴν κυρίαρχον μονὴν 5.000 χρυσᾶς λίρας, ἄλλοτε δέ, ἐπιδιώκοντες νὰ ἀγοράσουν τὴν μονὴν Ξηροποτάμου, ἀπέστειλον ὡς δῶρον ἐν δοχεῖον χαβιάρι τὸ ὁποῖον πλὴν μιᾶς λεπτῆς ἐπιφανείας χαβιαρίου περιεῖχεν ἕξ ὁλοκλήρου χρυσᾶ νομίσματα. Εὐτυχῶς οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ εἶχον διδαχθῆ ἀρκετὰ ἀπὸ τὸ πάθημα τῆς καταλήψεως τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ ἐκράτησαν σταθερῶς εἰς χεῖρας τῶν τὰ ἅγια καὶ ἔθνικα κειμήλια.

Ὅμοῦ μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Ρώσων εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐξεδηλώθη προσπάθεια δημιουργίας χωριστῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία φυσικῶς θὰ ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ δύναμις τοῦ ὁποίου ἔθεωρεῖτο πάντοτε σοβαρὸς παράγων διὰ τὴν ματαίωσιν τῶν μεγαλεπηβόλων σχεδίων τοῦ Σλαβισμού. Κατόπιν ἐπιμόνων παραστάσεων τοῦ Ρώσου πρέσβεως παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, ἐπετεύχθη ὥστε νὰ παραχωρηθῇ ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου εἰς τοὺς Βουλγάρους πρὸς ἐκκλησιασμὸν ἰδίᾳ ἐκκλησία ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἅγιος Στέφανος, ἀπὸ τοῦ 1858. Ἄλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἔθνος αὐτοτελὲς ἀνεγνωρίζετο μόνον τὸ ἔχον ἰδίαν θρησκείαν, λόγῳ τῆς θεοκρατικῆς πολιτείας τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας· εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν μάλιστα ὁ ὅρος ἔθνος (= μιλὲτ) κυρίως θρησκείαν σημαίνει. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ δημιουργηθῇ πρότερον ἰδίᾳ αὐτοτελὲς βουλγαρικὴ Ἐκκλησία διὰ νὰ στηριχθῇ ἡ ἀπαίτησις ἀναγνωρίσεως καὶ τῆς βουλγαρικῆς ἐθνότητος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπεκινήθησαν τὸ 1860 Βούλγαροι ἀντιπρόσωποι τοῦ Ὁρθοδόξου κλήρου, οἵτινες ἀφικθέντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἠρνήθησαν ν' ἀναγνωρίσουν τὸν Ἕλληνα πατριάρχην ὡς ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν καὶ ἠξίωσαν διορισμὸν Βουλγάρων ἐπισκόπων καὶ πατριάρχου. Καὶ ναὶ μὲν τότε δὲν ἐπέτυχον τοῦτο, ἡ Τουρκία ὅμως, ἀποβλέπουσα εἰς μείωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου, ἐχορήγησε προνόμιόν τινα εἰς τοὺς Βουλγάρους χωρὶς νὰ ἐπεκταθῇ περισσότερον, καθ' ὅσον ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ δὲν εἶχε προφθάσει ἀκόμη νὰ δημιουργήσῃ πίστιν εἰς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν ὅτι ἡ μείωσις τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρόκειται νὰ εἶναι ἐφεξῆς τὸ κύριον μέλημα τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τῆς, διότι δῆθεν ἐκεῖθεν προήρχετο κάθε κίνδυνος τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἥτις κατέρρεε λόγῳ τῆς ἐσωτερικῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ἀργότερον ὁ Ἰγνάτιεφ ἐπέτυχε σημαντικὰ ὠφέλη καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης προσπάθειάς του.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων, οἱ Βούλγαροι ἐγένοντο θρασύτεροι καὶ ἐσυνέχισαν τὸν θόρυβον καὶ τὰς ἀντιδράσεις. Ἐξωθούμενοι πάντοτε ὑπὸ τῶν Ρώσων ἀπήτουν τὴν δημιουργίαν ἀνεξαρτήτου βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ὅπερ καὶ ἐπέτυχον τελικῶς τὴν 11)24 Μαρτίου 1870. Διὰ τοῦ ἐκδοθέντος φιρμανίου ἰδρύετο βουλγαρικὴ Ἐξαρχία, περιλαμ-

βάνουσα τὴν μεταξὺ Δουνάβεως καὶ Αἴμου περιοχὴν, ἔξαιρέσει τῶν καθαρῶς ἑλληνικῶν πόλεων, ὡς ἡ Βάρνα, Ἀγχιάλος κ.λ.π. Τὸ φερμάνιον ὥριζεν ὅτι αἱ κατοικοῦμεναι ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Βουλγάρους ἐπαρχίαι αὗται θὰ ἀπετέλουν ἑφεξῆς χωριστὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰσέτι καὶ πᾶσα ἄλλη πόλις ἢ χωρίον εἰς ἑτέρας ἐπαρχίας τῆς ὁποίας τὰ δύο τρίτα τῶν κατοίκων θὰ ἐξήτουν τοῦτο ἀπὸ τὸν Σουλτᾶνον. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ὡς ἔδρα τῆς Ἐξαρχίας δὲν ὠρίσθη πόλις τῆς παλαιᾶς Βουλγαρίας εἰς τὴν ὁποίαν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, οἱ πληθυσμοὶ ἦσαν βουλγαρικοὶ κατὰ μείζονα λόγον, ἀλλὰ ἡ Κωνσταντινούπολις.

Κατόπιν τῆς ἐπιτυχίας τῶν ταύτης, εἰς τὰ μικτὰ χωρία τῆς Μακεδονίας οἱ Βούλγαροι ἐπεδίωξαν διὰ παντὸς μέσου νὰ καταλάβουν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ σχολεῖον. Συγχρόνως ἱδρουν παντοῦ νέα σχολεῖα χορηγοῦντες δωρεὰν ἄφθονα τὰ μέσα πρὸς φοίτησιν. Ὁξύτατος ἀγὼν ἤρξατο μὲ τὸν Ἑλληνισμόν ἀντιπαλαίοντα μόνον, ἐνῷ οἱ Βούλγαροι εἶχον ὀπισθὲν τῶν τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν διὰ ραδιοσυργῶν ἐπειθον ὅτι συμφέρον τῆς ἡτο ἢ μείωσις τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατεδίκασε τὴν βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὡς σχισματικὴν διὰ μεγάλης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣτις συνήλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 28 Σεπτεμβρίου / 11 Ὀκτωβρίου 1872. Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριλλος, παρ' ὅλον ὅτι ἀφίχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, δὲν παρέστη εἰς τὴν σύνοδον ταύτην, κατόπιν πιέσεων τῆς Ρωσίας, ἀναχωρήσας εἰς Ἱεροσόλυμα μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι μετέβαινεν ἐκεῖ ὁ Μέγας Δοῦξ τῆς Ρωσίας καὶ ἔπρεπε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὁ ἴδιος. Πλέον περίεργον εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι μετὰ τὸ Σχίσμα, καὶ ἀφοῦ τοῦτο ἀνεκοινώθη εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁ πατριάρχης Κύριλλος «δὲν προσεχώρησεν εἰς τὸν ὄρον». Συνεπεία τούτου ἡ Ἀγιοταφικὴ ἀδελφότης ἐνήργησε μετὰ πρωτοβουλίας καὶ ἀνήγγειλε εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὴν συναίνεσίν της, ἐνῷ συγχρόνως ἐκήρυξεν ἑκπρωτον τὸν πατριάρχην. Ἐν προκειμένῳ οὐδεμία ἄλλη ἐξήγησις δύναται νὰ δοθῇ διὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων, εἰμὴ ὅτι ἡσκήθη ἐπ' αὐτοῦ σοβαρωτάτη πίεσις ἐκ μέρους τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, τῆς προστασίας καὶ οἰκονομικῆς ἀρωγῆς τῆς ὁποίας ἀληθῶς εἶχε πάντοτε ἀνάγκην τὸ Πατριαρχεῖον ἐκεῖνο καὶ οἱ Ἅγιοι Τόποι γενικῶς, ἀπειλούμενοι πανταχόθεν. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἐνῷ ἐτήρησε σιωπὴν ἐναντι τοῦ Σχίσματος, ἀργότερον κατέβαλε μεσολαβητικὰς προσπάθειάς πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ, πρᾶγμα ὅπερ ἐγένετο ἐπὶ τέλους δεκτὸν τὸ 1945 τῇ παρεμβάσει καὶ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, κινουμένης ἐκ πολιτικῆς σκοπιμότητος. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου καταδίκην τῶν Βουλγάρων ὡς σχισματικῶν ὀφείλεται ἡ ἀνάληψις τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ ὁ ἀρξίμενος ἀγὼν ἀντιδράσεως ἐν Μακεδονίᾳ, διότι μέχρι τότε ὅλοι οἱ κάτοι-

κοι ἐλέγοντο Χριστιανοὶ καὶ πολλάκις οἱ Ἕλληνες ἐπιπτον θύματα ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῆς βουλγαρικῆς κακοπιστίας.

Παρὰ τῷ πατριάρχῃ Ἰωακείμ ἠσκήθη εὐθύς ἀμέσως σοβαρὰ πίεσις ἐκ μέρους τῆς ρωσικῆς διπλωματίας νὰ ἄρῃ τὸ Σχίσμα ἐν τῇ βαθείᾳ πεποιθήσει ὅτι τοῦτο θὰ συνεπήγετο τὴν πύκνωσιν τῶν τάξεων τῶν Ἐξαρχικῶν καὶ Βουλγαροφρονούντων. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς Ρωσίας εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ταύτης, ὑπεκινήθη παρ' αὐτῆς ἡ Ὑψηλὴ Πύλη κατὰ τοῦ Πατριαρχείου, πρὸς ἄρσιν τῶν προνομίων αὐτοῦ. Οὕτω τὸ Πατριαρχεῖον περισπώμενον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ ἀντίστασιν πρὸς συγκράτησιν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, οὐχ ἦττον, παρὰ τὴν δεινὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν γένει, τὰ γεγονότα τῆς ἀνακηρύξεως τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας καὶ ὀλίγον ἀργότερα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου (1878) ὑπῆρξαν σοβαραὶ προειδοποιήσεις διὰ τὴν ἐπίσημον ἑλληνικὴν κυβέρνησιν καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὅτι ὁ ἐπαπειλούμενος κίνδυνος ἀπὸ βορρᾶ καθίστατο ὁσημέραι πλέον ἔντονος καὶ ἦτο ἀνάγκη ἀμέσου τινὸς ἀντενεργείας. Οὕτω κατεβλήθη προσπάθεια πρὸς τόνωσιν τοῦ ἡθικοῦ τῶν πληθυσμῶν καὶ πρὸς καθολικὴν αὐτῶν κινητοποίησιν διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων τὰ ὁποῖα ἐβοηθοῦντο παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλεκαπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου πρὸς Διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων. Σημειοῦται ὅτι ἐνῶ εἰς τὰ βιλαέτια Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου τὸ 1877 ἐλειτούργουν 256 ἑλληνικὰ σχολεῖα μὲ 10.968 μαθητάς, ταῦτα ἠϋξήθησαν τὸ 1896 εἰς 907 μὲ 53.633 μαθητάς καὶ τὸ 1902 εἰς 998 μὲ 59.640 μαθητάς. Κατεβλήθη παραλλήλως προσπάθεια ἰδρύσεως παρομοίων συλλόγων μεταξὺ τοῦ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ καὶ προετοιμασίας αὐτοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει δι' ἀμυντικὴν δρᾶσιν.

IV. Ρωσικαὶ πολιτικαὶ ἐκδηλώσεις. Ἐθνογραφικὸν συνέδριον τῶν Σλάβων. Συνθήκη Ἀγίου Στεφάνου. Τὸ 1852 ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος, εἰς δηλώσεις του πρὸς τὸν Ἀγγλὸν πρεσβευτὴν Χάμιλτον Σέϋμουρ περὶ τῶν σχεδίων του, ὑποδεικνύει ὅπως ἡ Βουλγαρία ἀποτελέσῃ ἴδιον κράτος ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ τσάρου, ὡς αἱ πέραν τοῦ Δουνάβεως Μολδοβλαχικαὶ χώραι. Ἡ πανσλαβιστικὴ πολιτικὴ ἔχει δημιουργήσῃ αὐτοπεποίθησιν καὶ πιστεύει τόσον εἰς τὸ ἀνεγειρόμενον οἰκοδόμημά της, ὥστε ὁ τσάρος Ἀλέξανδρος, διαρκοῦντος τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου (1853), δηλοῖ τηλεσιγραφικῶς πλέον, ἐπικαλούμενος τὸν Πανσλαβισμόν διὰ πρώτην φοράν, ὅτι ἐὰν ἡ Αὐστρία συνεμάχῃ μὲ τὰς Δυτικὰς Δυνάμεις, οὗτος θὰ ἐτίθετο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πανσλαβιστικοῦ κινήματος καὶ θὰ ἐπωνομάζετο αὐτοκράτωρ τῶν Σλάβων. Ἀν εἶναι δὲ μόνον ἡ τσαρική Ρωσία ἡ ὁποία προσβλέπει διαρκῶς πρὸς νότον. Ὁ τότε ἀκόμῃ γεννώμενος κομμουνισμὸς—ὅστις ἀπέδειξε πλέον μετὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ὅτι οὐδόλως διαφέρει ἀπὸ τὸν ἐπεκτατισμὸν τῶν παλαιῶν τσάρων—τὸ ἴδιον ἔτος (1853) διὰ τοῦ στόματος τοῦ Μάρξ

πρὸς τὴν ἡμερίδα «New York Daily Tribune» δηλοῖ: «Ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ Τουρκικὴ αὐτοκρατορία ἡ ὁποία ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἀνεπίδεκτος πολιτισμοῦ καὶ αἱ εἰς τὸ σκότος εὐρισκόμεναι τουρκικαὶ μάζαι διαπράττουν ἀτιμωρητὴ βιοπραγίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν, τὰ βλέμματα τῶν τελευταίων εἶναι ἐστραμμένα πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶναι ἐχθροὶ τοῦ τουρκικοῦ ἀπολυταρχισμοῦ. Ὁ Σέρβος, ὁ Βούλγαρος, ὁ Ραγιᾶς, ὁ Σλάβος χωρὶς ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, τρέφουν μεγάλας συμπαθείας πρὸς τοὺς Ρώσους, καὶ ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν περιμένουν τὸν Μεσσίαν νὰ τοὺς ἀπελευθερώσῃ.

Τὸ 1867 συνήλθεν τὸ «Ἐθνογραφικὸν Συνέδριον» τῆς Μόσχας ἢ «Ἐθνογραφικὴ Ἐκθεσις τῶν Σλάβων» («Revue des Deux Mondes» 1 Sept. 1867: Le Congrès de Moscou et la propagande panslaviste). Κατ' αὐτὸ ἐκηρύχθη ἐπισήμως τὸ δόγμα τῆς Πανσλαβιστικῆς Ἰδέας καὶ διεκηρύχθη ἡ συμμετοχὴ 1000 ἐκπροσώπων τῶν κυριωτέρων κέντρων καὶ πρωτευουσῶν τοῦ Σλαβισμοῦ ἐκ τῶν ὁποίων κατωνομάζοντο ἡ Μόσχα, τὸ Κίεβον, ἡ Πράγα, τὸ Βελιγράδι καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο συνεστήθη «Πανσλαβικὴ Ἐταιρεία» ἐν Μόσχᾳ, τῆς ὁποίας ἀργότερον πρόεδρος ἐγένετο ὁ στρατηγὸς Ἰγνάτιεφ, πρεσβευτὴς ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰδρύσεώς της.

Ἀπὸ τοῦ συνεδρίου τούτου καὶ ἐντεῦθεν τὰ δῆθεν ἱστορικά, ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ μυθολογικά, κατασκευάσματα εἰς βουλγαρικὴν γλῶσσαν, συγχρόνως δὲ εἰς γαλλικὴν καὶ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πολλαπλασιάζονται. Ταῦτα ὅχι μόνον διαδίδονται μὲ καίθε τρόπον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ καὶ ἀποστέλλονται δωρεάν εἰς εὐρωπαϊκὰς βιβλιοθήκας· αἱ βιβλιοθήκαι ἰδίᾳ τοῦ Λονδίνου εἶναι γεμᾶται ἀπὸ ὕλας τὰς ἐκδόσεις, βουλγαρικὰς ἢ φιλοβουλγαρικὰς καὶ σλαβικὰς ἐν γένει.

Ἡ Πανσλαβικὴ Ἐταιρεία συνέστησεν νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὴν αὔξησιν τῶν σχολείων εἰς τὴν κυρίως Βουλγαρίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν. Χρήματα ἀπεστάλησαν πρὸς τοῦτο καὶ παντοῦ κατεβάλλετο προσπάθεια ἰδρύσεως βουλγαρικῆς ἐστίας διὰ σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν. Ὅχι μόνον ἡ φοίτησις εἰς τὰ ἰδρυόμενα βουλγαρικὰ σχολεῖα ἦτο δωρεάν, ἀλλὰ καὶ τὰ βιβλία παρείχοντο δωρεάν, πολλάκις δὲ ἐδίδοτο εἰς τοὺς μαθητὰς τροφὴ καὶ βοήθημα παντοειδῆ διὰ τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ ἀποζοῦν καὶ αἱ πτωχαὶ οἰκογένειαι τῶν. Ἡ τουρκικὴ πολιτικὴ ἀκολουθοῦσα τὰς συμβουλὰς τῆς Ρωσίας ἐνδίδει διαρκῶς ἐπιτρέπουσα τὴν αὔξησιν τῶν βουλγαρικῶν σχολείων καὶ ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν ἐπιθεωρητοῦ.

Ἐπηρεολούθησεν ὁ ρωσοτουρκικὸς πόλεμος 1877 - 1878 ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἡ συνθήκη τοῦ Ἀγίου Στεφάνου (Ἀπρίλιος 1878) διὰ τῆς ὁποίας ἡ νικήτρια Ρωσία ἐπέβαλεν ἀπολύτως τὰς θελήσεις της ἐπὶ τῆς Τουρκίας καὶ ἐπραγματοποίησε πρὸς στιγμὴν τὰ πανσλαβικὰ ἄνεια διὰ τῆς

ἀναπτύξεως τῆς Βουλγαρίας εἰς ἓν τεράστιον κράτος ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Ἀλιάκμονος ποταμοῦ καὶ ὀλίγον ἔξωθι τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Κορυτσᾶς δυτικῶς. Αἱ προφητεῖαι τοῦ Ἀγαθαγγέλου καὶ αἱ ὑποσχέσεις πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν οὐδὲ καὶ ἐμνημονεύθησαν. Ὁ Πανσλαβισμὸς ἐγκατέλειπε κάθε πρόσχημα καὶ ὁ πρεσβευτὴς ἐν Τουρκίᾳ Ἰγνάτιεφ, τοῦ ὁποῦ κυρίως ἔργον ὑπῆρξεν ἡ συνθήκη αὐτή, ἐθριάμβευσε δημιουργῶν ἐν τεράστιον βουλγαρικὸν κατασκεύασμα ἐκ τοῦ μηδενός, χωρὶς οὐδὲ μία σταγὼν αἵματος βουλγαρικοῦ νὰ ἐξοδευθῇ δι' αὐτό. Εὐτυχῶς διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ὅτι ἀφυπνίσθησαν αἱ λοιπαὶ εὐρωπαϊκαὶ Μεγάλαι Δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι διείδον ἀμέσως τὴν κίνδυνον διὰ τὰ συμφέροντά των ἐκ τῆς δημιουργίας τοῦ δορυφόρου αὐτοῦ τῆς Ρωσίας εἰς τὴν Βαλκανικὴν καὶ ἔσπευσαν νὰ πιέσουν καὶ νὰ πειθαναγκάσουν τὴν Ρωσίαν εἰς τὸ βερολίνειον Συνέδριον τοῦ ἰδίου ἔτους, ἀπότοκος τοῦ ὁποῦ ὑπῆρξεν ἡ δμώνυμος συνθήκη τῆς 13 Ἰουλίου 1878. Αὕτη περιέκοψε τὰς ὑπερφιάλους σλαβικὰς ἀπαιτήσεις, δημιουργήσασα Βουλγαρικὴν ἡγεμονίαν φόρου ὑποτελῆ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, περιλαμβάνουσαν τὰ ὅρια τῆς παλαιᾶς Βουλγαρίας, καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Τουρκίας τὴν προνομιοῦχον ἐπίσης ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν καὶ ταύτην τῆς Τουρκίας. Ὁ διακαὴς πόθος τῶν Σλάβων πραγματοποιηθεὶς πρὸς στιγμήν, καίτοι ἐματαιώθη εὐθὺς ἀμέσως διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου, ἀφῆκε σπόρον ἰσχυρόν. Προδιέγραψε τὴν Μεγάλην βουλγαρικὴν Ἰδέαν, ἔδωκεν εἰς τοὺς Σλάβους τοῦ νότου ἐθνικὴν ὑπόστασιν ἐκ τοῦ μηδενός, κατέλιπεν δὲ εἰς αὐτοὺς ὡς κληρονομίαν τὴν διαρκῆ προσπάθειαν πρὸς πραγματοποίησιν καὶ ὑλοποίησιν ὠλοκληρωμένου τοῦ προγράμματος καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἡ Βουλγαρία ἐντολοδόχος τοῦ Σλαβισμού εἰς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Κομιτάτα.

Ι. Τὰ μετὰ τὰς συνθήκας Ἀγ. Στεφάνου καὶ Βερολίνου. 1878-1893.
Οἱ Ρῶσοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντιμετωπίσουν ἄλλως τὴν πίεσιν τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου, ὑπέθαλψαν τὰς δυσαρρεσκείας τῶν Βουλγάρων καὶ ὑπεκίνησαν διαμαρτυρίας καὶ ἐξεγέρσεις διὰ τῶν κατὰ τόπους πρακτόρων τους. Αἱ διαμαρτυρίαι ἐστάλησαν δι' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρῶσον ἀντιπρόσωπον διὰ νὰ τὰς

διαβιβάση εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Αὐταὶ ἐστάλησαν αἱ διαμαρτυρίαι αὐταὶ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ρωσίας μόνον, ἐὰν οὗτος ἦτο ἀμέτοχος τῆς πλαστογραφίας ποὺ ἐπεχειρεῖτο ; Ἰδοὺ πῶς δικαιολογεῖται ὁ ἐκ τῶν πρωτοεργατῶν τῆς βουλγαρικῆς δράσεως ἐν Μακεδονίᾳ Βλάχωφ, θεωρητικὸς κομμουνιστῆς ἡγέτης : «Οἱ Μακεδόνες διεβίβασαν τὰς διαμαρτυρίας των μέσῳ τοῦ Ρώσου ἀντιπροσώπου, διότι εἶχον συνδεδεμένην τὴν τύχην καὶ τὴν ὑπαρξίν των μετὰ τὴν τύχην τῆς Ρωσίας. Οὗτοι ἦσαν βαρβάρως πεπεισμένοι, ὅτι ἡ Ρωσία θὰ φανῇ καὶ μελλοντικῶς, ὅπως μέχρι τοῦδε, προστάτης τοῦ Σλαβισμού γενικῶς, καὶ συνεπῶς καὶ τῶν Μακεδόνων» («Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945 - 1947» σελ. 94).

Μετὰ τὰς ἐγγράφους διαμαρτυρίας, αἱ ὁποῖαι φυσικῶς οὐδεμίαν ἀπήχησιν εὗρον εἰς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, τὸ νεοσύστατον βουλγαρικὸν κράτος ἐδημιούργησε θορυβώδεις ἐνόπλους ἐξεγέρσεις ἀποσκοπούσας νὰ ἐμφανίσουν τοὺς πληθυσμοὺς δυσανασχετοῦντας διὰ τὴν φοβερὰν ἀδικίαν τῆς μὴ ἀναγνώρισεως τοῦ «μεγάλου» βουλγαρικοῦ ἔθνους. Οὕτω τὴν 1/14 Ὀκτωβρίου 1878 ἐπαναστάται κατέλαβον τὰ στενὰ τῆς Κρέσνας εἰς τὴν Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν· σηματοφόρος μάλιστα τῶν ἐπαναστατῶν ἦτο ὁ Ἰβάν Σαντιάνσκυ (Δελτίον Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀρ. 59 τῆς 6.5.1949) πατὴρ τοῦ μετέπειτα ἀρχικοῦ τοῦ ἀρχικοῦ τριμήματος τῆς Ε. Μ. Ε. Ο. Γιάννε Σαντιάνσκυ. Τὸν Νοέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους ἐξεργάγη ἐπαναστατικὸν κίνημα εἰς τὴν περιοχὴν Ραζλόγκ τοῦ Πιρίν ἐπίσης, τέλος δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ἐδημιουργήθησαν ἐπαναστατικοὶ πυρῆνες εἰς Πρίλεπ τὸ 1880 καὶ Ἀχρίδα τὸ 1881. Τὰ ἐπαναστατικὰ αὐτὰ κινήματα κατεστέλλοντο ἀμέσως, διότι κατὰ πρόωτιστον λόγον οὐδὲν λαϊκὸν ἔρισμα εἶχον, ἀλλ' ἦσαν ἀπλῶς δημιουργήματα τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς ἡ ὁποία καὶ ἐπετύγγανε δι' αὐτῶν σημαντικὰ ὠφέλη. Τοιαῦτα ἦσαν ἡ διατήρησις τοῦ ζητήματος ἐν ἐκκρεμότητι, ἡ πρόκλησις τῆς προσοχῆς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ ἡ συνεπεία τῆς καταδιώξεως τῶν Τούρκων καὶ τῶν ἐφαρμοζομένων σκληρῶν μέτρων καταστολῆς τῶν ἀνταρσιῶν διαφυγῇ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ ὄρη ἢ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὁπόθεν ἀνέστιοι καὶ ἄνευ οἰκογενειῶν καὶ σκοποῦ εἰς τὴν ζωὴν ἀπέμεναν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὀργανωμένης βουλγαρικῆς δράσεως πρὸςπραγμάτωσιν τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

Οἱ Βούλγαροι μεθυσθέντες ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀναπαύονται μετὰ τὴν συγκρότησίν τους εἰς κράτος, ἀλλ' ἐργάζονται ἐπιμόνως καὶ συστηματικῶς μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Ρώσων διὰ νὰ δημιουργήσουν καὶ ἰσχυροποιήσουν τὸ νεοπαγὲς κράτος των. Ἐβανκαλίζοντο διαρκῶς μετὰ τὰ ὅρια τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ ἐνέτεινον τὰς προσπάθειάς πρὸς αὔξησιν τῆς ἐπικροῆς των ἐπὶ τῶν μὴ ἐλληνοφώνων πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἡ πανσλαβιστικὴ ἰδέα, καλλιευομένη συνεχῶς ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν καὶ ἡθικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ρωσικοῦ κράτους, διαδί-

δεται μετ' ἐπιμονῆς συνεπικούρουσής τῆς ἀφθονίας τῶν διατεθέντων οἰκονομικῶν μέσων. Σχολεῖα σλαβικά ἰδρύοντο παντοῦ ἀνὰ τὴν Βαλκανικὴν χερσόνησον καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ Μακεδονίαν. Βιβλία ἐξεδίδοντο εἰς τὴν Μόσχαν, τὰ ὅποια ἀποστελλόμενα διενέμοντο δωρεάν. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ρώσων προξένων καὶ ἄλλων πρακτόρων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἀλαχοῦ, ἐδιδάσκετο συστηματικῶς ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὑπῆρξαν Σλάβοι. Οἱ πληθυσμοὶ ἐξωθοῦντο νὰ προσχωρήσουν εἰς τὴν βουλγαρικὴν Ἐξαρχίαν ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν Τούρκων ἐν Μακεδονίᾳ, ἀποβλεπόντων κυρίως εἰς τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅστις εἶχεν ἀπομείνει μόνος ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ προστασίαν τῶν Πατριαρχείων, ὑφισταμένων πανταχόθεν πολεμικῇν.

Εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Βουλγαρίας νὰ ἐμφανίσῃ τὴν Μακεδονίαν ὡς κατὰ πλειοψηφίαν κατοικουμένην ὑπὸ Βουλγάρων, σπουδαιότατον ρόλον ἔσκησεν ἡ Ἐξαρχία διὰ τοῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ τῶν σχολείων. Ὅποιον ὑπῆρξε τὸ ἥθος καὶ ἡ μόρφωσις τῶν Βουλγάρων διδασκάλων, οἱ ὅποιοι ἐξεπαιδεύθησαν πολλὰς δεκαετηρίδας πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς βουλγαρικῆς ἡγεμονίας εἰς τὰ πανσλαβιστικὰ σχολεῖα, ἱεροδιδασκαλεῖα, ἀκαδημίας, πανταχοῦ τοῦ σλαβικοῦ κόσμου, ἐν Μόσχᾳ καὶ ἐν Πράγᾳ, ἐν Ἀγγραμ (Ζάγκρεμπ) καὶ ἐν Ὀδησσῷ, δαπάναις τῶν πανσλαβιστικῶν ἐταιρειῶν, μᾶς περιγράφει ὁ Ἀγγλος διπλωμάτης Sir William Wait, διατελέσας πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1885, ὅστις τὸ 1876 ἀπεστάλη παρὰ τῆς κυβερνήσεώς του πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τὴν βουλγαρικὴν ἐξέγερσιν τοῦ ἔτους ἐκείνου, γράφων : «Οἱ διδασκαλοὶ εἶναι ἄνθρωποι ἐκπαιδευθέντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν Ρωσίᾳ. Ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, ἐκόμισαν πλὴν τῆς ἡμιμαθείας καὶ περιεργοτάτας ἰδέας περὶ τοῦ πανσλαβισμοῦ. Τὸ σχέδιόν των ἦτο τὸ ἐξῆς : νὰ καταστρέψουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρας σιδηροδρομικὰς γραμμὰς, νὰ τυρπολήσουν τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὴν Φιλιππούπολιν, νὰ θέσουν πῦρ εἰς τὴν Σόφειαν καὶ τὰ πέριξ χωρία, νὰ ἐπιπέσουν κατὰ τῶν τουρκικῶν καὶ ἑλληνικῶν χωρίων, νὰ φονεύσουν ὅλους τοὺς ἀνθισταμένους Μουσουλμάνους, νὰ ληστεύουν τὰς περιουσίας των. Ἡ ἐξέγερσις θὰ ἦτο ταυτόχρονος, οἱ δὲ Βούλγαροι, οἵτινες θὰ ἡρνοῦντο νὰ ἀκολουθήσουν τοὺς ἐπαναστάτας, θὰ ἐξεβιάζοντο πρὸς τοῦτο, ἐνῷ τὰ χωρία αὐτῶν θὰ παρεδίδοντο εἰς τὸ πῦρ». Ὁ Βούλγαρος ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων Κίντσεφ ἀποτελεῖ προσωποποίησιν τῆς ἀπατηλῆς, ἀλλ' ὅμως ἐπιμόνου καὶ συστηματικῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, διότι ἐπισκεφθεὶς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν γράφει : «Εἰς κάθε χωρίο, εἰς τὰς πόλεις, παντοῦ, εὗρισκω ἓνα ἢ περισσοτέρους Βουλγάρους οἱ ὅποιοι μοῦ διηγοῦνται ὅτι ὅλοι οἱ ἀδελφοί μας εἰς τὰ χωρία τους ἦσαν Βούλγαροι καὶ ἐξηλληνίσθησαν ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον». Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας εἶναι γνωστὸν βεβαίως ὅτι Βούλγαροι μόνον ὡς κα-

ταΐδικοι καὶ φυλακισμένοι ἀπεστέλλοντο ἅποτε εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας».

Οἱ Βούλγαροι αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην, ὥς κράτος πλέον, παραλλήλως πρὸς τὰς ἐνεργείας των ταύτας, νὰ ἀναπτύξουν πολιτικὴν δραστηριότητα καὶ ἰδίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐκείνην ὅποθεν ἐδημιουργήθησαν τὸ 1878 τὰ ἐμπόδια πραγματοποιήσεως τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας. Στρέφονται λοιπὸν πρὸς τὰς Μεγάλαις Δυνάμεις καὶ ἐπιδιώκουν νὰ ἐνισχύσουν πολιτικῶς ὁλονὲν περισσότερον τὴν θέσιν των εἰς τὴν Εὐρώπην, τῆς ὁποίας τὰ ἀνακτοβούλια εὐρίσκονται πρόθυμα νὰ κολακεύσουν τὸ νεοπαγὲς κράτος, ἐπιθυμοῦντα νὰ τὸ ἀποσπᾶσιν ἀπὸ τὸν ρωσικὸν ἐναγκαλισμόν. Οὕτω οἱ Βούλγαροι γίνονται τὰ «χαϊδεμένα παιδιὰ» τῶν Μεγάλων Δυνάμεων διαγωνιζομένων εἰς εἰρησίας καὶ περιποιήσεις, ὥς δ' ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν ἱστορίαν οὗτοι ἀπέφυγον πολλάκις ὀλοκληρωτικὴν καταστροφὴν διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ παλαιότερον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξῆλθον οὐχὶ μόνον ἀνέπαφοι, ἀλλὰ καὶ ἐνισχυμένοι διὰ τῆς Δοβρουτσᾶς, παρὰ τὴν συμμαχίαν των μετὰ τὸν Ἄξονα.

Τοσαύτη ἦτο ἡ ἔναντι τῆς Βουλγαρίας κολακευτικὴ συμπεριφορὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ὥστε ὅταν τὸ 1885 ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Ἀλέξανδρος Βάττενμπεργκ καταλαμβάνει ἀναιμᾶκτως καὶ πραξικοπηματικῶς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν καὶ κηρύσσει τὴν ἑνωσὶν τῆς μετὰ τὴν Βουλγαρίαν κατὰ πρωτοφανῆ διὰ τὰ διπλωματικὰ χρονικὰ τρόπον, οὐδεμία διαμαρτυρία ἠκούσθη ἀπὸ τὰς ἐνδιαφερομένας Δυνάμεις αἱ ὁποῖαι μόλις πρὸ ἑπταετίας ἐπέβαλον εἰς τὴν Ρωσίαν τὴν συνθήκην τοῦ Βερολίνου. Αὐτὸς δὲ ὁ σουλτᾶνος, καταπλαγείς πρὸ τῆς θρασυτέτος τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διπλωματικῆς θέσεώς της μετὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἀπεδέχθη μοιρολατρικῶς τὰ συμβαίνοντα. Οὕτω ἀπομείνασα μόνη ἡ ἑλληνικὴ διαμαρτυρία διὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, ἣτις κατωκεῖτο ἀπὸ 300.000 συμπαγῆ ἑλληνικὸν πληθυσμόν, οὐδεμίαν ἀπήχησιν εὗρε μετὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν πολιτικῶν κύκλων. Ἀντιθέτως μάλιστα ἡ Ἑλλὰς ἠπειλήθη μετὰ ἀποκλεισμόν τῶν παραλίων της ὑπὸ τῶν στόλων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων αἱ ὁποῖαι διηγωνίζοντο ν' ἀποσπᾶσιν τὴν φιλίαν τῶν Πρώσων τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως αὐτοαπεκάλεσαν ἅποτε ἑαυτοὺς οἱ Βούλγαροι, κομπορημονοῦντες διὰ τὰς στρατιωτικὰς των ἀρετὰς καὶ ἀπορρίπτοντες τὴν ὀνομασίαν τῶν Οὐννων τὴν ὁποίαν προσέδωκαν εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ εἰλικρινῇ των ὁμολογίᾳ ἴδια αὐτῶν τέκνα. («Ἀρχαία ἱστορία τῶν Οὐννων» ὑπὸ Γαβριὴλ Κρίστοβιτς, μέλους τοῦ ἀνωτάτου κεντρικοῦ δικαστηρίου τῆς Τουρκίας, τόμ. Α').

Ἡ Σερβία παρακολουθοῦσα μετὰ ζήλοφθονίαν τὴν εὐνοιαν τῆς μητρικᾶς τῶν νοτίων Σλάβων, τῆς Ρωσίας, διεμαρτυρήθη καὶ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Βουλγαρίας, παρὰ τῆς ὁποίας ὅμως ἠττήθη κατὰ κράτος χάρις εἰς

τὴν προπαρασκευὴν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, ἐπισφραγισθέντος οὕτω τοῦ πραξικοπήματος τοῦ 1885 καὶ διὰ στρατιωτικῆς ἐπιτυχίας ἣτις ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς Βουλγάρους τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἔχουσα ἐν τῇ Βαλκανικῇ ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα, ἐξουδετεροῦτο ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς διὰ καταλλήλου διπλωματικοῦ χειρισμοῦ καὶ ἰδίᾳ ὅταν κατελαμβάνετο ἀπὸ τετελεσμένα γεγονότα.

II. Συγκρότησις ἐπαναστατικῶν ὁργανώσεων (κομιτάτων). Σεντραλισται - Βερχοβισταί. Αἱ πρῶται ἐπαναστατικαὶ ὁμάδες, προοίμια καὶ πυρῆνες τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων, ἀπετελέσθησαν ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐξωθηθέντα παρὰ τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας εἰς ἐκνόμους ἐνεργείας κατὰ τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν ἢ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸν νόμιμον βίον. Αὗται, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἔτεινον νὰ συνενωθοῦν λόγῳ τῆς ἀνάγκης ἀρχικῶς νὰ συγκροτοῦν ὑπολογισιμον δύναμιν ἐναντι τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ νὰ ὑπακούουν εἰς κάποιαν διοίκησιν ἢ ὁποῖα καὶ διεμορφώθη ὀριστικῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ 1893 ὁπότε ἰδρῦθη ἐπισήμως, εἰς τὴν τελοῦσαν τότε ὑπὸ τουρκικὴν κυριαρχίαν Μακεδονίαν, ἡ «Ἐπαναστατικὴ Μακεδονικὴ Ὀργάνωσις» ὑπὸ προσωρινὸν προεδρεῖον μὲ τοὺς Γκότσε Ντέλτσεφ, Νταμιὰν Γκρούιεφ, Γιάννε Σαντάνσκυ, Πέτερ Τόσεφ, Γκιώργκη Πετκόφ, Σάββα Μιχαήλωφ κ.λ.π. Οἱ πλείστοι ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντας ἀρχηγοὺς εἶχον τύχει ὑποτροφίῶν καὶ ἐπιμελημένης ἐκπαιδεύσεως παρὰ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως. Οὕτως ὁ Νταμιὰν Γκρούιεφ τὸ 1880, φοιτῶν εἰς τὸ γυμνάσιον Βελιγραδίου, ἔτυχεν ὑποτροφίας μετ' ἄλλων ἑπτὰ δι' ἀνωτέραν μόρφωσιν εἰς Σόφειαν. Ὁ Σαντάνσκυ, υἱὸς τοῦ προαναφερθέντος Βουλγάρου σημαιοφόρου τῆς Κρέσνας, ὑπηρέτησεν ἐπὶ δύο ἔτη εἰς τὸν βουλγαρικὸν στρατὸν (1892 - 1894).

Ἡ βιογραφία ὠρισμένων ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομιτάτων εἶναι χρησιμος διὰ τὴν παροῦσαν μελέτην, καθ' ὅσον θὰ παρακολουθήσωμεν ἀργότερον τὴν Β. Μ. Ρ. Ο., τὸ Κ. Κ. Β. καὶ τὸ Μακεδονικὸν κράτος τῶν Βλάχωφ - Κουλισέφσκυ νὰ τοὺς διεκδικοῦν, ὅλοι συγχρόνως, ὡς ἐθνικοὺς τῶν ἥρωας καὶ προδρόμους ἱστορικῶν ἀγώνων τοῦ βουλγαρικοῦ ἢ «σλαβομακεδονικοῦ» λαοῦ, προσπαθοῦντες ἄλλοι νὰ ἀποδείξουν αὐτοὺς Βουλγάρους ἐθνικιστάς, πρωτεργάτας τῆς Κομμουνιστικῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ ἄλλοι πρωτοπόρους τῆς σλαβομακεδονικῆς ἐνότητος καὶ ἀναγεννήσεως.

Ἡ συγκροτηθεῖσα ὁργάνωσις εἶναι γνωστὴ ὡς «Ἐσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὀργάνωσις» (Ε.σ.Μ.Ε.Ο.). Ἀργότερον ὁ τίτλος οὗτος ὑπεκλάπη ὑπὸ τῶν Βερχοβιστῶν. Σκοπὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου ἐτέθη «ἡ ἀπόκτησις πολιτικῆς αὐτονομίας διὰ τὴν Μακεδονίαν», ὡς πρῶτον βῆμα, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, διὰ τὴν τελικὴν προσάρτησιν της εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ κομιτάτου τούτου γνωστοῦ καὶ ὡς «Κομιτάτου τῶν Σεντραλιστῶν» («Κεντρικῶν» ἐκ τοῦ γαλ-

λικοῦ central=κεντρικός) ἐπίστευον ὅτι ἡ διαμορφωθείσα ἀπὸ τὸ πρὸς τὴν Ρωσίαν ἀντιδραστικὸν πνεῦμα τῶν Μεγάλων Δυνάμεων κατὰστασις, δὲν ἐπέτρεπεν ἀνακίνησιν ζητήματος ἐνώσεως τῆς Μακεδονίας μετὰ τῆς Βουλγαρίας. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐπεδιώχθη παρὰ τοῦ κοιμητάτου ἡ συνεργασία μετὰ τοῦ βλαχικοῦ καὶ ἀρμενικοῦ στοιχείου τῆς Μακεδονίας, ἐνῶ διὰ τὸ ἑλληνικὸν οὐδὲ συζήτησις ἐγένετο, παρὰ τὴν ἀνεγνωρισμένην ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν του εἰς τὰ πλεῖστα τμήματα τῆς Μακεδονίας καὶ ἰδίως τὰ νότια τοιαῦτα. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ κοιμητὰν διεκήρυττεν ὡς σύνθημα «ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας», οὐδεμία σκέψις ἐγένετο περὶ συνεργασίας μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, διότι ἀκριβῶς κατ' αὐτοῦ ἐστρέφετο καίτις ἐνέργεια καὶ ἡ ἔξοιθένωσίς του ἐπιδιώκετο μὲ κάθε τρόπον, δεδομένου ὅτι ἡ Τουρκία κατὰ κοινὴν συνείδησιν ἦτο ὁ προσωρινὸς διακάτοχος τῆς Μακεδονίας. Διὰ τὴν διεθνὴ κοινὴν γνώμην οἱ Σεντραλισταὶ ἔρριψαν τὸ ἀπατηλὸν σύνθημα «ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας». Ποία ἦτο ἡ Μακεδονία αὕτη ἀπέδειξαν μετ' ὀλίγον ὅτε, τὸ 1899, ὑπέβαλον τὸ πρῶτον ὑπόμνημά των.

Ἐν Βουλγαρίᾳ δὲν φαίνεται ὅτι ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν τοιαύτην θέσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος, καθ' ὅσον ἡ κυβέρνησις εἶχεν ἀνάγκην ὅπως καὶ δι' ἐξωτερικῶν ἐπιτυχιῶν ἐδραιώσῃ τὸ βουλγαρικὸν γόητρον καὶ ὀλίγον ἀργότερον τὴν θέσιν τοῦ Φερδινάνδου. Ἵνα ἐπιτύχῃ λοιπὸν καὶ διευθύνῃ αὕτη κάθε κίνησιν, ἐπεδίωξε, ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1894, τὴν συγκρότησιν τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ προσφύγων εἰς συνδέσμους Μακεδόνων μεταναστῶν οἱ ὅποιοι καὶ συνηνώθησαν ἐν τέλει, περὶ τὸ τέλος τοῦ 1894, ἐπὶ ἐν «Ἀνώτατον Ἀρχηγεῖον» (Βερχόβεν Κομιτέτ) ἢ «Κομιτὰν τῶν Βερχοβιστῶν», εἰς ἔνωσιν ἢ ὁποία ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν «Ἐξωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὀργάνωσις» (Εξ.Μ.Ε.Ο.) εἰς ἀντίθεσιν τῆς Εσ. Μ.Ε.Ο. μὲ ἔδραν τὴν Σόφιαν καὶ μέλη ἐκτὸς τῶν προσφύγων καὶ ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τοῦ κράτους καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικούς. Πρωτεργάται τοῦ νέου κοιμητάτου ὑπῆρξαν οἱ Τράϊκο Κιτάντσεφ καὶ οἱ στρατηγοὶ Τόντσεφ καὶ Νικολάγιεφ. Οὗτοι ἐπεδίωξαν ἀμέσως ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Γκώτσε Ντέλτσεφ καὶ ἐπέτυχαν μάλιστα νὰ τὸν παρασύρουν ὥστε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν των περὶ τῆς ἀνάγκης ταχείας καὶ ἀπ' εὐθείας δράσεως ἐν Μακεδονίᾳ. Αἱ ἐπιδιώξεις τῶν Βερχοβιστῶν συνίσταντο εἰς τὴν ἀπ' εὐθείας ἔνωσιν τῆς Μακεδονίας μὲ τὴν Βουλγαρίαν πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν ὁρῶν τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Πρώτη ἐνέργεια τοῦ κοιμητάτου ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολὴ ἐνόπλων εἰς Μακεδονίαν καὶ ἡ πρόκλησις μικροεξεγέρσεων εἰς Μελένικον, τὸ 1895, καὶ ἄλλαχού.

III. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δεκαετοῦς βουλγαρικῆς προσπάθειας. Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τῆς βουλγαρικῆς ἡγεμονίας (1878) μέχρι τοῦ 1896, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν, ὅτι ἡ σλαβικὴ προπαγάνδα, ἐργαζομένη ἐντατικῶς καὶ ἀόκνως μὲ συγκεκριμένον πλάνον πρόγραμμα, ἐπέτυχε τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιρροῆς

καὶ τὴν πληθύνουσιν τῶν τάξεων καὶ ὁπαδῶν τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας ἐντὸς τῆς Μακεδονίας, ὑποβοηθουμένη καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸ ὁποῖον ἠγωνίζετο σκληρῶς νὰ περισώσῃ τὰ προνόμιά του ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα κτυπήματα τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως. Εἰς παρομοίαν ἀδυναμίαν εὗρέθη καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, περισπωμένη διαρκῶς ἀπὸ τὸ ἐπίμαχον κρητικὸν ζήτημα, ἀλλὰ καὶ τὴν μεσολαβήσασαν τὸ 1893 ἐπίσημον χρεωκοπίαν, λόγῳ τῆς ὁποίας ὅχι μόνον ἐξέλιπε κάθε πόρος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀμύνης τοῦ μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ πολιτικῶς τὸ κράτος ὑπέστη μείωσιν καὶ ἀναξιότητα. Εἰς ταῦτα προσετέθη, ὀλίγον ἔπειτα, ὁ ἐπακλουθήσας ἀτυχὴς ἐλληνοτουρκικὸς πόλεμος τοῦ 1897 ἐξ ἀφορμῆς καὶ πάλιν τοῦ κρητικοῦ ζητήματος. Παρὰ ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεως τῆς σλαβικῆς καὶ εἰδικώτερον τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἀπέμειναν πενιχρὰ καὶ δὲν ὑπῆρξε σοβαρὰ ἡ ἐπελθοῦσα ἀλλοίωσις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας.

Τὸ ἔτος 1896 δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπαρχὴ τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας ἡ ὁποία ἐπεδείχθη εἰς βάρος τῶν μακεδονικῶν πληθυσμῶν. Ἀπὸ τὸ 1896 ἡ Βουλγαρία κρίνει τὸ ἔδαφος πρόσφορον διὰ πλέον ἐνεργὸν δράσιν, αἰτθάνεται μάλιστα τὴν ἀνάγκην νὰ πράξῃ τοῦτο διότι, κατὰ τὰς ἰδίας ὁμολογίας, ἡ μακροχρόνιος προσπάθειά της μεταξὺ τῶν μακεδονικῶν πληθυσμῶν δὲν ἐπέτυχεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Ἡ ἐνεργὸς δράσις συνίσταται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν κομιτάτων καὶ ἔνοπλον αὐτῶν δράσιν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, στρεφομένην κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ ὁποίου τὰ ἡγετικά στελέχη, ἱερεῖς, διδάσκαλοι, ἱατροὶ κ.λ.π. ἀπετέλεσαν τοὺς πρώτους στόχους. Ἐκτελέσεις ὁμαδικαί, φόνοι, ἐμπρησμοί, ἐκβιάσεις καὶ βιασμοὶ ἀνυπερασπίστων γυναικῶν εἶναι ἡ ἀχαλίνωτος δράσις τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων ἀρξαμένη κυρίως ἀπὸ τοῦ 1896. Αὕτη συνεχίζεται μέ τινας διακοπὰς μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων (Δοξάτον 1918, Δράμα 1942 κ.λ.π.) τοσοῦτον δὲ γνωστὴ εἶναι καὶ τόσας ἀναμνήσεις ἔχει καταλίπει μεταξὺ τῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας, ὥστε ἡ ἔννοια τοῦ « κ ο μ ι τ α τ ζ ῆ » κατέστη συνώνυμος πλέον μὲ τὸν ἐγκληματίαν, τὸν κακοῦργον, τὸν βρωμερὸν καὶ ἄτιμον ἐκτελεστὴν τῶν διαταγῶν τῆς βουλγαρικῆς συμμορίας ἥτις ἐνέσκηψε εἰς τὴν πολυπαθὴ μακεδονικὴν γῆν. Ἐντὸς τριῶν ἐτῶν μόνον, ἀπὸ τοῦ 1897 μέχρι τοῦ 1900, ἐδολοφονήθησαν ἐν Μακεδονίᾳ 197 Ἕλληνες ἱερεῖς, διδάσκαλοι καὶ ἱατροί. Οἱ κομιτατζήδες κατέστησαν οἱ γενήτσαροι τῶν νεωτέρων χρόνων διὰ τοὺς χριστιανικοὺς πληθυσμοὺς τῆς Μακεδονίας, ἡ μέχρι σήμερον δὲ ἱστορία δὲν ἐδημιούργησε ἀπαισιώτερον καὶ ἀπεχθέστερον ἐγκληματικὸν τύπον. Ἡ ἀνάμνησις τῶν προξενεῖ φρίκην καὶ τρόμον εἰς τὸν πληθυσμὸν ὁ ὁποῖος ἀπέδωσε τὴν ὀργανωμένην δράσιν των, τὰς ὑπόπτους καὶ ὑποὺλους ἐνεργείας των, κάθε ἀναξιότητα καὶ ὑποπτον συμπεριφορὰν διὰ τῆς λέξεως « Ὁχράνα », ἐννοῶν οὕτω τὰ ὀργανωμένα τμήματα κομιτατζήδων. Καθ' ὅσον

εἶναι γνωστόν, Ὅχράνα δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ὡς ὁργάνωσις ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐν τούτοις καὶ σήμερον ἀκόμη λέγεται ἡ λέξις αὕτη διὰ πᾶσαν μορφήν ὁργανώσεως τῶν κομιτατζήδων, ἀποτελοῦσα τὸ ὄνομα τῆς περιφήμου ἀστυνομίας τοῦ τσάρου, τῆς ἀποκληθείσης ὑπὸ τοῦ ρωσσικοῦ κομμουνισμοῦ «Γ'κέ-Πέ-()ῦ» καὶ «Νί-κά-βέ-ντέ», ἀναλόγον πρὸς τὴν «εὐφήμως» γνωστὴν γερμανικὴν «Γ'κεστάπο» ἣτις κατετυράννησε ἐπὶ ὁλόκληρον τετραετίαν τὴν καταληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν χιτλερικῶν Εὐρώπην.

IV· Πρῶτον κοινὸν ὑπόμνημα τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων περὶ αὐτονομίας. Τὰ κομιτάτα τῶν Σεντριλιστῶν καὶ τῶν Βερχοβιστῶν ἐπεχείρησαν νὰ συντονίσουν τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα καὶ ἐπεδίωξαν τὴν λύσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος κατὰ τὰς βουλγαρικὰς ἀπαιτήσεις. Οἱ σκοποὶ καὶ ἡ θέσις τῶν ἐπαναστατικῶν αὐτῶν ὁργανώσεων, παρὰ τὰς φαινομενικὰς διαφορὰς των, ὑπῆρξαν οἱ αὐτοί, διαφέροντες μόνον ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον ἐκτελέσεως· ἀμφοτέρω ὅμως τὰ κομιτάτα ἡσυχολοῦντο μὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐνῷ διὰ τὴν Θράκην συνεκροτήθη ἴδιον τοιοῦτον τὸ ἑθνικὸν (ἢ Ἀδριανοπολιτικόν) Κομιτάτον.

Τὸ 1898 πραγματοποιεῖται συνέδριον τῶν κομιτάτων ἐν Σόφίᾳ καὶ παρὰ τινὰς διαφωνίας, ἔχομεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν ἐκ μέρους τοῦ Μακεδονοθρακικοῦ κομιτάτου, τὸ ἐπόμενον ἔτος 1899, πρὸς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις καὶ τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν ὑπομνήματος διὰ τοῦ ὁποῦ ἀπητείτο 1) Νὰ συμπτυχθοῦν εἰς ἓν βιλαέτιον μὲ ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην τὰ τρία βιλαέτια Μοναστηρίου, Σκοπίων καὶ Θεσσαλονίκης, 2) Νὰ διορίζεται βαλῆς τοῦ βιλαετίου τούτου ἐκ τῆς ἐπικρατούσης φυλῆς, 3) Νὰ συγκροτηθῇ ἰδίᾳ συνέλευσις μὲ νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ 4) Νὰ ὑπάλλῃλοι τοῦ βιλαετίου νὰ προέρχωνται ἐκ τῆς ἐπικρατούσης φυλῆς καὶ ἐν τινὶ ἀναλογίᾳ ἀπὸ τὰς λοιπὰς μειονότητας. Ὡς πολιτικὴ δικαιολογία τῶν μεταρρυθμίσεων, ἐχρησίμευσεν ἡ συνθήκη τοῦ Βερολίνου, ἡ ὁποία πράγματι περιελάμβανε διατάξεις περὶ μεταρρυθμίσεων τὰς ὁποίας καὶ δὲν ἐξεπλήρωσεν ἡ Τουρκία. Τὸ ὑπόμνημα ἐπεκαλεῖτο τὴν ἀνάγκην ἡρεμίας τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ζωῆς καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἐπεβουλεύοντο δῆθεν τὰ τουρκικὰ στρατεύματα ἐξωθοῦντα αὐτοὺς εἰς ἔξεγέρσεις. Τὸ ἄρθρον 23 τῆς Βερολινείου συνθήκης προκειμένου περὶ τῶν εἰσακτέων μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν περιελάμβανε τὸ σύνολον τῶν περιοχῶν, ἥτοι Μακεδονίαν, Θράκην, Ἀλβανίαν καὶ Ὑπείρον, ἡ ὁποία μάλιστα ἔδει νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ κομιτάτα ὅμως, τὰ παραρτήματα αὐτῶν ἐν Εὐρώπῃ, καθὼς καὶ οἱ βουλγαρόφιλοι πολιτικοί, δημοσιογράφοι καὶ λοιποὶ παραπληθέντες ἢ ὄργανα τῆς βουλγαρικῆς βουλιμίας, οὐδαμῶς ἐνδιέφεροντο διὰ τὰ λοιπὰ τμήματα τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου τῆς συνθήκης, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν Μακεδονίαν. Εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦ Μακεδονοθρακικοῦ κομιτάτου γίνεται λόγος

περὶ τῆς ἐπικρατοῦσης φυλῆς χωρὶς νὰ κατονομάζεται αὕτη. Ἀλλὰ οἱ συντάκται του δὲν κατέλιπον κενὸν ὅπως θὰ ἐνόμιζέ τις. Ἀπέφυγαν νὰ κατονομάσουν τὴν ἐπικρατοῦσαν φυλήν, φοβούμενοι τὰς πανταχόθεν ἀντιδράσεις, διέγραψαν ὅμως εἰς τὰς ἐπομένας γραμμὰς τοῦ ὑπομνήματός των τὰ ὅρια τοῦ προνομιούχου αὐτοῦ κράτους κατὰ τρόπον ὥστε, ἐνῶ ἀπέκλειον ἀμιγῶς ἑλληνικὰς περιοχὰς τῆς Μακεδονίας, ὡς ἡ Χαλκιδική, αἱ περιοχαὶ Κατερίνης, Βεργοῖας καὶ Σερβίων, προσέθετον τὰς βορείως τοῦ Μοναστηρίου περιοχὰς τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ τῆς παλαιᾶς Σερβίας ἀκόμη, ὅπου ἀληθῶς ὁ πληθυσμὸς ἦτο σλαβικός, τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἀραιουμένου βορείως τοῦ Κρουσσόβου - Μοριχόβου. Ἐδημιουργοῦντο οὕτω τεχνητὰ ὅρια εἰς τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τῶν κοιμιτάτων κράτος ἐντὸς τοῦ ὁποίου πλέον θὰ ἐκυριάρχει ἡ βουλγαρική φυλή, λόγῳ καὶ τῆς ἐντόνου προπαγανδιστικῆς δράσεως, ἐκβιασμῶν καὶ τρόμου ἀλλὰ καὶ τῆς ὁλονὲν αὐξανομένης ἐνόπλου ἐπεμβάσεως τῶν κοιμιτάτων. Οἱ πρωτεργαταί τῆς κινήσεως διελάλουν, οὐδὲν ἦττον, ὅτι ἀπῆλθον, ὑπὸ ὁμοίας συνθηκᾶς, παράλληλον λύσιν πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ κορητικοῦ ζητήματος.

Πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἐπικράτησις τῶν ἀπόψεων τῶν Σεντραλιστῶν, ἀντετίθεντο ἀπολύτως ὁ Βούλγαρος ἑξαρχος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐπίσκοποι, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν βουλγαρικῶν σχολείων Μακεδονίας οἵτινες, ἀνήκοντες εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα τῶν Βερχοβιστῶν, ὑπεστήριζον ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς Μακεδονίας πρέπει νὰ λυθῇ δι' ἀμέσου καὶ ἀπ' εὐθείας προσαρτήσεως εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, οἵτινες ἐδημιούργησαν τὴν βουλγαρικὴν ἑξαρχίαν, ἐδέχοντο ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ ἡ δρᾶσις πρὸς ἔνωσιν μέχρις εὐθεωτέρου χρόνου, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς ν' ἀναπτυχθῇ ἔτι περισσότερον τὸ βουλγαρικὸν σχολεῖον καὶ νὰ σταθεροποιηθῇ ἡ βουλγαρικὴ Ἐκκλησία, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ὁποίας νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ πολιτικῶν μέσων ἡ ἄρσις τοῦ Σχίσματος τὸ ὁποῖον ἡσθάνοντο ὅτι τοὺς ἐξημίωσεν σοβαρώτατα μετὰ τῶν πληθυσμῶν. Ἐναντι τῶν ἀπόψεων τούτων τῶν ἑξαρχικῶν, ἄλλοι Βούλγαροι ἐπίσημοι ὑπεδείκνυνον πλέον ἔντονον δρᾶσιν, θεωροῦντες ὡς ἀποτυχίαν τὴν διὰ τῶν σχολείων καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιδίωξιν πρὸς ἐπικράτησιν. Οὕτω ὁ προξενικὸς πράκτωρ τῆς Βουλγαρίας εἰς Σκόπια καὶ ἀρχηγὸς τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἐν Μακεδονίᾳ Ρίζωφ, ἔγραψεν εἰς ἐπιστολήν του πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φερδινάνδον τὴν 26 Ἀπριλίου/9 Μαΐου 1899: «Ἡ δρᾶσις τῶν Βουλγάρων εἰς Μακεδονίαν δὲν δύναται πλέον νὰ προωθηθῇ περαιτέρω εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν τομέα. Δὲν δυνάμεθα νὰ κερδίσωμεν τίποτε πλέον διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου. Ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, ὅ,τι ἦτο δυνατόν, πλὴν κινδυνεύομεν τώρα νὰ τὰ χάσωμεν ὅλα ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ». Ὁ Ρίζωφ ὑπεδείκνυε τέλος τὴν ἀνάγκην πλέον ἐντόνου ἐνόπλου ἀγῶνος κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Ἐντὸς τοιαύτης ἀτμοσφαίρας συνετάχθη καὶ ὑπεβλήθη τὸ ὑπόμνημα τῶν Μακεδονοθρακικῶν κομιτάτων τοῦ 1899, χωρὶς βεβαίως σοβαρῶς ἐλπίδας ὅτι θὰ ἐγένετο ἀποδεκτόν. Ἀνέμενον ὅμως οἱ Βούλγαροι ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ δικαιολογήσουν ἑαυτούς, ἔναντι τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης, διὰ τὰς συνεχιζόμενας παρὰ τῶν κομιτάτων σφαγὰς, ἐμπρησμούς καὶ καταστροφὰς εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποιούν οἱ κομιτατζήδες ἢ πρὸς τὰς ὁποίας παρέσυρον ἐντέχνως, διὰ τῆς δημιουργίας ταραχῶν ἀλλὰ καὶ ὑποβολιμαίων πληροφοριῶν, διαβολῶν καὶ συκοφαντιῶν, τὴν τουρκικὴν διοίκησιν. Οὕτω θὰ προεκύλουν τὴν ἐπέμβασιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, τὴν εὐμενῇ ἀπόφασιν τῶν ὁποίων ἐθεώρουν βεβαίαν, χάρις καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν εἶχον ἀναπτύξει ἐν Εὐρώπῃ δι' εἰδικῶν ἀπεσταλμένων καὶ πρακτόρων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι οἱ Βούλγαροι διὰ τῆς ἐντατικῆς ἐργασίας τῶν εἶχον ἐπιτύχει νὰ δημιουργήσουν μίαν πράγματι ἔκρυθμον κατάστασιν ἐν Μακεδονίᾳ, ὥστε νὰ ὠριμάσῃ ἡ πεποίθησις ὅτι ἐπεβάλλοντο ὀπωσδήποτε μεταρρυθμίσεις, πρῶγμα τὸ ὅποιον καὶ ἡ Ἑλλὰς ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ. Ὑπῆρχε βεβαίως σπουδαία διαφορὰ εἰς τὰς ἐκατέρωθεν ἀπόψεις, καθ' ὅσον ἡ Ἑλλὰς ὑπεστήριζε τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας κατὰ βιλαέτιον, ὥστε εἰς τὰ βιλαέτια Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου, ὅπου ἐπεκράτει τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον νὰ ἔχῃ τοῦτο τὴν διοίκησιν εἰς χεῖρας, ἐνῷ ἂν προσετίθετο καὶ τὸ βιλαέτιον τοῦ Κοσσυφοπεδίου ἡ πλάστιγξ θὰ ἔκλινε πρὸς τὴν βουλγαρικὴν ἀποψιν. Εὐτυχῶς ὅτι αἱ Δυνάμεις ἀπέρριψαν τὸ ὑπόμνημα ἀσυζητητί, ἀντέδρασε μάλιστα εἰς τοῦτο καὶ ἡ Σερβία, ἥτις ἐπεξῆτει νὰ ἀναγνωρισθῇ πρῶτον ἡ ὑπαρξὶς ἐν Μακεδονίᾳ τοῦ σερβικοῦ στοιχείου ὡς ἰδίας ἐθνότητος.

V. Ψευδεπαναστατικαὶ ἐξεγέρσεις 1902 — 1903. Παραπλάνησις τῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ ὑποβολὴ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ 1899 καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἀπόρριψις τούτου ἀπὸ τὰς Μεγάλων Δυνάμεις, οὐδεμίαν ἀναστολὴν ἐσήμανε διὰ τὴν βουλγαρικὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα εἶχε θέσει ἐν χρήσει. Ἡ προπαγάνδα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐσυνεχίζετο ἔντονος, εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν ἐβοηθεῖτο καὶ ἀπὸ τὴν ὁλονὴν αὐξανομένην δρᾶσιν τῶν κομιτάτων, ἐπιδιωκομένου ὅπως διὰ τῆς συστηματικῆς τρομοκρατίας καὶ τοῦ διεθνοῦς ψυχολογικοῦ ἐκβιασμοῦ, ἐπιτευχθῇ δημιουργία καὶ ἀποδοχὴ τετελεσμένου γεγονότος καὶ διὰ τὴν Μακεδονίαν. Παραλλήλως αἱ βουλγαρικαὶ μηχανορραφαὶ παρὰ τῇ τουρκικῇ διοικήσει καὶ ἡ ἐνεργὸς ἐνίσχυσις τῶν Ρώσων πρακτόρων πιέζουν συνεχῶς τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμούς καὶ βάλλουν ἀδιακόπως κατὰ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀπομεινάσης μόνης προστατρίας καὶ ἡθικοῦ στηρίγματος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐν Μακεδονίᾳ. Εἰσερχόμεθα οὕτω ἀπὸ τοῦ ἔτους 1902 εἰς κατάστασιν ἀβεβαιότητος καὶ τρόμου τῶν ἀνυπερασπίστων χωρικῶν, τοὺς ὁποίους ἡ τουρκικὴ διοίκησις οὔτε ἠδύνατο βεβαίως, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον δὲν

ἡσθάνετο τὸ καθήκον νὰ προστατεύσῃ, ἐνῶ τοῦναντίον εὗρισκε, ἀκολουθοῦσα εἰς τοῦτο τὰς ρωσικὰς συμβουλὰς, ὅτι διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἰσχυροτέρου παράγοντος τῆς Μακεδονίας, τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐνισχύετο ἡ ἰδία αὐτῆς δύναμις καὶ ἰσχύς. Αἱ βιοπραγίαι, φόνοι, ἐμπρησμοὶ καὶ ἐκβιάσεις τῶν κομιτάτων ἐσυνεχίζοντο. Εἰς Πετρίτσιον ἐξωθεῖται τὸ περιφερειακὸν κομιτάτον εἰς ἔνοπλον δρᾶσιν κατὰ τῆς τουρκικῆς διοικήσεως τὸ 1902. Ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ ἐπικροτεῖ καὶ προάγει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ πᾶσαν βουλγαρικὴν ραδιουργίαν καὶ ψευδολόγον ἀνακοίνωσιν. Εἰδικοὶ πράκτορες περιτρέχουν τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας συγγέροντες ἔτι περισσότερον τὴν ὁμιχλώδη ἤδη κατάστασιν περὶ τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις ὁμιλεῖ περὶ ὁμαδικῶν ἐξεγέρσεων τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν, φροντίζουσα συγχρόνως δι' ἄλλων ἐνεργειῶν νὰ παριστάνῃ τὸ βουλγαρικὸν στοιχεῖον ὥς πλεονάζον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ δεινοπαθοῦν ἀπὸ τὴν τουρκικὴν θηριωδίαν.

Ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. ἐξώθει διαρκῶς, κατὰ τὸ 1902, τὴν κατάστασιν εἰς ἐξεγέρσεις. Οἱ Βερχοβισταί, διαφωνοῦντες μεταξὺ τῶν καὶ ἔχοντες ἐσωτερικοὺς περισπασμούς, δὲν εἶχον εἰσέτι συγκεκριμένην θέσιν ἔναντι τοῦ ζητήματος, τὰ δὲ μέλη τῆς ὁργανώσεως μετεῖχον ἢ ὄχι τῶν διαφορῶν ἐνεργειῶν κατὰ τὰς περιστάσεις. Ὅπλα καὶ πολεμοφόδια ἀπεστέλλοντο ἐκ Βουλγαρίας, κήρυγμα δὲ τοῦ κομιτάτου ὑπῆρξεν ἡ διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἐξεγέρσεις τῶν Μακεδονικῶν πληθυσμῶν. Ὁ Ἄγγλος πρόξενος Θεσσαλονίκης γράφει : «Αἱ συμμορίαι ἦσαν ὥπλισμέναι διὰ καλῶν ὅπλων κατεσκευασμένων ἐν Αὐστρίᾳ, ὁμοίων πρὸς τὰ ἐν χρήσει παρὰ τῇ βουλγαρικῇ στρατῷ». Κατωτέρω ὁ ἴδιος πρόξενος ἀναγράφων τὰς ὁδοὺς προωθήσεως τῶν ὅπλων τούτων ἐκ Βουλγαρίας λέγει : «Τὸ κομιτάτον διὰ τῶν ὁδῶν τούτων εἰσήγαγε 40.000 ὅπλων» («Κυανὴ βίβλος τοῦ Βρετανικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν»). Αἱ συμμορίαι, μόλις ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν ἀφυπνιζομένων κάποτε τουρκικῶν στρατευμάτων, διέφευγον εἰς Βουλγαρίαν, ὁπόθεν ἀνεφοδιαζόμεναι ἐπανήρχοντο μετ' ὀλίγον. Ὡς σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι δύο ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κομιτάτου τῶν Σεντραλιστῶν (Ε.Μ.Ε.Ο.) περιοχῆς Μοναστηρίου, οἱ Ἰβάν Γκαρβάνωφ καὶ Λοζάντεφ, εἶχον ἤδη πρὸ τοῦ 1902 προσχωρήσει εἰς τὸ κομιτάτον τῶν Βερχοβιστῶν (Ε.Μ.Ε.Ο.) τοῦ ὁποίου μάλιστα ἀπετέλεσαν ταχέως τὰ πλέον δεξιὰ στοιχεῖα· τρίτος δὲ ἀρχηγὸς τῆς ἰδίας περιοχῆς, ὁ Μπόρις Σαράφωφ, προσεχώρησεν εἰς τοὺς Βερχοβιστάς διαρκοῦντος τοῦ 1903.

Ὁ ἴδιος Ἄγγλος πρόξενος Θεσσαλονίκης περιγράφει ὡς ἐξῆς τὴν δημιουργηθεῖσαν τεχνητὴν ἀτμόσφαιραν πέριξ τῶν ἐξεγέρσεων τοῦ 1902 - 1903. «Ἡ ἔλλειψις ἀσφαλείας ἡ ὁποία τῶρα ἐν τινὶ ἐκτάσει ὑπάρχει, αἰτίους ἔχει αὐτοὺς ἐκείνους, οἵτινες σφόδρα κραυγάζουσι δι' αὐτήν. Πράγματι δὲ ταύτην τὴν ὥραν οὐδὲν ὑπάρχει τὸ δικαιολογοῦν τὴν ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ἐκδηλουμένην ἀνησυχίαν καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς Τούρκους, τῶν Ραιιάδων

όντων γενικῶς ἀνενοχλήτων. Ἀλλὰ αἱ βουλγαρικαὶ συμμορίαι αἱ ὁποῖαι ἐπὶ
τινα χρόνον εἶχον διακόψει τοὺς γόνους, ἤρξαντο πάλιν δολοφονοῦσαι
Χριστιανούς ἐτεροεθνικοὺς καθὼς καὶ Μουσουλμάνους. Αἱ τοιαῦται μέθοδοι
τῶν Μακεδονικῶν κομιτάτων ἀνεπτύχθησαν εἰς τρομοκρατίαν συνέχουσαν ἀ-
πάσαις τὰς φυλάς τῆς περιφερείας ταύτης, περιλαμβανομένου καὶ ἱκανοῦ ἀ-
ριθμοῦ Βουλγάρων. Αὗται καὶ οὐχὶ ἄλλαι εἶναι αἱ αἰτίαι τῶν ταραχῶν ἐν
τῇ βίλαετιᾷ τούτῳ, τὰς ὁποίας ὁ τύπος παριστᾷ ὅτι ἐμβάλλουν εἰς κίνδυ-
νον τὴν ἀσφάλειαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Αἴτιοι ὅμως τῶν ἀταξιῶν τού-
των οὔτε οἱ Μουσουλμάνοι, οὔτε οἱ Ραγιάδες εἶναι, ἀλλὰ αἱ βουλγαρικαὶ λε-
στρικαὶ συμμορίαι» (ἀγγλικὴ «Κυανὴ βίβλος»).

(Ὁὐδεμία ἄλλη πιστοποίησις τῶν γεγονότων εἶναι ἀναγκαία, ἔπειτα ἀπὸ
τὴν λεπτομερεῆ καὶ περιγραφικὴν αὐτὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἑγγλίου διπλωμάτου,
διὰ τὴν πεισθῇ πᾶς τις περὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐξελισσομένων γεγονότων
ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1902 καὶ 1903, καὶ πρὸ πάντων περὶ τοῦ δῆ-
θεν αὐθορμήτου αὐτῶν καὶ τῆς δῆθεν καθολικῆς συμμετοχῆς τῶν χριστιανι-
κῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας, καθὼς διευτυπᾷν ἡ σλαβικὴ προπα-
γάνδα. Ὡς προστεθοῦν ὅμως εἰς τὸ ἀνωτέρω βαρυσήμαντον ἔγγραφον γινώ-
μαι τῶν ἰδίων κομιτατζήδων πρὸς ἀποστόμωσιν πάσης σλαβικῆς ἀποπειράς
διαφεύσεων. Ὁ πολὺς Μπόρις Σαράφωφ, ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κομιτάτου
τῶν Σεντρολιστῶν περιοχῆς Μοναστηρίου, ὅστις καὶ μετεπήδησεν εἰς τοὺς
Βερχοβιστάς, προωθηθεὶς ταχέως εἰς τὸ προεδρεῖον τοῦ κομιτάτου, ἀντιτιθέ-
μενος προσωπικῶς κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Τόντισεφ, ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Ε.Σ.
Ε.Ο. καὶ μὴ συνταχθεὶς τότε ἀκόμη πρὸς τὴν ἀρξαμένην καθολικὴν δρᾶσιν
τῶν κομιτάτων, ἔγραψεν ἐκ Σόφιας, ὅπου ἐποίει μονίμως τὰς διατριβάς του,
κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 1902, εἰς τὸ ἐπίσημον προσωπικὸν δημοσιογρα-
φικὸν ὄργανόν του «Πράβο» ἐπανειλημμένα ἄρθρα, ἀρνούμενος τὴν σπου-
δαιότητα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κομιτάτου τῶν Βερχοβιστῶν. (Ἑγγελ Ντίνεφ
«Ἡ ἑποποιία τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰλιντεν»). Ἀλλὰ ἡ πανσλαβικὴ προπα-
γάνδα ἐχώρει σταθερῶς πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ της καὶ δὲν ἐγκατέ-
λειπε τὰς ἐπαναστατικὰς πράξεις τῶν κομιτάτων. Ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη
ἐπῆρξε πολλῶς σύμμαχος εἰς τὴν σλαβικὴν δρᾶσιν χάρις εἰς τὴν παραπλάνη-
σίν της. «Ὁ τύπος εἶναι δημιουργὸς τῶν γεγονότων», ὑπεστήριζαν πάντοτε οἱ
Ρῶσοι, καὶ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος πρέπει νὰ προπαρασκευάσῃ τὰ γεγονότα εἰς
τὴν Μακεδονίαν ἀκριβῶς κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ δυναμένου νὰ διευθύνῃ αὐ-
τῶν. Ἀποστέλλεται λοιπὸν εἰς Παρισίους καὶ Λονδίνον τὴν ἄνοιξιν 1902 ὁ
Βούλγαρος βουλευτὴς καὶ καθηγητὴς Μιχαηλόβσκυ, πρόεδρος τοῦ Μακεδο-
νοφθρικῶν κομιτάτου. Οὗτος κινεῖται δραστηρίως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς πρω-
τευούσας μεταξὺ κοινοβουλευτικῶν ἀνδρῶν καὶ δημοσιογραφικῶν κύκλων,
τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκει νὰ πείσῃ ὅτι αἱ ἐξεγέρσεις εἰς τὴν Μακεδονίαν εἶναι
ἀνυπόφοροι καὶ πρέπει νὰ ἀσκηθῇ πίεσις ἐπὶ τῆς Τουρκίας νὰ προβῇ εἰς με-

ταρρυθμίσεις κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 23 τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου.

Ἡ προσπάθεια αὕτη ἤρξατο ἀποφέρουσα εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα, καθ' ὅσον ὁ «Παρισινὸς Χρόνος», ἡ «Γενικὴ Ἐφημερὶς τῆς Βιέννης» καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες ἐπανελάμβανον μὲ συμπάθειαν τὰ βουλγαρικοῦ περιεχομένου καὶ ἐκδόσεως ἀνακοινωθέντα ὡς ἰδιωτικὰς πληροφορίας ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ Σόφιας. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁργανώθησαν συλλαλητήρια καὶ ἔλαβον χώραν ὁμιλίαι. Ἡ σοβαρωτάτη ὁμως ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μιχαηλόβσκυ ἐγκείται εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ Ἀρμενομακεδονικοῦ Κομιτάτου, τὸ 1902. Οἱ ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις Ἀρμένιοι παρεπείσθησαν παρ' αὐτοῦ δι' ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αἰωνίου μίσους των κατὰ τῆς Τουρκίας ἀλλὰ καὶ τοῦ κληρονομικοῦ, ὡς φαίνεται, πάθους των καὶ ζηλοτυπίας πρὸς πᾶν τὸ ἑλληνικὸν καὶ ἵδρυσαν μετὰ ἄλλων πανσλαβιστικῶν κύκλων τὸ νέον αὐτὸ κομιτάτον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁπαδοὺς μέχρις Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας. Τὰ μέλη τοῦ κομιτάτου τούτου ὑπῆρξαν πλέον φανατισμένα καὶ αὐτῶν τῶν Βουλγάρων, διατυμπανίζοντα ὅτι ὑπαίτιοι τῆς τυραννίας τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας ὑπῆρξαν ὄχι μόνον οἱ ὑπἄλληλοι τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ κατὰ μείζονα λόγον οἱ λειτουργοὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Χρήματα συνεκεντρώθησαν καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Μιχαηλόβσκυ, ἐντονωτάτη δὲ φιλοβουλγαρικὴ προπαγάνδα ἡσκήθη μὲ πραγματικὴν μανίαν παρὰ τοῦ ἀρμενικοῦ στοιχείου ἀνὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας διὰ διαλέξεων, συγκεντρώσεων καὶ ἄλλων μέσων.

Εἰς τὸ πολιτικὸν πεδίον ἡ ἐπιτυχία τοῦ Μιχαηλόβσκυ ὑπῆρξεν ἀνάλογος, ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ ἀγόρευσιν τοῦ Γάλλου βουλευτοῦ Ντεπρεσσάνς εἰς τὴν γαλλικὴν Βουλὴν ἀργότερον (Νοέμβριον 1903), ὅστις ὑπεστήριζεν ὅτι «εὐάριθμοι Ἕλληνες κατόκησαν τὴν Μακεδονίαν ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἑλληνικὴ οὔτε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν οἱ δύο μόνοι Ἕλληνες ἐν μέσῳ λαῶν βαρβάρων».

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Βίκτωρ Μπερὰρ συγγράψας ὁλόκληρον βιβλίον ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῶν ἐθνικῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν αὐτῇ, βραβευθὲν ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τὸ 1903, μετέβαλε γνώμην καὶ εἰς νέον συγγραμὰ του δέχεται ὡς μόνον φυλετικὸν στοιχεῖον ἐν Μακεδονίᾳ τὸ «μακεδονικόν» (!) τὸ ὁποῖον «μὴ ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν βουλγαροφρονεῖ λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ βουλγαρικοῦ πολιτισμοῦ» (!). Ὁμιλῶν ἐν συνεχείᾳ περὶ Ἑλλήνων ὑποστηρίζει, ὅτι «οὗτοι συνεμάχησαν μετὰ τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ Μακεδόνων». Τὸν Ὀκτώβριον 1902 ὁ Γάλλος Anatole Lerou Beaulieu, ἀρξαμένων τῶν ἐπαναστατικῶν ἐξεγέρσεων, παρελλήλυσεν αὐτὰς εἰς παρισινὸν περιοδικὸν πρὸς τὴν ἐπαναστατικὴν κίνησιν τοῦ 1876 - 1877 τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης. «Οὕτω, ἔγραφεν, ἂν ἡ διπλωματία δὲν ἐργασθῇ δραστηρίως, δυνάτὼν νὰ εὐρεθῶμεν πρὸ γενικῆς ἐξεγέρσεως τὸν χειμῶνα. Παρὰ τὰς συστάσεις

τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἢ βουλγαρική κυβέρνησις θὰ εὔρεθῇ εἰς λίαν δυσχερῇ θέσιν νὰ ὑποστῇ ἐπὶ μακρὸν τὸ βάρος τῆς κοινῆς γνώμης τῆς Βουλγαρίας ζητούσης νὰ βοηθηθοῦν ἀμέσως οἱ ἐν Μακεδονίᾳ ὁμογενεῖς». Ὁ περιέργως οὗτος συγγραφεὺς ἐσυνέχισεν: «Ἡ ἀποσόβησις τῶν κινδύνων εἶναι καθήκον τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας καὶ πρὸς τοῦτο ἐν καὶ μόνον τελεσφόρον μέσον ὑπάρχει, ἡ σίγκλησις διεθνoῦς διασκέψεως πρὸς διακανονισμόν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Δὲν ἔχει ἡ Εὐρώπη, ἀνεφώνει, τὸ θάρρος νὰ προκηρύξῃ σήμερον τὴν αὐτονομίαν; Ἄς διευκολύνῃ τοῦλάχιστον τὴν ἐπιτυχίαν της». Παρόμοια ἄρθρα καὶ ἐκκλήσεις ὑπὲρ τῶν ἀναξιοπαθούντων ἐν Μακεδονίᾳ βουλγαρικῶν πληθυσμῶν ἐδημοσιεύοντο εἰς πλεῖστα δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῆς Εὐρώπης.

Ἀπαιτεῖται ἄραγε ἄλλη μαρτυρία διὰ νὰ πεισθῇ οἰοσδήποτε ὅτι ὁ Μιχαηλόβσκυ δὲν ἔφθασεν εἰς τὴν Εὐρώπην μὲ κενὰ τὰ θυλάκια, ἀλλὰ μὲ βαρύντατον φορτίον χρυσίου, τὸ ὅποῖον ἐμοίρασεν ἀφειδῶς πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις;

Ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ὁ ρωσικὸς τύπος ὑπῆρξε πρωτοπόρος εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς παρασκευαζομένης πρωτοφανοῦς διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν πλαστογραφίας. Ἡ ἐφημερὶς τῆς Πετροπόλεως «Ἐπίσημος Ἀγγελιαφόρος» τῆς 16 Δεκεμβρίου 1902, ὄργανον τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως, ἐδημοσίευσεν ἀνακοίνωσιν πρὸς τὸν ρωσικὸν λαόν, διὰ τῆς ὁποίας καθίστα γνωστὸν ὅτι «ὁ ὀρθόδοξος λαὸς τῆς Τουρκίας, διατελὼν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐπαναστατικῶν κομιτάτων, εἶναι ἔτοιμος εἰς γενικὴν ἐξέγερσιν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ, πράγμα ὅπερ δὲν δύναται νὰ μὴ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως, μεριμνώσης κατὰ παράδοσιν περὶ τῆς τύχης τῶν ὁμογενῶν αὐτῆς λαῶν». Ἡ Ρωσία, προπαρασκευάσουςα τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὴν ξένην κοινὴν γνώμην διὰ τοῦ ἀνακοινωθέντος της, προπαρασκεύασε προηγουμένως μὲ καίθε ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ καὶ πολιτικότητα, ἀπὸ ἰδικῆς της πλευρᾶς τὰ γεγονότα διὰ μεγαλοπρεπῶν ἑορτῶν καὶ τελετῶν.

Εἰς τὰ στενὰ τῆς Σίπκας, ἔνθα ἐδοξάσθη ὁ Ρῶσος στρατηγὸς Σχομπέλεφ λόγῳ τῆς συντριπτικῆς νίκης του κατὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ (πόλεμος 1878), ἀνηγέρθη μεγαλοπρεπὲς ρωσικὸν μοναστήριον εἰς μνήμην τῶν πεσόντων ὑπὲρ τῆς σλαβικῆς ἰδέας καὶ δόξης. Κατὰ τὰ ἐγκαίνια (Σεπτέμβριος 1902) ἐτελέσθη πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν μνημόσυνον εἰς τὸ ὅποῖον κληθέντες συμμετέσχον οἱ κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον μετασχόντες καὶ δοξασθέντες Ρῶσοι ἀξιωματικοί, ἐν οἷς ὁ Μέγας Λοῦξ Νικόλαος, ἀρχιστράτηγος, καὶ ὁ αὐτουργὸς τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου στρατηγὸς κόμης Ἰγνάτιεφ, πρεσβευτὴς ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συνθήκης. Ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία, περιέργως ἐξηγοῦσα τὸ βουλγαρικὸν Σχίσμα, καίτοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες δὲν ἐπιτρέπουν τὴν συλλειτουργίαν ὀρθοδόξων ἱερέων μετὰ σχισματικῶν, ἀπέστειλε τὸν Ρῶσον ἀρχιμανδρίτην πρωτοπρεσβύτερον τοῦ ἐν Πε-

τρουπόλει μητροπολιτικού ναού, ὡς ἐκπρόσωπόν της εἰς τὰς ἐορτάς. Ἡρῶς τῆς ἡμέρας διὰ τὸν Πανσλαβισμόν ὑπῆρξεν ὁ κόμης Ἰγνάτιεφ. Ἐλπίδες, πόθοι, βουλγαρικαὶ καὶ πανσλαβιστικαὶ προσδοκίαι ἀνεπερώθησαν. Μετὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ ὁ κόμης Ἰγνάτιεφ ἀπήγγειλε λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξέφραξε τὴν λύπην του διότι ἡ συνθήκη τοῦ Βερολίνου περιώρισε τὴν ὀνειροποληθεῖσαν καὶ ἐπιτευχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ρωσίας ἐν Ἀγίῳ Στεφάνῳ Μεγάλῃν Βουλγαρίαν. Διεκήρυξεν ὅτι, ὁ διακαὴς πόθος αὐτοῦ εἶναι νὰ ἴδῃ πραγματοποιούμενον τὸ μεγαλουργημα αὐτό, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος συνέλαβεν ὡς σχέδιον καὶ ἐπέτυχεν νὰ τοῦ δώσῃ πνοὴν ἡ ὁποία μέλλει νὰ καθοδηγῇ τὸν βουλγαρικὸν λαὸν εἰς τὸ καθήκον του. Καὶ ἐσυνέχισε : «Ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς Βουλγάρους ἀπὸ τὸ 1862, οὐδεμίαν ποιούμεαι διάκρισιν μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ μὴ ἐλευθέρων. Μίαν μόνον ποιούμεαι διάκρισιν. Ἀγαπῶ πάρα πολὺ τὸν δοῦλον Μακεδόνα. Ἐγὼ ὁ κόμης Ἰγνάτιεφ, ζῶν ἢ τεθνεώς, συμβουλεύω καὶ κληροδοτῶ εἰς τοὺς Βουλγάρους, ὅπως παραδίδωσιν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν ὅτι ἡ Βουλγαρία τοῦ Ἀγίου Στεφάνου πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ. Κ λ η ρ ο δ ο τ ῶ εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔθνος νὰ ἐργάζεται, ν' ἀγωνίζεται, νὰ μάχεται, νὰ παλαίῃ ἀλλὰ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ν' ἀποσπασθῇ μήτε ἐν μέρος, μήτε ἐν χωρίον, μήτε εἰς ἄνθρωπος ἀκόμη ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας τοῦ Ἀγίου Στεφάνου». Ὁ Ἰγνάτιεφ προδιέγραφεν οὕτω δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὴν κοσμοϊστορικὴν ἀποστολὴν τοῦ Σλαβισμού (Ἐφημερὶς «Ἑλληνισμός», Νοέμβριος 1902).

Ὁλόκληρος ὁ ρωσικὸς τύπος περιέγραψεν ἐνθουσιωδῶς τὰς ἐορτάς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀπανταχοῦ Σλάβους νὰ χαροῦν διὰ τὴν ἀδελφωσύνην τῶν σλαβικῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸν δρόμον τῶν πεπρωμένων των. Ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος παρηκολούθησε χρονογραφικῶς τὰ γεγονότα ἐνῶ συγχρόνως μέσῳ αὐτοῦ ἐξαπελύετο ἡ πλέον ἔντονος βουλγαρικὴ προπαγάνδα. Οἱ Βούλγαροι διεκήρυξαν ὅτι διὰ τῶν ἐορτῶν ὁ δεσμός των μὲ τὸν ἀδελφὸν ρωσικὸν λαὸν κατέστη στενὸς καὶ εἰς τὸ μέλλον οἱ δύο λαοὶ θὰ ἀγωνίζονται τὸν σλαβικὸν ἀγῶνα ὁ εἰς παραπλευρῶς τοῦ ἄλλου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰγνάτιεφ ἐγένετο δεκτὸς εἰς Σόφιαν μὲ πρωτοφανεῖς τιμὰς καὶ ἐκδηλώσεις, ὑπὸ τὴν προεδρίαν του δὲ συνεδρίασεν τὴν 13/26 Σεπτεμβρίου 1902 ἐν Σόφίᾳ πανηγυρικῶς ἡ «Πανσλαβικὴ Ἐταιρεία» τῆς ὁποίας δὲν ἐξηγγέλθησαν αἱ ἀποφάσεις, ἀλλὰ διὰ τῶν μετέπειτα γεγονότων οὐδεμία ἀπέμεινε ἀμφιβολία εἰς τοὺς εἰλικρινεῖς μελετητὰς τῶν πραγμάτων περὶ αὐτῶν. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1902 - 1903 ὑπῆρξε τεχνητὸν κατασκευάσμα τοῦ Πανσλαβισμού παρὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη τὸ ἔναυσμα κατὰ τὰς ἐορτάς τῆς Σίπκας. Διευτυπῶς νίσθησαν κατ' αὐτὴν τὰ δεινοπαθήματα τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ἀνεπέμφθησαν ὕμνοι τῶν ἡρωικῶν κατορθωμάτων τοῦ ἐξεγερθέντος βουλγαρικοῦ λαοῦ καὶ ὁλόκληρος ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀνέπεμψε παιᾶνας διὰ τὰς νίκας τῶν «ὑπερασπιστῶν τῆς μακεδονικῆς ἐλευθερίας», ἐνῶ περιεγράφοντο πολὺ-

νεκροὶ ἀντεκδικήσεις τῶν μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς παραπλάνησιν τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης. Ἡ ὀργανωμένη ρωσικὴ καὶ βουλγαρικὴ προπαγάνδα κατηύθυνε πάντα ταῦτα καὶ περιέγραφε μυθιστορηματικὰς συγκρούσεις. Πράγματι ὅμως ἡ ἐξεγερσις προπαρεσκευάσθη ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων, τὰ ὅποια παρεπλάνησαν καὶ ἐξεβίασαν τοὺς πληθυσμοὺς τῶν περιοχῶν Μελένικου, Πετριτσίου καὶ Τζουμαγιᾶς, ἐνῶ παραλλήλως οἱ κομιτατζήδες ἐπέπιπτον καὶ κατέστρεφον τοὺς ἐλληνικοὺς πληθυσμούς, μὴ προθυμοποιουμένους φυσικὰ νὰ καταστοῦν ὄργανά των, καταγγέλοντες καὶ συκοφαντοῦντες τοὺς δι' ἐδικῶν ὀργάνων των, τὰ ὅποια εἶχον εἰσδύσει καὶ ἐθεωροῦντο ἔμπιστοι τῆς τουρκικῆς διοικήσεως, ὡς ἐτοιμοὺς νὰ ἐξεγερθοῦν, ὀπλοφοροῦντας ἢ ὑπευθύνους τῶν συμβάντων.

Ἐν μέσῳ τῆς δημιουργηθείσης παρὰ τῆς πανσλαβιστικῆς προπαγάνδας ὁμίχλης, πολλάκις, μελετημένοι ἱστορικοὶ καὶ σοβαρὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα διείδον τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων. Ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Κολωνίας» ἔγραψεν : «Ἐὰν ἐκ Σόφιας ἀγγέλλωνται ἡμέραν παρ' ἡμέραν μάχαι καὶ συγκρούσεις, συμβαίνουσαι διήθεν μεταξὺ ληστανταρτῶν καὶ τῆς ἐνόπλου βουλγαρικῆς δυνάμεως καὶ προξενούσαι βαρείας ἀπωλείας εἰς τοὺς Τούρκους, πρέπει ἐν τούτοις σπουδαῖον ποσοστὸν τούτων ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐπίνοιαν τῶν ἰθύνοντων τῆς μυστικῆς Ἑταιρείας. Οἱ διαδίδοντες ταῦτα ἐπιδιώκουσι νὰ σχηματισθῇ ἐν Εὐρώπῃ ἡ γνώμη ὅτι πρόκειται περὶ ἀγῶνος ὑπὲρ ἐλευθερίας διεξαγομένου παρ' ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ... Καὶ ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν Εὐρωπαίων προξένων ἀσχοῦσιν ἐπιρροήν. Οὐδέποτε τις τῶν ξένων ἀντιπροσώπων δύναται νὰ ὁμιλῇ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως περὶ τῶν γεγονότων, ὑποθετικῶν ἢ πραγματικῶν, ἀλλ' αἱ διακοινώσεις των εἶναι ἐκ τρίτης χειρὸς. Ἐνίστε ὅμως δύναται νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ ἀλήθεια. Εὐρωπαῖός τις εἶδε παρὰ τὴν Στρούμνιτσαν ἐν τῷ σταθμῷ στρατιώτας, ὃν ἕκαστος ἔφερον ἀνὰ δύο πολυβόλα, φήμῃ δὲ ἐπίμονος ὑπῆρξεν εἰς τὴν πόλιν ὅτι εἰς πολύνεκρον σύγκρουσιν ἐφονεύθησαν οἱ λοιποὶ στρατιῶται τῶν ὁποίων τὰ ὅπλα ἔφερον οἱ παρόντες, ἐνῶ πράγματι οὐδὲν εἶχε συμβῇ διότι οἱ στρατιῶται μετέφερον τὰ ὅπλα ταῦτα ἐκ τινος ἀποθήκης εἰς τὸν στρατῶνα των». Αὐτὸς ὁ ἐν Μοναστηρίῳ ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας, γνωστὸς διὰ τὰ φιλοβουλγαρικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα, δὲν διστάζει εἰς ἐκθεσιν πρὸς τὴν κυβέρνησιν του, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Κιτρίνην Βίβλον», νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι «οἱ λησταντάρται τοῦ κομιταίτου ἐτρομοκράτησαν τοὺς κατοίκους τῆς μακεδονικῆς ταύτης μεγαλοπόλεως, ἀποσυρμένους εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ἀπὸ τῆς θῆς ἐσπερινῆς ὥρας» καὶ ὅτι «ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐσκόπουν νὰ ἀρπάσωσιν ἢ φονεύσωσιν ἕνα τῶν ἐν Μοναστηρίῳ προξένων, ὅπως προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος».

Ἡ ἐπιτυχία προσοικονίζετο πλήρης. Τὸ φιλοβουλγαρικὸν πνεῦμα τῆς Εὐρώπης ὑπῆρξε πρωτοφανὲς καὶ τὰ πάντα ἐξελίσσοντο λίαν ἱκανοποιητικῶς.

Ἡ Τουρκία πιεζομένη πανταχόθεν ἀναγκάζεται νὰ διακηρύξῃ μεταρρυθμίσεις ἐν Μακεδονίᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ 1902, ἡ δὲ πρώτη πράξις τῆς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καλῆς τῆς πίστεως, καθ' ὑπόδειξιν τῆς Ρωσίας, ὑπῆρξεν ἡ χορήγησις γενικῆς ἀμνηστείας, ἀφεθέντων ἀμέσως ἐλευθέρων ἐκ τῶν φυλακῶν τῶν συλληφθέντων κομιτατζήδων. Τὸ δριστικὸν κείμενον τοῦ διατάγματος περὶ μεταρρυθμίσεων ὑπεγράφη παρὰ τῆς Τουρκίας τὴν 23 Φεβρουαρίου 1903. Δι' αὐτοῦ διωρίζετο Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Μακεδονίας ὁ Χιλμὴ πασᾶς, ἀνὴρ πράγματι ἐκ τῶν ἱκανωτάτων τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἀπολαύων γενικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀναγνωρίσεως ἐκ μέρους τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Ἀρχομένου τοῦ 1903, ἐπαναστατικὸς ὁργανισμὸς ἐπικρατεῖ ἐν Βουλγαρίᾳ, τῆς ὑποσχέσεως τῆς Τουρκίας διὰ μεταρρυθμίσεις κριθείσης ὡς ἰδίας ἐπιτυχίας. Ἡ βουλγαρικὴ μεγαλαυχία ἐν μόνον ὄραμα εἶχεν ἐνώπιόν της, «τὸ μεγαλόρρημα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου» καὶ μίαν μόνην ἐπιταγὴν, τὴν διαθήκην τοῦ Ἰγνάτιεφ. «Ζῶν ἢ τεθνεὺς συμβουλευώ καὶ κληροδοτῶ εἰς τοὺς Βουλγάρους ὅτι ἡ Βουλγαρία τοῦ Ἀγίου Στεφάνου πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ». Ἴσως καὶ μεθυσθέντες οἱ Βούλγαροι ἀπὸ τὴν νέαν αὐτὴν ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ ἡ τυφλώτιονσα εὐρωπαϊκὴ διπλωματία δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐπισημάνει τὸν σλαβικὸν κίνδυνον, ἐπίστευσαν ὅτι εὐρίσκονται ἐπὶ θύραις τῶν πεπρωμένων τοῦ Σλαβισμού καὶ ἐσυνέχισαν τὴν δρᾶσιν των διὰ τῶν κομιτάτων μὲ μείζονα βεβαιότητα καὶ ὠρισμένον σχέδιον ἐνεργείας, παρ' ὅλον ὅτι ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἤρξατο χωροῦσα εἰς μεταρρυθμίσεις διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀγαθὴν πρόθεσιν της.

Τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1903, μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς Τουρκίας περὶ μεταρρυθμίσεων, συνήλθε κοινὸν συνέδριον τῶν κομιτάτων εἰς τὸ δποῖον παρέστησαν 17 ἀρχηγοὶ περιφερειῶν καὶ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἐξ.Μ.Ε.Ο. ὁ Τόντσιεφ καὶ ὁ Γκαρβάνωφ. Κατ' αὐτό, παρὰ τὴν ἐπικρατήσασαν λιποψυχίαν διὰ τὸν φόβον μὴ καθολικῆς συμμετοχῆς τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐλλείψεως ὀπλισμοῦ, ἀπεφασίσθη, κατόπιν ἀναγνώσεως ὑπὸ τοῦ Γκαρβάνωφ ἐπιστολῆς ἐκ μέρους τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ὑποσχομένης τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν ὀπλων καὶ πᾶσαν ἡθικὴν καὶ ὕλικὴν ἐνίσχυσιν, ἡ συνέχισις τῆς ἐξεγέρσεως καὶ ἐξώθησις ταύτης εἰς γενικὴν κινητοποίησιν. (Βλάχωφ «Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945-1947», σελ. 101). Ἐπηκολούθησεν ἐτέρα σύσκεψις εἰς Σόφριαν κατ' ἀπαίτησιν τῶν σπουδαιοτέρων παραγόντων τῆς Ἐσ.Μ.Ε.Ο. Γκότσε Ντέλτσεφ, Γιάννε Σαντάνσκυ καὶ ἄλλων, οἵτινες δὲν παρέστησαν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν. Εἰς ταύτην κατεστρώθησαν τὰ σχέδια δράσεως ἐν λεπτομερείᾳ, παρ' ὅλον ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν ὑπῆρξαν δισταγμοὶ ἐκ μέρους μάλιστα σημαντικῶν παραγόντων, ὡς ὁ Γκότσε Ντέλτσεφ, ὅστις διεφώνησεν εἰς τὴν ἀπόφασιν καθολικῆς ἐξωθήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὑπεστήριξε τὴν μερικὴν δρᾶσιν ἐκλεκτικῶς κατὰ περιφερείας, ἐνθα ἐπικρατεῖ τὸ βουλγαρικόν

στοιχείον τὸ ὁποῖον καὶ θὰ συντρέξῃ τὴν ἐπανάστασιν (Βλάχωφ ἔνθ. ἀν. σελ. 102). Ἄλλος παράγων διαφωνήσας ὡς πρὸς ζητήματα τακτικῆς ὑπῆρξεν ὁ στρατηγὸς Τόντσεφ, περιελθὼν ἀργότερον εἰς δυσμένειαν καὶ ἀντικατασταθεὶς ἀπὸ τὸν περίφημον Μπόρις Σαράφωφ, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε σπεύσει νὰ συμφιλιωθῇ μετὰ τοῦ Τόντσεφ καὶ μόλις πρὸ τεσσάρων μηνῶν (Σεπτέμβριος 1902) εἶχεν ἀρνηθῇ τὴν σπουδαιότητα τῶν θρυλουμένων ἐπαναστατικῶν ἐνεργειῶν. Ἐν πύσῃ περιπτώσει κατὰ τὴν σύσκεψιν ἀπεφασίσθη καὶ πάλιν ἡ συνέχισις τῆς ἐξεγέρσεως. Ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις ὁμῶς ἐβιάζετο νὰ δημιουργήσῃ γεγονότα καὶ διὰ τὰ ἴδια τὰ κομιτάτα, ὥστε νὰ μὴ ἀπομείνῃ καιρὸς συζητήσεων καὶ περαιτέρω διαφωνιῶν. Διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσίν της κομιτάτου τῶν Βερχοβιστῶν προκαλεῖ τὴν ἔναρξιν τῶν γεγονότων τῆς Θεσσαλονίκης τὴν 16/29 Ἀπριλίου 1903 διὰ προσώπων τὰ ὅποια εἶχον ἐκπαιδευθῇ εἰς Βουλγαρίαν, ἀφικθέντα δὲ ἀπὸ μακροῦ εἰς Θεσσαλονικὴν ἐμελέτησαν καὶ προπαρασκεύασαν ἐν πύσῃ λεπτομερεῖα τὰς πρὶν γυμναστικαὶς ἀνατινάξεις.

VI· Ἐπαναστατικὰ γεγονότα 1903. Ἀποτυχία. Κρίσεις. Τὸ ρητὸν τῆς Καινῆς Διαθήκης «μωραίνει Κύριος ὃν βούλεται ἀπολέσαι» δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὗρῃ πληρεστέραν ἐφαρμογὴν ἀπὸ τὴν μωρίαν τῆς βουλγαρικῆς μεγαλομανίας, καθὼς βεβαιώνουν τὰ ἐπακολουθήσαντα γεγονότα. Τὴν 16/29 Ἀπριλίου 1903 εἰς τὸν λιμένα τῆς Θεσσαλονίκης ἀντιτάσσεται ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου διδασκάλου Μίνωφ τὸ γαλλικὸν ἀτμόπλοιον διαπορθευέσων «Γουαδουβιέρ». Δύο ἡμέρας ἀργότερον κατεστράφησαν διὰ βόμβας αἱ ἐγκαταστάσεις φωταερίου. Ἐπικρατήσαντος σκότους, ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς ὕλην τὴν πόλιν προκληθέντος πανικοῦ καὶ τρόμου. Ἡ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα ἀντιτάσσεται. Ἡ Γερμανικὴ λέσχη ἐπίσης, φονευθέντων μάλιστα ἐντὸς αὐτῆς δύο Γάλλων καὶ δύο Γερμανῶν, τοῦ ὑποπροξένου τῆς Γαλλίας τραυματισθέντος. Βόμβαι ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ὁρθόδοξον μητροπολιτικὸν ναόν, τὸ ὀθωμανικὸν νοσοκομεῖον, τὸ γερμανικὸν νοσοκομεῖον, τὴν ἐβραϊκὴν σχολὴν, τὸ τουρκικὸν ταχυδρομεῖον, τὸ ἑλληνικὸν θέατρον, εἰς ἑλληνικὸν κεντρικὸν ζυθοπωλεῖον, εἰς πολλὰς ἑλληνικὰς οἰκίας, εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. (Οἱ Βούλγαροι τρομοκρατοῦν τῆς Θεσσαλονίκης, ἐκτὸς τοῦ διδασκάλου Μίνωφ ὑπῆρξαν οἱ 1) Γιορντάν Παπαγιωρτζάνωφ 2) Κωνσταντὶν Κύρκωφ 3) Βλαντιμήρ Πίγκωφ 4) Μιλάν Ἀρσώφ 5) Πάβελ Σάτεφ 6) Γιορντάν Μπογδάνωφ 7) Δημήτριος Μέτεφ καὶ ἄλλοι, ἀποδεικνύοντες καὶ μόνον αὐτοὶ διὰ τῆς παρουσίας των καὶ τῆς γενομένης ὁμολογίας των κατὰ πόσον ἐπρόκειτο περὶ αὐθορμητοῦ ἐπαναστατικῆς κινήσεως τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας, καθὼς διετυμπάνιζεν ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα καὶ ἐκκαλοῦνται μέχρι σήμερον αἱ διάφοροι παραφυάδες τῆς βουλγαρικῆς αὐτονομιστικῆς κινήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ παρεσκευασμένη ἐκ μέρους τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους ἐξεγέρσεως πραγματοποιηθείσης διὰ τῶν κομιτάτων.

Τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης εἶχον πράγματι σοβαρώτατον ἀντίκτυπον ἐν Εὐρώπῃ, ὡς προέβλεψεν ἡ βουλγαρική πολιτική, ἀλλὰ ἀποτελέσματα ἄκρως ἀντίθετα ἀπὸ τὰ ἀναμενόμενα. Ἡ εὐρωπαϊκὴ κοινὴ γνώμη ἤρχισε νὰ προσέχῃ περισσότερον εἰς τὰ γεγονότα. Οἱ πολιτικοὶ διείδον ἀμέσως τὸν κίνδυνον καὶ ἅπασα ἡ Εὐρώπη, ἔχουσα παρασυρθῆ πρὸς στιγμὴν ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴν δρᾶσιν τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, ἀρυπνίσθη πρὸ τῆς ἀπαισίας δυναμιτιστικῆς δράσεως. Χωρὶς νὰ ἐκλείψουν τὰ ἐξηγορασμένα δημοσιογραφικὰ ὄργανα καὶ οἱ πράκτορες τοῦ Σλαβισμού, ἡ δημοσία γνώμη κατὰ μεγίστην πλειοψηφίαν ἐστράφη κατὰ τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας, τὴν ὁποίαν ἐκάκισε καὶ ἔψεξε δριμέως. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Ξένων» τῆς Βιέννης τὴν ἐπαύριον τῆς καταστροφῆς γράφει : «Ἡ διαγωγὴ αὕτη τῶν Βουλγάρων ὑπερακοντίζει ἴσως πᾶν ὃ,τι βδελυρὸν διεπράχθη μέχρι τοῦδε ἐν ὀνόματι τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Τὰ κακουργήματα ταῦτα διαπραττόμενα ὑπὸ τὸ πλῆρες φῶς τῆς ἐποχῆς μας, καὶ συνοδευόμενα ὑπὸ τῆς ἀκαταπαύστου ἐκκλήσεως εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τῆς Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν τὰ βουλγαρικὰ κομιτάτα ἱκετεύουσιν ὅπως προστατεύσῃ τοὺς ὁμογενεῖς των, προξενοῦσι διπλάσιαν βδελυρὰν ἐντύπωσιν... Τὰ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐπαναστατῶν διαπραχθέντα ἀνοσιουργήματα εἶναι τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα, ὥστε ὑπὸ τὸ βάρος των ὥφειλε κατ' ἀνάγκην νὰ ταφῇ καὶ ὁ ἱερώτερος ἔτι ἀγὼν, οὐχὶ δὲ ὁ τοιοῦτος διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκουσι νὰ καταστήσωσι τὴν ὑπὸ τοσούτων ἐθνότητων κατοικουμένην Μακεδονίαν, βουλγαρικὴν ἐπαρχίαν, ἀνεξάρτητον τῆς Τουρκίας...» Ὁ Παρισινὸς «Χρόνος», κατ' ἐπανάληψιν γενόμενος ὄργανον τῶν βουλγαρικῶν δολοπλοκιῶν περὶ τὸ μακεδονικὸν ζήτημα, ἐξηναγκάσθη ὑπὸ τῶν πραγμάτων νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πλάνην του ἐκ τῶν βουλγαρικῶν ψευδολογιῶν, δεχόμενος ὅτι «δὲν ἐξηγέρθη ὁλόκληρος ἡ χώρα καὶ πεπλανημένως ἐπιστεύθη ὅτι ἡ ἐπανάστασις θὰ ἐξηπλοῦτο καὶ θὰ ἐτάρασεν ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν ὡς ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ. Αἱ βόμβαι τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἐφόνευσαν τὸ φάσμα τῆς «ἡρωϊκῆς» Μακεδονίας, τὸ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς διαταράξαν τὸν κόσμον. Ὅπισθεν τοῦ φιλοπάτριδος ἡ Εὐρώπη εἶδε τὸν ἀναρχικόν, τὸν ἄγριον. Ἡ γοητεία ἐξέλιπεν».

Ἡ βουλγαρική δημοσιογραφία ἀντιθέτως, περιέγραψε τὸ ἀνοσιούργημα τῆς Θεσσαλονίκης ὡς ἡρωϊκὸν ἔργον, μετὰ κυνισμού δὲ ἀνέγραφε μία ἐφημερὶς τῆς Σόφιας ὅτι «μία ἐκρηξὶς δυναμίτιδος ἀξίζει περισσότερον παρὰ ἑκατὸν προξενικὰ ἐκθέσεις».

Συνεπῇ πρὸς τὸ προκαθορισμένον πρόγραμμα τῶν τὰ κομιτάτα συνήρχοντο τὴν ἐπομένην τῆς τρομοκρατικῆς δράσεως κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἦτοι τὴν 17/30 Ἀπριλίου εἰς τελευταίαν σύσκεψιν εἰς τὸ χωρίον Σμίλεβον, γενέτειραν τοῦ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο. Γκρούϊεφ, ὅστις καὶ παρίστατο. Ἀνεκοινώθησαν τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης, ὃ δὲ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο. Μπόρις Σαράφωφ, παρὼν ἐπίσης, ἀνεκοίνωσεν μὴ-

νυμα τοῦ Βουλγάρου Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Παπρίκωφ, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ διὰ τοὺς ἐπαναστάτας μαζὺ μὲ τὰς εἰχάς του διὰ τὴν εὐόδωσιν τῆς ἐπαναστάσεως. «Νὰ ἀνακοινώσητε εἰς τοὺς ἀδελφούς μας Βουλγάρους ὅτι μόλις ἡ ἐπανάστασις σημειώσῃ τὰς πρώτας ἐπιτυχίας ἡ Βουλγαρία θὰ ἐπέμβῃ στρατιωτικῶς κηρύττουσα τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας». Ἐδρα τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἐπιτελείου ὠρίσθη τὸ Σμίλεβον καὶ ἐξεδόθησαν αἱ τελευταῖαι ὁδηγίαι, διὰ γενικὴν ἐξέγερσιν καθ' ὅλην τὴν Μακεδονίαν, πρὸς τοὺς ἀρχηγούς τῶν τμημάτων τὰ ὅποια ἦσαν ἄριστα ἐξωπλισμένα μὲ ὕλικόν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, καθὼς ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Κυανῆς Βίβλου καὶ ἐτέλουν, κατὰ κύριον λόγον, ὑπὸ τὰς διαταγὰς Βουλγάρων μονίμων ἀξιωματικῶν. Σποραδικαὶ ἀπόπειραι ἐξεγέρσεως ἐγένοντο εἰς ὅλα τὰ βιλαέτια, ἀλλὰ συνήντησαν τελείαν ἀδιαφορίαν τοῦ πληθυσμοῦ τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκον νὰ παρασύρουν' ὁποῖα μάλιστα ἐξεδηλώθη πραγματικὴ ἀντίδρασις ὑπὸ τοῦ γηγενοῦς στοιχείου. Εἰς τὰ βιλαέτια Θεσσαλονίκης καὶ Σκοπίων αἱ μεμονωμέναι ἀπόπειραι ἐξεγέρσεως ἐξεφυλίσθησαν ἐγκαίρως, καὶ αἱ συμμορίαι διέρρευσαν πρὸς Βουλγαρίαν πρὶν προφθιάσουν καὶ νὰ ἀνταλλάξουν πυρὰ μὲ τὸν τουρκικὸν στρατόν.

Ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, παρακολουθὼν τὰ γεγονότα μὲ μεῖζον ἐνδιαφέρον πλέον, φαίνεται καλλίτερον πληροφορημένος περὶ τῆς καταστάσεως. Οὕτω τὸν Ἀπρίλιον 1903 οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου ἔγραφον σὺν τοῖς ἄλλοις: «Ἡ μακεδονικὴ αὐτὴ κίνησις δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα λαϊκῆς ἐκρήξεως, ἀλλ' ἀπόπειρα πρὸς δημιουργίαν λαϊκῆς ἐκκρήξεως». Ἡ «Γενικὴ Ἐφημερίς» τῆς Βιέννης γράφει: «Αἱ μακεδονικαὶ ταραχαὶ δὲν προέρχονται ἐκ τῆς τουρκικῆς κακοδιοικήσεως, ἀλλ' εἶναι δημιούργημα εὐαρίθμου συμμορίας συνωμοτῶν, μὴ δισταζόντων νὰ διαπράξωσιν οἰονδήποτε κακούργημα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν των. Ἡ Εὐρώπη προέβη εἰς παραστάσεις ἐν Σόφει, ἀλλὰ δὲν ἀνέπτυξεν ἐκεῖ δραστηριότητα ἱκανὴν νὰ σταματήσῃ τὴν κακοῦργον δρᾶσιν τῶν βουλγαρικῶν σιφῶν, ἥτις προσλαμβάνει ὁσμήραι μεῖζονας διαστάσεις. Οὐ μόνον οἱ Τούρκοι τῆς Μακεδονίας ὑφίστανται τὰς ληστείας καὶ τὰς θηριώδεις πολλάκις κακουργίας τῶν Βουλγάρων, ἀλλὰ καὶ οἱ Χριστιανοί, Σέρβοι καὶ Ἕλληνες, ὁσάκις ἀρνοῦνται νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν ἄπληστον φιλοχρηματίαν τῶν συμμοριτῶν». Αὐτὸς δὲ πρωθυπουργὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας Μπάλφουρ, ἐξαναστὰς κατὰ τῶν βανδαλισμῶν, γράφει πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Κανταβρυγίας «οἱ ἐξαρχικοὶ πληθυσμοὶ καταδιώκουσι τοὺς πατριαρχικοὺς μετὰ μεῖζονος ἔτι ὀμότητος...» Τέλος δὲ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἑξ μῆνας μετὰ τὴν ἐξαγγελίαν τῶν τουρκικῶν μεταρρυθμίσεων, ὁμιλῶν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων παραλληλίζει τὴν ἐν Ἀρμενίᾳ κατάστασιν πρὸς τὴν ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ διεκτραγωδεῖ τὴν ἀποτυχίαν τῶν μεταρρυθμίσεων λέγων ὅτι «δημιουργοὶ τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς καταστάσεως εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνοι, ὑπὲρ τῶν ὁποίων καὶ συλλαλητήρια ἐν

ἙΑγγλία συνεκροτήθησαν καὶ λόγοι φλογεροὶ ἀπηγγέλθησαν».

Ἡ πάγκοινος αὐτὴ ἀναγνώρισις περὶ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, μετέστρεψε τὴν μόλις πρὸ ἔτους βουλγαρίζουσαν εὐρωπαϊκὴν κοινὴν γνώμην, ἣτις καὶ ἤσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ἐκδηλώσεων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Ἡ Βουλγαρία κατέστη ὑπεύθυνος διὰ τὰ γεγονότα, καὶ ἐπεστήθη δημοσίᾳ ἢ προσοχῇ της παρὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ρωσσίας, τηροῦσης τὰ προσχήματα. Αὕτη ὁμως, ἀρνούμενη μετὰ κυνικότητος τὴν παρ' αὐτῆς παρεχομένην ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ κράτους ἐπίσημον ὑποστήριξιν τῶν κομιτάτων, ἐσυνέχιζε τὰς προσπάθειάς τονώσεως τοῦ ἡθικοῦ τῶν συμμοριῶν, αἵτινες ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔχανον τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα. Πρὸ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος καὶ τῆς ἀπάτης τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν θύματα αἱ συμμορίαι, ἔπαυσαν πλέον νὰ τρέφουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἐξαγγελίας τῶν ἀρχηγῶν των, παρὰ τῶν ὁποίων ἐβανκαλίζοντο δι' ὑποσχέσεων ἀθρόας συμμετοχῆς τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀμέσου βοηθείας ἐκ μέρους τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως διὰ κηρύξεως πολέμου κατὰ τῶν Τούρκων.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐπαναστατικὴ δρασίς ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν Μοναστηρίου, ὅπου ἔσχε καὶ τὴν μεγαλυτέραν τῆς ἐπιτυχίαν διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ Κρουσόβου τὴν 20 Ἰουλίου/2 Αὐγούστου 1903, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας. Αἱ θηριωδίαί των Βουλγάρων εἰς βάρος τῶν Τούρκων μπέδων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν τῷ συνόλῳ του ὑπῆρξαν ἀνήκουστοι, καὶ ὁμως, ὅταν ἀπληθυνθερῶθη ἡ πόλις κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου, ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ λεηλασία τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Ἀφ' ἑτέρου οἱ κομιτατζήδες διέφρευσαν χωρὶς οὐδὲ ἐπαρῆν νὰ σημειώσουν μὲ τὰ στρατεύματα τοῦ Μπαχτιάρ πασσᾶ, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἐδωροδόκησαν ἀγρίως διὰ 1000 χρυσῶν λιρῶν, χρήματα τὰ ὁποῖα, εἶχον συγκεντρώσει προηγουμένως ἀπὸ τὸν πληθυσμόν. Ὁ περίεργος αὐτὸς ἀρχηγὸς 3000 στρατιωτῶν μετὰ πυροβολικοῦ, ἀφοῦ ἀνέμεινε πρὸ τῆς πόλεως ἐπὶ μακρόν, δῆθεν προπαρασκευάζων τὴν ἐπίθεσιν ἀλλὰ πράγματι διὰ νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τοὺς κομιτατζήδες ν' ἀποσυρθοῦν, διὰ ταχείας προσπελάσεως διῆλθε διὰ τῆς πόλεως καὶ ἐγκατέστησε τὸ πυροβολικὸν εἰς τὰ ὀπισθεν αὐτῆς ὑψώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἤρξατο ἀπ' εὐθείας βολὴν κατὰ τῆς ἑλληνικῆς συνοικίας. 450 οἰκίαι ἑλληνικαὶ καὶ 250 καταστήματα ἐπυροπολήθησαν, 41 ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐφονεύθησαν εἰς τοὺς δρόμους καὶ ἔξ αὐτῶν μόνον τρεῖς ὑπῆρξαν Βούλγαροι. Οἱ συλληφθέντες ὡς ἔνοχοι 116 κάτοικοι, ἅπαντες πατριάρχικοι, μετεφέρθησαν εἰς Μοναστήρι ὁπόθεν τὴν ἐπομένην ἀπελύθησαν, καθ' ὃ τελείως ἀθῶοι, ὡς μὴ μετασχόντος καὶ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐξέγερσιν. Οἱ κομιτατζήδες ἐφυγαν ἀνέπαφοι χωρὶς οὐδὲ εἰς νὰ φονευθῇ ἢ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων.

Τὸ ἐπαναστατικὸν δημιούργημα τοῦ 1902 - 1903 κατεστάλη ταχέως παρὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀκριβῶς διότι ἦτο τεχνητὸν καὶ δὲν εἶχε λαϊκὰ ἐρείσματα. Οἱ πληθυσμοὶ ὑπῆρξαν ἑλληνικοὶ κατὰ συντριπτικὴν πλειοψηφίαν καὶ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν δὲν εἶχον κανένα λόγον νὰ δημιουργήσουν τὴν μεγάλην Βουλγαρίαν μὲ τὰ ἴδια τῶν τὰ χέρια. Ἰδοὺ στατιστικὸς πίναξ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελάρχου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ στρατηγοῦ φὸν ντέρ Γκόλτς πασσᾶ ἀναγόμενος εἰς τὸ ἔτος 1904.

Βιλαέτια Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου

Ἕλληνες	580,000
Βούλγαροι	286,000
Μωαμεθιανοὶ	730,000
Σέρβοι	19,000
Βλάχοι	13,000
Οὐνίται	2,250
Λιάνοροι (ἀνεν τῶν Ἰσραηλιτῶν)	65,700

Σχολεῖα

Ἕλληνικά	Βουλγαρικά
973	592

Μαθηταὶ

Ἕλληνες	Βούλγαροι
55.633	19.363

Ταῦτα πάντα μετὰ τριακονταετῇ (ἀπὸ τοῦ 1870 τοῦλάχιστον) ἐντατικὴν βουλγαρικὴν προπαγάνδαν καὶ ἐνοπλὸν δρᾶσιν τῶν κομιτάτων.

Ὡς σημειωθῇ, διὰ τὴν ἱστορίαν, ὅτι τῶν ἐπαναστατικῶν ἐξεγέρσεων συμμετέσχον καὶ τινες ρουμανίζοντες Κουτσόβλαχοι, παρὰσυσθέντες ἀπὸ τὰ κομιτάτα εἰς συμμαχικὴν δρᾶσιν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἰς τὴν δεκαπενθήμερον Δημοκρατίαν τοῦ Κουτσόβλου μάλιστα, ὁ Βλάχος Βασίλ Ντίνε ἀνεκηρύχθη πρόεδρος. Ὁ δυστυχεὶς αὐτοῖς, ζῶντες τόσον ἀδελφικὰ ἐν μέσῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπέπρωτο ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἑξωμότου Μαργαρίτη (τὸ 1865) καὶ ἐντεῦθεν, νὰ παρὰσυσθῶν εἰς ἀνθελληνικὰς ἐνεργείας, χρησιμοποιηθέντες ἔατοτε ὡς νόμισμα συναλλαγῆς εἰς τοὺς διπλωματικοὺς συνδυασμοὺς τῆς ἀπομεικρυμένης πάτρωνός των Ρουμανίας μετὰ τῆς Βουλγαρίας, κυρίως ἐναντι τῆς Δοβρουτσᾶς.

Ἀλλὰ ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας. Παρεθέσαμεν τουρκικὴν στατιστικὴν πρὸς ἄρσιν πάσης ἄλλης παρεξηγήσεως καὶ πλήρη ἀφοπλισμὸν τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Εἶναι ὅμως δεδομένον ὅτι ἡ τουρκικὴ διοίκησις ἐπεδίωκε, μὲ κάθε δυνατόν μέσον εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, τὴν μείωσιν τῆς δυναμείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἡ στατιστικὴ αὕτη κάθε ἄλλο παρὰ εἰνοεὶ τὸν Ἑλληνισμόν. Μία ἄλλη τουρ-

κική στατιστική, επίσης δυσμενής κατ' ἀρχήν διὰ τὴν Ἑλλάδα, τοῦ Χιλμῆ πασσά (1904 - 1905), ἀναφέρει ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἦσαν 1.010.300 καὶ οἱ Βούλγαροι 455.000. Εἰς τὴν σημερινὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ὑπῆρχον 429.000 Ἕλληνες ἔναντι 124.000 Βουλγάρων. Ἄλλη ἐπίσημος στατιστικὴ εἶναι ἡ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Εἰς τὸ δημοσίευμα τῆς Κ.Τ.Ε. «L' établissement des refugies en Grèce», Genève 1926, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων βάσει ἐιδικῆς μελέτης τὴν ὁποίαν διεξήγαγε ἀφοῦ ἐχρησιμοποίησε τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα καὶ τὰς σχετικὰς στατιστικὰς, ἀναφέρει ὅτι πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν ἔμεναν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν 513.000 Ἕλληνες καὶ 119.000 βουλγαρίζοντες. Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς καὶ γεωγράφος Α. Synvet, τὸ 1877, ἀναβιβάζει τοὺς Ἕλληνας τῆς Μακεδονίας εἰς 424.000, τοὺς δὲ Βουλγάρους εἰς 176.000. Σύμφωνα μὲ ἑλληνικὴν στατιστικὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν πρὶν ἀπὸ τὸ 1913 ὑπῆρχον 491.569 Ἕλληνες καὶ 99.213 σλαβόφωνοι ἑξαρχικοί.

Ἄλλη ἔνδειξις τῆς συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ, εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν οἵτινες ἐφοίτων εἰς τὰ σχολεῖα καὶ συμπληρωματικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν σχολείων. Ὁ Γερμανὸς Gniewski εἰσηγούμενος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Βερολίνου τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἔλεγεν ὅτι τὸ οὐσιωδέστερον κριτήριον περὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν μακεδονικῶν πληθυσμῶν, ἀποτελεῖ ἡ ἀναλογία τῶν μαθητῶν οἱ ὅποιοι φοιτοῦν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων. Στοιχεῖα διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα μᾶς παρέχει ἡ στατιστικὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου («Γενικὸς πίναξ τῶν σχολείων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας» ἐν Κωνσταντινουπόλει 1902), διὰ δὲ τὰ βουλγαρικά, ἡ βουλγαρικὴ στατιστικὴ τοῦ D. Brancoff (la Macedoine et sa population chrétienne», Paris 1905). Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἔχομεν ἑλληνικὰ σχολεῖα 798 καὶ μαθητὰς 48.248, βουλγαρικὰ σχολεῖα 227 μαθητὰς 13.610. Ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν ἓνα μαθητὴν ἀνὰ 10 κατοίκους, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φοίτησις εἰς τὰ σχολεῖα δὲν ἦτο ὑποχρεωτική, συνάγεται ὅτι εἰς τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν Ἑλλάδα τμήμα τῆς Μακεδονίας κατόικουν πρὸ τοῦ 1913 Ἕλληνες 482.480 καὶ σλαβόφωνοι ἑξαρχικοί 136.100. Συμφώνως πρὸς ἄλλην στατιστικὴν, κατὰ τὸ ἔτος 1904 εἰς τὴν Μακεδονίαν ὑπῆρχον 998 ἑλληνικὰ σχολεῖα μὲ 59.640 μαθητὰς καὶ 561 βουλγαρικὰ σχολεῖα μὲ 18.311 μαθητὰς. Κατὰ τὰς βουλγαρικὰς ἀκόμη ἐκθέσεις μέχρι τοῦ 1898 εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν ἐλειτούργουν 450 βουλγαρικὰ σχολεῖα μὲ ἐν γυμνάσιον καὶ σύνολον μαθητῶν 25.000 περίπου, σερβικὰ σχολεῖα μὲ σύνολον μαθητῶν 10.000 καὶ ρουμανικὰ σχολεῖα μὲ σύνολον μαθητῶν 8.000. Δηλαδή ἐφοίτων εἰς τὰ διάφορα χριστιανικὰ μὴ ἑλληνικὰ σχολεῖα 42.000 μαθηταί. Ἐναντι αὐτῶν ὑπῆρχον 1.000 ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 7 γυμνάσια μὲ σύνολον μαθητῶν 60.000. Ὅπως εἰς τὰς στατιστικὰς τὰς σχετικὰς μὲ τὸν πληθυσμόν, οὕτω καὶ εἰς τὰς στατιστικὰς περὶ

τῶν σχολείων καὶ μαθητῶν, ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου εἶναι πολὺ μεγάλη μὲ οἰανδήποτε ἐκ τῶν ἄλλων βαλκανικῶν χωρῶν καὶ ἂν γίνῃ ἡ σύγκρισις. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ σύνθεσις αὕτη τοῦ πληθυσμοῦ ἐμφανίζεται παρ' ὅλην τὴ βουλγαρικὴν τρομοκρατίαν καὶ τὰ φρικτὰ ἐγκλήματα τῶν κομιτατζήδων· ὅτι τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐλειτούργουν παρ' ὅλας τὰς πυρπολήσεις καὶ τὰς βουλγαρικὰς σφαγὰς καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐδῆλωναν εἰς τὰς ἀπογραφὰς καὶ ἐρεῦνας τὴν ἑλληνικότητά των παρ' ὅλα τὰ βασανιστήρια καὶ τὰς δμαδικὰς θηριωδίας καὶ ἐκβιάσεις τὰς ὁποίας ὑφίσταντο ἀπὸ τὰ κομιτάτα. Ἡ ἐξορὰ γλῶσσα τῶν ἀριθμῶν, ἡ περὶ τὴν πραγματικότητος τῶν στατιστικῶν, δεικνύουν τὴν φυσικὴν ζωτικότητα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, φανερώουσιν τὴν δύναμιν καὶ τὴν μεγαλωσίην τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς συνόλου, τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν γενναιότητα τοῦ Ἕλληνοῦ ὡς ἀτόμου.

Ἐν ἄλλο ἀδιάσειστον στοιχεῖον διὰ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας, μᾶς παρέχει ἡ ἐπίσημος συμφωνία ἡ ὁποία ὑπεγράφη εἰς Θεσσαλονίκην τὸ 1912 μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων διὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν εἰς τὴν τουρκικὴν Βουλὴν. Παρ' ὅλην τὴν παγκοίνως γνωστὴν εἰρηοφίαν διὰ τοὺς Βουλγάρους τουρκικὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν, συνεφωνήθη ὥπως δοθῶν εἰς τὰ βιλαέτια Θεσσαλονίκης, Μοναστηρίου, Σκοπίων καὶ Ἀδριανουπόλεως 18 ἔδραι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ 8 εἰς τοὺς Βουλγάρους. «Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς ἑλληνοβουλγαρικῆς ἐπιτροπῆς, λέγει ὁ Charles Velbous, ὑπῆρξεν μία ἐπὶ πλέον ἐπικύρωσις τῶν ἑλληνικῶν ἐθνογραφικῶν ἀπόψεων». Τέλος ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ Βουλγάρου Draganoff «La Macedoine et les reformes», 1908 (σελ. 113), πληροφοροῦμεθα ὅτι διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ προγράμματος τῶν μεταρρυθμίσεων τῆς Μυρστέργης, καθωρίσθη ὥπως τὰ ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς προέρχονται ἐξ ὅλων τῶν κατοικούντων τὴν Μακεδονίαν μειονοτικῶν πληθυσμῶν κατ' ἀναλογίαν λαμβανόμενα. Οὕτω καθωρίσθησαν αἱ ἑξῆς ἀναλογίαι:

Βιλαέτια	Ἕλληνες	Βούλγαροι	Σέρβοι	Βλάχοι	Μουσουλμάνοι
Θεσσαλονίκης	137	71	7	5	1.182
Μοναστηρίου	99	58	—	24	796

Πέραν ὅμως πίσεως στατιστικῆς καὶ παραθέσεως ἄλλων κειμένων, δὲν ἀπαιτοῦνται σοβαρὰ ἱστορικὰ γνώσεις ἢ οἰαδήποτε ἑτέρα παρατήρησις εἰς τὴν Μακεδονίαν, πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἑλληνικότητος τοῦ πληθυσμοῦ, ἀπὸ τὸ βεβαιωμένον πλέον γεγονὸς ὅτι ἤρχεσαν μόνον δύο ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1904, εἰς τὰ ἑλληνικὰ κομιτάτα, τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ἡ ἀπελπισία τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀβθόρμητος πρωτοβουλία, νὰ ἀμυνθῶν διὰ τῶν ἰδίων μέσων κατὰ τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας καὶ νὰ ἐπιζωχήσουν, παρὰ τὴν μακροχρόνιον βουλγαρικὴν προπαγανδισμόν.

Ἡ Τουρκία δὲν ἠδύνατο καὶ δὲν ἤθελε νὰ προστατεύσῃ ἡ ἰδία τοὺς πληθυσμούς. Ἦρχετο νὰ κινεῖται κάποτε πρὸς προσόπισιν τοῦ κρατικοῦ

γοήτρου καὶ ἄφινε τὰς βουλγαρικὰς ὁρδὰς ἀνενοχλήτους προσδοκοῦσα ὠφέ-
λη ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ὁ ἀγὼν τῆς Μακεδονίας
ὕψηξε δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐν καθατήριον, μία δοκιμασία ἀπὸ τὴν ὁ-
ποίαν ἐξεπῆδησεν ἰσχυροτέρα. Εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις φανερόνουν τὰ
ἄτομα καὶ οἱ λαοί, αἱ μονάδες καὶ αἱ δλότητες, τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐ-
λαττώματά τους, δείχνουν τὴν τάσιν πρὸς τὸ θάνατον, ἢ τὴν ἀγρίαν ἀντί-
δρασιν δυνάμεως καὶ θελήσεως διὰ τὴν ζωὴν. Ἡ Ἑλλὰς εἶχε διακηρύξει πρὸ
πολλοῦ διὰ τοῦ στόματος τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, ὅτι θέλει νὰ ζήσῃ καὶ θὰ
ζήσῃ. Τὰ βουλγαρικὰ ψεύδη καὶ μυθεύματα κατασκευάζουν ἱστορίαν εἰς τὰ
βιβλία μὲ ἔπεα πτερόεντα τῆς προπαγάνδας. Ἱστορικὴν συνέχειαν ὅμως ἔ-
χουν οἱ λαοὶ οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν πολιτισμόν, ἥθη, ἔθιμα, κοινὴν γλῶσ-
σαν καὶ συγκροτοῦν τὴν ἐθνότητα διὰ τοῦ συνδέσμου των καὶ διὰ τοῦ δε-
σμοῦ πρὸς τὸ ἔδαφος ὅπου ἐγεννήθησαν, τὸ ἔδαφος τῶν πατέρων των. Οἱ
λαοὶ αὐτοὶ ὅσον ἀπομακρυσμένοι καὶ ἂν εἶναι ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ κράτους
των, ὅσον ἀνυπεράσπιστοι καὶ ἂν μείνουν δὲν ἀπαρνοῦνται τὸν ἐθνισμόν
των καὶ ἔχουν ἐν παντὶ συνείδησιν αὐτοῦ, διαισθανόμενοι τοὺς κινδύνους
πρὸς ἐπέρχονται. Ἡ βία οὐδέποτε παρέσυρεν ἄτομα μονίμως πρὸς κάποιαν
δύναμιν· ἀπλῶς δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ κάποτε ὑποταγή, ἀλλ' ἀφορμείωσιν μα-
ζῶν μόνον ἀνώτεροι πολιτισμοὶ πραγματοποιοῦν καὶ οἱ Βούλγαροι ὑπῆρξαν
κατὰ τοῦτο τοῦλάχιστον εἰλικρινεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου των· οὔτε
εἶχον, οὔτε καὶ ἐπεκαλέσθησαν ποτὲ τὸν ἐθνικὸν πολιτισμόν τους.

Ἡ ἀποτυχοῦσα ψευδεπανάστασις τοῦ 1903 ὑπῆρξε τὸ περίφημον
"Πλιντεν τὸ ὁποῖον ἀνήγαγον εἰς θρῶλον αἱ βουλγαρικαὶ ὠδαὶ καὶ ἐπικαλοῦν-
ται ὡς ἱστορικὴν ἐπέτειον, περὶ τὴν ὁποίαν διαπληκτίζονται, ἡ Σόφια καὶ τὰ
Σκόπια, ἀλλὰ καὶ ἡ B.M.P.O. ἀπὸ τὰς Ἰνωμένης Πολιτείας Ἀμερικῆς ὅ-
που μετέφερε τὴν ἔδραν της. Καθ' ἕκαστον ἔτος, τὴν 20ην Ἰουλίου / 2 Αὐ-
γούστου, ἑορτὴν τοῦ Προφήτου Ἡλία ("Πλιντεν), ὁργανοῦνται εἰς τὴν γιουγ-
κοσλαβικὴν Μακεδονίαν καὶ Βουλγαρίαν λαϊκαὶ ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις. Οἱ
Βούλγαροι διαδηλώνουν τὴν πίστιν τους εἰς τὴν ἰδέαν τῆς «αἰωνίας» Βουλ-
γαρίας, τῆς ὁποίας τὰ ἐπίλεκτα τέκνα καὶ ἥρωες Γκότσε Ντέλτσεφ, Γρούιεφ,
Σαντάνσκυ, ὑπῆρξαν οἱ πρωτεργαταὶ καὶ ἔπεσαν ἀγωνιζόμενοι νὰ πραγμα-
τώσουν τὴν διαθήκην τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν ὁ Ἰγνάτιεφ κατὰ τὰς ἑορτὰς
τῆς Σίπκα (Σεπτέμβριος 1902). Ἀκριβῶς τὰς ἰδίας ἑορτὰς καὶ τυμπα-
νοκρουσίας ἀνακροῦν οἱ ἐκ Σκοπίων νεοεθνεγέρται Κουλισσέφσκυ καὶ Βλά-
χωφ, ὅστις Βλάχωφ συμμετέσχεν καὶ εἰς τὴν ἐπανάστασιν μετὰ τοῦ κομιτάτου
τῶν Σεντραλιστῶν, ἐπικαλούμενοι τὰ ἴδια γεγονότα ὡς τὸ ἀνάκρουσμα τῆς
ἐξεγέρσεως τοῦ «Σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ» τὸν ὁποῖον κατασκευάζουν ἥδη,
ὅπως ἀκριβῶς κατεσκευάσθη καὶ ἡ δῆθεν ἐπανάστασις τοῦ 1903, δημιουρ-
γοῦντες, τὸ ἔτος 1950, ἰδίαν γλῶσσαν καὶ βαυκαλιζόμενοι ἀπὸ τὸ ὄραμα τῆς
«Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας». Μήπως διὰ τούτων θέλει νὰ δια-

δηλώσει τὴν βουλγαρικὴν καταγωγὴν τοῦ ὁ τέως ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς τῆς Ὁμοσπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας Βλάχωφ, εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας βεβαίως τοῦτο, ἡ ἐπιθυμεῖ νὰ κρατῇ συνδεδεμένους τοὺς «Μακεδόνας τῶν Σκοπίων» μετὰ τὴν Βουλγαρίαν. Δὲν μᾶς ὁμιλεῖ καθαρῶς περὶ τῶν λόγων οἵτινες τὸν ἤγαγον εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἰλιντεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ τῶν Βουλγάρων κομμουνιστῶν. Εἰς τὸ ἔργον τοῦ «ἄρθρα καὶ λόγοι, 1945 - 1947» ἡρωοποιεῖ τοὺς Ντέλτσεφ καὶ Σαντάνσκυ ὡς μάρτυρας τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο ἄλλοι ἀνταγωνιστὰι τῆς Ο.Α.Α. τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ κατὰ μείζονα λόγον τῶν Σκοπίων, πράττουν τὸ ἴδιον. Μία εἶνε ἡ μὴ ὁμολογουμένη ἀπάντησις «Σλάβοι ἐσμέν». Ὁ σκοπὸς πάντοτε ὁ ἴδιος, τὸ Αἰγαῖον. Τὰ μέσα, τὰ πρόσωπα, οἱ λόγοι ἀλλάσσουν καίποτε καὶ ἄλλοτε συνεννοῦνται πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τοῦ αὐτοῦ στόχου, τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐν παρατηρήσωμεν ὅμως λεπτομερείας, ὁ Βλάχωφ μᾶς διαφωτίζει ἀρκούντως εἰς τὸ βιβλίον του, ὁμιλῶν περὶ τῶν λόγων τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπαναστάσεως τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τὸ ὅτι: 1) ἡ ἐπανάστασις δὲν ἦτο μαζικὴ ὁλοκλήρου τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ. 2) ἡ ἐπαναστατικὴ ὁργάνωσις ἡ διευθύνουσα τὴν ἐπανάστασιν δὲν ἐχρησιμοποίησεν ὅλας τὰς δυνατότητας πρὸς προσέλκυσιν τῶν μὴ σλαβικῶν λαῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς, κ.λ.π. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι σλαβικοὶ λαοὶ ἔκαμναν τὸν ἀγῶνα καὶ ὅχι οἱ χριστιανικοὶ πληθυσμοί. Βεβαίως ἐμμέσως πλέον συνάγεται ὅτι καὶ ὁ νεοδημιουργούμενος μακεδονικὸς λαὸς εἶναι σλαβικός· ἀλλὰ ἡ τοιαύτη ἀνάμιξις καὶ ἡ ἐπίτηδες συγκεχυμένη χρῆσις τῶν λέξεων εἶναι λίαν συνήθεις εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον. Ἄλλωστε ἀφοῦ ὁ Βλάχωφ ἦτο Σλάβος, μέλος κομιτάτου, συνεργάτης τῶν Σεντραλιστῶν καὶ ἐγένετο πατὴρ τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ, καὶ ὁ Μακεδονικὸς λαὸς καθίσταται σλαβικός, προσονομαζόμενος καὶ Σλαβομακεδονικὸς παρὰ τῶν Γιουγκοσλάβων. Ἡ ἐπέκτασις αὐτῆς τῆς ἱστορίας δύναται πλέον νὰ συσχετισθῇ μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Βερκωίτς, ἀπαιτοῦντος τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον ὡς τοὺς πρώτους Σλάβους τῆς Βαλκανικῆς.

Ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν οἱ πληθυσμοί, μὴ ὄντες κατὰ πλειοψηφίαν βουλγαρικοί, ἀπληρήθησαν τὴν ἐξέγερσιν τοῦ 1902 - 1903, τὴν διαφημισθεῖσαν ὡς ἀνθρόμητον ἐπανάστασιν καὶ καθολικὴν ἐξέγερσιν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Βούλγαροι οἱ ἴδιοι ὁμιλοῦν περὶ χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ οὐχὶ περὶ βουλγαρικῶν. Τοῦτο ἔχει πλέον ἀποσαφηνισθῇ, ἀλλὰ πρὸς ἄρσιν οἰασθῇποτε κακοπίστου ἀμφιβολίας, ἥς ἐπομνήσωμεν τὸ σύγγραμμα τοῦ Βουλγάρου Χρήστο Σιλιάνωφ, μέλους τοῦ κομιτάτου, ἐκδοθὲν ἐν Σόφίᾳ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰλιντεν». Οὗτος ποιεῖται χρῆσιν ἐγγράφων βουλγαρικῶν καὶ ἀπομνημονευμάτων ἀρχηγῶν τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης καὶ ἐπαίρεται ὅτι «ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰλιντεν ὑπῆρξεν ἔργον βουλγαρικῆς πρωτοβουλίας καὶ

προελεύσεως, οργανωθείσα ἐν Βουλγαρίᾳ τῇ προτροπῇ καὶ συμμετοχῇ τῆς τότε βουλγαρικῆς κυβερνήσεως», καὶ καταλήγει: «Σταθερὰ καὶ ἕμμονος ἄλλωστε πολιτικῇ τῶν βουλγαρικῶν κυβερνήσεων ὑπῆρξεν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας, τὸ 1878, ἡ καθ' οἷονδήποτε τρόπον προσάρτησις εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὧν ἐκείνων τῶν ἐδαφῶν τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, τὰ ὁποῖα ἀπέκοψεν ἐκ τοῦ χάρτου τῆς τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν παρουσίαζον συμπαγῇ βουλγαρικὸν πληθυσμόν».

Δὲν ὑπάρχει ὅμως πλέον συντριπτικὴ ὁμολογία ἀπὸ τὴν τοῦ γνωστοῦ μας προπαγανδιστοῦ καθηγητοῦ καὶ βουλευτοῦ Μιχαηλόφσκυ, ἐκ τῶν συναρχηγῶν τοῦ κομιτάτου τῶν Βερχοβιστῶν καὶ πατρωνος τοῦ Ἀρμενομακεδονικοῦ κομιτάτου (1902), ὅταν ἐσυνεχίζοντο ἐν Σόφια αἱ συζητήσεις περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπαναστάσεως. Ὡς σημειωθῇ ὅτι ἐν τῷ μεταξῷ, συνεπεία καὶ τῆς ἐπελθούσης δράσεως τῶν ἑλληνικῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων, εἶχεν ἀπωλεσθῇ τελείως τὸ γόητρον καὶ ἡ βουλγαρικὴ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῶν πληθυσμῶν. Ἐλεγε λοιπὸν οὗτος, ἐνώπιον πλήθους, εἰς διάλεξίν του ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τοῦ Ἰλντεν, τὸ 1907, ἐν Σόφια: «Ἡμεῖς ἐξωπλίσσαμεν τὰς συμμορίας καὶ τὰς ἀπεστείλαμεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Εἰς τὸ ἰδικόν μας ἔδαφος ἐσκευοῦντο αἱ συνωμοσίαι καὶ ὀργανοῦντο αἱ δυναμιτιστικαὶ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἰδρυμάτων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐν Τουρκίᾳ. Καὶ τὰ ὄργανα αὐτὰ τὰ ὁποῖα παρεσκευάσθησαν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὴν συναίνεσιν τῶν Ὑπουργῶν συνεχίζονται ἀκόμη. Ἐντρέπομαι διότι διετέλεσα πρόεδρος τοῦ κομιτάτου τὸ 1903. Ἀλλὰ δύο λόγοι μὲ δικαιολογοῦν. Πρῶτον, ὅτι ἐξηπατήθην, διότι μοῦ ἀπεκρύβη ἡ ἀλήθεια καὶ δεύτερον... ἀλλὰ φοβοῦμαι νὰ τὸ εἶπω. Δὲν εἶναι κανεὶς ἐν ἀσφαλείᾳ ἐν Βουλγαρίᾳ ὅταν λέγει τὴν ἀλήθειαν».

VII. Γεγονότα μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ψευδεπαναστάσεως. Διαφωνίαι τῶν κομιτάτων. Ἕλληνες μακεδονομάχοι. Σφαγαὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Ὡς παρακολουθήσωμεν πλέον τὰ κομιτάτα ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν βάσιν ἐξορμήσεως καὶ ἀνεφοδιασμοῦ των. Τὰ πλεῖστα ἐπαναστατικὰ τμήματα ἐτράπησαν εἰς Βουλγαρίαν πολὺ ἐνωρὶς καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς πρώτας συγκρούσεις των μετὰ τῶν τουρκικῶν στρατιωτικῶν τμημάτων, συναντήσαντα πρωτοφανῇ ἀδιαφορίαν μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ τὸν ὁποῖον ἀνέμενον νὰ τεθῇ ἀμέσως εἰς τὸ πλεῖρόν των, κατὰ τὰς ὑποσχέσεις τῶν εὐφραντάστων ἀρχηγῶν των. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1903 οἱ ἐναπομείναντες ἐν Μακεδονίᾳ ἀρχηγοί, μετὰ τῶν ὁποίων οἱ Νταμιὰν Γκροῦίεφ καὶ Σαντιάνσκυ, συνῆλθον εἰς διάσκεψιν καὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἀποχώρησιν καὶ τῶν ὑπολοίπων τμημάτων εἰς Βουλγαρίαν, πρὸς ἀνασύνταξιν καὶ περαιτέρω ἀπόφασιν περὶ τοῦ πρακτέου, ἀναγνωρίσαντες ὅτι κάθε συνέχισις τῆς προσπαθείας ἦτο ἄσκοπος, ἀφοῦ ἤδη τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κομιτάτων διέρρευσεν εἰς Βουλγαρίαν. Ἀπεφασίσθη ὅμως ἡ παραμονὴ μικρῶν τμημάτων

τὰ ὅποια νὰ σημειοῦν διαρκῶς τὴν παρουσίαν των, νὰ κρατοῦν τὸν σύνδεσμον μεταξύ των καὶ τῶν εἰς τὰ χωρία ἐγκαθέτων ὀργάνων των, καὶ νὰ πληροφοροῦν περὶ ὅλων τῶν συμβαινόντων τὴν Σόφιαν. Τὴν 18ην Νοεμβρίου /1 Δεκεμβρίου 1903, κάθε ἐπαναστατικὴ κίνησις εἶχε σταματήσει.

Εἰς Σόφιαν συνεκεντρώθησαν οἱ γενικοὶ ἀρχηγοὶ τμημάτων (βοεβόδα) Νταμιάν Γκρούιεφ, Γιάννε Σαντάνσκυ, Ντίμο Χατζηδήμωφ, ὁ ἐξελιχθεὶς ἀργότερον εἰς σοσιαλκομμουνιστὴν, (ὁ Γκότσε Ντέλτσεφ μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. εἶχεν ἤδη φονευθῇ), Σάββας Μιχαήλωφ, Ἀργύρ Μανάσιεφ, Ἀντών Κετσάρωφ, Νασὺμ Ἀναστάσωφ, Λουκάς Γκρούπτωφ, Λαζάρ Δημήτρωφ, Ντεγιάν Δημήτρωφ, Στογιάν Δάνσκυ, Τάσε Χρήστωφ, Σλαβέικο Ἀρσωφ, Πάντε Κλιάσωφ, Σπύρο Ὀλτσεφ, Ἀγγελ Ἀντρέιεφ, Γκιώργκι Πωπχρήστωφ, Ἰβάν Πολώφ, Δημήτερ Στεφάνωφ, Χρήστο Μάτωφ, Χρήστο Ταρτάσιεφ, Γκόνο Γιάνεφ καὶ ἄλλοι καί, ἐκ τῶν πρώτων φυσικά, οἱ Γκαρβάνωφ καὶ Σαράφωφ. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέστρεψεν ὁ Νταμιάν Γκρούιεφ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1904, ἀπέμειναν οἱ Χρήστο Οὐζούνωφ, Πέτρε Τσαούλεφ εἰς Ἀχρίδα, οἱ Πέτρε Ἀτσεφ, Γκιώργκι Πέσκωφ καὶ Γιορτζάν Τρένκωφ εἰς Πρίλεπ, οἱ Μήτρε Βλάσε, Νασὺμο Ζελένσκυ εἰς Καστοριάν, οἱ Γιάνε Στόιτσεφ, Μιχάι Τσέκωφ, Ἀλέξε Τουροῦντζεφ εἰς Φλώριναν, ὁ Τρύφων Ἰβάνωφ εἰς Πρέσπαν, οἱ Γκότσε Πέτρωφ, Πέρε Τόσεφ, Γκιώργκι Σουγκάρεφ καὶ ἄλλοι, τελούντες ἐπὶ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νταμιάν Γκρούιεφ, ἀλλὰ οὐ.

Εἰς Σόφιαν συνήλθον εἰς συνέδριον τὰ προεδρεῖα τῶν δύο κομιτάτων καθὼς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ περιφερειῶν καὶ τμημάτων (βοεβόδα, ἀρχικομιτατζήδες). Τὸ ἐπικρατοῦν χάος, ἡ ἀμηχανία καὶ ἔλλειψις ἠθικοῦ ἐνισχύθησαν ἐκ τῆς προσπάθειας ἐπιρρίψεως εὐθυνῶν τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου διὰ τὴν ἀποτυχίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκδηλωθείσης ἀμέσως προθέσεως ἐκ μέρους τῶν Βερχοβιστιῶν νὰ ἐπικρατήσουν ἀπολύτως καὶ νὰ παρουσίουν πρὸς τὰς ἀπόψεις των τὸ σύνολον τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.Σ. Μ.Ε.Ο., οἱ ὅποιοι εἶχον ἀντιταχθῇ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ γενικῆς ἐξεγέρσεως, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους τώρα ἀκριβῶς ἀπέδιδον τὴν ἀποτυχίαν ἐλλείψει πίστεως εἰς τὸν ἀγῶνα. Ὁ πολὺς Γκαρβάνωφ, ἐπὶ τὴν πρόφασιν ἐνισχύσεως τῶν προσφύγων, ἐπιτυχάνει ὅπως ἡ βουλευτικὴ βουλὴ ψηφίσῃ κονδύλιον 500.000 χρυσῶν λέβα, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Πέπωφ, ἐνῶ ἕτερα 1.000.000 χρυσῶν λέβα ἐνημερίζοντο ὡς μυστικὸν κονδύλιον τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, τὰ ὅποια καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Γκαρβάνωφ, ἐξαγοράσαντος τοὺς λιμώτοντας κομιτατζήδες τοὺς ὁποίους ὠργάνωσεν εἰς παντοειδῆ σωματεῖα, χρησιμοποιοιθέντα εἰς συλλυγνῆς καὶ διαδηλώσεις ἐν ὅψει τοῦ ἐν Μυρστέργη συνέδριου.

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς τοιαύτης ἀτμοσφαίρας ἐξετελέσθη ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ πρώτη δολοφονία τὴν 6.12.1904 τοῦ βοεβόδα Γκόνο Γιάννεφ καὶ

τοῦ ὁπαδοῦ του κομιτατζή Μήτῳ Μραϊμωφ. Ἐκτελεστοῦν ὑπῆρξαν ὁπαδοὶ τοῦ Μπόρις Σαράφωφ. Ἡ δολοφονία αὐτὴ ὑπῆρξε τὸ ἔναυσμα τῶν προσωπικῶν ἀγῶνων ἐπικρατήσεως οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζοντο καὶ ἡ ἀπαρχὴ σειρᾶς δολοφονιῶν ἀρχηγῶν τῶν κομιτατῶν, ἴσως δὲ καὶ θεία δίκη καὶ κατάρα τῆς τιμωροῦ Ἑριννῶος ἡ ὁποία ἔσπευσε νὰ δώσῃ, διὰ τῆς διαιρέσεως καὶ ἀλληλοεξοντώσεως, σημαντικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸν ἀρχόμενον μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ 1904 ἀμυντικὸν ἀγῶνα τῶν ἐλληνικῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων πρὸς διάσωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μακεδονίας.

Ἱστοροῦντες τὰ γεγονότα καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀναπτύξεως τῶν κομιτατῶν, ἀναφερόμεθα εἰς ὀρισμένα πρόσωπα, καθ' ὅσον ἡ δρᾶσις τούτων συγκροτεῖ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μακεδονικῆς αὐτονομιστικῆς κινήσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ σημεριναὶ ἀπαιτήσεις τῆς B.M.P.O. τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας Ἀμερικῆς, ἀπαιτοῦντος μίαν Μακεδονίαν «Ἑλβετίαν τῶν Βαλκανίων», τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀπαιτούσης τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Μακεδονίας εἰς αὐτόνομον κράτος τύπου λαϊκῆς δημοκρατίας τῆς ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων, τέλος δὲ τοῦ βουλγαρικοῦ κομμουνιστικοῦ κράτους ἀπαιτοῦντος τὴν Μακεδονίαν ὡς αὐτόνομον κράτος μέλος τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ διάφοροι κατευθύνσεις ἀκολουθούμεναι ἀπὸ διάφορα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἄλλοτε συνεκρούσθησαν μεταξύ των, οὐχὶ διὰ λόγους ἀρχῶν ἢ σκοπῶν, ἀλλὰ ἐκ φιλοπρωτίας καὶ ἐγωϊσμοῦ συγκλίνοντα πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἰδίου σκοποῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων τοῦ συνεδρίου τῆς Σόφιας, ἐπετεύχθη ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ κομιτάτου τῶν Σεντραλιστῶν βαθὺ ρήγμα, κατόπιν τῆς ἐπιμόνου δραστηριότητος τῶν Βερχοβιστῶν, καὶ ἡ μὲν μία παράταξις παρεσύρθη ἀπὸ τοὺς Βερχοβιστὰς καὶ ἠκολούθησεν τὸν ἐπιτηδειότατον Γκαρβάνωφ μετὰ τοῦ Σαράφωφ, ἡ δὲ ἑτέρα, ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ τοὺς Γιάννε Σαντάνσκι καὶ Νταμιὰν Γκρούιεφ, ἀνέπτυξε σφοδρὸν προσωπικὸν μῖσος κατ' αὐτοῦ καὶ συνέπραξε μετὰ τινων προσώπων ἀριστερῶν φρονημάτων, ὅπως οἱ Πέτρε Τσαούλεφ καὶ Δημήτρη Βλάχωφ (βουλευτὴς εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τῆς τουρκικῆς Βουλῆς τὸ 1908-1910, ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας μετὰ τοῦ Κουλίσσέφσκι καὶ τέως ἀντιπρόεδρος τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Ὁμοσπονδιακῆς Βουλῆς), Κανταρτζίεφ, Πανίτσα, Μουρτούλκωφ καὶ ἄλλοι. Ὁ ἴδιος δὲ Βλάχωφ εἰς τὸ βιβλίον του «Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945-1947» σελ. 35, γράφει: «Οὕτως ἡμεῖς εἴχομεν, περὶ τὸ ἔτος 1901, ἐντὸς τῆς ἰδίας Βουλγαρίας δύο ἀνώτατα κομιτάτα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν παρουσίᾳ αὐτῆς ὡς προαγωγὸς τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς, θέλον νὰ διεισδύσῃ εἰς τὴν μακεδονικὴν ὁργάνωσιν τοῦ Γκότσε Ντέλτσεφ διὰ νὰ τὴν ὀδηγῇ. Τὰ μέλη τούτου ἦσαν διορατικώτερα καὶ πολιτικώτερα. Τὸ δεύτερον κομιτάτον ἦτο ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ μηχανικοῦ Χρ. Στανίσεφ, εἰς αὐτὸ δὲ μετεῖχεν ὁ Βούλγαρος ποιητὴς Γιαβόρωφ, ὁ Ἀσένωφ, ὁ Μπονκάριν, ὁ Ἰβάν Κόνεφ καὶ

ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἔθεσαν ὡς ἀποστολήν των τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὁργανώσεώς τοῦ Γ'ότσε Ντέλτσεφ». Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ συνέδριον τῆς Σόφιας οὐδὲν τὸ οὐσιαστικὸν ἀπέδωκεν, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος γενικὸν συνέδριον τῶν παρόντων μελῶν καὶ τῶν δύο ὁργανώσεων.

Ὅτι ὅμως δὲν ἐπέτυχεν ἡ Βουλγαρία διὰ τῆς ψευδεξεγέρσεως τοῦ 1902 - 1903, παρ' ὀλίγον νὰ ἐπιτευχθῇ ἀργότερον, διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐν Τουρκίᾳ πρὸς παροχὴν πραγματικῶν μεταρρυθμίσεων ἡγγυμένων παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι οἱ βανδαλισμοὶ τῶν βυσιβοιζούκων, οἱ ὅποιοι μετεῖχον εἰς τὰ τουρκικὰ στρατεύματα τὰ ὁποῖα ἐκινήθησαν πρὸς καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως, ὑπερέβησαν πᾶν προηγουμένον· οὗτοι ἔξετράπησαν εἰς λεηλασίας, ἀρπαγὰς καὶ καταστροφὰς ἐν γένει τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ ἀδιακρίτως, παρασυρόμενοι καὶ ἀπὸ τὸν ἐξαφθέντα θρησκευτικὸν φανατισμὸν των. Τοῦτο ἐκμεταλλεομένη ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ, καὶ ἐν ὧσιν τῆς ἀπωλείας καθ' ἐλπίδος πλέον ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴν ἐξέγερσιν, ἐπεμβαίνει δραστηρίως καὶ παρακινεῖ τὰς λοιπὰς Δυνάμεις εἰς παρεμβάσιν πρὸς ἀποτροπὴν περαιτέρω αἱματοχυσίας. Ὁ ρωσικὸς καὶ βουλγαρικὸς τύπος ἐξώρχιζον τὴν διεθνῇ δημοσιογραφίαν νὰ κηρύξῃ σταυροφορίαν ἐναντίον τοῦ αἱματηροῦ καθεστώτος τοῦ σουλτάνου. Ὁ Μιχαηλόβσκι περιήρχετο ἀκόμη τὰς πρωτενοῦσας τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Τὸ Ἀρμενομακεδονικὸν κομιτᾶτον ἀνέπτυξε δρᾶσιν. Τὰ ἐξηγορασμένα δημοσιογραφικὰ ὄργανα ἐπανήρχισαν τοὺς αἰσθηματισμοὺς τοὺς ὁποίους εἶχον ἀνακόψει αἱ ἀντινιάξεις τῆς Θεσσαλονίκης ἰδίως, αἱ ὁποῖαι εἶχον καταστήσῃ κατὰδηλα τὰ θηριώδη βουλγαρικὰ ἐνοτικτα, ἐκδηλωθέντα διὰ τοῦ τρόμου καὶ τῆς καταστροφῆς ὡς μέσων πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν βουλγαρικῶν σκοπῶν. Οὕτως ἤρξαντο καὶ πάλιν συζητήσεις, ὁμιλίαι εἰς τὰ κοινοβούλια Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, συλλαλητήρια καὶ συγκεντρώσεις εἰς πόλεις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἐπίσης, καθ' ὅλην τὴν Βουλγαρίαν βέβαια, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ ὁποία ἀρχίζει νὰ ἐρωτοτροπῇ πρὸς τὴν Βαλκανικὴν. Ἡ Ρωσία καὶ ἡ Αὐστρία ἀναλαμβάνουν πρωτοβουλίαν, προσβλέπονσαι φυσικὰ εἰς τὰ ἴδια συμφέροντα, καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν συναίνεσιν τῶν λοιπῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Οὕτω τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1903 συνητήθησαν εἰς Μυρστέργην τῆς Αὐστρίας οἱ αὐτοκράτορες Νικόλαος τῆς Ρωσίας καὶ Φραγκίσκος Ἰωσήφ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ ἀπεφάσισαν τὸν καταρτισμὸν πλήρους προγράμματος συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων διὰ τὴν Μακεδονίαν, γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «μεταρρυθμίσεις τῆς Μυρστέργης».

Αἱ κυριώτεραι διατάξεις, τὰς ὁποίας υἱοθέτησαν καὶ αἱ λοιπαὶ Δυνάμεις, εἶναι κυρίως δύο, αἵτινες ἀκριβῶς δεικνύουν ποῖος ἦτο ὁ σκοπὸς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων διὰ τῆς τῆς τοιαύτης παρεμβάσεώς των: I. Ἐλεγχος ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρχῶν σχετικῶς μὲ τὴν πρὸσδον καὶ τὰς κατευθύν-

δεις τῶν μεταρρυθμίσεων, διὰ τοῦ διορισμοῦ πλησίον τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Χιλμῆ πασσᾶ εἰδικῶν πολιτικῶν πρακτόρων ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας καὶ Αὐστρουγγαρίας. Οἱ πράκτορες θὰ συνοδεύουν παντοῦ τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ θὰ ὑποδεικνύουν πᾶν γινόμενον ἐν Μακεδονίᾳ εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὰς τῶν δύο Δυνάμεων. Βοηθοὶ τῶν πολιτικῶν πρακτόρων διορίζονται γραμματεῖς καὶ διερμηνεῖς, οἱ ὅποιοι περιεργόμενοι τὰ χωρία ἀναφέρουν τὰς ἀνάγκας αὐτῶν. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη θὰ διατάξῃ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς ὅπως χορηγοῦν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ πράκτορας πᾶσαν αἰτουμένην πληροφориάν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς των. II. Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς χωροφυλακῆς ἐν Μακεδονίᾳ νὰ ἀνατεθῇ εἰς ἓνα στρατηγὸν ξένης ἐθνικότητος, τελοῦντα ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, παρὰ τῷ ὁποίῳ θὰ τοποθετηθοῦν στρατιωτικὰ πρόσωπα τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ὥς ἐλεγκταὶ καὶ διοργανωταὶ τῶν διαφόρων περιφερειῶν, ἐλέγχοντες ταυτοχρόνως καὶ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ στρατοῦ πρὸς τὸν πληθυσμὸν (ἕκαστος εἰς ἰδίαν περιφέρειαν). Ἡκολούθουν καὶ ἄλλαι διατάξεις λεπτομερειακῆς φύσεως ὥς πρὸς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν μεταρρυθμίσεων κ.λ.π.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας ταύτης, τὴν ὁποίαν ἔσπευσε νὰ ἀποδεχθῇ ἡ Τουρκία, ἔφθασαν τὸ 1904 εἰς Θεσσαλονίκην οἱ δύο πολιτικοὶ πράκτορες τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ Ρωσίας, ἀποκληθέντες καὶ μεταρρυθμισταί. Οὗτοι ἦσαν οἱ Μίλερ καὶ Δέμερικ, οἵτινες ἠκολουθοῦντο ἀπὸ τὴν διεθνή στρατιωτικὴν κουστωδίαν τῶν ὀργανωτῶν τῆς χωροφυλακῆς, τῆς ὁποίας Γενικὸς Διοικητὴς διωρίσθη ὁ Ἰταλὸς στρατηγὸς Ντὲ Τζώρτζη.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μεταρρυθμίσεων δὲν μετέβαλεν οὐσιαστικῶς τὰ πράγματα, διότι αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις μᾶλλον ἐσκέπτοντο πῶς θὰ ἐκμεταλευθοῦν τὴν κατάστασιν πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον των τὸ ὁποῖον ἦτο διάφορον. Συγκεκριμένως ἡ Ρωσία καὶ ἡ Αὐστρία διὰ τῶν πολιτικῶν των ἐπιτρόπων ἐπεδίωκον νὰ προωθήσουν τοὺς ἰδίους ἐπεκτατικὸς σκοπούς, ἀκολουθοῦσαι μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν τὴν αὐτὴν ὥς πρὸ δεκαετηρίδων πολιτικὴν. Αἱ λοιπαὶ ἐπεδίωκον νὰ δημιουργήσουν ἐπιρροὴν μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ νὰ κολακεύσουν τὴν τουρκικὴν πολιτικὴν πρὸς ἀντίδρασιν εἰς τὰ σχέδια τῶν δύο πρώτων καὶ ἐπιτυχίαν ἐτέρων πολιτικῶν πλεονεκτημάτων εἰς βάρος τῆς Τουρκίας. Οἱ ὀργανωταὶ τῆς χωροφυλακῆς, ἀκολουθοῦντες τὴν πολιτικὴν τῶν Δυνάμεων εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆκον, ἐχώρισαν τὰς ἐπαρχίας εἰς χώρους ἐπιρροῆς κατὰ τὰς ἰδίας προτιμήσεις ἕκαστος, καὶ ἐπεδίωξαν ἐκεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πολιτικοῦ σκοποῦ τῆς χώρας των. Τὸ μεταρρυθμιστικὸν πρόγραμμα τῆς Μυρστέργης εἰς τὸ τέλος τοῦ 1904 εἶχεν ἀποθάνει ἐπισήμως καὶ οἱ μεταρρυθμισταὶ ἀνεχώρησαν. Ἡ μόνη ἐπιτυχία τὴν ὁποίαν ἐσημείωσαν, κατ' ἀπαίτησιν τῆς Ρωσίας, ἦτο μία νέα γενικὴ ἀμνηστία ἣτις ἐδίδετο παρὰ τῆς Τουρκίας καὶ συνεπεῖα τῆς ὁποίας οἱ κομιτατζήδες ἀφένθησαν πάλιν ἐλεύθεροι,

Πρὸς τῆς νέας καταστάσεως ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς γερμανοκρατίας, καὶ τὰς καταφανεῖς προθέσεις τῶν μεταρρυθμιστῶν, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μακεδονίας ἠναγκάσθη νὰ ἀναλάβῃ ἐνεργὸν ρόλον. Φυσικοὶ καὶ ἠθικοὶ νόμοι τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐπιτάσσουν τὴν ἀμυναν ὡς μέσον πρὸς ἀπόκρουσιν κινδύνου ζωῆς καὶ περιουσίας. Οἱ ἑλληνικοὶ πληθυσμοί, στερούμενοι πάσης προστασίας ἐκ μέρους τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι, καθὼς ἐλέγχθη, οὔτε ἤθελον οὔτε ἠδύναντο νὰ τοὺς παράσχουν ἀποτελεσματικὴν προστασίαν, ἀντέσχον μὲ εὐψυχίαν καὶ καρτερίαν ἀπὸ τοῦ 1896 καὶ ἐντέθην εἰς τὰς βουλγαρικὰς θηριωδίας, τὰς διαρκεῖς δηώσεις καὶ τὰς ἐπιδρομὰς. Δὲν ἦτο ὅμως ὁ μακεδονικὸς Ἑλληνισμὸς λαὸς χωρὶς πολιτισμὸν καὶ ἱστορικὴν ὁρᾶσιν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, οὐδὲ στρατιωτικῆς καὶ ἐν γένει μαχητικῆς παραδόσεως ἐστερεῖτο. «Λύτταρ Πηραιχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους, τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ὄροντος» γράφει ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδος Β, 848-9) ἀπαριθμῶν τοὺς Παίονας οἵτινες μετέχουν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. «Τίνος καὶ πηλίκης δεῖ τιμῆς ἀξιοῦσθαι Μακεδόνας, οἱ τὸν πλείω τοῦ βίου χρόνον οὐ παύονται διαγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀσφαλείας» γράφει ὁ Πολύβιος (Ἱστορ. Θ, 35, 2) ἐγκωμιάζων τοὺς Μακεδόνας. Οἱ Μακεδόνες εὐρεθέντες πάντοτε εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν ἀγώνων τῆς ὑπερτριχιλιετοῦς ἑλληνικῆς ἱστορίας, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δέχωνται ρωπισμάτα μιᾶς ἀγροίκου φυλῆς, τὴν ὁποίαν ἐθεώρουν, ἐκτὸς τῶν ἁλλῶν, ὡς κατωτέραν ἑαυτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν φυσικὴν ἀντίδρασιν εἰς τὴν ἀγρίαν ἀφομοιωτικὴν προσπάθειαν τῶν Βουλγάρων καὶ ἤρχισαν, ἀντὶ ἀπλῶν ἀτομικῶν ἐνεργειῶν κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν, νὰ σκέπτονται συντόνως περὶ τῆς ἀναπτύξεως δραστηκῆς ἀμύνης. Ἐγένετο πλέον καταφανὲς εἰς τὸν πληθυσμὸν ὅτι αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις διὰ τῶν ἐξαγγελωμένων ἐκάστοτε μεταρρυθμίσεων καθίσταντο ἀπλῶς ὄργανα τοῦ ρωσικοῦ ἐπεκτατισμοῦ καὶ τῆς βουλγαρικῆς βουλιμίας ἐν τῇ ἐπιδιώξει ἰδίων σκοπῶν, ἐνῶ ἀπ' ἑτέρου τὸ ἐπίσημον ἑλληνικὸν κράτος, περισπώμενον ἀπὸ μυρίας ἁλλας πολιτικὰς δυσχερείας, δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένον νὰ ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν καὶ νὰ ἐπιδείξῃ ἀποφασιστικότητα. Ἐκλεκτὰ τέκνα τῆς Μακεδονίας ἄλλωστε, συμμετέχοντα καὶ εἰς τὴν διαχείρισιν κρατικῶν ὑποθέσεων, ὑπεδείκνυν τὸν εὐθὺν δρόμον. «Πρέπει ὅλες οἱ κοινότητες οἱ ἑλληνικὲς ποὺ ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τὸ βασίλειον νὰ κάμουν ἓνα κράτος, νὰ συνεννοηθοῦν, νὰ συνεννοοῦνται καθὲς μέρα καὶ νὰ δουλεύουν σὰν νὰ εἶχε πῆξει ὁ ἔξω Ἑλληνισμὸς καὶ γίνεαι κράτος. Γιατὶ νὰ περιμένουν τὴν ἐλευθερίαν μόνον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Ἀς δουλέψουν καὶ αὐτοί, ἃς δουλέψουν σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχε Ἑλλάς, καὶ ἡ Ἑλλάς τότε θὰ τοὺς βοηθήσῃ. Παράδειγμα οἱ Κρητικοί». Ἐγραφε καὶ παρώτρυνεν ὁ Ἰωάννης Δραγούμης ἀπὸ τὸ προξενεῖον Μοναστηρίου.

Οἱ πρῶτοι ἀρχηγοὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀνταρτικῶν τμημάτων, ἐδημιουργήθησαν μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ χιμαζομένου λαοῦ τῆς Μακεδονίας. Ὁ

Βαγγέλης Στρεμπενιώτης, ὁ καπετὰν Κόττας, ὁ Νίκος Πύρζας ὑπῆρξαν οἱ πρωτεργαταὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων καὶ τούτους ἠκολούθησαν ἄλλοι καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἐγνώριζον κἄν καὶ δὲν ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ Ἑλλάς ἔτρεξεν εἰς τὴν φωνὴν τῶν ἀδελφῶν. Κατόπιν συγκινητικῆς ἐκκλησίσεως τοῦ μητροπολίτου Καστοριᾶς Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, τῇ ἀπαιτήσει τοῦ Παύλου Μελά, ὁ μετέπειτα ὀπλαρχηγὸς Τσόντος ἐσχημάτιζε τὸ πρῶτον ἀνταρτικὸν σῶμα εἰς τὸ ἐλεύθερον βασίλειον τὸν χειμῶνα τοῦ 1903. Τοῦτο ἀποτελεσθὲν ἀπὸ τοὺς Εὐθύμιον Καούδη, Περάκη, Βρανᾶν, Μακρῆν, Μπανάτον, Λουκάκη, Σεϊμένην, Στρατηνάκη, Καντουνάτον καὶ Ζουρίδην, συνεκρούσθη μετὰ τοῦ βοεβόδα Μήτρε Βλάμποτ εἰς τὴν περιοχὴν Καστοριᾶς ἐνωρὶς τὸ 1904. Ὁ Παῦλος Μελάς, ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καταφθάνει μετ' ὀλίγον μὲ ὅλην τὴν ἱκμάδα καὶ τὴν φλόγα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Νεαροὶ ἀξιωματικοὶ οἱ ὅποιοι παρητήθησαν τοῦ στρατεύματος καὶ ἔτρεξαν νὰ προσφθάσουν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς φυλῆς ἐθώρῃσαν ἱερὸν καθῆκον των νὰ προμαχήσουν τοῦ Ἑθνους «διαγωνιζόμενοι πρὸς βαρβάρους». Ὅ,τι ὅμως ἀπετέλεσε τὸ μέγα γεγονός τὸ ὅποιον ἐστήριξε τὸ ἑλληνικὸν ἀνταρτικὸν κίνημα ὥστε νὰ ἐπιβληθῇ ἐντὸς τῆς διετίας 1904 - 1906, εἶναι ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἀνώνυμοι ἥρωες Μακεδόνες ὑπῆρξαν τὸ λαϊκὸν ἔρεισμα τὸ ὅποιον ἐνεστερνίσθη ὀλοψύχως τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν διεξήγαγε μὲ πείσμα, ὥστε οἱ ἴδιοι οἱ Βούλγαροι νὰ ἀναγνωρίσουν ὅτι «ὅ,τι ἔκτιζαν 20 ὀλόκληρα χρόνια τὸ ἔχασαν ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας σὲ δύο χρόνια μόνον». Τοῦτο καὶ μόνον εἶναι μεγάλη ἀπόδειξις τῆς ἐθνολογικῆς συνθέσεως τῆς Μακεδονίας τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς προσῆλθεν σύσσωμος εἰς τὸ ἐθνικὸν προσκλητήριον 1904 - 1908.

Ἄς ἐπανέλθωμεν ὅμως εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν κομιτάτων. Ταῦτα οὐδαμῶς εἶχον ἐνοχληθῇ ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῶν μεταρρυθμιστῶν, ἀλλ' ἐσυνέχιζον τὰς συγκεντρώσεις τῶν ἀρχηγῶν πρὸς ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων περὶ τοῦ πρακτέου, δεδομένου ὅτι ἤδη νέος παρὰγων, τὰ ἑλληνικὰ ἀνταρτικά σώματα, ἐτίθετο ἐμπόδιον εἰς τὴν περαιτέρω δρᾶσίν των. Τὸ 1905, κατὰ τὰ ἀποφασισθέντα, συνῆλθεν τὸ γενικὸν συνέδριον τῶν στελεχῶν τῶν κομιτάτων εἰς Ρίλαν τῆς Βουλγαρίας. Κατ' αὐτὸ παρίσταντο ἐκ μέρους τῶν Σεντραλιστῶν οἱ Νταμιὰν Γκρούιεφ, Γκότσε Πετρώφ, Πέρε Τόσεφ, Γκιώργκη Σουκάρεφ καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι καὶ κατηγορήθησαν ἐκ μέρους τῶν Βερχοβιστῶν ὡς ὑπεύθυνοι ἀπώλειας τοῦ ἀγῶνος ἐλλείψει πίστεως εἰς αὐτόν. Οἱ Σαράφωφ καὶ Γκαρβάνωφ εἶχον ἐπιτύχει ἐν τῷ μεταξὺ νὰ προσεταιρισθοῦν τοὺς φυγάδας καὶ πρόσφυγας ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐμφανιζόμενοι μὲ πραγματικὴν πολιτικὴν ἐντὸς τοῦ συνεδρίου, εἰς τὰ παράσκήνια τοῦ ὁποίου ἠγωνίζοντο διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο., οἵτινες μὲ τὴν σειρὰν των κατηγοροῦσαν τοὺς Βερχοβιστὰς ὡς ἐξωθήσαντας τὰς ἀνταρτικὰς δυνάμεις εἰς καθολικὴν ἐξέγερσιν, πα-

οὐ τὴν ὑποδειχθεῖσαν εἰς αὐτοὺς πρᾶγματικότητα ὥς πρὸς τὰς διαθέσεις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας. Ἐκάστη μερὶς ἐκ τῶν ἐπαναστατικῶν ὀργανώσεων ἐπεδίωκε δι' ἑαυτὴν νὰ ἀποσείσῃ τὴν εὐθύνην τῶν γεγονότων καὶ τέλος, μετὰ ἀκάρπους βιαίας συζητήσεις, τὸ συνέδριον ἔληξε μὲ μόνον ἀποτέλεσμα τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Βερχοβιστῶν νὰ παρασύρουν πρὸς ἑαυτοὺς σύσσωμα τὰ περιφερειακὰ ἀρχηγεία περιοχῶν Μοναστηρίου καὶ Καστοριάς.

Τὰ στελέχη τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. ἐπανῆλθον εἰς Μακεδονίαν διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐλληνικῶν ἀνιερτικῶν σωμάτων τὰ ὅποια εἶχον ἐπιτύχει νὰ ἐπιβληθοῦν παντοῦ χάρις εἰς τὴν ἀμέριστον συνδρομὴν τοῦ πληθυσμοῦ. Τοπικοὶ ἀρχηγοὶ τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. ἐξηκολούθησαν νὰ συνεργάζωνται μετὰ τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. ἐν Μακεδονίᾳ, ἐνῶ τὸ ἀρχηγεῖον αὐτῆς ἐν Σόφια ἐπεζήτει ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς νὰ ἀποκομίσῃ ἐπιτυχίας, τῶν ὁποίων εἶχε μεγάλην ἀνάγκην διὰ νὰ σταθεροποιήσῃ τὴν θέσιν του καὶ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Βουλγάρων. Στόχος καὶ θῦμα τῆς νέας ἐπιβουλῆς ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Βουλγαρίᾳ, κατέχων μέχρι τότε τὰ σκῆπτρα τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς, ἰδίᾳ εἰς Φιλιππούπολιν, Πύργον, Ἀγχιάλον, Βάρναν καὶ ἄλλοι. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ κομιτάτον, διὰ τῶν σωματοειδῶν τῶν προσφύγων, εἰς ἐπανεπιλημμένα συλλαλητήρια καὶ συγκεντρώσεις ῥίπτει τὸ σύνθημα «οὐδὲ ἴχνος Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Βουλγαρίαν». Ἡ στιγμή ἦτο πρόσφορος καὶ τὰ πνεύματα τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἐπεζήτουν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν Ἑλληνισμόν, εἰς ἀντίποινα διὰ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ ἀποτυχίας τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων. Τὰ πλήθη ἐξωθοῦνται εἰς ἔνοπλα συλλαλητήρια εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Τὰ συλλαλητήρια ταῦτα ἐπηκολούθουν συνήθως, ἀλλὰ κατὰ μεμονωμένας ἀκόμη περιπτώσεις, λεηλασίαι περιουσιῶν καὶ βιοπραγίαι κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ὑποπτα καὶ ἄγνωστα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑποκείμενα καὶ ὁμάδες περιεφέροντο ἔνοπλοι ἀνὰ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, ὁ δὲ βουλγαρικὸς τύπος, δι' ἐμπρηστικῶν ἄρθρων, ἐκράτει τὰ πνεύματα ἐν διαρκεῖ διεγέρσει κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς βουλγαρικῆς ἐξουσίας ἐν Σόφια ἔγραφεν ὅτι ἡ κατάλληλος στιγμή τὴν ὁποίαν τὸ βουλγαρικὸν ἔθνος ἀνέμενε διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ μῖσμά του (δηλ. τοὺς Ἑλληνας τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας) ἔφθασε, καὶ ὅτι δὲν ἀνεμένετο παρὰ μικρά τις ἀφορμή. Ἀφορμὴ εὗρέθη ἡ κατὰ Ἰούνιον 1906 ἀφίξις εἰς Βάρναν τοῦ Ἑλλήνου μητροπολίτου πρὸς κατάληψιν τῆς χρευστοσύνης λόγῳ θανάτου τοῦ προκατόχου του θέσεως. Ὁ ὄχλος, προηγουμένων κομιτατζήδων, ἀπηγόρευσε τὴν ἀποβίβασιν τοῦ νέου μητροπολίτου, βλασφημῶν δέ, ἀσχημονῶν καὶ λιθοβολῶν, ἐξεχύθη εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔξετράπη εἰς παντοειδῆς βιοπραγίας, λεηλασίας, πυρπολήσεις καὶ καταστροφὰς κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπὶ δύο ὁλοκλήρους μῆνας τὰ ἀσύντακτα στίφη, χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν ἀποτροπῆς τῶν ἐκ μέρους τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, πολλάκις μάλιστα ἀναμειγνύμενα καὶ μὲ στρα-

τιώτικα τμήματα, κατέστρεφον πᾶν τὸ ἑλληνικόν, περιερχόμενα τὰς πόλεις Βάρναν, Ἀγχιάλον, Φιλιπούπολιν, Στενήμαχον, Σωζούπολιν, Πύργον, Ἀγαθούπολιν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ χωρία. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ἀνθούσης Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας κατεστράφη. Τὰ πάντα περιῆλθον εἰς τοὺς Βουλγάρους· περιουσίαι κοινοτικαὶ καὶ ἰδιωτικαί, ἐκκλησίαι, σχολεῖα.

Ταῦτα πάντα ὅμως δὲν ἐβελτίωσαν τὴν βουλγαρικὴν θέσιν ἐν Μακεδονίᾳ. Τὰ κομιτάτα βαδίζοντα ἀπὸ ἀποτυχίας εἰς ἀποτυχίαν συνηνοῦντο μὲν κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ παροξυσμοῦ τῆς καταστροφικῆς μανίας τῶν ἐναντίον τοῦ ἀόπλου πληθυσμοῦ, δὲν εἶχον ὅμως καμμίαν ἐσωτερικὴν συνοχὴν καὶ ἐτρέποντο εἰς ἀγῶνα ἐπικρατήσεως διὰ τῆς δολοφονίας τῶν ἀντιπάλων. Οὕτω τὸ 1907 ἐδολοφονοῦντο οἱ Μπόρις Σαράφωφ καὶ Ἰβάν Γκαρβάνωφ ὑπὸ τοῦ Τοντώρ Πανίτσα τῇ ὑποκινήσει τοῦ Σαντάνσκυ, ὁ ὁποῖος ἀπέδωκεν ἤδη τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀποτυχίαν τοῦ βουλγαρικοῦ ἀγῶνος ἐν Μακεδονίᾳ εἰς τοὺς δύο τούτους ἀρχηγοὺς τῶν Βερχοβιστῶν, οἵτινες διέσπασαν τὴν ἐνότητά τοῦ ἀγῶνος. Τὸ αἷμα τοῦ βοεβόδα Γκόνο Γιάννεφ ἐπληρώθη εἰς διπλοῦν, καὶ ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ σκηνῆς δύο ἀρχηγοὶ δεινοὶ ἀνταγωνισταὶ τοῦ Σαντάνσκυ, ἀπομείναντος τούτου μόνου ὡς ἀρχηγοῦ τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο., δεδομένου δτι ὁ Νταμιάν Γκρούιερ εἶχεν φονευθῇ.

VIII. Νεοτουρκικὸν Σύνταγμα 1908. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Νεοτούρκων καὶ τὸ ἐπακολουθήσαν Σύνταγμα τοῦ 1908, τὰ ἑλληνικὰ ἀνταρτικὰ σώματα ἐν Μακεδονίᾳ, ἀφοῦ ἐπεβλήθησαν ἀπολύτως ἤρχισαν νὰ διαλύωνται, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε ἐδόθησαν καὶ ἄφθονοι ὑποσχέσεις ἐκ μέρους τῶν Τούρκων περὶ προστασίας τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν. Οἱ πληθυσμοὶ ἐπίστευσαν πραγματικῶς ὅτι θὰ ἐπέλθῃ εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, κατὰ δὲ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔτη 1908 - 1911 οἱ ἀγῶνες μεταξὺ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν Βουλγάρων ὑπῆρξαν ὀλιγότερον τραχεῖς, ἐντοπιζόμενοι εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν πεδῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως κατέστησαν ὀξύτεροι ἢ πρότερον, λόγῳ τῆς πολιτικότητος τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν ὠρισμένα στοιχεῖα τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο. τὰ ὁποῖα ἔσπευσαν νὰ ἐναγκαλισθοῦν τοὺς Νεοτούρκους καὶ νὰ συμπράξουν ἀπολύτως μετ' αὐτῶν, ἐπιτυγχάνοντα εὐνοϊκὰς ἀποφάσεις ὑπὲρ τῶν ἀπόψεών των. Οὕτω ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς Ε.σ.Μ.Ε.Ο. ἀναπτύσσει ἐγγκαρδίους σχέσεις μετὰ τῶν νεοτουρκικῶν κύκλων τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ Ἰλδιδιος ὁ Σαντάνσκυ ἐκδίδει τὴν 21ην Αὐγούστου / 4 Σεπτεμβρίου 1908 εἰς Θεσσαλονίκην τὴν ἐφημερίδα «Κοστίτουτσιόνα Ζάρια» (Συνταγματικὴ Αὐγὴ) εἰς βουλγαρικὴν γλῶσσαν, «μαχομένην εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ». Τὴν 27ην Σεπτεμβρίου / 10 Ὀκτωβρίου 1908 ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ βοεβόδα Χρῆστο Τσέρνο Πέεφ ἄλλη ἐφημερίς ἡ «Ἐντίνοτβο» (Ἐνότης) μετ' σύνθημα «ἀγῶνα ὑπὲρ συμφωνίας καὶ ἐνώσεως τῶν πολιτῶν ἐν ὀνόματι τῶν προκηρυχθεισῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν». Ἡ δημοσιογραφία τῶν ἐφημερίδων αὐτῶν δὲν ἀφίνει καμμίαν ἀμφιβολίαν

(6)

ὅτι ἐπιδιώκει τὴν κολακείαν καὶ τὸν προσεταιρισμὸν τῶν Νεοτούρκων. Τὴν 31 Μαρτίου / 13 Ἀπριλίου 1909 μάλιστα, μετὰ τὸ ἀντεπαναστατικὸν κίνημα τοῦ Ἀβδούλ Χαμίτ, οἱ ἀρχικομιτατζήδες Σαντάνσκυ, Πανίτσα, Κανταρτζιέφ, Μαρτοϊλώφ καὶ ἄλλοι συγκροτοῦν συμμαχικὰ πρὸς τοὺς Νεοτούρκους μαχητικὰ τμήματα καὶ σπεύδουν μετ' αὐτῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς καταστολὴν τῆς ἀντεπαναστάσεως.

Τὸ 1909 ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. συνεκρότησε τὸ Λαϊκὸν Ὁμοσπονδιακὸν Κόμμα, τὸ ὁποῖον συμμετέσχεν εἰς τὰς προκηρυχθείσας ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων ἐκλογάς. Τούτου μάλιστα βουλευταὶ εἰς τὴν νεοτουρκικὴν βουλὴν ἐξελέγησαν κάποιος Ντάλτσιεφ καὶ ὁ τέως ἀντιπρόεδρος τῆς γιουγκοσλαβικῆς βουλῆς καὶ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας Δημήτρης Βλάχωφ, ὁ ὁποῖος μόλις τὸ 1944 - 1945 ἀνεκάλυψε τὴν «σλαβομακεδονικὴν» του ἐθνικότητα, λησμονῶν τὰς ἰδίας του ἀρχὰς καὶ τοὺς ἐθνικοὺς προσανατολισμοὺς τοῦ τοῦ 1909, διαγραφομένους ἀπὸ τὴν «Ναρόντ-να Βόλια» (Λαϊκὴν Θέλησιν). Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐκδοθεῖσα τὴν 17 / 30 Ἰανουαρίου 1909 ὑπῆρξεν ὄργανον τοῦ βουλγαρικοῦ Λαϊκοῦ (Ἐθνικοῦ) Ὁμοσπονδιακοῦ Κόμματος μετὰ σκοπὸν «να ὑποβοηθήσῃ τὸν προσανατολισμὸν τῆς κοινωνικοπολιτικῆς σκέψεως τοῦ Βουλγαρισμοῦ τῆς αὐτοκρατορίας» καὶ ἀντικατέστησε τὰ δύο ἄλλα δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῆς ὁργανώσεως, τὴν «Ἐντίνοτβο» καὶ τὴν «Κονστιτουτσιόνα Ζάρια» καθὼς ἀνέγραψεν ἡ ἰδία.

Λιὰ νὰ γνωρίσωμεν τὸν βουλγαρισμὸν τοῦ Βλάχωφ, τὸν ὁποῖον θὰ χρειασθῇ νὰ ἀντιπαραβάλωμεν πρὸς τὸν σημερινὸν σλαβομακεδονισμόν του, ἀρκεῖ νὰ παραθέσωμεν ἐπὶ λέξει παραγράφους τινὰς τοῦ δημοσιογραφικοῦ του ὁργάνου: «Ἡ ἔνωσις τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικότητος (εἶχεν ἤδη ἀνακηρυχθῇ ἀνεξάρτητος ἡ Βουλγαρία) καὶ ἡ μορφωτικὴ ἐξέλιξις δὲν ἐπιδιώκουν ἀπόσπασιν ἐδαφῶν τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἔνωσιν αὐτῶν μετὰ τὴν Βουλγαρίαν, οὐτε τὴν καταστροφὴν γειτονικῶν κρατῶν, ἀλλὰ ἐπιθυμοῦν κοινὴν κατανόησιν διὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁμοσπονδίας». (Οἱ νεότουρκοι εἰς τοὺς πρώτους ἐνθουσιασμοὺς τοὺς ὠμίλουν καὶ περὶ «Ἀνατολικῆς Ὁμοσπονδίας»). Ἀναμασᾷ καί τι τὸ νέον ὁ Βλάχωφ, κάμνει νέους προσανατολισμοὺς φαίνεται, ἀλλὰ πάντοτε βουλγαρικοὺς. Οἱ Βούλγαροι κολακεύουν τοὺς Νεοτούρκους, ἀλλὰ δὲν παραλείπουν νὰ προπαγανδίζουν συγχρόνως μετὰ τῶν ξένων, δι' αὐτὸ τὸ 1909 ἐκδίδουν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν τὴν «Ὁτεσέστβο» (Πατρίς), ὄργανον τῆς ἐνώσεως τῶν Βουλγαρικῶν Συνταγματικῶν Ἐνώσεων τῆς Τουρκίας, μετὰ σκοπὸν «να γνωρίσῃ ὁ ἔξω κόσμος τὴν κατάστασιν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ». Ὡς τονισθῇ ἐνταῦθα ὅτι πρὸ τῆς τουρκικῆς μεταπολιτεύσεως οὐδεμίαν βουλγαρικὴ ἐφημερὶς ἐξεδίδετο ἐν Θεσσαλονίκῃ. Λαθραῖά τινα χειρόγραφα ἢ πολυγραφημένα ἐντυπα ἔβλεπον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἢ μᾶλλον τῆς νυκτός, κυκλοφοροῦντα ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα μετὰ τῶν φανατισμένων ὁπαδῶν τοῦ κομιταίτου, κατὰ τὸ σύστημα εἰς τὸ ὁποῖον τίσιν πολλὴ μᾶς ἐ-

συνήθισε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ παράνομος μηχανισμὸς τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων εἰς ὅλας τὰς χώρας. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι μετὰ πενήκοντα σχεδὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», ὄργανον τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., ἐκδιδόμενη εἰς Ἰνδιανάπολιν Η.Π.Α. εἰς τὸ φύλλον τῆς 31.5.51 γράφει διὰ τὰ δικαιολογήσει δῆθεν τὴν τότε κατάστασιν: «Πρὸ τοῦ 1889 εἰς τὸ ἕτερον μορφωτικὸν κέντρον τοῦ Βουλγαρισμοῦ, τὴν Θεσσαλονίκην, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐξελιχθῇ ὁ βουλγαρικὸς περιοδικὸς τύπος λόγῳ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἀντιδράσεως. Κατὰ τὸ 1868 ἤρχισε νὰ ἐκδίδεται εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἡ ἐφημερὶς «Σολοὺν» (Θεσσαλονίκη) εἰς τὴν τουρκικὴν, τὴν βουλγαρικὴν, τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ μετὰ τρία ἔτη ἡ εἰς βουλγαρικὴν γλῶσσαν. ἔκδοσις διότι οἱ Βούλγαροι συνδρομηταὶ ἦσαν ὀλίγοι καὶ ἐγνώριζον ἑλληνικά». Ὡς φαντασθῇ καθεὶς τὶ εἶδους μορφωτικὸν κέντρον τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἦτο ἡ Θεσσαλονίκη, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι οἱ Βούλγαροι ἠγόραζον τὴν ἑλληνικὴν ἔκδοσιν τῆς ἐφημερίδος ὥστε ἡ βουλγαρικὴ τοιαύτη, καὶ μόνον αὕτη, διεκόπη.

Τὸ ἄξιον παρατηρήσεως ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς εἶναι ἡ παρὰ ταῦτα ἐξακολουθητικὴ ἐπιμονὴ τῶν ἰδρυτῶν τῶν κομμάτων νὰ δημιουργήσουν κατὰστασιν. Ἐκυκλοφόρησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν τὸ 1889 τὸ περιοδικὸν «Κνιζίτσι ζὰ Πιρόζιτι» (Βιβλία δι' Ἀνάγνωσιν), τὸ 1893 αἱ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ «Μακεντόνσκι Γκλάς» (Μακεδονικὴ Φωνὴ), «Μακεντόνσκο Ὀντρίνσκι Πρεγκλέντι» (Μακεδονο - Ἀδριανουπολιτικὴ Ἐπιθεώρησις), καὶ «Ρεφόρμ» (Μεταρρυθμίσεις) εἰς καθαρὰν βουλγαρικὴν γλῶσσαν, τὰ ὅποια μετεφέροντο παρὰ τῆς ὁργανώσεως ἐκ Σόφιας, ὅπου ἐξετυποῦντο δαπάναις τοῦ Πανσλαβισμού. Κατὰ τὴν ἐπαναστατικὴν ἐξέγερσιν 1902 - 1903 ἐκυκλοφόρησαν παρὰ τῶν διαφόρων τοπικῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων χειρόγραφα ἢ πολυγραφημένα φυλλάδια μὲ διάφορα συνθήματα, διαγγέλματα κ.λ.π. πρὸς τοὺς πληθυσμούς. Ἐν τοιοῦτον φυλλάδιον τοῦ Νταμιὰν Γκρούιεφ ἀπεκαλεῖτο «Βαζστάνικ» (Ἐπαναστάτης) (1894), ἕτερον δὲ τοῦ Γκαρβάνωφ «Μπόρμπα» (Ἀγὼν) (1898). Ἡ εὐνοία τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν πρὸς τὸν Βουλγαρισμὸν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐξηκολούθησεν, οὕτω δὲ παρατηροῦμεν ἀργότερον τὴν ἔκδοσιν εἰς Θεσσαλονίκην τῆς «Πράβο» (Δίκαιον) (Σεπτέμβριος 1910) ὑπὸ τοῦ Νικόλα Νασούωφ, τῆς «Ἰσκρα» (Σπινθήρ) (1911), τῆς «Σβελτίνα», «Ἰστίνια» κ.ἄ. ἐντύπων τὰ ὅποια ὑπερεκάλυπτον φυσικὰ τὴν ἐπὶ τόσους αἰῶνας πνευματικὴν καθυστέρησιν τῶν Βουλγάρων, εἰς τοὺς ὁποίους διενέμοντο σχεδὸν διὰ τῆς βίας, διότι καθὼς ὁμολογεῖ καὶ ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» οἱ ὀλίγοι Βούλγαροι τῆς Θεσσαλονίκης ἐγνώριζον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἀπομένει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ βουλγαρικὴ προπαγανδιστικὴ προσπάθεια ἀπὸ τοῦ 1903 μέχρι καὶ τοῦ 1912 ἐχρησιμοποίησε, ὅσον ἦτο δυνατόν διὰ τὴν ἐποχὴν βεβαίως, καὶ τὸν τύπον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μακεδονικοῦ μετώπου εἰς τὸ ὅποιον εἶχε ὡς σκοπὸν νὰ ἐξουδετερώσῃ διὰ

παντός μέσου τὸν Ἑλληνισμόν καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν Βουλγαρισμόν. Ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ ἀπαιτητοῦ αὐτοῦ ὀνείρου βαρκαλίζει διαρκῶς καὶ κατευθύνει τὴν πολιτικὴν τῶν Σλάβων.

Ὁ Σαντάνσκυ, κινούμενος διαρκῶς ἐν Θεσσαλονίκῃ μεταξὺ τῶν ἐπαναστατικῶν τουρκικῶν κύκλων, ἐπέτυχε νὰ πείσῃ τοὺς Νεοτούρκους ὅτι οἱ Ἕλληνες, ὡς δυναμικὸν καὶ πολυπληθὲς στοιχεῖον στηριζόμενον καὶ εἰς τὰ πρόνομια τὰ ὁποῖα εἶχον δοθῇ καὶ ἡσκοῦντο, ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἦσαν τὸ πλέον ἐπικίνδυνον στοιχεῖον τῆς αὐτοκρατορίας. Ἀποκτᾷ οὕτω ὀλίγον κατ' ὀλίγον πολιτικὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν καὶ ἐκμεταλλεύεται ἐπιτυχῶς πρὸς ἀναπτέρωσιν τοῦ φρονήματος τῶν κομιτατζήδων καὶ ἐπαύξηνσιν τῆς ἰσχύος τοῦ Βουλγαρισμοῦ. Οὕτω κατὰ τὴν διετίαν 1908-1910 οἱ Βούλγαροι ἐξαρχικοὶ ἔλαβον ὑπὸ τὴν κατοχὴν τους 600 καὶ πλέον ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ ἐκκλησίας εἰς χωρία τῆς Μακεδονίας εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀλχημεῖα τοῦ Σαντάνσκυ καὶ τῆς νεοτουρκικῆς πολιτικῆς ἐνεργίνοιον ὅτι τὰ 2/3 τῶν κατοίκων ἦσαν Βούλγαροι, συμφώνως πρὸς τὸ ἰδρυτικὸν διάταγμα τῆς ἐξαρχίας. Τὸ δεξιὸν τμήμα τῶν Σεντριλιστῶν, καθὼς ἐλέγχθη ἤδη, παρεσύρετο ὁλονὸν καὶ περισσότερον πρὸς τοὺς Βερχοβιστίας, οἵτινες ἀναδιοργανωθέντες μετὰ τὴν δολοφονίαν τῶν δύο ἀρχηγῶν των, ἔθεσαν ἐκ νέου εἰς κίνησιν τὰ κομιτάτα, ἰδίως ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ 1910, ὀργανώσαντες δυναμιτιστικὰς ἀπολείρας εἰς Ἰστίπ, Κότσανα, Ραδοβίστα, Λοϊράνην καὶ Θεσσαλονικὴν χωρὶς τὴν συμμετοχὴν τοῦ Σαντάνσκυ (Ε.Σ.Μ. Ε.Ο.), τὸν ὁποῖον κατηγοροῦν ἐξακολουθητικῶς ὅτι ἐγκατέλειπε τὸν ἀγῶνα.

ΙΧ. Βαλκανικαὶ συμμαχίαι καὶ πόλεμοι 1912 - 1913. Εἰς πλείστας περιπτώσεις Βούλγαροι ἐντιμοὶ καὶ συνετοί, πολιτικοὶ ἢ ἐπιστήμονες, ἀνεγνώρισαν τὴν χρεωκοπίαν τοῦ βουλγαρικοῦ ἐπαναστατικοῦ παροξυσμοῦ πρὸς κατάρτησιν τῆς Μακεδονίας, λόγῳ τῆς συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, ἀποτελουμένου ἀπὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον κατὰ συντριπτικὴν πλειοψηφίαν. Ἡ προαναφερθεῖσα ὁμολογία τοῦ βουλευτοῦ καὶ καθηγητοῦ Μιχαηλόβσκυ, ἀναδειχθέντος καὶ σπουδαίου προπαγανδιστοῦ, ὅτι ἡπατήθη, παραμένει πάντοτε συντριπτικὴ, ἀλλὰ καὶ ὁμοία ὁμολογία τοῦ ἄλλοτε πρωθυπουργοῦ Δάνεφ ἐξ ἴσου ἀφαιρεῖ κάθε δικαιολογίαν ἀπὸ καλόπιστον συζητητὴν. Ὁ Δάνεφ ἔλεγεν εἰς συζητήσιν του πρὸς τὸν Γάλλον δημοσιογράφον Μ. Paillargés. «Ἡπατήθημεν. Ἠκολουθήσαμεν ὁδὸν ἐσφαλμένην μέχρι τοῦδε. Τὶ τὰ θέλετε; Ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὁλόκληρον ἐνομίζομεν ὅτι ἡ Μακεδονία ἦτο βουλγαρικὴ ἐπαρχία. Ὅταν εἶδομεν ὅτι ὑπάρχουν χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ ἀνθιστάμενοι, ἐχάσαμε τὴν ψυχραιμίαν μας καὶ παρεφέρθημεν. Τὰ κομιτάτα μας, καθὼς διευθυνόμενα, καθὼς ἐμπνεόμενα, διέπραξαν τερατώδη ἐγκλήματα. Κατόπιν οἱ ἀντίπαλοί μας μᾶς ἐμιμήθησαν καὶ παρεξέτράπησαν εἰς τὰ ἴδια σφάλματα. Πρὸς τί ὅμως, ἐξηκολούθησεν, αἱ ἀδελφοκτόνοι αὐταὶ ἐριδες μεταξὺ χριστιανικῶν πληθυσμῶν; Τὸ κατ' ἐμὲ κατέληξε εἰς τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι ἡ Βουλγαρία, ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Σερβία ἔχουν ὑπέρτατον συμφέρον νὰ

συνεργασθούν και να βαδίσουν αποφασιστικῶς με ἠνωμένας τὰς χεῖρας».

Ἐν τούτοις ἡ συνετὴ καὶ ὀρθὴ πολιτικὴ ἡ ὁποία ἐξάγεται ὡς συνέπεια τῆς τοιαύτης ὁμολογίας ποτὲ δὲν ἠκολουθήθη ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν πραγματικῶς, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἢ τὸ πολιτικόν της συμφέρον τὴν ἐξώθη εἰς συνεργασίαν ἐν τῇ Βαλκανικῇ, ἔθετε πάντοτε εἰς ἑαυτὴν ὑποκρυπτόμενον σκοπὸν καὶ ἔμενεν ἀμετάβλητος εἰς τὰς ἐσωτερικὰς διαθέσεις. Εἰς τὴν τοιαύτην θέσιν πολλάκις παρεσύρθη ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τὰ κομιτάτα καὶ τὰ πολυποικίλα ἐθνοπροσφυγικὰ σωματεῖα τὰ ὁποία εἶχε σχηματίσει ἐντὸς τῆς χώρας διὰ προπαγανδιστικοὺς σκοπούς. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο., καθὼς θὰ τὴν ἴδωμεν ἐν συνεχείᾳ ἐξελισσομένην μετὰ τὴν διαρκῆ οικονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐξοπλισμὸν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κράτους, μετὰ τὴν ἀθρόαν συμμετοχὴν εἰς αὐτὴν ὑπαλλήλων τοῦ κράτους καὶ ἀξιωματικῶν, παρέσχε κατ' ἐπανάληψιν τὴν ἐπίσημον κυβέρνησιν εἰς ὑπερφιάλους ἀπαιτήσεις καὶ πολεμικὰς ἐνεργείας ἀδικαιολογήτους διὰ σώφρονα πολιτικὴν. Ὁ Δάνεφ καὶ ὀλίγοι ὅμοιοί του ὁμολογοῦντες τὴν πραγματικότητα εἰς στιγμὰς αἰσθηματικῆς εἰλικρινείας, δὲν εἶχον καὶ τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσουν τὸν Βουλγαρισμὸν, ἄφρονα καὶ μεθυσμένον ἐκ τῆς τεραστίας πράγματι ἐπιτυχίας τοῦ 1870 καὶ τοῦ πραξικοπήματος τοῦ 1885.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν συμμαχιῶν μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, κατὰ τὰ ἔτη 1911 - 1912 καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα πολεμικὰ γεγονότα φαίνεται νὰ δικαιώνουν τὰς κρίσεις ταύτας ὅσον καὶ νὰ ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἐξακολουθητικὴν προσπάθειαν τοῦ Σλαβισμού πρὸς ὀλοκλήρωσιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ σκοπῶν ἐπὶ τοῦ μακεδονικοῦ χώρου. Τὰ χριστιανικὰ κράτη τῆς Βαλκανικῆς ἐθεώρησαν τὴν κήρυξιν τοῦ ἰταλοτουρκικοῦ πολέμου ὡς εὐκαιρίαν πραγματοποίησεως τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν πόθων. Διαβλέποντα ὅμως καθ' ἕκαστον τὴν ἀδυναμίαν των ἔναντι τῆς Τουρκίας, ἡσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς συνεργασίας πρὸς ἄσκησιν πιέσεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ διὰ πολέμου ἐξαναγκασμὸν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας εἰς ἀποδοχὴν τῶν ἀπαιτήσεών των. Οὕτω εὗρισκόμεθα εἰς περίοδον πολιτικῶν ζυμώσεων καὶ μυστικῶν συμμαχιῶν, τὴν ἔντασιν τῶν ὁποίων διὰ πρώτην φορὰν γνωρίζουν αἱ πολιτικαὶ σχέσεις τῶν βαλκανικῶν χωρῶν.

Ἡ Ἑλλὰς διὰ τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρὸς Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅστις ἐνεκολπώθη τὸ πρόγραμμα τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, ἐπίστευεν ὡς ἀναγκαίαν τὴν κατάπαυσιν τῶν ἐρίδων καὶ ἀντιθέσεων μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. Διὰ τὴν προώθησιν τῆς τοιαύτης πολιτικῆς συνεργασίας, ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1911, διεξήγοντο πρωτοβουλία τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, συνεννοήσεις μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Σόφιας διὰ μέσου τοῦ Ἁγγλου δημοσιογράφου J. D. Bourchierz χωρὶς ὅμως αὐταὶ νὰ ἐπιτυγχάνουν σπουδαίως. Τὴν 29 Φεβρουαρίου/13 Μαρτίου 1912, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, ὑπεγράφετο βουλγαροσερβικὴ συνθήκη συμμαχίας. Χαρακτη-

οιστικών της συνθήκης ταύτης είναι ότι ιδιαίτερον ἄρθρον προέβλεπε τὴν διαιτησίαν ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας, τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ γνώμη εἶχεν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα, διὰ τὴν περίπτωσιν ἀσυμφωνίας τῶν δύο ἐνδιαφερομένων δυνάμεων ἐπὶ προτάσεως τὴν ὁποίαν θὰ ὑπέβαλε τυχὸν μία τούτων περὶ ἐνόπλου δράσεως κατὰ τῆς Τουρκίας πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ ἐν τῇ βαλκανικῇ status quo. Αἱ δύο κυβερνήσεις, ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τῆς «μεγάλης» Ρωσίας πάντοτε, εἶχον ἐγκαταλείψει τὰς ἐκατέρωθεν ἐδαφικὰς διεκδικήσεις αἱ ὁποῖαι τὰς ἐχώριζον ἀπὸ μακροῦ καὶ ἔσπευδον νὰ καρπωθοῦν τὴν λείαν. Οὕτω εἰς τὴν ἰδίαν συνθήκην ἡ Σερβία ἀνεγνώριζεν τὴν ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας προσάρτησιν τῶν ἀνατολικῶς τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Ροδύπης ἐδαφῶν, ἡ δὲ Βουλγαρία τὴν ὑπὸ τῆς Σερβίας τῶν βορείως καὶ δυτικῶς τοῦ ὅρους Σκάρδου τοιούτων. Μέγα μέρος τῆς Μακεδονίας ἔμενεν ἀδιανέμητον προφανῶς λόγῳ διαφωνίας περὶ τὴν διανομὴν. Πάντως διὰ τῆς ἰδίας συνθήκης ἐπεφυλάσσετο τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ρῶσον αὐτοκράτορα νὰ ἐκφρασθῇ διαιτητικῶς ἐπὶ πάσης διαφορᾶς ἡ ὁποία ἤθελε προκύψει ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς, γεγονὸς ὅπερ μαρτυρεῖ ἀπολύτως τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῆς ρωσικῆς διπλωματίας εἰς τὰς διεξαχθείσας μεταξὺ Σόφιας καὶ Βελιγραδίου διαπραγματεύσεις.

Ἡ Ἑλλάς, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς βουλγαροσερβικῆς συνθήκης, ἐπέμενε παρὰ τῇ βουλγαρικῇ κυβερνήσει ἐπὶ τῆς ἀνάγκης μεΐζονος πολιτικῆς προσεγγίσεως, πρᾶγμα ὅπερ τελικῶς ἀπεδέχθη καὶ ἡ Βουλγαρία, ὑπογραφείσης μυστικῆς συνθήκης ἀμυντικῆς συμμαχίας τὴν 16/29 Μαΐου 1912, ἡ ὁποία ἀργότερον (22 Σεπτεμβρίου/5 Ὀκτωβρίου 1912) συνεπληρώθη διὰ στρατιωτικῆς συμβάσεως. Ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τῆς διατίξεως τοῦ ἄρθρου 2 τῆς στρατιωτικῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία θέτει «ὡς κύριον σκοπὸν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν διακοπὴν τῶν συγκοινωνιῶν τοῦ ἐχθροῦ», δύναται νὰ συμπεράνῃ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στόλος ὑπῆρξεν ἡ βαρύνουσα δύναμις εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλγαρίας νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑπογραφὴν μυστικῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃν χρόνον εἶχε συνάψει ἐπίσης ἐτέραν συμφωνίαν μετὰ τῆς Σερβίας τὴν ὁποίαν καὶ ἐτήρησε τελικῶς μυστικὴν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν κυβένησιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὠδήγηθημεν οὕτω εἰς τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον, τῆς Ἑλλάδος δεσμευομένης διὰ συνθήκης μόνον μετὰ τῆς Βουλγαρίας καὶ τινων προφορικῶν συνεννοήσεων μετὰ τοῦ Μαυροβουνίου.

Ἡ Βουλγαρία προπαρασκευαζομένη ἐπὶ μακρόν, εἶχεν ἐκθρέψει ἐγωῆστικὴν πεποίθησιν διὰ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ της καὶ ἤλπιζε νὰ καλύψῃ τὸ μακεδονικὸν θέατρον πολέμου πρὶν προφθίσῃ ὁ ἑλληνικὸς στρατός, τοῦ ὁποίου εἶχεν ὑποτιμήσει τὴν ἀξίαν, νὰ ὑπερβῇ καὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ τὰ στενὰ τοῦ Σαρανταπόρου. Ἡ ἑλληνικὴ ἀνδρεία ὅμως ἀπέπλυνε τὴν ἡττὰν τοῦ 1897. Ἡ λόγχη τοῦ τσολιὰ ἀπὸ νίκης εἰς νίκης πετὰ καὶ τὴν 26ην Ὀκτω-

βρίου 1912 καταλαμβάνεται ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ὁποίας στήνει ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς τὰς προφυλακὰς του προσπίζων τὴν νύμφην τοῦ Θεσσαλικοῦ, ἡ ὁποία μόλις ἐπανεληθοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἶχεν ἀνάγκην ἡσυχίας καὶ γαλήνης. Ὁ ἑλληνικὸς στόλος κυριαρχεῖ ἀπολύτως εἰς τὸ Αἰγαῖον ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καὶ διευκολύνει τὴν συμμαχικὴν προέλασιν. Ἐγκατεστημένος εἰς τὸν ὑγρὸν τάφον τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος, τὴν ὁποίαν ἔθαψεν ὁ ναύαρχος Βότσης εἰς τὸν λιμένα τῆς Θεσσαλονίκης, στέλλει μηνύματα ἀνὰ τὸν κόσμον περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ θαύματος τῆς πλήρους συντριβῆς τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς ταχυτάτης ὁδεύσεως πρὸς τὰ πεπρωμένα καὶ τὸν ἱστορικὸν δρόμον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἡ Βουλγαρία ὅμως προώριζε δι' ἑαυτὴν τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Βουλγαρικὰ στρατεύματα δυνάμεως μιᾶς μεραρχίας, ὁδεύοντα διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Στρυμόνος καὶ μὴ συναντῶντα ἀντίδρασιν τινα, κατόπιν τῆς συγκεντρώσεως τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας πρὸς προάσπισιν τῆς Θεσσαλονίκης ἔσπευδον πρὸς Θεσσαλονίκην. Ὁ Ἑλληὴν ἀρχιστράτηγος εἰδοποίησε τὸν Βούλγαρον διοικητὴν στρατηγὸν Θεόδωρον, τὴν μὲν 26ην Ὀκτωβρίου ὅτι κατόπιν τῆς τροπῆς τῶν στρατιωτικῶν πραγμάτων δὲν ἦτο ἀναγκαῖα ἡ πρὸς Θεσσαλονίκην προώθησις τῶν βουλγαρικῶν δυνάμεων, τὴν δὲ 27ην ὅτι ἡ πόλις παρεδόθη εἰς τὰς ἑλληνικὰς δυνάμεις. Παρὰ ταῦτα τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα καταφθάνουν πρὸ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀναπαύσεως ἐπωφελοῦνται τῆς γενομένης ὑποχωρήσεως τῶν ἡμετέρων, ἐκ πνεύματος ἀλληλεγγύης καὶ συναδελφότητος, εἰς αἰτησὶν των πρὸς στάθμευσιν δύο ταγμάτων ἐντὸς τῆς πόλεως, διὰ νὰ προβάλλουν ἀμέσως ἀξιώσεις συγκυριαρχίας. Ἡ μέθοδος τῆς φιλικῆς ἐν ἀρχῇ διεισδύσεως πρὸς ἐπέκτασιν τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς καὶ δημιουργίαν συγκυριαρχίας ἀπετέλεσε πολιτικὴν τῶν βουλγαρικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ ἐφημερίσθη εἰς πλείστας περιπτώσεις, τόσον κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅσον καὶ κατὰ τῶν Σέρβων. Ἐνεκα τούτου τὰ ἐπεισόδια διαδέχονται τὸ ἐν τὸ ἄλλο, γίνεται δὲ πλέον φανερόν ὅτι ἡ Βουλγαρία ἐπεδίωκε νὰ μεταβάλῃ εἰς βάρος τῶν συμμάχων της τὸ δημιουργηθὲν ἐν Μακεδονίᾳ καθεστὼς. Τὸ ὄνειρον τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας, τὸ μεγαλειῶδες κατασκεύασμα τοῦ Πανσλαβισμοῦ εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον, ἀναξωπυροῦται εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν Ἡρώσεων τῆς Βαλκανικῆς. Ἐκκλητικοὶ καὶ οἱ ἴδιοι ἀρχικῶς πρὸ τῆς δυνάμεως καὶ ὁρμῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, μετέβαλον ταχέως αἰσθήματα καὶ τὸ αἰώνιον μῖσος, ἡ ἀντιζηλία ἀλλὰ καὶ ὑπερεκτίμησις τῶν ἰδίων δυνάμεων τοὺς ὀδηγεῖ εἰς τὴν κατὰ τῆς Σερβίας καὶ Ἑλλάδος κήρυξιν τοῦ πολέμου τοῦ 1913, ὁ ὁποῖος τοὺς ὠδήγησεν εἰς ὀλοκληρωτικὴν ἥτταν. Αἱ παρασκηνακαὶ δυνάμεις ἐν Βουλγαρίᾳ εἶχον ἀσκήσει σοβαρωτάτην ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως. Ἡ βουλγαρικὴ ἐφημερίς «Μπάλγαριν», ἐκδοθεῖσα ἀπὸ τὸ κοιμῆτόν

ἄμα τῇ εἰσόδῳ τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔγραφε τὴν 25 Νοεμβρίου 1912: «Θέλομεν βουλγαρικὴν Μακεδονίαν ὅχι μόνον ἐλευθέραν ἀλλὰ καὶ ἀδιαίρετον. Τὸ ξένον, τὸ μὴ ἰδικόν μας, δὲν τὸ ἐπιθυμοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδικόν μας δὲν τὸ δίδομεν. Εἰς βάρος τοῦ βουλγαρικοῦ σώματος οὐδεὶς δύναται νὰ μεγαλῶνῃ. Ὁ βουλγαρικὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἔφθασε νικηφόρος μέχρι τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀποκόπτουν ἐκ γένου τεμάρια ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν βουλγαρικὸν κορμόν». Ὁ τύπος δὲν εἶναι ἀπήχησις ἀλλὰ δημιουργὸς τῶν γεγονότων, λέγουν οἱ κομμουνιστὰι εἰς τὰς κομματικὰς διαλέξεις των, ἰδοὺ δὲ ὅτι οἱ Βούλγαροι ὑπῆρξαν πρόδρομοι αὐτῶν καὶ ἐχρησιμοποίησαν τὸν τύπον εὐρύτατα. Αἱ βουλγαρικαὶ ὁρδαὶ δὲν ἐγκατέλειψαν τὰς προσπάθειάς των δολοφονίας καὶ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Α' γίνεται θύμῃ τῆς ἀπεχθοῦς δράσεώς των δολοφονηθεὶς εἰς Θεσσαλονίκην τὴν 3ην Μαρτίου 1913, ἀπὸ ἑβασίλευσε πενήντα ὅλα ἔτη.

Χ. Τὸ "Ἅγιον Ὄρος κατὰ τὰ γεγονότα 1912 - 1913. Ὁ Σλαβισμός, εὐρείαις ἀπροετοίμαστος σχεδὸν πρὸ τῆς μεγαλειώδους ἑλληνικῆς προελάσεως, κατέβαλλεν ἀπεγνωσμένης προσπάθειάς νὰ περισώσῃ τὸ "Ἅγιον Ὄρος, εἰς τὸ ὁποῖον τόσα ἑκατομύρια ρούβλια χρησά εἶχεν ἐξοδεύσει ἡ Ρωσία διὰ νὰ δημιουργήσῃ, εἰς τὴν μονὴν Ἁγίου Παντελεήμονος, βάσιν πραγματοποιήσεως τοῦ αἰωνίου ὀνείρου τῆς ἐξόδου εἰς τὴν Μεσόγειον. Οἶτω ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ἐνῷ ἡ Ἱερὰ Κοινότης συνέταξε ψήφισμα τὸν Νοέμβριον 1912 πρὸς τὸν βασιλεῖα Γεώργιον Α' ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀθῶ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ, ἡ βουλγαρικὴ μονὴ Ζωγράφου ἠρνήθη νὰ σφραγίσῃ τὸ ψήφισμα, παρ' ὅλον ὅτι τοῦτο ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς. Πλέον προβλεπτική ἡ Ρωσία εἶχε προφθάσῃ καὶ διέταξε τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ρωσικῆς μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος ν' ἀρνήθῃ τελείως τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγχαρητηρίου ψηφίσματος πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴν ἑλληνικὸν στρατόν.

Μὲ τὴν δικαιολογίαν τῆς ἀνάγκης ἀναπαύσεως τοῦ στρατοῦ τῆς καὶ ἐδῶ, ἡ Βουλγαρία ἀποστέλλει ἓνα λόχον στρατοῦ (80 ἄνδρας περίπου) μὲ πλήρη πολεμικὴν ἐξάρτυσιν καὶ σὺνθεσιν εἰς τὴν χερσονήσον τοῦ Ἀθῶ. Ὁ λόχος ἐγκαθίσταται εἰς τὴν μονὴν Ζωγράφου, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀπομείνασα μετὰ τὴν κατὰ τὴν ἑλληνικὴ φρουρὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἓνα ἀξιωματικὸν τῆς ἀστυνομίας, 8 ἄνδρας πολιτοφύλακας καὶ μίαν διμοιρίαν στρατιωτῶν δευτέρας σειρᾶς ἐφεδρείας. Ἡ βουλγαρικὴ φρουρὰ ἄμα τῇ κηρύξει τοῦ ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου ἐπεχείρησε νὰ καταλάβῃ τὴν χερσονήσον, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ ἑλληνικὸν φάσμα βαμμένον εἰς τὸ αἷμα καθ' ὅλην τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν τοῦ ἔθνους δὲν καθυεῖται, ἀλλὰ φυλάττει ἐκεῖ «τὰ ἄγια τῶν ἁγίων», τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μὰ καὶ τῆς πατρίδος τὴν τιμὴν. Ἡτύχησα νὰ γνωρίσω τὸν Παπαστέφανον, προϊστάμενον τῶρα εἰς ἐν κελίον τῆς μονῆς Βατοπεδίου. Πεντήκοντα ὁλόκληρα ἔτη εἶναι μοναχὸς εἰς τὸ "Ἅγιον Ὄρος. Ἀπόφοιτος τοῦ γυμνασίου Τσουτλίου ἐπὶ τουρκοκρατίας, ὑψηλός, εὐθυτε-

νῆς, εὐθυμος καὶ πάντοτε γελαστός ὁ θαλερὸς πρεσβύτες, δείχνει, μὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημά του καὶ τὸν σημερινὸν νεανικὸν σχεδὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ δύναμιν θελήσεώς του, ὅτι ἤξιζε πράγματι τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου τὸν ὁποῖον ἐνεπνεύσθη καὶ ἐσχημάτισεν ἀμέσως τότε ὁ ἴδιος ἀπὸ καλογήρους καὶ ἔσπευσε μὲ τὴν μικρὰν ἑλληνικὴν στρατιωτικὴν δύναμιν, χωρὶς ὅπλα σχεδόν, νὰ ἀποκλείσῃ τὸ βουλγαρικὸν στρατιωτικὸν τμήμα εἰς τὰς χαράδρας καὶ στενωποὺς τοῦ Ἀγίου Ὄρους καὶ νὰ τὸ ἀναγκάσῃ νὰ παραδοθῇ.

Κατὰ τὴν πρεσβευτικὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1913, ἡ Ρωσία ἀπήτησε νὰ ἐξαίρεθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος τῆς συνθήκης καὶ νὰ καταστῇ αὐτόνομον μὲ δικαίωμα διατηρήσεως στρατοῦ καὶ στολίσκου. Βεβαίως θὰ ἐφρόντιζε ὥστε ὁ στρατὸς καὶ ὁ στολίσκος νὰ εἶναι ρωσικὸς, εἰς τοῦτο δὲ ἐβοηθεῖτο ἀπὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα ἐξ Ἀγίου Ὄρους ἐξ ὀνόματος ὀγδοήκοντα Ρώσων καλογήρων διεσκορπισμένων εἰς διάφορα κελία, οἱ ὅποιοι καὶ ὑπεγράφοντο ψευδῶς ὡς ἡγούμενοι ἰσαρίθμων κελίων. Ἡ Ἑλλὰς ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἠναγκάσθη νὰ μὴ ἀντιδρᾷ σοβαρῶς εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, καθ' ὅσον ἐκινδύνευον ἕτερα ἔθνη καὶ συμφέροντα εἰς τὴν Ἠπειρὸν καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ μὴ ἐξοργίσῃ τὴν πανίσχυρον Ρωσίαν. Ἀντέκρουσεν ὁμως σθεναρῶς τὸ ὑπόμνημα τῶν Ρώσων καλογήρων δι' ὑποβολῆς ἑτέρου ὑπομνήματος εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν, ἐπίσης ὡς ἡγούμενοι, ἅπαντες οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ τῶν κελίων ἀνεκλόντες εἰς πολὺς ἑκατοντάδας.

Ἡ Αὐστρία ἐν τῷ μεταξὺ εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ ἀπαιτήσῃ ἡ ἰδία καὶ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς προστάτις δυνάμις, ἐφ' ὅσον, ὡς διετείνετο, εἶχεν ἐντὸς τῆς κρατικῆς αὐτῆς ἐπικυριαρχίας τρεῖς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους χριστιανικὰς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν αἴτησίν της αὐτὴν μάλιστα ἡ Ρωσία, πιεζομένη ἐξ ἄλλων πολιτικῶν λόγων, ἀπέστειλεν ἐκ Πετροπόλεως καθησυχαστικὴν ἀπάντησιν τὴν 3/16 Φεβρουαρίου 1913, ἐνῶ ἔστελλεν ἔσπευσμένως εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸς μελέτην τῆς καταστάσεως τὸν τμηματάρχην ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ρωσικῆς πρεσβείας Σεραφεῖμωφ.

Ἡ Βουλγαρία ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, πιεζομένη ἀπὸ τὴν Ρουμανίαν δι' ἀπαιτήσεων ἐπὶ τῆς Σιληστρίας, προσέτεινε νὰ τεθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς Ρουμανίας, χρησιμοποιοῦσα τοῦτο ὡς ἀντάλλαγμα. Ἐπῆλθε τέλος ὁ δεύτερος βαλκανικὸς πόλεμος καὶ εὐτυχῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ σλαβικὴ αὐτὴ συμπαιγνία καὶ παραχώρησις τοῦ Ἀγίου Ὄρους εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Ρουμανίαν, ὡς ἀντάλλαγμα ἄλλων πολιτικῶν διεκδικήσεων, ἐτελείωσεν ἀδόξως ὅπως καὶ ἡ προκλητικὴ ἱταμότης τῶν Βουλγάρων, αὐτοδιαφημιζομένων ὡς ἀητήτων. Ὡς προστεθῇ ἀκόμη, διὰ τὸ παθολογικὸν μῖσος τοῦ Σλαβισμοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅτι οἱ Ρῶσοι καλόγηροι τῆς μονῆς Ἀγίου Παντελεήμονος εὐθὺς ὡς ἀπεβιάσθη εἰς τὴν χερσόνησον ἑλληνικὸν ναυτικὸν ἄγλημα καὶ ὑψώθησαν παντοῦ ἑλληνικαὶ σημαῖαι, ἐποδοπάτησαν τὴν ὑ-

ψωθεΐσαν καὶ εἰς τὴν μονὴν τοὺς, παρ' Ἑλλήνος γέροντος μονάζοντος ἐκεῖ, ἑλληνικὴν σημαίαν. Ἴσως νὰ μὴ εἶχον ἄδικον οἱ ἄνθρωποι βλέποντες τοὺς τόσους κόπους τῶν νὰ χάνωνται. Ὁ Σεραφεῖμος, ἐπισκεφθεὶς ἐκ νέου τὸ Ἅγιον Ὄρος μετὰ τὴν συνδιάσκεψιν τῶν πρεσβευτῶν, ὡμολόγησεν ὅτι «160.000.000 χρυσᾶ ρούβλια ἐξωδεύσαμεν διὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος». Ἡ δὲ ἐφημερὶς «Ρωσικὴ Σημαία» ἔγραφεν ἀργότερον, ἐξ ἀφορμῆς νέων προκλήσεων τῆς ρωσικῆς μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος: «Ἡ Ρωσία ὑπελόγιζε νὰ ἀποκτήσῃ ἴδιον λιμένα ἐν Καβάλα παραχωρούμενον ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας. Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁμῶς κατάκτησιν αὐτῆς ἡ Ρωσία εἶδεν ἑαυτὴν καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σκεφθῇ περὶ βάσεως ἐν τῇ Μεσογείῳ, τοιαύτη δὲ δὲν ὑπελείπετο ἄλλη πλὴν τοῦ ὁρμου τῆς Λάφνης εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἁγίου Ὄρους». Πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ ἐχρειάζετο ἀφορμή, τοιαύτη δὲ ἐδημιουργήθη διὰ τῆς αἰτήσεως ἐνὸς μοναστηρίου τοῦ Ἁθῶ (Ἅγιος Παντελεήμων) ζητήσαντος τὴν προστασίαν τῆς Ρωσίας.

Τὸ 1916 οἱ Ρῶσοι μοναχοὶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, παρ' ὅλον ὅτι διὰ πατριαρχικοῦ σιγιλίου ἀπαγορεύεται νὰ διαμένουν πέραν τῶν ἑξ εἰς ἕκαστον κελίον, συγκεντρῶνται 70 - 80 πρόσωπα εἰς τὰ κελία καὶ ἐπιδιώκουν νὰ ἀνακηρύξουν σκήτας καὶ κελία εἰς μοναστήρια. Παραλλήλως παραπεύθουν ὑποὺλως τὸν ἑἰς ἄλλον στρατηγὸν διοικητὴν τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων ἐν Μακεδονίᾳ Σαρὰϊγ ὅτι οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ Βατοπεδίου τροφοδοτοῦν ἐχθρικά ὑποβρύχια μὲ συνέπειαν τὴν σύλληψιν καὶ ἐκτόπισιν ὅλων τῶν ἀντιδρώντων εἰς τὰ σχέδιά των Ἑλλήνων μοναχῶν.

Ἡ κομμουνιστικὴ Ρωσία μήπως εἰς τὸν ἀθεϊσμόν της ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἀναμιχθῇ πλέον εἰς τὰ ζητήματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους; Ὁχι, μᾶς λέγει ὁ ἐν Ἀθήναις Β' γραμματεὺς τῆς ρωσικῆς πρεσβείας Καρμάνωφ διὰ τῆς ἀπειλῆς του, ὅταν τὴν 30 Ἰουλίου 1945 ἐπισκέφθῃ τὸ Ἅγιον Ὄρος: «Ὁσα κλειδιά καὶ ἂν βάλετε θὰ τὰ σπάσῃ ἡ Ρωσία εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ τὸ ὅποιον οὐδέποτε θὰ παύσῃ νὰ ἐνδιαφέρεται». Ἐπαινέληφθη τοσάκις ὅτι ὁ κομμουνισμὸς ἀκολουθεῖ τὰ βήματα τοῦ Σλαβισμού καὶ ἔχει τὸς ἰδίας ἀνέγκας καὶ σκοποὺς μὲ αὐτὸν ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῶν ὀνείρων τοῦ Μεγάλου Πέτρου. Κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην λοιπὸν, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας εἶναι ἡ ἰδίᾳ, ὅσον καὶ ἡ ἀφῆλεια τῶν Ἑλλήνων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀκόμη ὑπνώττομεν ὑπὸ τὰς ἀπατηλὰς ψευδοπροφητείας τοῦ Ἀγαθιαγγέλου. Ἴδου ἡ ἀπόδειξις τῆς δευτέρας ταύτης σκέψεως εἰλημμένη ἀπὸ ἐγγράφων ἐπισκέπτου Ἑλλήνος εἰς τὸ βιβλίον ἐπισκέψεων τῆς ρωσικῆς μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος: «Ἀναλογίζομαι ὅτι ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἀπέμεινε μόνον τεκμήριον καὶ ἀνάμνησις τῆς μεγάλης καὶ ἀγίας Ρωσίας, ἥτις καὶ μόνῃ ὑπῆρξεν ἡ ἐσχάτη ἐν ἡ ἀνεξωογονήθη ἡ καταστραφεῖσα Ἑλλάς καὶ δρόθεν ἐξεπορεύθη ἡ λάμψις τῆς ἐθνικῆς τῆς Ἑλλάδος παλιγγενεσίας. Ἰούλιος 1940. Πουλίκοις Στ*, Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς Τ.Τ.Τ.»

Πταίει ὁ κύριος ἐπιθεωρητής; Ὁχι! Ἀπλούστατα δὲν γνωρίζει τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του.

Ἄς σημειώσω ἐνταῦθα, ἐξ ἐπισήμου ἰδίας αὐτῶν ὁμολογίας, τὴν συγγένειαν τῶν Σέρβων πρὸς τοὺς Σλάβους. Γράφει ἐν ἐντυπον τῆς σερβικῆς μονῆς Χιλιανδαρίου: «Εὐλογία τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τῆς σλαβο-σερβικῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Χιλιανδαρίου».

ΧΙ. Θέσις Εσ.Μ.Ε.Ο καὶ Εξ.Μ.Ε.Ο. κατὰ τοὺς πολέμους 1912—1913. Δολοφονία τοῦ Σαντάνσκυ καὶ ἀνταγωνισμὸς πέριξ τοῦ πτώματος του. Τὰ κομιτάτα καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα γεγονότα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου δὲν διελύθησαν, ἀλλὰ διετήρουν πάντοτε ἐπαφήν μεταξὺ των καὶ τὰς δυνάμεις των ἐν ἐπιφυλακῇ. Ἡ ἐπελθοῦσα μετὰ τὴν συνθήκην εἰρήνης τοῦ Βουκουρεστίου τῆς 28 Αὐγούστου 1913 διανομὴ τῆς Μακεδονίας μεταξὺ Ἑλλάδος, Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης μερικὴ μετακίνησις πληθυσμῶν καὶ ἰδίως τῶν φανατικῶν ἀρχηγῶν κομιτάτων καὶ πολλῶν κομιτατζήδων εἰς Βουλγαρίαν, ἐπέφερεν ἀναστολὴν πάσης δράσεως ἐντὸς τοῦ μακεδονικοῦ χώρου, ἐνῶ ἐνισχύετο ἐκ τῶν προσφύγων ἡ ἐντὸς τῆς Βουλγαρίας αὔξησις τοῦ ἐπαναστατικοῦ πνεύματος καὶ καλλιέργεια τῶν ἱμπεριαλιστικῶν τάσεων διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἐγκαταλειπομένη ἡ ἰδέα τῆς μείζονος Βουλγαρίας. Οἱ πρόσφυγες ἔτυχον παντοειδῶν περιποιήσεων καὶ συνεκροτήθησαν εἰς συλλόγους καὶ σωματεῖα κατὰ τόπους καταγωγῆς, τελοῦντες οὕτω ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κατεύθυνσιν τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἐνεργούσης διὰ τοῦ κομιτάτου τῶν Βερχοβιστῶν πάντοτε.

Οἱ πόλεμοι τοῦ 1912 - 1913 εἶχον ἐνώσει προσωρινῶς τὰ κομιτάτα, ἀλλὰ ἡ ἐπελθοῦσα τελικῶς ἤττα τῶν Βουλγάρων ἐδημιούργησε νέας προστριβάς, ἀκριβῶς διότι ἐκάστη μερὶς κατηγορεῖ τὴν ἑτέραν ὅτι ὑπῆρξεν ὑπαίτιος τῆς ἐξωθήσεως τῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐπιθετικὴν πολιτικὴν τῆς κατὰ τῶν συμμάχων Ἑλλήνων καὶ Σέρβων. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν διάφωνιῶν αὐτῶν ὁ Γιάννε Σαντάνσκυ ἐδολοφονεῖτο τὴν 22 Ἀπριλίου/5 Μαΐου 1915 ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Τοντῶρ Ἀλεξάνδρωφ, συναρχηγοῦ τοῦ κομιτάτου τῶν Βερχοβιστῶν. Ὁ Σαντάνσκυ εἶχεν ὑποστηρίξει ὅχι τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἐπίθεσιν τῆς Βουλγαρίας κατὰ τῶν συμμάχων, ἀλλὰ τὴν ἄμεσον ὑποστήριξιν—ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου—τῆς Εσ.Μ.Ε.Ο. ἡ ὁποία νὰ ἀπαιτήσῃ, ὡς πρῶτον στόδιον, τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς εἰς αὐτόνομον κράτος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐπεκράτῃ ἀπολύτως τὸ βουλγαρικὸν στοιχεῖον, ἐπιτυγχανομένης ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ τῆς προσαρτήσεως τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ προαξικοπήματος τοῦ 1885 διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν. Ἦδη, ἀποτυχούσης τῆς ἐπιθετικῆς ἐνεργείας, κατηγοροῦσε δορυμνάτα τὴν Εξ.Μ.Ε.Ο. ὅτι διὰ δευτέραν φορὰν ὠδήγησε τὸν Βουλγαρισμὸν εἰς τὴν καταστροφὴν. (Πρώτη ἦτο ἡ ἀποτυχία τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ 1903).

Είναι αξία πολλῆς προσοχῆς ἡ νεκρολογία τοῦ Γιάννη Σαντάνσκυ ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. (περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσωμεν ἀργότερα), δι' αὐτὸ ἀναδημοσιεύομεν ἐν ἀπὸ τὰ ἄπειρα φυλλάδια τὰ ἐκδοθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Κ.Σ. ἀγῶνος. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ τμήμα αὐτὸ τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀκολουθεῖ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀποσπᾷ τὸν ἥρωά του ἀπὸ τὸ Νοφικὸν τμήμα τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε τὸν Τιτοϊσμόν καὶ ἀπὸ τὸν «Σλαβομακεδονισμόν» τοῦ Βλάχωφ. Τὸν ὀνομάζει Μακεδόνα, ἀλλὰ καὶ Βούλγαρο, καὶ μάλιστα Βούλγαρο κομμουνιστή. «Μίχεται, γράφει, ὁ Γιάννης γιὰ τὴ λαϊκὴ δημοκρατίαν καὶ τὸ σοσιαλισμὸν στὴ Βουλγαρία, γιὰ τὴν αὐτοδιοίκηση καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ». Χρήσιμον εἶναι ἐπὶ πλεόν τὸ σημείωμα διότι ἀναγνωρίζει ὅτι ὁ Σαντάνσκυ μεταπηδᾷ ἀπὸ τοὺς Βερχοβιστάς εἰς τοὺς Σεντραλιστάς τοῦ Γκότσε Ντέλτσεφ καὶ τέλος εἰς τοὺς κομμουνιστάς (φεντεραλιστάς) τοῦ Ντῆμο Χατζηντήμωφ. Εἶναι ἡ πορεία ὅλων τῶν ἡγετῶν τῶν δύο ἐπαναστατικῶν κοιταμάτων τὴν ὁποίαν θὰ ἴδωμεν ἐν συνεχείᾳ. Προσωπικοὶ ἀνταγωνισμοὶ τοὺς ἐξωθοῦν εἰς δημιουργίαν ἄλλων ὁργανώσεων, ἀλλάσσουν τὸ ὄνομα, συγχέουν τὰ συνθήματα καὶ ἐμφανίζονται ὑπὸ διάφορον ἐκάστοτε προσωπεῖον, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς μένει πάντοτε ὁ ἴδιος, ὅπως καθωρίσθη ὑπὸ τῶν πανσλαβιστικῶν συνεδρίων καὶ ἐπανελήφθη δημοσίᾳ παρὰ τῆς βουλγαρικῆς ἐφημερίδος «Ἑσπερινὸς Ταχυδρόμος» τὸ 1906, ὅτε ἐξωθοῦντο παρ' αὐτῆς οἱ βουλγαρικοὶ πληθυσμοὶ εἰς τὰς σφαγὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν. «Μία μόνον φυλὴ δέον νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν Αἶμον, ἡ βουλγαρικὴ. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας πρέπει νὰ ἐκμηδενισθῇ, νὰ ἐκλείψῃ. Ἡ καταστροφή τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι ἄρθρον πίστεως διὰ τοὺς Βουλγάρους. Βούλγαροι μὴ λησμονῆτε τὸ καθήκόν σας».

Ἴδου ἡ νεκρολογία τοῦ Σαντάνσκυ εἰς τὴν προκήρυξιν τοῦ ΝΟΦ, 24 ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του.

ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ ! ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ !

Λ Ε Λ Τ Ι Ο

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Συμβούλιο τοῦ Ν.Ο.Φ.

Παρασκευὴ 6 Μαΐου 1949 - Ἀριθ. 59

«Καιμιά φορὰ δὲν θὰ ξεχάσουν οἱ ἀγωνιστὲς καὶ ἀγωνίστριες τὴν Πρωτομαγιά τοῦ 1949. Ἡ 34ετηρίδα τοῦ θανάτου τοῦ βασιλιᾶ τοῦ Πιρίν Γιάννη Σαντάνσκη. Ὁ Γιάννης Σαντάνσκη—ὁ βασιλιᾶς τοῦ Πιρίν (ὅπως τὸν ἔλεγαν)—γεννήθηκε στὴς 18 Μαΐου 1872 στὸ χωριὸ Βλάχψη τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν. Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1878 ἔγινε ἡ ἐπανάστασις τῆς Κρέσνας, ὅπως τὴν ὀνόμασαν. Σὲ μιά ὁπὸ τὴς συμμορφές τῶν ἐπαναστατῶν σηματοφόρος ἦταν ὁ Ἰβάν Σαντάνσκη, πατέρας τοῦ Γιάννη. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπανάστασις αὐτῆς ἡ οἰκογένεια τοῦ Γιάννη πῆγε στὴν πόλιν Ντούπνιτσα. Στὴν

Ντούμπνιτσα τελείωσε τὸ δημοτικὸ καὶ δύο τάξεις τοῦ γυμνασίου. Στὰ 1892 τὸν ἐπεστράτευσαν στὸν βουλγαρικὸ στρατὸ καὶ τὸ 1894 γύρισε περισσότερο μορφωμένος καὶ ἐργαζόμενος σὰ δικολάβος καὶ ἀργότερα ἱκανὸς ἀναφορογράφος.

Δύο φορὲς μπῆκε στὴ Μακεδονία γιὰ νὰ ἀγωνιστῇ ἐνάντια στοὺς Τούρκους μὲ συμμορίες ἀπὸ τὴ Βουλγαρία ποὺ τὶς εἶχε ὀργανώσει ὁ βασιλιάς Φερδινάνδος. Στὰ 1899 σχηματίσθηκε ἡ τελικὴ ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ διαμόρφωση τοῦ Γιάννε Σαντάνσκη. Τότε γνωρίστηκε μὲ τὸ Δῆμο Χατζηδῆμο, τὸ Γκότσε Ντέλτσεφ, τὸ Γιόρτσε Πέτρωφ καὶ συνδέθηκε στενὰ μαζί τους. Ἀπὸ τότε κατάλαβε ὁ Γιάννε τι εἶναι ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. τοῦ Γκότσε Ντέλτσεφ καὶ τι εἶναι οἱ Βερχοβίστες. Ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Γιάννε εἶναι ἀγῶνας τοῦ λαοῦ του. Στὶς 22 Ἀπριλίου 1915 τὸν σκότωσαν οἱ πράκτορες τοῦ Φερδινάνδου. Στὶς 24 Ἀπριλίου ἐφέτος σὲ ὅλες τὶς κορφές καὶ τὶς κατηφοριές τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ροῦζεν - Μελενίκου κινεῖται πλῆθος ἀνθρώπων πρὸς τὸ μοναστήρι ὅπου βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Γιάννε. Ἦταν ἐμπνευσμένη ἐκδήλωση τῆς μακεδονικῆς ψυχῆς καὶ τοῦ συνδετικοῦ κρόκου τοῦ ἔργου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου τῆς Βουλγαρίας καὶ τοῦ παγκοσμίου Δημοκρατικοῦ Μετώπου μὲ ἐπικεφαλῆς τὴ Σοβιετικὴ Ἑνωση. Οἱ ἀγωνιστὲς ἐνάντια στὸν μεγαλοβουλγαρισμὸ, ἐνάντια στὴ φιλοπόλεμη πολιτικὴ καὶ τὸν σωβινισμὸ τῆς μοναρχοκαπιταλιστικῆς κλίμακας, θαραλέα καὶ ἀποφασιστικὰ παρατάχθηκαν μπροστὰ στὸν τάφο τοῦ Γιάννε γιὰ τὴν εἰρήνη, ἐνάντια στοὺς ἱμπεριαλιστικούς ἐμπρηστὲς τοῦ νέου πολέμου, γιὰ τὴ λαϊκὴ δημοκρατία καὶ τὸ σοσιαλισμὸ στὴ Βουλγαρία, γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν αὐτοδιοίκηση τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Οἱ ὁμιλητὲς ἀπέδειξαν πὼς ὁ Γιάννε δὲν ἦταν στενοκέφαλος Μακεδόνας ἐθνικιστής.

Τὶς προοδευτικὲς ἰδέες τοῦ Γιάννε, ποὺ εὐρύνουν τὸν Μακεδονικὸν ὀρίζοντα τὶς ὑποστηρίζει σήμερα στὴν Βουλγαρία μόνον τὸ Πατριωτικὸ Μέτωπο μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Κ.Κ.Β., εἶπε ὁ Ποπτώμωφ. Τὸ ἔργο τοῦ Γιάννε, ἐξακολούθησε αὐτός, μᾶς ὑποχρεώνει σήμερα νὰ ἐνωθοῦμε στὸ ὄνομα τῆς εἰρήνης τὴν Πρωτομαγιά σὲ πυκνὲς φάλαγγες νὰ μποῦμε στὸ Παγκόσμιο Δημοκρατικὸ Μέτωπο καὶ στὶς 15 τοῦ Μᾶη νὰ χαροῦμε τὴν ἐκλογικὴ νίκη (ἐκλογὲς τοῦ Κ.Κ.Β. ἐν Βουλγαρίᾳ). Οἱ Μακεδόνικες συγκεντρώσεις στὸν τάφο τοῦ Γιάννε γίνονται κάθε χρόνο καὶ πιδ μαζικές, δείχνοντας ἔτσι τὴ συνείδηση τοῦ Μακεδονικοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, γίνονται γεγονότα εἰρήνης, ἀδελφωσύνης, δημοκρατίας καὶ σοσιαλισμοῦ.

Διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ θέμα τῆς ἔριδος τῶν ἐπιγόνων τοῦ Σαντάνσκη περὶ τὸ πτώμά του, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶναι χρήσιμον διότι κατασκευάζουν ἱστορίαν σλαβομακεδονικὴν, παραθέτομεν ραδιοφωνικὴν ἐκπομπὴν τοῦ κρύτους τοῦ Βλάχωφ.

«Σκόπια 18.5.50, ὥρα 20.00' (εἰς «μακεδονικὴν»)

Ἡ γιουγκοσλαβικὴ ἔφημερις «Νόβα Μακεδόνια», εἰς ἀπάντησιν τῶν γραφέντων ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς ἔφημερίδος «Ραμπονιτισέσκο Ντέλλο» περὶ τοῦ Σαντάνσκυ καὶ περὶ τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν ἔλαβεν οὗτος παρὰ τῶν δεξιῶν Βουλγάρων σοσιαλιστῶν, γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἡγεσία τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ μὲ τὴν πλαστογραφίαν τῆς ἱστορίας τῶν ἀγώνων τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Σαντάνσκυ ὡς μεγάλου ἀρχηγοῦ καὶ ἀξίου διαδόχου τοῦ Ντέλτσεφ, προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι οἱ Βούλγαροι ἐβοήθησαν τοὺς Μακεδόνας διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν των. Χωρὶς ἔχνος ἐντροπῆς ὑποστηρίζει τοῦτο ἡ «Ραμπονιτισέσκο Ντέλλο». Τὴν στάσιν ὅμως τῶν τότε σοσιαλιστῶν ἐναντι τοῦ μακεδονικοῦ κινήματος μᾶς τὴν ἀποδεικνύει τὸ ὄργανόν των «Ἐργατικὴ Ἐφημερίδα», ἡ ὁποία ἔγραφε τὴν 19ην Ἀπριλίου 1916 διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Σαντάνσκυ ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν ἓνας σωβινιστὴς ποὺ ἠγωνίσθη κατὰ τῶν Τούρκων διὰ τὴν δημιουργίαν μακεδονικοῦ κράτους καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἀγνὸς σοσιαλιστὴς ἀγωνιστὴς ὅπως τὸν ἐθεώρουν οἱ Μακεδόνες.

Ἀλλά, συνεχίζει ἡ «Νόβα Μακεδόνια», εἰς ἀνατρέξωμεν καὶ εἰς τὰ παλαιότερα ἄρθρα τῆς «Νόβο Βρέμие», ὄργανου τῶν σοσιαλιστῶν τῆς Βουλγαρίας, θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ Βούλγαροι δεξιὸι σοσιαλισταὶ ἔχον μόνον δὲν ἐβοήθησαν τὸν ἀγῶνα τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐργάσθησαν διὰ τὴν κατάπνιν αὐτοῦ. Ἡ ἔφημερις αὕτη, κατηγοροῦσα τὴν Ε.Μ.Ε.Ο. ὡς ὀργάνωσιν σωβινιστικὴν, ἐδικαιολόγει ἀπόλυτα τοὺς Βουλγάρους φασίστας οἱ ὅποιοι εἶχον ἐξαπολύσει διωγμοὺς ἐναντίον τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Αὕτη ἦτο ἡ αἰτία τῶν Βουλγάρων σοσιαλιστῶν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν καὶ σήμερον οἱ ἡγέται τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ἀδιάφορον ἔαν διὰ νὰ καλύψουν τὴν προδοσίαν των ἀπέναντι τοῦ μακεδονικοῦ κινήματος προσπαθοῦν μὲ διαφόρους κομμουνιστικὰς μεθόδους νὰ παρουσιάσουν τὰ μαῦρα ὡς ἄσπρα. Εἶναι ὅμως μάταιαι αἱ προσπάθειαι των, διότι ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἀποκρυβῇ.

Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Σαντάνσκυ αἱ δύο πτέρυγες τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. προσεπάθησαν νὰ ἐνωθοῦν καὶ συνεκρότησαν ἐν Σόφια προσωρινὴν ἀντιπροσωπείαν ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπρωτοστάτουν αἱ φυσιογνωμίαι τοῦ Ντήμο Χατζηντήμωφ, Πανίτσα, Γιώργος Πετρώφ, Χρίστο Πάντωφ, Ρίστε Ρίζωφ, Πάβελ Πωπχρήστωφ καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ ἡ προσέγγις αὕτη ὑπῆρξε βραχύβιος καὶ ἡ διαλυτικὴ τάσις ἐφάνη ὅτι κατέβαλε τὴν ἐγκληματικὴν αὐτὴν ὀργάνωσιν. Οἱ Χατζηντήμωφ καὶ Βλάχωφ τρέπονται πρὸς τοὺς σοσιαλιστάς καὶ ἐξελίσσονται, ὡς θὰ ἴδωμεν, ταχέως εἰς κομμουνιστάς μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κομμουνισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Ρωσίαν. Ἄλλη δὲ μὲν ἐτοίμη πρὸς τοὺς Βερχοβιστάς καὶ ὁ Πανίτσα ἀπέμεινε μὲ ἐλάχιστα στελέχη, μὴ συγκροτοῦντα ἀξιόλογον σύνολον καὶ μὴ ἔχοντα ὀντότητα προσωπικὴν, κύρος καὶ ἐπιρροήν. Ἄλλωστε αἱ πολιτικαὶ συνθῆκαι εἶχον μετατραπῇ ἄρδην.

XII. Ἐπίδρασις τῆς B.M.P.O. ἐπὶ τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς μετὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον. Ἡ Βουλγαρία μετασχοῦσα εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τῶν Κεντρικῶν αὐτοκρατοριῶν ἠττήθη μετ' αὐτῶν καὶ ἐξῆλθε συντετριμμένη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγύ. Ἡ Ρωσία τὴν εἶχεν ἐγκαταλείψει εἰς τὴν τύχην τῆς μετὰ τὴν ἔνταξίν τῆς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Οἱ Βερχοβισταὶ (Εξ.Μ.Ε.Ο.), κατευθύνοντες κατὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον τὴν βουλγαρικὴν πολιτικὴν εἰς τὴν καταληφθεῖσαν προσωρινῶς Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Δυτικὴν Θράκην, ὑπῆρξαν οἱ κύριοι συντελεσταὶ καὶ ἐκτελεσταὶ νέων σφαγῶν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὁμαδικῆς ἀπαγωγῆς 16.000 ὁμήρων, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων δὲν ἐπανεῖδον ποτὲ τὰς ἐστίας τῶν. Πλέον τῶν 70.000 Ἑλλήνων ὑπῆρξαν τὰ θύματα τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας κατὰ τὴν τριετίαν 1915 - 1918. Τὸ ἄλλο ἀποδεικνύεται διὰ τῶν σφαγῶν, ἐμπρησμῶν καὶ δηώσεων εἰμὴ ὅτι οἱ Βούλγαροι εὐρίσκονται πάντοτε εἰς ξένον ἔδαφος;

Μετὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον ἡ βουλγαρικὴ πολιτικὴ ἐπιδιώκει ἀμέσως νὰ μειώσῃ τὸ βάρος τῶν ἐπικειμένων κυρώσεων, ἐμφανιζομένη διὰ τῆς B.M.P.O. διεκδικητῆς ἐδαφῶν βάσει τῆς διακηρυχθείσης τότε ἀρχῆς τῶν ἐθνότητων. Οὕτω τὸ 1919, καθ' ὃν χρόνον ἐσυνεχίζοντο αἱ συζητήσεις ἐπὶ τῆς μετέπειτα ὑπογραφείσης συνθήκης τοῦ Νεϊγύ, ἡ B.M.P.O. (ἢ Εξ.Μ.Ε.Ο.) συντάσσει ὑπόμνημα ὡς προερχόμενον ἀπὸ 200.000 μετανάστας καὶ πρόσφυγας ἐν Βουλγαρίᾳ —κατωνόμαζε μάλιστα καὶ τὰ πολλὰ σωματεῖα τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν οὗτοι, ἀνερχόμενα εἰς τὸν ἀριθμὸν 208— διὰ τοῦ ὁποίου ἐπανελάμβανε τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτῶν τῶν μεταναστῶν διὰ «μίαν Μακεδονίαν ὁλόκληρον καὶ ἀδιαίρετον ἡνωμένην μετὰ τὴν μητέρα Βουλγαρίαν» (Βλάχωφ «Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945 - 1947» σελ. 123 - 124). Τὸ ὑπόμνημα αὐτὸ ὑπεβλήθη εἰς τὰς κυβερνήσεις Η. Π. Α., Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰαπωνίας καὶ Ἰταλίας, ὑπεγράφετο δὲ ἀπὸ ἑνα ἱατρὸν Στανίσεφ, μέλος τοῦ προεδρείου τῆς B.M.P.O., ὡς δῆθεν προέδρου τῶν πολυπληθῶν αὐτῶν ὁργανώσεων καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ γίνῃ φανερόν ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸ κομμάτιον, τοῦ ὁποίου πλέον ἡ φήμη καὶ ἡ ἐξάρτησις ἀπὸ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἦσαν γνωστά.

Ἡ B.M.P.O. ἤσκησεν ἐπίσης σοβαρωτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγύ τὸ 1919 καὶ τὴν ἐπακολουθήσανσαν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν 1923 - 1926. Ἀρχικῶς ἡ Εξ.Μ.Ε.Ο. δὲν εἶχε λάβει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγύ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μετανάστευσιν τῶν πληθυσμῶν. Οὕτω ὑπεβλήθησαν ἐν Ἑλλάδι ἀθροαὶ αἰτήσεις ἀτόμων κατοικούντων ἐν Μακεδονίᾳ, τὰ ὁποῖα ἐθεώρουν ἑαυτὰ Βουλγάρους, πρὸς μετακίνησιν εἰς Βουλγαρίαν, ἐνῶ παρομοία κίνησις τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο ἐκ Βουλγαρίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης, πρόσωπα ὑποβάλλοντα αἰτή-

οις πρὸς μετανάστευσιν καθίστανται ὑπῆκοι τοῦ ἑτέρου κράτους, ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποδοχὴν καὶ ἀποκατάστασιν. Οἱ Βερχοβισταὶ ἐσχέφθησαν ὅτι ἡ δολοφονικὴ αὕτη ἐκκαθάρσις τοῦ ἐθνολογικοῦ ζητήματος δὲν συμφέρει εἰς τὴν Μεγάλῃν βουλγαρικὴν Ἰδέαν, ἀπογυμνουμένην μελλοντικῶς πάσης δικαιολογίας. Δι' αὐτὸ ἐνεργοῦν δραστηρίως, ἐλθόντες δὲ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ παλαιὰ στελέχη τῶν κομιτάτων δίδουν ἐντολὴν νὰ ἐμποδισθῇ ἡ μετανάστευσις. Πράγματι ἐν Ἑλλάδι ἤρξατο ζωηρὰ κίνησις πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν αἰτήσεων αἱ δ-ποῖαι ὑπεβλήθησαν δῆθεν ἐξ ἀγνοίας. Λέγεται μάλιστα ὅτι πρῶτα θύματα τῆς προπαγανδιστικῆς αὐτῆς ἐνεργείας τῆς Εἰ.Μ.Ε.Ο. ὑπῆρξαν Ἕλληνες πολιτευόμενοι ἐν Μακεδονίᾳ, οἱ ὅποιοι ἔσπευσαν νὰ παρουσιάσουν ὅλους τοὺς μὴ ἐπιθυμοῦντας ἤδη τὴν μετανάστευσιν ὡς ἰδιούς των φίλους, ἐγνωσμένων ἐθνικῶν φρονημάτων καὶ μαχητὰς τῶν Μακεδονικῶν ἀγώνων μας. Πάντως μικρὸς ἀριθμὸς ἀτόμων ἀπηλλάγη μεταγενεστέρως τῆς ὑποχρέωσός πρὸς μετανάστευσιν, ἥτις εἶχε δημιουργηθῇ δι' αὐτοὺς ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεώς των. Τελικῶς ἔφυγον ἐξ Ἑλλάδος 66.126 ἄτομα. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἡ Εἰ.Μ.Ε.Ο. ἐνήργησεν ἀντιθέτως ἐν Βουλγαρίᾳ, παρεμποδίζουσα τὴν βουλγαρικὴν κυβέρνησιν νὰ ἀποκαταστήσῃ τοὺς μεταναστεύοντας εἰς Βουλγαρίαν πρόσφυγας. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ὁργανωθέντες εἰς συλλόγους καὶ σωματεία, παρέμενον συγκεντρωμένοι καὶ λιμώττοντες παρὰ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς κυβερνήσεώς των ἐκ τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγὺ ὅπως τοὺς ἀποκαταστήσῃ πλήρως. Εἰς τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν κατάστασιν καὶ σύγχισιν εὐρισκόμενοι παρωτρύνθησαν εἰς συλλατήρια, συγκεντρώσεις καὶ παντοειδῆς διαδηλώσεις καὶ σύνταξιν ὑπομνήματος πρὸς τὴν Κ.Τ.Ε., ἥτις καὶ ἐπώπτευσεν τὴν μετανάστευσιν δι' εἰδικῶν ἀπεσταλμένων της, μὲ αἶτημα «ὀπίσω εἰς τὰς ἐστίαις μας». Εὐτυχῶς ἡ Κ.Τ.Ε. ἐφάνη πλέον αὐστηρὰ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν μεγαλοφυχίαν καὶ αἰσθηματικὴν πολιτικολογίαν καὶ ἀπέρριψε τὸ ὑπόμνημα.

XIII. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. δημιουργεῖ παραρτήματα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ-ριστικὴ αὐτῆς ὀνομασία. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο., ἀπομείνασα μόνη σχεδὸν μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Σαντάνσκυ, δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῶν μελῶν της ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἀνάπτυξιν τῶν κομιτάτων ἐν Μακεδονίᾳ, ἀλλὰ ἐπεξέτεινε τὴν δραστηριότητά της εἰς Καναδᾶ καὶ Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου εἶχον καταφύγει ἀπὸ τῆς ψευδεπαναστάσεως τοῦ Ἰλιντεν καὶ ἐντεῦθεν πολλοὶ βουλγαρίζοντες τοὺς ὁποίους καὶ ὁργάνωσε, συμπήξασα εἰς Ἰνδιανάπολιν τῶν Η.Π. Ἀμερικῆς τὸ 1921 τὴν πρώτην αὐτῶν ὁργάνωσιν ταύτην ἠκολούθησαν καὶ ἕτεραι τοπικαὶ ὁργανώσεις συνηνωμέναι ὑπὸ μίαν Ἰσραμματοειδίαν ἥτις ἀρχικῶς ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν χρημάτων ὑπὲρ τοῦ ἀγώνος. Ἀργότερον, ὅπως θὰ ἴδωμεν, αἱ βουλγαρικαὶ αὐταὶ ὁργανώσεις κατέστησαν κέντρα προπαγάνδας καὶ πολιτικῆς δράσεως, ἐνῶ συγχρόνως τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀποστελλόμενα χρηματικὰ ἐμβάσματα πρὸς τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. ὑπῆρξαν πολλὰκις σημαντικὰ, ἐπιτρέποντα εἰς αὐτὴν νὰ χρηματοδοτῇ πλου-

σίως τὰ ὄργανά της. Ὁ νομάρχης Φλωρίνης Στέφανος Πετρουλάς, εἰς ἔκθεσίν του ἀπὸ 19 Μαΐου 1934, ἀναφέρει ὅτι τὰ ἔσοδα τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. κατὰ τὰ τελευταῖα 4 ἔτη (1930 - 1934) ἀνῆλθον συνολικῶς εἰς 534.000.000 λέβα, πὸν τεράστιον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐπιτρέπον ὅλας τὰς κινήσεις αὐτῆς.

Τὸ 1923 ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. (Βερχοβισταί) μετονομάζεται εἰς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο. με τὴν δικαιολογίαν τῆς ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της καὶ διακηρύττει τὰς νέας ἐπιδιώξεις της συνισταμένας «εἰς τὴν προάσπισιν τῶν δικαίων τῶν βουλγαρικῶν πληθυσμῶν τῆς ἑλληνικῆς καὶ σερβικῆς Μακεδονίας καὶ ἐν καιρῷ προσάρτησιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν». Τοῦτο μάλιστα διεκηρύχθη κατόπιν συμφωνίας τοῦ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀλέκο Βασίλεφ, σοσιαλκομμουνιστοῦ ἡγέτου τῆς περιοχῆς Πιρίν. Ὁ Βασίλεφ ἀργότερα ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ.

Εἰς τὸ μέλλον ἔχομεν πλέον νὰ παρακολουθήσωμεν μίαν Ε.Μ.Ε.Ο. ἢ Β.Μ.Ρ.Ο. (Βνατρέσκα Μακεντόνσκα Ρεβολουτσιονέρα Ὁργανιζάτσια» εἰς βουλγαρικὴν καὶ «μακεδονικὴν» γλῶσσαν). Ἀρχηγοὶ αὐτῆς, τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, εἶναι ὁ Τοντώρ Ἀλεξάνδρου καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀλέξ. Πρωτογέωφ, ἐκ τῶν κυριωτέρων δὲ συνεργατῶν τοὺς οἱ Τ. Τεοντόρωφ, Στέφ. Ντάνεφ, Μιχ. Μαντζάρωφ, Καραντσούλεφ, Ν. Μίλεφ, Ἰβάν Μιχαήλωφ, ἱατρὸς Στανίσεφ καὶ ἄλλοι.

Οἱ λόγοι τῆς τοιαύτης μετονομασίας καὶ διακηρύξεως τῆς νέας πολιτικῆς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. δέον νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι λόγῳ τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ γενικῶς τῶν εὐρωπαϊκῶν πληθυσμῶν, ὁ κομμουνισμὸς, ἐπιβληθεὶς ἐν Ρωσίᾳ, κατέκτα καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ ταχέως ἔδαφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Γιουγκοσλαβικαὶ ἀπαιτήσεις ἐν Μακεδονίᾳ

Ι. Ἡ Σερβία ἀντικείμενον συναλλαγῆς Ρωσίας καὶ Αὐστρίας. Σερβικαὶ διεκδικήσεις πρὸς νότον. Ἡ Σερβία ὑπῆρξε τὸ ἕτερον ἐκ τῶν σλαβικῶν φύλων τῆς Βαλκανικῆς τὸ ὁποῖον ἐπέπρωτο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Πανσλαβισμοῦ ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ διανοίξῃ τὴν ὁδὸν τῆς πρὸς νότον πορείας του.

Ἡ πανσλαβιστικὴ κίνησις περιέλαβε, ὥς ἀνεγρόφῃ ἤδη, τὸ Βελιγράδιον ὡς κέντρον ἐπίσης τοῦ σλαβικοῦ κόσμου καὶ ἔδρυσεν ἐκεῖ, καθὼς καὶ εἰς τὸ

Ζάγκρεμπ, σλαβικάς ακαδημίας αποκλειστικώς διὰ νέους σλαβικῆς καταγωγῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκαλλιεργεῖτο ἐντατικῶς ἡ «μεγάλῃ ἰδέα» τοῦ Πανσλαβισμού. Ἡ Σερβία ὅμως εὐρίσκετο εἰς τὸν ἄξονα πορείας τῆς Αὐστροουγγαρίας, ὁ ὅγκος καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς ὁποίας ἠνάγκασαν τὴν Ρωσίαν πολὺ ἔνωρίς ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην προσπαθείας της καὶ τὴν προσφορὰν μάλιστα εἰς τὴν Αὐστρίαν ἐδαφῶν ἀνηκόντων σήμερον εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ρωσικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς ἐλευθέρως ἀναπτύξεως δραστηριότητος εἰς Βουλγαρίαν.

Ἐκ τοῦ λόγου ἀκριβῶς τούτου δημιουργεῖται ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν Σερβίαν νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν πολιτικὴν φιλίαν τοῦ Ἑλληνισμού. Ἀῖτη πιεζομένη ὑπὸ τῆς αὐστροουγγρικῆς πολιτικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς βουλγαρικῆς βουλμίας, διεκδικούσης δι' ἑαυτὴν ἐκτὸς τῶν περιοχῶν τῆς Μακεδονίας καὶ ἐδάφη καθαρῶς σερβικά, ἠναγκάζετο ἐπὶ μακρὸν νὰ ἀποφεύγῃ τὴν δημιουργίαν ζητημάτων κατὰ τοῦ Ἑλληνισμού, τοῦ ὁποίου μάλιστα ἐπεζήτησε πολλάκις τὴν συμμαχίαν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπεδέχθη καὶ ἱκανοποίησε δικαιολογημένας ἀπαιτήσεις τῶν σερβικῶν πληθυσμῶν κατ' ἐπανάληψιν, καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς συνέτρεξεν ἐκθύμως τοὺς Σέρβους ἀρματωλοὺς (χαϊντούκους) εἰς τὰς διαφόρους αὐτῶν ἐξεγέρσεις κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας. Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος ἐβοήθησε κατὰ τὰ ἔτη 1799 - 1804 τὰς ἐπαναστατικὰς ἐξεγέρσεις τοῦ Καραγιώργεβιτς, ὁ Νικοτσάρας τὸ 1894 ἠγήθη σώματος 550 Ἑλλήνων ἀρματωλῶν καὶ ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῶν Σέρβων κ.λ.π. Ἐνεκα τούτου μεταξὺ τῶν δύο λαῶν ἀνεπτύχθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀκατάλυτοι δεσμοὶ φιλίας, οἱ ὁποῖοι κατέστησαν καταφανεῖς καὶ συνεσφίχθησαν ἔτι περισσότερο κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914, ὅποτε ὁλόκληρος ὁ σερβικὸς στρατὸς ὑπεχώρησε καὶ ἀνασυνετάχθη ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, καθὼς καὶ τὸ 1941 μὲ τὴν κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας ἐπίθεσιν τοῦ Ἀξονος.

Ἀπὸ τῆς δημιουργίας ὅμως τῆς σερβικῆς ἡγεμονίας καὶ ἀργότερον τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ κράτους, δὲν ἔλειψαν αἱ διεκδικήσεις εἰς βίαιος τοῦ Ἑλληνισμού, εἰς τὰς ὁποίας ἐξωθοῦντο οἱ Σέρβοι κατὰ καιροὺς εἴτε ἀπὸ τὸν Πανσλαβισμόν συγχρόνως μετὰ τῆς Βουλγαρίας, ἢ ἀνεξαρτήτως πρὸς ταύτην, ὅταν πολλάκις ἡ γνωστὴ ὑπουργὸς πολιτικῆς τῆς Ρωσίας τὴν ἠνάγκαζε νὰ προσανιτολισθῇ εἰς τοὺς παραλλήλους σκοποὺς τῆς μικροτέρας θυγατρὸς, εἴτε ἀκόμη ἀπὸ τὴν αὐστριακὴν πολιτικὴν ἢ ὁποία εἰνοοῦσε τὰς βλέψεις τῆς Σερβίας ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀξιοῦ ἀποβλέπουσαι νὰ ἀποτρέψῃ ταύτην ἀπὸ τὰς διεκδικήσεις ἐπὶ τῶν παρὰ τῆς ἰδίας κατεχομένων ἐδαφῶν τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης (συνθῆκαι Αὐστρίας καὶ Σερβίας τοῦ 1882 καὶ τοῦ 1889). Βιάσιν τῶν πρὸς νότον διεκδικήσεων τῆς Σερβίας ἀπετέλεσε τὸ βραχύβιον κράτος τοῦ Σάββα Νεμάνια (1218) ὁ ὁποῖος ἰδρυσε καὶ τὴν ἐπισκοπὴν τοῦ Ἰπέκ, τοῦ Νεμανίδη Μιλοντίν (1320) καὶ τοῦ Στεφάνου Ντουσιάν, ὁ ὁποῖος ἐστέφθη τὸ 1346 εἰς τὰ Σκόπια «ταύρος Σέρβων καὶ Ἑλλήνων». Οὕτω τὸ

1882 ὁ καθηγητὴς Β. Κάπιτς ἐξέδωκε χάρτην τῶν σερβικῶν διεκδικήσεων εἰς τὰς ὁποίας περιελάμβανε τὸ ΒΔ. τμήμα τοῦ βιλαετίου Θεσσαλονίκης, τὸ περιλαμβάνον δηλαδὴ τὴν Στρώμνιτσαν, τὸ βιλαέτιον τοῦ Μοναστηρίου καὶ τὰς περιοχὰς Φλωρίνης καὶ Καστοριάς. Ὁ S. Goptchewicz εἰς τὸ ἐκδοθὲν τὸ 1889 ἐν Βιέννῃ βιβλίον του «Makedonien und Altserbien» ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ σερβικὴ Μακεδονία ἐκτείνεται πρὸς ἀνατολὰς μέχρι Στρουμόνος καὶ πρὸς νότον μέχρι Κορυτσᾶς, Καστοριάς καὶ Ναούσης». Ὁ ἴδιος ὁ Goptchewicz προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ αὐτοκράτορες Ἰουστίνος καὶ Ἰουστινιανὸς εἶναι σερβικῆς καταγωγῆς, ὃ δὲ σερβικὸς πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας ἀνέρχεται εἰς ἐν ἑκατομύριον ἀτόμων, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γάλλος ἐπιστήμων Berard, μὴ φημιζόμενος μάλιστα διὰ φιλελληνισμόν, ἐπισκεφθεὶς τὴν Θεσσαλονίκην γράφει ὅτι μόνον δέκα Σέρβους εὑρεν ἐγκατεστημένους ἐν αὐτῇ.

Ἐπαναλαμβάνεται δηλαδὴ καὶ μετὰ τὴν γιουγκοσλαβικὴν προπαγάνδαν ὅ,τι καὶ μετὰ τὴν βουλγαρικὴν. Μυθεύματα καὶ ψευδολογίαι παντὸς εἴδους ἀναμειγνύονται μετὰ φανταστικούς ἀριθμούς πρὸς δημιουργίαν εὐνοϊκῶν ἐντυπώσεων τῆς κοινῆς γνώμης, ἀλλὰ καὶ ἱστορίας. Τὸ γεγονὸς βεβαίως δὲν εἶναι παρὰδοξον ἐφ' ὅσον τὰ ὄργανα τῆς προπαγάνδας προῆλθον ἀπὸ τὰς περιφημους σλαβικὰς ἀκαδημίας καὶ ἐδιδάχθησαν τὸ σύστημα καὶ τὴν μέθοδον δράσεώς των. Μόνον ὅτι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ σερβικὴ προπαγάνδα, πιθανὸν διὰ τοὺς εἰδικούς λόγους τῶν σχέσεων τῶν Σέρβων πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν, πιθανὸν λόγῳ τῆς μερικῆς ἐγκαταλείψεώς της ἀπὸ τὴν Ρωσίαν, οὐδέποτε ἐφθασεν εἰς τὴν ἔντασιν καὶ τὴν δραστηριότητα τῆς βουλγαρικῆς τοιαύτης, ἀναχθείσης εἰς ἐπιστήμην διαστρωφῆς τῆς ἀληθείας καὶ δημιουργίας ψευδῶν γεγονότων. Ἄς διδασκόμεθα οἱ Ἕλληνες ἀπὸ πάντα ταῦτα, ἐνθυμούμενοι τοὺς λόγους τοῦ Ἰωάννου Δραγούμη: «Πιάνουν πολὺ τὰ ψέμματα. Ἄν δὲν τὰ πιστέψουν ὅλοι, θὰ τὰ πιστέψουν ὅμως μερικοὶ ἢ πολλοί, καὶ οἱ λίγοι ποὺ δὲν θὰ τὰ πιστέψουν δὲν μποροῦν νὰ πείσουν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴ τὰ πιστέψουν».

Ὁ ἄλλοτε Σέρβος πρωθυπουργὸς Carachivine εἰς δηλώσεις του, τὸ 1889, ὡμολόγησεν ὅτι ἡ σερβικὴ προπαγάνδα ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν πραγματικὴν καταγωγὴν τῶν διεκδικουμένων πληθυσμῶν. «Ἡ σερβικὴ προπαγάνδα ὀφείλει νὰ παρασκευάσῃ τὰς μακεδονικὰς περιφερείας μετὰ τῆς αὐτῆς ἀποφασιστικότητος εἴτε ζῶσιν ἐκεῖ Σέρβοι, ἢ μόνον καθαροὶ Βούλγαροι ἢ Μογγόλοι καὶ Κινέζοι. Θὰ τὸ πράξῃ δὲ τοῦτο διότι ὀφείλει, διότι εἶναι χρέος της». Εἶναι χρήσιμον νὰ ὑπομνησθῇ ἐνταῦθα ὅτι τὸ 1867 παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιχαὴλ Ὁβρένοβιτς καὶ τινων βουλγαρικῶν κύκλων συνετάχθη τὸ πρωτόκολλον τῆς 14ης Ἰανουαρίου, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, περὶ ἰδρύσεως κοινοῦ σερβοβουλγαρικοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον θὰ περιελάμβανε καὶ ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην ὑπὸ τὸ ὄνομα «Γιουγκοσλαβικὴ αὐτοκρατορία».

Τὸ 1892 γενομένων ἑλληνοσερβικῶν συνομιλιῶν περὶ προπαρασκευῆς κοινῆς ἐνεργείας κατὰ τῆς Τουρκίας ἡ Σερβία ἀπήτησεν ἀναγνώρισιν παρὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ὡς σφαίρας ἐπιρροῆς, καὶ τῆς περιοχῆς τῆς περιλαμβανούσης τὸ Μοναστήρι, τὸ Μελένικον, τὸ Νευροκόπι, τὴν Στρώμνιτσαν τὴν Καστοριάν, τὴν Κορυτσάν, τὸ Βεράτι. Δηλαδή ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ στενῆς λωρίδος περὶ αὐτήν, ἡ Σερβία διεξεδίχει δι' ἑαυτὴν ἀντὶ τῆς Βουλγαρίας τὴν γραμμὴν τῆς συνθῆκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου.

Ὁ V. Berard («La Macedoine κλπ.» 1897) διηγείται ὅτι ὅταν ἐπεσκέψθη ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τὸν πρόξενον τῆς Σερβίας εἰς Θεσσαλονίκην καὶ τὸν ἠρώτησε διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν Σέρβων οἱ ὅποιοι κατοικοῦν εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσαν, οὗτος τοῦ ἀπήντησεν ὅτι «ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι σερβικὴ, ὅπως καὶ ἡ ὑπόλοιπος Μακεδονία. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτὸ ἡ Σερβία ἔχει ἀνίκητον ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τὴν ἀναπνεύσιν». Ὁ V. Berard, ἀφοῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ σερβικὸν προξενεῖον καὶ ἐξήτασε λεπτομερέστατα τοὺς ἰσχυρισμοὺς περὶ σλαβικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπληροφορήθη ἀπὸ ἀξιόπιστα πρόσωπα τὰ ὅποια κατοικοῦσαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ὅτι ὁ συνολικὸς σερβικὸς πληθυσμὸς τῆς Θεσσαλονίκης ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸν πρόξενον, τὸν γραμματέα, τοὺς δύο διερμηνεῖς, δύο ἢ τρεῖς κλητῆρας καὶ μερικοὺς ταξιδιώτας Σέρβους ἐμπόρους.

Εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ κατὰ τὸ 1887 - 1888 Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας τῆς Σερβίας, εἰς τὴν κυβερνήσιν Ρίστιτς, πολιτικὸς καὶ διπλωμάτης Βλάντσεν Τζόρτζεβιτς ἔγραψεν ὅτι κατὰ τὴν ὑπουργίαν του ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν πρὸδον τῆς σερβικῆς προπαγάνδας εἰς τὴν παλαιὰν Σερβίαν καὶ Μακεδονίαν (ὡς σημειωθῇ ὅτι ὁ σερβικὸς προὑπολογισμὸς ἀνέγραφε τεράστια φανερά καὶ μυστικὰ κονδύλια δι' αὐτὸν τὸ σκοπὸν), τότε δὲ ἔμαθε μὲ μεγάλῃν του ἀπογοήτεισιν ὅτι μόνον βορείως τῶν Σκοπίων ἐλειτουργοῦν σερβικὰ σχολεῖα, καὶ αὐτὰ, ὅλα καὶ ὅλα, ἦσαν τέσσαρα μὲν 46 διδασκάλους.

Ἡ σερβικὴ πολιτικὴ κατ' ἐπανάληψιν ἐγένετο πρόξενος ἀπωλείας σοβιερωτάτων ὠφελιμμάτων δι' αὐτὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα, τὰ ὅποια θὰ προέκυπτον διὰ τῆς συνεννοήσεως τῶν δύο χωρῶν, παρασυρομένη ἀπὸ τὰς ὑπερφαιδύλους ἀπαιτήσεις τῆς ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας πράγματι οὐδὲν εἶχε δικαίωμα, δεδομένου ὅτι σερβικοὶ πληθυσμοὶ δὲν ὑπῆρχον νοτίως τῆς πρὸ τοῦ 1912 Σερβίας. Αὐταὶ αἱ τουρκικαὶ στατιστικαὶ οὐδαμῶς ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑπαρξὴν Σέρβων ἐν Μακεδονίᾳ. Ὁ Virgilli παρ' ὅλην τὴν φιλοσερβικὴν διάθεσιν του ἀνευρίσκει τὸ 1909 εἰς τὸ σαντζάκιον Μοναστηρίου μόνον 15.150 Σέρβους. Ἡ δὲ K.T.E. κατὰ ἰδίαν στατιστικὰς ἀποδέχεται ὡς ἑξῆς τὸν πληθυσμὸν τῶν παραχωρηθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα μακεδονικῶν διαμερισμάτων τὸ 1912: 42,6% Ἕλληνες, 39,4% Τοῦρκοι, 9,1% διάφοροι. Τοσοῦτον δὲ εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν ὑπῆρξε σερβικὸν στοιχεῖον

ἐν Μακεδονίᾳ, ὥστε τὸ 1912, ὅτε κατελήφθη τὸ Μοναστήρι ἀπὸ τὸν σερβικὸν στρατὸν, οὐδεμία σερβικὴ σημαία ὑψώθη, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖ Σέρβοι. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἡμπόδισε τὴν Σερβίαν ὅπως ἀρχίσῃ ἀμέσως τὴν προσπάθειάν της νὰ δημιουργήσῃ Σέρβους. Οὕτω διέταξε καὶ ὑπεβιβάσθησαν αἱ ἑλληνικαὶ σημαῖαι καὶ ὑπεχρέωσε τοὺς κατοίκους νὰ ὑψώσουν σερβικὰς τοιαύτας. Ἐκλείσεν ἀμέσως τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ ἐκκλησίας καὶ ἐπέβαλε τὴν λειτουργίαν σερβικῶν τοιούτων, καθ' ὃν χρόνον αἱ δύο χῶραι ἀντεμετώπιζον ἀκόμη ἀπὸ κοινοῦ τὸν βουλγαρικὸν κίνδυνον καὶ ἡ Ἑλλάς δὲν διαμαρτύρετο, ἐν τῇ πεπλανημένῃ ἐπιθυμίᾳ της νὰ μὴ δημιουργήσῃ ζητήματα καὶ δυσχερείας εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν δύο χωρῶν, ἐγκαταληφθείσης οὕτω τῆς ἑλληνικωτάτης περιοχῆς Μοναστηρίου, Μοριχόβου, Κρουσσόβου, Στρωμνίτης κ.λ.π. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ ὑπῆρξε βεβαίως τὸ νὰ χάσουν αἱ περιοχαὶ αὗται τὸ ἑλληνικὸν τους χρῶμα ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος.

Ἡ Σερβία, εὐνοηθεῖσα ἀπὸ τὰς συμμαχικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ 1912 κατὰ τῶν Τούρκων, ἐγνώριζε καλῶς τὴν παντελῆ ἀπουσίαν Σέρβων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ συνεπῆς εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Carachivine ἔσπευσε νὰ δημιουργήσῃ κατάστασιν ἡ ὁποία καὶ ἐστρέφετο κυρίως κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, τὸ ὁποῖον καὶ πολυπληθέστερον ἦτο, καὶ ἡγετικὴν θέσιν κατεῖχε μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ λόγω τῆς μορφώσεως καὶ τῆς πλήρους οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἐνῷ οἱ Βούλγαροι ταχέως ἐκολακεύθησαν νὰ δηλώσουν ἑαυτοὺς Σέρβους ἢ νὰ σιωπήσουν ὑπουλως, ἀφοῦ, ὡς κατεδείχθη ἀργότερον, μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκει πάντοτε ἔδαφος δράσεως ἡ B.M.P.O. εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς.

Μετὰ τὴν σταθεροποίησιν τῆς καταστάσεως διὰ τῶν συνθηκῶν εἰρήνης τοῦ 1913 οἱ Σέρβοι, ἐνεργοῦντες πρὸς τὸν ἴδιον σκοπὸν, ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων μέτρων ἐκσερβισμοῦ, παρέλαβον νέους ἑλληνικῆς καταγωγῆς ἐκ τῆς σερβικῆς πλέον Μακεδονίας, τοὺς ὁποίους ἐμόρφωσαν δαπάναις τοῦ κράτους ἀφοῦ τοὺς εἰσήγαγον εἰς ἀνωτάτας σχολάς, στρατιωτικὰς ἰδίως. Τούτους διώρισαν εἰς δημοσίας θέσεις καὶ τοὺς ὠνόμασαν ἀξιωματικούς, ἀλλὰ οὐδέποτε τοὺς ἐπέτρεψαν νὰ ὑπηρετήσουν εἰς τὰς νοτίους περιοχὰς τῆς χώρας εἰς τὰς ὁποίας θὰ εὐρίσκοντο εἰς διαρκῆ ἐπαφὴν μὲ τὸν Ἑλληνισμόν. Παράλληλως τοὺς ἐξώθησαν νὰ νυμφευθοῦν νεάνιδας ἐκ τῶν βορείων ἐπίσης περιοχῶν, συνδέσαντες οὕτω αὐτοὺς ἀρρήκτως μὲ τὸ κράτος καὶ τὸν Σλαβισμόν. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια, ὥστε εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μοναστηρίου, ἡ ὁποία ἠρίθμει κατὰ τὰς τουρκικὰς στατιστικὰς 276.667 Ἕλληνας τὸ 1912, δὲν ὑπάρχει σήμερον οὐδὲ ἐν ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ δὲν ἀκούεται κἄν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα. Καταδιωκόμενος τὸ 1946 17έτης νέος ἐκ Μοναστηρίου, ἑλληνικωτάτης οἰκογενείας ἱατροῦ σπουδάσαντος εἰς τὸ πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, διελθὼν τὰ ἑλληνικὰ σύνορα οὐδεμίαν ἑλληνικὴν λέξιν ἐγνώριζε, ἐλέγετο δὲ εἰς τὸ μικρὸν του ὄνομα «Μιοδράγ». Ἴδου ἡ προ-

παγανδιστική αφομοιωτική δράσις τῆς Γιουγκοσλαβίας! Ὡς ἀναφέρω ἐν ἀκόμῃ παράδειγμα ἀπὸ τὴν διήγησιν ἀνωτάτου Ἑλλήνος ἀξιωματικοῦ ταξι-
δεύσαντος εἰς Βελιγράδιον πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ 1939. Ἐφιλοξενεῖτο παρ' ἀνωτέρου Γιουγκοσλάβου ἀξιωματικοῦ καὶ μετὰ περίπατον μακρὸν καὶ δει-
πνον, ἀφοῦ συνεζήτησαν φιλικώτατα ἐπὶ πολλῶν θεμάτων καὶ ἐχαιρετῶντο προ-
κειμένου νὰ ἀποχωρισθοῦν, ἤκουσεν ἑκπληκτος τὸν Γιουγκοσλάβον νὰ λέγῃ εἰς
παρεφθαρμένην ἑλληνικὴν: «Καὶ ἐγὼ εἶμαι Ἕλληνας». Εἰς ἐρώτησιν νὰ
ἐξηγήσῃ τὰ τῆς καταγωγῆς του ἀπήντησε: «Ἔ, μὴ ρωτᾷς, ἔδω - ἐκεῖ, μᾶς κἂν
Σέρβους».

**II. Γεγονότα 1926. Ἀπαιτήσεις πρὸ τοῦ Β' παγκοσμίου πολέ-
μου.** Μετὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον καὶ τὸν σχηματισμὸν τῆς Γιουγ-
κοσλαβίας, ἡ σερβικὴ (γιουγκοσλαβικὴ πλέον) προπαγάνδα ἀναπτύσσει κατὰ
κυριοῦς ἔντονον δράσιν, παρὰ τὰς φιλικὰς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν, καὶ δὲν
ἐγκαταλείπει τὰς διεκδικήσεις τῆς μέχρι Θεσσαλονίκης καὶ Καστοριάς. Τὸ
1918 ὁ Σέρβος συγγραφεὺς Τσβίγιτς δημιουργῇ ὁλόκληρον θεωρίαν περὶ
τῆς καταγωγῆς τῶν ὁμιλούντων τὴν «μακεδονικὴν» διάλεκτον πληθυσμῶν
τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ δημιουργεῖ τὸ πρῶτον τὸν ὄρον «Σλαβομα-
κεδόνες» καὶ «σλαβομακεδονικὴ μειονότης» παραδεχόμενος, ὅπως ἀνεπιση-
μονικῶς βεβαίως, ἀλλὰ κατὰ τρόπον λίαν συμφέροντα εἰς τὸν σλαβισμόν, ὥς
τὸ κυριώτατον γνώρισμα τῆς ἐθνικότητος τὴν γλῶσσαν. Ἐκ τῆς θεωρίας
ταύτης ἀνάγεται εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν πληθυσμῶν οἱ ὅποιοι ὁμιλοῦν τὴν
μακεδονικὴν ἢ σλαβικὴν γλῶσσαν, ἡ ὁποία υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Γιουγκο-
σλαβίας ἐξεδηλώθη καὶ ἐμπράκτως τὸ 1926 κατὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν γιουγκο-
σλαβικὴν προσπάθειαν νὰ ἐνωματώσῃ εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν τμήματα τοῦ
ἑλληνικοῦ ἐδάφους, καθ' ὃν χρόνον ἐνεργάνιζεν ἀρίστως διπλωματικὰς σχέ-
σεις μὲ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ γεγονότα εἶναι ἀναμειγμένα μετὰ συγχρόνου δρά-
σεως τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. τῆς ὁποίας τελικῶς ἀκούσιον ὄργανον εἶχε καταστή ἡ
σερβικὴ πολιτικὴ, παρασυρομένη ἀπὸ τὴν διηνεκὴ ἐπιθυμίαν τῆς πρὸς νότον
ἐπεκτάσεώς της, ἐκ τῆς ὁποίας ἀκριβῶς παρωρημήθη καὶ κατέστη ἔρμαιον τῆς
βουλγαρικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας ἄνωτέρα ἐπιδιώξεις ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία
περιελκοῶν καὶ συγκρούσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαβίας. Τὰ γεγο-
νότα ἐξελίχθησαν ὥς ἑξῆς:

Τὸ περιοδικὸν τῆς ἐθνικῆς γιουγκοσλαβικῆς ὁργανώσεως «Ναρόντνι
Ὑπερρίνα», τῆς ὁποίας ἐπίτιμος πρόεδρος ἦτο ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ἔ-
γραφε τὸ 1926: «Τὸ ἐθνογραφικὸν ὄριον τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν στοιχείου πρὸς
νότον εἶναι τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος
καὶ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀλιάκμονος
δυτικῶς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ μῆκος τοῦτου καὶ τῆς δεξιᾶς γραμμῆς
διαχωρισμοῦ τῶν ὑδάτων μέχρι τῶν ἀλβανικῶν συνόρων καὶ τῆς Ἰπείρου.
Εἰς ὁλόκληρον αὐτὴν τὴν ἑκτασιν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, μέχρι τῶν βαλ-

κανικῶν πολέμων οὐδὲ μία χιλιάς Ἑλλήνων τὴν ἐθνικότητα κατόκει, ἀλλ' εἰς ταύτην εὐρίσκοντο 310.000 ὁμοεθνεῖς ἡμῶν ὡς ἐπικρατοῦν στοιχεῖον μεταξὺ Τούρκων, Ἑβραίων, Τσιγγάνων κ.λ.π. Οἱ Ἕλληνες, διὰ τὰ πραγματοποιήσουν ὅσον τὸ δυνατόν εὐκολώτερον τὸν ἐξελληνισμόν τῆς Μακεδονίας, ἔρριψαν εἰς αὐτὴν 700 - 800.000 ψυχῶν, τοὺς πρόσφυγας αὐτῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, ἐν μέσῳ τοῦ πληθυσμοῦ». Τὶ νὰ εἴπη τις ἔναντι τοῦ χονδροειδεστάτου ψεύδους καὶ τοῦ παιδαριώδους ἰσχυρισμοῦ ὅτι χίλιοι Ἕλληνες κατόκουν τὴν ἀπὸ Στρυμόνος μέχρις Ἀλιάκμονος Μακεδονίαν; Νὰ ὀνομάσῃ τοὺς συγγραφεῖς τοῦ δημοσιεύματος αὐτοῦ ἀνιστορήτους, ἀγραμμάτους, ψεύστας, συκοφάντας ἢ ἄλλο τι; Βεβαίως ὄχι! Κάμνουν προπαγάνδαν καὶ ἐπιδιώκουν τὴν δημιουργίαν γεγονότων.

Συγχρόνως πρὸς τὰ κηρύγματα τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ περιοδικοῦ «Ναρόντνα Ὀτιμπράνα», ἡ ἐκδιδομένη εἰς Μοναστήριον ἡμερησίς «Γιούζνα Ζβέζντα» (Νότιος Ἀστὴρ) ἐδημοσίευσεν ἄρθρα καὶ μελέτας διὰ τῶν ὁποίων ἀπεδεικνύετο δῆθεν ἡ σερβικότης ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας καὶ ὑπεστηρίζετο ὡς ἐθνολογικῶς ἐπιβεβλημένη ἡ ἐπέκτασις τῆς Σερβίας ἐπ' αὐτῆς καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῆς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὡς φυσικῆς ἐξόδου τοῦ σερβικοῦ ἔθνους εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν εἶχε καρποφορήσει ἀκόμη τότε ὁ «σλαβομακεδονισμός» τοῦ Τσβίγιτς καὶ ὠμίλουν πάντοτε περὶ Σερβίας. Ὁργασμός καὶ ἐθνικὸν παραλήρημα εἶχε καταλάβει τὴν χώραν καὶ παντοῦ διοργανοῦντο ὁμιλίες καὶ συλλαλητήρια ἀκόμη μὲ σύνθημα Solun! Solun!

Εἰς τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν εὐρισκόμενοι οἱ Σέρβοι οὐδόλως ἀντελήφθησαν ὅτι ἐγένοντο ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἡ Βουλγαρία, μόλις ἐξελθοῦσα ἀπὸ τοὺς ἐσωτερικοὺς περισπασμούς τοῦ 1923 - 1926 καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀποτρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἐξωτερικῆς κοινῆς γνώμης ἀπὸ αὐτῆς ὡς παράγοντος ἀνωμαλίας εἰς τὰ Βαλκάνια (ἡ Κ.Τ.Ε. εἶχεν ἤδη ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἐπ' αὐτοῦ), εἶχεν ἐπεξεργασθῇ ὑπουλον σχέδιον νὰ ἐξωθήσῃ εἰς ἐπιδείνωσιν τὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ Σερβίας διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. Ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ τῆς προέβλεπεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ σταθεροποίησιν τῆς θέσεως τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. μεταξὺ τῶν πληθυσμῶν τῆς σερβικῆς καὶ ἑλληνικῆς Μακεδονίας, τῆς ὅλης δράσεως αὐτῆς καλυπτομένης ὑπὸ τὴν πολιτικὴν εὐθύνην τῆς Σερβίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Ἑλλὰς ἔκυπτε ὑπὸ τὸ βάρος τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς καὶ τῶν συνεπειῶν ταύτης, ἐκδηλωθεισῶν δι' οἰκονομικῆς ἐξαντλήσεως τῆς χώρας, πολιτικῆς ἀσταθείας καὶ πολιτειακῆς ἀνωμαλίας, ἐπαναστάσεων καὶ ἀντεπαναστάσεων.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ Βουλγαρία ἀποστέλλει εἰς Μοναστήριον τὸν ἐκ Μπουφίου Φλωρίνης μετανάστην καὶ μέλος τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Χατζηπόποβιτς (Σωτήρην Μαντζάρην) ὁ ὁποῖος, λόγῳ καὶ προηγουμένων γνωριμιῶν,

ταχέως κατέλαβε ηγετικήν θέσιν μεταξύ τῶν Σέρβων σοβινιστῶν τοῦ Μοναστηρίου, ἐμφανισθεὶς ὡς διαφωνήσας μὲ τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ λόγῳ τῶν σερβικῶν αἰσθημάτων του. Ὁ Χατζηπόποβιτς χωρὶς κόπον εὐρέθη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος «Γιούζνα Ζβέζντα», ὁπόθεν κατηύθυνεν ἀπολύτως τὴν σερβικὴν προπαγάνδαν καὶ διωργίνωνε συλλαλητήρια ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. ἀπέστειλε παρὰλλήλως εἰς τὴν περιοχὴν Φλωρίνης πρὸς δρᾶσιν συμμορίαν κομιτατζήδων ὑπὸ τὸν ταγματάρχην πυροβολικοῦ Γερόφσκυ, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἄλλη. Εὐτυχῶς διὰ τὴν ἐλληνικὴν ὑπόθεσιν οἱ κομιτατζήδες, γενόμενοι ἐγκαίρως ἀντιληπτοί, περιεκυκλώθησαν περὶ τὰ χωρία Ἰτιά καὶ Παπαγαίννη καὶ ἐπέστησαν ἀνηλεῆ καταδίωξιν, λόγῳ τῆς ὁποίας ἠναγκάσθησαν νὰ τραποῦν εἰς Ἀλβανίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μπαρί τῆς Ἰταλίας ὁπόθεν ἐπέστρεψαν εἰς Βουλγαρίαν. Τὸ δρομολόγιον τὸ ὁποῖον ἠκολούθησεν ἡ βουλγαρικὴ αὕτη συμμορία ὑπῆρξε τὸ ἴδιον πὺν ἠκολούθουν πάντοτε οἱ κομιτατζήδες, ὁσάκις κατὰ τὴν δρᾶσιν των ἐν Μακεδονίᾳ ἐπιέζοντο πρὸς τὰς περιοχὰς τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, καὶ εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο τυχαῖον, ἀλλὰ ἐπιμελῶς καὶ πλήρως προητομασμένον, γεγονὸς ὅπερ δὲν ἀποκλείει ἀκόμη καὶ γνώσιν τῆς τότε κυβερνήσεως τῆς Ἰταλίας.

Ἡ συμμορία, πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἀποχωρήσεώς της, ἐισελθοῦσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Φλωρίνης ἡμέραν τινα τοῦ Ὀκτωβρίου 1926, ἔρριψε μίαν χειροβομβίδαν ἐντὸς τοῦ καφενείου «Διεθνές», τραυματίασα 10 πρόσωπα καὶ διέφυγε, ἐπωφεληθεῖσα τῆς προκληθείσης συγχύσεως. Οἱ τροφοδόται τῆς συμμορίας συλληφθέντες ὡμολόγησαν τὴν ἐνοχὴν των, ἀλλὰ συγχρόνως ἐδήλωσαν ὅτι προσέβησαν εἰς τοῦτο διότι ἀνεγνώριζον ἑαυτοὺς Σέρβους καὶ σκοπὸν εἶχον νὰ ἐπιτύχουν τὴν προσάρτησιν τῶν χωρίων των εἰς τὴν Σερβίαν. Ἐνῶ ταῦτα ὡμολογοῦντο ὑπὸ τῶν συλληφθέντων, ἕτεροι χωρικοί, ἀναμειγμένοι ἐπίσης εἰς τὴν τροφοδοσίαν τῶν κομιτατζήδων, κατερχόμενοι κρυφίως εἰς Θεσσαλονίκην ἐπέβαλλον αἰτήσεις πρὸς τὸ γιουγκοσλαβικὸν προξενεῖον περὶ προσαρτήσεως τῶν χωρίων των εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο δὲν καθίστατο δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἀμέσως, ἀπῆλθον νὰ ἀναγνωρισθοῦν ὡς Σέρβοι ὑπήκοοι. Τὸ προξενεῖον ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς οὐρανοπέμπτου αὐτῆς ἐκκαιρίας καὶ ἐδέχετο τοὺς χωρικοὺς. Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, πληροφορηθεῖσα τὰ γινόμενα καὶ ἀντιληφθεῖσα τὸ τέχνασμα, κατέστησε ἐνήμερον τὴν σερβικὴν τοιαύτην καὶ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν της. Ἡ γιουγκοσλαβικὴ κυβέρνησις ὅχι μόνον δὲν περιέστειλε τὰ υἱοθετούμενα καὶ παρ' αὐτῆς συνθήματα, ἀλλὰ τοῖναντίον ἐνίσχυσε τὰ παρὰ τοῦ Χατζηπόποβιτς ὁργανούμενα συλλαλητήρια εἰς Μοναστήριον, νέα ὅμως γεγονότα ἐπηκολοῦθησαν. Ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ Χατζηπόποβιτς ἔδρα εἰς βάρος τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου περιοχῆς Μοναστηρίου τετραμελὴς διὰς κομιτατζήδων ἐμφανιζομένων μάλιστα δημοσίως ὡς Σέρβων. Ἡ ὁμάς αὕτη, τῆς ὁποίας με-

τείχεν και ὁ Σταῦρος Λιοῦντεφ, μετανάστης ἐκ Νεοχωρακίου Φλωρίνης και μνηστήρ τῆς θυγατρὸς τοῦ Χατζηπόποβιτς, ἔλαβεν ἐντολὴν παρὰ τῆς Β.Μ. Ρ.Ο. νὰ δολοφονήσῃ τὸν τελευταῖον αὐτὸν και νὰ διαδώσῃ ἐπιτηδείως ὅτι τοῦτο ἐγένετο παρὰ τῶν Ἑλλήνων λόγῳ τῆς ἀνθελληνικῆς δράσεως τοῦ Χατζηπόποβιτς, ὥστε ὅ,τι δὲν ἐπετεύχθη διὰ τοῦ πρώτου τεχνάσματος νὰ ἐπιτευχθῇ ἤδη. Τὰ πάντα ἐξετελέσθησαν ἀριστοτεχνικῶς και ἐκατοντάδες Ἑλλήνων τοῦ Μοναστηρίου συνελαμβάνοντο και ἐνεκλείοντο εἰς τὰς φυλακάς. Εὐτυχῶς ὅτι οἱ τρεῖς ἐκ τῶν κομιτατζήδων, γενόμενοι ἀντιληπτοὶ και διωχθέντες, ἐτράπησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ διαφύγουν ἐκεῖθεν, ἀλλὰ δύο ἐξ αὐτῶν συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν καταδιωκτικῶν ἀρχῶν ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὡμολόγησαν τὰ πάντα. Οὗτοι παρεδόθησαν εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν κυβέρνησιν ἣτις και ἐπέισθη πλέον περὶ τῆς ὅλης βουλγαρικῆς πλεκτάνης, ἀφῆσασα ἔλευθέρους τοὺς συλληφθέντας ἀθώους πολίτας. Ὡς σημειωθῇ και ἐνταῦθα ὅτι ἐνῶ ὁ Λιοῦντεφ συλληφθεὶς ἐξετελέσθη, τὸ τέταρτον μέλος τῆς συμμορίας ὀνόματι Λάζαρος Μούλοβιτς, μετανάστης ἐκ Μεσοχωρίου Φλωρίνης, διέφυγεν ἐξ Ἑλλάδος μέσῳ Ἀλβανίας εἰς Ἰταλίαν και ἐκεῖθεν ἐπανῆλθεν εἰς Βουλγαρίαν, ὅπου εἶχεν ἐγκατασταθῇ ἀπὸ τὸ 1923.

Ὑπῆρξαν πλεῖσται περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Σερβία μετὰ τῆς Βουλγαρίας κατώρθωναν νὰ συνεννοοῦνται μετὰ τῶν και τότε οὐδὲν ἄλλο ἐνεθυμοῦντο παρὰ τὴν διανομὴν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν. Ἡ Ρωσία εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας εἶχε παίξει ἀναμφισβητήτως πολὺ καλὰ τὸν ρόλον τοῦ πάτρωνος και πνευματικοῦ ἡγέτου, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὁποίου ἐτίθεντο αἱ σχετικαὶ συμφωνίαι. Ὁ Βούλγαρος ἄλλοτε πρωθυπουργὸς Guechhoff (εἰς τὸ βιβλίον του «L' Alliance Balkanique», Paris 1918) ἀναφέρεται εἰς τὴν συνθήκην φιλίας και συμμαχίας μετὰ τὴν Σερβίαν και Βουλγαρίαν τῆς 20 Φεβρουαρίου/5 Μαρτίου 1912, δι' ἧς ἀκριβῶς διενέμετο μετὰ τῶν δύο κρατῶν ἡ Μακεδονία μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, χωρὶς οὐδὲ μνεῖα νὰ γίνεταί τῆς Ἑλλάδος. Ἡ συνθήκη αὕτη μάλιστα περιεῖχε εἰδικὸν ὅρον νὰ κοινοποιηθῇ μόνον πρὸς τὸν τσάρον τῆς Ρωσίας. Ἡ σκληρὰ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ὅμως ἠνάγκασε τότε τοὺς ὁμογαλάκτους αὐτοὺς λαοὺς νὰ ζητήσουν (Μάιος 1912) τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον, καθὼς ἀνεγράφη ἤδη.

Ἡ πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου προπαγανδιστικὴ προσπάθεια τῆς Γιουγκοσλαβίας ἐκδηλοῦται κυρίως διὰ τῆς ἐκδόσεως και κυκλοφορίας τοῦ βιβλίου τοῦ καθηγητοῦ Τριγιεγκόρσκυ ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ γιουγκοσλαβικαὶ μειονότητες τοῦ ἑξωτερικοῦ» (1938). Οὗτος ἀναβιβάζει τοὺς ἐν Ἑλλάδι Σέρβους κατὰ τὸ 1938 εἰς 250.000 και ἀπαιτεῖ τὴν πόλιν τῶν Σερβίων ὡς σερβικὴν, ἐκ τοῦ ὀνόματός της πιθανόν, ἀλλὰ και τὴν Θεσσαλονίκην, ἐξικνεῖται δὲ ἀκόμη μέχρι τῆς πόλεως Σεργῶν, διότι τὸ 1350 κατελήφθη ὑπὸ τοῦ τσάρου Στεφάνου Ντουσιάν!

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Παρέμβσεις του κομμουνισμού. Γεγονότα 1921 - 1939

Ι. 'Ο κομμουνισμός αξιοποιεῖ δι' ἑαυτὸν τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Φεντεραλισταί. Βαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ 'Ομοσπονδία. 'Ο κομμουνισμὸς ἐπιβλήθει· εἰς τὴν Ρωσίαν δὲν ἦτο δυνατόν ἐν τῇ ἐπαναστατικῇ πορείᾳ του νὰ μὴ στραφῇ πρὸς νότον.

Ἐν Βουλγαρίᾳ ἀπὸ τοῦ 1919 οἰστώνται κομμουνιστικά συνθήματα μετὰ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου τοῦ σοσιαλκομμουνιστοῦ Χατζηγητήμοφ. Οὗτος θεωρούμενος πρόδρομος τῶν Φεντεραλιστῶν ἐξηλύθη ἀπὸ στέλεχος τῆς Ε.Σ.Μ.Ε.Ο., ὁμοῦ μετὰ τοῦ Βλάχωφ, εἰς πρωτοπόρον τοῦ κομμουνισμοῦ. Εἰς τὸ βιβλίον του «'Οπίσω εἰς τὴν αὐτονομίαν» ἀγνοεῖ ἐντελῶς τὴν μακεδονικὴν ἐθνότητα καὶ χρησιμοποιῶν τὰ συνήθη κομμουνιστικά ἐπιχειρήματα τονίζει ὅτι «ἡ Μακεδονία πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀνεξάρτητον κράτος περιλαμβάνον ὅλας τὰς μακεδονικὰς χώρας». Τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα Βουλγαρίας, ἀποτελούμενον φυσικὰ ἀπὸ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀνεδράφησαν μετὰ τὰ πανσλαβιστικά σχέδια καὶ τὰ ὄνειρα τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας, εὐθύς ἀπὸ τῆς γενέσεώς του ἐναγκαλίζεται τὰς ὑπερλαϊστικὰς βουλγαρικὰς βλέψεις ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Ἡ ἐμφάνισις ὁμῶς τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν πρέπει καὶ νὰ συγκαλύπτεται καὶ νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τοὺς συνήθεις ἀστικoὺς τρόπους ἐκδηλώσεως. Οὕτω τὸ 1921 ἱδρύεται ἐν Σόφίᾳ ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Β. νέον κομιτάτον, ἡ Φεντεραλιστικὴ Μακεδονικὴ 'Οργάνωσις (Federation= 'Ομοσπονδία). Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ τῶν Φεντερασιῶν διὰ τὸν κομμουνισμόν, ἐνῶ ἀργότερα ἐμφανίζεται οὗτος παγκοσμίως μετὰ τὰ 'Εργατοαγροτικά Μέτωπα καὶ τέλος μετὰ τὰ Πατριωτικά Μέτωπα. Τὸ προεδρεῖον τοῦ κομιτάτου αὐτοῦ ἀπετέλεσαν οἱ Νίκο Γιουρνούκωφ

καὶ Πέτερ Τσαοῦλεφ. Ὡς σκοπὸς τοῦ διεδηλώθη ἡ ἀπελευθέρωσις ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας καὶ ἡ ἐνοποίησίς της εἰς κράτος ὑπὸ τὴν «Βαλκανικὴν Κομμουνιστικὴν Ὁμοσπονδίαν» ἡ ὁποία ἐκνοφορεῖτο τότε εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κομιντέρν, τῆς ὁποίας γραμματεὺς ἦτο ὁ ἀποθανὼν τὸ 1950 Βούλγαρος κομμουνιστὴς ἡγέτης Δημητρώφ, πρωτεύουσαν δὲ θέσιν κατεῖχεν ὁ ἀποβιώσας τὸ ἴδιον ἔτος ἐπίσης Βούλγαρος κομμουνιστὴς ἡγέτης Κολλάρωφ, διατελέσας ἀργότερον καὶ οὗτος γραμματεὺς τῆς Κομιντέρν. Ἡ ἡγετικὴ θέσις τῶν Βουλγάρων κομμουνιστῶν εἰς τὴν Κομιντέρν ἐξηγεῖ πολλὰ ἐκ τῶν μετέπειτα γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἔχουν σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν ζητημάτων.

Τὸ πρόγραμμα τῶν Φεντεραλιστῶν διὰ μίαν αὐτόνομον Μακεδονίαν εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι τὸ πρόγραμμα τοῦ βουλγαρικοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὥς κυβέρνησις ἤδη τὸ ἀκολουθεῖ.

Ἡ Ρωσία καὶ ὡς κομμουνιστικὴ ἐναγκαλίζεται τὴν Βουλγαρίαν ἀκριβῶς διότι καὶ τὸν κομμουνισμόν ἐν τῇ διεθνῇ πορείᾳ τοῦ τὸν βαυκαλίζει ἡ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἡ ὁποία τὸν κατευθύνει πρὸς τὴν ἀνατολικὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου. Τὸν Ὀκτώβριον 1918 μία διάσκεψις ὀνομασθεῖσα «Παμβαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ Διάσκεψις», ἄγνωστον μὲ ποίους ἀντιπροσώπους ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς, διεκήρυξεν ὅτι: «Τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Βαλκανικῆς ἀποκαλύπτοντα τοὺς ἀληθεῖς σκοποὺς τῆς ἐθνικὸφρονος πολιτικῆς τῶν Σέρβων, Βουλγάρων, Ἑλλήνων, θὰ ὑποστηρίξουν δι' ὅλων τῶν δυνάμεων τὸν ἀγῶνα τῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν των καὶ θὰ ἐργασθῶν νὰ ἀπαλλάξουν τὸ ἐθνικὸν κίνημα τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν γειτονικῶν χωρῶν καὶ νὰ τὸ ὁδηγήσουν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως Σοβιετικῆς Δημοκρατίας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ὁμοσπονδιακῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας τοῦ Αἵμου». Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ὀριμάσει εἰσέτι ὁ διαλεκτικὸς καὶ ιστορικὸς ὕλισμός ὡς κοσμοθεωρία τοῦ μαρξιστικοῦ (λενινιστικοῦ) κόμματος ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπεκράτει πλήρης σύγχυσις ἐν Βαλκανικῇ ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀναμιγνυομένου μὲ σοσιαλιστικοὺς δραματισμοὺς τῶν διαφόρων «Φεντερασιόν» τὰς ὑποίας ἵδρυνον ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ Ἑβραῖος τυπογράφος Ἀβραὰμ Μπεναρόγια καὶ ὁ ἐπίσης Ἑβραῖος Ρακόφσκυ μὲ τὴν βουλγαρικὴν Σοσιαλιστικὴν Ὁμάδα.

Τὸ 1922 ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κομιντέρν ἡ ἵδρυσις Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας μὲ γραφεῖον εἰς Σόφιαν καὶ μέλη αὐτῆς τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Γιουγκοσλαβίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Διὰ τὸν Μάϊον - Ἰούνιον 1922, ἐπικειμένης συγκλήσεως συνεδρίου τοῦ Κ.Κ.Βουλγαρίας ἐν Σόφιᾳ, ὠρίσθη συγχρόνως ὑπὸ τῆς Κομιντέρν καὶ σύγκλησις τοῦ πρώτου συνεδρίου τῆς Β.Κ.Ο. καὶ ἐκλήθησαν τὰ κομ-

μονιστικά κόμματα—μέλη ν' αποστείλουν αντιπροσώπους. Έκ μέρους τοῦ Κ.Κ. Ελλάδος παρέστη ὁ Πιτσόπουλος. Κατὰ τὸ συνέδριον τῆς Β.Κ.Ο. ἐτέθη διὰ πρώτην φορὰν ζήτημα αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης» χωρὶς καὶν προειδοποίησιν ἢ ἀναγραφὴν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Οἱ Βούλγαροι ἐκπρόσωποι, ὑποστηρίζαντες τὴν πρότασιν, ἐδικαιολόγησαν αὐτὴν ὡς ἀπορρέουσαν ἐκ τῆς ἀνάγκης «νὰ προσελκύσουν, αὐτοὶ οἱ Βούλγαροι κομμουνισταί, τοὺς ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης συρρεύσαντας εἰς Βουλγαρίαν πρόσφυγας, διότι ὅλοι αὐτοὶ ἄλλως θὰ ἐνετάσσοντο εἰς τὴν Β. Μ.Ρ.Ο.» Ὁ Πιτσόπουλος, ἀπροετοίμαστος τελείως, ἐζήτησεν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος δι' ἄλλο συνέδριον. Τὸ ἴδιον ἐζητήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Γιουγκοσλάβου ἐκπροσώπου, ὑποστηριχθέντος ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐνῷ οἱ Ρουμάνοι ἔμειναν σὺνδέτεροι, ἐπιτευχθείσης ἐπὶ τέλους ἀναβολῆς λήψεως ἀποφάσεως.

Ἡ Κομιντέρν, διευθυνομένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου Γεν. Γραμματέως τῆς, δὲν ἐλησμόνησε φυσικὰ τὸ θέμα, ἀλλὰ ἐκάλεσε διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος νέαν διάσκεψιν τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, ἣτις καὶ συνήλθε πράγματι τὸν Ἰούνιον 1923 εἰς Σόφίαν καὶ πάλιν. Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν βεβαίως περιλαμβάνετο καὶ τὸ θέμα τῆς αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Χαρακτηριστικὸν τῆς πλήρους συγχύσεως καὶ πλάνης ἣτις ἐπεκράτει μετὰ τὴν τῶν ἐλληνικῶν ἀστικῶν κομμάτων περὶ κομμουνισμοῦ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἡ ὁποία ἀκόμη καὶ σήμερον παρατηρεῖται εἰς πολλὰς περιπτώσεις, εἶναι ὅτι ἐνῷ ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλλήνος κομμουνιστοῦ ἀντιπροσώπου Σταυρίδη εἰς Σόφίαν ἵνα παραστῇ εἰς τὸ συνέδριον αὐτό, ὅχι μόνον δὲν τὸν παρημπόδισε, ἀλλὰ τὸν διηυκόλυνε διὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῇ συστάσει τοῦ ἀειμνήστου δραματιστοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου ὁ ὁποῖος συνέχευε τὸν κομμουνισμόν μὲ τὸν σοσιαλισμόν τῆς ἰδίας του πίστεως καὶ ἐθεώρει τὰ Κ.Κ. ὡς πατριωτικὰ κόμματα ἐθνικοῦ πάντοτε περιεχομένου.

Τὸ Κ.Κ.Β. τότε ἦτο τὸ ἀρχαιότερον Κ.Κ. τῶν Βαλκανίων μέλος τῆς Κομιντέρν, περιλαμβάνον 60.000 μέλη καὶ οἱ Βούλγαροι κομμουνισταί ἠγέται Βασίλ Κολλάρωφ, Χρήστο Καμπατζίφ, Μπλαγκόεφ, Γεώργη Δημητρώφ, Λουκάνωφ κ.λ.π., ὡς παλαιοὶ ἀγωνισταί, ἀπήτην τὴν κηδεμονίαν τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Συνέταξαν οἱ ἴδιοι λοιπὸν τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τοῦ συνεδρίου, καὶ δὲν ἄφησαν πρωτοβουλίαν εἰς τὰ λοιπὰ νεοσύστατα κόμματα διὰ τὴν συζήτησιν ὀργανωτικῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἀλλωστε τὰ ἄλλα κόμματα καὶ ἰδιαιτέρως τὸ Κ.Κ.Ε. ἐτύγγανον ὑπὸ τὸν διαρκῆ ἑλεγχον καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ Κ.Κ.Ε.Σ.Σ.Α., καθὼς ἀποκαλύπτει ὁ Σταυρίδης. Οἱ Βούλγαροι κομμουνισταί μέλη τοῦ συνεδρίου ἔθεσαν τὸ ζήτημα τῆς αὐτονομί-

σεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης μετὰ ὁμότητος καὶ ἐπιμονῆς ἀμέσου ἐπιλύσεώς του, καθὼς εἶχον πράξει καὶ κατὰ τὸ πρῶτον συνέδριον τὸ παρελθὸν ἔτος, μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε δικαιολογίαν ὅτι μὲ τὸ σύνθημα αὐτὸ θὰ κατέκτων τοὺς ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης πρόσφυγας εἰς Βουλγαρίαν, οἱ ὅποιοι παρεσύροντο ἀπὸ τὸ κομιτάτον τῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Πρωτογέρου.

Εἰς Ἑλλήν κομμουνιστῆς, εἰς στιγμὰς εἰλικρινοῦς ἀπολογισμοῦ τῆς ἀνθελληνικῆς δράσεως τοῦ κόμματός του, σχολιάζων τὴν πτωχὴν αὐτὴν αἰτιολογίαν μιᾶς τεραστίας σημασίας ἀποφάσεως διηρωτᾶτο καὶ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος τὰ ἑξῆς : Οἱ πρόσφυγες αὐτοὶ τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὅτι ἐπιζητεῖ νὰ παρασύρῃ τὸ Κ.Κ.Β., διὰ νὰ φύγουν ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης θὰ ἦσαν ἀσφαλῶς Βούλγαροι 100 % ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἄλλως δὲν θὰ κατέφευγον εἰς Βουλγαρίαν. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἦσαν Βούλγαροι θὰ ἤθελαν φυσικὰ προσάρτησιν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης εἰς Βουλγαρίαν· διατὶ νὰ ἀρκεσθοῦν ἄραγε μόνον εἰς τὴν αὐτονόμησιν; Ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος ποὺ φαίνεται δὲν εἶχεν ἀποβάλλει κάθε ἔχνος ἑλληνικοῦ αἵματος ἀπὸ τὰς φλέβας του, λαμβάνει τὴν ἀπάντησιν εἰς τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῆς δράσεως τῶν ποικίλων κομιτάτων, τὰ ὁποῖα συνεκρότησε καὶ κατήθυνεν ὁ Σλαβισμὸς κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀποφασισμένος νὰ τὴν μεταβάλῃ διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου εἰς σλαβικὴν χώραν. Ἦδη ὁ κομμουνισμὸς πράττει ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ δι' ἄλλων μέσων καὶ συνθημάτων.

Τὸν ἴδιον χρόνον ἐξεργάγη ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ κατὰ τῆς κυβερνήσεως Σταμπολίνσκου ἐπανάστασις τοῦ Τσαγκῶφ, καὶ τὸ κομμουνιστικὸν συνέδριον διελύθη ὥσάν «γιάφκα» λωποδυτῶν οἱ ὅποιοι σπεύδουν νὰ ἐξαφανισθοῦν ἅμα τῇ ἐμφανίσει ἀστυνομικοῦ ὁργάνου.

II. Γεγονότα 1923. Κίνημα Τσαγκῶφ. Αἱματηραὶ συγκρούσεις Κ.Κ.Β. καὶ Β.Μ.Ρ.Ο. Ἐφ' ὅσον τὴν ἀρχὴν ἐν Βουλγαρίᾳ κατεῖχεν ὁ ἀριστερίζων ἀγροτικὸς ἡγέτης Σταμπολίνσκου ὑποστηριζόμενος καὶ ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Β., ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. εὗρίσκετο ἐν διωγμῷ καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Πρωτογέρου ἐκρατοῦντο εἰς τὰς φυλακάς.

Τὴν 8ην Ἰουνίου 1923 ὁ μετέπειτα πρωθυπουργὸς Τσαγκῶφ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., τῆς Ἐνώσεως Ἐφένδρων Ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου, τελοῦντος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ στρατηγοῦ Βούλκωφ, ἀνέτρεψε τὴν κυβέρνησιν Σταμπολίνσκου, τὸν ὁποῖον καὶ ἐξετέλεσεν ἀργότερα, καὶ ἀπληλευθέρωσε τοὺς Ἀλεξάνδρου καὶ Πρωτογέρου.

Οἱ κομμουνισταί, ἐφ' ὅσον κατ' ἀρχὴν δὲν ἐστράφη κατ' αὐτῶν ἡ νέα κυβέρνησις Τσαγκῶφ, ἐτήρησαν καιροφυλακτικὴν πολιτικὴν ἐκ τῆς ὁποίας ἤλπισαν νὰ καρπωθοῦν πολιτικὰ ὠφέλη, λόγῳ τῆς φθορᾶς τὴν ὁποίαν θὰ ὑφίστατο τὸ ἀγροτικὸν κόμμα. Ἠπατήθησαν ὅμως διότι ἐνῶ οἱ ἀγροτικοί, παρὰ τὸν φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ των, τῆς διαφυγῆς στελεχῶν τοῦ κόμματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τῆς φυλακίσεως πλείστων ἐξ αὐτῶν, ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὰς

ἀρχάς των, ἀντιθέτως ὁ Τσαγκώφ εὐθὺς ὡς ἐσταθεροποιήθη εἰς τὴν ἐξουσίαν ἡτοιμάζετο νὰ καταφέρῃ πλῆγμα κατὰ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος. Τὸ Κ.Κ.Β. προλαμβάνον τὰ γεγονότα καὶ ἐλπίζον εἰς ἐπικράτησιν, ἐξωθεῖ τοὺς ὁπαδούς του, τὸν Ὀκτώβριον 1923, εἰς ἐπανάστασιν, αὕτη ὅμως ἀπέτυχε καὶ συνετοίβη κυριολεκτικῶς μὲ βιουτάτας ἀπωλείας συμποσσομένης εἰς 25.000 νεκρούς, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων μάλιστα ἦσαν νέοι φοιτηταί, μαθηταί, διανοούμενοι καὶ ἐργάται. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. μὲ τὰ ἔμπειρα εἰς σφαγὰς ἀόπλων μέλη της ὑπεστήριξε μετὰ φανατισμοῦ τὴν κυβέρνησιν Τσαγκώφ καὶ ἐβάφη ὁλόκληρος εἰς κομμουνιστικὸν αἷμα. Οἱ κομμουνισταὶ ἀρχηγοὶ Δημητρώφ καὶ Κολλάρωφ μόλις διεσώθησαν εἰς Ρώσϊαν, ὑποχωροῦντες ὑπὸ τὴν κάλυψιν μαχομένων τμημάτων, ἐνῷ ὁ Καμπιτζιέφ ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακὰς ὅπου καὶ ἀπέθανεν.

Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι χρήσιμα διὰ τὴν μελέτην μας διὰ νὰ καταδείξουν τὸν ποταμὸν αἵματος ὁ ὁποῖος χωρίζει τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ τὸ Κ.Κ.Β., τὸ ὅποιον ὅμως οὐδαμῶς ἐμποδίζει τὴν συνδιαλλαγὴν αὐτῶν ὅταν πρόκειται περὶ κοινοῦ σκοποῦ, ὅπως θὰ ἴδωμεν ἀμέσως κατωτέρω. Ἀφ' ἑτέρου ἀποδεικνύουν τὴν βαθεῖαν διείσδυσιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐντὸς τῆς βουλγαρικῆς κρατικῆς μηχανῆς, ὥστε νὰ θεωρῆται καὶ χρησιμοποιῆται ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ καὶ μετέπειτα προέδρου τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως Τσαγκώφ ὡς εὐθὺς δυνάμις. Ἀτυχῶς δι' αὐτὸν ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δυνάμις αὕτη ἔχει συγχρόνως καὶ τεράστια μειονεκτήματα, ὅπως ὅλοι οἱ παρακρατικοὶ παράνομοι ὁργανισμοὶ λόγῳ τῶν ἀπαιτήσεών των νὰ διευθύνουν αὐτοὶ τὰ γεγονότα, ὅπως ἴδωμεν ἐπίσης ἀμέσως κατωτέρω.

Τὸν Δεκέμβριον 1923 συνήρχοντο εἰς Μόσχαν συνέδρια τοῦ Κ.Κ.Ε.Σ. Σ.Α., τῆς Κομιντέρν καὶ τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Εἰς τὰ συνέδρια τῆς Κομιντέρν ὅσον καὶ τῆς Β.Κ.Ο. οἱ Βούλγαροι Δημητρώφ καὶ Κολλάρωφ ἐπέμειναν ἀνεκδότως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μακεδονίας καὶ Θρακίας. Ὑπεστήριζαν ὅτι τὰ γεγονότα τοὺς ἐδικαίωσαν εἰς τοὺς φρόνους των, διότι ἡ δυνάμις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἠνέχθη ἀπὸ τοὺς μεταστάτας καὶ οὕτω ἀπώλεσαν τὴν μάχην τοῦ Ὀκτωβρίου. Προηγουμένως οἱ Βούλγαροι κομμουνισταὶ ἡγέται εἶχον εἰσηγηθῇ τὸ θέμα εἰς τοὺς Ρώσους ἀντιπροσώπους, «ειδικούς» βαλκανιολόγους, Δημήτρη Μανουίλσκυ (γνωστὸν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας του κατὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Η. Ε. 1945-1948) καὶ Ρακόφσκυ, πείσαντες αὐτοὺς περὶ τῆς ὁρθότητος τῆς γραμμῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπέμενον, καὶ τέλος ἡ πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ παρὰ τῆς Κομιντέρν καὶ παρὰ τῆς Β.Κ.Ο.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν τῆς Β.Κ.Ο. ἐξεδόθη ἀπὸ τῆς 19 Αὐγούστου 1924 μέχρι τοῦ 1932 ἡμερηεῖς εἰς ὅλας τὰς βαλκανικὰς γλώσσας, τὴν γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν. Ἡ ἡμερηεῖς αὕτη, ὑπὸ τὸν τίτλον «Βαλκάνσκα Φεντεράτσια» (Βαλκανικὴ Ὁμοσπονδία), διηρθύνετο ὑπὸ τοῦ Βλάχωφ, ἐ-

δημοσίευσε δὲ εἰς τὸ πρῶτον φύλλον τῆς τὸ μανηφέςτον τοῦ Μαΐου 1924 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Μόσχας ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος. Αἱ γαλλικαὶ καὶ γερμανικαὶ ἐκδόσεις τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς ἐφιλοξένησαν φιλοβουλγαρικὰς μελέτας τῶν Ἀνρὺ Μπαρμπύς, Γκαμπριέλ Περί, Ζὰν Ρισσάρ, Τέοντορ Λίμπκνεχτ, Κορὺτ Ρόζενφελντ, Ἀλβέρτου Ἀϊνστάϊν καὶ σωρείας ἄλλων διανοουμένων, τοὺς ὁποίους παρέσυρον εἰς τοὺς πλοκάμους των. Ἄλλη ἐφημερίς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Β.Κ.Ο. ἦτο ἡ «Μακεντόνσκο Ντέλλο» (Μακεδονικὴ Ὑπόθεσις) ἐκδιδομένη ἐν Σόφια ἀκόμη καὶ σήμερον, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὄργανον τῆς μόλις ἰδρυθείσης «Ἑνωμένης Μακεδονικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὄργανώσεως». Μέλη τῆς κοινῆς αὐτῆς ὁργανώσεως ὑπῆρξαν οἱ Βλάχωφ (ἀντιπρόεδρος τῆς γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως κατὰ τὴν περίοδον 1948-1951), Πάντσιο Πρασάροφ, Ρίζο Ριζόφ, Ντίμτσε Ζωγράφωφ, Τόντωρ Ζωγράφωφ ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας, ἐκ δὲ τῆς Βουλγαρίας οἱ Ἀλεξ. Μαρτούλωφ, Χρῖστο Καλαϊτζίεφ (ἤδη ἀρχηγὸς Μακεδονικῶν Ἀυτονομιστικῶν Ὄργανώσεων ἐν Βουλγαρίᾳ), Προδάκωφ καὶ Δημήτρη Σοῦρλεφ (ὑπουργὸς τῆς κομμουνιστικῆς Βουλγαρίας κατὰ τὸ 1947-1948).

III. Συμμαχία Β. Μ. Ρ. Ο. καὶ Κ.Κ.Β. Δολοφονίαι ἀρχηγῶν. Ἰβάν Μιχαήλωφ. Ὁ Ὑσαγκῶφ εὐθὺς ὥς ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν ἀγροτοκομμουνιστῶν, αἰσθανόμενος βαρυτάτην πίεσιν ἀπὸ τὰς ὑπερφιάλους ἀξιώσεις τῆς Β. Μ. Ρ. Ο. ἀξιούσης νὰ διευθύνῃ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς χώρας, ἔδειξε σημεῖα ἀνυπακοῆς καὶ προσπάθειαν περιορισμοῦ τῆς πολιτικῆς ἰσχύος τοῦ παντοδυνάμου κομιτάτου.

Οἱ Ἀλεξάνδρωφ καὶ Πρωτογέρωφ ἐπεδίωξαν τότε συμφωνίαν μὲ τὸν κομμουνισμόν. Ὁ Βλάχωφ γράφει (εἰς τὸ βιβλίον του «Ἀρθρα καὶ λόγοι 1945-1947», σελὶς 127): «Μοῦ ἐστάλη πρόσκλησις γραπτῶς ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ Ἀλεξάνδρωφ Μαντζάρωφ, Πιρλότσεφ καὶ Μόνεφ καὶ ἀνεχώρησα εἰς Μόσχαν μετὰ τοῦ Μόνεφ, γαμβροῦ τοῦ Ἀλεξάνδρωφ, μὲ ἀποστολὴν διπλωματικὴν διὰ τὴν πολιτικὴν ὑποστήριξιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. παρὰ τῆς Ρωσίας καὶ συνεργασίαν μὲ τὸ Κ.Κ.Β. Τὸ κομιτάτον ὑποχρεοῦτο νὰ ἀλλάξῃ τακτικὴν καὶ νὰ συνεργασθῇ μὲ ὅλους τοὺς φιλελευθέρους παράγοντας τῶν Βαλκανίων ἐναντίον τοῦ φασισμού».

Τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἡ Β.Κ.Ο. εἶχεν ἀποσπάσει ἀπὸ τὰ Κ.Κ. τὴν ἀπόφασιν τῆς αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἡτοιμάζετο δὲ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Β. ἀντεπίθεσις, ἐφ' ὅσον ἦτο δεδομένον ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἦσαν ἀσήμαντοι λόγῳ τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Ἐπῆλθε λοιπὸν συνεννόησις μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἡγετῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἀλεξάνδρωφ. Ἐν συνεχείᾳ ἐξητήθη ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἐκ τῶν ἰθυνόντων τῆς παλαιᾶς Ε. Μ.Ε.Ο. Πανίτσα, ὅστις καὶ εὗρίσκετο εἰς Σκόπια, καὶ ἐν ταυτῇ τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων τῶν ὁμόρων χωρῶν δι' ἄμμεσον κοινὴν ἐπίθεσιν κατὰ

τῆς Βουλγαρίας πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Τσαγκώφ. Λέγεται ὅτι ἡ Τσεχοσλοβακία ὑπεσχέθη τὸν ὅπλισμόν, ἡ δὲ Γαλλία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία τὴν ὑποστήριξιν πολιτικῶς τοῦ κινήματος. Τὸ ὅλον κίνημα θὰ ἐνεφανίζετο ὡς ἐργατοαγροτικὸν καὶ τοιαύτη κυβέρνησις θὰ ἐγκαθίστατο ἀρχικῶς.

Ἐπικόλουθον τῆς τοιαύτης στροφῆς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ὑπῆρξεν ἡ ἐκδοσις τὴν 6 Μαΐου 1924 ἐν Βιέννῃ μανιφέστον ὑπογεγραμμένου ἀπὸ τὸν Τσαούλεφ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ τοὺς Τόντωρ Ἀλεξάνδρωφ καὶ Ἀλεξ. Πρωτογέρωφ ἐκ μέρους τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., τὸ ὁποῖον διεκήρυττε τὸ δικαίωμα τῆς Μακεδονίας διὰ ἐλεύθερον καὶ αὐτοτελὴ πολιτικὸν βίον ἐντὸς τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεωδῶν τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας μὲ σύνθημα «ἀνεξάρτητος Μακεδονία καὶ Βαλκανικὴ Ὁμοσπονδία». Ἡ Κομιντέρν ἐξέδωκε μάλιστα ἀμέσως διαταγὴν πρὸς τὰ μέλη τῆς Β.Κ.Ο. νὰ συντρέξουν τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὴν προσπιθιδιάν της νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κυβέρνησιν Τσαγκώφ, μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐχώρουν εἰς τὴν ὑποδοχὴν κοινῆς δηλώσεως ὁμοῦ μετὰ τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους περὶ ἀνακηρύξεως τῆς αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἤδη ἀπόφασιν, τὸν Δεκέμβριον 1923, ἐν Μόσχᾳ.

Ἡ εὐθέως μετώπου συμμαχικὴ δρᾶσις κατὰ τοῦ Τσαγκώφ δὲν ἐπέπρωτο νὰ πραγματοποιηθῇ διότι φαίνεται ὅτι οὗτος πληροφορηθεὶς τὰ τεκταινόμενα ἔσπευσε νὰ καταστήσῃ ἐνήμερον τὴν Ἰταλικὴν κυβέρνησιν, ἥτις καὶ προέβη εἰς παραστάσεις πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν, ἐνδιαφερομένη δὴθεν διὰ τὴν ἀποτροπὴν γεγονότων, ἐνῷ πράγματι αὕτη ἡννόει περισσότερον τὴν κυβέρνησιν τοῦ Τσαγκώφ τῆς ὁποίας αἱ προγραμματικαὶ ἀρχαὶ κατέτεινον εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν εἰρήνης, πρᾶγμα ὅπερ ἐπέδωκε καὶ ἡ Ἰταλία. Ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς βουλγαρικῆς γνώμης, τῆς κυβερνήσεως Τσαγκώφ καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Βούλκωφ, οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀπεκήρυξαν τὴν 1ην Αὐγούστου 1924 τὸ μανιφέστον καὶ ἀπεκάλεσαν τοῦτο φενάκην, ἀρνηθέντες ὅτι τὸ ὑπέγραψαν. Οἱ Βούλγαροι κομμουνισταὶ εἰς ἀπάντησιν, ἐκδόσαντες τὸ βιβλίον τῶν «Οἱ προδότης τῆς μακεδονικῆς ὑποθέσεως», ἐδημοσίευσαν ἐν φωτοτυπία τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ἀλεξάνδρωφ καὶ Πρωτογέρωφ.

Οἱ ἀκροβατισμοὶ τῶν Ἀλεξάνδρωφ καὶ Πρωτογέρωφ ἔφερον αὐτοὺς εἰς δύσκολον θέσιν ἔναντι τῆς βουλγαρικῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῶν μελῶν τοῦ κομμιτάτου εἰσέτι. Κατὰ τὴν βουλγαρικὴν συνήθειαν ἐφαίνετο ἀναπόδραστος ἡ ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ ἐξιλαστήριον θῦμα πρὸς δικαιολογίαν τῶν πραγμάτων. Ὁ Πρωτογέρωφ πρῶτος συνέλαβε ἡ ἐπρόφθασε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν δολοφονίας τοῦ Ἀλεξάνδρωφ τὸ 1925 καὶ ἔσπευσε νὰ ταχθῇ ἀνεπιφυλάκτως ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν Τσαγκώφ. Ἐπηρεολούθησαν νέαι σφαγαὶ κομμουνιστῶν, εἰς τὸ Μιλάνον δὲ ἐφρονεύετο, τὸ 1926, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φεντεραλιστῶν Τσαούλεφ καὶ τέλος εἰς τὴν Βιέννην ὁ Πινίτσα, δολοφόνος τοῦ Σαφίρωφ.

Τὴν θέσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐντὸς τοῦ προεδρείου τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. διεξεδίκεσε ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, ἀπλοῦν μέλος τοῦ προεδρείου τοῦ κοινοβουλίου μέχρι τοῦδε, ὅστις καὶ κατηγοροῦσε δριμύτατα τὸν Πρωτογέροντα ὡς πρωτεργάτην τοῦ συμφώνου μετὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ δολοφόνον. Ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἐκκαθάρισις τῶν πρωτεργατῶν τοῦ μανιφέστου φαίνεται ἥτο ἀναγκαία ἢ τουλάχιστον ὁ προσωπικὸς ἐγωϊσμὸς καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ δὲν ἱκανοποιοῦντο εἰμὴ διὰ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ Πρωτογέροντα ἀπὸ τοῦ προσκήνιου τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐδολοφονεῖτο τὸ 1928 ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, πρωτοστατοῦντος τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πρωτογέροντα ἐσυνεχίσθησαν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. αἱ διενέξεις καὶ αἱ προστριβαὶ αἰτίνας πολλὴν συνήθως ἐφθάνον μέχρις ἀγῶνος ἐξοντώσεως μετὰ τῶν ἀντιπάλων μερίδων Μιχαηλοφικῶν καὶ Πρωτογεροφικῶν. Ἀρχικῶς ὡς διάδοχος τοῦ Πρωτογέροντα ἐπεβλήθη ὁ ἐκ Φλωρίνης ἀρχικομιτατζῆς Γεώργιος Ποπχρήστωφ, ὅστις ὅμως τὸ 1931, βαρυνθεὶς ἀπὸ τοὺς περὶ τὸ προεδρεῖον τῆς ὁργανώσεως ὀξεῖς ἀνταγωνισμούς, ἀνεχώρησεν εἰς Ἡνωμένης Πολιτείας Ἀμερικῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπανελθὼν εἰς Βουλγαρίαν τὸ 1940 παραμένει εἰς Σόφριαν, ὀργανοκοντοῦτης ἥδη, ἀσκῶν πάντοτε ὅμως ἐπιρροὴν μετὰ τῶν μελῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ θεωρούμενος σφοδρὸς ἀντικομμουνιστής. Οὕτως ἀφῆθη τὸ ἔδαφος ἐλεύθερον διὰ τὸν Μιχαήλωφ, ἀναγνωρισθέντα ἀρχηγὸν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. με ἐνεργητικὸν δύο φόβους ἀρχηγῶν κοινοβουλίου, τοῦ Ἀλέκο Βασίλεφ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Πρωτογέροντα.

Τὴν 19ην Μαρτίου 1934, κατόπιν πραξικοπήματος, ἐπεκράτησεν ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ Σ.Β.Ε.Ν.Ο. ὑπὸ τοὺς Δαμιάν Βέλτσεφ καὶ Κίμων Γεωργίεφ καὶ ἐσχηματίσθη ἡ κυβέρνησις Γεωργίεφ δημοκρατικοῦ, ἀγροτικοῦ, ἀριστεροῦ χαρακτῆρος, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπτυχθῇ πλέον ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. (Ὁ Κίμων Γεωργίεφ ἐσχημάτισε τὴν πρώτην βουλγαρικὴν κυβέρνησιν τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1944, διετέλεσε δὲ τὸ 1946 Ὑπουργὸς Ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς κομμουνιστικῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως).

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Μιχαήλωφ, ἐργασθεὶς μέχρι τοῦ 1934 ἐν ἀγαστῇ συμποσίᾳ μετὰ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, διέφυγεν εἰς Τουρκίαν ὅπου καὶ διέμενεν εἰς Πριγκηπονῆσι Κωνσταντινουπόλεως, ἐνῶ ἡ ὁργάνωσις περιέπεσεν εἰς ἀδράνειαν μέχρι τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὁ Μιχαήλωφ δὲν ἐπανῆλθεν εἰς Βουλγαρίαν, ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀνεβίωσε καὶ πολλὰ μέλη τῆς ὑπῆρξαν πρωτεργαταὶ σοβαρῶν γεγονότων, ἐνῶ ὁ ἴδιος παρέμεινε φιλοξενούμενος τοῦ Πάβελιτς εἰς Κροατίαν. Τὸ 1944 ἐνεφανίσθη εἰς Μακεδονίαν, ὁπόθεν ἐπανελθὼν εἰς Κροατίαν διέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἡνωμένης Πολιτείας Ἀμερικῆς, κρυπτόμενος ὑπὸ ψευδώνυμον διὰ τὸν φόβον ἐκδική-

σεως. Ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Πρωτογέρων θὰ ζητήσουν ἐκδίκησιν.

Ἄλλοι παράγοντες τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., οἵτινες διεξεδίκησαν τὴν ἀρχηγίαν μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Πρωτογέρων, ἦσαν ὁ ἐξ Ὀχρίδος ἐφεδρὸς λοχαγὸς τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ Πέτρο Σιαντάνωφ, ἥδη 65 ἐτῶν, ἐφησυχάζων εἰς Σόφίαν καὶ ὁ Πέτρο Τράϊκωφ (ἔτῶν 52) ἐκ Φλωρίνης ὅστις ἐπανειλημμένως ἔδρασεν ὡς κομιτατζῆς εἰς περιοχὴν Φλωρίνης. Ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἐδυσκολεύθη ὥπως τὸ 1944 εἰς Σκόπια ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Τίτο μὲ βαθμὸν συνταγματάρχου, ἀπὸθεν ἔφυγε τὸ 1947 καὶ διαμένει ἤδη εἰς Σόφίαν, θεωρούμενος ἰσχυρὰ προσωπικότης. Τὰ αἷτια τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Τράϊκωφ ἀπὸ Σκόπια δὲν ἐγνώσθησαν. Πλέον βέβαιον πρέπει νὰ θεωρηθῇ τὸ ὅτι προσῆλθε κάπως ἀργὰ εἰς τὸ νεοπαγὲς γιουγκοσλαβικὸν κατασκεύασμα, καὶ οἱ προτρέξαντες Κουλισσέφσκυ καὶ Βλάχωφ δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς «πρῶτον μεταξὺ ἴσων», ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ οἱ δύο αὐτοὶ δὲν ἱκανοποιοῦντο εἰς τὴν στενότητα τοῦ ὁρίζοντος τῶν Σκοπίων καὶ ἐχρεώσθη ἡ ἐπέμβασις τοῦ Τίτο διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἀποδοχὴ ἐκ μέρους τοῦ Βλάχωφ τῆς θέσεως τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Ὁμοσπονδιακῆς Βουλῆς.

IV. Κ.Κ.Ε. καὶ Μακεδονικὸν ζήτημα μέχρι τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου. Ἡ ληφθεῖσα ἐν Μόσχᾳ τὸ 1923 ἀπόφασις αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας προεκάλεσε πρῶτον ἀναστάτῳσιν μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Κομ. Κόμματος Ἑλλάδος. Πρῶτος διεφώνησεν ὁ Γιάννης Κορδάτος, διευθυντὴς τοῦ «Ῥιζοσπάστη», ὁ ὁποῖος ὑπεστήριζεν ὅτι: «Τὸ σύνθημα περὶ αὐτονόμου Μακεδονίας καὶ Θράκης εἶναι ἀνεδαφικόν, διότι ἤδη ἡ Μακεδονία ἐχωρίσθη εἰς τρία τμήματα καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας εἶναι ὅλοι Ἕλληνες, καθὼς γνωρίζω καὶ ἐγὼ προσωπικῶς. Ἐὰν οἱ Βούλγαροι κομμουνιστὰι θέλουν νὰ προσελκύσουν πρὸς ἑαυτοὺς τοὺς ἐκ Μακεδονίας πρόσφυγας ἢ τοὺς κομιτατζῆδες, αὐτὸ εἶναι ὑπόθεσις τοῦ Κ.Κ.Β., εἶναι ζήτημα τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Β., καὶ τὸ Κ.Κ.Ε., ὥπως καὶ τὰ ἄλλα Κ.Κ. τῆς Βαλκανικῆς, δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἐν τοιοῦτον σύνθημα, ἐπέμενεν ὁ Κορδάτος, ἂν εἶναι ἐπωφελὲς διὰ τὸ Κ.Κ.Β. εἶναι ὀλέθριον καὶ καταστρεπτικὸν διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ δὲν θὰ χαλάσωμεν τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ διορθώσωμεν τὴν γκάφην τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Β. ποὺ δὲν ἐβοήθησε τὸν Σταμπολίνσκυ καὶ ἔπειτα ἔκαμε μόνον τὸν ἐπανάστασιν». Ὁλως ἀντιθέτως, ὁ Σεραφεῖμ Μάξιμος ὑπεστήριζεν ὅτι «ἀνεξαρτήτως τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος, τὸ Κ.Κ.Ε. ὀφείλει νὰ πειθαρχήσῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου τῆς Κομιντέρν, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος, συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικὸν τῆς, δεδομένου ἄλλωστε ὅτι προφανῶς διὰ τῆς υἱοθετήσεως τοῦ συνθήματος τούτου πρόκειται νὰ προωθηθῇ ἡ ὑπόθεσις τῆς σοβιετοποιήσεως τῆς Βαλκανικῆς, διὰ τῆς σοβιετοποιήσεως πρῶτον τῆς Βουλγαρίας».

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸ 1922 ἀκόμη ὅτε τὸ πρῶτον ἐ-

τέθη ἐπισήμως τὸ ζήτημα τῆς αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἡσθάνθη μεγάλην στενοχωρίαν καὶ ἀμηχανίαν. Ἦδη ὁμως εὐρίσκετο πρὸ τῶν ἀποφάσεων τῆς Μόσχας, αἵτινες, ληφθεῖσαι συγχρόνως ὑπὸ τῆς Κομιντέρν (ἥον συνέδριον τῆς I' Λιεθνοῦς) καὶ τῆς Β.Κ.Ο., ἦσαν ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν ἑλληνικὸν κομμουνισμόν. Ὡς σημειωθῇ, διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι, ὅτι οἱ Γιουγκοσλάβοι ἀντιπρόσωποι εἰς τὴν Β.Κ.Ο. ἐπεφυλάχθησαν νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς προτάσεως κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ Δεκεμβρίου 1923, ἐνῶ ὁ Ἕλλην ἀντιπρόσωπος ἐπεδείξατο προθυμίαν καὶ σπουδὴν νὰ συμφωνήσῃ μὲ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστάς. Εἰς τὰς γενομένας μακρὰς συζητήσεις τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τινὰ τῶν μελῶν αὐτῆς, μὴ ἀντιλαμβανόμενα ὅτι ἀκριβῶς ἡ λήψις τῆς ἀποφάσεως συγχρόνως καὶ παρὰ τῆς Κομιντέρν ἐπέβαλε τὸν ἀπόλυτον σεβασμὸν εἰς αὐτὴν καὶ ἀδυναμίαν ἐκ μέρους τῶν Κ.Κ., ὑποτεταγμένων εἰς τὴν ἀμείλικτον μαρξιστικὴν πειθαρχίαν, νὰ τὴν παραβοῦν ἢ τὴν ἀγνοήσουν, ἐπέμενον νὰ εἰσηγοῦνται τὴν ἐπιζήτησιν διευκρινίσεων ἐκ μέρους τῆς Κομιντέρν, ἐνῶ ἄλλα διεφώνησαν ριζικῶς καὶ ἀπρηνοῦντο πᾶσαν συνέχισιν τοῦ θέματος, διαβλέποντα τεράστιον κίνδυνον δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίν τοῦ κόμματος. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὑπεστήριζον ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐμφανισθῇ τὸ κόμμα μὲ τοιαῦτα συνθήματα πρὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὁμως ἦτο δεσμευμένον πολλαπλῶς ἀπὸ τὴν Κομιντέρν. Οὕτω εἶχεν ἀποδεχθῇ ὡς μόνιμον ἀπεσταλμένον τῆς Β.Κ.Ο. παρ' αὐτῇ, τὸ 1923, τὸν Βούλγαρον κομμουνιστὴν βουλευτὴν ἱατρὸν Μαξίμοφ, καταγόμενον ἐκ Πύργου Βουλγαρίας καὶ γνωρίζοντα ἄριστα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὅστις καὶ παρίστατο κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Κ.Ε., διαμένων μονίμως εἰς Ἀθήνας. Ἀφ' ἐτέρου ἐχρηματοδοτεῖτο συνεχῶς παρὰ τῆς Κομιντέρν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἰδίαν συνεδριάσιν της κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη ἀπόφασις διὰ τὸ Μακεδονικὸν θέμα εἶχεν ἀποφασισθῇ καὶ ἡ ἐτησίᾳ χρηματικὴ ἐπιχορήγησις τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς 30.000 χρυσὰ ρούβλια(=15.000 δολλάρια τότε). Ἐξ αὐτῶν δὲ 7.500 δολλάρια ἀπεστάλησαν διὰ τοῦ Σαργολόγου, ἀλλ' οὗτος τὰ ὑπεξήρесе καὶ τὰ ἐσπατάλησε μὲ τὴν Ρωσίδα γυναῖκά του.

Τὸ Κ.Κ.Ε. εὐρεθὲν πρὸ τῶν ἀνωτέρω συνθηκῶν, ἔλαβε παρὰ τῆς Κομιντέρν ρητὴν ἐντολὴν διὰ τὴν ἀνεπιφύλακτον ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως, πράγμα ὅπερ καὶ ἐγένετο διὰ ψηφίσματος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Συνεδρίου Ἀθηνῶν τῆς 26 Νοεμβρίου/3 Δεκεμβρίου 1924 δημοσιευθὲν τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1924 εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» ὡς μανιφέστον μάλιστα, παρὰ τὰς ὀξυτάτας συζητήσεις αἱ ὁποῖαι εἶχον καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποβολὴν ἐκ τοῦ κόμματος τῶν Ἀποστολίδου καὶ Κορδάτου. Τὸ ψήφισμα ἀνεγνώριζε τὸ δικαίωμα τῶν προλεταρίων τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης νὰ ἀποκτήσουν τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐλευθερίαν των, διεκήρυσεν δὲ σαφῶς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. «θὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν ἑνωση τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης εἰς ἐνιαία καὶ ἀνεξάρτητη κρατικὴ ὑπαρξιν». Κατὰ τὴν συνηθισμένην

κομμουνιστικήν μέθοδον, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπεκαλέσθη συνθήματα εἰρήνης καὶ προσεπάθησε νὰ δημιουργήσῃ περὶ αὐτὰ ἐν Ἑλλάδι ἀντιπολεμικὴν ἀτμόσφαιραν γράφων: «Δὲν μπορούμε νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τοὺς κατακτητικοὺς πολέμους ποὺ ξεσποῦν εἰς βάρος μας, ἐν ὅσῳ ἐξακολουθεῖ ἡ σημερινὴ κατὰστασι τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τῆς καταπίεσης τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀπὸ τὴν βαλκανικὴ καὶ τὴν τουρκικὴ μπουρζουαζία...».

Ὁ «Ριζοσπάστης», τὸ ἐπίσημον καθημερινὸν δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., διὰ δημοσιευμάτων του προσελάθει συστηματικῶς νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι νέος παγκόσμιος πόλεμος, φρικαλεώτερος ἀπὸ τὸν πρῶτον, θὰ ἐκσπύσῃ ὅπωςδὴποτε ἐὰν ἡ Ἑλλὰς δὲν σπεύσῃ νὰ θυσιάσῃ τὴ Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην. Καὶ τὴν προπαγάνδαν αὐτὴν δὲν τὴν ἐστιαμάτησεν οὔτε ὅταν οἱ Θεσσαλονικεῖς κομμουνισταὶ τῆς «Νέας Ὁμάδος» ἀπέδειξαν ὅτι ἡ αὐτονόμησις τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης δὲν ἀποτρέπει τὴν ἀπειλὴν τοῦ πολέμου, ἀλλ' ἀντιθέτως τὴν προκαλεῖ. Ἡ «Νέα Ὁμάς», ἀντιτιθεμένη εἰς τὴν αὐτονόμησιν, διεκήρυξεν ὅτι: «Τὸ ἐπιχείρημα τῆς αὐτονομήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποτροπῆς μελλοντικῶν πολέμων ἐκ μέρους γειτόνων ἀστικῶν κρατῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐπόθεσιν αὐτὴν, δεδομένου ὅτι τὸ νέον αὐτόνομον κράτος περιστοιχούμενον ὑπὸ τῶν αὐτῶν γειτόνων, εἶναι ἐπόμενο νὰ γίνῃ ὁ στόχος τῶν ἰδίων καὶ πάλιν κατακτητικῶν βλέψεων» (βλ. «Ριζοσπάστης» 25 Φεβρουαρίου 1925).

Ἡ περὶ αὐτονομίας ἀπόφασις ἐδημιούργει σοβαρώτατον πρόβλημα διὰ τὸν ἐργατοαγροτικὸν κυρίως πληθυσμὸν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἐὰν ἐπραγματοποιεῖτο ἡ αὐτονόμησις τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης τὶ θὰ ἐγένετο ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῶν, τὶ θὰ ἐγένετο ὁ μὲν πρὸ ὀλίγου ἐγκατασταθεὶς ἐκεῖ προσφυγικὸς πληθυσμὸς; Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Πουλιόπουλος εἰς ἄρθρον τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς Κυριακῆς, 14 Δεκεμβρίου 1924, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὸ μακεδονικὸ ἠφαίστειον» ἔσπευσε νὰ καθησυχάσῃ τὰ πνεύματα καὶ περὶ τούτου: «Ὁ ἐργατοαγροτικὸς πληθυσμὸς, ὁ προσφυγικὸς πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτα, οὔτε τοὺς κομιτατζήδες, οὔτε τὴν θηριωδίαν τὴν σατανικὴν τῶν Βουλγάρων. Ὅλοι αὐτοὶ θὰ δώσουν τὴν δυνατότητα εἰς τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν, ἀμέσως μετὰ τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, νὰ συγκροτηθῇ εἰς σοβιὲτ καὶ νὰ προβῇ εἰς τὸν ἀναδασμὸν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ὁ μόνος δυνατὸς τρόπος—ἔσυνέχισεν ὁ Πουλιόπουλος—γιὰ τὴ σωτηρίαν τους. Τὸ πρόβλημα τῆς διανομῆς τῶν γαιῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς ἐγκαταστάσεώς των, ποὺ σήμερον προκαλεῖ τὸν ἀλληλοσπαραγμὸν ντόπιων καὶ προσφύγων στὴ Μακεδονία θὰ λυθῇ μόνον ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς πρόσφυγες, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς ἐνιαίας καὶ

ανεξάρτητης Μακεδονίας θὰ συνέλθουν σὲ ἐθνικὰ συμβούλια προσφύγων καὶ χωρικῶν Μακεδονίας γιὰ νὰ κατανεύμουν ἀναμεταξύ τους τὶς γαῖες σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ φτωχοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ντόπιου καὶ προσφυγικοῦ».

Τὸ ἀτύχημα διὰ τοὺς ἡγέτας τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ὅτι οὔτε τὸ «ἀντιπολεμικὸ» ἐπιχείρημά των, οὔτε αἱ ἄφροντοι ὑποσχέσεις των πρὸς τοὺς ἐργάτας καὶ ἀγρότας τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης εἶχον ἀπήχσιν ὑπὲρ τῶν προδοτικῶν κατὰ τοῦ ἔθνους ἀποφάσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀντιθέτως ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ ἐκδηλωθοῦν ἀκμαῖα τὰ ἀγνὰ ἑλληνικὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Τὸ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν ἀπόφασίν του ταύτην ὑπετάχθη οὐσιαστικῶς εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ ἀποδέχεται ὅλας τὰς ἀξιώσεις του καὶ ἰδίως νὰ συνεργάζεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐπιδιώξεών του. Ἡ συνεργασία ἐπίσης τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., παρ' ὅλον ὅτι αὕτη διεσπάρσθη ἐν Βουλγαρίᾳ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ συμφώνου Τσαούλεφ - Ἀλεξάνδρωφ, διήρκεσεν ὀλόκληρον δεκαετίαν, καθ' ὅσον τοῦτο εἶχε σπεύσει νὰ δημιουργήσῃ ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην ἥτις διέθετε σημαντικὰ χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὸν ἀγῶνα της. Εἰς ἔκθεσιν τοῦ νομάρχου Φλωρίνης Πετρουλά, τὸ 1934, ἀναφέρεται ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἐχορηματοδοτεῖτο παρὰ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. (Ε.Μ.Ε.Ο.). Ἐὰν δὲν διαπιστοῦται ἀπὸ ἄλλην πληροφορίαν, πλὴν τῆς τοῦ νομάρχου, ὅτι ὁ παρὰ τῷ συνεδρίῳ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀντιπρόσωπος τῆς Γ' Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς Βίνγκλερ ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς συμπράξεως μετὰ τῆς Ε.Μ.Ε.Ο., καθίσταται ὅμως ἀδιάφυστος γραφόμενον εἰς τὰς στήλας τοῦ «Ριζοσπάστη», εἰς τὸ φύλλον τῆς 25ης Ἀπριλίου 1934. «Στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῶν καταπιεζομένων ἐθνοτήτων ἡ ἐργατιὰ καὶ ἡ ἀγροτιὰ τῆς Ἑλλάδος μποροῦν νὰ βροῦν πιστὸ σύμμαχον. Τὸ κόμμα πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ κίνημα αὐτό, νὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ ὀργανωθῇ. Αὐτὸ ἀφορᾷ, πρὶν ἀπ' ὅλα τὸ Μακεδονικὸν κίνημα, πού ἔχει γιὰ ὀργάνωσίν του τὴν Ε.Μ.Ε.Ο.». Τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ ὅποιον ἐνωρὶς ἐκυριάρχησαν οἱ «Κούτβηδες» (ἀπόφοιτοι τῆς ἐν Ρωσίᾳ κομμουνιστικῆς σχολῆς «Κούτβ»), ἐφήρμοσε φαίνεται τὸ ρωσικὸν ῥητὸν «ἡμπορεῖς νὰ περπατῇς καὶ μὲ τὸν διάβολον, ἕως ὅτου φθάσῃς εἰς τὴν ἄκρην τῆς γερύρας».

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1935 ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐγκατέλειπε δι' ἀποφάσεώς της, πανηγυρικῶς διαφημισθείσης, τὸ σύνθημα «γιὰ τὴν ἐθνικὴ αὐτοδιάθεσιν τῆς Μακεδονίας» καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔθηκε εἰς κυκλοφορίαν τὸ σύνθημα «τῆς ἰσοτιμίας καὶ ἰσοπολιτείας στὶς ἐθνικὰς μειονότητες Μακεδονίας καὶ Θράκης μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας». Ὁ λόγος τῆς τοιαύτης μεταβολῆς πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ μᾶλλον εἰς τὰ ἐπακολουθήσαντα πολεμικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα προλαμβάνονσα ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ προτιμᾷ τὴν μὴ ἐξασθέ-

νησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐλληνικοῦ μετώπου, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχεν ἐκδηλος ἡ πρὸς ἀντίστασιν διάθεσις τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους κατὰ παντός ἐπιδρομῆως.

Ὡς καταλείβει τῶν πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου γεγονότων καὶ ἐξελίξεων περίεξ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Σλαβισμὸς μετὰ μακροτάτην καὶ ἐπίμονον προσπάθειαν δύο περίπου αἰώνων ἐδημιούργησε μὲν τοὺς σλαβικοὺς λαοὺς τοῦ νότου εἰς ἀνεξάρτητα κράτη, ἔμεινε ὁμως καὶ πάλιν μακρὰν τῆς Μεσογείου θαλασσίας ὁδοῦ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, παρ' ὅλον ὅτι ὡσάν ὄραμα συνέλαβε τὴν πραγματοποίησιν τῶν προσπαθειῶν καὶ μόχθων του κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Μετὰ τὸν δεύτερον βαλκανικὸν πόλεμον, τοῦ 1913, καὶ τὴν πρώτην βουλγαρικὴν κατοχὴν τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας, διασχοῦντος τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, συνεπεία τῶν διαφοροποιήσεων αὐτίνες ἐπῆλθον εἰς τοὺς πληθυσμοὺς καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἥτις ἐπηκολούθησε, δυνάμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν παραίτησιν ἢ μᾶλλον ἀδυναμίαν τῆς σλαβικῆς πολιτικῆς πρὸς ἐνεργὸν δράσιν διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς Μεγάλης τῆς Ἰδέας. Διανύομεν ἄλλωστε κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τὸ μεταβατικὸν στάδιον τοῦ ρωσικοῦ κοιμμουνισμοῦ. Τὰ ἱστορηθέντα γεγονότα εἶχον ἀπομείνει εἰς τὸ θεωρητικὸν στάδιον τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ σλαβικοῦ κοιμμουνισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ μακεδονικοῦ χώρου, ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς θέσεως ἐκπηδᾷ καὶ πάλιν ἡ ἐπιθετικὴ μανία τῶν ἰδίων κρατῶν καὶ πολιτικῶν συγκροτημάτων διὰ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς κατὰ καὶ μετὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον δεινῆς πολιτικῆς καταστροφῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἐφαρπύσῃ τὰ ἴδια ἐκεῖνα ἐδάφη καὶ στρατηγικὰς ὁδοὺς διὰ τῶν ὁποίων θὰ πορευθῇ ὁ Σλαβισμὸς ὡς κοιμμουνισμὸς πλέον πρὸς τὴν κοσμοκρατορίαν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἡ βουλγαρική κατοχή ἐν Μακεδονίᾳ. Συνεργασία Κ.Κ.Ε. - Σ.Ν.Ο.Φ. - Β.Μ.Ρ.Ο.

Ι. Ἀρχική θέσις τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας. Ἐργάφη προηγουμένως ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἐγκαινιάζει τὸ 1935 πολιτικὴν δῆθεν ἐθνικόφρονα εὐθυγραμμίζον τὴν δρᾶσίν του πρὸς τὴν διεθνῇ πολιτικὴν τοῦ κομμουνισμοῦ, ὃ ὁποῖος παρηκολούθει ἀγρύπνως τὰ γεγονότα τῆς Ἀβησσυνίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιτικοὺς προσανατολισμοὺς τοῦ ἄξονος Βερολίνου - Ρώμης - Τόκιο, προετοιμαζομένου καταφανῶς πλέον διὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον. Αἱ διαθέσεις τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν κατὰ τῆς Ρωσίας ἦσαν γνωσταὶ φυσικά, δὲν ἦσαν ὅμως πλέον φιλικαὶ πρὸς αὐτὴν αἱ ἰταλικαὶ καὶ ἰαπωνικαὶ τοιαῦται, ὥστε θὰ ἦτο πράγματι μωρία διὰ τὴν Μόσχαν εἰς δὲν ἐσπευδε νὰ δώσῃ ἀναλόγους ἐντολὰς εἰς τὰ διάφορα Κομμουνιστικὰ Κόμματα. Ἡ Ἑλλὰς καταφανῶς ἦτο ἀποφασισμένη νὰ ἀμυνθῇ τοῦ πατρίου ἐδάφους κατὰ παντὸς ἐπιδρομῆς καὶ εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβεν ἀναλόγους ἐντολὰς. Πράγματι τὸν Σεπτέμβριον 1935 τὸ Κ.Κ.Ε. δι' ἀποφάσεως τῆς «4ης Ὀλομελείας τῆς Κ.Ε.» διεκήρυξεν ὅτι «μπροστὰ στὸν ἀμεσο κίνδυνον φασιστικῆς ἐπιδρομῆς, εἴτε ἄλλης μεγαλοῦμπεριαλιστικῆς ἀπειλῆς κατὰ τῆς ἐθνικῆς ἀκεραιότητος καὶ ἀνεξαρτησίας, θέτομε σὰν ὑπέροτατο καθήκον τὴν ὑπεράσπιση τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας».

Καθὼς ἤρξατο ἡ ἰταλικὴ εἰσβολὴ εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940, μεγαλειώδης καὶ πρωτοφανὴς ἔξαρσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπεδείκνυε τὴν ὁμόθυμον συμφωνίαν πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς κυβερ-

νήσεώς του ν' ἀρνηθῇ τὴν ὑποδουλώσιν των εἰς τὴν φασιστικὴν Ἰταλίαν. Τὸ Κ.Κ.Ε. μὴ δυνάμενον νὰ προῖξη ἄλλο τι, ἀποῦ μάλιστα εὐρίσκετο ἐν διαλύσει λόγῳ τῶν διασπάσεων τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπιτύχει εἰς τοὺς κόλπους του ἢ τότε κυβερνήσεις, ἐπεδίωξε διὰ δηλώσεων τοῦ ἀρχηγοῦ του Ζαχαριάδη νὰ ἐπιτύχη πολιτικὰ ἀφέλη. Οὔτω εἰς ἐπιστολὴν του δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν ἀθηναϊκὸν τύπον τὴν 2αν Νοεμβρίου 1940 ὁ Ζαχαριάδης γράφει: «σήμερα ὅλοι οἱ Ἕλληνες παλεύουμε γιὰ τὴ λευτεριά, τὴν τιμὴ, τὴν ἐθνικὴ μας ἀνεξαρτησία. Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας διεξάγει σήμερον ἕναν πόλεμον ἐθνικοαπελευθερωτικόν, ἐνάντια στὸ φασισμό τοῦ Μουσσολίνι...». Πόσον ὁμως διήρκεσεν αὐτὴ ἡ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπέδειξαν τὰ γεγονότα.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀργότερα ἀνακαλύπτει κατακτητικὸς σκοποὺς εἰς τὸν πόλεμον ἐκείνον καὶ ὀπίκει τὸ σύνθημα: «(Ὁ) ἑλληνικὸς στρατὸς πρέπει νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ σύνορά του καὶ νὰ διεξαγάγῃ ἐκεῖ ἀμυντικὸν ἀγῶνα». Ἡ Ρωσία τὴν ὥρᾳ ἦτο σύμμαχος τοῦ Ἀξονος βεβαίως, καὶ οἱ χαμιωλέοντες ἤλλαξαν καὶ πάλιν χρώμα. Οἱ ψίθυροι καὶ αἱ ἀπαισιόδοξοι προβλέψεις τῶν στρατευομένων κομμουνιστῶν ἐνεφανίσθησαν μετ' ὀλίγον εἰς ἐντύπους προκηρύξεις «ρίψατε τὰ ὅπλα». Φυσικὰ οἱ Ἕλληνες δὲν ἔρριψαν τὰ ὅπλα. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὁμως τὸ ὅποῖον διαμαρτυρεῖται διαρκῶς ὅτι ἐμφανίζονται εἰς βάρος του πλαστογραφημένα κείμενα, ἃς μᾶς δικαιολογήσῃ ποῖος ἔρριψε τὰς προκηρύξεις αὐτὰς εἰς τὸ ἡρωϊκὸν ἐκεῖνον στρατεύμα καὶ ποῖον ἄλλον ἐξυπηρέτουν τὰ προδοτικὰ αὐτὰ σύνθηματα καὶ ὁ πεμπτοφασιστικὸς ψιθυρισμὸς τῆς ὀργανωμένης ἀπαισιοδοξίας ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς συμμάχους τοῦ πάτρωνός του Κ.Κ.Ε.Σ.Σ.Α.: «Ὅταν ἡ Ἑλλὰς κατελήφθη ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐπηρεαζομένησαν νέοι ρωσικοὶ προσανατολισμοὶ συνεπεῖα τῆς ἐπιθέσεως τῆς Γερμανίας κατὰ τῆς Ρωσίας. Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ὁμως δὲν ἐδυσκολεύθησαν νὰ μεταβάλουν συνθήματα.

Αἱ δύο σλαβικαὶ χώραι τῆς Βαλκανικῆς, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία, ἐρωτοτρόπησαν, ὡς γνωστόν, ἐπὶ μακρὸν πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ Ἀξονος καὶ τελικῶς προσεχώρησαν εἰς αὐτόν, δύναται δὲ νὰ κριθῇ πλέον ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ὅτι ἡ στάσις των αὕτη ἐξυτηρέτησεν ἀπολύτως τὰ ρωσικὰ συμφέροντα, δεδομένου ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Ρωσία ἦτο σύμμαχος τῆς Γερμανίας. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὴν 12ην Νοεμβρίου 1940, κατὰ τὴν συνάντησιν Χίτλερ — Μολότωφ καὶ τὴν ὁριστικὴν συνθήκην τῶν ὅρων τῆς ρωσογερμανικῆς συμμαχίας, ἀνεγνωρίσθη εἰς τὴν Ρωσίαν, κατόπιν ἐπιμονῆς της, τὸ δικαίωμα ὅπως παρᾶσχη εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐγγύησιν τῆς ἀνεξαρτησίας της καὶ ἔχει προέχουσιν ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτῆς. Ἀργότερον, ἐκ τῆς πλοκῆς τῶν ἱστορουμένων γεγονότων, θὰ καταφανῇ ὅτι παρὰ τὴν νέαν μεταβολὴν τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, ὡς ἐκ τῆς ἐναντίον της ἐπιθέσεως τῆς Γερμανίας καὶ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ πάσης ἐξαρτήσεως ἐξ αὐτῆς, μυστικαὶ ὁδηγαὶ συνίστων εἰς τοὺς

Ἑλλήνας κομμουνιστὰς τὴν συνεργασίαν μὲ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστικούς πράκτορας, συνεργαζομένους καὶ αὐτοὺς μὲ τὴν Β.Μ.Ρ.Ο., τῆς ὁποίας ἡ ἐκ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἐξάρτησις ἔχει πλέον ἀποδειχθῇ.

II. Ἡ βουλγαρικὴ πολιτικὴ κατὰ τὸ 1941 ὁδηγεῖται καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ δῶμα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Οἱ Βούλγαροι κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον, ἐπιλήσμονες γενόμενοι καὶ τῆς στοιχειώδους εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Ρώσους δημιουργοὺς των, ἐτάχθησαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Γερμανῶν διότι ἐπίστευον ὅτι διὰ τῆς νίκης αὐτῶν θὰ πραγματοποιήσουν τὰ ἐθνικά των ὄνειρα. Καὶ ἠττήθησαν βεβαίως τότε, ἀλλὰ χάρις εἰς τὰ ἀντιτιθέμενα συμφέροντα τῶν συμμάχων Δυνάμεων, ἀπερῦγαν σκληρὰς ἢ καὶ ἀπλῶς βαρείας κυρώσεις ὡς συνέπειαν τοῦ ἐγγχειρήματός των. Ἦδη, μὲ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, ἄπληστοι, ἀμετανόητοι, προσβλέποντες εἰς εὐκόλον λείαν, οὐδόλως ἐδυσκολεύθησαν νὰ ταχθοῦν πολὺ ἔνωρις καὶ πάλιν πρὸς τὸ μέρος τῆς Γερμανίας μὲ μοναδικὸν σκοπὸν πάντοτε τὴν ἀρπαγὴν τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἐκ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν δίκην τῆς Νυρεμβέργης προσωπικοῦ ἡ μερολογίου τοῦ Βουλγάρου πρωθυπουργοῦ Φίλωφ ἀποδεικνύεται ὅτι τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1941 οὗτος ἐκλήθη εἰς τὸ Σάιτςμπουργκ τῆς Γερμανίας ὑπὸ τοῦ Χίτλερ. Ἐκεῖ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς προσχωρήσεως τῆς Βουλγαρίας εἰς τὸ Τριμερὲς Σύμφωνον τοῦ προσεφέρθη ἡ ἐλληνικὴ Θράκη καὶ ἡ «Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου». Τὴν 7ην Ἰανουαρίου ὁ βασιλεὺς Βόρις δίδει τὴν συγκατάθεσίν του καὶ ζητεῖ διευκρινίσεις ὡς πρὸς τὰ ὅρια τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου. Τὴν 18ην Ἰανουαρίου φθάνει εἰς τὴν Σόφίαν ὁ Βούλγαρος πρεσβευτὴς εἰς Βερολίνον Δραγάνωφ, ὅστις ἀναφέρει εἰς τὴν κυβέρνησίν του ὅτι ὁ φὸν Ρίμπεντροπ τοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ Γερμανία δέχεται εἰς ἀντάλλαγμα τῆς συνεργασίας τῆς Βουλγαρίας τὴν παραχώρησιν εἰς αὐτὴν τῆς ἐλληνικῆς Θράκης ἀπὸ τοῦ Ἑβρου μέχρι τοῦ Νέστου. Ἡ βουλγαρικὴ βουλιμία δὲν ἱκανοποιεῖται ὅμως καὶ ἀπαιτεῖ μείζονας παραχωρήσεις. Τέλος, τῇ προσωπικῇ παρεμβάσει τοῦ Χίτλερ, ἡ Βουλγαρία προσχωρεῖ ὀριστικῶς εἰς τὸν Ἀξονα τὴν 1ην Μαρτίου 1941 ἱκανοποιουμένη διὰ τῆς γραμμῆς Ἑβρου - Στρυμόνος. Ὁ Φίλωφ γράφει ἐπὶ λέξει τὴν 1.3.1941 εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του : «Ὁ Ρίμπεντροπ καὶ ὁ Τσιάνο μοῦ ἐνεχείρισαν τὸ ἔγγραφον δυνάμει τοῦ ὁποίου θὰ λάβωμεν, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς τελικῆς ρυθμίσεως τῶν βαλκανικῶν συνόρων, τὴν ἔξοδον πρὸς τὸ Αἶγαϊον ἀπὸ τοῦ Ἑβρου μέχρι τοῦ Στρυμόνος. Τὸ γεγονός τοῦτο ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἀβυστηρῶς μυστικὸν καὶ δὲν θὰ ἀνεκοινοῦτο παρὰ μόνον μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῶν δύο κυβερνήσεων Γερμανίας καὶ Ἰταλίας».

Τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας στρατιωτικῆς συνεργασίας, ἥτις προηγῆθη τῆς πολιτικῆς τοιαύτης (8 Φεβρουαρίου 1941), περιῆλθεν ἐπίσης εἰς χεῖρας τῶν Συμμάχων. Ἐκ τούτου σημειοῦμεν τὴν λίαν καταφανῆ προσπάθειαν τῆς Βουλγαρίας ὅπως προσφέρῃ μὲν κάθε δυνατὴν διευκόλυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν

τῶν γερμανικῶν ἐπιθετικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀποφύγη ὅμως νὰ λάβῃ ἡ ἰδίᾳ μέρος εἰς αὐτάς, ὥστε νὰ δύναται ἐν οἰαδήποτε στιγμῇ νὰ ἀποφύγῃ τὰς συνεπειὰς ἐπικαλουμένη κατὰστασιν ἀνάγκης ἢ ἄλλο τι, ὅπως καὶ ἐγένετο αὐτῶς χάρις εἰς τὰς ἀντιθέσεις τῆς πολιτικῆς τῶν Συμμάχων. Τὸ 1ον κεφάλαιον τῆς συμφωνίας γράφει ὅτι ἡ Βουλγαρία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γερμανικῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐνδεχομένως κατὰ τῆς Τουρκίας, δὲν θὰ ἀναμιχθῇ μὲν κατὰ τρόπον ἐπιθετικόν, θὰ συντελέσῃ ὅμως διὰ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων της εἰς τὴν κατοχίρωσιν τῆς νέας τάξεως πραγμάτων εἰς τὰ Βαλκάνια. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας τὰ γερμανικὰ στρατεύματα εἰσελθόντα εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐπροχώρησαν καὶ ἐκτύπησαν ἐκ τῶν νῶτων τὴν μαχομένην Ἑλλάδα ἀκολουθούμενα ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους.

III. Ἡ γιουγκοσλαβικὴ πολιτικὴ τοῦ 1941. Τὰ προσκομισθέντα εἰς Νυρεμβέργην ἀποκαλυπτικά ἔγγραφα τοῦ γερμανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν εἶναι λίαν σαφῆ ὡς πρὸς τὴν γιουγκοσλαβικὴν σπουδὴν νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος διεκδικήσεις της. Τὴν 2αν Νοεμβρίου 1940, πέντε μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἰταλικὴν ἐπίθεσιν, ὁ πρωθυπουργὸς Ζβέτκοβιτς ἔδιδε σαφῆ ἐντολὴν εἰς τὸν Ναντίλο Γκρέγκοριτς, διευθυντὴν τοῦ ἡμεμισήμου πρακτορείου εἰδήσεων «Ἀβαλα», ὅπως μεταβαίνων εἰς Βερολῖνον βολιδοσκοπήσῃ τὰς γερμανικὰς διαθέσεις δι' ἐνδεχομένην προσχώρησιν τῆς Γιουγκοσλαβίας εἰς τὸν Ἀξονα. Ὡς βίσις συζητήσεως ἐτίθετο ἡ παραχώρησις τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ ἀναλόγου περιοχῆς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὅμως αἱ σοβαρώταται συνομιλίαι τῆς Γερμανίας μετὰ τῆς Ρωσίας δὲν ἄφηναν χρόνον εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἁρμοδίους δι' οἰαδήποτε ἄλλην συζήτησιν. Τέλος τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1941 ὁ Ζβέτκοβιτς μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας Μάροκοβιτς συνηντήθησαν μετὰ τοῦ Χίτλερ εἰς Μπέργκχοφ. Ἀλλὰ τώρα αἱ ἑλληνικαὶ νίκαι ἐν Ἀλβανίᾳ εἶχον ἀναγκάσει τὴν Γιουγκοσλαβίαν νὰ σκεφθῇ πλέον ὥριμα καὶ νὰ φανῇ κάπως διστακτικὴ εἰς περαιτέρω ἀνάληψιν ὑποχρεώσεων. Ἡ Γερμανία τότε ἀνεκοίνωσε τὰς πρὸς τὴν Βουλγαρίαν γερμανικὰς παραχωρήσεις, ἡ δὲ Γιουγκοσλαβία εὗρισκε δι' ἑαυτὴν ἀδικοιολόγητον νὰ μὴ συμμετάσχῃ εἰς τὴν διανομὴν τῆς λείας κατόπιν τῆς νέας θέσεως τῆς Βουλγαρίας. Συνεκλήθη εἰς Βελιγράδιον ἑκτακτον ὑπουργικὸν συμβούλιον, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀντιβασιλέως Πιούλου, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Κροάτης πολιτικὸς ἡγέτης Μάτσεκ καὶ τρεῖς ἄλλοι ὑπουργοὶ παρητήθησαν διαιρωνοῦντες. Τελικῶς, τὴν 25ην Μαρτίου 1941, ὑπεγράφετο εἰς τὸ ἀνάκτορον Μπελβεντέρε τῆς Βιέννης τὸ σύμφωνον προσχωρήσεως τῆς Γιουγκοσλαβίας εἰς τὸν Ἀξονα. Ὁ Ζβέτκοβιτς ἐπανερχόμενος εἰς Βελιγράδιον μετὰ τοῦ πρωτοεργάτου τῆς συμφωνίας Γκρέγκοριτς ἔλεγεν ἐν προφανεῖ ἐνθουσιασμῷ : «Εἶναι πλήρης ἡ ἐξασφάλις τῆς Θεσσαλονίκης. Αὕτη εἶναι ἡ μεγάλη εὐκαι-

ρία καὶ μεγάλη τύχη διὰ τὴν πατρίδα μας» (Ναντίλο Γκρέγκοριτς: «Ἐτσι ἐτελείωσεν ἡ Γιουγκοσλαβία»).

Εἶναι δίκαιον νὰ μὴ παραλείψωμεν ὅτι τὴν 27ην Μαρτίου ὁ γιουγκοσλαβικὸς λαὸς, περισσότερον μνήμων τῶν μυρίων ἐκδουλεύσεων τῆς Ἑλλάδος πρὸς αὐτόν, ἀνέτρεψε διὰ τοῦ στρατηγοῦ Σίμοβιτς τὴν κυβέρνησιν ἐκείνην καὶ ἤρνηθη τὸ σύμφωνον. Δέον ὅμως νὰ τονισθῇ ἡ παθολογικὴ ψύχωσις τῶν ἡγετικῶν παραγόντων τῆς Γιουγκοσλαβίας νὰ καλλιερگوῦν εἰς τὸ διηνεκὲς ἀπαιτήσεις διεκδικήσεων εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείπουν οὐτοπιστικὰς ἐπιδιώξεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἔλαβον τὴν συγκεκριμένην μορφήν τῶν πανσλαβιστικῶν σχεδίων μὲ τὴν νεότευκτον κατασκευὴν «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους.

Ἡ Γερμανία, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς κατὰ τῆς συμμάχου τῆς Ρωσίας ἐπιθέσεως καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν πληγὴν τὴν ὁποῖαν ἤνοιξεν ὁ νικηφόρος ἑλληνικὸς στρατὸς εἰς τὰ νῶτα τοῦ Ἀξονος, εἶχεν ἐπιτύχει σημαντικὴν πράγματι νίκην διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν ἀποφύσεων τῶν δύο σλαβικῶν λαῶν τοῦ νότου, τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, αἱ ὁποῖαι καὶ συνεφώνησαν διὰ τῶν πρωθυπουργῶν τῶν Ζβέτκοβιτς καὶ Φίλωφ εἰς τὴν διανομὴν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ τὴν παραχώρησιν εἰς μὲν τὴν Γιουγκοσλαβίαν τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ τῆς ἐνδοχώρας τῆς, εἰς δὲ τὴν Βουλγαρίαν ὀλοκλήρου τῆς λοιπῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀπὸ Στρυμόνος μέχρις Ἑβρου ποταμοῦ.

Ἡ Ρωσία παρηκολούθησε τὴν κατάστασιν σιωπηλῶς διότι ἱκανοποιεῖτο καὶ αὕτη ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπεκτάσεως τῶν δύο σλαβικῶν λαῶν. Τὰ Κ. Κ. ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν σιωποῦν ἐπίσης καθ' ὅλον τὸ στάδιον τῶν διαπραγματεύσεων ἢ μετ' αὐτὸ καὶ δὲν ἀντιδρῶν διὰ τὴν συνεργασίαν τῆς χώρας τῶν μὲ τὸν φασισμόν καὶ τοὺς μελανοχίτωνας.

IV. Χαρακτηριστικὰ τοῦ δημιουργηθέντος ὑπὸ τῶν Βουλγάρων status quo ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ. Τὰ ἐπελθόντα γεγονότα ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ (Μάρτιος 1941) καὶ ἡ κατ' αὐτῆς γερμανικὴ ἐπίθεσις ἀνατρέπουν τὴν κατάστασιν ἐν μέρει ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν Βαλκανικὴν. Αὕτη λαμβάνει ὡς τίμημα εἰς βάρος τῆς Γιουγκοσλαβίας, διὰ τὴν παρ' αὐτῆς πιστὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμφωνίας, τὴν σερβικὴν Μακεδονίαν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἔχοντος ἐπιδικασθῇ εἰς τοὺς Γιουγκοσλάβους τμήματος τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Στρυμόνος πρὸς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν χώραν, δικαίωμα ἰδρύσεως «Λέσχης» ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ «Κέντρων Συνδέσμων» — ὡς ἐλέγοντο, ἐνῶ ἦσαν κέντρα προπαγάνδας — εἰς Φλώριναν, Καστοριάν, Ἐδεσσαν καὶ Θεσσαλονίκην διὰ τὴν λοιπὴν περιοχὴν.

Ἀμα τῇ καταλήψει τῆς Γιουγκοσλαβίας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, τὸ 1941, τὰ ἀκολουθήσαντα βουλγαρικὰ στρατεύματα δυνάμει δύο μεραρχιῶν κατέλαβον τὴν σερβικὴν Μακεδονίαν. Μία μεραρχία ἐγκατεστάθη εἰς Μοναστηρί

ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Bosdew καὶ ἡ ἑτέρα εἰς Ἰστίπ ὑπὸ τὸν Aleksiew. Διὰ τὴν ἔξασφάλισιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως ἐσχηματίσθησαν τοπικῶς δμάδες ἀσφαλείας τῇ συμμετοχῇ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. με διοργανωτὴν τὸν στρατηγὸν Μαρίνωφ, μέλος τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., τῆς ὁποίας τοπικοὶ παράγοντες καὶ σύμβουλοι εἰς τὸ στρατηγεῖον τοῦ Μαρίνωφ ἦσαν οἱ Grurcew καὶ Nastew. Ἀργότερον ὁ Μαρίνωφ ἀντικατέστησε τὸν Bosdew εἰς τὴν διοίκησιν τῆς μεραρχίας Μοναστηρίου, ὁποῦθεν διηρθύνετο καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι δρᾶσις, καὶ παρέμεινε εἰς τὴν θέσιν του ταύτην μέχρις ὅτου τὸ 1944 ἀπεσύρθησαν τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα, διορισθεὶς μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν ἐν Βουλγαρίᾳ στρατιωτικὸς διοικητὴς Σόφιας καὶ πρεσβευτὴς εἰς Γαλλίαν τὸ 1946 - 1947.

Τὰ «Κέντρα Συνδέσμου» τὰ ὁποῖα ιδρύθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν διηρθύνοντο ἀπὸ ἀξιωματικῶν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, πλέον ὀνομαστικῶς τῶν ὁποίων ἐπῆρξεν ὁ ὑπολοχαγὸς Κάλτσεφ, ἐπῆγοντο δὲ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Μαρίνωφ διευθύνοντος καὶ προσωπικῶς τὴν βουλγαρικὴν ὑπηρεσίαν κατασκοπεύας εἰς Μοναστήριον. Οἱ σύνδεσμοι ἀξιωματικοὶ ἐφαρμόζουσιν, καθὼς θὰ ἱστορηθῇ, τὰς μεθόδους τῶν κομιτάτων καὶ στηρίζονται εἰς πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐπῆρξαν γνωστὰ ὡς ἐν ἐνεργείᾳ μέλη τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἐξ αὐτῶν ὁ Κάλτσεφ ἐπεδείξατο τοσαύτην δραστηριότητα, ὥστε ἄργότερον ἀπέμεινε μόνος ὡς σύνδεσμος παρὰ τῷ γερμανικῷ στρατηγεῖῳ Θεσσαλονίκης.

Αἱ παραχωρηθεῖσαι εἰς τὴν Βουλγαρίαν περιοχαὶ τῆς ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης προσηρτήθησαν διὰ διατίγματος ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς, ἐγκατεστάθησαν δὲ Βούλγαροι ὡς ὄργανα διοικήσεως καὶ ἀστυνομίας. Ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔκλεισαν τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἀντικατεστάθησαν αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ ὁδῶν, καταστημάτων κ.λ.π., κατεκρημνίσθησαν τὰ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις ἡρώα καὶ μνημεῖα. Περιήλθον ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς καὶ μεταφορῶν. Ἐκατοντάδες ἄποικοι μετεφέρθησαν ἐκ Βουλγαρίας καὶ ἐγκατεστάθησαν μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ, ἡρπάγησαν δὲ αἱ περιουσίαι τῶν Ἑλλήνων οἵτινες ἐξεδιώχθησαν βιαίως, ἐπιδιωκόμενου ὅπως ἐμφανισθῇ τὸ καταληφθὲν τμήμα ὡς κατοικοῦμενον πράγματι ὑπὸ Βουλγάρων.

Ἡ Βουλγαρία, διαρκούντος ἀκόμη τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, ζητεῖ παρὰ τῆς Ἰταλίας τὴν ἰδιαιτέραν μεταχείρισιν τῶν ἐκ δυτικῆς πρὸ πάντων ἀλλὰ καὶ τῆς λοιπῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καταγομένων αἰχμαλώτων Ἑλλήνων στρατιωτῶν. Ἡ Ἰταλία εἶχεν ἐπίσης ὡς ἰδικόν της πρόγραμμα τὴν ἐκμετάλλευσιν πάσης πολιτικῆς διενέξεως ἢ ἀντιθέσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑποκίνησιν δημιουργίας μειονοτικῶν ζητημάτων, ἡ δὲ φιλικὴ αὕτη αἰτήσεις τῆς Βουλγαρίας, ἡ ὁποία ἐσκόπει ἀκριβῶς νὰ ἐμφανίσῃ αὐτὴν ὡς ἐνδιαφερομένην καὶ προστατεύουσαν τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς ὡς βουλγαρικοὺς, ἐκρίθη ἐκμεταλλεύσιμος καὶ ἐκλήθησαν ἀμέσως οἱ τοιαύτης τοπικῆς καταγωγῆς

αἰχμάλωτοι νὰ δηλώσουν ὅτι εἶναι Βούλγαροι, ἀφοῦ τοὺς ἐδόθησαν ὑποσχέσεις περιποιήσεων καὶ τιμῶν. Ἐλάχιστος ἀριθμὸς παρεσύρθη καὶ ἐδήλωσε πράγματι ὅτι τυγχάνει βουλγαρικῆς καταγωγῆς καὶ τοῦτο διότι ἤλπιζαν τὰ πρόσωπα ταῦτα νὰ καλλιεργήσουν τοὺς ὅρους τῆς αἰχμαλωσίας των. Ἄμα τῇ ἐπεμβάσει τῆς Γερμανίας εἰς τὸν πόλεμον καὶ τῇ καταρρέσει τοῦ μετώπου οἱ δηλωσάτι μετεφέρθησαν εἰς Σόφειαν καὶ παρέμειναν ἐπ' ἀρκετὰς ἡμέρας τυγχάνοντες ἀδελφικῶν περιποιήσεων καὶ ἐκδηλώσεων συμπαθείας, ἐπέστρεψαν δὲ εἰς τὰς ἐστίαις των τῇ φροντίδι τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, λαβόντες καὶ τὴν βουλγαρικὴν ἐθνικὴν κατάληξιν — ὡφ ἢ — ὀφσκυ εἰς τὰ ἐπίθετά των. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἐκτεθέντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ παρασυρθέντες, κατέστησαν ἀργότερον δεινοὶ διώκται τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ κατετάγησαν εἰς τὰ συγκροτηθέντα αὐτονομιστικὰ τάγματα. Αἱ αὐτῶν ἐπέτυχε πράγματι ἡ βουλγαρικὴ προπαγανδιστικὴ δρᾶσις τὴν ἀναγέννησιν ἐστιῶν Βουλγαρισμοῦ εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν δημιουργίαν δεσμοῦ μετ' αὐτῶν.

Ἡ ἐν Ἀθήναις βουλγαρικὴ πρεσβεία, ἅμα τῇ εἰσόδῳ τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν πόλιν, ὠργάνωσεν ὑπηρεσίαν μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων ἀπὸ Ἀθήνας εἰς δυτικὴν Μακεδονίαν (Καστοριά — Φλώρινα) διὰ τῆς ὁποίας μετέφερε δωρεὰν τοὺς ἐκεῖθεν καταγομένους Ἑλλήνας στρατιώτας, οἱ ὅποιοι εἶχον φθάσει εἰς Ἀθήνας μετὰ τοῦ ὑποχωροῦντος στρατοῦ. Τοὺς ἰδίους ἐφωδίαζε καὶ μὲ τροφίμα, τινὰς μάλιστα καὶ διὰ χρημάτων. Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παντελής ἔλλειψις τακτικῶν μεταφορικῶν μέσων, δεδομένου ὅτι οἱ Γερμανοὶ δὲν εἶχον ἀκόμη ἐπιτρέψει τὴν κίνησιν αὐτοκινήτων διὰ τὰς ἐπαρχίας, ἡ προσφορὰ ὑπῆρξε δελεαστικὴ ὅσον καὶ ἡ τοιαύτη τῶν τροφίμων. Οὕτω ἀριθμὸς τις ἄλλων Ἑλλήνων ἐξετίθετο ὡς βουλγαρίζων, ἐξ αὐτῶν δὲ ἀρκετοὶ πράγματι ἐβουλγάρισαν. Ὡς σημειωθῇ ὅτι τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν προσώπων αὐτῶν ἐκρατοῦντο ἀπὸ τὴν πρεσβείαν, οἱ δὲ κινούμενοι μετ' ὀλίγον ἐλευθέρως ἀνὰ τὴν κεντρικὴν καὶ δυτικὴν Μακεδονίαν Βούλγαροι πράκτορες Μπλαντένωφ, Κάλτσεφ καὶ ἄλλοι, τοὺς ἀνεζήτουν καὶ τοὺς ἐκράτουν εἰς ἐπαφὴν μαζύ τους ἢ τοὺς ἐξώθουν εἰς δρᾶσιν.

Εἰς τὰς φυλακὰς Ἀκροναυπλίας ἐκρατοῦντο τὸ 1941, ὡς ἐπικίνδυνοι κομμουνισταί, ἀρκετοὶ γηγενεῖς ἐκ Μακεδονίας. Ἡ ἐν Ἀθήναις βουλγαρικὴ πρεσβεία ἀπήτησε τὴν ἀπελευθέρωσιν τούτων ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς εἰσόδου τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων. Τινὰ ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἦσαν σημαίνοντες αὐτονομισταὶ συγχρόνως. Ὁ πρεσβευτὴς Ἀντζάρωφ, παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἄτομα αὐτὰ κατήγοντο ἀπὸ τὴν Φλώριναν, Καστοριά, Λαγκαδᾶ κλπ., ὑπεστήριζεν ὅτι εἶναι Βούλγαροι τὴν καταγωγὴν καὶ εἶχον φυλακισθῇ διὰ πολιτικούς λόγους. Αἱ ἐν Ἑλλάδι γερμανικαὶ ὑπηρεσίαι ἀντέδρασαν καὶ ἐζήτησαν πληροφορίας ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν Μυστικὴν Ὑπηρεσίαν Σόφειας, ἡ ὁποία ἀπήντησεν ὅτι τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ ἀποφυλάκισις

ἦσαν Ἕλληνες κομμουνισταί εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βουλγαρικῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας. Τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Μόσχας ἦσαν κε-
κηρυγμένα ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας. Οἱ Βούλγαροι ἐπέμενον
πάντοτε διότι, παρ' ὅλον ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀντικομμουνισταί, ἤθελον νὰ χρη-
σιμοποιήσουν τὰ πρόσωπα ταῦτα διὰ τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ σκοπούς των, πράγ-
μα ὅπερ καὶ ἐγένετο. Οὕτω, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχηγείου
τῶν γερμανικῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἀπεφυλακίσθησαν τὴν 28ην Ἰουνίου
1941 οἱ 1) Δελιόπουλος Ζήσης ἐκ Κωλοχωρίου Φλωρίνης 2) Ζησιάδης ἡ
Τερπόφκω Λάζαρος ἐκ Δενδροχωρίου Φλωρίνης, προσληφθεῖς ἅμω ὥς ἀπη-
λευθερώθη εἰς τὴν πρεσβείαν Ἀθηνῶν, ἀργότερον δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ
1943 ἐμφανισθεῖς ὥς γραμματεὺς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Γραφείου Μακεδονίας
3) Κυλιμάνης ἡ Τέρπος Ζήσης ἐκ Καλοχωρίου Φλωρίνης 4) Καριντζᾶς Ἀ-
νυστάσιος ἐκ Δενδροχωρίου Φλωρίνης 5) Κέντρος Πέτρος ἐκ Φλωρίνης 6)
Μόσχος Λάμπρος ἐκ Δενδροχωρίου Φλωρίνης 7) Μπιλάλης Κυριάκος ἐκ Ξυ-
νοῦ Νεροῦ Φλωρίνης 8) Πέκος ἡ Ἀμάριντος Ἀθανάσιος ἐκ Βαφωρίου
Φλωρίνης 9) Μποζίνης Λάζαρος ἐξ Ἀπόσκεπου Φλωρίνης 10) Τζήμας Ἀν-
δρέας ἡ Σαμαρνιώτης καὶ τινες ἄλλοι.

**Υ. Πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς Βουλγαρίας νὰ ἐμφανίσῃ τὰ καταληφ-
θέντα ἑλληνικὰ ἐδάφη ὡς κατοικούμενα ἀπὸ Βουλγάρους.** Ἀπὸ τῆς πρώ-
της στιγμῆς τῆς καταλήψεως τῶν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν οἱ Βούλγαροι ἔθεσαν εἰς
ἐαυτοὺς ὡς καθήκον νὰ ἐμφανίσουν τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην κατοι-
κουμένην ὑπὸ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ. Οὕτω τὴν 21.5.1941 διὰ διατάγμα-
τος ἐδίδετο τὸ δικαίωμα τῆς ἀποκτήσεως τῆς βουλγαρικῆς ὑπηκοότητος δι'
ἀπλῆς αἰτήσεως εἰς πάντα κάτοικον τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν. Εἰς τοῦτο φυ-
σικὰ ἐξεβιάζοντο διὰ στερήσεως τοῦ δικαιώματος ἐργασίας, τῶν δελτίων
ἄρτου ἢ ἄλλων ζωτικῆς φύσεως παροχῶν. Τὸ διάταγμα αὐτὸ ἀνεκλήθη τῇ
ἐπεμβάσει τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν, καὶ τότε ἐπενοήθη ἡ ὑποβολή, διὰ λόγους
δηθὲν ἀσφαλείας καὶ ἀστυνομικούς, δηλώσεως περὶ τῆς ἐθνικότητος καὶ ὑπη-
κοότητος ἐκάστου τῶν πολιτῶν, καθὼς καὶ ἡ ἐγγραφή αὐτῶν εἰς νέα δημο-
τολόγια διὰ δηλώσεων γενομένων ἐνώπιον τῶν διορισθέντων Βουλγάρων
δημάρχων.

Ὅσοι εἶχον τὴν τόλμην νὰ δηλώσουν ἑλληνικὴν καταγωγὴν ὑφίσταν-
το ἐν καιρῷ, ἀλλ' ἀσφαλῶς, σκληρὰν τὴν τιμωρίαν. Ἦρχισε λοιπὸν ἐκ
τούτου καὶ τῶν παντοίων ἄλλων πιέσεων ἀθροῖα ἡ ἔξοδος τοῦ ἑλληνικοῦ πλη-
θυσμοῦ πρὸς τὴν γερμανοκρατούμενην Ἑλλάδα. Οἱ Βούλγαροι ἐκπληροῦντες
τὰ σχέδιά των περὶ ἀπομακρύνσεως τῶν Ἑλλήνων, ἐπωφελοῦντο καὶ οἰκο-
νομικῶς διὰ τῆς κατασχέσεως τῶν περιουσιῶν τῶν φυγάδων. Βεβαίως, πτω-
χοὶ ἄνθρωποι, βιοπαλαισταὶ ἔχοντες πολυμεεῖς οἰκογενεῖαι, δὲν ἠδύναντο νὰ
φύγουν καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὑπέκριναν εἰς τὸν ἐκβιασμόν διὰ νὰ ἐπιζήσουν
ἐγγραφόμενοι οἰκογενειακῶς ἢ ἐγγράφοντες ἐν μόνον μέλος τῆς οἰκογενείας των

(τὸν σύζυγον ἢ τὴν σύζυγον) ὥς βουλγαρικῆς καταγωγῆς. Ἡ ὁλοκλήρωσις ὅμως τῆς βουλγαρικῆς προπαγανδιστικῆς δράσεως ἔγκειται εἰς τοῦτο· κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων ἐξ Ἑλλάδος, τὸ 1944, τὰ πάντα παρελήφθησαν παρ' αὐτῶν ἐκτὸς τῶν δημοτολογίων καὶ τῶν δηλώσεων αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Διὰ τὴν ἄραγε ἔγινε τοῦτο ἀφοῦ εἶχον τόσον χρόνον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα, ὥστε καὶ ἐπιπλεονεχόμενα ἐκ τῶν λεηλασιῶν καὶ ἀρπαγῶν νὰ συναποκομίζουσιν; Ἀπλούστατα διὰ νὰ παροραιοῦν ἐκ τῶν βιβλίων αἱ ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ διώξεως, καὶ νὰ συμπληρώσουν ὅτι ἀπέμεινεν ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ τὸν βασανισθέντα αὐτὸν λαόν, διώκουσαι τοὺς ἐγγραφέντας ἐπὶ βουλγαρισμῷ. Εὐτυχῶς τὸ πρᾶγμα ἐγένετο ἀντιληπτὸν ἐγκαίρως καὶ ἀπεφεύχθησαν νέαι περιπέτεια διὰ τὸν πληθυσμόν.

Εἰς τὴν λοιπὴν Μακεδονίαν οἱ Βούλγαροι, διὰ τῆς Λέσχης Θεσσαλονίκης, ἐπεδίωξαν ἐπίσης τὴν λῆψιν δηλώσεων ἐναντι τῶν ὁποίων ἐχορήγουν εἰς τοὺς ἐγγραφομένους ταυτότητας τῶν ὁποίων ἡ κατοχὴ μετεφράζετο εἰς εὐτελεῖς τινὰς οἰκονομικὰς χορηγήσεις εἰδῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τὰ ὁποῖα ἐπέτυχον, τῇ μεσολαβήσει τῶν Γερμανῶν, νὰ παραλαμβάνουν αὐτοὶ παρὰ τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ νὰ τὰ διανέμουν εἰς βουλγαρίζοντας. Εἶχον παραπείσει τοὺς Γερμανοὺς ὅτι εἰς ἑλληνικὰς χεῖρας θὰ ἐπραγματοποιεῖτο μεροληπτικῶς ἡ διανομή. Ἀλλὰ ὁφέλη συνίσταντο εἰς ὑποτροφίας κλπ.

Τὰ ἐπιτευχθέντα ὅμως ἀποτελέσματα δὲν ἦσαν ἱκανοποιητικὰ καὶ οἱ πρόκτορες τῆς Λέσχης μεταχειρίσθησαν τὰ μεγάλα μέσα. Ἐκμεταλλεζόμενοι τὴν ἀνέχειαν, τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν πείναν τῶν κατοίκων, χορηγοῦν εἰς κάθε ἐγγραφόμενον μέλος εἰς μετρητὰ 3.000 δραχμὰς κατὰ δελτίον ταυτότητος, παρέχον δι-καίωμα εἰς τροφίμα, ἰδίως ἀραβόσιτον, ὄρουζαν καὶ ζάχαριν. Ὁ πειρασμὸς εἶναι μέγας, ἀλλὰ οἱ προσερχόμενοι ἐλάχιστοι. Οὕτω μέχρι τέλους Μαρτίου 1942 τὰ χορηγηθέντα δελτία ταυτότητος ἦσαν 11.245, τὴν 23.5.42 ἀνῆλθον εἰς 12.285, τὴν 30.8.43 εἰς 14.709. Τὸ ἀνώτερον ὄριον τῆς ἐγγραφῆς μελῶν εἰς τὴν βουλγαρικὴν Λέσχην, παρέχουσαν τόσα πλεονεκτήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπὸ ἀπόψεως τροφίμων, δὲν ἀντεπροσώπευεν οὔτε τὸ 1,5 % τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας.

Ὁ Κάλτσεφ, ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς σκοποὺς του, ἐκολλάκεν διὰ δώρων καὶ ἄλλων παροχῶν Γερμανίδας εὐνοουμένας ἀνωτάτων Γερμανῶν ἀξιωματικῶν, διάσημος δὲ κατέστη ἡ φροῦλαῖν Λουίζα, ἐργαζομένη εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπηρεσίαν Ὁχυρωματικῶν Ἔργων Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία διεδραμάτισε σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν τοιαύτην ὀργανωμένην δωροληπτικὴν ἐπιχείρησιν Γερμανῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως.

Διὰ τὴν κεντρικὴν καὶ δυτικὴν Μακεδονίαν ἡ Βουλγαρία ἐφήρμοσεν εὐρύτατα τὸν θεσμόν τῶν ὑποτροφιῶν εἰς νέους δι' ἀνωτάτας σχολὰς τῆς Σόφιας, διηνοκλόνη δὲ τὴν κίνησιν τῶν πολιτῶν εἰς Βουλγαρίαν ἔστω καὶ δι'

άπλως επισκέψεις. Είς τὸ γυμνάσιον Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ἴδρυσαν οἱ Βούλγαροι, κατέβαλλον 3000 δηνάρια μηνιαίως δι' ἕκαστον μαθητὴν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας· νεαροὶ μαθηταὶ μάλιστα ὁργανώθησαν ἀμέσως εἰς τὴν ὁργάνωσιν Μπράνκ. Ποία ὑπῆρξεν ἡ τύχη τῶν νέων αὐτῶν μαρτυρεῖ καὶ μόνον ὁ βίος τοῦ Κυριάκου Τοπίσδη, ἐτῶν 33, φοιτητοῦ τῆς Ιατρικῆς, ἀπὸ τὴν περιοχὴν Ἑδέσσης. Οὗτος παρεσύρθη ἀπὸ τοὺς δελεαστικοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους (δωρεὴν ἐκπαίδευσις, μετεκπαίδευσις εἰς γερμανικὰ πανεπιστήμια καὶ λοιπὰς ὑποσχέσεις τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας) καὶ μετέβη τὸ 1942 εἰς Σόφειαν, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του. Τὸ 1947, ἀποφοιτήσας τοῦ πανεπιστημίου, ἀπεστάλη χωρὶς καθυστέρησιν εἰς τὸν κομμουνιστικὸν συμμοριακὸν στρατὸν νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς Βουλγαρίαν ἀπὸ Κυριάκος μετωνομάσθη εἰς Κύριλλον καὶ ἔλαβε καὶ τὴν κατάληξιν — ωρ εἰς τὸ ἐπώνυμον. Ἀηδισμένος φαίνεται ὁ νέος ἀπὸ τὰ ψεύδη τῶν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν ἠθέλησε νὰ ἀντιδράσῃ, ἀλλ' ἐκηρύχθη ὁππορτουμιστὴς (καιορσκόπος) καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὸ στρατόπεδον. Μὲ τὴν διάστασιν Τίτο — Κομμουνισμὸς ἐλιποτίκτηκε, ἐλπίζων ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία ἔπαινε νὰ εἶναι κομμουνιστική, ἀλλ' ἠπατήθη καὶ πάλιν. Ἀπεστάλη εἰς τὸ χωρίον Γκιρσκιπετρώφ τῶν Σκοπίων καὶ εἶναι ἐκεῖ ἐγκάθειρτος κοινοτικὸς ἰατρός. Προσπάθειά του νὰ φύγῃ εἰς Ἑλλάδα ἀπέτυχε καὶ τέλος ἀγανακτισμένος ἐκτύπησε μίαν ἡμέραν τὸν δεσμοφύλακά του, πρόεδρον τοῦ λαϊκοῦ συμβουλίου τοῦ χωρίου, φωνάζων «Εἶμαι Ἕλληνας! Τί μὲ κρατᾶτε μὲ τὴν βία;» Ἀκόμη φυσικὰ εἶναι ἐκεῖ, δεσμώτης τῆς ἐπιστήμης τὴν ὁποίαν ἐσπούδασε δωρεάν ἀπὸ τὸν Σλαβισμόν (μαρτυρία Γιουγκοσλάβου φυγάδος Λάζιτς).

Οἱ Βούλγαροι, συνεχίζοντες τὴν προσπάθειάν των πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, συνδέουν ἄτομα πρὸς τὸ βουλγαρικὸν κράτος. Εἰς αὐτὰ τὰ ἀστυνομικὰ σώματα κατατάσσουσιν νέους ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, καταβάλλοντες εἰς αὐτοὺς ἐκτὸς τοῦ ἰδίου των μισθοῦ καὶ εἰδικὸν ἐπίδομα οἰκογενείας, προῶγμα ὅπερ δὲν ἔπραττον διὰ τοὺς ἐκ Βουλγαρίας ὑπαλλήλους των. Προφανῶς εἶχον περισσοτέραν ἀνάγκην αὐτῶν διὰ τὴν κατὰ τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν δράσιν των. Εἰς ἕξ αὐτῶν τῶν νέων, ὁ Γεώργιος Κυριακοῦ ἐκ Κλειδίου Φλωρίνης, εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς τὸ 1941. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἀπεστάλη καὶ ὑπηρετήσεν εἰς Φιλιππούπολιν, μετὰ ἐξάμηνον ὅμως τοποθετεῖται εἰς Ἀλιστράτην Δράμας ὅπου καὶ προάγεται διὰ τὸν ἐγκληματικὸν φανατισμὸν του κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ 1942, ἐμφανιζόμενος ἀργότερον εἰς Νέαν Ζίχνην Σερρών εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρξεν ὁ τρόμος τῆς περιοχῆς. Οὗτος παρ' ὅλον ὅτι ἐγνώριζε καλῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπέφυγε νὰ τὴν ὁμιλῇ διὰ νὰ μὴ προδώσῃ τὴν προέλευσίν του, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τὸν κατετυράνην εἰς τὴν ἀπάνθρωπον ψυχὴν του ὡς τιμωρὸς Ἑρρινῶν διὰ τὴν συμπεριφορὰν του πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Τὸ μῖσος τὸ ὁποῖον τοῦ μετεγράψεν

σαν οἱ Βούλγαροι τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν Ἑλλήνων χωρικῶν τοὺς ὁποίους, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν ὅπλων, ὑπεχρέωνε νὰ κρημνίσουν οἱ ἴδιοι τὰ ἑλληνικὰ μνημεῖα τῶν πεσόντων κατὰ τοὺς διαφόρους ἐθνικοὺς ἀγῶνας τέκνων καὶ ἀδελφῶν των, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τῶν νεκροταφείων τῶν σταυρῶν μὲ ἑλληνικὰ ὀνόματα τῶν ἀποθανόντων. Αἱ πράξεις αὗται τῶν Βουλγάρων ἔλαβον ἀργότερον καθολικὴν μορφήν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τῶν ἑλληνικῶν πινακίδων τῶν ὁδῶν καὶ τῶν καταστημάτων καὶ τὴν παντελῆ ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐνῶπιον Βουλγάρων ὑπαλλήλων.

Κατόπιν συμφωνίας μετὰ τῆς Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως ἐπετρέπετο ἐλευθέρως ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κατεχομένου ὑπὸ τῶν Βουλγάρων Μοναστηρίου εἰς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦντας, ἀποτελέσαντος καὶ τούτου δολώματος προπαγάνδας, καθ' ὅσον ἡ ἀγορὰ Μοναστηρίου ἦτο πλουσιωτέρα σχετικῶς καὶ πολλὰ ἄτομα ρευστῆς ἢ μειωμένης ἑλληνικῆς συνειδήσεως προσέτρεχον ἐκεῖ. Φυσικὰ δὲν παρελείφθη νὰ ἀπαιτηθῇ ὡς μόνον δικαιολογητικὸν ἡ ταυτότης τῆς βουλγαρικῆς Λέσχης Θεσσαλονίκης. Συγχρόνως διευκολύνοντο παντοιοτρόπως οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπισκεφθῶν τὴν Βουλγαρίαν καὶ μάλιστα συνήθως οὗτοι ἐκινοῦντο δωρεὰν μὲ στρατιωτικὰ μέσα. Ἐξ ἄλλου παρωτρύνθησαν εἰς ἐπισκέψεις ἀνὰ τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ἅπαντες οἱ ἐν Βουλγαρίᾳ ἐγκατεστημένοι ἄλλοτε κομιτατζήδες ἢ ὑπάλληλοι τοῦ κράτους ἐκ τῶν ὑποτρόφων τοῦ τύπου Κάλτσεφ, ὅλοι δὲ αὐτοὶ ἀφικνούμενοι εἰς τὰ χωρία των ὁμίλουν μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ φανατισμοῦ συγχρόνως ὑπὲρ τῆς νέας Βουλγαρίας καὶ ἐβεβαίουν τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὡς γεγονὸς τὸ ὅποιον θὰ ἀναγγελθῇ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Εἰς ἀρκετὰ χωρία ἐξωθήθησαν οἱ κάτοικοι, ἢ ἀριθμὸς τοὐλάχιστον ἐξ αὐτῶν, νὰ ἀρνηθῶν τὴν ἑλληνικὴν διοίκησιν καὶ ἡγειραν τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπρομήθευεν ὁ Κάλτσεφ, κατὰ τῆς ἐπανεγκαθισταμένης ἑλληνικῆς χωροφυλακῆς. Δύο ἱερεῖς εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν ἠπειλοῦντο δι' ἀγχόνης ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐδέχοντο νὰ ἱερουργήσουν εἰς τὴν βουλγαρικὴν γλώσσαν, μὴ ὑπαρχόντων δὲ βιβλίων καὶ γραφῆς τῆς «μακεδονικῆς» γλώσσης, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον τὰ θύματα αὐτά, μετεβλήθησαν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος εἰς αὐτοσχεδίους μεταφραστὰς τοῦ Εὐαγγελίου ἐκ τῆς ἑλληνικῆς. Τέλος ἐξεβιάσθησαν καὶ παρωθήθησαν αὐτοσχέδιοι διδάσκαλοι νὰ διδάξουν βουλγαρικὰ καὶ ἄλλα.

Τὰ πάντα περιστρέφοντο περὶ τὴν ἐκδήλωσιν βουλγαρικῆς φρονήματος πρὸς παραπλάνησιν τῶν Γερμανῶν, τῶν ὁποίων διέδιδον ψευδῶς εἰς τοὺς χωρικοὺς ὅτι εἶχον ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν. Οἱ Βούλγαροι ἔβλεπον τὴν ἐνσωμάτωσιν ὁλοκλήρου τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἐν βῆμα μόλις ἐμπρὸς των, ἀφοῦ ἤδη κατεῖχον τὴν ἀνατολικὴν τοιαύτην καὶ τὴν γιουγκοσλαβικὴν. Ἐν νεύ-

μα τῶν Γερμανῶν, ἐν γεγονός, καὶ ἐφθάναν εἰς τὸν σκοπὸν τῶν. Δι' αὐτὸ δὲν ἀφέθη κανὲν τέχνασμα, δόλος, ἀπάτη καὶ βία, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ χρησιμοποιήσουν. Οἱ σύνδεσμοι ἀξιωματικοὶ ἦσαν ἐξωμόται καὶ φανατισμένοι νέοι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι παρελαμβάνοντο κατὰ καιροὺς ὑπότροφοι τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Ὁ περιβόητος Κάλτσεφ κατήγετο ἀπὸ τὸ Σπήλαιον τῆς Καστοριάς, οἱ δὲ γονεῖς του μετηνίαστευσαν εἰς Βουλγαρίαν δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγύ. Τοῦτον ἀπέστειλε τὸ 1931 τὸ Μακεδονικὸν Ἰνστιτούτον Σόφιας ὡς ὑπότροφον εἰς Γερμανίαν ὅπου ἐσπούδασε πολιτικὰς ἐπιστήμης.

Τέλος οἱ Βούλγαροι προσεπάθισαν νὰ ἐκμεταλλευθῶν καὶ τὸ ὁμιλούμενον «μακεδονικόν» ἰδίωμα παρουσιάζοντες αὐτὸ ὡς σλαβικὸν εἰς τοὺς ἀφελεῖς χωρικοὺς, ἀσκοῦντες συγχρόνως πειθαναγκασμὸν καὶ ψυχολογικὴν βίαν νὰ τοὺς προσηλυτίσουν εἰς τὸν Βουλγαρισμὸν. Ἐπεκαλοῦντο μάλιστα τὰ ἴδια ψεύδη καὶ εἰς τὰς γερμανικὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς κατοχῆς παρὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ ἀλάνθαστον ἀρχὴν ὅτι ἐκ τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης, ἔστι καὶ ἂν αὕτη ἦτο σλαβική, δὲν ἀποδεικνύεται οὐδὲ καὶ τεκμαίρεται ἡ ἐθνικότης τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας (Ἑλβετοί, Βέλγοι καὶ ἄλλοι). Παρ' ὅλα τὰ τεχνάσματα ὅμως, τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν πενιχρὰ διότι κατ' ἀρχὴν οὐδεὶς ἰνδιωκὸς ἀφομοιοῦται ἀπὸ κατωτέρους πολιτισμούς.

Οἱ Βούλγαροι ἔμενον πάντως περὶ λυποὶ διότι δὲν ἠδύναντο νὰ παρουσιάσουν εἰς τοὺς Γερμανοὺς πειστικὸς ἀριθμὸς περὶ τῆς βουλγαρικότητος τῶν διεκδικουμένων ἐδαφῶν. Προπαρεσκευάσαν τότε μὲ σατανικότητα, «διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου» καθὼς εἶχεν εἶπει ὁ δόκτωρ Ρίτσωφ τὸ 1896, τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα θὰ ἱστορηθῶν εἰς τὰ ἐπόμενα, διαδραματισθέντα διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τῶν λοιπῶν παραγόντων, κυρίως δὲ τοῦ Κ. Κ. Ε. καὶ τῆς Β. Μ. Ρ. Ο.

Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀπεθάρρυναν ἢ ἐνεθουσίαζον τοὺς Βουλγάρους πρὸς τοὺς σκοποὺς τοὺς αὐτοὺς κατὰ καιροὺς ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν περιστάσεων. Ἴδου ἓνα ἄρθρον τοῦ ἐν Βερολίῳ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Der Adler» («Ἀετός», τεύχος 9ον, 4 Μαΐου 1943): «Μία ἐλπίς ἔγινε πραγματικότης. Ἡ μεῖζων Βουλγαρία. Ὁ ἀρχισυντάκτης μας δόκτωρ Frank στέλλει τὴν ἀκόλουθον ἀνταπόκρισιν ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν. Ὅταν τὸν Μάρτιον 1941 οἱ Βούλγαροι ἐπευφήμουν τὰ γερμανικὰ στρατεύματα εἰσερχόμενα εἰς τὴν Βουλγαρίαν, δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη ὅτι ὁ ἐγκάρδιος ἐκεῖνος χαιρετισμὸς τῶν ἀπηυθύνετο πρὸς τοὺς στρατιώτας ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, μετὰ δύο μόλις μῆνας, θὰ ἐξεπλήρωναν τὴν ζωηροτέραν ἐπιθυμίαν τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους.

Ἡ μεγάλη βουλγαρικὴ ἐπικράτεια, ἡ ὁποία διὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς παρὰ τῷ Αἰγαίῳ Θράκης περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἐκτεταμένα καὶ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν βουλγαρικῶν ἐδάφη, εἶναι ἡ πραγματοποιήσις

μίας ἐλπίδος, ἡ ὁποία ἦτο ζωηρὰ ἀπὸ τῆς ἐπελευθερώσεως ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ διὰ τοῦ ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1877—78. Δὲν εἶχεν ἔλθει ὁμως ἡ ἐποχὴ διὰ τὰ ὑψηλὰ αὐτὰ σχέδια, τὰ ὁποία κατέστρεψε τὸ μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ἀγίου Στεφάνου (1878) συνεληθὲν Συνέδριον τοῦ Βερολίνου.

»Κατὰ τὸν πρῶτον βαλκανικὸν πόλεμον καὶ δύο ἔτη ἀργότερον, κατὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον, ἡ Βουλγαρία ἐπλησίασε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ της. Ἐλειψαν ὁμως τὰ ὕλικά δυναμικά μέσα διὰ νὰ σταθεροποιήσῃ τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα. Ἡ καθ' ὑπαγόρευσιν γραφεῖσα συνθήκη τοῦ Νεϊγὺ ἐφάνη ὅτι συνέτριψε διὰ παντὸς ὅλας τὰς ἐλπίδας περὶ μεγάλης Βουλγαρίας. Εἰς τὸν βουλγαρικὸν λαὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα του ἡ ἱστορία δὲν θὰ ἤμπορέσῃ ν' ἀρνηθῇ κάποτε τὸ πιστοποιητικὸν ὅτι ἤξευραν καλῶς νὰ ἀναμένουν καὶ νὰ ἐργάζωνται μετὰ πείσμα κρυφὰ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων των καὶ νὰ περιμένουν τὴν ἐποχὴν τῆς ὀριμάνσεως ἡ ὁποία ἐναπέθεσεν εἰς τοὺς κόλπους των τὸν καρπὸν τῶν κόπων καὶ τῶν θυσιῶν των. Πιστεύομεν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δούλων ἀδελφῶν μας. Πιστεύομεν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς μεγάλης Βουλγαρίας. Τὸ σύμβολον αὐτὸ πίστεως ἔθεσαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ ἓνα χάρτην τῆς πατρίδος των ἄνδρες τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικῆς ὑπηρεσίας ἔχοντες ἐθνικὴν συνείδησιν, χάρτην διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφράζεται ἡ ἐλπίς τοῦ ἔθνους διὰ μίαν μεγάλην Βουλγαρίαν. Ἡ ἐλπίς αὕτη ἔγινεν ἤδη πραγματικότης». Ἀντεγράψαμεν ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον διότι θεωροῦμεν ὅτι τοῦτο ἀποδίδει ἐν σμικρῷ τὴν διαρκῆ καὶ ἔμμονον βουλγαρικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἐλληνικῶν ἐδαφῶν.

VI. Οἱ Βούλγαροι ἐκμεταλλεύονται τὸ Κ.Κ.Ε. πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν των ἐν Μακεδονίᾳ. Πλείστα πρόσωπα ἐν Μακεδονίᾳ, τὰ ὁποία ὑπῆρξαν πρὸ τοῦ πολέμου γνωστὰ ὡς κομμουνιστικὰ στελέχη καὶ τὰ ὁποία εἶχον ἐκλεγῇ Ἕλληνες βουλευταὶ ἢ εἶχον διατελέσει ὑποψήφιοι πρὸς τοῦτο τοῦ Κ. Κ. Ε., ἐξελίχθησαν εἰς δραστηρίους πράκτορας τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν Γερμανῶν ἐπίσης, ἐνῶ παραλλήλως ἐτήρουν ἐπαφὴν καὶ μετὰ τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστάς, ἄλλοτε ἐν γνώσει τούτων περὶ τῆς ιδιότητός των καὶ ἄλλοτε ἐν ἀγνοίᾳ των. Σημειοῦμεν τοὺς ἀπολυθέντας ἐκ τῆς Ἀκροναυπλίας καὶ τοὺς διπλοὺς ρόλους καὶ σχέσεις των μετὰ τοῦ βουλγαρισμοῦ καὶ Κ. Κ. Ε.: Λάζαρος Ζησιάδης ἢ Τερπόφσκυ μέλος τοῦ Μακεδονικοῦ κομμουνιστικοῦ Γραφείου τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ ἐκ τῶν θεωρητικῶν δημιουργῶν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., Δέλιος Παπανεδέλκος μέλος τῆς βουλγαρικῆς Λέσχης Θεσσαλονίκης, Παντελῆς Τζίκας ἢ Γκόλτσης ἢ Παπαγεωργίου ἢ Σταυρίδης ἄλλοτε Γραμματεὺς τῆς Κομμουνιστικῆς Ὁργανώσεως Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ὑποψήφιος Βουλευτῆς τοῦ Κ. Κ. Ε. εἰς τὸν νομὸν Πέλλης ἀπεδείχθη ἡγετικὸν στέλεχος τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας Ἐδέσεως, Εὐ-

110

στράτιος Κέντρος μέλος τοῦ Μακεδονικοῦ Κομμουνιστικοῦ Γραφείου, ἐπρωτοστίτησεν εἰς τὰς βουλγαρικὰς ἐκδηλώσεις Φλωρίνης — οὗτος εἶναι ὁ ἀργότερον καπετὰν Σλομπόνιας (Ἐλευθεριάς) —, Ἀνδρέας Τζήμας ἢ Τζίμοφ ἢ Σαμαρινιώτης, βουλευτὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1936 εἰς Καστορίαν, ἀπεσταλμένος τοῦ Κ.Κ.Ε. παρὰ τῷ Κ.Κ.Γ., ὑπῆρξε μετὰ τοῦ Τερπόφσκυ τὸ ἕτερον θεωρητικὸν ἰδρυτικὸν μέλος τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. καὶ τέλος προσεχώρησεν εἰς τὸ τιτοϊκὸν τμήμα τοῦ Ν.Ο.Φ., εἰς τὰ ἰδρυτικὰ στελέχη τοῦ ὁποίου εἶχε μεταπηδήσει.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνέθεσε περὶ τὰ τέλη 1942 τὸ ὅλον ζήτημα τῆς ὁργανώσεως τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἀντιστασίας κατὰ τῶν κατακτητῶν εἰς τὸ Μακεδονικὸν Κομμουνιστικὸν Γραφεῖον, τὰ ἡγετικά στελέχη τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ πλεῖστον ἦσαν παλαιὰ τοιαῦτα τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὰ πλέον δυναμικὰ ἐξ αὐτῶν εἶχον ἐκδηλωθῇ παλαιότερον ὑπὲρ τῆς αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας, κατὰ δὲ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς κατοχῆς ἐξεδηλώθησαν ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας καὶ ὑπεστήριξαν τὴν προσάρτησιν εἰς ταύτην τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐκδιωχθῶν ἢ ν' ἀποκηρυχθῶν ἀπὸ τὸ κόμμα, τὸ ὁποῖον ἠνύοει τὴν διπλὴν ὑπόστασιν των. Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων ἤδη ὡς ἀποφιλιακιστῶν καταδίκων τῆς Ἀκροναυπλίας, διὰ τοὺς ὁποίους αἱ γερμανικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐβεβαίωνον ὅτι ἐβουλγάριζαν, ἄλλα ἡγετικά στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐν Μακεδονίᾳ ὑπῆρξαν οἱ: Κεραμιντζῆς Δημήτριος ἐξ Ἑδέσσης, δημοδιδάσκαλος, οὗτος τὸ 1938 εἶχεν ἐπισκεφθῇ τὴν Βουλγαρίαν διὰ σπουδᾶς, Πέιος Ναούμ ἐκ Καστορίας, Κολέντσης ἢ Κόκκινος Χρῆστος ἐκ Φλωρίνης, Δεληγιάννης ἢ Γκότσεφ Ἠλίας ἐκ Φλωρίνης ἐξεληχθεὶς εἰς ἀρχηγὸν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. καὶ τῶν ὁμιωνόμων Ταγματῶν, Τάκης ἢ Τραϊνὸς Ἰωάννης ἐξ Ἑδέσσης, Δέλιος Κωνσταντῖνος ἐξ Ἑδέσσης, Μητρόπουλος Πασχάλης δικηγόρος, ἐξ Ἀργους Ὁρεστικοῦ, ὁ μετέπειτα Μητρόφσκυ τοῦ Ν.Ο.Φ., Ἀλεξόπουλος Βασίλειος ἐκ Καστοριᾶς κλπ.

Συνέπεια τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐπαρὴ καὶ συνεννόησις τῆς βουλγαρικῆς Λέσχης Θεσσαλονίκης μετὰ τὸ Κ.Κ.Ε., τοῦ ὁποίου αὕτη ὑπέβαλλεν ὅλα τὰ σχέδια τὰ ὁποῖα συνέφερον εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἢ ἀπέτρεπε καὶ ἐματαιῶνε μέσῳ τῶν Γερμανῶν τὰ ἀντίστροφα τοιαῦτα. Ἡ πλέον σημαντικὴ πλεξιάνη ὑπῆρξεν ἡ σκηνοθεσία τῶν ταραχῶν τῆς Δράμης πρὸς δικαιολόγησιν τῶν προγραμματισμένων βουλγαρικῶν σφαγῶν. Τὰ γεγονότα ἐτεκλήθησαν ὡς ἀκολούθως. Ἡ βουλγαρικὴ Λέσχη Θεσσαλονίκης ἐπληροφουρήθη πρῶτὰ τῶν ἀνωτέρω βουλγαριζόντων μελῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅτι ὁ Ε.Λ.Α.Σ. ἐνδιαφέρεται καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν δημιουργίαν πυρήνων εἰς ἀνατολικὴν Μακεδονίαν. Τὴν πληροφορίαν ταύτην μετέδωκεν εἰς τὰς ἐν Δράμᾳ στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχάς, αἵτινες προσείλκυσαν τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστάς, ἐμφανιζόμεναι εἰς αὐτοὺς δι' ὠρισμένων ὑπευθύνων προσώπων ὡς ἀριστερίζουσαι. Μετὰ τὰς πρῶτας ἐπαφάς, τὰ ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων μεσολα-

βοῦντα πρόσωπα ἐξήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ Βουλγάρων στρατιωτικῶν καὶ διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἰδιωτῶν ἀνατρέφουν τὴν βουλγαρικὴν διοίκησιν καὶ ἐγκαταστήσουν Βαλκανικὴν Κομμουνιστικὴν Ὁμοσπονδίαν, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπανάστασις θὰ ἐπεξετεινέτο ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐντὸς τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν ὁποίαν ἐνεφάνιζετο ὁ πληθυσμὸς ἑτοιμος εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ἀστικοῦ καθεστῶτος ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου. Οἱ Βούλγαροι ἐπέτυχον ἀπολύτως τοῦ σκοποῦ τῶν καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα καταστολῆς τῆς ἐκραγείσης τῇ προτροπῇ τοῦ Κ.Κ. Ε. καὶ τινῶν ἐγκαθ' ἑαυτῶν Βουλγάρων δῆθεν ἐπαναστάσεως ἐν τῇ περιοχῇ Δράμας, κατέσφαζον ἀθώους ἢ καὶ παραπεισθέντας Ἑλληνας πολίτας καὶ ἐνέσπειρον τοιαύτην τρομοκρατίαν, ὥστε ἡ ἐκκένωσις τῆς ἀνατολικῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμόν νὰ λάβῃ χαρακτηριστὰ ὁμαδικῆς ἐξόδου τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐντὸς τῆς πόλεως Δράμας 2.500 Ἑλληνες ἐφρονεύθησαν ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου μέχρι 15 Ὀκτωβρίου 1941. Ἡ Προσωπία, τὸ μαρτυρικὸν Δοξάτον, τὰ Κύργια, ἡ Ἡράκλεια, οἱ Φίλιπποι, ἡ Ἀλιστράτη, ἡ Ἀγγίστα, τὸ Ροδόλειβος, οἱ Λεῦκες, ἡ Ροδόπολις, τὰ Ἄνω Ποροῖα καὶ ἄλλα χωρία καὶ πόλεις ὑπέστησαν σφαγὰς καὶ καταστροφὰς πρωτοφανεῖς. Εἰς 13.000 ἀνῆλθον τὰ θύματα αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς. Εἰς τὰς σφαγὰς ἐπρωτοστάτησεν ὁ διοικητὴς Ἀσφαλείας Δράμας Χρήστο Ντάνεφ, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς βοεβόδας κομιτάτων Γιοβάν Γκένωφ καὶ Στεπὼν Μαγελάνσκυ. Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἀνέμενε καλλιτέραν τὴν βουλγαρικὴν συμπεριφορὰν βεβαίως, αὐτοὶ ὅμως διὰ τῶν σφαγῶν ἐπιστοποιοῦν ἐμπράκτως οἱ ἴδιοι διὰ ἄλλην μίαν φορὰν ὅτι εὐρίσκονται ἐν μέσῳ ἐθνικῶς ξένου πληθυσμοῦ.

Εἰς Θεσσαλονίκην ἡ λειτουργία τοῦ πανεπιστημίου ὑπῆρξε κάρφος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν Βουλγάρων. Οἱ κύκλοι τῆς Λέσχης τῶν λοιπὸν ἐπεδίωξαν τὸ κλείσιμόν του τὸ 1941 χρησιμοποιοῦντες τὸν φοιτητὴν Ἰλῖαν Καπέσην, ἐγγραφέντα εἰς τὴν Λέσχην ὡς Βούλγαρον, ὅστις ἐδημιούργησε περὶ ἑαυτὸν θόρυβον τοιοῦτον, ὥστε νὰ συλληφθῇ καὶ νὰ κατασχεθῶν εἰς τὸ δωμάτιόν του χιλιάδες κομμουνιστικῶν ἐντύπων. Οἱ συγκεντρωθέντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καπέση συμφοιτηταί του, συλληφθέντες ὡς κομμουνισταί, ἀπεδείχθη ὅτι εἶχον προσκληθῇ παρ' αὐτοῦ ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου καὶ μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ φανῇ ὅτι ἡ οἰκία του ὑπῆρξε κέντρον τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως τοῦ πανεπιστημίου. Ἡ ἀλήθεια τοῦ πράγματος θὰ ἔμενε μυστήριον ἂν ὁ Καπέσης, ὅστις ἐν τῷ μεταξύ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, δὲν ὥδηγεῖτο πρὸς ἐκτέλεσιν παρὰ τῶν Γερμανῶν. Οὗτος τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὡμολόγησεν ὅτι τὰ πάντα ἔπραξε κατ' ἐντολὴν τῆς βουλγαρικῆς Λέσχης διὰ νὰ ἐμφανίσῃ τὸ πανεπιστήμιον ἀναρχοκρατούμενον καὶ διαταχθῇ παρὰ τῶν Γερμανῶν τὸ κλείσιμόν του.

VII. Κάλτσεφ. Ἱταλοβουλγαρικὴ συνεργασία εἰς Καστοριάν. Ἀξονομακεδονικὸν κομιτάτον. Ὁ Βούλγαρος ὑπολοχαγὸς Κάλτσεφ, κινούμενος

ἐλευθέρως ὡς ἀξιωματικὸς σύνδεσμος καὶ ἐκτελῶν τὰς ἐντολὰς τοῦ Μαρίνωφ, ἐκτὸς τῶν ὅπλων, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος μετέφερε καὶ διένειμε εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν, εἰς παλαιὰ στελέχη τοῦ κομιτάτου, ἐπιτυχάνει νὰ παρασύρῃ τὸν Ἰταλὸν Ραβάλι νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἀστυνομία εἶναι ἐτοίμη νὰ προσχωρήσῃ εἰς τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τοῦ ἐμβάλλει τὴν ιδεάν νὰ ὀργανώσῃ σῶμα, ὅπερ θὰ ἐξετέλει ἀστυνομικὰ καθήκοντα, πρῶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐγένετο, τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀποτελεσθέντος ἀπὸ τινες παλαιούς κομιτατζήδες καὶ ἄλλους τυχοδιωκτικοὺς τύπους προσβλέποντας εἰς τὴν ἀμοιβὴν καὶ τὸ πιθανὸν «πλιατσικολόγημα». Διὰ τὴν Βουλγαρίαν τοῦτο ὑπῆρξε σημαντικόν, διότι τρόπον τινὰ ἐπισήμως ἐνεφανίζετο ἡ στρατιωτικὴ διοίκησις κατοχῆς εὐνοοῦσα τὰ βουλγαρικὰ ἐπεκτατικὰ σχέδια, καθισταμένης πιστευτῆς τῆς διαδόσεως ὅτι «ἔρχονται οἱ Βούλγαροι». Βεβαίως ἐπεδιώχθη συγχρόνως καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς ἑλληνικῆς χωροφυλακῆς, ἀλλὰ εὐτυχῶς τοῦτο δὲν ἐπετείχθη, οἱ δὲ ἔνοπλοι πλέον κομιτατζήδες, ἔμπιστος ἀστυνομικὴ δύναμις τῶν Ἰταλῶν, συνέιχοντο κάπως ἐκ τῆς παρουσίας τῆς, πρῶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλάκις ἔσπευδον κρυφὰ εἰς τοὺς ἀστυνόμους ἀξιωματικούς καὶ κατέδιδον ὠρισμένας ἐπικειμένας ἐνεργείας.

Ἡ πρώτη πρῶξις τοῦ Κάλτσεφ διὰ τῶν ἐνόπλων ὑπῆρξεν ἡ δολοφονία τοῦ μακεδονομάχου Νεαῖλάκη, τοῦ ὁποίου τοὺς μετ' ὀλίγον ἀποκαλυφθέντας ἡμεῖς ἐφυγάδυσεν εἰς Βουλγαρίαν διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν σύμμαχόν του ἱταλικὴν διοίκησιν Καστοριάς. Βεβαίως ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλοι φόνοι καὶ ἔξαφνίσεις ἐκλεκτῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἤσκουν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ ἀκριβῶς κατὰ τὸ παλαιὸν κομιτατζηδικὸν σύστημα. Ἀρκεῖ ἡ ἀντιγραφὴ ἐνταῦθα ἀποσπασμάτων τῆς κατὰ τοῦ Κάλτσεφ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ νὰ ἰστορηθῇ πλήρως τὸ ἐγκληματικὸν ὄργιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου ὡς ἀπεσταλμένου τοῦ Βουλγαρισμοῦ εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ νὰ καταδειχθοῦν τὰ συστήματα ἐργασίας καὶ ὁ σκοπὸς τῆς προσπαθείας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἑδαφῶν.

«Ἀριθ. ἀποφάσεως 313. Τὸ Διαρκὲς Στρατοδικεῖον Θεσσαλονίκης. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθησαν τὰ ἑξῆς: Μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ μετώπου, συνεπεία τῆς γερμανικῆς εἰσβολῆς, εἰσῆλθεν ἀκολουθοῦν τὸν γερμανικὸν στρατὸν πλῆθος κατασκόπων καὶ ὁργάνων τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας μετὰ τὸν σκοπὸν ὥπως ἀναζωογονήσουν τοὺς βουλγαρικοὺς πυρῆνας, οἵτινες εἶχον παραμείνει ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τὴν συμφωνίαν Καϊριντάρη—Μολώφ, καὶ ὀργανώσουν τὴν βουλγαρικὴν προπαγάνδαν μετὰ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν νὰ ἐπιτύχουν τὴν προσάρτησιν τῆς Μακεδονίας εἰς τὸ βουλγαρικὸν κράτος. Οἱ ἐπίσημοι ἀρχηγοὶ τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἦσαν οἱ φερόμενοι ὡς στρατιωτικοὶ σύνδεσμοι παρὰ τοῖς γερμανικοῖς φρουραρχείοις ἀνά τὴν Μακεδονίαν. Τὸ ἔργον των συνίστατο εἰς τὴν ὀργάνωσιν, ἐμψύχωσιν καὶ κατεύθυνσιν τῶν μελῶν τοῦ ἀγῶνος τοῦ ὁποίου προΐσταντο. Μεταξὺ τῶν πλέ-

ον ἐνθέρμων καὶ δραστηρίων συνδέσμων, μὲ ἀφθαστον σατανικότητα ἐνεργείας, ἦτο καὶ ὁ κατηγορούμενος Κάλτσεφ Ἀντώνιος. Ἡ βουλγαρική κυβέρνησις δὲν ἐξέλεξε τὸν κατηγορούμενον διὰ τὸ δολογούμενως βαρύντατον ἔργον τῆς προπαγάνδας καὶ προσηλυτισμοῦ εἰκῇ καὶ ὥς ἔτυχεν. Ὑφηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου, κάτοχος ὅλων τῶν βαλκανικῶν γλωσσῶν, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ ἄσβεστον μῖσος τοῦ προαιωνίου μας ἐχθροῦ, ἐπέπεσεν ὡς πανώλη κατὰ τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ τῆς δυτικῆς Μακεδονίας καὶ προσεπάθησε, μεταχειριζόμενος τὰ πλέον ἀπάνθρωπα καὶ ἐγκληματικά μέσα, νὰ ἐκριζώσει τὸν Ἑλληνισμόν ἀπὸ τὰς περιοχὰς Φλωρίνης καὶ Ἑδέσσης καὶ νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ἐθνολογικὴν σύνθεσιν αὐτοῦ. (Ὅρα μαρτυρικὰς καταθέσεις 1) Φροντιστοῦ Ἀθανασίου, 2) Τζώρτζη Γεωργίου, 3) Μπόνη Κωνσταντίνου 4) Παπαμιχαὴλ Μιχαήλ, 5) Θεμελῆ Γεωργίου, 6) Χρυσόχου Ἀθανασίου ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναγράφονται).

Ἐπειδὴ παρ' ὅλα τὰ προπαγανδιστικά μέσα, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησεν ὁ κατηγορούμενος ἀπὸ τοῦ 1941 - 1943, δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοποὺς του, ἐξετράπη εἰς ἐγκληματικὸν ὄργιον ἐναντίον κυρίως τῶν ἀρχηγῶν, ὑποκινητῶν καὶ ὑποστηρικτῶν τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ, ἔχων ὡς ἐκτελεστάς τοὺς αἰμοδιφεῖς ὁπαδοὺς τῆς ὀργανώσεως Ὀχράνα, ἧς ὑπῆρξεν ὁ δημιουργὸς καὶ πνευματικὸς καθοδηγητής. Ἐφονεύθησαν οὕτω εἰς τὴν περιφέρειαν Φλωρίνης καὶ Ἑδέσσης ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ὁπαδῶν του καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν τῇ ἐμπνεύσει, ἐνεργείᾳ καὶ ὑποκινήσει τοῦ κατηγορουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ ὁποῖου καθωδηγεῖτο, οἱ Δημοσθένης Ἀθανασόγλου, Γεώργιος Σιγανίδης, Ἱπποκράτης Ἀλαμανίδης, Βαφειάδης (δημοδιδάσκαλος), Βασίλειος Καραβασίλης, Ἀνδρέας Πολυπετροάκης, Κωνσταντῖνος Βασδάρης, Καραοφύλλης (ἀνθυπολοχαγός), Τρύφων Γκιώνης, Ταχματζίδης, Σπύρος Φωτεινόπουλος, Χατζησαββαΐδης, Μαρία Ἱεροπούλου καὶ ἄλλοι κάτοικοι περιφερείας Ἑδέσσης, 15 Ἕλληνες πολῖται κάτοικοι Φλωρίνης μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ Δημήτριος Σταμπουλῆς (ἱερεὺς Σκοπιᾶς), Θωμαΐδης (καθηγητής), Ἀργύριος Ἑξάρχου (δικηγόρος), 11 κάτοικοι τοῦ χωρίου Φλάμπουρο Φλωρίνης, 15 Ἕλληνες πολῖται τοῦ χωρίου Πρώτη Φλωρίνης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ ἱερεὺς Χρῆστος Τάνης, ὁ ἐνωμοτάρχης Ἀρμενοχωρίου Λαγκουβάρδης, οἱ χωροφύλακες Δρακόπουλος καὶ Ἀθανασιάδης (Ὅρα μαρτυρικὰς καταθέσεις 1) Οἰκονόμου Δήμου, 2) Ἀργυροπούλου Γεωργίου, 3) Ἀναγνωστοπούλου Γεωργίου, 4) Ἑξάρχου Μηνᾶ, 5) Γερογιάννη Νικολάου, 6) χήρας Δημοσθένους Ἀθανασόγλου, 7) Στυλιάδου Χαρολάμπους, 8) Βασδάρη Γρηγορίου, 9) Μπαχταλιᾶ Κυριάκου καὶ 10) Λιάκου Τιμολέοντος, ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναγράφονται).

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν μέσων τοῦ φόνου καὶ τῶν βασανιστηρίων ἐχρησιμοποίησεν εὐρέως τὸ μέτρον τῆς καταδόσεως εἰς τοὺς Γερμανοὺς δι' ἐκτο-

114

πισμών τῶν ἀντιπάλων του εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ εἰς στρατόπεδα ἀναγκαστικῆς ἐργασίας, μετὸν ἀπώτερον σκοπὸν, ἵνα οὗτοι ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὡς ἀντίποινα σαιμποτάζ ἢ ἀποβιώσῃσι εἰς τὰ καταναγκαστικά ἔργα λόγῳ τῶν βασανιστηρίων καὶ κακουχιῶν.

Ἐπειδὴ οἱ διαπραχθέντες φόνοι, οἱ ἐμπρησμοὶ κατοικημένων χωρίων, αἱ ἐκτοπίσεις πολιτῶν, ἡ συστηματικὴ τρομοκρατία ὑπὸ τῶν ὁργάνων τῆς Ὀχράνας καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ κατηγορουμένου ὡς μόνον σκοπὸν ἀπέβλεπον τὴν ἐκρίζωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἐθνικῆς συνθέσεως, ὡς κατατίθεται ὑφ' ὅλων τῶν μαρτύρων.

Λί α τ α ῖ τ α

Κηρύσσει τὸν κατηγορούμενον Κάλτσεφ Ἀντώνιον τοῦ Χρήστου, ἐτῶν 37, γεννηθέντα ἐν Σπηλαίῳ Καστορίας καὶ κατοικοῦντα εἰς Βουλγαρίαν, πρώην ἑφεδρὸν ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, νῦν δὲ κατὰδικον, ἔνοχον παμψηφεί: 1) Διὰ ἠθικὴν αὐτουργίαν εἰς τοὺς διαπραχθέντας φόνους, 2) Διὰ ἠθικὴν αὐτουργίαν εἰς συλλήψεις καὶ ἐκτοπίσεις Ἑλλήνων πολιτῶν, 3) Διὰ ἠθικὴν αὐτουργίαν εἰς τοὺς ἐμπρησμοὺς ὁλοκλήρων κατοικημένων χωρίων καθ' ὃν χρόνον τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων εὗρισκετο ἐντὸς αὐτῶν, 4) Διὰ συστηματικὴν τρομοκρατίαν, 5) Διὰ προσπάθειαν ἐκρίζωσεως τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ἀλλοιώσεως τῆς ἐθνικῆς συνθέσεως τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν.

Ἡ γαλλικὴ ἑφημερὶς «Le Monde» τῆς 4-5-1948 ἔγραφε περὶ τοῦ Κάλτσεφ μετ' ἐπισημοῦς τίτλους: «Βουλγαρὸς ἐγκληματίας πολέμου εἰς τὸ στρατοδικεῖον Θεσσαλονίκης. Αἱ βλέψεις τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν Καστορίας, Φλωρίνης καὶ Ἑδέσσης εἶναι ἀνέκαθεν γνωσταί. Καὶ προπολεμικῶς ὑπῆρχε ὑπολανθάνουσα κίνησις προκτόρων τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου. Ἡ κίνησις ὅμως αὐτὴ ἐδραστηριοποιήθη εὐθύς μετὰ τὴν κατάρρευσιν καὶ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἀξονος, ἐπιδιωχθείσης τῆς ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας ἐκδηλώσεως ὅλων τῶν βουλγαροφάνων. Πρωιολήλως ἐπεχειρεῖτο καὶ ἡ κατὰπτωσις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἀντιδρῶντος εἰς τὰ σχέδια αὐτὰ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Λιὰ νὰ κατευθύνουν τοὺς εἰσφεύσαντας εἰς τὴν Μακεδονίαν πράκτορας τῆς κινήσεως αὐτῆς ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις καὶ τὸ βουλγαρικὸν κομιτάτον ἀπέστειλαν κατ' ἀρχὴν τὸν Μπλιντένωφ, ἀξιωματικὸν τῆς ἀεροπορίας. Ἀργότερον ὅμως, ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἀπέδειξε τὴν ὅσην ἀνέμενε τὸ Κομιτάτον δραστηριότητα, ἀπέστειλαν τὸν Κάλτσεφ. Οὗτος κατέγεται ἐκ τινος χωρίου τῆς Καστορίας, νεαρὸς δὲ ἀκόμη μετέβη εἰς Βουλγαρίαν καὶ βραδύτερον εἰς Γερμανίαν διὰ σπουδὰς. Ἐφεδρὸς ἀξιωματικὸς, γνώστης τῆς ἑλληνικῆς, βουλγαρικῆς καὶ γερμανικῆς, μετ' ἀρτιωτάτην μόρφωσιν καὶ ἀφθονα χρηματικά μέσα, εἰργάσθη μετ' φανατισμὸν διὰ τὴν δημιουργίαν καταστάσεως

εὐνοούσης τὴν πρόσάρτησιν εἰς τὴν Βουλγαρίαν τῶν περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀπεστάλη. Κατ' ἀρχὰς περιήρχετο ὅλα τὰ χωρία τῶν περιφερειῶν Φλωρίνης, Ἑδέσσης καὶ Καστορίας καὶ μετὰ κάθε τρόπον προσεπάθει νὰ ἐξάψη τὸν φανατισμὸν τῶν ἐκδηλωθέντων ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας καὶ νὰ μειώσῃ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ καὶ ἀντιδράσῃ εἰς τὰ σχέδια τοῦ κομιτάτου. Ἰδρύει βουλγαρικὰς Λέσχας καὶ δίδει εἰς τοὺς ἐγγραφομένους εἰς αὐτὰς βουλγαρικὰς ταυτότητας, βάσει τῶν ὁποίων οὗτοι κινοῦνται ἐλευθέρως εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀξονος κατεχόμενα ἐδάφη καὶ ἐμπορεύονται. Ἐκμεταλλεύμενος τὴν ἐπικρατούσαν πείναν διανέμει εἰς τοὺς βουλγαρίζοντας διάφορα εἶδη ἐπισιτισμοῦ, ἐνῶ τεχνήεντως καὶ μετ' ἐπιτάσεως διαδίδει διὰ τῶν πρακτόρων του ὡς ἐπικειμένην τὴν κατάληψιν τῶν ἐλληνικῶν ἐδαφῶν ὑπὸ τακτικοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, ὅποτε μόνον οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰς βουλγαρικὰς Λέσχας θὰ παραμείνουν εἰς αὐτά.

Ἀλλὰ τὰ μέτρα αὐτά, ἥπια κατ' ἀρχήν, ἐλάχιστα ἀποδίδουν. Ἐνεκα τούτου ὁ Κάλτσεφ λαμβάνει ἄλλα δραστηκώτερα. Ἐκμεταλλεύμενος τὸν μισελληνισμὸν τοῦ Γερμανοῦ φρουράρχου τῆς Φλωρίνης, τὸν φιλοβουλγαρισμὸν τοῦ Γερμανοῦ φρουράρχου Ἑδέσσης, καθὼς καὶ τὴν φιλορηματιάν τοῦ Ἰταλοῦ ὑπολοχαγοῦ τοῦ Γραφείου Πληροφοριῶν Καστορίας Ραβάλι, προσεταιρίζεται ὅλους αὐτοὺς καὶ μετὰ τὴν βοήθειάν των προσπαθεῖ νὰ ἐξαφανίσῃ κάθε τι τὸ ἐλληνικόν. Οὕτω ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ἐλληνικὰς ἐκκλησίας ἢ θεία λειτουργία, σχολεῖα πυρπολοῦνται ἢ κατεδαφίζονται ὑπὸ πληρωμένων ὁργάνων τοῦ Κάλτσεφ, ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι δολοφονοῦνται καὶ ἐξορίζονται, οἱ πρόκριτοι τῶν χωρίων καὶ οἱ ἀντιδρώντες εἰς τὰ σχέδιά του Ἑλληνες συκοφαντῶνται καὶ ἐγκλείονται εἰς τὰς φυλακὰς τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Ἢ ἐφημερὶς καταλήγει: «Μερικὰ ἐγκλήματά του. Μέσα εἰς τὰ τόσα ἄλλα ἐγκλήματα τὰ ὁποῖα διεπράχθησαν εἰς βάρος τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου τῇ διαταγῇ τοῦ Κάλτσεφ εἶναι καὶ ὁ φόνος, κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1943, ἑνδεκα Ἑλλήνων ἐκ τοῦ χωρίου Φλάμπουρο καὶ ἄλλων τεσσάρων ἐκ τῆς Μελίτης ὑπὸ Βουλγάρων στρατιωτῶν, ὡς καὶ ὁ φόνος τῆς χήρας Παπαγεωργίου, κατοικοῦ Ἀνταρτικοῦ Φλωρίνης καὶ μητρὸς χωροφύλακος, ἡ ὁποία ἐβασανίσθη προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ Κάλτσεφ καὶ ἐξέπνευσεν εἰς χεῖρας του διότι ἠρνεῖτο ν' ἀποκαλύψῃ ποῦ εὗρίσκετο ὁ υἱός της. Ἔργον ἰδικόν του ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ δι' ἀγχόνης ἐκτέλεσις δέκα πέντε προκριτῶν τῆς Φλωρίνης, ὅπως καὶ ὁ φόνος εἴκοσι ἄλλων πολιτῶν ἔξωθι τῆς Φλωρίνης, μετὰ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ ὁ δικηγόρος Ἑξάρχου. Τοῦ ἰδίου ἐπίσης ἔργον εἶναι καὶ ὁ βασανισμὸς τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀμμοχωρίου καὶ τεσσάρων ὁργάνων τῆς χωροφυλακῆς εἰς τὸ Ἀρμενοχώριον, συνεπεία τοῦ ὁποίου ἀπέθανεν ὁ ἐνωμοτάρχης Δ. Γουβάρδος, καθὼς καὶ ἡ πυρπόλησις τῶν χωρίων Πρώτη καὶ Δροσοπηγή καὶ ἡ κατακρεούργησις τοῦ ἱερέως τῆς Πρώτης Χρ. Σιάνου μετὰ δέκα τριῶν ἄλλων ὁμοχωρίων του.

Ἄλλα τὰ ἐγκλήματα τοῦ διαβοήτου αὐτοῦ ἐγκληματίου εἶναι ἀναρίθμητα, θὰ ἀποκαλυφθοῦν δὲ ἐν πλάτει εἰς τὴν δίκην, ἥ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας ἐνώπιον τοῦ Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης».

Ὁ Κάλτσεφ, ἀποῦ παρέσυρε τὸ 1943 ἐν Καστοριά τὸν Ραβάλι νὰ υἱοθεύσῃ τὴν πρότασιν περὶ δημιουργίας σώματος ἐξ ἐντοπίων ὀπλοφόρων πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως, διαδίδει ἐπίτηδες διὰ τῶν ἐμπίστων ὁργάνων του ὅτι τὸ Ε.Α.Μ. κατέστη παντοδύναμον καὶ προτίθεται νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος δυσχερῶς θὰ ἠδύνατο νὰ καταπολεμήσῃ τὰ ἀνταρτικά τμήματα εἰς τὰς ὁρεινὰς περιοχὰς τῆς δυτικῆς Μακεδονίας.

Οἱ Ἴταλοι πείθονται εἰς τὰς εἰσηγήσεις αὐτὰς καὶ σπεύδουν νὰ ἐνισχύσουν τοὺς πρώτους ἐμπίστους ὀπλοφόρους τοὺς ὁποίους τοὺς συνέστησεν ὁ Κάλτσεφ. Οὗτοι ἦσαν οἱ 1) Κοσμάς Κοσμοπούλος, 2) Πασχάλης Γκαλιμάνης, 3) Παντελῆς Μακρῆς, 4) Κωνσταντῖνος Παπαντωνίου, 5) Νικόλαος Ἀπολλύτης, 6) Φώτιος Κεραμιδᾶς, 7) Λουκᾶς Λαμιανίδης ἐξελεγχθεὶς εἰς ἀρχηγόν, ὅστις ἀργότερον κατόπιν ἐντολῆς ἐπραγματοποιεῖ ἐπαφὴν μὲ τὸ Ε.Α.Μ., 8) Κοσμάς Σιστοβάρης, 9) Νικόλαος Σιστοβάρης, 10) Πασχάλης Μητροπούλος ἐξ Ἀργους Ὀρεστικοῦ, πρῶτος ἀπεσταλμένος τοῦ Λαμιανίδη διὰ τὰς συμφωνίας μετὰ τοῦ Ε.Α.Μ., ἐξελεγχθεὶς εἰς ἡγετικὸν στέλεχος τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀργότερον, 11) Σόλδης Ἐλευθέριος, 12) Πασχάλης Γιαννάκης, 13) Βασίλειος Γιαννάκης καὶ ἄλλοι δέκα περίπου. Τὴν πρώτην ἐπιτυχίαν τοῦ Κάλτσεφ ἐπικολούθησεν ἡ διάδοσις, διὰ τῶν ἀνθρώπων του, τρομακτικῶν εἰδήσεων περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Ε.Α.Μ.

Οἱ Ἴταλοι τρομοκρατηθέντες γίνονται ἔρμαια τῆς βουλγαρικῆς δολιότητος, αὐξάνουν διαρκῶς τοὺς ἐνόπλους καὶ ἐγκρίνουν τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ἀξονομακεδονικοῦ Κομιτάτου ἐν Καστορίᾳ (Α. Μ. Β. Κ. Κ.) τὴν 7.3.1943 ὑπὸ τοὺς Ἐλευθέριον Σόλδαν, Πασχάλην Γιαννάκη, Νικόλαον Σιστοβάρην καὶ Κοντόπουλον. Συγχρόνως ἰδρύεται καὶ Μακεδονοβουλγαρικὸν Φρουραρχεῖον Καστορίας ὑπὸ τὸν Νικόλαον Σιστοβάρην. Ἀμφότερα, ὥς βουλγαρικὰ ὑπηρεσίαι, ἐστεγάσθησαν εἰς τὸ οἶκημα τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Καστορίας, ἐκκενωθέντος βίᾳ τῇ διαταγῇ τῶν Ἱταλῶν.

Ταχέως συνεκροτήθησαν αἱ πρῶται συμμορίαι καὶ συνεστήθη Ὑπηρεσία Ἐπισιτισμοῦ, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ κομιτάτου, τῆς ὁποίας πρῶτον ἔργον ἐπῆρξεν ἡ ἀκύρωσις τῶν δελτίων τροφίμων, προκειμένου νὰ ἐκδοθοῦν ἔτερα τοιαῦτα. Ὡς ἦτο ἐπόμενο, ἡ ἐκδοσις νέων δελτίων ἐπεβλήθη ἐκ τινος βουλγαρικῆς σκοπιμότητος καὶ αὕτη ἐξεδηλώθη συντόμως διὰ τῆς στερήσεως τῶν τοιούτων τῶν δημοσίων υπαλλήλων, οἵτινες δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσέλθουν εἰς τὸ κομιτάτον πρὸς λήψιν νέου δελτίου, ἐκβιαζόμενοι οὕτω εἰς ἐκουσίαν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς Καστορίας. Καθ' ὅμοιον τρόπον θὰ ἐξεβιάζοντο καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι εἰς δηλώσεις βουλγαρισμοῦ.

Περὶ τὸ τέλος Μαρτίου 1943, εἰς σύσκεψιν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Α.Μ.Β.

Κ.Κ. ὑπὸ τὸν Παντελῆ Μακρῶν, συντάσσεται ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἰταλικὴν διοίκησιν Καστοριάς, εἰς Σόφιαν καὶ εἰς τὴν ἔδραν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς Περγλεπὲ διὰ τοῦ συνδέσμου Λάμπρου Πίντζου ἐξ Ἱεροπηγῆς Καστοριάς. Τὰ αἰτήματα περιλαμβάνουν 1) ἀναγνώρισιν τοῦ κομιτάτου ὡς συμμαχικῆς μακεδονοβουλγαρικῆς στρατιωτικῆς ὁργανώσεως, 2) ἀνάληψιν τροφοδοσίας καὶ συντηρήσεως τῶν κομιτατζήδων παρὰ τῆς ἰταλικῆς Ἐπιμελητείας, 3) αὐτονόμησιν τῆς περιοχῆς Καστοριάς καὶ 4) ἀπομάκρυσιν τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως καὶ ἀνάληψιν ταύτης παρὰ τοῦ κομιτάτου.

Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἐνέκρινε μόνον τὴν τροφοδοσίαν τῶν κομιτάτων, ἀλλὰ ἡ Σόφια ὑπῆρξε πλέον γεναιόδωρος ἀποστείλασα ἀπὸ τὸ Μοναστήριον ὀπλισμὸν, χρήματα διὰ μισθούς, ἀραβόσιτον, ζάχαριν καὶ ἄλλα εἶδη διατροφῆς.

VIII. Πτώσις τῆς Ἰταλίας. Ἀγωνιώδεις βουλγαρικαὶ ἐπιδιώξεις ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ. Παρέμβασις τοῦ Κ.Κ.Γ.—Σ.Ν.Ο.Φ. Σύμφωνα Κ.Κ.Β.—Ε.Α.Μ. Τὸν Ἰούλιον 1943 ἐπῆλθεν ἡ πτώσις τῆς Ἰταλίας συνεπεία τῆς ὁποίας τὰ γεγονότα ἐπεσπεύδοντο. Ἡ Βουλγαρία ἀξιοῖ ἐπισήμως νὰ ἐγκαταστήσῃ ἰδικήν της ἀστυνομίαν εἰς Δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ τμήμα στρατοῦ της νὰ ἀναλάβῃ ὑπ' εὐθύνην του τὴν τήρησιν τῆς τάξεως. Οἱ Γερμανοὶ προφανῶς δὲν ἐμπιστεύονται νὰ ἀφήσουν εἰς χεῖρας ἄλλων τὴν ὁδὸν ὑποχωρήσεώς των διὰ τῆς γραμμῆς Βελιγραδίου—Βιέννης καὶ ἀποποιούνται τὴν προσφορὰν.

Ὁ Κάλτσεφ, τῇ ἀληθείᾳ δημιουργικῇ φύσει καὶ ὁργανωτικὸν πνεῦμα, συνεχίζων τὰς προσπάθειάς του πρὸς βουλγαροποίησιν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, ἀναπτύσσει δραστηριότητα πρὸς ἐγγραφὴν ἀτόμων εἰς τὴν βουλγαρικὴν Λέσχην Θεσσαλονίκης. Παρ' ὅλας ὁμως τὰς προσπάθειάς του μόνον 14.000 ταυτότητες ἐξεδόθησαν ἐν συνόλῳ. Συνεχίζει τότε τὴν ἰδίαν προσπάθειαν διὰ ψευδῶν ὀνομαστικῶν καταστάσεων, ὑποβαλλομένων εἰς τοὺς Γερμανούς, εἰς τὰς ὁποίας οἱ πράκτορές του ἀναγράφουν καὶ τοὺς Ἕλληνας ὡς Βουλγάρους. Οἱ Γερμανοὶ καὶ πάλιν ἀρνοῦνται τὴν πλειοψηφίαν τοῦ βουλγαρικοῦ στοιχείου, καὶ τότε πλέον ὁ Κάλτσεφ προτείνει ὅπως ἐνεργηθοῦν δημοψήφισμα κατὰ χωρία. Τὸν Σεπτέμβριον 1943 Γερμανὸς ἀξιωματικὸς τῶν SS μετὰ τοῦ Κάλτσεφ, συνοδευόμενοι ἀπὸ ἐνόπλους κομιτατζήδες, μεταβαίνουν εἰς τὰ χωρία Βασιλειάδα καὶ Βέργα Καστοριάς καὶ ἐνεργοῦν προφορικὸν δημοψήφισμα ἐρωτῶντες τοὺς κατοίκους ἂν εἶναι Ἕλληνες ἢ Βούλγαροι. Ὁ νομάρχης Πέτροβας, εὐθύς ὡς ἐπληροφορήθη τὸ γεγονός, συνήντησε τὸν Γερμανὸν ἀξιωματικόν, ὡρθωσε πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀνάστημά του καὶ ἐπετίμησε τὴν γερμανικὴν ἐνέργειαν, εἰπὼν ὅτι «δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐνεργῇται δημοψήφισμα προφορικόν, προκειμένου περὶ ἐθνικότητος, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἑλληνικῆς σημαίας». Ἡ παρέμβασις τῆς τότε ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἔδωσε τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἡ ὁποία ἤξιζε νὰ περιληφθῇ

118

εις την παροῦσαν μελέτην ὡς ἐνδεικτικὴ τῆς ἀγρίας πράγματι μάχης τὴν ὁποίαν ἔδιδεν ὁ Κάλτσεφ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς δημιουργίας ἐντυπώσεων εἰς τοὺς Γερμανοὺς ὅτι ἡ Ἀυτικὴ Μακεδονία κατοικεῖται ὑπὸ Βουλγάρων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνικῶν κινδύνων ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τῆς κατοικτικῆς περιόδου.

Ἡ Βουλγαρία ἐπιζητεῖ τὴν δημιουργίαν διαδόχου καταστάσεως ἐν Ἀυτικῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἀναπτύσσει διὰ τοῦ Κάλτσεφ καὶ ἄλλων παραγόντων σύntonον προσπάθειαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν. Ὁ Κάλτσεφ, προβλέπων ἴσως τὴν ἐπακολουθήσασαν κατάρρευσιν τῆς Ἰταλίας, προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ φιλικὴν κατάστασιν ἐντὸς τοῦ Ε.Α.Μ. Τῇ προτροπῇ του ὁ ὀπλισθεὶς παρ' αὐτοῦ διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἰταλῶν ἀρχηγὸς τμήματος κομιτατζήδων ἔξ 150 - 200 ὀπλοφόρων Λονκᾶς Λαμιανίδης ἢ Λαμιάνωφ, ἐδρεῖων εἰς Ἄσχος Ὀρεστικῶν, ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Ε.Α.Μ., τὸν Μάϊον τοῦ 1943, μέσω τοῦ βοηθοῦ του Πασχάλη Μητροπούλου ἢ Μητροφόσκυ. Τὴν 20ην Μαΐου τὸ Ε.Α.Μ. ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Δαμιανίδην διὰ τινος Καριάτσου, ὅστις συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ Εὐάγγελος Τσιάπας μετ' ὀλίγας ἡμέρας σκηνοθετεῖ μετὰ τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ ἴδιον τμήμα Σίμου Ζούπα ἐκ Σηλαιῶν Καστορίας, πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ Κάλτσεφ, μίαν δῆθεν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ τμήματός του παρὰ τοῦ Ε.Α.Μ. μετὰ τὴν ὁποίαν εἴκοσι ἔξ ἐν ὧν πρόσωπα προσεχώρησαν πρὸς τοὺς κομμουνιστάς. Τὰ κρούσματα ταῦτα ἠκολούθησαν καὶ ἄλλα, ἰδίως μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἰταλίας, ὅποτε ἡ προσχώρησις τῶν ἐξοπλισθέντων ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν κομιτατζήδων πρὸς τὸ Ε.Α.Μ. ὑπῆρξεν ἀθρόα.

Τὶ συνέβαινε; Πῶς αὐτοὶ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ Ε.Α.Μ. κατὰ τοῦ ὁποίου ὀπλίσθησαν, δεδηλωμένοι Βούλγαροι, εἰσέρχοντο εἰς τὸ Ε.Α.Μ.; Πῶς ἀπεγυμνοῦτο ὁ Κάλτσεφ ἀπὸ τοὺς ἐνόπλους του αὐτοὺς; Τὰ γεγονότα ἔφθιναν πλῆρες φῶς εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἱστορία. Συμφωνητικά, συνεργασίαι, ἐντολαὶ τῆς Ρωσίας πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, τὰς ὁποίας ἐκτελοῦν οἱ κομμουνισταὶ Βούλγαροι, Ἕλληνες καὶ Σέρβοι, ἀλλὰ καὶ ἡ Β.Μ.Ρ.Ο., συγχρόνως δὲ καὶ τὸ ἀστικὸν βουλγαρικὸν κράτος. Εἶναι ἡ δευτέρα μετὰ τὸ 1923 ὁλοκληρωτικὴ συμφωνία δλων αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἰταλίας ἡ Γερμανία μοιραίως καταρρέει καὶ ὅλοι σπεύδουν νὰ ἐξασφαλίσουν θέσεις. Ἡ Βουλγαρία θὰ ἐλιχθῇ περὶ τὸ αἰώνιον αἵτημά της καὶ ἐλπίζει νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα Ρωσίαν, δι' αὐτὸ παραχωρεῖ πρωτοβουλίαν καὶ εὐρίσκεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Κ.Κ.Β. χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν σκοπὸν της, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ Κ.Κ. καὶ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπιζητεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν πάσης θυσίας καὶ πρὸς τοῦτο ἔχει ἀνάγκην ἰσχυρῆς δυνάμεως. Ὑπικαίνει ὅμως συγ-

χρόνως καὶ εἰς τὰς ἐντολὰς τῆς Ρωσίας, ἣ ὁποία εἶναι ὁ συνδετικὸς κρίκος ὅλων τῶν προλεχθέντων παραγόντων.

Πρὸ τῆς πολιτικῆς ταύτης καταστάσεως καὶ τῶν ἐπιδιώξεων ἐν Μακεδονίᾳ, δημιουργοῦνται ἑτερόνυμοι συμμαχίαι καὶ διαφοροποιήσεις, ἑκατέρου τῶν μετόχων ἐπιδιώκοντος τὴν δημιουργίαν δι' ἑαυτὸν τῆς πλέον ὑπερεχούσης θέσεως. Τὴν 12ην Ἰουλίου 1943 εἰς τὸ Πετρίτσι Βουλγαρίας τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ χειρὸς τοῦ μέλους τῆς Κ. Ε. του Γιάννη Ἰωαννίδη ὑπέγραψε συμφωνητικὸν μετὰ τοῦ Λουσάν Δασκάλωφ, ἔχων οὕτω ἐν ἀποσπασματι: «Τελικὸς σκοπὸς καὶ τῶν δύο κομμάτων καθορίζεται ἡ ἐγκαθίδρυση στὴ Βαλκανικὴ Ἑνωσης Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν, ποὺ θὰ περιλαμβάνῃ τὴ Βουλγαρία, τὴν Ἑλλάδα, τὴ Μακεδονία καὶ τὴ Σερβία. Στὴ Βουλγαρία θὰ δοθῇ διέξοδος ἐδαφικὴ στὸ Αἰγαῖο. Ἡ Μακεδονία ἡ ἑλληνικὴ, βουλγαρικὴ, σερβικὴ, δηλαδὴ ἡ χώρα ποὺ περιλαμβάνεται ἀνάμεσα στὸν ποταμὸ Νέστο καὶ τὸ ὄρος Ροδόπη, τὰ ὄρη Γίλα, Σκάρδος ἀπὸ βορρᾶ, τὶς ἀλβανικὲς Ὑψηλότητες καὶ τὴν Πίνδο ἀπὸ δυσμᾶς, τὸ ὄρος Ὀλυμπος καὶ τὸ Αἰγαῖον ἀπὸ νότον μὲ τὴν νῆσον Θάσο, θὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητη Αὐτόνομη Σοβιετικὴ Δημοκρατία, μέσα στὴν Ἑνωση Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν τῆς Βαλκανικῆς».

Ὡς ἐλέχθη ἤδη οἱ κομμουνισταὶ μετ' ἐκάστην διακήρυξιν ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος σπεύδουν «νὰ θολώσουν τὰ νερὰ» διότι γνωρίζουν καλῶς τὸν ἀντίκτυπον τῶν ἀκροβατισμῶν των. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ συμφώνου Ἰωαννίδη - Δασκάλωφ. Ἐπηκολούθησαν ἀσθενεῖς ἀπόπειραι διαψεύσεως τῶν γεγονότων, ἀλλὰ παραλλήλως τὸ Ε.Α.Μ. Θεσσαλονίκης διεκήρυξε διὰ προκηρυσσέων του τὴν 12.9.1944: «Ἀδελφια! Ἡ ὥρα τῆς ἐκπλήρωσης τοῦ σκοποῦ μας εἶναι κοντά. Ἡ συμφωνία τοῦ Πετρίτσου ποὺ ὑπογράφηκε ἀπὸ τὸν Γιάννη Ἰωαννίδη ἀπὸ μέρος τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀπὸ τὸν σύντροφο Λουσάν Δασκάλωφ ἀπὸ μέρος τοῦ Κ.Κ.Β. στὶς 22 Ἰούλιου 1943 πρόκειται νὰ ἐφαρμοστεῖ. Πολεμήστε τὸν προδότη Ζέρβα, τὰ τάγματα ἀσφαλείας, τοὺς πλούσιους, τοὺς ἐμπόρους, πολεμήστε ὅλους γιὰ νὰ μὴ συμμαχήσουν μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἐναντίον μας καὶ νὰ μὴν ἐμποδίσουν τὴν Ἑνωση ὅλων τῶν προλεταρίων ἐδῶθε καὶ ἐκεῖθε ἀπὸ τὰ σύνορα».

Ἴδον τώρα πῶς ἐλίσσεται ὁ Κάλτσεφ. Εἰσάγει εἰς τὸ Ε.Α.Μ. τοὺς ὀπλοφόρους του καὶ δημιουργεῖ δυνάμιν ἐντὸς αὐτοῦ, ἀρχικῶς ἄνευ ἀπαιτήσεων. Εἶναι σύμμαχοι ἀπλῶς. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀσφαλίσῃ τὰ προσδοκώμενα ἐκ τῆς συνεργασίας ἀποτελέσματα. Πρὸς τοῦτο ἀρχίζουν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὸσον τὰ προσχωρήσαντα τμήματα, ὅσον καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀρχηγοὶ των προσωπικῶς, νὰ δημιουργοῦν ζητήματα. Ζητοῦν κάτι ἰδικόν τους καὶ ἀπειλοῦν ν' ἀποσυρθοῦν, πράγμα τὸ ὁποῖον τρέμει τὸ Ε.Α.Μ., διὰ νὰ μὴ ἀπογυμνωθῇ πάσης δυνάμεως. Ὁ Κάλτσεφ, πληροφροῦμένός τὰ παρασκήνια τοῦ Ε.Α.Μ. διὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ἀνθρώπων του, παρεμβαίνει συμβιβαστικῶς ὑπογράφων

νέον σύμφωνον, κατά τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου 1944, μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ε.Α.Μ. Ἀνδρέα Τζίμωφ εἰς Καρυνιδῆς Ἑδέεσης. Ἡ συμφωνία Κάλτσεφ καὶ Τζίμωφ περιελάμβανε τὰ ἑξῆς:

«1) Οἱ ἐπαρχίαι Κιλκίς, Παιονία, Ἀλμωπία, Γιαννιτσῶν, Ἑδέεσης, Φλωρίνης καὶ Καστορίας παραχωροῦνται ἀπὸ τὸ Ε.Α.Μ. - Ε.Λ.Α.Σ. ὡς ζώνη δράσης τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. 2) Τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεκτείνει τὴ ζώνη δράσης του καὶ σὲ ἄλλες νοτιότερες ἐπαρχίας, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἔκτασιση πλείους κυριαρχίας στὶς παραπάνω ἐπαρχίας. 3) Ὁ βουλγάρικος στρατὸς κατοχῆς τῆς Μακεδονίας παίρνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταλάβει τὰ ἰστορικά κέντρα τῆς Μακεδονίας ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποχώρησι τῶν Γερμανῶν καὶ τὴν παράδοσίν τους στὶς ἀρχὲς τοῦ Ε.Α.Μ. 4) Ἀποφασίζουσιν ἀπὸ κοινοῦ Ε.Α.Μ. καὶ Σ.Ν.Ο.Φ. τὴ δημιουργία αὐτόνομου μακεδανικοῦ κράτους σοβιετικῆς ὁργάνωσης ποὺ θὰ ζητήσῃ νὰ μπεῖ κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῆς Ρωσίας. 5) Γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τοῦ Ε.Α.Μ. - Σ.Ν.Ο.Φ. ἀναλαμβάνεται ἡ ὑποχρέωσι τῆς πλαισίωσης τῆς διεθνoῦς Μεραρχίας, ποὺ θὰ ἰδρυθεῖ στὸ Καϊμακτσαλὰν ἀπὸ Βουλγάρους ἀξιωματικούς καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τῆς με πυρομαχικά. 6) Νὰ φροντίσιν οἱ Βούλγαροι γιὰ τὴ συγκοπάντησι καὶ δυναμικοῦ ἐθνικιστικοῦ στοιχείου στὶς ἀρχαῖς κατοχῆς, ὥστε νὰ μὴ ἀναπτύχθῃ ἐθνικιστικὴ κίνησι».

Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅχι μόνον δὲν ἀπεκρίρξε τὴν συμφωνίαν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπεβεβαίωσε μετ' ὀλίγον, ὅταν τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ κόμματος ἐν Μακεδονίᾳ «Λαϊκὴ Φωνή» ἔγραψε μετὰξὺ ἄλλων: «Ἡ ὠριμὴ πολιτικὴ σκέψις ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκη δημιουργίας τῆς Σ.Ν.Ο.Φ. ποὺ εἶναι τὸ Ε.Λ.Α.Σ. μεταφρασμένο στὴν ψυχὴ τοῦ Σλαβομακεδόνα. Σὺν δικό του ὄργανον πάλιν θὰ τὸν ὀδηγήσῃ μετὰ μεγαλύτερον φανατισμὸ καὶ μεγαλύτερη ἀγάπῃ πρὸς τὸν ἀδελφὸ ἑλληνικὸ λαόν, γιὰ τὴν πραγματοποιήσι τῶν σκοπῶν του». Τὸ ἴδιον τὸ Ε.Α.Μ., τὸν Φεβρουάριον 1944, ὑπεχρέωσεν ὅλους τοὺς ἐκ Μακεδονίας καταγομένους γηγενεῖς νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ.

Ἰδοὺ τώρα ἡ βιογραφία τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ε.Α.Μ. Τζίμωφ διὰ νὰ σχηματισθῇ γνώμη περὶ τῶν προσώπων τὰ ὅποια ἐξεπροσώπουν τὸ «ἐλληνικόν» Κ.Κ.Ε. εἰς ζητήματα τοιαύτης ζωτικότητος καὶ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος: «Ἀνδρέας Τζήμας ἢ Σαμαρινιώτης, ἐγεννήθη τὸ 1909 ἐν Καστοριᾷ. Τὸ 1941 ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακάς Ἀεροναυπλίας μετ' ἄλλων, ὡς ἐπικίνδυνος κομμουνιστής. Οὗτος ἐτύγγανε μέλος τοῦ κομμουνιστικοῦ Γραφείου Μακεδονίας. Ἀπεφυλακίσθη τῇ ἐπεμβάσει τῆς ἐν Ἀθήναις βουλγαρικῆς πρεσβείας καὶ μετεφέρθη εἰς Θεσσαλονίκην μερίμνη τῶν Βουλγάρων, ὀλίγον μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐν Ἑλλάδι. Ἐπέδειξε, ἅμα τῇ ἐπανόδῳ του, δραστηριότητα καὶ ἰδίᾳ παρώτρυνε τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὴν βουλγαρικὴν Λέσχην. Κατέδωκεν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τοὺς ἐκτελεσθέντας Ντελάκη, Πόρτην καὶ Σιδηρόπουλον. Τὸν Ἀπρίλιον 1943 μετὰ

τοῦ Λαζάρου Τερπόφσκυ ἔθεσε θεωρητικῶς τὰς βάσεις τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Τὸν Ἰανουάριον 1944 μετέσχεν ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ε.Α.Μ. εἰς τὴν γενομένην μετὰ τοῦ Κάλτσεφ εἰς Καρυδιὲς Ἑδέσσης συμφωνίαν ἰδρύσεως τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Λιετέλεσεν τὸ 1945 ἀπεσταλμένος τοῦ Ε.Α.Μ. εἰς τὴν κυβέρνησιν Βελιγραδίου. Τὸ 1945 - 1946 ἐπραγματοποίησεν ἐπανειλημμένα ταξίδια ἀπὸ Σκοπίων εἰς Θεσσαλονίκην ὡς σύνδεσμος τοῦ Κ.Κ.Γ. καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδη, ἐπικειμένης τῆς ἐνάρξεως τοῦ Κ.Σ. ἀγῶνος. Τὸ 1946 - 1948 διετέλεσεν ἐκ νέου ἀπεσταλμένος τοῦ Κ.Κ.Ε. παρὰ τῇ κυβερνήσει Βελιγραδίου. Μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο - Κομινφόρμ παρέμεινεν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ ἀκολουθήσας τὸ φιλοτιτικὸν τμήμα τοῦ Ν.Ο.Φ.».

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν Καρυδιῶν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες κομμουνιστὰὶ ὁμιλοῦν περὶ Σλαβομακεδόνων, συνεπῶς ὑπάρχει πρὸς ὅσον ἐναντι τῶν παλαιῶν συνθημάτων τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ὀρίζεται ἡ ἰδέα δημιουργίας νέας ἐθνότητος τῆς «σλαβομακεδονικῆς». Ποία ἡ πολιτικὴ σημασία τοῦ νέου συνθήματος; Πιθανὸν δύναται νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὰς ἑξῆς δύο παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν μετατόπισιν τοῦ βάρους προστασίας ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Πρῶτον, ὁ παράγων Τίτο ἀνεπτύσσεται καθ' ἡμέραν καὶ κατελάμβανε ὑπολογίσιμον καὶ ἡγέτιδα θέσιν ἐν τῇ Βαλκανικῇ. Λεύτερον, ὁ παράγων Βουλγαρία εὐρίσκετο εἰς μειονεκτικὴν θέσιν, καθ' ὅσον θὰ ἐξήρχετο τοῦ πολέμου ὡς ἡττημένη χώρα καὶ ἡ πλήρης ἀνόρθωσίς της, παρὰ τὰς οἰασδήποτε μεταβολὰς τοῦ καθεστώτος, ἐφαίνετο δυσχερὲς πολιτικῶς. Ἐδημιουργεῖτο λοιπὸν κάτι καινοφανές, τοῦ ὁποῖου ἡ προῖστορία ἀνάγεται πρᾶγματι εἰς τὴν παρέμβασιν τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας, πραγματοποιηθεῖσαν κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἰδίου Κ.Κ.Ε. Τὰ γεγονότα παρασκευάζονται ἀπὸ τοῦ 1942, ὅτε ὁ Γιουγκοσλάβος στρατηγὸς Τέμπο (ψευδώνυμον τοῦ Ζβέτοζαρ Βουκμάνοβιτς), ἡγούμενος τῶν κομμουνιστῶν παρτιζάνων τῆς νοτίου Σερβίας ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστὰς τοῦ Ε.Α.Μ. - Ε.Α.Α.Σ. Τὸ Ε.Α.Μ. ἐθεώρησεν ὡς εὐκαιρίαν νὰ παρακαλέσῃ τοὺς Γιουγκοσλάβους κομμουνιστὰς εἰς τὴν ἀποστολὴν τμήματος Γιουγκοσλάβων παρτιζάνων ἐντὸς τοῦ ἐλληνικοῦ ἑδάφους, εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἰδίων του προσπαθειῶν νὰ παρασυστῶν οἱ πληθυσμοὶ τῆς Μακεδονίας οἱ ὁποῖοι ἀπέφυγον νὰ ἐνταχθῶν εἰς αὐτὸ καὶ παρέμενον διστακτικοὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀντεθνικῆς δράσεώς του ἡ ὁποία ἦτο καταφανής. Πράγματι τὴν 27ην Ἀπριλίου 1942 μικρὸν τμήμα Γιουγκοσλάβων κομμουνιστῶν διεπεραιώθη εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἑδαφος διὰ τῶν Πρεσπῶν καὶ ἐκινήθη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τὴν περιοχὴν Κορεστίων.

Τὸν Αὐγούστον ἢ Σεπτέμβριον 1943 ἐπραγματοποιήθη σύσκεψις ἀντιπροσώπων τῶν Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας, Κ.Κ. Ἀλβανίας καὶ Κ.Κ. Ἑλλάδος εἰς ἐλληνικὸν ἑδαφος. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Ε. οἱ

Σιάντος καὶ Ἰωαννίδης, ἐκ μέρους δὲ τοῦ Κ.Κ.Γ. ὁ Τέμπο. Συνεζητήθη ἡ πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ κατάστασις τῶν ανταρτικῶν κομμουνιστικῶν τμημάτων καὶ ἡ ἀμοιβαία βοήθεια τῶν Κ.Κ. πρὸς κατάληψιν τῆς ἀρχῆς εἰς τὰς ἀντιστοιχοὺς χώρας. Ὁ Γιουγκοσλάβος ἀντιπρόσωπος Τέμπο ἔθεσε σαφῶς πρὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ζήτημα Σλαβομακεδόνων καὶ ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης δημιουργίας χωριστῶν ανταρτικῶν τμημάτων ἐντὸς τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Συγχρόνως ἀπήτη νὰ ἐπιτραπῇ ἡ λειτουργία σχολείων διὰ τὸν «μακεδονικὸν λαόν» καὶ νὰ διακηρυχθῇ παρὰ τοῦ Κ.Κ.Ε., ὅτι εἰς τὸ μέλλον οἱ Μακεδόνες θὰ δύνανται ἐλευθέρως «νὰ μιλοῦν τὴν γλῶσσά τους» καὶ «θὰ ζήσουν με ἰσοτιμία καὶ ἰσοπολιτεία με τὸν ἑλληνικὸν λαόν». Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔδῃλωναν τότε ὅτι «δὲν ὑπάρχει κανένας μακεδονικὸς λαός, ἀλλὰ ὑπάρχουν Ἕλληνες, Σέρβοι καὶ Βούλγαροι ποὺ ζοῦν στὴν περιοχὴ ποὺ λέγεται Μακεδονία».

Ὁ ἴδιος ὁ Τέμπο τὸ 1951 ἔξεδωκε μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα τῆς Ἑλλάδας καὶ ὁ λαϊκοαπελευθερωτικὸς ἀγώνας» με πρόθεσιν νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὴν συκοφαντικὴν, καθὼς τὴν ἀποκαλεῖ, ἐκστρατείαν τοῦ Ζαχαριάδη κατὰ τοῦ Κ.Κ.Γ. ὡς ὑπευθύνου διὰ τὴν ἥτταν τοῦ Κ.Σ. στρατοῦ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1949. Ὁμολογῶν λοιπὸν τὰ ἀνωτέρω (εἰς σελίδα 14 τῆς μεταφράσεως) γράφει ἐν συνεχείᾳ: «Οἱ πρακτικὲς συνέπειες τῆς τέτοιας ἀντιμαρξιστικῆς ἐθνικιστικῆς πολιτικῆς με τὸ ἐθνικὸ ζήτημα ἦταν κατ' ἀρχὴν τὸ νὰ μείνῃ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ἔξω ἀπὸ τὸ λαϊκὸ ἀπελευθερωτικὸν κίνημα. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὸ σὲ πρώτη γραμμὴ ζημιώνει τὸ ἴδιο τὸ λαϊκοαπελευθερωτικὸν κίνημα τῆς Ἑλλάδας. Μέχρι ποῦ πιά ἀργότερα, στὴν διάρκεια τοῦ 1943, κάτω ἀπ' τὴν πίεσιν τῶν μαζῶν, ἡ καθοδήγησις τοῦ λαϊκοαπελευθερωτικοῦ κινήματος στὴν Ἑλλάδα ἄρχισε μέχρις ἐνὸς σημείου νὰ ἀλλάζῃ τὴν πολιτικὴν τῆς με τὸ μακεδονικὸ ἐθνικὸ ζήτημα· μᾶλλον δὲ μακεδονικὸς λαὸς μποροῦσε νὰ μιλάει ἐλεύθερα στὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Τοῦ ἐπιτρέπετο νὰ ὀργανώσῃ δικῆς του ἐθνικῆς μαζικῆς ὀργανώσεως ὑπὸ πλαίσια τοῦ λαϊκοαπελευθερωτικοῦ μετώπου Ἑλλάδας (Ε.Λ.Μ.). Στὸ μακεδονικὸ Ἐθνικὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπον ἐπιτρέπεται νὰ μορῇ νὰ ἐκδίδῃ ἐφημερίδες στὴ μακεδονικὴ γλῶσσαν κλπ. Ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ κάποιον δικαίωμα τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, ὅτι με τὴν συμμετοχὴν του στὸ λαϊκὸ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα θὰ ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιάθεσης μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, οὔτε λόγος μποροῦσε νὰ γίνῃ. Ἡ καθοδήγησις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ παρὰ πέρα ἐπίμονα στεκόταν στὴν ἄποψιν ὅτι ὁ μακεδονικὸς λαὸς μπορεῖ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ κατακτήσῃ μόνον ἐκπολιτιστικὴν αὐτονομίαν. Ἐν τούτοις παρὰ τὴν τέτοια πολιτικὴν ὁ μακεδονικὸς λαὸς μαζικὰ προσχωροῦσε στὸ λαϊκοαπελευθερωτικὸν κίνημα τῆς Ἑλλάδας».

Ἄφ' ἑτέρου εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ ὡς ὀργάνωσις τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. δὲν

ὕψηρεν ἐφεύρεςις τοῦ Κάλτσεφ, ἀλλὰ προὔπηρχε τῆς ἐπισήμου συμφωνίας, ἀξιοποιηθὲν ἀπολύτως ὑπ' αὐτοῦ διὰ πολιτικοὺς σκοποὺς. Τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἔχει τὴν ἀρχὴν του εἰς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1943, ὅτε ὁ Λάζαρος Τερπόφσκυ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφη ἤδη, ἐνεπνέετο τὴν ἴδρυσιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Ἀνδρέαν Τζίμωφ.

Ὁ Τζίμωφ, τὸ ἤδη ἰδρυτικὸν μέλος τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., ἐστάλη νὰ ἐκπροσωπήσῃ τὸ Ε.Α.Μ. πάλιν εἰς τὴν συμφωνίαν μὲ τὸν Κάλτσεφ περὶ Σ.Ν.Ο.Φ. Αὐτὸ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ χωρὶς ἀμφιβολία ὡς πρῶτον μεγέθους ἐπιτυχία τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ πολιτικῆς, τύφλωσις δὲ καὶ μωρία τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον ἔδιδε τοιοῦτους πράκτορας. Ἐντεῦθεν δὲν φαίνονται καὶ παράδοξοι οἱ βαρύνταί διὰ τὸ Ε.Α.Μ. ὄροι, ἀναγνωρισθέντος τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ὡς κράτους ἐν κράτει, οἱ ὁποῖοι λίαν ἐνωρὶς ὠδήγησαν τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς ἀνυπερβλήτους δυσχερείας καὶ ἐπιζημίους περιπλοκάς. Ἐν κοινῇ δὲ καὶ ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σταδιοδρομίας τοῦ Τζήμα, ὅστις ἀπὸ παράγων τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς μετέστη καὶ ἠκολούθησε τὴν γιουγκοσλαβικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ, ἐξηγοῦνται πλήρως οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὄροι τῆς συμφωνίας τῶν Καρυδιῶν καὶ ἡ ἐξ ὑπαρχῆς ἰδεολογικῆς συγγένειας τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. πρὸς τὸ Κ.Κ.Γ. πρὸς τὸ ὁποῖον καὶ τελικῶς προσεκολλήθη.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. ἀπέβλεπε, κατὰ δικαιολογίαν ἐαμικῶν κύκλων, ὡς ἀπεφασίσθη κατὰ τὴν ἀρχικὴν συγκρότησίν του ὑπὸ τῶν Τερπόφσκυ καὶ Τζήμα, εἰς τὸ νὰ ἐμφανισθῇ ὡς καθαρῶς κομμουνιστικὴ ἢ κίνησις ἡ ὁποία διηυθύνετο μέχρι τοῦδε ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ τοὺς Μαρίνωφ καὶ Κάλτσεφ. Ἡ μετέπειτα προσχώρησις τοῦ Κάλτσεφ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας ἐπεδιώχθη διὰ νὰ διευκολυνθῇ πολιτικοστρατιωτικῶς ἡ κατάστασις, ἐπιτυγχανομένης ἀναιμάκτου ἀποχωρήσεως τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ συγχρόνως ἡ παράδοσις αὐτῆς εἰς τὸ Ε.Α.Μ., τὸ ὁποῖον εὗρισκε παραλλήλως τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐμμέσως τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Κ.Κ.Γ.

Δικαιολογεῖται ἐντεῦθεν πῶς τὸ Ε.Α.Μ. ἐπεδίωξε τὴν ἐπαφὴν μὲ τὰ τμήματα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀργανώσει ὁ Κάλτσεφ καὶ ἔσπευσε νὰ ἐναγκαλισθῇ τοὺς χθεσινούς πολεμίους του, ἴσως ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐπεβάλλετο ἐπ' αὐτῶν. Ἐντὸς τῶν κόλπων του ὅμως ὑπῆρχε μεγάλη βουλγαρικὴ μερὶς (Τζίμωφ, Γκότσεφ, Τουρούντζεφ, Μητρόφσκυ, Κεραμιτζίεφ κ.λ.π.). Τὰ σλαβικὰ αὐτὰ στοιχεῖα, παρακολουθοῦντα τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως, διέβλεπον τὴν διαρκῶς αὐξανομένην ἀδυναμίαν τοῦ Κάλτσεφ ὡς ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ἀξονος συμμαχίας τῆς Βουλγαρίας, ἐνῶ ὁ κομμουνισμὸς τῶν Βουλγάρων, ὁ ὁποῖος ἀφῆνετο ἀπὸ τὸ ἐπὶ σκληνῆς ἀστικὸν βουλγαρικὸν κράτος νὰ ἐκδηλωθῇ ἐπὶ τηδεις, δὲν τοὺς προσελόριζεν ὀφέλη λόγῳ τῆς ἀποστάσεως τοῦ βουλγαρικοῦ

ἔγχοι ἀπὸ τῆς δυτικῆς Μακεδονίας, ὅπου κυρίως διεδραματίζοντο τὰ γεγονότα καὶ ἐκυφορρεῖτο τὸ Σ.Ν.Ο.Φ.

ΙΧ. Τὸ Κ.Κ.Γ. ἐπηρεάζει τὸ σλαβικὸν στοιχεῖον καὶ τὸ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Βουλγαρισμόν. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ προλεχθέντα, τὸ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας, χάρις εἰς τὴν τεραστίαν βοήθειαν τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἐκ μέρους τῶν συμμάχων, ἰσχυροποιεῖτο καὶ ἤσκει πίεσιν ἀπὸ βορρᾶ, ἀλλὰ καὶ γοητεῖαν ἐπὶ τῶν σλαβικῶν στοιχείων τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., ἄλλοτε ὀπλοφόρων τοῦ Κάλτσεφ, τὰ ὁποῖα ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Βουλγαρισμόν.

Πρῶτον ὅλον ὅτι ὁ ἐμπνευστὴς τῶν χωριστῶν ἀνταρτικῶν τμημάτων τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Τερόφοσκυ συνελήφθη καὶ ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἡ πρώτη ἐμφάνισις αὐτῶν ἔγινε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1943. Ἡ πραγματικὴ ὥμως καὶ ἐντυπικὴ ἔναυξις τῆς δράσεως τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ἀρχίζει τὸν Φεβρουάριον μόνον τοῦ 1944, ὅποτε τὸ Ε.Α.Μ. ὑπεχρέωσεν ὅλους τοὺς «Σλαβομακεδόνες» νὰ ἐγγραφοῦν εἰς αὐτό, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας Κάλτσεφ—Τζίσιφ. Μίαν ἀπὸ τὰς κυριωτέρας ἐκδηλώσεις τῆς δράσεως τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., ὡς πρῶτον ἐπακόλουθον τῆς γενομένης συμφωνίας, ἀπετέλεσεν ἡ συγκέντρωσις τῶν εἰς τὸ Ε.Α.Μ. ἐνταγμένων ἀνταρτῶν, τῶν καταγμένων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, καὶ ἡ δημιουργία χωριστοῦ μακεδονικοῦ τάγματος ὑπὸ τὸν Ἠλίαν Δημάκην ἢ Γκότσεφ ὁ ὁποῖος ἐπέπρωτο νὰ ἐξελιχθῇ εἰς ἓνα τῶν κυρίων παραγόντων τῆς νέας μορφῆς τῆς ἐναντίον τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἐπιθέσεως.

Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, ἡ ἰδρυσις τοῦ ἀμιγῶς «σλαβομακεδονικοῦ» αὐτοῦ τάγματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπέκρυπτε καθόλου τὰς τάσεις του, ἐνέπνευσε ζωηρὰς ἀνησυχίας καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς τάξεις τοῦ Ε.Α.Α.Σ. ἐν Μακεδονίᾳ, ὅπου ὑπῆρχον εἰσέτι μερικὰ ἐθνικόφρονα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρετήρουν ὅτι τὰ ἐνταχθέντα εἰς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. πρόσωπα δὲν ὑπῆρξαν ἄλλα ἀπὸ τοὺς τέως ὀπλοφόρους τοῦ Κάλτσεφ οἱ ὁποῖοι ὑπηρέτησαν ὑπὸ τὸν Παβάλι, καὶ ὡς ἦτο ἐπόμενον ἐλάμβανον καὶ τώρα διαταγὰς ἀπὸ τὸν Κάλτσεφ. Συνεπεία τούτων προεκλήθησαν σοβαρώταται διενέξεις, ἀκόμη δὲ καὶ ἐνοπλοὶ ρήξεις, διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν ὁποίων συνεκλήθη τὴν 2αν Αὐγούστου 1944 εἰς τὴν Χαλάρᾳ τῆς Καστοριάς εἰδικὸν κομμουνιστικὸν «συνέδριον συμφιλίωσης». Εἰς αὐτὸ παρευρέθη διὰ πρώτην φορὰν καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ «Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Μακεδονίας» ἀπὸ τὰ Σκόπια, ὁ σερβομακεδὼν Χότσκος, ὁ ὁποῖος ἔδωκε σαφῶς νὰ ἐννοηθῇ ὅτι δὲν ἐνεκρίνοντο πλέον αἱ βουλγαρικαὶ βλέψεις ἐπὶ τῆς Μακεδονίας καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἐντελῶς νέα κατεύθυνσις εἰς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα.

Πάντως, ὅσον ἀφορᾷ καὶ πάλιν τὰς διενέξεις τοῦ Ε.Α.Α.Σ. πρὸς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ., φαίνεται ὅτι ὁ πονηρὸς Γκότσεφ ἢ Δημάκης, ἀντελήφθη πλέον καθαρῶς «ἀπὸ τοῦ φνσᾶ ὁ ἄνεμος». Καὶ λησμονῶν ὅλας τὰς προηγουμένας σχέσεις του μὲ τοὺς Βουλγάρους κομιτατζήδες καὶ μὲ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Κάλ-

τσεφ, μετά τοῦ ὁποῖου τὴν 25 μέχρι 27 Ὀκτωβρίου 1944 συνηντᾶτο εἰς Καστοριὰν εἰς σύσκεψιν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Κομιτάτου καὶ ἔθεταν τὰς βάσεις τῆς περαιτέρω ἐργασίας, ἐνεφανίσθη πλέον ὡς Σλάβος, ἀποβλέπων εἰς τὴν δημιουργίαν «αὐτονόμου Μακεδονίας» ἢ ὁποία καὶ εἶχε διακηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Τίτο ὡς κράτος ὁμόσπονδον εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας. Εὐρίσκει οὕτω νέον ἰσχυρὸν στήριγμα πέραν τῶν ἑλληνικῶν συνόρων ὁ Γκότσεφ, γίνεται ἀκόμη περισσότερον ἀδιάλλακτος ἐκδηλῶν ἀκροκαλύπτως τοὺς σκοποὺς του, διανέμων ἀκόμη καὶ προκηρύξεις διὰ τῶν ὁποίων ἐκάλει τοὺς ὀνομαζομένους παρ' αὐτοῦ «Σλαβομακεδόνας» νὰ ἀγωνισθοῦν καὶ νὰ ἐκδιώξουν τοὺς Ἕλληνας πρόσφυγας ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν: «Τὶ ζητοῦν τὰ σκυλιὰ οἱ πρόσφυγες στὴ Μακεδονία; Δὲν μποροῦν νὰ μᾶς πάρουν τὸν τόπο μας! Νὰ φύγουν στὴν Τραπεζοῦντα γιατί θὰ τοὺς πετσοκόψουμε».

Τὸ Κ.Κ.Γιουγκοσλαβίας ἤσκει πλέον σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον παρέσυρε τὰ ἰθύνοντα στελέχη τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. τὰ ὁποία καὶ ἐξαπέλυσαν σφοδρὰν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., τοῦ Κάλτσεφ καὶ τῆς Βουλγαρίας (ἀστικὸν κράτος τότε), διὰ κομμουνιστικῶν ἐντύπων τὰ ὁποία διεσκορπίσθησαν πανταχοῦ καὶ ἐδημοσιεύοντο εἰς τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Οἱ μετέχοντες εἰς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. ὡς ἀπλᾶ μέλη ὑπέστησαν σύγχυσιν ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον αὐτὴν στροφὴν τῆς ἡγεσίας των καὶ ὁ Κάλτσεφ αἰφνιδιάσθη, ἀλλὰ τὰ γεγονότα ἐξειλίσσοντο πλέον σαφεῖ. Πάσα ἐπίδρασις τοῦ Κάλτσεφ ἐπὶ τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ἔπαυσε. Παρέχει ἀρκετὰ συμπεράσματα ἡ ἐγκύκλιος διὰ τῆς ὁποίας τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. ἀποκηρύσσει τὸν Κάλτσεφ καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ ὁλόκληρον τὸ βουλγαρικὸν συγχρότημα καὶ ζητωκραυγάζει ὑπὲρ τοῦ «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους.

«Ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ μαύρη καὶ ἀλύγιστη ψυχὴ, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀπὸ τὰ χέρια του στάζει τὸ ἀθῶο αἷμα τῶν πρωτοπόρων ἀγωνιστῶν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, ὁ ἀρχιφασίστας Ἰβάν Μιχαήλωφ, ἀρχισε τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου του μὲ τὶς προδοσίαις, τοὺς ἐκβιασμοὺς καὶ τοὺς φόβους. Σὰν πέρασε στὴ δεξιὰ πτέρυγα τοῦ φασιστικοῦ κομιτάτου, σὰν πιστὸ καὶ τυφλὸ ὄργανο τοῦ βουλγαρικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀντιστατικῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης, ἔσπειρε τὴν τρομοκρατίαν σ' ὅλη τὴ Μακεδονία. Ἀπὸ τὸ 1920 ὁργάνωσε τὶς φασιστοκομιτατζήδικες συμμαχίες καὶ μὲ λύσσα ἀφοσιώθηκε στοὺς φόβους καὶ στὴν καταδίωξιν ὅλων τῶν τιμίων ἀγωνιστῶν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, ποὺ εἶχαν μείνει σὰν συνεχιστὲς τῆς ἱλιντενικῆς ιδέας καὶ ποὺ ἀγωνίζονταν γιὰ τὴν ἀληθινὴν ἐλευθερίαν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Εἶναι ὁ βρωμερὸς καὶ λυσσασμένος διώκτης κάθε τίμιου ποὺ ἀπέμεινε ἀπὸ τὸ Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ τὸ Ἰλιντεν. Μὲ ψεύτικες κατηγορίες, μὲ τὸ μῖσος καὶ τὴν προδοσίαν, μὲ τὴν τρομοκρατίαν καὶ τοὺς ἐκβιασμοὺς χτυπᾷ κάθε καθαρὸ μα-

κεδονικό κίνημα και ξεαφριανίζει τους τίμιους αγωνιστές του. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, ὁ μέγας τρομοκράτης, ὁ μυσταρὸς κακοποιὸς, ὁ μαῦρος διάβολος τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῶν καθαρὰ ἐθνικῶν κινήματων του.

»Μὰ δὲν τελειώνουν ἐδῶ οἱ φόνοι του. "Ὅταν ὁ τίμιος βουλγαρικός λαός, ὕστερα ἀπὸ τὸν φόνον τοῦ Σταμπολίσκιν, δὲν ἤθελε νὰ ὑπακούσῃ στὴ μαύρη ἀντιλαϊκὴ δικτατορικὴ κυβέρνησις τῶν αἰμοποτῶν Τσαγκῶφ καὶ Λιάντσεφ, τότε ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, τὸ κτῆνος, σὰν πιστὸς ἀντιλαϊκὸς πρωτοπύργος ἥρωας τοῦ βουλγαρικοῦ φασισμού, μὲ τὴ συγκατάθεσι τοῦ ἀρχιφονιά Τσαγκῶφ πῆρε τὸ πρῶτο μέρος στοὺς πρωτάκουστους φόνους, στὴ γενικὴ σφαγὴ 32.000 τιμίων γεωργῶν καὶ ἐργατῶν τοῦ ἀγωνιζομένου βουλγαρικοῦ λαοῦ καὶ ἐξακολούθησε πάλι τὴν τρομοκρατίαν ὑπὸ διάφορες μορφές, νόμιμα ἢ παράνομα, ὅπως συνέφερε στὸ βουλγαρικὸ φασισμό καὶ τοὺς κυρίους του. Σκοτώνει, σφάζει, προδίδει καὶ φροστώνει τὸν ἄθωο λαὸ μὲ ψεύτικες κατηγορίες. Αὐτὲς εἶναι ὅλες τὸν αἱ πράξεις. Τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ εἶχε ἀποτραβηχθῇ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκηνὴ γιατί ἔτσι συνέφερε στὸ βουλγαρικὸ φασισμό καὶ στὸν ἀφέντη του τὸν Χίτλερ. "Εβλεπαν στὸ πρόσωπον τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ μιὰ ἐφεδρικὴ δύναμις ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτούς, ὅταν αὐτοὶ θὰ κινδυνεύουν καὶ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ μείνουν στὴ Μακεδονία, γι' αὐτὸ τὸν ἔστειλαν στὴν Κροατία φιλικόμενον κοντὰ στὸν ἄλλο ἀρχιπροδότη τοῦ κροατικοῦ λαοῦ γιὰ νὰ τὸν στείλῃ στὴ Μακεδονία σὰν τὸν τελευταῖον ἀντιπρόσωπον τῆς χιτλερικῆς καταστροφῆς. Καὶ γιὰ νὰ τοῦ προετοιμάσουν τὸν δρόμον στέλνουν σὰν πρωτοπορία τὰ μαύρα τσακίλια, τὸν Κιάτσεφ, τὸν Βασίλιεφ καὶ Σία. Ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ δὲν εἶναι Μακεδών, εἶναι προδότης. Τώρα συνεργάζεται μὲ ὅλα σχεδὸν τὰ συμμαχικὰ κράτη τοῦ Χίτλερ στὰ Βαλκάνια. Μὲ τοὺς πράκτορές του διαδίδει ψεύτικες ὑποσχέσεις γιὰ τὴν αὐτοκυβέρνησι τῆς Μακεδονίας, γιὰ νὰ ξεγελᾷ τὸν μακεδονικὸ λαὸ καὶ νὰ προετοιμάσῃ τὰ καταχθόνια σχέδιά του γιὰ τὴν ὑποδούλωσι καὶ τὸ αἵματοκύλισμα τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Ὁ βουλγαροφασιστικὸς στρατὸς ποὺ εἰσέβαλε στὴν κεντρικὴ καὶ ἀνατολικὴ Μακεδονία εἶναι ὄργανον ποὺ προετοιμάζει τὸν δρόμον στὸ μεγάλο τρομοκράτη, τὸν μυσταρὸ προδότη καὶ φονιά τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ. Σλαβόμακεδόνες, φυλοχθῆτε ἀπὸ τὸ φαρμακερὸ αὐτὸ φίδι. "Εἶνα καινούργιο κακὸ σῆς προετοιμάζει. Ἀποκροῦστε το μὲ ὅλες σας τίς δυνάμεις καὶ ἐνομένοι μὲ τὸν τίμιον ἀγωνιζόμενον ἑλληνικὸν λαόν, ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτοκυβέρνησι, χτυπᾶτε αὐτὴν τὴ διαβολικὴ ἐνέργεια τοῦ βουλγαρικοῦ φασισμού καὶ τοῦ ἀφέντη τοῦ Χίτλερ. Μπᾶτε χωρὶς φόβον σὺς δυνάμεις τῆς προόδου καὶ τῆς ἀπελευθέρωσης ποὺ καταστρέφουν τὸ φασιστικὸν κτῆνος μὲ τὰ δυνατόν τους χτυπήματα. Κρατῆστε ψηλὰ τὴν ιδέα τοῦ "Ιλιντεν. Πυκνῶστε τίς τάξεις τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., τὴν πατριωτικὴ καὶ

ἐθνική ἀπελευθερωτική ὁργάνωση ποὺ θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ στὸ δρόμο τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐθνικῆς δικαιοσύνης. Σπᾶστε τὰ μοῦτρα τοῦ μυσσαροῦ προδότη Ἰβάν Μιχαήλωφ.

»Ζήτω τὸ Σλαβομακεδονικὸ Ἐθνικὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο! Ζήτω ἡ ἥρωϊκὴ δύναμις τοῦ Σλαβομακεδονικοῦ ἔθνους! Θάνατος στοὺς φονιάδες καὶ προδότες Ἰβάν Μιχαήλωφ, Κάλτσεφ καὶ Σία!»

Διὰ τῆς γενικῆς αὐτῆς ἐπιθέσεως τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., ἡ ὁποία ἀναμφισβητήτως ὑπεργρεῦθη παρὰ τοῦ Κ.Κ.Γ., ἐναντίον ὅλων τῶν ὑπὸ διαφόρους μορφὰς βουλγαρικῶν στοιχείων, εἶναι προφανὲς ὅτι ἐπιδιώκεται ἡ ἐκτόπισις τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν. Τὸ Κ.Κ.Γ. διεκδικεῖ πλέον δι' ἑαυτὸ τὴν τιμὴν τῆς προαγωγῆς τῆς σλαβικῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ ἐξωθεῖ διαρκῶς τὰ ἡγετικά στοιχεῖα τῶν αὐτονόμων, ἐκ Μακεδόνων, ἐνόπλων τμημάτων εἰς ἀνταρσίαν καὶ τελείαν ἀνυπακοὴν πρὸς τὸν Ε.Α.Α.Σ. Διὰ τῆς ἰδίας ἐγκυκλίου ὁ Γκότσεφ μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν Κάλτσεφ ὡς ὄργανον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ.

Ἐναντὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν γεγονότων ποῖα εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἐλληνικοῦ κομμουνισμοῦ; Τὸ Κ.Κ.Ε. σκέπτεται μόνον πῶς θὰ ἐνισχυθῇ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Γ., παρὰ τοῦ ὁποίου ἀπῆλθε ἐπιμόνως ὅπλα (Γέμπο ἐνθ. ἀν. σελὶς 20). Τὸ Σ.Ν.Ο.Φ., παρ' ὅλον ὅτι ἐνεργεῖ καὶ ὁμιλεῖ ὡς ἐπίσημον ὄργανον κάποιου ἄλλου κόσμου καὶ λαοῦ, τοῦ «σλαβομακεδονικοῦ», παρ' ὅτι ἀναμειγνύει Β.Μ.Ρ.Ο., Βουλγάρους, Ἰλιντεν κ.λ.π. δὲν συγκινεῖ τὰς πατριωτικὰς χορδὰς τῶν Ἑλλήνων διεθνιστῶν. Τοὺς ἱκανοποιεῖ μόνον ἡ φράσις τοῦ μανιφέστου ὅτι καλοῦνται οἱ «Σλαβομακεδόνες» νὰ ἀποκηρύξουν τὸν Μιχαήλωφ, Κάλτσεφ, κ.λ.π. καὶ νὰ συνεργασθοῦν μετὰ τὸν τίμιον ἀγῶνα. Οὕτω ἐφθάσαμεν ἐξελικτικῶς ὥστε τὸ μὲν Σ.Ν.Ο.Φ. νὰ λαμβάνῃ ἐντολὰς ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Γ., τὸ δὲ Κ.Κ.Ε. νὰ σιωπᾷ ἀρχικῶς καὶ τέλος νὰ εὖνοῃ τὴν ὅλην κίνησιν καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., πιεζόμενον ἄλλωστε καὶ ἀπὸ τὰς παραλλήλους ὑποχρεώσεις του ἀπὸ τὸ σύμφωνον τοῦ Πετριτίου, ἀσφαλῶς δὲ καὶ ἀπὸ ἐντολὰς τοῦ Κ.Κ. Ρωσίας, τὸ ὁποῖον ἀπέστειλε τὴν 26ην Ἰουλίου 1944 καὶ στρατιωτικὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Ε.Α.Α.Σ. ἀποτελουμένην ἐκ 10 μελῶν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Ποπῶφ.

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1944 τὸ Ε.Α.Μ. εἶχεν ἀπολέσει πράγματι κάθε ἔλεγχον καὶ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Γκότσεφ. Οὗτος ἡσθιάνθη ἐξαφνικὰ νὰ ἔχη δύναμιν εἰς χεῖρας του καὶ ὁ ἐγωῖσμός του ἐξάπτεται, ἡ φαντασία του ἀναβιβάζει ἑαυτὸν προφανῶς εἰς ἀρχηγὸν κράτους. Ἡ φιλοδοξία τὸν ὥθει εἰς αὐταρχικὴν συμπεριφορὰν πρὸς τοὺς λοιποὺς συνεργάτας καὶ συμμάχους του.

Τὰ κομμουνιστικὰ τμήματα τοῦ Ε.Α.Α.Σ., εἰς τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἐθνικισταὶ παρασυρθέντες ἀπὸ τὰ παραπλανητικὰ συνθήματα, παρηκολούθουν μετ' ἀγανακτήσεως τὰ γεγονότα. Ἐκ τῶν κύκλων τούτων ἐδημιουργήθησαν μάλιστα καὶ φωτεινὰ φαινόμενα ἐντὸς τοῦ Ε.Α.Μ.,

ἀλλ' αὐτοχῶς δὲν ἐπέφερον ἀποτελέσματα διότι ὁ ὄγκος τῶν πολιτικῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἐξουδετερώσει τὰ ἰγυῖα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀνεύρισκον γύρω τους γόνιμον ἔδαφος. Ἴδου μία ἱστορία τὴν ὁποίαν περιγράφει ὁ Κ. Ἀντωνίου εἰς τὸ βιβλίον του «Ἡ Σλαβική καὶ Κομμουνιστική Ἐπιβολή»: «Ὁ Λαζαρίδης, ἀφοῦ εἶδε τὴν προδοσίαν τοῦ Ε.Α.Μ.—Ε.Α.Α.Σ., ἐσπίρτησε ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κατὰστασιν καὶ ἐπεδόθη μετὰ πίστεως εἰς τὴν ἀφύπνισιν τῶν ὑγιῶν ἑλλασιτῶν. Ἀτυχῶς ὁ ἐνθουσιασμός μεμνημένου χωρικοῦ ἀνέκοψε ταχέως τὸ ἔργον του καὶ τὸν ὠδήγησε, τὸν Ἰουνίον 1944, εἰς τὸ ἀνταρτοδικεῖον Πενταλόφου μαζὶ με τοὺς πρωτοπόρους τῆς κινήσεως αὐτῆς. Εἰς τὸ ἀνταρτοδικεῖον ὁ Λαζαρίδης ἀπολογούμενος κατηγορήσεν ὡς καταπέλτης τὴν ἀντεθνικὴν πολιτικὴν τοῦ Ε.Α.Α.Σ. «Δὲν εἶδα ποῦθεν τὴν λέξιν Ἑλλάς. Δὲν εἶδα ποτὲ καὶ σὲ κανένα μέρος νὰ κυματίζῃ ἡ ἑλληνικὴ σημαία. Εἶδα ὅμως στὸ Τσοτῆλι καὶ στὸ Πετροπουλάκι βουλγαρικὰς καὶ αὐτονομιστικὰς σημαίας. Ἐπιτρέψατε εἰς τὸν Γιουγκοσλάβον Τέμπο νὰ ὁμιλῇ εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Ε.Α.Μ. περὶ αὐτονομήσεως, σλαβομακεδόνων καὶ μειονοτήτων. Ἐδημιουργήσατε τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. Δὲν κάνετε ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ ἐμπορεύεσθε τὴν Ἑλλάδα».

Ὁ Ε.Α.Α.Σ. κατεδίκασε βεβαίως τὸν ἥρωα Λαζαρίδην, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι συντεταράχθη ἀπὸ τὰ γεγονότα καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ τάγμα τοῦ Γκότσε εἰδικούς ἀπεσταλμένους διὰ νὰ ἐπιτύχῃ κατευνασμὸν τῆς κινήσεως, χωρὶς ἀποτέλεσμα ὅμως διότι τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. εἶχεν ἔξ ὀλοκλήρου πλέον προσανατολισθῇ πρὸς τὴν πολιτικὴν γραμμὴν τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ κομμουνισμοῦ.

Εἰς τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ Εὐστάθιος Κέντρος ἡ καπετὰν Σλομπόντας, ἔγραφε μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὡς ἀπάντησιν τοῦ Γκότσεφ: «...Δὲν μπορεῖς νὰ κάνῃς τίποτε γιατί τὸ τάγμα μου δὲν ὑπακούει στὸ Κ.Κ.Ε. οὔτε στὸν Ε.Α.Α.Σ. Ἐμεῖς συνδεόμαστε μετὰ τὴ σεφρική Μακεδονία καὶ ἀπὸ κεῖ παίρνουμε καθοδήγησιν μετὰ συνδέσμους ποὺ μᾶς στέλλουν τακτικὰ ὅπως τοὺς στέλνουμε καὶ ἡμεῖς» (Υφ.π.Υ. Τύπου καὶ Πληροφοριῶν Ἑλλάδος: «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ», σελὶς 135, φωτοτυπία).

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944 ἡ κατὰστασις εἶχε φθάσει εἰς ὀξύτατον σημείον ὥστε ἀναγκάζεται τὸ ἀρχηγεῖον τοῦ Ε.Α.Α.Σ. νὰ ἀξιῶσιν ἐπιτακτικῶς ἀπὸ τὸν Γκότσεφ τὴν ἐγκατάλειπιν τῆς ἀνταρσίας του αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Γκότσεφ ἠρασύτατα διατυπώνει, διὰ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ὀκτωβρίου 1944 ἑγγράφου του, τοὺς ἰδικούς του ὅρους, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ κυριώτεροι εἶναι: «Νὰ μᾶς δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ δημιουργήσουμε πολιτικὴν ὀργάνωσιν Μακεδονικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου· ἐλευθερὰ νὰ μιλήσουμε στὸν μακεδονικὸ λαὸ γὰρ τὸ ζήτημα τοῦ Ἰλιντεν, τοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικούς ἀγῶνες καὶ τὴν ἱστορίαν τους, νὰ συνεχίσουμε καὶ νὰ ὀλοκληρώσουμε στὸ ἀκέραιον τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰλιντεν. Νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι τὰ

αιώνια ιστορικά ιδανικά τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ τὰ ἀπαράβατα συμφέροντά του εἶναι νὰ ζήσῃ ὁλόκληρος ὁ μακεδονικὸς λαὸς ἐλεύθερος καὶ ἐνωμένος» (βλ. «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ» ἐνθ. ἀν.).

Κατόπιν τούτων τὸ Γενικὸν Ἀρχηγεῖον τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., φοβούμενον ὅτι θὰ ἐδημιουργεῖτο ἐν Μακεδονίᾳ ἐκτεταμένη ἐναντίον του ἐξέγερσις, διέταξε τὴν ΙΧ Μεραρχίαν του νὰ κινηθῇ πρὸς καταστολὴν τῆς ἀνταρσίας τοῦ Γκότσεφ. Ὅταν ὅμως, περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου 1944, ἐπετεύχθη ἡ κύκλωσις τῶν κυρίων τμημάτων τοῦ Γκότσεφ εἰς τὴν Ἀγίαν Παρασκευὴν Φλωρίνης καὶ ἦτο πλέον βεβαία ἡ ἐξόντωσίς των, παρενέβη ἡ περιφερειακὴ ἐπιτροπὴ Κ.Κ.Ε. Φλωρίνης ἡ ὁποία ἀπηγόρευσε ρητῶς τὴν ἐναντίον των ἐπίθεσιν καὶ τὰ διηκόλυνε νὰ διαφύγουν πρὸς τὸ σερβικὸν ἔδαφος. Ἐκεῖ ὁ Γκότσεφ καὶ τὸ σλαβομακεδονικὸν τάγμα του ἔγιναν δεκτοὶ μὲ τιμὰς καὶ ἐνετάχθησαν ὀλίγον ἀργότερον εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν τοῦ Τίτο ὅπου ἀπετέλεσαν τὴν «Πρώτην Ταξιαρχίαν Κρούσεως τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου» καὶ μετεβλήθησαν εἰς τοὺς πρώτους οργανωτὰς τῆς νέας ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιθέσεως, τοῦ «τρίτου γύρου» τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἡ νέα φάσις τῆς ἐκ Γιουγκοσλαβίας διευθύνσεως τοῦ κατὰ τῆς Μακεδονίας ἀγῶνος εἶχεν ἀρχίσει. Ἡ περιφερειακὴ ἐπιτροπὴ Φλωρίνης τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ὁποία ἀπηγόρευσε τὴν κατὰ τοῦ Γκότσεφ ἐπίθεσιν, διέτελει ὑπὸ τὸν Εὐστράτιον Κέντρον ὅστις ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην. Πόθεν ὅμως εἶχε λάβει ἐντολὰς τὸ πρόσωπον τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀποσταλῇ ἀπὸ τὸ Ε.Α.Μ. ὡς μεσολαβητὴς καὶ εἰρηνοποιὸς εἰς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ., ἀπέμεινεν ἄγνωστον.

Ὡς γενικὸν συμπέρασμα δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αἱ λεπτομέρειαι τῆς συμφωνίας, ἡ ὁποία συνήφθη εἰς Καρυδιὲς Ἐδέσσης τὸν Ἰανουάριον 1944 περὶ τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., θὰ ἐχρειάζοντο πολυμήνους συζητήσεις εἰς διεθνῇ συνέδρια, ἐνῶ ἐδῶ ἐγένοντο ἀποδεκταὶ κατόπιν «ντιρεκτίβας» ἄνευ ἀντιρρήσεως. Ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι διαφωτιστικὴ περὶ τοῦ πρωτοφανοῦς ὁργίου τὸ ὁποῖον διεπράχθη εἰς βάρος καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεῖ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ Κ.Κ.Ε. Ἐνταῦθα ὁ Κάλτσεφ ἐκπροσωπεῖ τὸν πίπτοντα Βουλγαρισμὸν ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐπίζητεῖ, πάσῃ θυσίᾳ, νὰ ἐξασφαλίσῃ ὅ,τι εἶναι δυνατόν. Οὗτος εἰς τὴν συμφωνίαν ταύτην εἶναι Βούλγαρος ἀντιπροσωπεύων ταυτοχρόνως τὴν Β.Μ. Ρ.Ο., τὸν ἀστισμὸν καὶ τὸν κομμουνισμὸν, δι' αὐτὸ καὶ συζητεῖ ἐπισήμως μὲ κομμουνιστὴν, ἐκπρόσωπον τοῦ Ε.Α.Μ., τὸν Τζήμα ἢ Τζίμωφ.

Ἀποκλείεται νὰ μὴ ἀντελήφθῃ τὸ Κ.Κ.Ε. τὰς σοβαρωτάτας συνεπειὰς τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἔσπευσε νὰ ἐπικυρώσῃ. Ποῖοι λόγοι ὅμως τὸ ἐξώθησαν εἰς τοῦτο; Ἄς ὑπομνήσωμεν γεγονότα. Τὸ 1942 ἐπραγματοποιήθη συνάντησις τοῦ Γιουγκοσλάβου παρτιζάνου στρατηγοῦ Τέμπο μὲ ἐκπροσώπους τοῦ Ε.Α.Μ. Τὸ 1943 ἐπραγματοποιήθη σύσκεψις ἐκπροσώπων τῶν Κ.Κ. Ἑλλάδος, Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἀλβανίας ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐ-

δαίφους, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέθη παρὰ τῶν Γιουγκοσλάβων ζήτημα ἀναγνωρίσεως χωριστοῦ «μακεδονικοῦ» λαοῦ, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἐξελιλάφουν ἀπεγνωσμένως στρατιωτικὴν βοήθειαν παρ' αὐτῶν καὶ πολιτικὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν ἀντίπρξιν ἀνταρτικῶν τμημάτων ἐν Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεων τῶν καὶ ἐπικρατήσιν ἐπὶ τῶν ἐθνικιστικῶν ἀνταρτικῶν ὁργανώσεων. Ὁ Ἄξων, μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἰταλίας, ἐκλονίζετο ὁμοστικῶς πλέον, ἀλλὰ αἱ βουλγαρικαὶ δυνάμεις ἄθικτοι κατεῖχον τὴν γιουγκοσλαβικὴν Μακεδονίαν καὶ ὁ Κόλλοιφ περιεφέρετο ἀκόμη εἰς τὴν ἐλληνικὴν δυτικὴν Μακεδονίαν προστατευόμενος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν.

Καθίσταται φανερόν λοιπὸν ὅτι αἱ πολιτικοστρατιωτικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Κ.Κ.Ε. καί, ἀντιστρόφως πρὸς ταύτας, ἡ προϊοῦσα αὔξησις τῆς δυνάμεως τοῦ Κ.Κ.Γ., ἥτις τὸ ἐξώθει εἰς ἀνακίνησιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Γιουγκοσλαβίας, ὑπῆρξαν βασικοὶ λόγοι συντελέσαντες εἰς τὴν σκανδαλώδη αὐτὴν συμφωνίαν τὴν ὁποίαν ἐξήγγειλε καὶ πανηγυρικῶς τὸ Ε.Α.Μ. Ἀντὶ ἡ ἐπίσημος ἀναγγελία τῆς ἰδρύσεως τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ἂν κοιτῇ ἐν σχέσει πρὸς τὰς πολιτικὰς συνηθείας τοῦ ἐλληνικοῦ κομμουνισμοῦ (Μανιφέστον Δεκεμβρίου 1924 κατόπιν ἐντολῆς τῆς Κομιντέρν—διακήρυξις τῆς ὅλης ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., Ἰανουάριος 1949, κατόπιν ἐντολῆς τῆς Κομινφόρμ κ.λ.π.) ἐνισχύει τὴν γνώμην ἐν προκειμένῳ ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἐνταῦθα παρέμβασις ἀνωτέρων κομμουνιστικῶν κλιμακίων. Ἄνευ αὐτῆς φαίνεται ἀρκετὰ ἀμφίβολον ἂν τὰ σημαντικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα ἄφηνεν ὑπὲρ τοῦ σλαβικοῦ στοιχείου ἡ συμφωνία τοῦ Ἰανουαρίου 1944, ἐγένοντο ἀποδεκτὰ παρὰ τοῦ Ε.Α.Μ. Ὡς ὑπομνήσωμεν ἄλλωστε ὅτι ὀλίγον ἀργότερον ἐγκατεστάθη ρωσικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ εἰς τὸ στρατηγεῖον τοῦ Ε.Α.Α.Σ. χωρὶς οὐδὲ τυπικῶς ἔστω νὰ ἐπιζητήσῃ ποτὲ ἐπαφὴν μὲ τὰς λοιπὰς ἐθνικιστικὰς ἀνταρτικὰς ὁργανώσεις, ὅπως ἐπραττον αἱ στρατιωτικαὶ ἀποστολαὶ Ἀγγλίας καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ Πανσλαβισμὸς δι' ἄλλην μίαν φορὰν ἀνεμίγνυε κομμουνισμόν, ὀπισισμόν καὶ ἐπαναστατικὰς ὁργανώσεις, προγράμματα καὶ διακηρύξεις, πρόσωπα κινούμενα ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὁργάνωσιν, ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἰδεολογίαν, κατὰ τρόπον ἀκατάληπτον καὶ λαβιρυνθώδη, ὁ ὁποῖος ἐλλεικρινὰ ἀπαιτεῖ κόπον πολὺν καὶ σοβαρὴν μελέτην τῶν κομμουνιστικῶν μεταμορφώσεων διὰ νὰ γίνῃ νοητὸς καὶ πιστευτὸς ὡς δυνατός.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων περὶ τῆς πατρότητος τῆς ἰδρυτικῆς συμφωνίας τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ., ὁ Ἀγγλος συνταγματάρχης ἀρχηγὸς τῆς συμμαχικῆς στρατιωτικῆς ἀποστολῆς ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς ἐλληνικὰς ἀνταρτικὰς δυνάμεις Woodhouse δέχεται ἐν σελίδι 172—173 τοῦ ἔργου του «Apple of discord» (Μήλον τῆς ἔριδος) ὅτι: 1) «Τὸ Ε.Α.Μ. ἐπραγματοποίησε τὸν Αὐγούστου—Σεπτεμβρίου 1943 συνάντησιν μετὰ ἐκπροσώπων τοῦ Κ.Κ. Ἀλβανίας, τοῦ στρατηγοῦ Τέμπο ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας, ἐκ-

προσώπου της οργάνωσης Σ.Ν.Ο.Φ. και αντιπροσώπων των Βουλγάρων ανταρτών. 2) 'Η πολιτική της ελληνικής κυβερνήσεως τοῦ ἑξωτερικοῦ δὲν ἦτο δυνατόν μετὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1943 νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν, οὐδὲ ἡ βρεταννικὴ πολιτικὴ ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ εἰς τοῦτο, διότι τὸ πρόβλημα πλέον δὲν ἦτο ἐλληνικόν, ἀλλὰ βαλκανικὸν τοιοῦτον, καὶ συνεπῶς παγκόσμιον. Αἱ ὁμάδες - ἀντιστάσεως κατὰ χώρας εἶχον μεταβληθῇ ἀπὸ ὁμάδας ἀντιστάσεως δι' ἀπελευθερωτικούς σκοποὺς εἰς τὰς κατεχομένας χώρας, εἰς ἀντίδρασιν διὰ πολιτικούς σκοπούς. Ἐὰν ὑπάρχῃ μετὰ τοῦτο σοβαρὸν σφάλμα, τοῦτο εἶναι ὅτι δὲν ἐσταμάτησε καθ' ὁλοκληρίαν πᾶσα ἐνίσχυσις, ἐφ' ὅσον δὲ οἱ κομμουνισταὶ ἔλαβον εἰς χεῖράς των τὴν ἀρχήν, τὸ καλύτερον τὸ ὁποῖον ἠδύναντο νὰ ἐλπίσουν τὰ συμμαχικὰ ἀρχηγεῖα ἦτο νὰ μειώσουν τὰς συνεπείας».

Πλεῖσται ὅσαι πράξεις καταφανοῦς βουλγαρικῆς ἐπιδράσεως, ἀτόμων ἐμφανιζομένων ὡς κομμουνιστῶν, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναγραφοῦν ὡς ἀπόδειξις τῆς συνεργασίας ἐν Μακεδονίᾳ τοῦ Ε.Α.Μ. μετὰ τῶν Κ.Κ.Γ., Κ.Κ.Β. καὶ τοῦ ἀστικοῦ βουλγαρικοῦ κράτους. Ἐνῷ τὸ Ε.Α.Μ., ἀποβλέπον μὲ παθολογικὴν μανίαν νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἑλλάδι, ὑπεδουλώνετο εἰς τὰ σλαβικὰ στοιχεῖα τῶν ὁποίων τὴν ἐνίσχυσιν ἐξελιπάρει, τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐπεδίωκον τὴν δημιουργίαν ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέρας θέσεως εἰς τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐδημιούργει ἡ ἀποχώρησις τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας. Τὸ Ε.Α.Μ. ἄλλωστε ἐν Μακεδονίᾳ ἔπασχεν ἐσωτερικῶς, ὅπως ἐδόθη ἐνκαιρία νὰ τονισθῇ, ἀφοῦ μετεἶχον αὐτοῦ τοσαῦτα βουλγαρίζοντα στελέχη τὰ ὁποῖα καὶ τὸ παρῆσαν ὅλον ἐν καὶ περισσότερον εἰς τὸν κατήφορον, ἀκολουθοῦντα ἐκάστοτε τὴν πολιτικὴν τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου σλαβικοῦ παράγοντος. Ἐν ἑκτῇ παραδείγματι τῆς δράσεως τῶν βουλγαρίζοντων Ἑαμικῶν κύκλων ἀποτελεῖ ἡ ἐκδοθεῖσα προκήρυξις τῆς «Ἀχτιδικῆς Ἐπιτροπῆς Καστοριάς» ἡ ὁποία διέκρινε σαφῶς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Μακεδόνων. Αὕτη γράφει: «Μαζὶ μὲ τὴ μάζα τῶν Ἑλλήνων καὶ Μακεδόνων χεροπιαστὰ στὸ ἴδιο χαράκωμα. Μακεδόνες μὴ ξεχνᾶτε πῶς εἴστε ἓνα ἔθνος ποὺ ἔσβυσε ἐδῶ καὶ χίλια χρόνια κάτω ἀπὸ τὴν βία τῶν κατακτητῶν καὶ κάθε τόσο ἀλλάζετε χέρια ἀφέντη. Μὴ ξεχνᾶτε πῶς τὰ παιδιὰ τῆς Μακεδονίας ἔχουν δώσει ποτάμια τὸ αἷμα γιὰ τὴ λευτεριά τους. Μιμηθῆτε τὴν Ἑσωτερικὴν Μακεδονικὴν Ἐπαναστατικὴν Ὀργάνωσιν, τοὺς ἀρχηγούς της ἥρωες Γκότσε Ντέλτσεφ καὶ Τσακαλάρωφ. Μὴ λησμονᾶτε τὸ "Ἰλιντεν. Θάνατος στοὺς προδότες — Λευτεριά στὸ λαό».

Οἱ πάντοτε καλυπτόμενοι ὑπὸ τὸ Ε.Α.Μ. διὰ νὰ ἐξαπατοῦν τὸν ἐλληνικὸν λαὸν βουλγαρίζοντες τῆς δυτικῆς Μακεδονίας συνεκρότησαν Πανδυτικομακεδονικὸν Συνέδριον εἰς Πετροπουλάκι Καστοριάς τὴν 2 Αὐγούστου 1944, ἀκριβῶς διότι ἡ ἡμέρα αὕτη ἀπετέλει τὴν ἐπέτειον τοῦ Ἰλιντεν (20 Ἰουλίου /2 Αὐγούστου). Κατ' αὐτὸ παρῆσαν οἱ κατὰ χωρία γραμματεῖς

τοῦ Ε.Α.Μ., ὁ δὲ παριστάμενος Κεραμιτζῆς ἢ Κεραμιτζῆφ μετέβλεπε τὴν συγκέντρωσιν εἰς βουλγαρικὴν πανήγυριν. Οὕτως, ἀφοῦ ἐζήτησε νὰ τηρηθῇ «ένος λεπτοῦ σιγὴ ὑπὲρ τῶν ἡρώων τοῦ ἀγῶνος 1903 - 1907», εἶπε μεταξύ ἄλλων εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐτεφώνησιν : «Ἦλθεν ἡ ἐποχὴ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τοὺς τυράννους "Ἕλληνες" ἡμεῖς οἱ Σλαβομακεδόνες εἰμεθα Σλάβοι, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος».

Ἄλλ' ἰδοὺ ποῖος ἦτο ὁ Κεραμιτζῆς ἢ Κεραμιτζῆφ Μιχαήλ διὰ νὰ κρατῇ κατὰ πόσον οὗτος εἶχεν ἑλληνικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέβας του. Κατήγετο ἐκ Γαύρου Καστορίας. Τὸ 1943 ἤγειτο ὁμάδος ἐνόπλων ἐκ τῶν τμημάτων τὰ ὁποῖα, ὁργανωθέντα ὑπὸ τοῦ Κώσταφ, ἐτέλουν ὑπὸ ἰταλικὴν διοίκησιν ἀργότερον εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ε.Α.Α.Σ. Τὸν Ὀκτώβριον 1943 ἐβοήθησε τὸν Γκότσεφ εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Ὑπῆρξε διωρισμένος ἐθνοσύμβουλος τῆς Π.Ε.Ε.Α., ἐφοίτησεν εἰς στρατιωτικὴν σχολὴν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ τὸ 1945 - 1947. Ὑπῆρξεν ἰδρυτικὸν στέλεχος καὶ μέλος τῆς τριμελοῦς Λοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Ἐξέπροσώπει πολιτικῶς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. εἰς τὴν Κ.Σ. κυβέρονσιν Μάρκου. Αἰέφυγεν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο - Κομμουνισμ. Τὸ 1951 διορίσθη Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν εἰς τὴν κυβέρονσιν τῆς Αὐτῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας εἰς Σκόπια.

Χ. Βουλγαρικαὶ προσπάθειαι ἐξ ἐτέρας πλευρᾶς, διαρκοῦντος ἔτι τοῦ πολέμου, πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος. Ἡ ἱστορία τοῦ Βουλγάρου ὑπολοχαγοῦ Νικολαΐ Ντένεφ εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς τεραστίας προσπάθειάς τὴν ὁποίαν κατέβαλεν ἡ Βουλγαρία νὰ ἐπωφεληθῇ ὁποσοῦν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ νὰ κρατήσῃ ὡς λείαν τῆς τῆν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν δι' ἄλλων μέσων καὶ ἐξ ἐτέρας πλευρᾶς. Ἡ ἀποστολὴ Ντένεφ ἐμφανίζει τὴν προσφιλὴ μεταστροφὴν τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς ἐν ὥρᾳ πολέμου καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν τῶν Ἀυτικῶν συμμάχων. Ὁ Ντένεφ διετέλεσε πρῶτος τῆς βουλγαρικῆς κατασκοπείας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἔδρασε κατὰ τὸ 1941 - 1944 συνεργαζόμενος μετὰ τῆς γερμανικῆς ὑπηρεσίας S.D. τὴν ὁποίαν δὲν ἐδίσταζε νὰ προδίδῃ ὅταν τὰ βουλγαρικὰ συμφέροντα τὸ ἐπέβαλλον. Προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς εἰς μέρους τῆς Ἑλλάδος σκοποὺς τῆς Βουλγαρίας προσῆλθον ἐν Ἀθήναις εἰς συνεννοήσεις μετὰ Ρώσων πρακτόρων, ὅσον καὶ μετὰ Ἑλλήνων κομμουνιστῶν. Ἐγγινήθη τὸ 1912 εἰς Μπέλα Σλάτινα Βουλγαρίας, καὶ ἀπεφοίτησε τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κολλεγίου Σόφιας. Τὸ 1931 εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν ἀξιωματικῶν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεφοίτησε μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ. Ὑπῆρξε μέχρι τοῦ 1938 εἰς τὸ 10ον σύνταγμα ἱππικοῦ εἰς Σοφίαν. Προσῆλθον εἰς ὑπὸλοχον τὸ 1937. Ὑπῆρξε εἰς τὴν ἐν Σόφια Σχολὴν Ἐφαρμογῆς Ἱππικοῦ ὡς καθηγητὴς τῆς ὀχυρωματικῆς καὶ στρατιωτικῆς ψυχολογίας. Τὸν Μάϊον 1936 ἐπεδέχθη μετ' ἄλλων 20 Ἀγγλους λε-

γεωναρίους εις Βουλγαρίαν και ἐγνωρίσθη μετὸν Ἀγγλον πρεσβευτὴν Μπέντιγκ καὶ τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ ἀγγλικούς κύκλους. Τὸ 1940 ἀπετάχθη τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ μετὸ αἰτιολογικὸν ὅτι ἐστρεῖτο στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, κατηγορηθεὶς καὶ ὡς κομμουνιστής. Οὗτος ἐπραγματοποίησε τὸ πρῶτον ταξίδιον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Ἀθήνας τὸν Σεπτέμβριον 1941, ἐμφανιζόμενος ὡς ἐπιθεωρητὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου τῆς Βουλγαρίας καὶ ὡς τοιοῦτος ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐμπόρους. Ἐνωρὶς ἐπέτυχε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ πρόσωπα τοῦ Ε.Α.Μ., τὰ ὁποῖα ἀνῆκον συγχρόνως καὶ εἰς τὴν ἀγγλικὴν Ὑπηρεσίαν Πληροφοριῶν.

Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταί, ὡς ἐλέχθη καὶ ἀλλαχοῦ, ἀπὸ τοῦ 1942 ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἀποδεχθῶν πάσαν πρότασιν περὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν μακεδονικῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς αὐτονομίσεως τῆς Μακεδονίας, ἀρκεῖ νὰ ἐπετύγχανον τὴν κομμουνιστικοποίησιν τῆς Ἑλλάδος. Ἀφ' ἑτέρου οἱ Βούλγαροι ἡδιαφόρουν ἐὰν θὰ ἐπετύγχανον τοῦ ἰδίου τῶν σκοποῦ διὰ τῶν Γερμανῶν, τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν ἢ τῶν Ἀγγλων. Ἦτο προφανὲς λοιπὸν ὅτι διὰ τοῦ Ντένεφ ἡ βουλγαρικὴ πολιτικὴ, ἡ πλέον δολία βαλκανικὴ πολιτικὴ, ἔπαιζεν ἐν πολὺπλοκον παιχνίδιον. Ἐπρεπε νὰ τὰ ἔχῃ καλὰ μετὰ ὅλους τοὺς προαναφερθέντας παράγοντας καὶ ἀναλόγως νὰ χρησιμοποιῇ ἐκάστοτε τὸν ἰσχυρὸν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μοναδικοῦ σκοποῦ τῆς ὁποῖος ὑπῆρξε πάντοτε ἔμμονος, ἡ προσάρτησις τῆς Μακεδονίας εἰς τὰ ἑδάφη της. Ὁ Ντένεφ εἶχεν ὡς ἐκ τούτου πολὺπλευρον ἀποστολήν. Ἐπεδίωξεν ὅθεν νὰ διεισδύσῃ εἰς τὴν ἀγγλικὴν Μυστικὴν Ὑπηρεσίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν βουλγαρικῶν συμφερόντων εἰς βάρος βέβαια τῶν γερμανικῶν καὶ ἐλληνικῶν. Ἀφ' ἑτέρου ἐξεμεταλλεύετο τοὺς Ἑλληνας κομμουνιστάς, δι' αὐτὸ ἄλλωστε ἐφέρετο καὶ ὁ ἴδιος ὡς κομμουνιστής, καὶ τοὺς παρέσυρε τεχνηέντως νὰ μειώσουν τὴν ἀντίστασιν των κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ νὰ ἐντείνουν τὸν ἀγῶνά των διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς πτώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ἀστικοῦ καθεστώτος ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου. Διὰ τῆς ἐνεργείας του ταύτης ἐφέρετο ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν, ἐνῶ σατανικῶς ὑπέσκαπτε καὶ πάλιν τὰ βάθρα τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους ὥστε τοῦτο νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἀνορθωθῇ ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον.

Ὁ Ντένεφ ἐπραγματοποίησεν ἕξ ταξίδια εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ κανονικὸν διαβατήριον. Ὅταν δὲ κατέστη ὕποπτος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ δὲν τοῦ ἐχορήγουν ἄδειαν εἰσόδου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπανῆλθε κρυφίως δύο φορὰς χωρὶς νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύλληψίς του παρ' ὅλον ὅτι ἀνεζητήθη ἐπιμόνως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Οὗτος, κατὰ τὰ ἐπίσημα ταξίδιά του, ἡσχολεῖτο πράγματι μετὰ τὸ ἐμπόριον διὰ νὰ καλύπτεται καὶ νὰ πλουτίζει συγχρόνως. Εἶχεν ἐπαφὰς μετὰ τὸν Βούλγαρον πρεσβευτὴν ἐν Ἀθήναις Ἀντζάρωφ καὶ ἀνεξήτει πάντοτε τὴν συναναστροφὴν μετὰ κύκλους τοὺς ὁποίους ἐθεώρει ὡς συνδεομένους μετὰ τῆς ἀγγλικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν. Εἰς τούτους ἔκαμνε σαφεῖς

ύπαινιγμούς, ότι ήθελε νά συνδεθῇ μὲ τοὺς Ἀγγλους διὰ νά προτείνῃ ἐκ μέρους τοῦ βουλγαρικοῦ στρατηγείου καὶ συγκεκριμένης ομάδος μὴ κομμουνιστῶν ἀξιωματικῶν τοῦ βουλγαρικοῦ ἐπιτελείου τὴν μυστικὴν συνεργασίαν Ἀγγλῶν καὶ βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Βασικοὶ ὅροι τῆς συμφωνίας θὰ ἦσαν νὰ ἀναλάβουν οἱ Βούλγαροι στρατιωτικὴν δράσιν κατὰ τῶν Γερμανῶν ὁπόταν οἱ Ἀγγλοι θὰ πραγματοποιήσουν ἀποβάσεις εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ Ἀγγλοι θὰ ἡγγυῶντο τὴν δριστικὴν κατακράτησιν ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας τῆς ἐλληνικῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Τὸ 1943 ὁ Ντένεφ εἶχεν ἐπιτύχει τὴν συστηματικὴν προμήθειαν ὤπλων πρὸς τὴν κομμουνιστικὴν ὀργάνωσιν Ἀθηνῶν. Τὰ ὅπλα ταῦτα ἡγοράζοντο παρὰ τῶν Ἰταλῶν ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς πρεσβείας Ἀθηνῶν καὶ διωριζεύοντο καταλλήλως. Ἀφ' ἑτέρου ἡ γερμανικὴ ὑπηρεσία S. D. ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ Ντένεφ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ διαφόρων Ἑλλήνων, διενήργει εἰς εὐρυτάτην κλίμακα ἐμπόριον ἐκ τῆς Βουλγαρίας καὶ βουλγαροκρατουμένης Μακεδονίας, τοῦ ὁποῖου τὰ κέρδη διετίθεντο κατὰ μέγα μέρος, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Ντένεφ, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ καπετὰν Μάρκου ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεραρχιῶν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Συνεπείᾳ τούτων ὁ Ντένεφ συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τὴν 13.12.1943, ἀλλ' ἀφέθη ἐλεύθερος τῇ ἐπεμβάσει τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως. Παρ' ὅλον ὅτι ἀπληροεῖθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἡ ἀφίξις τοῦ Ντένεφ εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὗτος εὐρίσκετο καὶ πάλιν κρυφίως εἰς Ἀθήνας τὸν Ἀπρίλιον 1944. Τὸν Ὀκτώβριον 1944, ὅτε πλέον οἱ Γερμανοὶ ἐπεχώρουν ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴν, ὁ Ντένεφ συνελήφθη εἰς Μυτιλήνην κατὰ τὴν ἀπόβασιν Ἑλλήνων κομμάντος ἐπιχειρῶν νὰ φθάσῃ εἰς Μέσσην Ἀνατολὴν πρὸς συνάντησιν τῶν Ἀγγλῶν. Οὗτος ἀποσταλεῖς εἰς Ἀθήνας ἀπληροθερώθη ἀπὸ τὰς φυλακὰς Ἀβέρωφ, ὅπου ἐνεκλείσθη, κατὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου 1944, προστατευθεὶς ἀσφαλῶς παρὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ ὅποιον ἐσυνέχιζε τὴν συνεργασίαν του μετὰ τῆς κομμουνιστικῆς πλέον Βουλγαρίας.

ΧΙ. Τὸ 1944 ἀπειλεῖται δημιουργία μακεδονικοῦ κράτους. Β.Μ.Ρ.Ο. —Βουλγαρία. Κ.Κ.Γ. —Μιχαήλ οβις. Γερμανοί. Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις, οἱ σκοποὶ καὶ ἡ δράσις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. μέχρι τοῦ 1934 ἐξετέθη ἀρκούντως εἰς τὰ προσηγηθέντα κεφάλαια. Τὸ ἀμέσως κατωτέρω δημοσίευμα τῆς βουλγαρικῆς κομμουνιστικῆς ἐφημερίδος «Ραμπονίτσεσκο Ντέλο» τῆς 18 Μαΐου 1950, προσερχόμενον ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῶν βουλγαρομακεδονικῶν ὀργανώσεων Χρήστο Καλαϊτζίεφ, ἐπιβεβαιώνει ἀπολύτως τὰ ἱστορηθέντα γεγονότα ὡς πρὸς τὴν θέσιν καὶ ἐξάρτησιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου βουλγαρικοῦ κράτους: «Πῶς ἐγεννήθη καὶ ἔδυσεν ὁ Μιχαηλωφισμὸς καὶ τὸ ἀμερικάνικον ἀγύρτικον παίγνιον μὲ τὸ μακεδονικὸν ζήτημα. Ὁ Μιχαηλωφισμὸς εἶναι γέννημα τῆς βουλγαρικῆς μπουρζουαζίας. Αὕτη τὸν ἐδημιούργησεν ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ πληγέντος «βερχοβισμοῦ». Ἐνώπιον

τοῦ ἑξωτερικοῦ κόσμου ἡ βουλγαρικὴ μπουρζουαζία παρουσίαζε τὸν Μιχαηλωφισμόν ὡς ἀνάγκην διὰ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ μπολσεβικικοῦ κινδύνου καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ὡς ἀνάγκην διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐθνικῶν ἰδιαιτητῶν. Ἡ αὐτὴ ἐκράτει τὸν χαλινὸν τῆς στρατιωτικῆς ἐνώσεως, ἡ δὲ στρατιωτικὴ ἐνωσις ἐκράτει τὸν χαλινὸν τοῦ Μιχαηλωφικοῦ ἐπιτελείου τῶν ὑπουργείων Στρατιωτικῶν καὶ Ἑσωτερικῶν. Οὕτω ὅπισθεν τῶν Μιχαηλωφικῶν ἀγυριῶν ἐστάθη ὁλόκληρος ἡ κρατικὴ μηχανή. Ἡ βουλγαρικὴ μπουρζουαζία κατῴρθωσε νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἱμπεριαλιστικοῦ κόσμου ὅτι εἶναι ἀνένδοτος ἀγωνιστὴς ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ, ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. ὅμως δὲν κατῴρθωσε νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Ἀντιθέτως τὰ ἔκτροπα τῶν Μιχαηλωφικῶν ἐδημιούργησαν μίαν κοινωνικὴν κρίνησιν ἐναντίον τῆς ἀστικοφασιστικῆς ἀντιδράσεως. Διὰ τὴν μονάρχην καὶ τὴν μπουρζουαζίαν ὁ Μιχαηλωφισμὸς ταχέως μετεβλήθη εἰς κίνδυνον καὶ διὰ τοῦτο οὗτος εἶχεν ἐκκαθαρισθῇ κατὰ τὸ ἔτος 1934 ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, χωρὶς νὰ παραμείνῃ οὐδὲ ἕχνος ἐκ τοῦ περιφήμου «ἡρωϊσμοῦ» τῶν Μιχαηλωφικῶν συμμοριτῶν. Ὅταν ἡ κυρίαρχοῦσα ἀστικοφασιστικὴ ἀντίδρασις συνεδέθη μετὰ τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην ἀπὸ τὴν δημαγωγίαν περὶ αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ ἐνεφανίσθη ἀπροκαλύπτως μὲ τὴν μεγαλοβουλγαρικὴν ἰδέαν τῆς περὶ προσαρτήσεως τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἐκτοτε καὶ μέχρι τέλους τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ εὐσχήμως ἐσιώπησε. Ἡ σιωπὴ αὕτη ἐσήμαινε : νὰ μὴ παρεμποδίζεται ἡ μεγαλοβουλγαρικὴ πολιτικὴ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς γερμανικῆς κατοχῆς τῶν Βαλκανίων παρέμεινε φιλοξενούμενος τοῦ Κροάτου ἡγέτου Πάβελιτς εἰς τὸ Ζάγκρεμπ, λόγῳ προγραμματικῶν ἀλλὰ καὶ προσωπικῶν ἀντιθέσεων μὲ τοὺς κυβερνῶντας ἐν Βουλγαρίᾳ. Αἱ τοιαῦται ἀντιθέσεις ὅμως δὲν ἠμπόδισαν τὸν Μιχαήλωφ νὰ εὐρίσκηται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ βουλγαρικὸν κράτος καὶ νὰ ἐμπνέῃ συστήματα ἐνεργείας εἰς τὸν στρατηγὸν Μαρίνοφ καὶ τὸν Κάλτσεφ, εἰς τὴν σερβικὴν καὶ ἑλληνικὴν Μακεδονίαν, πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ αἰωνίου σκοποῦ τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς. Ἰδοὺ τὴν γράφει ἐπὶ λέξει, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν βουλγαρικὴν ἐφημερίδα «Ραμποντισέκο Ντέλο» τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1951, φωτοτυπία ἐκθέσεως τοῦ διαρκούντος τοῦ πολέμου πρεσβευτοῦ τῆς Βουλγαρίας ἐν Βελιγραδίᾳ ναυάρχου Ἰβάνωφ: «Ὡς μᾶς εἶναι γνωστόν, ὁ μακεδονικὸς παράγων Ἰβάν Μιχαήλωφ εἶναι ἐθνικιστὴς καὶ ἐπιδιώκει τὴν ἀπελευθέρωσιν ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἀλβανικῆς τοιαύτης, καὶ τὴν ἐνωσὶν τῆς μὲ τὴν Βουλγαρίαν. Ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν καταστῇ δυνατόν πάλιν ἐπιδιώκει τὴν μὲ πᾶσαν θυσίαν ἀπελευθέρωσιν ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας ὑπὸ οἰονδήποτε τύπον». Ἀπὸ τὸ ὄργανον τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς Ἰνδιανόπολιν Η.Π.Α., τὴν ἐφημερίδα «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» τῆς 22.2.1951,

πληροφορούμεθα ότι : «Είς τὸ Ζάγκρεμπ ἐστάλησαν ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν πλείστοι σημαίνοντες παρμόγοντες διὰ τὰ πληροφορηθῶν τὰς βλέψεις τοῦ Μιχαήλωφ. Ὡς μᾶς εἶναι γνωστόν, ὁ Μιχαήλωφ ὄχι μόνον δὲν ἀπέφειγε, ἀλλὰ καὶ ἐπεδίωκε τοιαύτας συναντήσεις μετὰ Βουλγάρους τοὺς ὁποίους προσεπάθη νὰ πείσῃ διὰ τὴν ἐσφαλμένην βουλγαρικὴν πολιτικὴν τῆς προσαρτήσεως τῆς σερβικῆς Μακεδονίας. Ὁ Μιχαήλωφ ἐπέδειξε πάντοτε ὅτι μία τοιαύτη προσάρτησις θὰ προκαλέσῃ ἀντιδράσεις καὶ τὸ στάδιον τῆς αὐτονομίας ἦταν πάντοτε ὁρθὸς δρόμος τοῦ ζητήματος». Οὐδεμία λοιπὸν μεταβολὴ σκοπῶν ἐπῆλθε, ἀλλὰ τὰ ἴδια τὰ ὄργανα τοῦ Βουλγαρισμοῦ, εἴτε ἀστικά ἄρχαί, εἴτε κομμουνιστικά τοιαῦται ἐπικρατοῦν ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐπιβεβαίουν ἀλληλοὑβριζόμενα τὸν ἐνιαῖον σκοπὸν, παρὰ τὴν διαφωτὴν τῆς ἀκολουθουμένης τακτικῆς.

Ἀρχομένου τοῦ 1944 φαίνεται ὅτι ἐτετεύχθη προσέγγισις μεταξὺ τῶν ἀπώρων τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ δημοσιεύματα τῶν βουλγαρικῶν ἐφημερίδων «Ζορά» καὶ «Οὔτρο», αἱ ὁποῖαι ἀνήγγειλαν τὸν Φεβρουάριον 1944 τὴν προσεχῇ ἀφίξιν τοῦ Μιχαήλωφ εἰς Σκόπια καὶ Σόφειαν. Προφανῶς ἡ Βουλγαρία προητοίμαζε λύσιν τοῦ Μακεδονικοῦ κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ Μιχαήλωφ, ἀναζητοῦσα διέξοδον ἐκ τῆς χαώδους πολιτικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν θὰ περιέπιπεν ὡς ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως πλέον ἤτης τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων.

Οἱ Βούλγαροι πολιτικοὶ ἡγέται ἐπεδίωκον τὴν δημιουργίαν de facto καταστάσεως διὰ τῆς ἐξωθήσεως τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς προκλήσεις λαϊκῶν ἐξεγέρσεων καὶ ἀπαιτήσεις δημιουργίας μακεδονικοῦ κράτους, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Βουλγαρία θὰ ἐνέδιδεν ὡς δύναμις ἀσκοῦσα τὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν καὶ εὐθύνην ἐπὶ τῆς σερβικῆς Μακεδονίας, καθὼς καὶ τῆς ἐλληνικῆς, τὴν ὁποίαν θὰ περιελάμβανον εἰς τὸ νέον κράτος, ἐφ' ὅσον ἡ Γερμανία ἤρξατο ὑποχωροῦσα ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴν. Ἐν τούτοις τὰ ραγδαίως ἐξελισσόμενα γεγονότα, ὁμοῦ μετὰ τὴν αὔξουσαν δύναμιν τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας τὸ ὁποῖον διεκήρυξεν ἄλλας λύσεις ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ, περιοριζόμενα τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀπὸ τὸ Ζάγκρεμπ.

Ἡ βίαια διαφορά μεταξὺ Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ κομμουνισμοῦ καθὼς καὶ ἡ διίστασις Τίτο - Κομμουνισμοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεπειῶν, μᾶς ἀπεκάλυψαν γεγονότα τὰ ὁποῖα ἔφεραν εἰς φῶς ἡ δημοσιογραφικὴ διαμάχη καὶ τὸ ὁφρεολόγιον μεταξὺ τῶν σλαβικῶν κύκλων. Οὔτω οἱ κύκλοι τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀπὸ τὰς Ἰνωμένης Πολιτείας Ἀμερικῆς, ἐπιτιθέμενοι κατὰ τοῦ Τίτο ὡς μαρξιστοῦ, ἀποκαλύπτουν ὅτι τὸ 1944 ἐπραγματοποιήθη συνάντησις Μιχαήλωφ καὶ Τίτο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Πάβελιτς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεζητήθη λύσις καὶ συμφωνία διὰ τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας. Προφανῶς πρόκειται περὶ τῶν προσανατολισμῶν τοὺς ὁποίους ἐπεδίωκεν ὁ Τίτο πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπικρατοῦς ἐπὶ τῆς Μακεδονίας, παρὰ τὴν πρὸς τὴν γενομένην πρότι-

σιν πρὸς τὸν Ἀγγλὸν στρατηγὸν Wilsson διὰ τὴν ἰδρυσιν μακεδονικοῦ κράτους μετὰ πρωτεύουσαν τὴν Νίσσαν. Εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἐπετεύχθη συμφωνία, καθ' ὅσον ἐκατέρωθεν ἐπεκράτησαν ἀδιύλλακτοι ἀπόψεις.

Ἐκ πληροφοριῶν τῶν αὐτῶν κύκλων δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς σφόδρα πιθανὴν τὴν συνάντησιν τοῦ Μιχαήλωφ καὶ τοῦ Γιουγκοσλάβου ἡγέτου στρατηγοῦ Λορέντζο Μιχαήλοβιτς, ἀρχηγοῦ τῶν ἐθνικιστικῶν γιουγκοσλαβικῶν ἀνταρτικῶν τμημάτων. Ἡ ἐκδιδόμενη εἰς Ἄνω Ἰζουμαγιὰ βουλγαρικὴ ἐφημερὶς «Πρίνσκο Ντέλο» τῆς 15.4.1946 ἐδημοσίευσεν ἀπόσπασμα ἀνταποκρίσεως ἐκ τῆς γιουγκοσλαβικῆς ἐφημερίδος «Μακεντόνσκα Ζνάμε». Κατὰ τὰ δημοσιεύματα ταῦτα, τὸ 1944 ὁ στρατηγὸς Μιχαήλοβιτς, ὅστις ἦτο καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τῆς ἐθνικῆς κυβερνήσεως τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ καὶ συνεζήτησαν τὴν ἰδρυσιν μιᾶς αὐτονομῆς Μακεδονίας, ἐφ' ὅσον οἱ ὁπαδοὶ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. θὰ ὑπεστήριζον τὴν εἰς τὴν νότιον Σερβίαν ἀνάπτυξιν τοῦ κινήματος Μιχαήλοβιτς ἐναντίον τῶν Γιουγκοσλάβων κομμουνιστῶν. Ἡ ἐφημερὶς ἀναγράφει ὅτι τὴν κίνησιν ταύτην εἰσοοῦσαν καὶ οἱ Γερμανοὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ δημιουργήσουν ἐσωτερικοὺς περισπασμοὺς καὶ ἀντιθέσεις. Τὰ γεγονότα ταῦτα, καίτοι δὲν ἐπεβεβαιώθησαν ἄλλοθεν, δύνανται νὰ εἶναι ἀληθῆ, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐθνικιστικαὶ γιουγκοσλαβικαὶ δυνάμεις τοῦ Μιχαήλοβιτς εἶχον καλυφθῇ ἐκ τῆς δράσεως τῶν κομμουνιστικῶν τοιούτων εἰς τὴν σερβικὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ Τίτο ἐπέτυχεν νὰ παρασύρῃ πλείστους ὅσους τοπικοὺς παράγοντας, ἀκόμη καὶ μέλη τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ὡς ὁ Μεθόδιος Ἀντώνωφ ἢ Τσάντωφ, πρῶτος ἀντιπρόεδρος τῆς δημοσπονδιακῆς κυβερνήσεως τῆς Μακεδονίας, ὅστις ὑπῆρξεν σημαίνων παράγων τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ ὡς τοιοῦτος μάλιστα συνελήφθη τὸ 1946 εἰς Σκόπια, μετ' ἄλλων εἴκοσι, καὶ κατεδικάσθη ὡς προδότης.

Ἐς σημειωθῇ καὶ ἑτέρα πολιτικὴ στροφή τοῦ Μιχαήλοβιτς πρὸς τὸ ἀστικὸν βουλγαρικὸν κράτος τὸ 1944, ὅτε ἀκόμη τὸ τελευταῖον τοῦτο κατεῖχε στρατιωτικῶς τὴν σερβικὴν Μακεδονίαν ὡς σύμμαχος τοῦ Ἀξονος. Αὕτη ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., εἰς τὸ ἐκδοθὲν τὸ 1950 βιβλίον του («Macedonia a Switzerland ot the Balkans» σελὶς 113), ὅπου γράφει: «Ὁ Βούλγαρος καθηγητὴς Bogdan Philoff, μέλος τῆς ἀντιβασιλείας, ἀναφέρει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ὅτι τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1944 ὁ ναύαρχος Ivanoff, ἀξιωματικὸς σύνδεσμος τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ μετὰ τῶν Γερμανῶν εἰς Βελιγράδι, τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ Draga Michailowicz τοῦ ἔκαμε προτάσεις συνεργασίας τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐναντι ἀποδοχῆς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Μακεδονίας». Ἡ δικαιολογία τῶν πολιτικῶν αὐτῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Μιχαήλοβιτς εὐρίσκεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος ἔχασεν ἔδαφος ἐναντι τῶν κομμουνιστῶν τοῦ Τίτο, ἢ δὲ ἀπογύμνωσιν τοῦ ἀπὸ κάθε ἔρεισμα καὶ δυνάμιν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ συνε-

πληροῦτο τὸν Μάϊον 1944, ὅτε ὁ βασιλεὺς Πέτρος ἀπέπεμψε τὴν κυβέρνησιν Πούριτς καὶ μετ' αὐτῆς ἀπεκήρυξεν ἐπισήμως καὶ τὸν ἴδιον. Πρὸ τῆς τελείας ἀπομονώσεώς του ὁ Σέρβος στρατηγὸς προέβαινεν εἰς βολιδосκοπήσεις καὶ συνομιλίας πολιτικῆς φύσεως ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ κρατηθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἔναντι τῶν Γιουγκοσλάβων κομμουνιστῶν.

Εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀκροβατισμούς, περὶ τὴν Μακεδονίαν πάντοτε, δὲν ὑστέρησαν, ὡς φαίνεται, καὶ οἱ Γερμανοὶ οἱ ὁποῖοι ἀποχωροῦντες τῶν Βαλκανίων ἐπιζητοῦν τὴν δημιουργίαν Μακεδονικοῦ κράτους. Οὗτοι εἰς τοὺς τελευταίους στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἐλιγμούς των, μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν δημιουργίαν ὀπισθεν τῶν χάους καὶ πολιτικῆς ἐξαρθρώσεως, πιθανὸν οἰκειοποιηθέντες τοὺς βουλγαρικοὺς σκοποὺς οἱ ὁποῖοι ἐξυπηρέτουν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, μετέφερον τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1944 τὸν Ἰβάν Μιχαήλωφ ἀεροπορικῶς εἰς Σκόπια καὶ ἐπελήφθησαν τοῦ ζητήματος δημιουργίας κράτους Μακεδονικοῦ. Εὐτυχῶς εἶχε πλέον ἐκφύγει τῶν χειρῶν τῶν κάθε δυνάμεις καὶ εὐκαιρία καὶ τὸ τελευταῖον «αὐτοῦ» μετεφέρετο μετὰ διήμερον ἀεροπορικῶς καὶ πάλιν εἰς Ζάγκρεμπ καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἑλβετίαν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπιβεβαιωτικὴ εἶνε ἡ πληροφορία τοῦ ἐκδοθέντος εἰς Βιέννην βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Die geheime Front» (Τὸ μυστικὸν μέτωπον) τοῦ Walter Hagen. Οὗτος εἰς τὸ περὶ Βουλγαρίας κεφάλαιον (σελ. 326 - 333) γράφει μεταξύ ἄλλων :

«Ὁ Χίτλερ κατὰ τὸ 1941 ὀλίγον ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν Μακεδονίαν. Μόνον κατὰ τὸ 1943 ἡ Μυστικὴ Ὑπηρεσία δι' ἐνὸς ὑπομνήματός της κατώρθωσε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Χίτλερ ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων διὰ τὴν Γερμανίαν τῆς δημιουργίας ἀνεξαρτήτου Μακεδονικοῦ κράτους, μὲ πρωτεύουσαν τὴν Θεσσαλονίκην, φιλικῶς διακειμένου πρὸς τὴν Γερμανίαν καὶ διὰ τοῦ ὁποίου κράτους ἡ Γερμανία ἔθιτε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Τοῦτο ἠδύνατο εὐκόλως νὰ γίνῃ κατὰ τὸ 1943, ἀλλὰ ἦτο ἀργὰ πλεόν διὰ τὸ 1944, ὅτε ἡ Γερμανία ἤλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Μιχαήλωφ καὶ μετέφερον αὐτὸν δι' ἐνὸς ἀεροπλάνου εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔνθα ἀφίχθεις ἐγνώρισεν εἰς τὸν λαὸν τοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς πρὸς δημιουργίαν ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας, ἀλλὰ ἐθεώρησεν ὅτι εἶναι ἀργὰ πλεόν καὶ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δύναται ν' ἀναλάβῃ τοιαύτας ἐνεργείας αἱ ὁποῖαι δυσκόλως πλεόν θὰ πραγματοποιηθοῦν. Παρὰ ταῦτα οἱ Γερμανοὶ ἔλαβον ὅλα τὰ μέτρα των διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν τοῦ Μιχαήλωφ, ὁ ὁποῖος σήμερον ἀπὸ ἀσφαλὲς μέρος διευθύνει διὰ σταθερᾶς χειρὸς τὴν Β.Μ.Ρ.Ο.».

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἡ γιουγκοσλαβικὴ ἐφημερὶς Novi List, ἐκδιδομένη εἰς Νέαν Ὑόρκην, εἰς τὸ φύλλον τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1950 γράφει ὅτι «Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ περὶ τὸ τέλος τοῦ 1944 μετεφέρθη ὑπὸ τῆς Γκεσταπὸ εἰς Μακεδονίαν διὰ νὰ ἰδρῶσῃ ἀνεξάρτητον Μακεδονικὸν κράτος».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

'Ο Κομμουνισμός ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Σλαβισμού.

Ι. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κομμουνισμοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Οἱ πολιτικοὶ σκοποὶ τῆς Ρωσίας ἐν Εὐρώπῃ διὰ πρώτην φορὰν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐφαίνοντο νὰ πραγματοποιοῦνται κατὰ τὴν λήξιν τοῦ 1944. 'Ο Ἄξων εἶχε καμφθῇ ὀριστικῶς καὶ αἱ ῥωσικαὶ στρατιαί, εἰσερχόμεναι ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων κατεχομένας εὐρωπαϊκὰς χώρας, ἐπέβαλλον καθεστῶτα καθαῶς κομμουνιστικά ἢ ἀριστερίζοντα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν κομμουνιστῶν. Εἰς τὸ τέλος περίπου τοῦ 1945 ἡ Ρωσία ὄχι μόνον κατεῖχε στρατιωτικῶς τὸ ἀνατολικὸν καὶ νότιον ἥμισυ τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ μετέτρεψε τὰς χώρας τὰς ὁποίας κατέλαβεν εἰς δορυφόρα κράτη. 'Ο ῥωσικὸς κομμουνισμὸς ἐπέτυχε διὰ τὸν Σλαβισμόν ὅ,τι ὠνειρεύθησαν οἱ τσάροι.

Εἰς τὰ βόρεια σύνορα τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἀλβανία, ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Βουλγαρία, δι' ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας τῶν ἀνταρτικῶν κομμουνιστικῶν κινήματων νὰ καταλάβουν τὴν ἀρχὴν εἰς τὰς δύο πρώτας καὶ διὰ τῆς μεθόδου τῶν κυβερνήσεων «πατριωτικοῦ μετώπου» εἰς τὴν τελευταίαν, κατέστησαν «λαϊκαὶ δημοκρατίαι» ἀπολύτως ὑποχείριοι εἰς τὸ Κ.Κ.Ε.Σ.Σ.Δ., τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως δὲν ἐπέτυχεν ἐν Ἑλλάδι νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν ἅμα τῇ ἀπελευθέρωσει τῆς χώρας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀπέτυχε μάλιστα καὶ εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου 1944 τὸ ὁποῖον προπαρεσκεύαζεν ἀπὸ μακροῦ. Οὕτω ὁ κομμουνισμὸς παρὰ τὴν τεραστίαν ἐξάπλωσίν του εἰς τὴν κεντρικὴν καὶ νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην ἔμενε καθηλωμένος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καϊμακτσαλὰν καὶ τοῦ Μπέλες πρὸς νότον, ἀτενίζων τὸ ἐλεύθερον Αἰγαῖον προασπιζόμενον ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμόν.

Τὰ Κ.Κ. τῶν γειτονικῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα χωρῶν ἅμα τῇ καταλήψει τῆς ἐξουσίας ὁμιλοῦν καὶ προπαρασκευάζουν διεκδικήσεις εἰς βάρος ξένων ἐδαφῶν χωρὶς κατὰ κεραίαν νὰ παρεκκλίνουν ἀπὸ τὴν ὁμοίαν πολιτικὴν τῶν ἀστικῶν κομμάτων τῶν χωρῶν τῶν. Οὕτω τὸ Κ.Κ.Γ. ἀγωνίζεται διὰ τὴν Γκορίτσια καὶ τὴν Τεργέστην, ἀλλὰ καὶ τὴν «Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου» καὶ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν, ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Β. ἐπιζητῇ νὰ κατακρατήσῃ τὴν Δοβρουτσᾶν τὴν ὁποίαν εἶχε λάβῃ ἡ Βουλγαρία ἀπὸ τὴν Ρουμανίαν ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὴν συμμαχίαν τῆς μετὰ τοῦ Ἄξονος. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως, ἀντιθέτως, ὄχι μόνον οὐδεμίαν ἀντιτάσσει ἀντίδρασιν εἰς τὰς διεκδικήσεις τῶν Σλάβων ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον, ὅτε κατὰ τὸ 1945 ὁ ἑλληνικὸς τύπος ἐπρότεινε τὴν κατάληψιν τῆς Βορείου Ἡπείρου ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἡ εὐαισθησία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔλαβε τὴν συγκεκριμένην μορφήν τῆς προστασίας τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας τῆς Ἀλβανίας διὰ τῆς ἀπὸ 1ης Ἰ-

ονίου 1945 απόφασις τοῦ Π.Γ. ἡ ὁποία ἔγραφε: «Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπέφριψε τὴν αἵματην, βίαια κατοχὴ τῆς Βόρειας Ἑλλάδος ἀπὸ μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ γιατί αὐτὸ θὰ εἶχε κακὰς συνέπειες καὶ γιατί θὰ ἦταν ἀντίθετο πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν τριῶν Μεγάλων Συμμάχων, ποὺ εἶπαν ὅτι ἡ κάθε περιοχιακὴ ἀλλαγὴ πρέπει νὰ ἀποφασίζεται στὴ διάσκεψη τῆς εἰρήνης». Τὸ Κ.Κ.Ε., πιστὸν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ μαρξισμού ὁ ὁποῖος διακηρύττει ὅτι «τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας εἶναι βασικόν», θυσιάζει τὰ πάντα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν φθίση εἰς τὴν ἐξουσίαν ἔχει ὡς μόνον ἐλπίδα τὴν ἀπὸ βορρᾶ βοήθειαν, δι' αὐτὸ δὲ πειθαρχεῖ καὶ ἔκτελεῖ τυφλῶς κάθε ἀπόφασιν ἢ σύνθημα τοῦ διεθνoῦς κομμουνισμού, ὅσον καταστρεπτικὸν καὶ ἂν εἶναι διὰ τὴν Ἑλλάδα.

II. Διπλωματικὴ καὶ στρατιωτικὴ προπαρασκευὴ τοῦ συμμαρτυσμοῦ. Εἰς τὴν Βιόκιζαν, ὅπου ὑπεγράφη τὴν 12 Φεβρουαρίου 1945 ἡ γνωστὴ συμφωνία μεταξὺ ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ Ε.Α.Μ., ἡττήθη ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὰ σχέδιά του ἐματαιοῦντο ὀριστικῶς. Αἱ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν συνόρων προεχωρημέναι θέσεις του πρὸς νότον ἀπέμειναν καὶ πάλιν μακρὰν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου ἡ ὁποία ἀπετέλει πάντοτε τὸν σκοπὸν τοῦ Σλαβισμού. "Οὐχὶ δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλ' οὗτος ἡσθίεντο ὑφισταμένην ἀπειλὴν νὰ μετατοπισθῇ βορειότερον μὲ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῆς νικητρίας Ἑλλάδος. Ἐπρεπε λοιπὸν ὅχι μόνον κάθε παρομοία ἐπιτυχία νὰ ἀποτραπῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ προσπάθεια διὰ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ δορυφόρον Κ.Κ.Ε.

Οὕτω ἡ Ἑλλὰς κατέστη ἀντικείμενον σφοδροτάτης πολιτικῆς ἐπιθέσεως εἰς τὸν Ο.Π.Ε., εἰς διεθνῇ συνέδρια, καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ κομμουνιστικὸν συγκρότημα ἀντέδρα ἐπίσης λυσσώδως κατὰ πάσης ἑλληνικῆς διεκδικήσεως καὶ ἐξαπέλυν ἀντεπίθεσιν καὶ ἀντιπροβολὴν ἀπαιτήσεων. Αὕτη αὕτη ἡ ἡττημένη Βουλγαρία, παρὰ τὴν ἔλλειψιν διπλωματικῆς ἐκπροσωπήσεως εἰς τὸν Ο.Η.Ε. καὶ τὰς συμμαχικὰς χώρας ἐν γένει, ὑπεστηρίχθη παρὰ τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακίας μετὰ σφοδρότητος, ἡγέρθησαν δὲ πρὸς χίριν τῆς παρὰ τοῦ συνόλου τῶν κομμουνιστικῶν κρατῶν βορυβώδεις ἐκδηλώσεις περὶ τῆς ἀνάγκης παραχωρήσεως εἰς αὐτὴν τῆς ἑλληνικῆς Θράκης ὡς ζωικοῦ χώρου καὶ διεξόδου πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἄν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἀποκορύφωμα τῆς ἐλλείψεως πάσης πολιτικῆς ἡθικῆς ἐν προκειμένῳ ἀποτελεῖ ἡ ἀπαίτησις τῆς Ρωσίας, διατυπωθεῖσα εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Πότσταμ (ἀφθρον τοῦ Τσῶρτσιλ εἰς τὸ περιοδικὸν «Life», Ἀπρίλιος 1947, μὴ διαψευσθέν), νὰ παραχωρηθῇ εἰς αὐτὴν στρατηγικὴ βάσις ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, ἡ ὁποία μάλιστα δεόν νὰ εἶναι ἡ Ἀλεξανδρουπόλις ἢ μία νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Ἡ δυσφήμησις τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου ὁργανώθη συστηματικῶς καὶ ἠοκήθη κατ' αὐτῆς δι' ὅλων τῶν μέσων, πρὸ πάντων δὲ διὰ τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν εἰς τὸν Ο.Π.Ε., διὰ τοῦ

τύπου και ραδιοφώνου. Τὰ πλέον συνήθη συνθήματά των ὑπῆρξαν: «'Ο δημοκρατικὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος ζητᾷ τὴν ἐλευθερία του ἀπὸ τῆ φασιστικῆ κυβέρνησης», «Οἱ Σλαβομακεδόνες τοῦ Αἰγαίου ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἰσοτιμία καὶ τὴν ἰσοπολιτεία», «Οἱ Σλαβομακεδόνες πολεμοῦν ἀδελφικὰ μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸν καὶ ἄλλα παρόμοια, ἀφορῶντα πάντοτε καὶ κατὰ πρῶτον λόγον τὴν Μακεδονίαν.

Παραλλήλως πρὸς τὴν διπλωματικὴν καὶ προπαγανδιστικὴν ἐπίθεσιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀπεφασίσθη ὀριστικῶς καὶ ἡ ἔνοπλος δρᾶσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἣτις καὶ παρεσκευάσθη ἐξ ὁλοκλήρου ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῶν δορυφύρων τῆς Ρωσίας κομμουνιστικῶν χωρῶν. Μετὰ τὴν ἥτταν καὶ ὑποχώρησιν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ἐκ τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν, ἀμέσως μετὰ τὴν Βάρκιζαν, τὰ κομμουνιστικὰ τμήματα προωθοῦντο πρὸς βορρᾶν ἀνενόχλητα σχεδόν, ἐφ' ὅσον οὐδεμία προσπάθεια κατεβλήθη ἐκ μέρους τοῦ ἐπισήμου κράτους ὅπως παρασχεθῶν ἐγγυήσεις διὰ τὸν ἄμεσον ἀφοπλισμὸν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ τὴν κατάληψιν τῶν συνόρων διὰ στρατιωτικῶν ἐθνικῶν τμημάτων, ταχέως συγκροτουμένων ἐξ ἐθελοντῶν ἐπιστράτων καὶ πλέον ταχύτερον προωθουμένων πρὸς τὴν βόρειον Ἑλλάδα. Ἐδόθη λοιπὸν εἰς τὸν κομμουνισμὸν ἀπολύτως ὁ χρόνος νὰ ὑποχωρήσῃ, συντεταγμένος σχεδόν, εἰς ἀσφαλῆ κρυσφύγετα, ὅπουθεν ἡδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιθετικὴν ἐπίστροφον εἰς τὰ ἐπαναστατικὰ του σχέδια, τὸν «τρίτον γύρον». Ἐκ τῶν ὑποχωρησάντων τμημάτων ἑκατοντάδες στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔφυγαν εἰς Βουλγαρίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν, συγκεντρούμενα κατὰ κύριον λόγον εἰς Μπουλκες Γιουγκοσλαβίας. Ἀργότερον παρεσύρθησαν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον, ἰδίως ἐκ βορείου Ἑλλάδος, διὰ ψυχολογικοῦ ἐκφοβισμοῦ περὶ δῆθεν ἀντεκδικήσεων ἐκ μέρους τῶν προωθουμένων ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς βορρᾶν ἐθνικῶν τμημάτων, ἀρκεταὶ χιλιάδες «ἀθῶων δημοκρατικῶν πολιτῶν», ὡς ὠνόμαζεν τὰ τοιαῦτα περιτρίμματα ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδης, τυφλὸν ὄργανον τοῦ διεθνoῦς κομμουνισμοῦ. Τέλος ἐζήτησαν, ὡς ἦτο φυσικὸν ἄλλωστε, νὰ ἐπωφεληθῶν τῆς προστατευτικῆς ἀσυλίας τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰς βορείας κομμουνιστικὰς χώρας τὰ κομμουνιστικὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια εἶχον διαπράξει κοινὰ ἐγκλήματα μὴ προστατευόμενα ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας.

Τὰ πάντα ἐξειλίσσοντο βάσει προγράμματος, ὅπως τοῦτο ἐξεδηλώθη ἀργότερον διὰ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου προπαρασκευῆς καὶ κατευθύνσεως τοῦ Κ.Σ. ἀγῶνος ὑπὸ τοῦ κομμουνισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἐγκαίνια δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὸν ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ δικτάτορος τῆς Γιουγκοσλαβίας Τίτο λόγον τῆς 8 Ἰουλίου 1945. Δι' αὐτοῦ κατηγγέλλοντο «βιαιότητες τοῦ ἑλληνικοῦ μοναρχοφασιστικοῦ καθεστώτος ἐναντίον τῶν σλαβικῶν μειονοτήτων τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν δημοκρατικῶν στοιχείων τῆς Ἑλλάδος». Τὸ σίνθημα τοῦτο ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῶν μετέπειτα ἀγῶνων πρὸς κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ διεθνoῦς κομμουνισμοῦ. Ὁ Τίτο, συνεχίζων τὸν λό-

γον του, έβεβαίωσεν ότι «χιλιάδες Σλαβομακεδόνες καὶ Ἕλληνες δημοκρατικοὶ πολῖται συρρέουν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ περιθαλπονται εἰς Βοϊβοδίναν (Μποϊλνες)».

Λέν παρήλθε πολλὸς χρόνος καὶ ἐπηκολούθησαν πανομοιότυποι δηλώσεις τοῦ Βουλγάρου κομμουνιστοῦ ἡγέτου Γεωργίεφ καὶ τοῦ Ἀλβανοῦ Ἐμβέρ Νότζα, διεκδικούντων καὶ τούτων δικαίωματα προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι «μειονοτήτων», αἱ ὁποῖαι εἶχον δῆθεν κηρυχθῇ ἐν διωγμῷ ὑπὸ τῆς «μοναρχοφασιστικῆς» ἐλληνικῆς κυβερνήσεως.

Ἡ προπαγάνδα τῶν συνοδοιπορικῶν κινήσεων τῆς Ἀμερικῆς, Εὐρώπης καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος ἀκόμη, τυφλὸν ὄργανον τῆς σλαβικῆς πολιτικῆς παρὰ τῆς ὁποίας παρεσύρθη τοσάκις καὶ ἀνεπτύχθη εἰς συστηματικὴν ὑποστήριξιν τῶν τεχνασμάτων καὶ ἐπιδιώξεων τῆς ἐν Ἑλλάδι, ἀνέπτυξε πρωτοφανῆ δυσφημιστικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος κατ' ὅλα τὰ ἐπόμενα ἔτη, οὕτω δὲ ἐξημίωσε παντοιοτρόπως τὸν Ἑλληνισμόν, τοῦ ὁποίου ἐχρεώσθησαν νέαι θυσίαι κατὰ τὰ σκληρὰ ἔτη 1947, 1948 καὶ μέχρις Αὐγούστου 1949, διὰ τὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, παρασχευασθεῖσα εἰς τὰς ὁμόρους κομμουνιστικὰς χώρας καὶ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Σλαβισμού διὰ τῆς Κομινφόρμ, δὲν ὑπῆρξε ἄλλο τι εἰμὴ γενικὴ δοκιμὴ τοῦ κομμουνισμοῦ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς κατακτήσεως τῆς Ν.Α. Εὐρώπης.

Τὰ παρασυρθέντα ἀπὸ τὰ παραπλανητικὰ ψευδολογήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ διαρρευσάντα εἰς τὰς βορείους κομμουνιστικὰς χώρας πρόσωπα συνεχεντρώθησαν καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς στρατιωτικὴν πειθαρχίαν, ὀργάνωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν εἰς Ροῦμπικ Ἀλβανίας, Μποϊλνες Γιουγκοσλαβίας καὶ Μπερκόριτσαν Βουλγαρίας. Ὁ ἀρχικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω προσώπων μέχρι τοῦ 1946 ὑπερέβη τὰς 22.000.

Εἰς ἔκθεσιν τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ο.Π.Ε., εἰς τὴν ὁποίαν μετεῖχον Ἀλβανοί, Γιουγκοσλάβοι καὶ Βούλγαροι σύνδεσμοι, τῆς 23 Μαΐου 1947, ἀναφέρονται ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς : «Κεφ. Ιον. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα διεπίστωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελεῖ συμπέρασμά της ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ εἰς μικρότερον βαθμὸν ἡ Ἀλβανία καὶ ἡ Βουλγαρία ἀπεστήριξαν τὸν συμμοριακὸν πόλεμον εἰς Ἑλλάδα.... Ἄν καὶ εἶναι ἀναμφισπήτητος ἀληθὲς, ὅπως ἄλλως τε ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ Νοτιοσλάβου ἀντιπροσώπου, ὅτι διαρκοῦντος τοῦ πολέμου αἱ ἄξονικαὶ ἀρχαὶ παρῆχον ὑποστήριξιν εἰς αὐτονομιστικὴν μακεδονικὴν κίνησιν ἐν τῇ ἀπολείρᾳ τῶν νῦν δημιουργήσων διχονοίας μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, φαίνεται ἔξ ἴσου σαφὲς ὅτι ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου αἱ κυβερνήσεις Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας δι' ἐπισήμων ἀγορεύσεων καὶ ἄλλων εἰς τὸν τύπον ἀνεξωρογόνησαν τὴν ιδέαν καὶ ἐνίσχυσαν τὴν ἀποχωριστικὴν κίνησιν μεταξὺ τῶν Σλαβομακεδόνων εἰς τὴν Ἑλλάδα».

III. Ἡ Γιουγκοσλαβία συγκροτεῖ εἰς Μποῦλκες τὸ Ν.Ο.Φ. εἰς ἀντι-κατάστασιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1944 ἡ δι-εὐθυνσις τοῦ ἀγῶνος περὶ τὴν Μακεδονίαν ἐξέφυγεν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους «αὐτονομιστὰς» καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Νοτιοσλάβων «ὁμοσπονδια-κῶν». Ὁ Ἀνδρέας Τζήμας εἶχεν ἤδη ἐγκαταλείψει, ἀρχομένου τοῦ 1945, τοὺς παλαιούς Βουλγάρους κομιτατζήδες αὐθέντας του καὶ εἶχε μεταβῆ πλι-σίον τοῦ στρατάρχου Τίτο ὡς «πρεσβευτής», ἐνῶ ὁ παλαιὸς συνεργάτης τοῦ Βουλγάρου Κάλτσεφ Ἰλίας Δημάκης ἢ Γκότσεφ εἶχεν ἐγκατασταθῇ μονί-μως πλέον εἰς τὰ Σκόπια, καθ' ὃν χρόνον τὸ «μακεδονοσλαβικόν» ταίγμα του ἐνετάσσετο εἰς τὸν νοτιοσλαβικὸν στρατόν. Εἰς τὰ Σκόπια εἶχον ἤδη ἀρχί-σει τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας διὰ τὴν ἰδρυσιν κράτους τῆς «Ὁμο-σπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας» οἱ ἡγέται τοῦ μακεδονικοῦ κομμουνισμοῦ Κουλισσέφσκυ καὶ Βλάχωφ, οἱ ἴδιοι οἱ ὁποῖοι σήμερον κα-τηγοροῦνται ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστὰς ὡς οἱ μεγάλοι προδότες τοῦ μαρξισμοῦ. Σπουδαῖον ρόλον εἰς τὰς προσπάθειάς των αὐτὰς ἔπαιξεν ὁ στρατηγὸς Τέμπο ὁ ὁποῖος ὡς ἡγέτης τῶν «παρτιζάνων» τῆς νοτίου Σερ-βίας δὲν ἠσχολεῖτο μόνον μὲ τὴν καταπολέμησιν τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν, ἀλλ' ἐπεδίεδετο κυρίως εἰς τὴν ἐξόντωσιν παντὸς ἀντιπάλου τῶν νοτιοσλαβι-κῶν σχεδίων διὰ τὴν Μακεδονίαν. Διὰ νὰ κατοχυρώσουν οἱ Γιουγκοσλάβοι κομμουνιστὰς τὴν ἀποκλειστικὴν ὑπ' αὐτῶν διεύθυνσιν τοῦ κομμουνιστικοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἀγῶνος ἀπεφάσισαν, τὴν 23ην Ἀπριλίου 1945, τὴν ἀντικα-τάστασιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. διὰ νέας ὁργανώσεως ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἔλειπε κάθε βουλγαρικὴ ἐπίδρασις. Οὕτω ἐδημιουργήθη τὸ Ν.Ο.Φ. (Ναρόντνα Ὁσφομποντίτελεν Φρόντ—Λαϊκὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον), οἱ πρῶτοι πυρῆνες τοῦ ὁποίου συνεκροτήθησαν εἰς τὸ Μποῦλκες ἀπὸ τὰ ὑπολείμματα τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. καὶ τινες φυγάδας ἐκ Μακεδονίας, οἵτινες εἶχον προηγουμέ-νως συνεργασθῇ κατὰ τὴν κατοχὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων ἐναντίον τοῦ ἐλ-ληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ ἔτυχον τώρα ἀσυλίας εἰς τὸ κομμου-νιστικὸν κράτος τοῦ Τίτο. Τὸ ἴδιο τὸ Ν.Ο.Φ. εἰς τὸ ὄργανόν του «Νεποκό-ρεν» (Ἀδούλωτος) γράφει ἀργότερον: «Τὸ Ν.Ο.Φ. ἀπόχτησε τὶς πολιτικὰς καὶ ὁργανωτικὰς του βάσεις τὴν ἀνοιξὴ 1945, ὅταν ὁ μοναρχοφασισμὸς καὶ οἱ Ἀγγλοαμερικάνοι κατακτητὲς πέρασαν σὲ ἀνοιχτὴ ἐπίθεσιν ἐναντία στὸ δημοκρατικὸν κίνημα τῆς χώρας μας καὶ πολὺ γρήγορα ἔγινε φανερὸν στὶς πλατεῖες μακεδονικὰς μάζας ὅτι ὄχι μόνον ἡ δημοκρατικὴ ζωὴ τῆς χώρας βρίσκεται σὲ κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ὑπαρξὴ τοῦ δικοῦ μας λαοῦ. Ὁ Μακεδονοσλάβος καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάρρευση τοῦ μετώπου τὸ 1941, ὁργανωμένος στὸ Ε.Λ.Μ. καὶ στὴν ἀντιφασιστικὴ μακεδονικὴ ὁρ-γάνωσιν Σ.Ν.Ο.Φ., συνέχισε τὸν ἀγῶνα μαζὺ μὲ τὸν ἐλληνικὸν λαόν. Κίτω ἀπὸ τὴν πίεσιν καὶ τὶς ραδιουργίαις τῆς ἀγγλικῆς ἀντίδρασης τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. διαλύεται καὶ οἱ μακεδονικὰς μονάδες ἀναγκάζονται νὰ τραβηχτοῦν ἀπ' τὴ

σκηνή της δράσης στο Γιουγκοσλαβικό έδαφος. Μέσα απ' τη μεταδεκεμβριανή σύγχυση γεννιέται το Ν.Ο.Φ., κι' αυτό είναι αντιφασιστική οργάνωση των Μακεδόνων, συνέχεια του Σ.Ν.Ο.Φ.»

Το φθινόπωρον του 1945 ο άρχηγος του Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδης ήλθεν εις έπαρην εις Θεσσαλονίκην με παράγοντας του Ν.Ο.Φ. αποσταλέντας εκ Σκοπίων, όπου ή νεοσυσταθείσα οργάνωσις έτέλει υπό την άμυσον καθοδήγησιν των Βλάχωφ και Κουλισάεφσκυ. Ίδου απόσπασμα καταθέσεως του εκ Βεύης Φλωρίνης σημειορίτου του Ν.Ο.Φ. Λαζάρου Παπαδημητρίου του Ιωάννου, συλληφθέντος την 11-5-1946, αναφερόμενον εις τοϋτο: «Μετά την αναγνώρισιν του Ν.Ο.Φ. υπό του Κ.Κ.Ε. οι «κοβάτς» του στρατοπέδου Μποϋλκες Γιουγκοσλαβίας μās έλεγον ότι ή θέσις μας ήτο να κατεβούμε κάτω εις την Έλλάδα. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν προσεπάθεισαν να προσηλυτίσουν ώρισμένα κομμουνιστικά στελέχη, ως τους Κόσταν Ρόμπην, Δημήτριον Κυριακού, Δημήτριον Βελάκην, Δημήτριον Κωτσόπουλον. Ο τελευταίος τούτων προσεχώρησεν αμέσως εις την ιδεάν του Ν.Ο.Φ., ενώ οι υπόλοιποι δέν συνεφώνησαν, δι' ο και έζητησαν άδειαν όπως τους επιτραπή και μετ' αυτών εις Σκόπια δια να συνεννοηθούν μετά των κυβερνητών του όμοσπόνδου Μακεδονικού κοίτους Κουλισάεφσκυ, Βλάχωφ κλπ., υπό την καθοδήγησιν των όποιων διετέλει το Ν.Ο.Φ. Τās άρχάς Ιανουαρίου 1946 ανεχώρησαν εις Σκόπια και μετά δεκαπενθήμερον επέστρεψαν εις Μποϋλκες όπου εις συγκέντρωσιν των στελεχών της κόβας των Σλαβομακεδόνων, ανεκοίνωσαν ότι ο Δημήτρης Βλάχωφ τούς ειπεν ότι ή θέσις των είναι εις το Ν.Ο.Φ. Εις αυτό έπρεπε να προσχωρήσουν και να άγωνισθούν δια την απελευθέρωσιν της Μακεδονίας του Αιγαίου».

Ο Τίτο εις λόγον του εις Σκόπια την 11 Οκτωβρίου 1945 έθεσεν επίσημως το ζήτημα της Μακεδονίας του Αιγαίου και λέγει περί Ν.Ο.Φ.: «Αι' αϋτου' έπραγματοποιήθη ή ένωσις των Μακεδόνων οι όποιοι πρότερον ήσαν βουλγαρόφιλοι, σερβοφιλοι, έλληνόφιλοι... Το ζήτημα της εντάξεως της Μακεδονίας εντός των όρίων της Ο.Α.Α. της Γιουγκοσλαβίας αποτελεί μέρος του προγράμματος του Λαϊκού Μετώπου Ν.Ο.Φ. και θαττον ή βοάδιον θα πραγματοποιηθή». Η άρχική διοίκησις του Ν.Ο.Φ. απετελέσθη εκ των Δημητρίου Πασχίδη, κατεγομένου από την Χρούπιστιαν Καστοριάς, Γεωργίου η Τζότζου Ούρδα, εκ Καστοριάς επίσης, και Μιχαήλ Κεραμιτζή η Κεραμιτζέφ. Τα λοιπά στελέχη του Σ.Ν.Ο.Φ. διοικούσαν ακόμη τα αυτόνομιστικά τάγματα έντεταγμένα εις τον έθνικόν στρατόν της Γιουγκοσλαβίας, και δέν εισήλθον εις το Ν.Ο.Φ. παρά μετά την έναρξιν του ένόπλου άγώνος κατά της Έλλάδος. Τα κομματικά στελέχη της οργανώσεως δέν είχαν υπ' όψιν των εθνός από της συστάσεως της οργανώσεως τους πραγματικούς σκοπούς της. Η διοίκησις του Ν.Ο.Φ. το έπόμενο έτος (ίνοιξις 1946), επικειμένης της ενάρξεως του Κ.Σ. άγώνος, συννητήθη εις μακράς συσκέψεις μετά του άρχηγού του Κ.Κ.Ε.

Ζαχαριάδη, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν λήξιν των ἐδήλωσεν εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Περιφερειακὴν Ὀλομέλειαν Μακεδονίας καὶ Θράκης τὰ ἑξῆς: «Μίλησά καὶ μὲ ὑπεύθυνους ἐκπροσώπους τοῦ Ν.Ο.Φ., τῆς δημοκρατικῆς ὁργάνωσης ποὺ ἐκπροσωπεῖ στὴ χώρα μας τὴ Σλαβομακεδονικὴ μειονότητα. Τὸ Ν.Ο.Φ. εἶναι ἀντιφασιστικὴ ὁργάνωση, διεξάγει δίκαιο ἀγῶνα, καὶ πρέπει νὰ τὸ βοηθήσουμε. Ἡ συνεργασία Κ.Κ.Ε. καὶ Ν.Ο.Φ. εἶναι ἀπαραίτητη». («Ριζοσπάστης» 19 Ἰουνίου 1946). Ὁ Ζαχαριάδης ἐπεσκέφθη τότε, κρυφίως βεβαίως, τὰ Σκόπια καὶ τὸ Μπουλκες.

Ὁ συλληφθεὶς Παπαδημητρίου κατέθεσεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἑξῆς: «Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ν.Ο.Φ. ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. οἱ κοβάρχοι. . . μᾶς ἔλεγον ὅτι ἡ θέσις μας εἶναι νὰ κατεβοῦμε πάλι στὴν Ἑλλάδα». Δὲν ἦτο δὲ δυνατόν νὰ γίνη καὶ ἄλλως διὰ τὸ Κ.Κ.Ε., ἐφ' ὅσον ὁ ἐπικείμενος ἀγὼν, τὸν ὁποῖον παρεσκεύαζε διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας ἐν Ἑλλάδι, θὰ ἐστηρίζετο ἀπολύτως εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν βορείων κομμουνιστικῶν χωρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γιουγκοσλαβία κατεῖχε προδήλως τὴν ἡγετικὴν πρωτοπορίαν.

Εἰς τὴν ἰδίαν 1ην Ὀλομέλειαν Μακεδονίας καὶ Θράκης ὁ Ζαχαριάδης εἶπε τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει («Ριζοσπάστης» 19.6.1946): «Ἡ αὐτονομιστικὴ κίνησις, κάθε αὐτονομιστικὴ κίνησις στὴ Μακεδονία, εἶναι ἀπόλυτα ἀντίθετη μὲ τὴν πολιτικὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ε.Α.Μ. Κανένας αὐτονομιστὴς δὲν ἔχει θέσιν στὸ Κ.Κ.Ε. καὶ στὸ Ε.Α.Μ.». Ὁ «Ριζοσπάστης» καὶ αἱ ἄλλαι κομμουνιστικαὶ ἐφημερίδες ἐτόνιζον συνεχῶς ὅτι αἱ αὐτονομιστικαὶ κινήσεις ἀπετέλουν εἴτε ἐνεργείας «φραξιονιστῶν», εἴτε ὑπονομευτικὰς κινήσεις τῶν ἱμπεριαλιστῶν Ἀγγλοαμερικανῶν ποὺ ἤθελαν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ ἐνσπείρουν ζιζάνια ἀνάμεσα στοὺς ἐλευθέρους βαλκανικοὺς λαούς.

Εἶναι προφανές, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ὅτι τὸ σύνθημα τῆς «αὐτονομίας» ἐτρόμαζε κυριολεκτικὰ τὸ Κ.Κ.Ε., τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ πρὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Συνεφωνήθη λοιπὸν ἡπιωτέρα ἐκδήλωσις καί, πιθανῶς, προοδευτικὴ ἀναγωγὴ εἰς τὰς διακηρύξεις τοῦ Τίτο, αἱ ὁποῖαι πράγματι ἀπετέλουν τοὺς σκοποὺς τοῦ Ν.Ο.Φ. Τὰ μετέπειτα γεγονότα καὶ αἱ ἐξελίξεις ἀκριβῶς τοῦ Ν.Ο.Φ. δικαιολογοῦν ἀπολύτως τὴν σκέψιν ὅτι συνεφωνήθη κατ' ἀρχὴν ἡ ἀναγνώρισις μειονότητος σλαβομακεδονικῆς καὶ ἡ παραχώρησις ἰσοτιμίας καὶ ἰσοπολιτείας εἰς αὐτήν, ὅροι τοὺς ὁποίους ἀνευρίσκομεν καθ' ὅλον τὸν βίον τοῦ Ν.Ο.Φ. μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1949, ὅποτε ἡ ἀποστασία τοῦ Τίτο ἀπὸ τὴν Κομινφόρμ ἐπέσπευσε τὰς βουλγαρικῆς ἐμπνεύσεως πλέον διακηρύξεις.

IV. Δράσεις τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Συνθήματα καὶ ἐξαγγελλόμενοι σκοποί. Τὸ Ν.Ο.Φ. δημιουργεῖ ἀπὸ τοὺς τροφίμους τοῦ Μπουλκες τοὺς πρώτους πυρῆνας καὶ τοὺς ἀποστέλλει ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1946, μὲ συγκεκριμένas ἐντολὰς νὰ σημειώσουν τὴν παρουσίαν

των, νά δημιουργήσουν ἐλαφύς καί νά προβοῦν εἰς ὀργάνωσιν τῶν τοπικῶν στελεχῶν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς δυτικῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων νά μὴ ἀποκαλύψουν τοὺς πραγματικοὺς σκοποὺς του. Αἱ πρῶται διακηρύξεις του ὁμιλοῦν περὶ συνεργασίας μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀπευθύνεται μάλιστα πρὸς τοὺς Ἕλληνας, Βλάχους καὶ Μακεδόνας «δημοκράτας» τῆς «Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου», τοὺς ὁποίους καλεῖ εἰς «ἀδελφικὴν συνεργασίαν γιὰ τὸ ξερίζωμα τοῦ φασισμού ἀπὸ τὸν τόπο μας». Τὰ συνθήματα ὁμῶς αὐτὰ γίνονται πλέον σαφῆ καθ' ὅσον τὸ Ε.Α.Μ. συνεργάζεται μετὰ τοῦ Σλαβισμού, ἐμφανιζομένου ὡς κομμουνισμού. Τὸ Ν.Ο.Φ. καὶ τὸ Ε.Α.Μ. χρησιμοποιοῦν ἴδια συνθήματα: «Στὰ χωριά καὶ στὶς πόλεις νά ὀργανώνουν μαζικὰς διαμαρτυρίες στὶς τοπικὰς ἀρχάς, καθὼς ἀκόμα καὶ στοὺς συμμάχους. Νά ἀρχίσῃ πλατεῖα καμπάνια κείνων ποὺ πῆραν μέρος στὸ κίνημα ἀντίστασης, νά σχηματιστῇ καινούργια ἀντιπροσωπευτικὴ κυβέρνηση ποὺ θὰ ἐγγυᾶται τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν». Ἐν συνεχείᾳ αἱ προκηρύξεις προσθέτουν: «Θέλουμε νά μιᾶμε καὶ νά γράψουμε τὴ μητρικὴν μας γλῶσσαν, νά μὴ φυλακίζεται ὁ χωρικὸς ποὺ λέει ὅτι εἶναι Μακεδόνας . . . Θάνατο στὸ φασισμό! Λευτεριά στὸ λαό!». Καὶ ἀργότερον: «Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὰ Σοβιὲτ καὶ στὶς 20 Γενάρη 1946 οἱ Ραδιοσταθμοὶ τῆς Μόσχας καὶ Σόφιας μίλησαν γιὰ μᾶς τοὺς Μακεδόνες . . . Ὁ ἀγὼνας τοῦ Ν.Ο.Φ. παίρνει πιά διεθνή ὄψη γιατί πῆρε θέσιν καὶ στὴ συνδιάσκεψιν τῶν Μεγάλων Συμμάχων στὸ Λονδῖνο». Γνωστὸν εἶναι ὅτι εἰς τὸ Πανσλαβικὸν συνέδριον τῆς Πράγας (Μάρτιος 1946) ἐτέθη τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου ἐπισήμως, ὡς θὰ ἴδωμεν καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁ Κ.Σ. Μαργακός, μέλος τοῦ Μακεδονικοῦ Περιφερειακοῦ Γραφείου, εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Ε.Α.Μ. - Κ.Κ.Ε. περιοχῆς Ἑδέσσης - Βεργίας ἐδήλωσε τὸ θέρος τοῦ 1946: «Τὸ Ν.Ο.Φ. ἀναγνωρίζεται ὡς δική μας ὀργάνωσις καὶ τὸ Ε.Α.Μ. πρέπει νά τὸ βοηθήσῃ». Οὕτω τὸ Ν.Ο.Φ. ἀνεπτύχθη ἀδελφικὰ καὶ ἡνωμένα μετὰ τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ἐδημιούργησε κατὰ τὸ 1947 ἰδίᾳ βοηθητικὰς ὀργανώσεις γυναικῶν καὶ νέων, τὸ Α.Φ.Ζ. (Ἀντιφασιστικὸν Φρόντ νά Ζένιτε= Ἀντιφασιστικὸν Μέτωπον Γυναικῶν) καὶ τὴν Ν.Ο.Μ.Σ. (Ναρόντνα Ὀσφομποντίτελνο Μπλαδίνα Σογιούνα Μακεδόναςκι- Λαϊκὴ Ἀπελευθερωτικὴ Ἐνωσις Νέων τῆς Μακεδονίας), ἀντίγραφον τῆς Ε.Π.Ο.Ν.

Τὸ Ν.Ο.Φ. ὀργανικῶς ἐξηπλώθη εἰς ὁλόκληρον τὴν κεντρικὴν καὶ δυτικὴν Μακεδονίαν μετὰ ἐπικεντρον κυρίως τὴν περιοχὴν Ἑδέσσης, τοῦ κέντρον βίφους μετακινήθεντος τὸ 1948 - 1949 εἰς δυτικὴν Μακεδονίαν (Κορφέστι - Παρόσπια). Μετὰ τὴν διαρκὴ ἔντασιν τοῦ Κ.Σ. ἀγῶνος τὸ Ν.Ο.Φ. μετέβαλε κατὰ καιροὺς συνθήματα καὶ διεκήρυσεν ἄλλοτε ἄλλας ἐπιδιώξεις, ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτουν δι' αὐτὸ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε., πάντοτε ὁμῶς ἔμεινε τὸ προσηυημένον τμήμα τοῦ Σλαβισμού πρὸς ἐπι-

τυχίαν τοῦ αἰωνίου σκοποῦ του, ἐκφραζομένου τώρα ὡς «Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου» ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ προσαρτηθῇ εἰς τὸ μακεδονικὸν κράτος τῶν Σκοπίων. Τὸ Ν.Ο.Φ. μέχρι τῆς διαστάσεως Τίτο - Κομινφόρμ κατηυθύνετο ἀπολύτως ἀπὸ Σκοπίων καὶ Βελιγραδίου εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀκολουθουμένην πολιτικὴν γραμμὴν καὶ ἐπροστατεύετο ἔναντι τῶν ἐλιγμῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀλλὰ καὶ ἐξυψοῦτο καὶ ὑπενθυμίζετο διαρκῶς ἡ παρουσία καὶ ἡ ὑπαρξίς του εἰς τὸν διεθνή κόσμον διὰ τῆς γιουγκοσλαβικῆς συστηματικῆς προσπάθειας πρὸς παραπλάνησιν τῆς διεθνoῦς κοινῆς γνώμης ὅτι ὁ φασισμὸς ἐν Ἑλλάδι κατεδυνάστευε τὸν σλαβομακεδονικὸν λαόν.

Τὸ Ν.Ο.Φ. ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ ἐντεῦθεν ἐξέδιδε φυλλάδια καὶ ἔντυπα εἰς τὴν σερβικὴν γλῶσσαν, ὡς τὴν «Νόβα Μακετόνια», τὸν «Νεποκόρεν» (Ἀδούλωτος), τὸ «Δελτίον Εἰδήσεων», ἑλληνιστί, τὴν «Πομπέντα» (Νίκη) ὄργανον τοῦ Περιφερειακοῦ Συμβουλίου Ἑδέσεως, τὴν «Ζορά» (Αὐγὴ) ὄργανον τοῦ Περιφερειακοῦ Συμβουλίου Φλωρίνης καὶ τὴν «Ἐντινότβο» (Ἐνωσις) ὄργανον τοῦ Περιφερειακοῦ Συμβουλίου Καστοριάς, καὶ ἄλλα εἰς σερβικὴν καὶ ἑλληνικὴν συγχρόνως κατ' ἀνάγκην, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, οὐδεὶς τῶν ὁμιλούντων «μακεδονικά» ἐγνώριζε τὴν σερβικὴν.

Παραθέτομεν κείμενα ἐκδόσεων τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ἡ προσπάθεια συγκαλύψεως τῶν σκοπῶν του (μετάφρασις ἐκ τῆς σερβικῆς) :

« Ν ε π ο κ ό ρ ε ν . Κεντρικὸ ὄργανο τοῦ Λαϊκοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου (Ν.Ο.Φ.) - Ἔτος Β', Ἀριθ. 11, 2 Αὐγούστου 1948.

Ἐμπρὸς νὰ στήσουμε τὴ σημαία τῆς ἐλευθερίας!

Ἐ κ κ λ η σ η .

Μακεδονικὲ λαέ!

Τὴ σημαντικότερη καὶ τὴν ἱστορικότερη μέρα ἔπεται ἀπὸ τὸ πέρασμα 45 χρόνων ὁ μακεδονικὸς λαὸς στὴν Ἑλλάδα τὴν γιορτάζει πάλι μὲ τὸ δόπλο στὰ χέρια στὰ χαρακώματα, πολεμώντας μαζί μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἐναντία στὸ μοναρχοφασισμὸ καὶ τὸν ξένο ἱμπεριαλισμὸ γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας μας.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1903 δὲν πέτυχε. Τὸ 1912 - 1913 νέοι κυρίαρχοι κήθησαν στὴ ράχη τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ. Σέρβοι, Βούλγαροι, Ἕλληνες ἱμπεριαλιστές.

Στὴ χώρα μας ὁ λαὸς μας ἀγωνίζεται σὲ ἀδελφικὴ σύμπνοια μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαό.

Μακεδονικὲ λαέ!

Ἐσεῖς οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἰλιντεν, τοῦ μεγάλου μας Γκότσε Ντέλτσεφ, συνενῶστε περισσότερo τὶς δυνάμεις σας στὸ γενικὸν ἀγῶνα μαζί μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαό!

.

148

Ζήτω ἡ ἀθάνατη ἐποποιία τοῦ Ἰλντεν !

Ζήτω ὁ ἑλληνικὸς δημοκρατικὸς στρατός !

Ζήτω ἡ ἀδελφοσύνη καὶ ἡ ἐνότης τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ μακεδονικοῦ λαοῦ!

Ἡ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ν.Ο.Φ.»

Χρηιάζονται ἄραγε κρίσεις ἢ σχόλια; Ἄς συνεχίσωμεν ὅμως ἀπὸ τὸ «Νεποκόρεν»:

«Ἡ ἀποψὴ μας.

Ὁ μαθητὴς τοῦ Γκαϊμπέλ, τὸ τσιράκι τοῦ μοναρχοφασισμοῦ Λενδραμῆς, ἐδήλωσε στὸν Ο.Π.Ε. ὅτι δῆθεν ὁ πρῶν Γραμματέας τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ τώρα Πρόεδρος σύντροφος Μιχαὴλ Κεραμιτζιέφ στὴν ἐκθεσὶ τοῦ στὸ 1ο Συνέδριο τῆς 13 τοῦ Γενάρη 1948 ἔθεσε ζήτημα γιὰ τὴν αὐτονομίη τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν ἀπόσπασή της ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Αὐτὸ γεννήθηκε στὸ κολοκυνθένιο κεφάλι τοῦ Λενδραμῆ, γιατί κανεὶς δὲν εἶπε τέτοιο πράγμα στὸ συνέδριο. Ἀλλὰ καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Ν.Ο.Φ. εἶναι καθαρισμένοι. Ἐμεῖς μαζὺ μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἀγωνιζόμαστε νὰ διώξουμε τοὺς ξένους ἱμπεριαλιστὲς, νὰ συντρίψουμε τὸν μοναρχοφασισμό, νὰ δημιουργήσουμε μιὰ ἐλεύθερη δημοκρατικὴ Ἑλλάδα ποὺ νὰ μπορῇ μέσα στὰ πλαίσια αὐτὰ νὰ ζῇ ἰσότητα καὶ ἐλευθερία ἢ μακεδονικὴ μειονότητα. Ἡ ἀπάτη καὶ ἡ συκοφαντία τῆς ἐφημερίδας «Φῶς» εἶναι τὸ κατατεθὲν σῆμα της, κάθε γραμμὴ της εἶναι δηλητήριον γιὰ τὸ λαό. Τὴν 17 Ἰούλη σὲ κύριο ἄρθρον ἀσχολεῖται μὲ τὸ μακεδονικὸ ζήτημα. Σὰ φόβητρο τοῦ στέκεται ἡ μακεδονικὴ ἐθνικότητα καὶ γιὰ τοῦτο διαστρέφει τὴν ἀλήθεια. Μιλᾷ διαρκῶς γιὰ δῆθεν αὐτονομίη τῆς Μακεδονίας, γιὰ προσάρτηση στὴ Γιουγκοσλαβία καὶ τράβι κορδέλα. Ἐμεῖς τὸ εἶπαμε καλὰ, ὁ Μακεδονικὸς λαὸς εἶναι τώρα ἀναγνωρισμένη ἐθνότητα καὶ τὰ παιδιὰ του στὸ Γράμμο ἀγωνίζονται τὶς πιὸ φτωτεινὲς σελίδες μαζὺ μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαό».

Πλέον ἀλλοπρόσαλλοι καὶ ἀλληλοκυναιρούμενοι ἰσχυρισμοὶ δὲν ἴτο δυνατόν νὰ γραφοῦν ἀπὸ οἰονδήποτε, πλὴν τῶν κομμουνιστῶν βεβαίως.

Εἰς συμπλήρωσιν τῶν σχολῶν του τὸ Ν.Ο.Φ., τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1947, ἔδρασε εἰς περιοχὴν Πρεσπῶν τριμήνην φροντιστήριον διὰ διδασκάλους, εἰς τὸ ὁποῖον προσεπάθησε νὰ διδάξῃ κάποιαν γλῶσσαν «μακεδονικὴν» διὰ σερβικῶν βιβλίων.

Αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀπευθύνονται καὶ πρὸς τὸν Ο.Π.Ε. Εἰς τὸ ἴδιον φύλλον τοῦ «Νεποκόρεν» (2.8.1948) ἀναγράφεται πλῆρες κείμενον μὴς τοιαύτης διαμαρτυρίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος διὰ τὸ ὁποῖον κατηγορεῖται ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Λενδραμῆς.

«Πρὸς τὸν Ὀργανισμόν Π. Ε. — Λέικ Σαξς — Ἀμερικὴν.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ν.Ο.Φ. διαμαρτύρεται ἀποφασιστικῶτα ἐνάντια στὴν ἐκθεσὶ καὶ τῇ δήλωσιν ποὺ ἔκανε σὲ σᾶς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς κυβερνήσεως Σοφοῦλη Λενδραμῆς, ὅπου μὲ τὸν πιὸ ξεδιάντροπο καὶ ψεύτικον

τρόπο κατηγορεί τὸν πρώην Γραμματέα τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ τώρα Πρόεδρό του σύντροφο Μιχαὴλ Κεραμιτζίεφ ὅτι δῆθεν στὴν ἐκθεσὶ τοῦ ὡς γραμματέας τοῦ Ιου συνεδρίου τοῦ Ν.Ο.Φ. (13 Ἰανουαρίου 1948) ἔθεσε ζήτημα γιὰ τὴν αὐτονόμηση τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν ἀπόσπαση τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας.

Ἡ παραπάνω κατηγορία τοῦ Δενδραμῆ ἐναντίον τοῦ Μιχαὴλ Κεραμιτζίεφ εἶναι ἡ βαρύτερη συκοφαντία ἐναντίον τοῦ ἡρωϊκοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ποὺ ἀγωνίζεται μὲ τὸν ἀδελφικὸ ἐλληνικὸ λαὸ ἐνάντια στοὺς Ἀγγλοαμερικανοὺς κατακτητὲς καὶ τοὺς ντόπιους μισθοφόρους του, τοὺς μοναρχοφασίστες, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆ λαϊκῆ δημοκρατία, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας μαζί θὰ ζῇ καὶ ὁ λαὸς μας ἐλεύθερος καὶ ἰσότιμος.

Ἡ κατηγορία τοῦ Δενδραμῆ ποὺ ἀφορᾷ καὶ τὴν ἡρωϊκὴ μας ὁργάνωση τοῦ Ν.Ο.Φ. (τμήμα τοῦ Ε.Α.Μ.) βρίσκεται σὲ ὁλοφάνερη ἀντίθεση καὶ στὸ πνεῦμα καὶ στὶς ἀρχές ποὺ ἐκθέτουμε ἐπίσημα στὸ πρόγραμμα τοῦ Ν.Ο.Φ. Ἡ παραπάνω κατηγορία τοῦ Δενδραμῆ εἶναι θλιβερὴ ὑπεκφυγὴ καὶ διαστροφὴ τῆς πραγματικότητας, ποὺ ἔχει σκοπὸ τὴν μοιραία κατασυκοφάντηση τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ κοινοῦ μὲ τὸν ἐλληνικὸ λαὸ δημοκρατικοῦ μας ἀγῶνα, κατηγορία καὶ ἐνέργεια ποὺ εἶναι ἀντίθετες στὰ κοινὰ συμφέροντα τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ στὴν Ἑλλάδα. Ἡ τέτοια ταχτικὴ ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τῶν μοναρχοφασιστῶν καὶ τῶν ἀρεντάδων τοὺς Ἀγγλοαμερικανῶν κατακτητῶν.

Παρακαλοῦμε νὰ ξεσκεπαστῇ ὁ συκοφάντης Δενδραμῆς γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς πραγματικότητας.

16 Ἰουλίου 1948

Γιὰ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ν.Ο.Φ.

Τὸ Πρόεδρεῖο

Μιχαὴλ Κεραμιτζίεφ, Εὐδοκία Μπελόφσκα (Βέρα)

Πασχάλ Μητρόφσκι, Σταῦρο Κωτσόφσκι»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

«Σλαβομακεδονικὴ» ἐθνότης. Ὁμοσπονδία τῶν Νοτίων Σλάβων

Ι. Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας (Σκόπια). Ἐγράφη ὅτι τὸ Κ.Κ.Β. ὑπῆρξε τὸ ἀρχαιότερον καὶ πολυμελέστερον κομμουνιστικὸν κόμμα τῆς Βαλκανικῆς, ἀριθμοῦν περὶ τὰ 60.000 μέλη καὶ ἰσχυρὰς προσωπικότητας ὡς στελέχη. Ὁ Γκιώργκι Δημητρόφ καὶ ὁ Ντημήτρη Κολλάρωφ διέτελεσαν ἀλληλοδιαδόχως γενικοὶ γραμματεῖς τῆς Γ' Διεθνοῦς, ὑπῆρξαν δὲ οἱ

ἐμπνευσταὶ καὶ καθοδηγηταὶ τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς οἱ Βούλγαροι κομμουνισταὶ εἶχον συνηθίσει εἰς τὴν ἀρχηγίαν, τρόπον τινά, τοῦ κομμουνισμοῦ τῆς Βαλκανικῆς καὶ ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ εὐνοούμενοι τῶν «μεγάλων» τοῦ Κρεμλίνου καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων καθοδηγηταὶ τῆς κομμουνιστικῆς πορείας ἐν τῇ Βαλκανικῇ. Ὁ πόλεμος ὅμως ἀνέτρεψε τὴν πρωτοπορίαν αὐτήν. Τὸ Κ.Κ.Γ. ἤδη ἀπὸ τοῦ 1941 ἀναπτύσσει δραστηριότητα καὶ ἐπιτυγχάνει νὰ συγκροτήσῃ ταχέως τμήματα ἀνταρτικὰ εἰς τὰς ἀπροσβάτους ὁροσειρὰς τῆς χώρας, ὑπὸ τὴν ὄντως ἰσχυρὰν φυσιογνωμίαν τοῦ Τίτο (Ἰωσήφ Μπρός), ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Β. ἱκανοποιεῖται ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς ἐπιτυχίας τῆς συμμάχου πρὸς τὸν Ἀξίονα ἀστικῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀδρανεῖ.

Πρώτη σοβαρὰ πολιτικὴ ἐκδήλωσις τοῦ Κ.Κ.Γ. ὑπῆρξεν ἡ ὁργάνωσις τῆς Γιουγκοσλαβίας εἰς ὁμοσπονδίαν περιλαμβάνουσαν ὅλα τὰ ἐθνικὰ τμήματα αὐτῆς ἐν ἰσοτιμίᾳ. Ἡ πρᾶξις αὕτη εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ παρακαμθῶν αἱ τοπικιστικαὶ διαφοραὶ καὶ αἱ χωριστικαὶ τάσεις αἱ ὁποῖαι διήρουν τὰ διάφορα τμήματα τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἀξιοποιηθεῖσα μάλιστα εἰς χεῖρας τῶν κομμουνιστῶν, παρέσυρε πρὸς αὐτοὺς τοὺς δεινοπαθοῦντας ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ Βουλγάρους πληθυσμοὺς καὶ τοὺς συνεκέντρωσε περὶ ἑαυτούς ἡνωμένους περὶ τὸ Κ.Κ.Γ., ἐνῶ ὁ στρατηγὸς Δράγα Μιχαήλοβιτς ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἱμπεριαλιστικῶν σερβικῶν κύκλων, πρὸς τὴν ἀπαίτησιν κυριαρχικῆς ἀνωτερότητος τῶν ὁποίων ἀντέδρων πάντοτε οἱ λοιποὶ λαοὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας τὸ κίνημα Τίτο ἐλάμβανε ταχέως διαστάσεις.

Τὴν 11-10-1941 ὁργανώθη τὸ «Λαϊκὸν Μέτωπον Μακεδονίας» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Κ.Κ.Γ. Τὴν 23ην Νοεμβρίου 1943 ἐλάμβανεν ὀριστικὴν καὶ ἐπίσημον μορφήν τὸ σύνταγμα τῆς «Ὁμόσπονδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας» περιλαμβάνον τὴν Μακεδονίαν ὡς αὐτόνομον ὁμόσπονδον κρατίδιον. Δι' αὐτοῦ διεγράφετο σαφῶς πλέον ἡ θέλησις τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ κομμουνισμοῦ νὰ διευθύνῃ τὰς τίχας τῆς Βαλκανικῆς ἡγούμενον τοῦ σλαβικοῦ κόσμου. Ἡ ἐφημερὶς «Νόβα Μακεντόνια» τῆς 22-1-1946 γράφει: «Τὴν 29 Νοεμβρίου 1943 ἔγινε ἡ πρώτη διακήρυξις τοῦ συντάγματος τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τίς πρῶτες στιγμῆς ὅτι ἔφθασε ἡ στιγμή διὰ μίαν αὐτόνομον Μακεδονίαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γκότσε Ντέλτσεφ, ἴδιον δηλαδὴ κράτος τὸ ὁποῖον θὰ εἰσέλθῃ ὡς χωριστὸν μέλος εἰς ὁμοσπονδίαν μετὰ τὰ ἄλλα κράτη τῆς Βαλκανικῆς. Οἱ βερχοβισταὶ διέστρεψαν πάντοτε τὴν ἀλήθειαν αὐτήν μετὰ τὸ σχέδιον τῆς ἐνσωματώσεως τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐγράφησαν καὶ τὰ ὑπομνήματα τῶν Βερχοβιστῶν Λοζάντεφ καὶ Νικόλα Πετκώφ ὡς καὶ τῆς Μ.Π.Ο. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. τοῦ Μιχαήλωφ διακηρύσσει: «αὐτόνομος ἢ ἀνεξάρτητος Μακεδονία ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν με-

γάλων δυνάμεων "Αγγλων καὶ Ἀμερικανῶν". Ἡ ἀπόκτησις τῆς ἰσοτίμου ὁμοσπονδιακῆς μονάδος --τῆς Λ.Δ. τῆς Μακεδονίας-- εἰς τὰ ὅρια τῆς Ο.Λ.Δ. τῆς Γιουγκοσλαβίας παριστᾷ τὴν ὀρθοτέραν καὶ μοναδικὴν λύσιν τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος. Ἐλπίζομεν ὅτι ὥς πρὸς τὸ Πιρὶν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου τῆς Βουλγαρίας θὰ εἰσαγάγουν τὴν ἐκμάθησιν τῆς μακεδονικῆς γλώσσης καὶ ἱστορίας καὶ θὰ βοηθήσουν τὴν δημιουργίαν μακεδονικῶν ἐθνικῶν ἀντιφασιστικῶν καὶ δημοκρατικῶν ὁργανώσεων εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου καὶ τοὺς δεσμοὺς μεταξὺ τῶν λαϊκῶν δημοκρατιῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας. Ὡς πρὸς τὸ Αἰγαῖον πιστεύομεν ὅτι ὁ ἀγὼν τοῦ μακεδονικοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάπτυξίν του εἶναι ἐγγύσις διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δικαιώματος αὐτοδιαθέσεως τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου τῆς «Νόβα Μακεντόνια» ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Γιουγκοσλάβοι, ἀποφασίσαντες νὰ ἐπιλύσουν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ μακεδονικόν, ἐσκέφθησαν νὰ χαρακτηρίσουν τὴν Μακεδονίαν ὡς κατοικουμένην ἀπὸ ἰδιαιτέραν ἐθνότητα, τοὺς «Σλαβομακεδόνας», ὥστε νὰ δύνανται νὰ δημιουργήσουν νέον Κ.Κ., δεδομένου ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς ἐκάστην χώραν μόνον ἓν Κ.Κ. δύναται νὰ ὑπάρχῃ. Εἰνόητον εἶναι ὅτι τὸ Κ.Κ.Μ. ἦτο ἀπολύτως ἐξηρημένον ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Γ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγγνώριζε τὴν ἀντίδρασιν τὴν ὁποίαν θὰ συνήντα καὶ ἀσφαλῶς ὑπελόγιζεν σοβαρῶς ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία θὰ ἐξήρχετο τοῦ πολέμου νικητρία, δὲν θὰ ἐγκατέλειπεν 2.000.000 Ἑλλήνων καὶ ἐδάφη ἑλληνικά, ἔστω καὶ ἂν τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπῆκουε τυφλῶς εἰς κάθε νεῖμα τοῦ κομμουνιστικοῦ Σλαβισμοῦ. Ἡ ἀγωνία αὕτη τοῦ Κ.Κ.Γ. καταφαίνεται εἰς τὰς βολιδοσκοπήσεις, τὰς ὁποίας πραγματοποιοῦ μετὰ τῶν συμμαχικῶν πολιτικοστρατιωτικῶν κύκλων. Ὁ Ἀγγλος ἀρχιστράτηγος τῶν συμμαχικῶν στρατιῶν Μέσης Ἀνατολῆς καὶ Ἰταλίας Οὐίλσον γράφει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὅτι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1943 μετέβη εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Τίτο, ὁ συνταγματάρχης Μπελεμπέθ. Τὸν ἐδέχθη ὁ ἴδιος εἰς Ἀλεξάνδρειαν πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων μετὰ τὴν κυβέρνησιν τοῦ βασιλέως Πέτρου, ἡ ὁποία ἤδρευεν εἰς Κάϊρον. Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Τίτο ὠμίλησε περὶ σχεδίου δημιουργίας μεγάλης Μακεδονίας μετὰ πρωτεύουσαν τὴν Νίσσαν.

Τὴν 2αν Αὐγούστου 1944 εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀγίου Προχῶρ Πτσίνσκυ ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς πολιτειακῆς ὁργανώσεως τοῦ μακεδονικοῦ κράτους τῶν Σκοπίων ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ ἐλευθέρου λαϊκῆς δημοκρατίας, «βου μέλους τῆς Ὁμοσπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας». Εὐθὺς ἀμέσως παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ 2α Αὐγούστου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 20ὴν Ἰουλίου μετὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον τὴν ὁποίαν, ὡς γνωστόν, οἱ Βούλγαροι θεωροῦν καὶ ἐορτάζουν ὡς ἐπέτειον τῆς ψευδεπαναστάσεως τοῦ 1903. Προφανῶς τὸ Κ.Κ.Γ. δημιουργεῖ μακεδονικὸν κράτος τὴν ἡμέραν τοῦ Ἰλιντεν διὰ νὰ συμβολίσῃ τοῦτο τὴν συνέχειάν του πρὸς τὰ βουλγαρικὰ κοιμητᾶτα.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1945 συνεικοιμήθη πλέον ὀριστικῶς καὶ ὡς ὀργανικὴ ὑπαρξίς τὸ κράτος τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας με πρωτεύουσαν τὰ Σκόπια.

Ὁ Κουλιτσέφσκυ, Γιουγκοσλάβος κομμουνιστῆς καταγόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Σφέτι-Νικόλα, ἀνῆλθε ταχέως εἰς τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ Κ.Κ.Μ., τὸ ὅποιον ἐδημιούργησεν ὁ ἴδιος με συνεργίτην καὶ θεωρητικὸν καθοδηγητὴν τοῦ νέου κράτους τὸν Δημήτριον Βλάχωφ, γνωστὸν ὡς Βουλγαρον μέχρι τοῦδε, ἄλλοτε ἡγετικὸν μέλος τοῦ κοιτάτου τῶν Σεντραλιστῶν. Ὁ Βλάχωφ ὑπῆρξε, μετὰ τοῦ Σαντάνσκυ, ἐκ τῶν ιδρυτῶν καὶ βουλευτῆς εἰς τὴν τουρκικὴν βουλὴν τοῦ Λαϊκοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Κόμματος τὸ 1908 ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐπίλεκτον μέλος καὶ θιασώτης τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, ἐκδότης ἐπὶ μακρὸν τῆς ὁμωνύμου ἐφημερίδος καὶ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ συμφώνου Κ.Κ.Β.—Ε.Μ.Ε.Ο. καὶ Βεροβιστῶν (1924). Λιτετέλεσεν ἐπίσης διοικητῆς Κοσσυφοπεδίου τὸ 1917—1918, ἐπὶ βουλγαρικῆς κατοχῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου, δηλαδὴ ἀνώτατος ὑπάλληλος τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους. Μὲ ὅλα ταῦτα ὅμως δὲν διστάζει ὁ δεδηλωμένος οὗτος Βούλγαρος νὰ μεταπηδήσῃ εἰς τὸ Γιουγκοσλαβικὸν στρατόπεδον, ὅπου ὁ ἄνεμος φαίνεται πλέον εὐνοϊκός. Ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Βλάχωφ δικαιολογεῖται καὶ ἡ ἐκλογὴ τῆς 2ας Αὐγούστου ὡς ἀρχῆς γενέσεως τῆς Α.Δ. τῆς Μακεδονίας.

Ὁ Σλαβισμὸς εἶχε φυσικὰ ἀποτέρους πολιτικοὺς σκοποὺς καὶ δὲν προσέβλεπεν εἰς ἓν θνησιγενὲς κρατίδιον περὶ τὰ Σκόπια, ἀλλὰ δημιουργῶν συγχρόνως ἓνα λαόν, τὸν «σλαβομακεδονικόν», ἐκδηλοῖ ἀνεπιφυλάκτως βλέψεις ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἢ «Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου», ὅπως τὴν βαπτίζει, χωρὶς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ προσπάθειά του. Ὁ ἴδιος ὁ στρατάρχης Τίτο μεταβὰς εἰς Σκόπια τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1945, διὰ νὰ προεδρεύσῃ τῶν ἐορτῶν ἐπὶ τῇ ἰδρύσει τοῦ νέου κράτους του, αἱ ὁποῖαι συνέπιπτον καὶ με τὸν ξορτασμὸν τοῦ Ἰλινιεν (τῆς δῆθεν μακεδονικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1903), εἶπεν εἰς τὸν πανηγυρικὸν λόγον του (11-10-1945) τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: «Υπάρχοντες σήμερον Μακεδόνες ἔξω τῆς Α.Δ. τῆς Μακεδονίας. Εἶναι οἱ ἀδελφοί μας τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου, διὰ τὰς τύχας τῶν ὁποίων δὲν ἀδιαφοροῦμεν. Πιστεύομεν ὅμως ὅτι θὰ συνενωθοῦν με ἡμᾶς».

Ὅταν, τὸν Μάρτιον τοῦ 1946, συνῆλθεν εἰς τὴν Πράγαν τὸ Πανοσλαβικὸν συνέδριον, διευρώθησαν ἐκ μέρους τῶν Νοτιοσλάβων δικαιολογίαι ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ἔναντι τῶν ἀπόψεων τῶν Βουλγάρων οἱ ὁποῖοι παρεπονήθησαν διὰ τὴν οἰκειοποίησιν τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Γ'. Ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Ἐδόθη μεγάλη προσοχὴ παρὰ τοῦ συνεδρίου εἰς τὴν μὴ τελικὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Νοτιοσλάβων. Οἱ Σλάβοι, εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου, ὑφίστανται ἀκόμη τὸν

ξενικὸν ζυγόν. Καὶ ἀπειρασίσθη ὁμοφώνως ὅπως ἐγερεθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Μακεδόνων τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου». Τὸ νέον κράτος ἔχει προβλέψει τὰς περὶ τὸ Μακεδονικὸν τοπικὰς καὶ πιθανὸν διεθνεῖς ἀντιδράσεις δι' αὐτὸ σπεύδει νὰ καθωρίσῃ καὶ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν θέσιν του.

Ὁ Βλάχωφ γράφει («Ἀρθρα καὶ λόγοι 1945—1947», σελ. 145): «Τὴν 11ην Νοεμβρίου 1945 ὁ Μακεδονικὸς λαὸς ἐδήλωσεν ἐπισήμως (ἐννοεῖ διὰ τῶν ἐκλογῶν) ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ παραμείνῃ ἀδιαίρετον τμήμα τῆς Α.Δ. τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ὁ Μακεδονικὸς λαὸς ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ἰδρύσῃ μεγάλην ὁμόσπονδον μονάδα μετὰ τῶν ἐξ αἵματος ἀδελφῶν του Μακεδόνων τῶν ὑπολοίπων δύο τμημάτων τῆς Μακεδονίας, τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν καὶ τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου, καὶ νὰ ζήσῃ ὁμοῦ μετὰ τὴν οἰκογένειαν τῶν λαῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἐξέφρασεν ἐπίσης τὴν ἐπιθυμίαν του ὅπως καὶ ὁ βουλγαρικὸς λαὸς εἰσέλθῃ ὡς ἰσότιμον μέλος εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν νοτίων Σλάβων».

Ὁ Βλάχωφ τοποθετεῖ ἤδη ἑαυτὸν εἰς τοὺς νοτίους Σλάβους, καθ' ὃ τέκνον τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Πλήρως ὅμως καὶ σαφέστατα ἀνέλυσε τὴν ὀλὴν πολιτικὴν τοῦ νέου νοτιοσλαβικοῦ δημιουργήματος τῶν Σκοπίων, ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Λάζαρος Κουλιτσέφσκυ εἰς τὴν ἐκθεσιν τὴν ὁποίαν ἀνέγγνωσε τὴν 3ην Αὐγούστου 1946 εἰς τὸ πρῶτον συνέδριον τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου τῆς Μακεδονίας: «Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐνώσεως ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Νοτιοσλαβίας τοῦ Τίτο περιελήφθη εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς δημιουργίας του. Ἡ ἰσότης θέσις τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Νοτιοσλαβίας ἀποτελεῖ τὴν ὀρθοτέραν λύσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου, ἐκεῖ ὁ λαὸς μας διεξάγει σήμερον, μαζὶ μετὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἀγῶνα διὰ τὴν ὑπαρξίν του, διὰ τὰ ἀνθρώπινα καὶ ἐθνικὰ δικαιώματά του. Οἱ λαοὶ μας δὲν δύνανται νὰ βλέπουν ἀπαθῶς τὰ δεινὰ τῶν Μακεδόνων τοῦ Αἰγαίου. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐθνικῆς ὑπάρξεως τοῦ τμήματος ἐκείνου τοῦ λαοῦ μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, δηλαδὴ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα» («Μπόρμπα», 7 Αὐγούστου 1946).

Ὑπάρχουν ὅμως χαρακτηριστικαὶ ἐνδείξεις ὅτι εἶχον τότε ἀποδεχθῇ αὐτὴν τὴν ὀρθοτέραν λύσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος (κατὰ τοὺς δημιουργοὺς τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας τῶν Σκοπίων) καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Βούλγαροι κομμουνισταί. Οὕτω ἡ κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς τῆς Σόφιας «Землиентέлко Ζνάме» (Ἀγροτικὴ Σημαία) ἔγραφε τὴν 8ην Αὐγούστου 1946 περιγράφουσα τὸ εἰς Σκόπια συνέδριον τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου Μακεδονίας: «Εἰς τὸ συνέδριον συμμετεῖχον καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Μακεδονίας τοῦ Πι-

οὖν καὶ τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου. Οὕτως ἐξεδηλώθη ἀπερίφραστος ἡ θέλησις τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Μακεδονίας νὰ καταστή ἑλευθέρος καὶ ἡνωμένος ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Νοτιοσλαβικῆς Δημοκρατίας». Ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Βουλγαρίας Γεωργίεφ ἐδήλωσεν: «Ἡ Βουλγαρία ἀποδέχεται μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν δημιουργίαν Μακεδονικοῦ Ὁμόσπονδου Κράτους ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δημοκρατικῆς Γιουγκοσλαβίας». (Ἐφημερίς «Ζεμπιεντέλσκο Ζνάμε», 20-11-1945). Ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ Συνδικαίτου τῶν Μακεδονικῶν Ἀδελφάτων Κολίτσεφ ἐδήλωσεν ἐν Μοναστηρίῳ τὴν 21.10.1945 τὰ ἑξῆς: «Ἡ Γιουγκοσλαβία τοῦ Τίτο καὶ ἡ Βουλγαρία τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου θὰ λύσουν ἀδελφικὰ τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν. Τὸ δὲ ζήτημα τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου θὰ λυθῇ μετὰ τὴν δημοκρατικοποίησιν τῆς Ἑλλάδος, διὰ συμφωνίας καὶ φιλικῶν συνεννοήσεων» (Ἐφημερίς «Μακεδονικὴ Σημαία», 21.10.1945).

II. Ἡ στάσις τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστὰς εἶναι προφανές ὅτι οὗτοι ἀπεδέχθησαν τὰ γεγονότα, ἀφοῦ μάλιστα τοσάκις μέχρι τοῦδε εἶχον διακηρύξει τὴν συμφωνίαν τοῦς πρὸς τὰς ἀρχὰς δημοσπονδιακῆς συγκροτήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης ὡς κράτους - μέλους τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσποδίας. Τοῦτο ἄλλωστε ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ Ζαχαριάδη περὶ Ν.Ο.Φ. καὶ τὴν ἀπόλυτον σιωπὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔναντι τῶν δηλώσεων τῶν ἄλλων κομμουνιστικῶν κομμάτων.

Ἡ Ἑλλάς, ἐξεληθῆσα συντετριμμένη ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς τριπλῆς κατοχῆς, εἶχεν ὑποστῇ ἀμέσως τὴν κομμουνιστικὴν λαίλαπα τοῦ κινήματος τοῦ Λεχειμβρίου, οὐδεμίαν δὲ ἀντίδρασιν ἠδυνήθη νὰ ἀντιτάξῃ πρὸς τῆς ἡνωμένης κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον, ἀποσκοπούσης ἀκριβῶς εἰς τὴν παγίωσιν τῆς νέας θέσεως τῶν Σλάβων τοῦ νότου καὶ ἐπέκτασιν τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτω τὸ ἔδαφος ἔμενε τελείως ἐλεύθερον, πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον, δι' οἵανδήποτε ἐπέκτατικὴν προοπτικὴν. Ἡ Θεσσαλονίκη ἦταν πάντοτε εἰς πρώτης τάξεως λιμὴν διὰ τοὺς στενοχωρημένους Σλάβους οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ νέου κατασκευάσματος ἐγκαταλείπουν τὰ σχέδια τοῦ Ἰγνάτιεφ διὰ τὴν μεγάλην Νοτιοσλαβίαν μέχρι τοῦ Ἀλιάκμονος παραμελοῦντες τὰς ἐκείθεν τοῦ Στρουμῶνος ποταμοῦ ἀπαιτήσεις, ἀφοῦ ἡ Βουλγαρία πλέον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐμφανισθῇ πρὸς τοῦ ἐλευθέρου κόσμου μὲ διεκδικήσεις. Ὁ ἄξων Βελιγραδίου - Θεσσαλονίκης ὅμως δὲν ἐφαίνετο περιφρονητέος ἀπὸ τὴν Ρωσίαν, ἡ ὁποία μετετόπισεν ἤδη τὸ βάρος τῆς προστασίας της δυτικώτερον. Δὲν ὑπῆρχε πλέον Αὐστρία διὰ νὰ τὴν σταματήσῃ μακρὰν τῆς Ἀδριατικῆς, εὐκολώτερον δὲ θὰ ἐπῆρχετο ἡ πλήρης ἐνοποίησις τῆς ἀποκοπτομένης διὰ τῶν γιουγκοσλαβικῶν σχεδίων περὶ Μακεδονικοῦ κράτους λοιπῆς λωρίδος τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἐπετιγγάνεν ὀριστικῶς ὁ ἑλιγμός.

Αὕτῃ ἀκριβῶς ἡ ἀτμόσφαιρα ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἡγέτας τῶν Σκοπίων νὰ ἐγκαταλείψουν κάθε ἐπιφύλαξιν εἰς τὰς ἀξιώσεις των ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας. Ὁμιλῶν τὴν 12.9.1946 εἰς Μοναστήριον ὁ Βλάχωφ ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Δηλοῦμεν ἀπεριφράστως ὅτι ἡ Ἑλλὰς οὐδὲν ἀπολύτως δικαίωμα ἔχει ἐπὶ τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου... Ἡμεῖς ὅμως κάμνομεν διάκρισιν μεταξὺ τῆς φασιστικῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπολέμησε καὶ πολεμᾷ ἀκόμη καὶ τώρα μαζί με τοὺς ἀδελφούς του τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου ἐναντίον τῆς φασιστικῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς αἱματηρᾶς τρομοκρατίας. Ὁ Μακεδονικὸς λαὸς ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἑνωσίν του μέσα εἰς τὴν Μακεδονικὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀδιαίρετον μέρος τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν τῆς Νοτιοσλαβίας». («Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945 - 1947», σελ. 147). Ὁ ἴδιος, μεταβαίνων ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον εἰς τὸ Παρίσι, εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Εἰρήνης, ἐκάλεσε τὴν 19.9.1946 τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ ξένου τύπου, διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἴδια περὶ οὗτοι: «Ἐἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἠθικὸν δικαίωμα νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου. Εἶναι καταπληκτικὸν νὰ βλέπωμεν τὴν σημερινὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐπέβαλε καθεστὼς ἀνηκούστου τρομοκρατίας, νὰ καταδυναστεύῃ 235.000 Μακεδόνων (!) οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς περιοχὴν ὅπου οὐδὲ εἰς Ἑλλήν (!) ὑπάρχει. Ὁ μακεδονικὸς λαὸς ἀποβλέπει εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐλευθερίαν, εἰς τὴν ἐνοποίησίν του, εἰς τὴν πολιτικὴν του ἐνότητα, ἣτις θὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Μακεδονίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Νοτιοσλαβικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας».

Οὕτως ἐνεφανίζετο πλέον διεθνῶς ἡ ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας ἀξίωσις τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἐπιβουλὴ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι εἰς τὸ στάδιον τοῦτο δὲν καθορίζεται σαφῶς ἡ ἑδαφικὴ ἔκτασις τῆς διεκδικουμένης ἐκ μέρους τῆς Ο.Λ.Δ. τῆς Γιουγκοσλαβίας Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου. Εἰς ταύτην διεκδικοῦνται μόνον 235.000 ὁμογενεῖς διῆθεν τοῦ Βλάχωφ. Δὲν τολμοῦν ὅμως οἱ κατασκευασταὶ τοῦ νέου «Μακεδονικοῦ κράτους» νὰ ἀπαιτήσουν ὡς ἰδικὴν των τὴν ἐλληνικὴν Μακεδονίαν ἡ ὁποία περιλαμβάνει 1.700.000 κατοίκους. Ἡ «Μπόρμπα», εἰς τὸ φύλλον τῆς 26 Αὐγούστου 1946, δημοσιεύει χάρτην διεκδικήσεων ἰδικῆς τῆς ἐντελῶς ἐμπνεύσεως. Οὗτος περιλαμβάνει τὰ ἐλληνικὰ ἐδάφη τὰ περικλειόμενα βορείως τῆς παραλλήλου πρὸς τὰ ἐλληνογιουγκοσλαβικὰ σύνορα γραμμῆς ἀρχομένης ἀπὸ Καστοριάν, βορείως Βογατσικοῦ, βορείως Κοζάνης (Βέροια—Κατερίνη), κατερχομένης εἰς Θεσσαλονίκην, Λαγκαδᾶ, βορείως Νιγρίτης, Δράμαν (βλ. «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ», σελ. 57, φωτοτυπίαν).

III. Δημιουργία «μακεδονικοῦ λαοῦ» καὶ «σλαβομακεδονικῆς ἐθνότητος». Ἀπὸ πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς πλευρᾶς φαίνονται ἱκανοποιημένοι οἱ νότιοι Σλάβοι.

Τὰ πάντα ἐξελίσσονται συμφώνως πρὸς τὰ σχέδιά των, ἀφοῦ ἡ ἔξουθενωσις τῆς Ἑλλάδος φαίνεται πλήρης, ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ μὲν πεδίου διὰ τῆς ὁμαδικῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς συγκοφαντικῆς δυσφημήσεως ὅτι ἀποτελεῖ κράτος ἀντιδραστικὸν καὶ φασιστικόν, ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ δὲ πεδίου διὰ τοῦ ἑξαπολυθέντος ἐναντίον τῆς ἀπὸ τοῦ 1946 ἀκηρύκτου πολέμου.

Ἡ ὑπόθεσις, τὴν ὁποίαν ὑπερήσπιζον οἱ Σλάβοι τῆς Βαλκανικῆς ἐνεφάνιζε καὶ ἄλλας δυσχερεῖς. Τὰ πάντα ἐγένοντο ἐν ὀνόματι τῶν «Μακεδόνων», τοῦ «σλαβομακεδονικοῦ ἔθνους». Διὰ τὰ νὰ ὑπάρχουν ὅμως ἐθνότητες καὶ διὰ τὰ ἀναγνωρισθῶν ὡς τοιαῦται δικαιούμεναι νὰ ἀποτελέσουν καὶ κράτη, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀνήκουν εἰς κάποιαν ἱστορικὴν συνέχειαν. Τὸ «μακεδονικόν» ἔθνος δὲν ἔχει ἱστορίαν, οὐδὲ κἂν γλώσσαν. Καὶ αὐτὴν τὴν ἀνάγκην τὴν ἡσθιάνοντο βαρυτάτην οἱ κυβερνῆται τῶν Σκοπίων. Ἐπεδόθησαν λοιπὸν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμονῆς νὰ δημιουργήσουν μύθους, ἱστορίαν, γλώσσαν, ποίησιν, φιλολογίαν, μουσικὴν καὶ ἰδοὺ αἱ δικαιολογίαι των: «Διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μας ὡς μακεδονικῆς ἐθνότητος ἡμεῖς συμβιβώμεν εἰς τὴν σταθεροποίησιν τῆς στενῆς ἀδελφосύνης, ὑποβοηθοῦμεν τὸν παραιρισμὸν ἐνὸς ἐξ ἐκείνων τῶν στοιχείων τὰ ὅποια ἦσαν αἷτια τῶν διαπληκτισμῶν μεταξὺ τῶν νοτίων Σλάβων. Διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Μακεδονικῆς ἐθνότητος πραγματοποιοῦνται καὶ συμπληροῦνται αἱ ἰδεολογίαι διὰ τὰς ὁποίας ἠγωνίζοντο καὶ ἐθυσιάζοντο τὰ καλύτερα τέκνα τοῦ σερβικοῦ καὶ βουλγαρικοῦ λαοῦ» (Βλάχωφ ἐνθ. ἀν. σελ. 29).

(Ὅτω μακεδονικὴν ἱστορίαν δημιουργεῖ ὁ Ντράγκαν Τασκόφσκυ γράφων εἰς τὴν «Νόβα Μακεντόνια» τῆς 13 Φεβρουαρίου 1951 ὅτι «ἡ ἱστορία τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σαμουήλ, ὅστις πρὶν 950 ἔτη ἔφυθασε τὸ κράτος του εἰς τὴν ἀνωτάτην ἰσχὴν ἡγούμενος πολλῶν νοτιοσλαβικῶν λαῶν». Τὸ ἐπίσημον πλέον κράτος τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας ἐκδίδει ποιητικὴν ἀνθολογίαν καὶ ὡς πρόλογον αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ δικαιολογήσῃ διατὶ ὀμιλεῖ περὶ Μακεδονικῆς ἐθνότητος. Ἀνευρίσκει λοιπὸν κάποιον σύγχρονον συγγραφεὺ Μιρσίνοφ ὁ ὁποῖος ἔγραψε περὶ ὑπάρξεως μακεδονικῆς ἐθνότητος καὶ γλώσσης. Περίεργος συγγραφεὺς, τῇ ἀληθείᾳ, νὰ εἶναι ἄγνωστος ἐν μέσῳ 20ῷ αἰῶνι! Εἰς τὴν ἰδίαν ποιητικὴν ἀνθολογίαν γίνεται μινεῖα ὡς ἐθνικῶν ποιητῶν τῶν Κωνσταντίν Μιλαντίνοβιτς (1830 - 1862) καὶ Ράικο Ζινζίνωφ (1839 - 1877), οἱ ὅποιοι «ἐξέπαιδεύθησαν καὶ ἔζησαν εἰς τὴν Ρωσίαν». Ἀνὲν ἐξηγεῖται ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πότε εἶδον τὴν Μακεδονίαν καὶ τί εἶδους ἐθνικὰ ποιήματα ἔγραψαν. Ὡς ἄλλον ἐθνικὸν ποιητὴν ἀναφέρει ἡ «Ἀνθολογία Μακεδονικῆς Ποιήσεως 1950» τὸν Βένκο Μαρκόφσκυ, συμπολεμιστὴν τοῦ προέδρου τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας Κουλισέφσκυ, ὁ ὁποῖος ἐστιχοῦργησεν πατριζάντικα κομμουνιστικὰ τραγούδια τὸ 1943 - 1944. Τοιούχιστον ἤδη ἡ

ἀλήθεια συντρέχει με τὰ γεγονότα, ἀφοῦ ἡ ἐθνικὴ αὕτη ποίησις χρονολογεῖται ἀπὸ ἐπτὰ μόλις ἐτῶν.

Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν ὁ Δημήτριος Βλάχωφ δέχεται («Λόγοι καὶ ἄρθρα 1945 - 1947», σελ. 5) ὅτι αὕτη διαφέρει ἀπὸ τὴν σερβικὴν καὶ τὴν βουλγαρικὴν καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ διαμορφωθῇ τώρα. Τῇ ἀληθείᾳ δὲ εἶναι ἀξιέπαινοι ἱδρυσαν πανεπιστήμιον εἰς Σκόπια με ἔδραν φιλολογίας μακεδονικῆς καὶ ἀγωνίζονται νὰ διδάξουν «σλαβομακεδονικὴν» γλῶσσαν, μετεκάλεσαν ὁμῶς συγχρόνως καὶ τὸν σλαβιστὴν καθηγητὴν Λούντ ἐξ Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς. Ἐκεῖ ὁμῶς ὅπου εὐρίσκονται πρὸ τρομακτικῶν δυσχερειῶν οἱ νότιοι Σλάβοι εἶναι κυρίως ἡ δημιουργία «ἡρώων» τῆς λαϊκῆς τῶν δημοκρατίας. Εἰς ἓν «Λεύκωμα Ἡρώων» (ἐκδόσεως τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας), ὅπου παρελαύνουν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομιτάτων Γκότσε Ντέλτσεφ, Γκρούιεφ κλπ., ἀναφέρονται ὡς «Μακεδόνες» ἥρωες Ἕλληνες ἀγωνισταὶ τοῦ 1821, διότι κατάγονται ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, ὀνομάζονται μάλιστα Αἰγαιᾶται (!) Κορύφωμα δὲ θρασυτήτος, τὴν ὁποίαν μόνον τὰ κομμουνιστικὰ ἥθη ἐπιτρέπουν, ἀποτελεῖ ἡ ὑπαρξὶς εἰς τὸ λεύκωμα εἰκόνας τοῦ ἥρωος τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως Μάρκου Μπότσαρη, κάτωθεν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται: «Ἐγεννήθη εἰς Ἑδεσσαν. Ἐπολέμησε μετὰ πείσματος ἐναντίον τῶν Τούρκων, βοηθῆσας τὸ ἐλληνικὸν ἀπελευθερωτικὸν κίνημα. Εἶχε πολυαρίθμους καὶ ἐπιτυχεῖς μάχας με τοὺς Τούρκους· μία τῶν σπουδαιωτέρων ἦτο ἡ πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, κατὰ τὸ 1823, ὁ Μάρκος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς εἰς ἀγῶνα κατὰ τῶν Τούρκων ὑποστηρίζων τὴν Ἑλλάδα». Ἡ εἰκὼν μάλιστα τοῦ Μάρκου Μπότσαρη στολίζει τὰ δημόσια γραφεῖα τῶν Σκοπίων, κατόπιν διαταγῆς τῆς κυβερνήσεως. (Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸν Μάρκον Μπότσαρη διεκδικεῖ καὶ ἡ ρουμανικὴ προπαγάνδα, ἡ ὁποία ἐπεδίωξεν ἐπίσης ἐν Μακεδονίᾳ δημιουργίαν ἐθνικῆς ἐστίας διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐλαχίστων ρουμανιζόντων Κουτσοβλάχων, χρησίμων εἰς αὐτὴν διὰ συναλλαγὴν ἐναντι ἄλλων πολιτικῶν ἀνταλλαγμάτων. Ἡ ρουμανικὴ προπαγάνδα λοιπὸν τὸ 1853 ἐδημοσίευσε φυλλάδιον ἐνδὸς Ἰωάννου Radulesko εἰς τὸ ὁποῖον, μετὰ ἓνα χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὁ ποιητὴς χαιρετᾷ τοὺς Μάρκον Μπότσαρη καὶ Τζαβέλλαν ὡς ἑξῆς: «Παιδιὰ τῆς Πίνδου καὶ ἀδελφία τῶν ἀδελφῶν μας ποὺ ἐλευθερώσατε τὴν Ἑλλάδα»).

Ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ λευκώματος τῶν ἡρώων τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων καθίσταται φανερὰ ἡ ἐπιχειρουμένη ἀσεβὴς οἰκειοποίησις τῶν Ἑλλήνων ἐθνεργατῶν. Παραθέτομεν δύο ἀπὸ τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἐξ αὐτῶν (τὰ ὀνόματα, ὡς εἶναι ἐπόμενον, ἔχουν σλαβοποιηθῇ): «Σπύρο Τζέρωφ. Ἐγεννήθη εἰς Βιτώλια (Μοναστήριον). Κατεδιώχθη σκληρῶς ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Μακεδονίαν καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἀθήνας, Σμύρνην, Αἴγυ-

πτον καὶ Κρήτην». Διὰ τὴν αἰτίαν οὗτος ὁ «Σλαβομακεδῶν» αὐτὸς δὲν κατέφυγεν εἰς τὸ Βελιγράδιον, τὴν Σόφειαν, τὸ Ζάγκρεμπ ἔστω, ἢ τὴν Πράγαν καὶ τὴν Μόσχαν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀνεγνωρισμένα κέντρα τοῦ Σλαβισμού, ἀλλὰ εἰς τὰ κέντρα τοῦ Ἑλληνισμού; «Ἰβάν Γεννάδιεφ. Ἐγεννήθη εἰς Ἀχρίδα, ἐτελείωσε τὰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς του εἰς Ἀθήνας. Ἐθεώρει ἑαυτὸν Ἕλληνα ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἑλληνικὴν ἐπίδρασιν, ἀλλὰ ἡ μητρικὴ του γλῶσσα ἦταν πάντοτε σλαβικὴ καὶ ἔγραψε ποιήματα εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν μακεδονικὴν γλῶσσαν». Ἄρα, συμπεριαίνει ὁ σπουδαῖος συντάκτης τοῦ λευκώματος, ἦτο Σλαβομακεδῶν.

Ἡ πηγὴ «ἔθνικῶν μακεδονικῶν παραδόσεων» διὰ τὸ κράτος τοῦ Βλάχου καὶ τοῦ Κουλισσέφσκυ δέον νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν κομιταίων, ἀφοῦ αὐτοὺς ἔζησεν ὁ Βλάχος καὶ περὶ αὐτοὺς ὑφίσταται ὀξεῖα διαμάχη μεταξὺ τοῦ Βλάχου καὶ τοῦ «μακεδονικοῦ» ἔθνους του ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. μετὰ τὴν «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» ἐξ ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀφ' ἑτέρου, χωρὶς νὰ λησιμονῶμεν καὶ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστὰς ἐμφανιζομένους ἐκ νέου ἐπὶ σκηνῆς μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο—Κομμινφόρμ.

Ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας δέχεται τὰ ἑξῆς διὰ τὰς σχέσεις μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ Β.Μ.Ρ.Ο.: «Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος μέχρι τῶν πολέμων 1912—1913 οἱ Μακεδόνες ἠγωνίζοντο, διὰ νὰ ἀπελευθερωθῶν ἀπὸ τὸν τουρκικὸν καὶ τὸν ἐντόπιον ζυγόν. Ὁ μακεδονικὸς λαὸς ἠγωνίζετο ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., σημαντικωτέρα δὲ ἐμφάνισις τοῦ ἀγῶνος ἦτο ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰλιντεν κατὰ τὸ ἔτος 1903 μετὰ τὴν προκήρυξιν τῆς ὀλίγων μόνον ἡμερῶν διαρκείας Δημοκρατίας τοῦ Κρουσσόβου, ἐνδείξιν τοῦ δημοκρατισμοῦ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ» (Ἀνθολογία τῆς μακεδονικῆς λυρικῆς ποιήσεως 1950). Τὸ Ν.Ο.Φ. ὅμως εἰς τὸ Α' συνέδριον τῆς 13 Ἰανουαρίου 1948 ἀποφασίζει: «...2) Ἡ συσπείρωσις τῶν δυνάμεων τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ καὶ ἡ μαχητικὴ συμμαχία καὶ ἐνότητα μετὰ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν εἶναι ἡ κύρια δυνάμις γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ διεξαγωγὴ τοῦ κοινου ἀγῶνα ὡς τὴν τελικὴν νίκην.... Γιὰ τὴν στερέωσιν καὶ τὸ πάρα πέρα δυνάμωσιν τῆς ἐνότητος ἀπαραίτηται εἶναι ἡ πᾶσι ἐνάντια πρὸς καθεὶν ἐκδήλωσιν σωβινισμού, ἰδιαίτερα τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Μεγαλοβουλγαρικοῦ, πρὸς τὸν καλλιέργει ἢ τρομοκρατικὴν συμμοριακὴν ὁργάνωσιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. τοῦ Βάντισο Μιχαήλως, ὄργανο τοῦ ἀγγλοαμερικανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ τῆς παγκόσμιας ἀντίδρασης». Τότε ἀκόμη τὸ Ν.Ο.Φ. καθοδηγεῖτο ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Γ. Ἀργότερον, κατὰ τὸ Β' συνέδριον (25—27 Μαρτίου 1949), ὅποτε εὐρέθη ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Κ.Κ.Β. μετὰ σκοποὺς «ἀνεξάρτητο κράτος, μέλος τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας», ὁ Πάβλε Ρακόφσκυ, εἰς ἓκ τῶν ἡγετῶν του, γράφει εἰς φυλλάδιόν του ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἰδεολογικὴς βάσεις τοῦ Ν.Ο.Φ., Εἰσαγωγή στὸ 2ο Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ.»: «Σ' ὅλο του τὸ ἐθ-

νικό μεγαλείο παρουσιάζεται το μακεδονικό απελευθερωτικό κίνημα στα τέλη του 19ου αιώνα με την ίδρυση της Β.Μ.Ρ.Ο. του Γκότσε Ντέλτσεφ. 'Ο αγώνας της Β.Μ.Ρ.Ο. είναι δύσκολος. Είναι πολυμέτωπος ενάντια στις άρπαχτικές και ιμπεριαλιστικές κλίκες των 'Ελλήνων σωβινιστών και των Μεγαλοσέρβων... Και νά τώρα έδω στο Β' συνέδριό μας διακηρύσσουμε μπροστά σ' όλον τον κόσμο την καινούργια βασική κατάκτηση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσής μας, του δικαιώματος νά φτιάξουμε την μακεδονική κρατική και έθνική μας ζωή όπως την θέλουμε εμείς. Οί σκοποί του αγώνα του Δ.Σ.Ε., οί σκοποί της πολιτικής της Π.Δ.Κ., οί σκοποί της πολιτικής γραμμής του Κ.Κ.Ε. σχετικά με το δικό μας μακεδονικό ζήτημα είναι ξεκάθαρα διατυπωμένοι στην 5η 'Ολομέλεια της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε.»

'Εν πάση περιπτώσει η σλαβική προπαγάνδα δεν μάς αφήνει καμμίαν αμφιβολίαν περί των αιτιών, αί όποιαί ήσαν η κινητήριος δύναμις της προσπάθειας αυτής με τὰ συνθήματα περί μακεδονικού έθνους. 'Ο Βλάχωφ εις το βιβλίον του «Λόγοι και άρθρα 1945—1947» έξαντλεί εις πολυσέλιδον κεφάλαιον «'Η Μακεδονία τς Αίγαίου είναι Σλαβική» (σελ. 147έπ), τὸ θέμα και μεταξὺ άλλων γράφει: «Συμφώνως πρὸς ὅλας τὰς ἀδιαφιλονικήτους ἀποδείξεις οί Μακεδόνες τοῦ Αἰγαίου ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Σλάβων μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἢ ἀκριβέστερον μέχρι τοῦ έτους 1912 είναι σλαβικοῦ χαρακτήρος» και παρατάσσει σειράν Γάλλων, Ἀγγλων και Ρώσων ἐρευνητῶν δῆθεν τῆς μακεδονικῆς ιστορίας, και στατιστικούς ἀριθμούς ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως καταλήγων ὅτι και σήμερον ἀκόμη ὁ νομὸς Φλωρίνης έχει 76,9⁰/₀ Σλαβομακεδόνες, ὁ νομὸς Πέλλης 54,8⁰/₀, τὸ Ζύρνοβον (Νευροκόπι) 46,7⁰/₀, ἡ Γουμένισα 42,7⁰/₀, τὰ Καϊλάρια (Πτολεμαῖς) 32,9⁰/₀, τὰ Γιαννιτσά 31,3⁰/₀, ἡ Θεσσαλονίκη (ἐκτὸς τῆς πόλεως) 27,6⁰/₀ και αἱ Σέρραι 13⁰/₀. Φθάνει δηλαδή ὁ ἄλλοτε ὑπεύθυνος τύπου τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς 'Ομοσπονδίας και ἐκδότης τῆς ὁμωνύμου ἐφημερίδος και πάλιν τὸν διεκδικούμενον ὑπὸ τῶν Μεγαλοσέρβων σωβινιστῶν ἀριθμὸν τῶν 250.000 χιλιάδων (Τρινιεγκόρσκυ).

Οί ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ὅμως κατὰ τὸ έτος 1923—1926 μεταναστεύσαντες 67.000 Βούλγαροι ἀπὸ ποίους προήρχοντο, ἂν δὲν ἦσαν οί Σλάβοι τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας; Τὴν ἐπιστήμην δὲν ἐνδιαφέρει ἡ γλῶσσα παρ' ὅλον ὅτι και ἡ ὁμιλουμένη ἐν Μακεδονίᾳ δὲν είναι διακεκριμένη γλῶσσα ἀλλὰ ἰδίωμα. Ἀποδείξει δὲ τούτον είναι ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Βλάχωφ γράφει βουλγαρικῶς, παρ' ὅλον ὅτι ὁμιλεῖ τὰ «μακεδονικά», τὰ ὅποια είναι ἰδιωματισμὸς και ὄχι διάλεκτος γλωσσική. Μήπως ξεχνᾷ ὅτι βουλγαρικὰ ἐξέδιδεν εις Θεσσαλονίκην τὴν ἐφημερίδα του «Ναρόντνα Βόλια» (Λαϊκὴ Θέλησις) τὸ 1909, ὅργανον, ὡς ἔγραφεν ἡ ἐφημερίς, τοῦ «Βουλγαρικοῦ Λαϊκοῦ 'Ομοσπονδιακοῦ Κόμματος» τοῦ ὁποίου διετέλεσε βουλευτής; Ἐνδιαφέρει

ἄλλοις ἢ ἐθνικῇ συνείδησις. Ἀπὸ τῆς ἀτόψεως δὲ αὐτῆς οἱ Μακεδόνες εἶναι Ἕλληνες καὶ ὡς ὁμιλοῦν «μακεδονικά» ἢ ἔστω «σλαβομακεδονικά». Διότι π.χ. οἱ Βαλαάδες καὶ οἱ Τουρκοκρητες ὠμίζουν ἑλληνικά, ἀλλὰ ἦσαν Τούρκοι.

Ἡ Τίτο ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ δημιουργήσῃ καὶ μεταξὺ τῶν Δυτικῶν χωρῶν εὐνοϊκὸν κλίμα ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ μακεδονικοῦ κατασκευάσματός του μετὰ τῶν συμπληρωματικῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεών του, διώρισεν τὸν Βλάχωφ ἐπίσημον ἀπεσταλμένον εἰς τὸ Συνέδριον Εἰρήνης. Οὗτος εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσιν ἠσχολεῖτο εἰς διαλέξεις περὶ τοῦ φλέγοντος δι' αὐτὸν ζητήματος τῆς ὑπάρξεως «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους καὶ εἰς συνεντεύξεις μετὰ τῶν ξένων δημοσιογράφων οἱ ὅποιοι εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς Παρισίους. Ἀργότερον ὁ Βλάχωφ ἀπεστάλη εἰς Ἰνωμέναν Πολιτείας καὶ Καναδὰ ὅπου προσεπάθησε διὰ ὁμιλιῶν νὰ ἐπιτύχῃ εὐνοϊκὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἰδίου ζητήματος μετὰ τῶν ἀποδήμων Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, οἵτινες ὡς ἀντικομμουνισταὶ κατ' ἀρχὴν δὲν προσήρχοντο καὶ εἰς τὰς καλῶς διαφημιζομένας συγκεντρώσεις. Ἀπογοήτευσιν ἐδοκίμασεν ὁ Βλάχωφ ὅταν προσεπάθησε νὰ ὁμιλήσῃ εἰς Βουλγάρους μετανάστες τοῦ κύκλου τῆς «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ πλέον σωβινιστικὰ βουλγαρικά στοιχεῖα τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ὁ ὁμιλητὴς Βλάχωφ διεκόπτετο ἐρωτώμενος νὰ δηλώσῃ ἂν εἶναι Βούλγαρος ἢ Σέρβος. Καθὼς ἀνέγραψεν ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» ἠκούσθησαν κατὰ τὴν συγκεντρώσιν φωναὶ «διὰ τὴν ἐπρόδωσιν τὸν Σαντάνσκυ»;

Ἡ Γιουγκοσλαβία ἠσθιάνθη τὴν ἀνίγκην νὰ πείσῃ καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοὺς λαοὺς τῆς ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν νότον τὸ σλαβομακεδονικὸν ἔθνος, τοῦ ὁποίου μάλιστα γνήσια τέκνα καταπιέζονται εἰς τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου καὶ πρὸς τοῦτο ὁ Βλάχωφ καὶ πάλιν καθ' ὅλον τὸ 1947 καὶ 1948, κατὰ καιροὺς, περιώδευσε καὶ ὠμίλησεν εἰς μεγάλας κομμουνιστικὰς συγκεντρώσεις. Ὅλοι οἱ λόγοι του αὐτοὶ συνεκρότησαν μάλιστα τὸ ἐκδοθὲν ἀργότερον βιβλίον του «Λόγοι καὶ Ἔγγραφα 1945-1947».

Εἰς τὰς ἀνωτέρω βουλγαρογιουγκοσλαβικὰς προσπάθειάς εἴμεθα ἠναγκασμένοι, παρεκκλίνοντες ὀλίγον τῆς πορείας τῆς μελέτης μας, ν' ἀντιτάξωμεν τὰ ἑξῆς: Ἐπιστημονικῶς καὶ ἱστορικῶς ἔχει γίνεαι διεθνῶς παραδεκτὸν ὅτι δὲν ὑπῆρξε καὶ δὲν ὑπάρχει ἐθνότης, οὐδὲ φυλὴ μακεδονικὴ. Ἀδὲν ὑπάρχει Μακεδονία οὔτε ὡς κράτος ἔγραψεν ὁ Βέλγος καθηγητὴς Arnhild van Gennep, οὔτε ὡς ἔδαφος μιᾶς ἐθνότητος, ἀλλὰ μόνον ὡς γεωγραφικὴ ἐπωνυμία. Ἡ δὲ Ἑλβετὸς δημοσιογράφος Δρ. Walter Strecerlin τελευταίως ἀκόμη ἔγραφε: «Κατ' ἀρχὴν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καθορίσωμεν ὅτι Μακεδονία εἰς τὸ σύνολόν της σημαίνει ἀπλῶς μίαν γεωγραφικὴν περιοχὴν. Μακεδονικὴ φυλὴ δὲν ὑπάρχει. Δὲν εὑρίσκειται μακεδονικὸς λαός. Εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ὅλοι γενικῶς οἱ κάτοικοί της μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου ὁμιλοῦν καθαρῶς ἑλληνικά». Ἀμφότεροι οἱ ξένοι οὗτοι ἐπιστήμονες

ἀγνοῦνται καὶ ἀγνοοῦν ἐντελῶς τὴν ὑπαρξίν μακεδονικῆς ἐθνότητος, ὅπως τὴν ἀγνοοῦν καὶ οἱ ἀπόστολοι τοῦ Σλαβισμού I. Potoski, I. Kollar, Schafarik καὶ Vercovicz ἀκόμη, οἱ ὅποιοι ἐνῶ ἐνδιατρίβουν περὶ ἄλλα σλαβικά κατασκευάσματα διὰ τὴν Μακεδονίαν, οὐδαμοῦ ἀναφέρονται εἰς ταύτην ὡς εἰς ἔθνος ἢ χωριστὸν λαόν. Τέλος ἀξίζει νὰ παραθέσωμεν ὁμολογίας Ρώσων κομμουνιστῶν συγγραφέων, οἱ ὅποιοι μάλιστα κατὰ περίεργον τρόπον διέφυγον τῆς αὐστηρᾶς καθοδηγητικῆς γραμμῆς τὴν ὁποίαν εἶναι ὑποχρεωμένη ν' ἀκολουθῇ πᾶσα πνευματικὴ ἐργασία εἰς τὴν Ρωσίαν.

Ὁ καθηγητὴς A.B. Misoulin εἰς βιβλίον του [«Ἱστορία τῶν Ἀρχαίων Χρόνων», ἀναγνωστικὸν διὰ τὴν Ε'—ΣΤ' τάξιν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἔκδοσις «Ἰνστιτούτου Ἱστοριῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως», Μόσχα 1946 (μτφρ. εἰς «νεομακεδονικὴν» ὑπὸ τοῦ «Κρατικοῦ Βιβλιοεκδοτικοῦ Οἴκου τῆς Α. Α. τῆς Μακεδονίας», Σκόπια 1950) σελ. 159] γράφει : «Οἱ Μακεδόνες κατὰγονται ἀπὸ τὴν ἰδίαν φυλὴν μὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ μάλιστα λέγεται ὅτι ἡ καταγωγὴ των ἀνάγεται εἰς τοὺς Ἕλληνας θεοὺς καὶ ἥρωας».

IV. Προσανατολισμὸς τῆς κομμουνιστικῆς σλαβικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν τῶν Νοτίων Σλάβων. Ἐσωτερικαὶ ἀντιδράσεις. Εἶναι ἀνέκαθεν γνωστὸν ὅτι ἡ μεγάλῃ συμπάθεια τοῦ μπολσεβικικοῦ κόμματος τῆς Ρωσίας καὶ τῶν ἡγετῶν τοῦ διεθνoῦς κομμουνισμού ἐστρέφeto πρὸς τὴν Βουλγαρίαν, ἡ ὁποία ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ κύριον καὶ ἀσφαλέστερον στήριγμα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ρωσικῶν κατακτητικῶν σχεδίων εἰς τὰ Βαλκάνια. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπως καὶ ἐπὶ πλείστων ἄλλων σημείων, οἱ νέοι κομμουνισταὶ ἡγέται τοῦ Κρεμλίνου δὲν ἔκαμναν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀντιγράφουν πιστῶς τὰς βάσεις τῆς ἱμπεριαλιστικῆς πολιτικῆς τοῦ παλαιοῦ τσαρικοῦ καθεστώτος αἱ ὁποῖαι εἶχον σαφῶς ἐκδηλωθῇ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμη τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Ἐν τούτοις αἱ δημιουργηθεῖσαι μὲ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Ἀξονος εἰς τὰ Βαλκάνια πολιτικαὶ συνθῆκαι ἐπέβαλον εἰς τὴν Ρωσίαν νέους προσανατολισμούς. Ὁ Τίτο ἐδέσποζεν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἡ ὁποία εἶχε ταχθῇ μὲ τὸ μέρος τῶν νικητῶν, ἐνῶ τὸ ἐπιβληθὲν ἐν Βουλγαρίᾳ Κομμουνιστικὸν Κόμμα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπροσωπηθῇ καὶ εἰς τὰ διεθνή συνέδρια, οὐδὲ εἶχε διπλωματικὰς σχέσεις μὲ τοὺς νικητάς, πλὴν τῆς Ρωσίας. Υἱοθετήθη λοιπὸν ἡ δημιουργηθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ Τίτο δυναμικὴ κατάστασις τοῦ Ὁμοσπόνδου Γιουγκοσλαβικοῦ κράτους, περιλαμβάνοντος καὶ τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Μακεδονίας ἡ ὁποία ἐξεδήλωνε ἀπαίτησιν ἐνσωματώσεως εἰς αὐτὴν τῶν τμημάτων τῆς τοῦ Πιρίν καὶ τοῦ Αἰγαίου. Ἡ προσωπικότης τοῦ Τίτο, ἐπιβληθεῖσα πράγματι εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον, ἐπεσκίασε τὸν παλαίμαχον Δημοτρώφ καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀποδοχὴν τῆς ιδέας ἰδρύσεως οὐχὶ Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας πλέον, ἀλλὰ «Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων».

Τὸ σχέδιον ἄλλωστε ἦτο περισσότερον ἐλκυστικὸν καὶ ἀμιγῶς σλαβικόν, ὥστε δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐγκριθῇ καὶ ἀπὸ τὴν Κομμουνισμόν, ἡ ὁποία συνεστήθη ἐπὶ τοῦ προτύπου τῆς Κομιντέρν.

Εἰς τὰ πρῶτα στάδια τῆς διακηρύξεως τῆς ὑπάρξεως σλαβομακεδονικῆς ἐθνότητος καὶ τῆς δημιουργίας μακεδονικοῦ κράτους, τὸ 1945, εἶδομεν ἐκδηλούμενον ἐνθουσιασμόν καὶ μεταξὺ τῶν Βουλγάρων ἐπισήμων. Ἡ κατὰστάσις ὅμως μετεβλήθη ὅταν ἡ Γιουγκοσλαβία ἀπήτησε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῆς ἐν πρώτοις βεβαίως ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν, ἀφοῦ διὰ τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν κατ' ἀνάγκην ἀνεβάλλετο ἡ ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος μέχρις ὅτου ἡ χώρα γίνετο «δημοκρατική», κατὰ τὸν κομμουνιστικὸν τύπον δημοκρατικῆς. Οἱ Βούλγαροι ἐνεθυμήθησαν ἑαυτοὺς καὶ ἡ ἀντίδρασις ἐπὶ τὴν ἀμεσότητα εἰς τὰς τάξεις τῆς διατηρουμένης ἀκόμη τότε ἀντιπολιτευσεως τῆς κυβερνήσεως τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου. Ὡς ἀνατρέξωμεν καὶ πάλιν εἰς βουλγαρικὰς πηγὰς. Ἡ ἑφημερὶς «Ζνάνιε» (Σημαία) τῆς 26.11.1946 γράφει: «Ὑπάρχει μακεδονικὸν ἔθνος: Εἰς τὴν μεγάλῃν του πλειοψηφίαν ὁ βουλγαρικὸς λαὸς εἶναι ἀνήσυχος διὰ τὴν τύχην τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν ἡ ὁποία τελευταίως μετωνομάσθη εἰς Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν. Μετὰ τὰς ἀπροκαλύπτους καὶ καθαρὰς ἀπαιτήσεις τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ τύπου περὶ ἐνσωματώσεως τοῦ τμήματος τούτου τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν Ὁμόσπονδον Μακεδονικὴν Δημοκρατίαν, ἡ βουλγαρικὴ κοινὴ γνώμη ἀνέμενε καὶ ἀναμένει ἀπὸ τὴν κυβέρνησίν μας ὅπως λάβει θέσιν σταθερὰν καὶ εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου ζητήματος καὶ καθυστερήσῃ κυρίως τοὺς Βουλγάρους τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν. (Ὡς σημειωθῇ ὅτι τότε ἀκόμη διεσώζετο κάποιος ἔχνος ἀντιπολιτευσεως εἰς τὴν Βουλγαρίαν). Ἐν σχέσει μὲ τὴν νέαν ταύτην κατάστασιν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον παρουσίασεν ἡ διάλεξις τοῦ Α. Τόμωφ, ἡ ὁποία ἐδόθη ἐκ μέρους τοῦ Μακεδονικοῦ Ἐπιστημονικοῦ Ἰνστιτούτου τὴν 23 τοῦ μηνὸς μὲ θέμα: «Ὑπάρχει μακεδονικὸν ἔθνος:» Εἰς τὴν ὁμιλίαν του, πλουσίαν εἰς ἐπιχειρήματα καὶ ἀκαταμάχητα τεκμήρια, ἡ ὁποία διήρκεσε πέραν τῆς μιᾶς ὥρας, ὁ ὁμιλητὴς παρουσίασεν ἄπειρα στοιχεῖα καὶ δεδομένα τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν τὸ ἄτοπον, τὸ ἀστήρικτον τῆς νεωτέρας τάσεως περὶ ἑδαφικῶν μεταβολῶν εἰς τὴν Βαλκανικὴν χειρόσκησον. Μὲ ἱστορικὰ πειστήρια σερβικῆς καὶ κροατικῆς πηγῆς ὁ ὁμιλητὴς ἀπέδειξεν ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε μακεδονικὸν ἔθνος καὶ συνεπῶς δὲν ἔχομεν κανένα λόγον, καμμίαν βᾶσιν νὰ σκεπτιόμεθα ὅτι ὑπάρχει σήμερον. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, εἶπεν ὁ Τόμωφ, ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν ὑπάρχει βουλγαρικὸν στοιχεῖον. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ὁμιλητὴς ἔκαμε μίαν ἀνασκόπησιν τῆς σημερινῆς διεθνοῦς πολιτικῆς καταστάσεως ἐκ τῆς ὁποίας συνεπέρανεν ὅτι «ἡ Μακεδονία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ μέλος τῆς νέας Γιουγκοσλαβίας, οὔτε καὶ νὰ ἐνσωματωθῇ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, διότι καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πλήρη ἑνωσίν της». Κατὰ τὸν Τόμωφ, ἡ μόνη λύσις διὰ τὴν Μα-

κεδονίαν είναι ν' αποτελέσει μέλος με ἴσα δικαιώματα τῆς μελλοντικῆς Βαλκανικῆς 'Ομοσπονδίας».

Τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ἐφαίνεται μᾶλλον ἀποφασισμένον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὴν ἀντεπίθεσιν τὴν ὁποίαν ἐξαπέλυσε διὰ τῆς «Ραμποτνίτσεςκο Ντέλο» καὶ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Σόφιας (ἐκπομπὴ τῆς 16 Νοεμβρίου 1946, ὥρα 12.45'): «Εἰς τὸ σημερινὸν φύλλον τῆς «Ραμποτνίτσεςκο Ντέλο» δημοσιεύεται ἄρθρον με τίτλον «Νέον σωβινιστικὸν ρεῦμα» ἔχον ὡς ἐξῆς: «Ἡ Μακεδονία καὶ ὁ μακεδονικὸς ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἦσαν πάντοτε θέματα τὰ ὁποῖα ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Μεγαλοβούλγαροι καὶ ἐν γένει οἱ σωβινισταί. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ ἀντιπολίτευσις ὁμιλεῖ περὶ μακεδονικοῦ ζητήματος διὰ νὰ δημοκοπήσῃ. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς ιδέας ταύτης καὶ τὰ ἔργα τῆς Β. Μ. Ρ. Ο. ὑπὸ τὸν Βάντσο Μιχαήλωφ σκοποῦν εἶχον τὴν διαφήμισιν τοῦ Φερδινάνδου καὶ τοῦ Βόριδος εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Οὗτοι ἦσαν πάντοτε κατὰ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς Μακεδονίας καὶ σύμφωνοι με τοὺς Ἑλληνας σωβινιστάς. Ἡ σημερινὴ Βουλγαρία εὖ νοεῖ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας εἰς τὸ πλαίσιον τῆς 'Ομοσπόνδου Γιουγκοσλαβίας διὰ νὰ τεθῇ οὕτω τέρας εἰς τὰς τالαιπωρίας τοῦ καταδυναστευομένου μακεδονικοῦ λαοῦ».

Καθὼς ἦτο ἐπόμενον ἡ Γιουγκοσλαβία παρηκολούθει με ἐνδιαφέρον καὶ ἀνησυχίαν τὰς βουλγαρικὰς ἀντιθέσεις καὶ ἔσπευσε νὰ συμπληρώσῃ τὴν βουλγαρικὴν κυβέρνησιν. Οὕτω εἰς ἐκπομπὴν τοῦ Ρ. Σ. Βελιγραδίου τῆς 18 Νοεμβρίου 1946, εἰς τὸ δελτίον ἐιδήσεων, ἐλέγχθησαν τὰ ἐξῆς:

«Ἡ βουλγαρικὴ ἐφημερὶς «Ραμποτνίτσεςκο Ντέλο» ἐπικρίνει τὴν ἀντεθνικὴν στάσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν. Αὕτη προσπαθεῖ με κάθε τρόπον, καθὼς καὶ οἱ Ἑλληνες μοναρχοφασίσται, νὰ δημιουργήσῃ μακεδονικὸν ζήτημα ὅπως καὶ εἰς τὸ παρελθόν, οὕτως ὥστε ἡ Μακεδονία ν' ἀποβαίνῃ ἐκάστοτε ἐστία διαμάχης εἰς τὰ Βαλκάνια».

Παρὰ τὴν φαινομένην ὁμως συμφωνίαν τῶν ἐπισήμων βουλγαρικῶν κυβερνητικῶν κύκλων, ὑπῆρχεν ἀντίδροσις ἐκ μέρους σοβαρῶν παραγόντων τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ ἡ ἀνησυχία τῶν Γιουγκοσλάβων μετεβλήθη εἰς ἐπίθεσιν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐξ ἀνταποκρίσεως ἐκ Λονδίνου: «Λονδίνον. 7 Νοεμβρίου. Οἱ ἀγγλικοὶ διπλωματικοὶ κύκλοι ἐπισύρουν τὴν προσοχὴν ἐπὶ ἄρθρον τῆς ἐπισήμου γιουγκοσλαβικῆς ἐφημερίδος «Μπόρμπα», τὸ ὁποῖον ψέγει δριμύτως τὸ νέον βουλγαρικὸν σύνταγμα. Εἰς τὸ ἄρθρον τῆς ἡ «Μπόρμπα» τονίζει ὅτι εἶναι καιρὸς ν' ἀρχίσῃ ὁ ἀγὼν διὰ τὴν αὐτοδιάθεσιν τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας, τῆς περιλαμβανούσης τὰ νοτιοδυτικὰ διαμερίσματα τῆς Βουλγαρίας πέριξ τῆς πόλεως Πιερίτσι. Ἡ «Μπόρμπα» κατηγορεῖ εἰς τὸ ἄρθρον τῆς ὅτι τὸ νέον βουλγαρικὸν σύνταγμα δὲν ἐξασφαλίζει εἰς τὰς ἐν τῇ χώρᾳ ρουμανικὴν καὶ τουρκικὴν μειονότητα οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον

δικαίωμα ἐλευθέρως μορφωτικῆς ἀναπτύξεως, οὔτε χρῆσιν τῆς μητρικῆς τῶν γλώσσης. Τὸ βουλγαρικὸν σύνταγμα, προσθέτει δ' ἀρθρογράφος, ἀπομακρύνεται ἐπίσης ἀπὸ τὰς δημοκρατικὰς ἀρχὰς τῶν ἐθνικῶν δικαίων τῶν ἐν τῇ βουλγαρικῇ Μακεδονίᾳ Μακεδόνων, καθ' ὅσον ὁρίζει ὅτι ἀπαιτεῖται πλειοψηφία τῆς βουλῆς δι' οἵανδήποτε παραχώρησιν ἐδάφους καὶ ἐπομένως καταπνίγει τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ ἐθνικῆς ἐνότητος τῶν ἐθνοτήτων. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν παρεμποδίζεται ἡ ἔνωσις τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας μετὰ τὴν Αἰαίαν Δημοκρατίαν τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας, ἐφ' ὅσον θὰ ἐχρειάζετο ὅχι ἡ ἀπόφασις τῶν Μακεδόνων, ἀλλ' ἡ πλειοψηφία τῆς βουλγαρικῆς ἐθνοσυνελεύσεως διὰ τὴν ἀποφασίσιν. Οἱ ἐν Λονδίνῳ διπλωματικοὶ κύκλοι, σχολιάζοντες τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ ἐπισήμου ὁργάνου τοῦ Τίτου, πενιθμίζον ὅτι παρομοίᾳ ἐπίθεσις τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ τύπου προεκάλεσε τὴν πτώσιν τοῦ Βουλγάρου ἑπουργοῦ ἀμύνης Βέλτσσεφ. Τὸ ἄρθρον θεωρεῖται ὅτι φανερόνως τὴν ὑπαρξίν ζωηρᾶς ἀντιζηλίας μεταξὺ τοῦ Τίτου καὶ τοῦ ἡγέτου τῶν Βουλγάρων κομμουνιστῶν Γιώργκη Λημητρῶφ, ἀμφοτέρων διεκδικούντων τὴν ἡγεσίαν εἰς τὰ σλαβικὰ Βαλκάνια, παρὰ τὰ ὑφιστάμενα κοινὰ σχέδια περὶ Νοτιοσλαβικῆς Βαλκανικῆς Ὀμοσπονδίας».

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐκ τῆς γενομένης δημοσίᾳ συζητήσεως τοῦ πράγματος εὐρόθη καὶ πάλιν εἰς δεινὴν θέσιν, καθ' ὅσον ἐκατηγορήθη παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ξένου τύπου ὅτι ἦτο σύμφωνον εἰς τὴν παραχώρησιν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου, δηλαδή τῆς ἑλληνικῆς, ἐφ' ὅσον ἐσιώπα καὶ δὲν διεμαρτύρετο καὶ εἰς τὰς δημοσίας περὶ τούτου διακηρύξεις. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1946 Κ.Σ. δρᾶσις δι' ἀποστολῆς ἐκ Γιουγκοσλαβίας, Ἀλβανίας καὶ Βουλγαρίας τῶν ἐκπαιδευθέντων καὶ ἐξοπλισθέντων φυγάντων εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀναπτύξει τῆς καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ μὴ φαίνεται συμμαχοῦν μετὰ τοὺς βορείους γείτονas, κυβερνωμένους ἅπαντας ὑπὸ κομμουνιστῶν. Πῶς θὰ ἐνεφανίζετο λοιπὸν πρὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ; Εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προβῇ εἰς διαφορομένους τινὰς δηλώσεις, παρ' ὅλην τὴν γνωστὴν ἤδη ἀνοχήν του ἐναντι τῆς δράσεως τοῦ Ν.Ο.Φ.

Ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» τῆς 20-2-1947, ἐκδιδομένη εἰς Π. Π. Α., ἀναγγέλλουσι τὰ γεγονότα σπεύδει νὰ προτείνῃ ἰδικόν της πρόγραμμα πρὸς θεραπείαν τοῦ ἀπειλουμένου κακοῦ, ἀλλὰ δὲν λησιμονεῖ εἰς τὴν συνταγὴν τῆς ὅτι εἶναι ὄργανον τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ γράφει:

«Ὁ Δημοκρατικὸς Στρατὸς ἀποκρούει ἀπαξ διὰ παντὸς καὶ κατηγορηματικῶς ὅτι εἶναι ἐναντίον τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς χώρας. Ὁ Δημοκρατικὸς Στρατὸς θεωρεῖ ὡς ἱερὸν καὶ ἀπαράβιαστον τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ τὰ ἑλληνικὰ σύνορα. Ἀγωνίζεται διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους, διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω

δηλώσεων φαίνεται ότι οί Έλληνες αντίρται κατηγορηματικῶς κηρύσσονται ὑπὲρ τῆς σημερινῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Παρόμοιαι δηλώσεις ἐγένοντο ἐπανελημμένως ἐκ μέρους τῶν ἑλληνικῶν ἀριστεριζόντων στοιχείων, ὅπως καὶ ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀλλὰ τοῦτο εὗρίσκεται εἰς ἄκραν ἀντίφρασιν πρὸς τοὺς Γιουγκοσλάβους κομμουνιστάς, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ ἐνσωματώσουν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου. Δι' αὐτὸ ἡ καλυτέρα λύσις τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος θὰ εἶναι ἡ ἴδρυσις ἐνὸς ἀνεξαρτήτου μακεδονικοῦ κράτους ἐντὸς τοῦ συνόλου τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῆς Μακεδονίας μὲ πρωτεύουσαν τὴν Θεσσαλονίκην. Μόνον τοιοῦτοτρόπως ὁ σωβινισμός, ὁ ὁποῖος ὑφίσταται καὶ εἰς τοὺς κομμουνιστάς, θ' ἀτροφήσῃ. Ἄν ἡ Μακεδονία πρέπει ν' ἀνήκῃ εἰς τοὺς Μακεδόνας αὐτὴ ἔχει τὴν πρωτεύουσάν της, τὴν Θεσσαλονίκην. Καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης, οὐχὶ δὲ ἐκ Βελιγραδίου, Ἀθηνῶν, ἢ Σόφρας πρέπει ν' αὐτοδιοικῆται τὸ πολυπαθὲς μακεδονικὸν ἔθνος».

Ἀλλὰ ποία ἦτο ἡ καθόλου θέσις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου; Γεγονὸς εἶναι ὅτι αὕτη, πρὸ τοῦ δημιουργηθέντος κενοῦ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς Βαλκανικῆς, κατέβαλλε προσπάθειάς νὰ ἀνασυντάξῃ τὰς δυνάμεις της καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἰδίαν κατάστασιν. Οὕτω τὸ 1946 ἐν Βουλγαρίᾳ συνειργάζετο μετὰ τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικῆς ὁργανώσεως «Czar Krum» καὶ ἔρριπτε ἐν λησμονημένον σύνθημα τῶν πρώτων μακεδονικῶν ἐπαναστατικῶν κομιτάτων: «Ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας». Κατὰ τὴν γνώμην ὅμως ἐγκύρων μελῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. αὕτη ἀπὸ τινος χρόνου εἶχε χάσει τὴν μαχητικότητά της, διότι ὅλα σχεδὸν τὰ παλαιὰ στελέχη της διεσκορπίσθησαν ἢ ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ νέοι δὲν εἶχον ἀγωνιστικὴν πεῖραν, ἀλλὰ καὶ «τοὺς ἔλειπεν ἡ πίστις, καθ' ὅσον δὲν ἠδύναντο νὰ προσανατολισθοῦν ἀπολύτως εἰς τὴν σύγχυσιν ἢ ὁποία ἐπεκράτησε γύρω ἀπὸ τὸ μακεδονικὸν ζήτημα» (κατάθεσις Θ. Μαλέτσκωφ, ἰδιαιτέρου γραμματέως τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ κατὰ τὸ 1941—1944, καταφυγόντος εἰς Ἑλλάδα τὸ 1946).

Εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ἡ ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Κάλτσεφ προγραμματισθεῖσα ὁργάνωσις Σ.Ν.Ο.Φ. μετὰ τὴν μετάπτωσίν της πρὸς τὸν γιουγκοσλαβικὸν παράγοντα ἐδημιούργησε σύγχυσιν μεταξὺ τῶν βουλγαριζόντων στοιχείων, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπετέλουν τοὺς ὁπαδοὺς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἀλλωστε κατόπιν τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ 1923—1926 μέγας ἀριθμὸς ἀτόμων βουλγαρικῆς συνειδήσεως εἶχε μεταναστεύσει εἰς Βουλγαρίαν ἐκ δὲ τῶν ἀπομεινάντων ὅσοι παρεσύρθησαν ἐκ νέου εἰς ἀνθελληνικὴν δρᾶσιν διαρκούσης τῆς κατοχῆς ἔσπευσαν νὰ διαφύγουν λήγοντος τοῦ 1944 εἰς Βουλγαρίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν καὶ οὕτω οὐδεμία δρᾶσις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐσημειώθη ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ἡ ἀναπτυχθεῖσα τέλος, τὸ 1945—1946, ὁργάνω-

σις τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀπερρόφησε τὴν δρᾶσιν τῶν ἰδίων στοιχείων διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν εἰς τὸν κομμουνισμόν.

Εἰς τὴν Βουλγαρίαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐσχηματίσθη κυβέρνησις Πατριωτικοῦ Μετώπου, οἱ δὲ ἐπικρατοῦντες ἐν αὐτῇ κομμουνισταὶ ἐπρωτοστάτησαν μὲ μανίαν εἰς τὴν ἐκρίνωσιν πάσης παραφυσῆος τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., ἔφερον δὲ πρὸς στιγμὴν ἐπὶ σκηνῆς τοὺς Φεντεραλιστὰς τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς εἶχεν ἀπομείνει ὁ Lew Glavintchew. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. κατηγορήθη ὡς φασιστικὴ ὁργάνωσις, ὄργανον τῶν Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν ἱμπεριαλιστῶν, ἐξαπελύθη δὲ ἐναντίον τῆς σφοδροτάτης ἐπίθεσις. Οὕτω τὸ 1947 συνελήφθησαν εἰς Σόφίαν 150 Βούλγαροι καταγόμενοι ἐκ τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν, καθὼς καὶ μετανάσται ἐκ τῆς ἑλληνικῆς καὶ γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας, μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι προετοιμάζον δολοφονίαν τοῦ Δημητρώφ. Πλέον τῶν 50 προσώπων κατεδικιάσθησαν εἰς θάνατον. Ἡ ἐφημερὶς «Πιρίνσκο Ντέλο» (Ὑπόθεσις τοῦ Πιρίν) τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 γράφει: «Πρὸς παλλαϊκὴν ἐπιφυλακὴν. Ὁ μακεδονικὸς λαὸς ἀναλαμβάνει τὴν πατριωτικὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἴσταται φρουρὸς τῶν νοτίων συνόρων τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Βουλγαρίας πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἀνεξαρτησίας της, διότι γνωρίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία αὐτοῦ εἶναι συνδεδεμέναι μὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ. Ὁμοῦ μετὰ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ τῆς Α.Α. τῆς Μακεδονίας οὗτος θὰ ἴσταται φρουρὸς πρὸς διατήρησιν τῆς νοτιοσλαβικῆς ἐνότητος, εἰρήνης καὶ δημοκρατίας μὲ ἐπικεφαλὴν τὴν Σοβιετικὴν Ἐνῶσιν, διότι ταῦτα ἀποτελοῦν τὴν ἐγγύησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀναπτύξεως τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Οὗτος στιγματίζει τοὺς Μιχαηλωφικούς τρομοκράτας καὶ Βερχοβίστας ποὺ συγκροτοῦν σκοτεινὰς δυνάμεις καὶ ἀποτελοῦν δημόσιον κίνδυνον διὰ τὸν Βουλγαρισμόν». Καθὼς παρατηρεῖται, αἱ λέξεις τοποθετοῦνται μὲ τοιαύτην ἀταξίαν σκοπίμως, ὥστε νὰ παραπλανοῦν τοὺς ἀφελεῖς, ἀλλὰ καὶ νὰ κατευθύνουν τὰ ὄργανα τοῦ Σλαβισμού. Ὁ μακεδονικὸς λαὸς καθίσταται ταυτὸσημος μὲ τὸν βουλγαρικὸν λαὸν καὶ τὸν Βουλγαρισμόν.

Οἱ γιουγκοσλαβικοὶ κύκλοι ἐπέτυχον διὰ τοῦ Βλαίχωφ ἰδίως, ὡς παλαίου ἀγωνιστοῦ τῶν κομιτάτων, νὰ παρασύρουν πολλὰ μέλη τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὰς τάξεις των. Ἐν τούτοις δὲν ἔχουν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐνῶ διακηρύσσουν ὅτι ὁ «μακεδονικὸς λαὸς τῆς ὁμοσπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας ἠκολούθησε τὸν δρόμον τῶν ἀληθινῶν ἀγωνιστῶν ἐπαναστατῶν Γκότσε Ντέλτσεφ καὶ Γιάννε Σαντάνσκυ», ἀποκαλοῦν τοὺς ὁπαδοὺς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἀντιστασιακά στοιχεῖα, πολιτικῶς καὶ ἠθικῶς ξεπεσμένα («Νόβα Μακεντόνια» 22-2-1946) καὶ τοὺς διώκουν διὰ παραπομπῆς εἰς δίκην ἐπὶ προδοσίᾳ.

Παρὰ τὴν ἀπηνῆ καταδίωξιν τῶν μελῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. αὕτη εὗρισκε τροποὺς νὰ καταστήσῃ ἐνοχλητικὴν τὴν παρουσίαν της διὰ τοὺς Βουλγάρους καὶ ἰδίᾳ τοὺς Γιουγκοσλάβους κομμουνιστάς, ἀντιτιθεμένη εἰς τὴν προ-

σάρτησιν τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν εἰς τὴν Α.Α. τῆς Μακεδονίας. Ἡ Β. Μ.Ρ.Ο. τὸ θέρος τοῦ 1948 χρησιμοποιοῦσα ἰδίως τὰς ἐν Ἀμερικῇ βουλγαρικὰς ὁργανώσεις, ἐπέτυχεν ὅπως μεταδώσῃ εἰς τοὺς ὁπαδούς της, εἰς τὴν Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν, τὸ σύνθημα ἀντιδράσεως κατὰ τῆς προσπάθειας τῆς Γιουγκοσλαβίας νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν προσάρτησιν τοῦ Πιρίν, ἰδέαν τὴν ὁποίαν τότε τὸ Κ.Κ.Β. δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐγκαταλείψει. Πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν μάλιστα συνεστήθη ὑπὸ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς περιοχὴν Σφέτι Βράτς ὁργάνωσις «Ταῖνὰ Μακεδόנסκα Ὁργανιζάτσια» (Μυστικὴ Μακεδονικὴ Ὁργάνωσις), γνωστὴ ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα Τ.Μ.Ο., ἡ ὁποία δὲν ἐπέτυχε νὰ ἐπιβιώσῃ τῆς ἀγρίας διώξεως ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Β.

Ἀλλὰ ἂν τὸ ζήτημα τῆς ἐνσωματώσεως τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν εἰς τὸ νόθον κρατικὸν κατασκευάσμα τῶν Σκοπίων παρουσίαζε τοσαύτας δυσκολίας, αἱ διϊστάμεναι ἀπόψεις τοῦ Κ.Κ.Γ. καὶ τοῦ Κ.Κ.Β. διὰ τὴν μορφήν τῆς ὁμοσπονδίας τῶν νοτίων Σλάβων ἔφθασαν εἰς ἀδιέξοδον παρ' ὅλον ὅτι ἤρχισαν συνομιλίας ἀπὸ τοῦ 1945, καθ' ὅσον ἐκάστη τῶν συμβαλλομένων χωρῶν διὰ τῆς προσχωρήσεώς της ἐπεδίωκε νὰ δημιουργήσῃ δι' ἑαυτὴν ἔδαφος καὶ κατάστασιν ἡγετικῆς πρωτοπορίας.

Οἱ Γιουγκοσλάβοι Βουγκιάνοβιτς καὶ Πιγιάντε ἀπεκάλυψαν, μετὰ τὴν διένεξιν Τίτο—Κομινφόρμ, ὅτι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1945, διαρκοῦντος τοῦ 1946 καὶ μέχρι τοῦ 1948 ἐγένοντο συνεννοήσεις μεταξὺ Κ.Κ.Γ. καὶ Κ.Κ.Β. περὶ τῆς ὁμοσπονδίας τῶν νοτίων Σλάβων. Ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπῆρξαν σοβαρώταται διαφωναίαι ἂν θὰ ὑπάρξουν τρεῖς Ὁμόσπονδοι Λαϊκαὶ Δημοκραταὶ, δηλαδή ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Μακεδονία, ἢ ἂν θὰ προσαρτηθοῦν αἱ δύο Μακεδοναί (ἐλληνικὴ καὶ βουλγαρικὴ) εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἥτις καὶ θὰ παραμείνῃ, ὡς ἦτο ἤδη, 6η Λαϊκὴ Δημοκρατία προστιθεμένης τέλος τῆς Βουλγαρίας ὡς 7ης Λαϊκῆς Δημοκρατίας εἰς τὴν ὑφισταμένην Γιουγκοσλαβικὴν Ὁμοσπονδίαν. Ἡ πρώτη ἀποψις ὑπεστηρίζετο πεισμόνως παρὰ τῆς Βουλγαρίας καθόσον ἐντὸς τῆς ὁμοσπονδίας θὰ ὑπῆρχον τρεῖς ψῆφοι, ἐν τῇ ἐλπίδι δὲ ὅτι θὰ ἐπετύγγανε νὰ παρασύρῃ ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν τοιαύτην τῆς Μακεδονίας, λόγῳ τῆς προϋστορίας τοῦ ζητήματος ἀπὸ βουλγαρικῆς πλευρᾶς, θὰ ἀπέμενεν αὕτη ρυθμιστὴς τῆς καταστάσεως καὶ ὁ Δημοητρώφ πάλιν ἡγέτης τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν τῇ Βαλκανικῇ. Ἡ δευτέρα ἀποψις φυσικὰ προήρχετο ἀπὸ τελείως ἀντιθέτους σκέψεις. Ἡ Γιουγκοσλαβία ἀποτελουμένη ἤδη ἀπὸ ἑξ λαϊκᾶς δημοκρατίας εἶχεν εἰς χεῖράς της τὸ σύνολον τῶν ψήφων καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῆς Βουλγαρίας ἔμενεν ἐκ τοῦ ἀσφαλούς κυρία τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἔστω καὶ ἂν ποτε παρεσύρετο πρὸς τὰς βουλγαρικὰς ἀπόψεις ἡ Μακεδονία. Ἡ πολιτικὴ κατάστασις ὅμως μετεβάρλετο καθ' ἡμέραν καὶ ὁ χρόνος ἦτο πολύτιμος, διότι ἐπέκειντο ἄλλα γεγονότα καὶ ἡ Ρωσία δὲν ἤθελε παρομοίας ἐσωτερικὰς ἐκκρεμότητας. Ὁ Δημοητρώφ ἔλαβε διαταγὴν καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὰς γιουγκοσλαβικὰς προτάσεις, συ-

ναυαγείας της γνωστής συμφωνίας του Μπλέντ, ήτις και υπεγράφη την 1ην Αυγούστου 1947 παρά των Τίτο και Δημητρώφ.

Είς εκτέλεσιν της συμφωνίας αυτής ήρτισεν άμέσως ή άποστολή διδασκάλων εις την Μακεδονίαν του Πιρίν και βιβλίων από την Λαϊκήν Δημοκρατίαν των Σκοπίων, εγένετο δέ έναρξις μαθημάτων εις την νέαν γλώσσαν (σερβική· κατά 90%) ως προστάδιον της περαιτέρω ένοποιήσεως ή όποια, ως θά ίδωμεν, δέν επέτρωτο νά πραγματοποιηθῇ ποτέ. Τό κοινόν βουλγαρικών αΐσθημα έν πάση περιπτώσει είχε τρωθῇ σοβαρώς νά παρακολουθῇ την αντικατάστασιν της βουλγαρικής γλώσσης διά της σερβικής, κατ' εϋφημισμόν «μακεδονικής», αλλά και ό Δημητρώφ ως ήγέτης και πρύτανις του κομμουνισμού της Βαλκανικής είχεν ύποστη πληγμα δεινόν. Ή εκδίκησις ένεκα τούτων κατά του Τίτο παρεσκευάζετο.

Ή Ρωσία είχεν επιμείνει νά λήξη ή ιστορία των συζητήσεων μεταξύ Γιουγκοσλαβίας καί Βουλγαρίας διά την μορφήν της όμοσπονδίας και την προσάρτησιν του Πιρίν εις την Λ.Α. της Μακεδονίας, διότι παρεσκεύαζεν έτεροι επίσης σοβαρά γεγονότα έν τῇ Βαλκανική. Ό Κ.Σ. έν Έλλάδι είχεν επιτύχει σοβαρά προσόδους χάρις εις την άμέριστον βοήθειαν των τριών βορείων κομμουνιστικών χωρών, την δέ 24ην Δεκεμβρίου 1947 άνηγγέλθη έπισήμως ή συγκρότησις της «Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης της Έλλάδας». Την άναγγελίαν έπηκολούθησε ή επίθεσις κατά της Κονίτσας, ήτις προσωρίζετο ως έδρα της κυβερνήσεως. Ή άναγνώρισις της Κ.Σ. κυβερνήσεως έκ μέρους της Ρωσίας, αλλά και των λοιπών κομμουνιστικών χωρών έφαινετο ως επικείμενη και άνεμένετο από στιγμής εις στιγμήν μέ την πτώσιν της Κονίτσας. Ή Βαλκανική Έπιτροπή του Ο.Π.Ε. μάλιστα άνησύχησε σοβαρώς, διότι έγνώριζεν ήδη τας διαθέσεις των βορείων γειτόνων, συνελθούσαι δέ έκτάκτως εξέδωκε την 29 Δεκεμβρίου 1947 επίσημον κατηγορηματικήν προειδοποίησιν προς τας κυβερνήσεις των γειτονικών κομμουνιστικών κρατών ότι «οιάδήποτε, έστω και de facto, άναγνώρισις της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβερνήσεως θά άπειτέλει παράβασιν του διεθνούς δικαίου, των συνθηκών της ειρήνης και του καταστατικού χάριτου του Ο.Π.Ε. και θά έδημιούργει σοβαράν άπειλήν διά την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και άσφαλείας». Εϋτυχώς όμως ή Κόνιτσα δέν περιήλθεν εις χείρας των Κ.Σ.

Ή υπό των βορείων κομμουνιστικών χωρών παρεσχεθεΐσα βοήθεια εις τόν Κ.Σ. άγώνα από της προπαρασκευής αυτού μέχρι της λήξεώς του κατέστη άναμφισβήτητος και διεπιστώθη πολλώκις διά των εκθέσεων της Βαλκανικής Έπιτροπής του Ο. Π. Ε. Παράθετομεν απόσπασμα τοιαύτης εκθέσεως, χαρακτηριστικόν και του σκληροτάτου άγώνος τόν όποιον διεξήγον αι έλληνικάι στρατιωτικάι δυνάμεις. Είς την περιοχήν Κούκα (παλαιόν «Τριεθνές») την 30 Μαρτίου και την 1ην Απριλίου 1947 500 περί-

που συμμορῖται, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν, διῆλθον τὰ νοτιοσλαβικὰ σύνορα. Ἐκεῖ ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ ἐνοσηλεύθησαν ἐπὶ νοτιοσλαβικοῦ ἑδάφους οἱ τραυματαῖαι τῶν συμμοριτῶν, οἱ δὲ ἀποχωροῦντες ἐκεῖθεν τῶν συνόρων συμμορῖται ἐπροστατεύθησαν μὲ πυρὰ παραμεθορίων νοτιοσλαβικῶν φυλακίων καὶ ἐχρησιμοποίησαν τὸ νοτιοσλαβικὸν ἑδαφος διὰ νὰ εἰσέλθουν ἐλευθέρως ἀπὸ ἄλλο μέρος εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἑδαφος πάλιν καὶ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν νώτων τῶν ἑλληνικῶν στρατειμάτων. Οἱ οὕτω ἐπανελθόντες συμμορῖται ἀναδιωργανώθησαν καὶ ἀνεφωδιάσθησαν εἰς πυρομαχικά πρὶν ἐπανέλθουν ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἑδάφους» (συνεδρίασις Πολιτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Β' Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑνωμένων Ἑθνῶν τῆς 3.10.1947).

Κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίαν ὁ Αὐστριαλὸς ἀντιπρόσωπος κ. Ἐβατ ἐχαρὰκτιρίσεν ὥς ἐξῆς τὴν μονολιθικὴν ἐμφάνισιν τῶν σλαβικῶν χωρῶν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ζητήματος κατὰ τὰς συζητήσεις τοῦ Ο.Π.Ε. «Οἱ καλῶς συντονισμένη ῥητορικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἀποδεικνύει μόνον πόσον στενὴ εἶναι ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν τριῶν βαλκανικῶν χωρῶν καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν σοβαρωτέραν ἀποκρίν τινος τοῦ ἑλληνικοῦ προβλήματος, ἐφ' ὅσον ἀποκαλύπτεται κοινὸς ἀντικειμενικὸς σκοπός, δηλαδὴ ἡ διὰ τῆς βίας ἀνατροπὴ τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ καθεστώτος». Ὅταν τέλος ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῶν προτάσεων, διὰ ψήφων 32 ἔναντι 7 μὲ 13 ἀποχῆς ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις : «Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τῆς τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρεῦνης ἡ ὁποία διεπίστωσε, διὰ τῆς ψήφου τῆς πλειονότητος τῶν μελῶν τῆς, ὅτι ἡ Ἀλβανία, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Νοτιοσλαβία παρέσχον ἐνίσχυσιν καὶ βοήθειαν εἰς τοὺς συμμορίτας τοὺς μαχομένους ἐναντίον τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως». Πάντα ταῦτα εἶχον ἐπηρεάσει σοβαρώτατα τὰς ἀποφάσεις τοῦ κομμουνιστικοῦ συγκροτήματος εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Κ. Σ. κυβερνήσεως. Καὶ ἐξηκολούθησαν βεβαίως αἱ Λαϊκαὶ Δημοκραταὶ ἐν τῷ συνόλῳ τοὺς νὰ παρέχουν παντοειδῆ καὶ ὁλονὲν αὐξανομένην βοήθειαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν κομμουνισμόν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ προβοῦν εἰς φανεράν πολιτικὴν προᾶξιν ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Διάστασις Τίτο - Κομινφόρμ. Ἐπ' ἀνόδοις εἰς τὰ συνθήματα
τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Κ. Ο. Ε. Μ.

Ι. Προσωπικαὶ ἀντιζηλῖαι τῶν ἡγετῶν τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀποστασία τοῦ Τίτο. Ὁ Τίτο διὰ τῆς καταλήψεως τῆς ἀρχῆς ἐν Γιουγκοσλα-

βία κατέστη κυρίαρχος τῆς Βαλκανικῆς ἀπὸ κομμουνιστικῆς ἀπόψεως, ὡς ἡγέτης λαοῦ 17.000.000, καὶ συγχρόνως ἐπίδοξος ἀρχηγὸς μιᾶς τεραστίας ὁμοσπονδίας ἣ ὁποία θὰ ἐνεσωμάτωνε τὴν Βουλγαρίαν καὶ θὰ προσήρτα τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν διὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ νοτιοσλαβικὸν οἰκοδόμημα καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειροπόλημα τοῦ Σλαβισμού. Εἰς τὸν κομμουνισμόν ὅμως δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ἀνάδειξις οἰασδήποτε προσωπικότητος εἰς φυσιογνωμίαν περιβιλλομένην μὲ αἴγλην ἀλαθιῆτος ἀρχηγοῦ. Ἄλλωστε καὶ ἡ ὑπαρξις περισσοτέρων προσωπικοτήτων δημιουργεῖ φυσικῶς ἀντιζηλίας αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον ὀξύτεροι, ὅσον ὑψηλότερα ἀξιώματα κατέχουν οἱ ἀντιμαχόμενοι. Κατὰ συνέπειαν τὸ ρωσικὸν Πολὺτ Μπυρὸ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν προσωπικῶς παρηκολούθουν μὲ δυσωρέσκειαν τὴν ἀΐξουσαν δημοτικότητα τοῦ Τίτο μεταξὺ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόσμου. Οὗτος ὅμως ἐσυνέχιζε νὰ ἀναλαμβάνῃ πρωτοβουλίαν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς πολιτικοῦ πεδίου καὶ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν λοιπῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν, παρεξέκλινε δὲ ἐπὶ πλεόν τῆς αὐστηρᾶς κομματικῆς γραμμῆς καὶ ἡμφισβήτησε τὸ ἀλάθητον τῆς Μόσχας. Εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῇ ὅτι ὁ παλαιάμαχος Βούλγαρος κομμουνιστὴς ἡγέτης Γκιώργκι Δημητρόφ δὲν εἶχε συγχωρήσει τὴν ὑποταγὴν του εἰς τὸ Βελιγράδιον καὶ ὑπεβόηθει τὴν ὑποβόσκουσαν ἐχθρότητα τῆς Μόσχας πρὸς τὸν Τίτο. Ἡ ἐκδοθεῖσα τὸ 1951 παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας «Λευκὴ Βίβλος» ἐν τῷ συνόλῳ της, εἰδικώτερον ὅμως ἡ ὑπ' ἀριθ. 213]1 ἀπὸ 6.7. 1948 διακοίνωσις τῆς ἐν Μόσχᾳ πρεσβείας τῆς Γιουγκοσλαβίας («Livre Blanc» Document No 25, σελ. 83), ἐπιβεβαίωσι ἀπολύτως τὴν ἀντιζηλίαν καὶ φόβον τῶν ἡγετῶν τῆς Μόσχας πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα ἀστὲρα τῆς Νοτιοσλαβίας.

Ἐν ἄρθρον δημοσιευθὲν εἰς τὴν ἐπίσημον σοβιετικὴν ἐφημερίδα «Πριβδά» κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1948 κατεδίδαξε τὸ σχέδιον Τίτο - Δημητρόφ διὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ προσιώνιζε τὴν ἐπερχομένην θύελλαν. Τὸν Ἰούνιον 1948 ἡ Μόσχα διὰ τῆς Κομινφόρμ ἀπεκίρριξε τὸν Τίτο ὡς «ἀποπορτουνιστὴν» (καιροσκόπον). Ἀμέσως ὁ Τίτο σπεύδει νὰ παρουσιάσῃ ἑαυτὸν ὡς ἐθνικιστὴν-κομμουνιστὴν, ἀρνούμενος νὰ ὑποτάξῃ τὴν Γιουγκοσλαβίαν εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῆς Μόσχας τὴν ὁποίαν καταγγέλλει ὅτι ἐκμεταλλεύεται οἰκονομικῶς τὰς δορυφόρους κομμουνιστικὰς χώρας. Ὁ Τίτο ἐπεδίωξε, διὰ τῆς ἀμέσου ἀντεπιθέσεως, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἐσωτερικόν του μέτωπον, διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἐθνικιστικοῦ στοιχείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρασύρῃ καὶ ἄλλας κομμουνιστικὰς χώρας εἰς ἀνταρσίαν κατὰ τοῦ ἀποπνικτικοῦ ἐναγκαλισμοῦ τῆς Μόσχας. Ἐκτοτε ἡ διάστασις μεταξὺ Τίτο καὶ Κόμινφορμ ὠξύνετο καὶ ὀξύνεται συνεχῶς.

Παρακολουθοῦντες τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν μελέτην μας κατὰ κύριον λόγον, σημειοῦμεν ἀμέσως τὸ ἄδοξον καὶ αἰφνίδιον τέρμα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς προσωρινῆς λύσεως τὴν ὁποίαν εἶχον δώσει ἡ Γιουγ-

κοσλαβία καὶ ἡ Βουλγαρία, ὑπὸ τὴν αἰγίδα πάντοτε τοῦ ρωσικοῦ Πολιτ—Μπυρώ, εἰς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα διὰ τὴν περιοχὴν τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν. Κατὰ μείζονα λόγον οὐδὲ συζήτησις ἡδύνατο νὰ γίνῃ πλέον περὶ προαγωγῆς τῆς ιδέας περὶ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων. Ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ δὲν κατέλιπε κενὸν διὰ τῆς τολμηροῦς πράγματι ἀποφάσεώς της ν' ἀποκηρύξῃ τὸν Τίτο, ὥς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἀμέσως εἰς τὰ παλαιὰ σχέδια τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Δημητρώφ.

Ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη παρηκολούθησε μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν ἀποπομπὴν τοῦ Τίτο ἐλπίζονσα μᾶλλον εἰς τὴν ἀπαρχὴν ἐνὸς ρήγματος εἰς τὸ κομμουνιστικὸν μπλόκ. Ὁ διακεκριμένος Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος Ηρᾶϊς γράφει ἐπὶ τῶν γεγονότων τὰς κάτωθι σημαντικὰς παρατηρήσεις : «Τὸ ὄργανον τῆς Ρωσίας εἰς τὴν Βαλκανικὴν εἶναι φυσικὰ ὁ Δημητρώφ. Ἀπαξ ἔτι ἡ σερβοβουλγαρικὴ ἀντιζηλία διὰ τὴν Μακεδονίαν εἶναι τὸ κεντρικὸν πρόβλημα τῆς πάλης ταύτης. Κατὰ τὰς ἀλκυονίδας ἡμέρας, ἀμέσως μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, ἡ ἐνότης τῶν Νοτιοσλάβων ἐφάνη ἐξησφαλισμένη. Ἡ Νοτιοσλαβικὴ Ὁμοσπονδία, περιλαμβάνουσα τὰς ἑξ ἑποικοσλαβικὰς δημοκρατίας καὶ τὴν Βουλγαρίαν, ἐφαίνετο εἰσελθοῦσα εἰς τὸ στάδιον τοῦ σχηματισμοῦ. Ἡ Μακεδονικὴ δημοκρατία τοῦ ἄνω Ἀξίου εἶχε συνδεθῇ ὁμοσπόνδως μὲ τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἡ περιοχὴ τοῦ Πιρίν ἀφέθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν (:) καὶ τὸ μόνον ποῦν ἀπέμενε ἦτο νὰ κομηνησθῇ ἡ ἑλληνικὴ μοναρχία καὶ νὰ μοιρασθῇ ἡ ἑλληνικὴ Μακεδονία μεταξὺ τῶν δύο σλαβικῶν κρατῶν. Ἡ Νοτιοσλαβικὴ Ὁμοσπονδία, ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἀπλῶς ἐπέκτασις τῆς σημερινῆς Γιουγκοσλαβικῆς Ὁμοσπονδίας, κυβερνωμένης ὑπὸ τοῦ Τίτο ὁ ὁποῖος τηρεῖ τὴν σημερινὴν ἀνεξάρτητον στάσιν του, δὲν ἀρέσει διόλου εἰς τὴν Ρωσίαν. Συνεπῶς ἡ Γιουγκοσλαβικὴ Ὁμοσπονδία πρόπει νὰ διασπασθῇ. Ὡστε ὑπάρχουν λόγοι νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Ρωσία ἐγκολποῦται, μέσῳ τοῦ Δημητρώφ, τὴν Βαλκανικὴν Ὁμοσπονδίαν ὑπὸ βουλγαρικὴν ἡγεσίαν. Τοῦτο εἶναι ἐπιστροφὴ εἰς τὴν πάλαιαν πολιτικὴν τοῦ τσάρου Φερδινάνδου, μετὰ τὸν πρῶτον βαλκανικὸν πόλεμον, ἡ ὁποία ἐπέφερε τὸν δεύτερον βαλκανικὸν πόλεμον καὶ τὴν πτώσιν τῆς Βουλγαρίας, μέχρις οὗτου αὕτη ἀνέτρεψε τὴν κατάστασιν κατὰ τῶν γειτόνων αὐτῆς συνταχθεῖσα μὲ τὴν Γερμανίαν κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον. Ἐὰν ὁμοῦς ἡ σημερινὴ Μακεδονικὴ Δημοκρατία τῆς Γιουγκοσλαβίας συνενωθῇ μὲ τὴν βουλγαρικὴν περιοχὴν, τότε ἡ μεγάλη αὕτη Μακεδονία, μαζὶ μὲ τὴν Βουλγαρίαν, θὰ ἀποτελέσῃ ἰσχυρὸν μπλόκ, ὑπαγόμενον ἀμέσως ὑπὸ τὴν Ρωσίαν ἡ ὁποία θὰ δεσπόσῃ τῶν δημοκρατιῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Τότε τὸ καθεστὼς τοῦ Τίτο θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑποσκαφῇ ἐκ τῶν ἑσῶ καὶ ἡ Ρωσία νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὰ Βαλκάνια ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς. Αὐτὸ εἶναι τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον ἡ Ρωσία, διὰ τοῦ Δημητρώφ, ἀπεργάζεται εἰς τὴν Βαλκανικὴν

καὶ ἡ θέσις τοῦ Τίτο καθίσταται ὁσημέραι ἐπισφαλεστέρα ἐὰν οὗτος δὲν κάμῃ δύο πράγματα. Πρῶτον νὰ παύσῃ ὑποβοηθῶν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Ἑλλάδος καὶ οὕτω νὰ ἀσφαλισθῇ πρὸς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς μεθορίου. Ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀρχίσῃ σχέσεις μὲ τὴν Λύσιον ὅχι μόνον οἰκονομικὰς, ἀλλὰ καὶ πολιτικὰς, ἐπὶ βάσει φιλικωτέρας παρὰ μέχρι τοῦδε. Λιστάζει νὰ ἀκολουθήσῃ ἀμφοτέρως τὰς ὁδοὺς αὐτὰς διότι τὸ καθεστὼς του εἶναι κομμουνιστικὸν καὶ ἔχει καίτε πρόθεσιν νὰ παραμείνῃ τοιοῦτον, μὲ ὅλας τὰς ἐμφύτους προκαταλήψεις του περὶ δυτικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Ἐὰν ὅμως δὲν ἠλλάξῃ τὴν κατεύθυνσιν τῆς διπλωματίας του εἶναι δύσκολον νὰ φαντασθῶμεν πῶς θὰ ἠμπορέσῃ νὰ βαπτάξῃ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου». Ὁ Πράιτς καταλήγων λέγει ὅτι «πρὸς τὸ παρὸν τὸ βαλκανικὸν θέατρον δὲν εἶναι σκηνὴ μεγάλων γεγονότων, τὸ ἔδαφος ὅμως προετοιμάζεται».

II. Βία ἐπίθεσις τοῦ Κ.Κ.Β. κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Διεξόδους εἰς τὸ Ν.Ο.Φ. Θέσις τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἡ Βουλγαρία, πολὺν πρὸ τῆς ἐπισήμου ἀναγγελίας τῆς διαστίσεως Τίτο—Κομινφόρμ, παρ' ὅλας τὰς ἐπισήμους δηλώσεις της περὶ ἀποδοχῆς τῶν προτάσεων τοῦ Τίτο ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν τριῶν τμημάτων τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Λ. Α. τῆς Μακεδονίας, ἀποστέλλει εἰς τὰς δρώσας εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν κομμουνιστικὰς συμμορίας τοὺς Ρούιδην Κωνσταντῖνον φυγάδα ἐξ Ἑλλάδος εἰς Βουλγαρίαν ἀπὸ τὸ 1944, Κούγιον Βύριδα ἱπολοχαγὸν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, Ράσον Ἡλίαν φυγάδα εἰς Βουλγαρίαν ἐξ Ἀσπρογείων Φλωρίνης, Πασσέλην Σταῦρον, Παναγιωτίδην Τρύφωνα ἐπίσης φυγάδα ἐξ Ἑλλάδος εἰς Βουλγαρίαν ἀπὸ τὸ 1944. Οὗτοι διὰ πρώτην φοράν ἀνεμειγνύοντο εἰς τὸν Κ.Σ. καὶ εἶχον προφανῆ σκοπὸν νὰ ἐνισχύσουν τὴν βουλγαρικὴν θέσιν ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. τὸ ὁποῖον εἶχε καταστῇ ἀποκλειστικῶς ὄργανον τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας. Ἡ τακτικὴ αὕτη ἐπανελήφθη ἀμέσως μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο — Κομινφόρμ, ὁπότε, παρ' ὅλον ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ φαίνεται νὰ ἐπῆλθεν εἰς τὰς σχέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ Ν.Ο.Φ., τὸ Κ.Κ.Β. συνεκέντρωσεν ἐν σπουδῇ καὶ ἀπέστειλεν Ἑλληνας φυγάδας εἰς Βουλγαρίαν ἀπὸ τοῦ 1944 (οἱ ὁποῖοι ἐγκατεστημένοι μονίμως εἰς Σόφίαν καὶ ἄλλαχοῦ, εἶχον παραλειφθῇ μέχρι τοῦδε τῆς στρατολογίας) ἐξωπλισμένους εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν διὰ νὰ ἐνταχθοῦν πρὸς δυνάμεις εἰς τὰς Κ.Σ. Προφανῶς τὸ Κ.Κ.Β. ἔσπευδε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸ Ν.Ο.Φ., δι' αὐτὸ καὶ μεταξὺ τῶν ἀποσταλέντων προσώπων ὑπῆρχον πολλοὶ ἑφεδροὶ ἀξιωματικοί. Κατὰ ἀνακοίνωσιν τοῦ ἰδίου τοῦ Ν.Ο.Φ. οἱ «ἀδελφοὶ Βούλγαροι» μέχρι τοῦ Μαΐου 1949 εἶχον ἀποστείλῃ 1200 τοιαῦτα πρόσωπα.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἀρκετὸν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἡγετικῆς θέσεως τοῦ Κ.Κ.Β. ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ αἱ προσπάθειαι συνεχίζονται ἀπὸ ἄλλας κατευθύνσεις. Ἀφ' ὅτου τὸ καθεστὼς τοῦ Τίτο κατεδικάσθη ἀπὸ τὴν Κομινφόρμ, ἡ Βουλγαρία ὅχι μόνον ἄφησεν ἐλευθέραν τὴν προπαγάνδαν τὴν ὁποίαν

ἐνέργουν διάφοροι ὁργανώσεις καὶ πρόσφυγες ἢ φυγάδες ἐναντίον τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσε ταύτην σημαντικῶς. Τὰ πάντα ἐγένοντο ὥσταν νὰ ἔχη ἐκσπάσει ἐκ νέου ἡ παλαιὰ ἀντιζηλία μετὰ τὴν Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαβίας. Ἡ κάθε μία ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς χώρας ἐνεφανίζετο ἐκ παραδόσεως ὡς πρόμαχος τῶν δικαίων τῆς Μακεδονίας. Ἀμφότεραι ἐκηρύσσοντο ὑπὲρ μιᾶς ἡνωμένης καὶ αὐτονόμου Μακεδονίας, ὡς ἐὰν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπετέλει δι' αὐτὰς δευτερεῦον ἐσωτερικὸν ζήτημα. Ἡ παρακολούθησις τοῦ θέματος εἰς τὸν τύπον τῶν δύο χωρῶν ἄφινε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μόνον πρόβλημα ἀπέμεινε ἐὰν ἡ Μακεδονία αὐτὴ θὰ προσδεθῇ εἰς τὴν Σόφίαν ἢ τὸ Βελιγράδι. Τὸ 1947 ἐφαίνετο ὅτι ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Νοτίων Σλάβων θὰ ἐπέτρεπε νὰ ὑπερνικηθῇ ἡ διένεξις αὕτη. Τὸ θέρος τοῦ 1948 ὅμως ὑπῆρχον ἐκ νέου δύο ἀντιλήψεις τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἰδέας, ἡ μία βουλγαρικὴ, ἡ ἑτέρα γιουγκοσλαβικὴ. Ἡ βουλγαρογιουγκοσλαβικὴ ἀντιζηλία ἀπέδειξε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι αἱ ἐθνικαὶ ἔριδες ἐπιζοῦν ὅλων τῶν ἐπαναστάσεων.

Τὸ Κ.Κ.Β. ἔσπευσε μετὰ τὴν ρῆξιν Τίτο - Κομμινφόρμ νὰ συγκαλέσῃ τὴν 16ην ὀλομέλειαν τῆς Κ.Ε. του, ἣτις καὶ ἐξέδωκε τὴν κάτωθι ἀπόφασιν: «Ἀναχωροῦσα ἀπὸ τὰς διαπιστώσεις: Ὅτι κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Μπλὲντ εἶχεν ἐέλθῃ συμφωνία μετὰ τῶν συντρόφων Γκιώργκη Δημητρώφ καὶ Τίτο ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ προσάρτησις τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Μακεδονίας καὶ ἡ ἐπιστροφή τῶν δυτικῶν παραμεθορίων περιοχῶν εἰς τὴν Α. Δ. τῆς Βουλγαρίας θὰ ἐκτελεσθῇ μόνον ἐντὸς τοῦ πλαισίου μιᾶς γενικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων. Ὅτι ἡ περιοχή τοῦ Πιρίν, ἐπίσης δὲ καὶ αἱ δυτικαὶ παραμεθόριοι περιοχαὶ θὰ μένουν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν ἀντιστοίχων κρατῶν, ἐνῶ εἰς τὸν πληθυσμὸν θὰ δοθῇ μορφωτικὴ αὐτονομία. Ὅτι ἡ συμφωνία αὕτη συστηματικῶς παρεβιάσθη ἀπὸ τοὺς Γιουγκοσλάβους ἡγέτας καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς ἡγέτας τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας. Ὅτι οἱ Γιουγκοσλάβοι ἰθύνοντες ἐξακολουθοῦντες τὴν στενὴν ἐθνικιστικὴν ἄποψιν των ἐν τῇ πραγματικότητι ἐνδιεφέροντο μόνον διὰ τὴν προσάρτησιν τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν, ἀναβάλλοντες ὑπὸ διαφόρους προφάσεις τὴν ἰδρυσιν τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀπέδειξαν τὴν ἀνειλικρινῆ συμπεριφορὰν των εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὁμοσπονδίας. Ὅτι λόγῳ τῆς πολιτικῆς ταύτης τῶν Γιουγκοσλάβων ἰθύνοντων καὶ τῶν ἡγετῶν τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν ἐδημιουργήθη πραγματικῶς ἀφόρητος κατάστασις κράτους ἐν κράτει, καθόσον διάφοροι ἀνεπίσημοι πράκτορες τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας ἐπέτρεπον εἰς ἑαυτοὺς νὰ περιφέρονται ἀνεξέλεγκτως εἰς τὴν χώραν τοῦ Πιρίν καὶ νὰ ἐμφυσοῦν μῖσος κατὰ τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως καὶ κατὰ τοῦ βουλγαρικοῦ ἐργατικοῦ κόμματος (κομμουνιστικοῦ), ἡ ἰδική μας δὲ ἀμεμπτος συμπεριφορὰ ἐναντι τῆς πολιτικῆς ταύτης

ἡμποδίζει νὰ διακοπῇ ἐγκαίρως ἡ ἐνέργεια αὕτη. "Ὅτι τὸ μῖσος τοῦτο καὶ ὁ μακεδονικὸς στενόκαρδος ἐθνικισμὸς εὔρε καθαράν ἔκφρασιν εἰς τὴν ἀδικαιολόγητον ἀπαγόρευσιν τῶν ἐφημερίδων μας καὶ τῆς φιλολογίας μας εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Μακεδονίας, παρὰ τὰς ἐπανελημμένας διαμαρτυρίας μας, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐχθρικὴν καὶ συκοφαντικὴν προπαγάνδαν κατὰ τοῦ κόμματός μας καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ἥτις διεξάγεται συστηματικῶς ἀπὸ τὸν Κουλίσσέφσκυ καὶ ἄλλους ἡγέτας τοῦ Μακεδονικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος μὲ τὴν φανεράν ἢ τὴν σιωπηράν ἔγκρισιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. "Ὅτι ἡ τηρουμένη ὑπὸ τοῦ Κουλίσσέφσκυ καὶ τῶν ἄλλων ἡγετῶν τῶν Σκοπίων πολιτικὴ τῆς καταδιώξεως οἰασδήποτε ἐκδηλώσεως τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐθνικῆς μειονότητος εἰς τὸ βουλγαρικὸν στοιχεῖον τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας εἶναι φανερὰ ἄρνησις τῆς λενινოსταλινικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ πληθυσμοῦ νὰ καθορίσῃ μόνος του ποῦ θέλει νὰ ἀνήκῃ ἐθνικῶς. "Ὅτι ἡ ἀδικος αὐτὴ ἐθνικὴ πολιτικὴ τῶν ἡγετῶν τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας χύνει νερὸ μόνον εἰς τὸν μύλον τῶν ἱμπεριαλιστῶν καὶ τῶν Ἰβανμικηλωφικῶν πρακτόρων των οἵτινες ἐπιθυμοῦν τὴν ἵδρυσιν αὐτονόμου Μακεδονίας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν Ἀμερικανῶν ἱμπεριαλιστῶν.

Ἡ Ὀλομέλεια ἀποφασίζει : 1) Ὁριστικῶς καταδικάζει τὴν ἀντιμαρξιστικὴν καὶ στενοεθνικιστικὴν πολιτικὴν τῶν Γιουγκοσλάβων κυβερνητῶν καὶ τῶν ἰθύνόντων τοῦ μακεδονικοῦ κράτους, οἵτινες ἐμπνέουν ἔχθρην εἰς τὸν βουλγαρικὸν λαὸν καὶ χύνουν νερὸ εἰς τὸν μύλον τῶν ἱμπεριαλιστῶν. 2) Ἐχρυσαι ὑπ' ὅπιν τὴν νεοδημιουργηθεῖσαν κατὰστασιν εἰς τὴν Ο.Α.Δ. τῆς Γιουγκοσλαβίας ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Νοτίων Σλάβων καὶ ἡ τυχὸν προσάρτησις τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν εἰς τὴν Μακεδονίαν εἶναι δυνατὰ μόνον διὰ μίαν Γιουγκοσλαβίαν ἥτις θὰ μείνῃ πιστὴ εἰς τὸ κοινὸν σοσιαλιστικὸν καὶ δημοκρατικὸν διεθνὲς μέτωπον. 3) Νὰ μὴ ἐπιτραποῦν εἰς τὸ ἔξῃς οὐδεμιᾶς φύσεως παραβιάσεις εἰς τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν, νὰ ἀπαγορευθῇ κάθε ἀνεξέλεγκτος διέλευσις τῶν συνόρων ἀπὸ τὴν Α.Δ. τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν καὶ ἀντιστρόφως. Νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἐχθρικὴν κίνησιν τῶν διαφόρων πρακτόρων (διδασκάλων, βιβλιοπωλῶν κ.λ.π.) καὶ νὰ καταργηθῇ ἡ συνήθεια τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκμαθήσεως τῆς ἐπισήμου μακεδονικῆς γλώσσας ὑπὸ τῶν ἐπαλλήλων καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ συνδρομὴ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς μακεδονικὰς ἐφημερίδας κ.λ.π. εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν. 4) Νὰ ἐξακολουθήσῃ μὲ ἀμειώτον ἐνέργειαν ἡ πολιτικὴ τῆς μορφωτικῆς αὐτονομίας διὰ τὸν μακεδονικὸν πληθυσμὸν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν, διδασκομένης εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἱστορίας τοῦ μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος καὶ

νά εκλαϊκευθοῦν αἱ πράξεις του. Νά ιδρυθοῦν αὐτόνομοι καλλιτεχνικοὶ σύλλογοι κλπ. Νά εἰσαχθῇ ἡ προαιρετικὴ ἐκμάθησις τῆς μακεδονικῆς φιλολογικῆς γλώσσης εἰς τὰ σχολεῖα, ἥτις θὰ γίνεται ἀπὸ ἐντοπίους Μακεδόνες διδασκάλους. Νά ὀνομάζωνται σχολεῖα καὶ ἄλλα κοινωφελῇ καὶ μορφωτικὰ ἱδρύματα, ὀργανώσεις καὶ σύλλογοι μὲ τὰ ὀνόματα διασήμεων προοδευτικῶν Μακεδόνων ἐπαναστατῶν. 5) Νά ἐξακολουθήσῃ συστηματικῶς ἡ φροντισὶς διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ὕλικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πιρίν. 6) Νά ἐπιτραπῇ εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς περιοχῆς τοῦ Πιρίν μόνος τοῦ ἐλευθέρως νά καθορίσῃ τὸν ἐθνισμὸν του. 7) Νά ἐνταθῇ ὁ ἀγὼν κατὰ τῶν Μιχαηλωφιστῶν καὶ τῶν Μεγαλοβουλγάρων σωβινιστῶν πρακτόρων τοῦ ἀμερικανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, οἱ ὅποιοι προσεπάθουν νά ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν σημερινὴν κατάστασιν διὰ τὴν ἀναβίωσιν τῶν ἀρχιαντιδραστικῶν καὶ ἐξυπηρετικῶν πρὸς τὸν ἱμπεριαλισμὸν σχεδίων των ἐπὶ τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος».

Τὴν βιαίαν ταύτην ἐπίθεσιν τῆς κομμουνιστικῆς Βουλγαρίας κατὰ τοῦ Κ.Κ.Γ. ἐπηκολούθησεν ἀποκήρυξις τοῦ Τίτο, τοῦ ἐνὸς μετὰ τὸ ἄλλο, παρ' ὅλων τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων μελῶν τῆς Κομινφόρμ ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὑφίστατο τὸ πλέον βαρὺ πλῆγμα ἐκ τῆς ἀποστασίας τοῦ Τίτο, ἐφ' ὅσον κορμὸς καὶ βάσις ἐξορμήσεως τῆς ὅλης ἀνταρσίας του ἦτο ἀναμφισβητήτως ἡ Γιουγκοσλαβία. Ἀπογοήτευσις καὶ σύγχυσις ἐπεκράτει μετὰ τῶν Κ.Σ. ἡ δὲ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. κατόπιν συνεδριάσεως ἐξέδιδεν ἀποφασιν, κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου 1948, διὰ τῆς ὁποίας ἐβεβαίωσεν ὅτι δὲν θὰ σταματήσῃ ἡ βοήθεια τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀλλὰ τοῦναντίον θὰ αὐξηθῇ. Ὑπερέβαλε προφανῶς τὰς δυνάμεις του τὸ Κ.Κ.Ε. ὅταν ἐπίστευεν ὅτι ἠδύνατο νά ὑπάρξῃ ὡς συνδετικὸς κρίκος μετὰ τῶν δύο κομμουνιστικῶν παρατάξεων συνεχίζον οὕτω τὴν ἐπιδιώξιν τῶν ἰδικῶν του σκοπῶν διὰ τῆς βοηθείας τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀφ' ἐνός, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀλβανίας ἀφ' ἑτέρου, αἱ ὁποῖαι ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸ Κρεμλίνον. Ἡ Ρωσία ἐβιάζετο νά ἐκκαθαρίσῃ τὸ ἔδαφος, καὶ ἐκ τῶν μετέπειτα ἐνεργειῶν της κατεφάνη ὅτι ἐθεώρει πολὺ εὐκόλον ὑπόθεσιν τὴν συντριβὴν τοῦ ἀποστάτου Τίτο. Οὕτω τὸ Κ.Κ.Ε. πρὶν προφθάσῃ νά καθησυχάσῃ τοὺς Κ.Σ. ἀναγκάζεται, προφανῶς κατόπιν διαταγῆς τῆς Κομινφόρμ, νά ἀκολουθήσῃ τὰ λοιπὰ Κ.Κ. τὰ ὁποῖα καὶ ἐξέδωσαν καταδικαστικὰς ἀποφάσεις κατὰ τοῦ Τίτο. Τὴν 20ην Ἰουλίου 1948 ἐξέδιδε νέαν ἀπόφασιν τῆς Κ.Ε. διὰ τῆς ὁποίας ὁ Τίτο ἐξαρχακηρίζετο ὀππορουνιστής. Τὸ Ν.Ο.Φ. ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐκλήθη νά λάβῃ καὶ τοῦτο ἀπόφασιν, διεσπάρθη ἀρνηθέντος τοῦ Προέδρου τῆς Κ.Ε. του Κεραμιτζίεφ νά ὑπογράψῃ τὴν ἀπόφασιν ἀποκηρύξεως τοῦ Τίτο. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ παρακολουθήσωμεν δύο παραφυάδας τοῦ Ν.Ο.Φ. Ἡ μία συνεστήθη μετ' ὀλίγον ἀπὸ τοὺς Γκότσεφ καὶ Κεραμιτζίεφ (ὁ Γκότσεφ κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν ἐκρατεῖτο παρὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκτὸς ἐνεργοῦ ὕπης

ρεσίας, παρ' όλον ότι ἔφερε τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου) εἰς Σκόπια καὶ ἡ ἑτέρα ἠκολούθησε τὰς κατευθύνσεις τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς ὑπὸ τοὺς Σταῖρον Κωτσόπουλον ἢ Κωτσεφ καὶ Εὐάγγελον Κοΐτσην ἢ Κοΐτσεφ.

Ἡ πρώτη φάσις, μετὰ τὴν ἀποκρήρξιν τοῦ Τίτο παρ' τῆς Κομινφόρμ, ἔληξε μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Μόσχας νὰ συγκρατήσῃ τὰ λοιπὰ κομμουνιστικὰ κόμματα περὶ ἑαυτὴν ὥστε νὰ μὴ παρασυρθοῦν ἀπὸ τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα τῆς τιτοϊκῆς ἀνταρσίας. Τὴν δευτέραν φάσιν ἀποτελεῖ ἡ συγκέντρωσις τῶν δυνάμεων τῆς Κομινφόρμ καὶ ἡ προπαγανδιστικὴ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Τίτο πρὸς ἐπιβολὴν κυρώσεων ἀφ' ἐνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀνοιγμα πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν τοῦ διαδρόμου τοῦ ὁποίου ἐστερήθη ἤδη ἡ Ρωσία μὴ δυναμένη νὰ ἔχῃ ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν μικρότερον ἐκ τῶν δορυφόρων της, τὴν Ἀλβανίαν. Ἡ κύκλωσις τοῦ Τίτο καὶ ἡ πολιτικὴ πίεσις ὁμοῦ μὲ ἐπιδείξιν δυνάμεων παρὰ τῆς Οὐγγαρίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας καὶ Ἀλβανίας ἀκόμη, θὰ συνεπληροῦτο διὰ παρομοίας στάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ συμμοριτισμοῦ. Ἡ βουλγαρικὴ πολιτικὴ εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἰσηγηθῇ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς Μακεδονίας κατὰ τὰς ἰδικὰς της ἀντιλήψεις. Ἀπεφασίσθη οὕτω ἡ ἄμεσος ἐπιδιώξις ὁλοκληρώσεως τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας ὡς ἀνεξαρτήτου κράτους μὲ ἐπικεντρον ὅχι τὰ Σκόπια, ἀλλὰ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν. Εἰς τὴν βουλγαρικὴν πλὴν Μακεδονίαν θὰ ἐνεσωματωτοῦτο ἡ γιουγκοσλαβικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ, καὶ τὸ νέον κράτος θὰ ἀνεκηρύσσετο μέλος τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἰδέα καὶ αἱ συζητήσεις περὶ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων ἐτεροματίσθησαν τόσον ἀδόξως. Ἡ δημοκρατία αὕτη θὰ συνήγωνε ἐδαφικῶς τὴν Βουλγαρίαν μὲ τὴν Ἀλβανίαν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Τίτο θὰ ἐκυκλοῦτο πανταχόθεν καὶ ἡ Μόσχα θὰ ἀπέχτα διὰ νομίμου τρόπον διέξοδον πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν, ἀλλὰ ἐν ταυτῷ καὶ πρὸς τὴν Μεσόγειον. Ὑπὸ τὸ πρῶμα τῶν σχεδίων αὐτῶν ἡ Μόσχα ἐξαπέλυσε βιαιοτάτην ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ Τίτο διὰ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τοῦ τύπου, ἐνῷ συγχρόνως προσεπάθει νὰ συγκεντρώσῃ τὰ ἀντιτιτοϊκὰ στοιχεῖα ἐναντίον του.

Τὸ ἐνδιαφέρον ἡμᾶς σημεῖον εἶναι κυρίως ἡ ἀπὸ νότου κατὰστασις εἰς τὴν ὁποίαν πλὴν ἐμφανίζονται δύο διακεκριμέναι δυνάμεις. Μία δύναμις εἶναι οἱ Ἕλληνες κομμουνισταί, οἱ ὅποιοι καὶ μετὰ τὴν ἀποκρήρξιν ἐξηκολούθουν νὰ ἔχουν ἀρκετὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Τίτο, παρὰ τοῦ ὁποίου ἡ παρεχομένη εἰς αὐτοὺς βοήθεια ἐσυνεχίζετο, διακοπείσης μόνον τῆς ἐξ ἄλλων χωρῶν τῆς Κομινφόρμ ἀποστελλομένης μέσφ Γιουγκοσλαβίας παντοειδοῦς βοηθείας. Ἐτέρα δύναμις ἀπέμεινε τὸ Ν.Ο.Φ. τοῦ ὁποίου τὸ ἐναπομείναν τμήμα, μετὰ τὴν διαφυγὴν εἰς Γιουγκοσλαβίαν τῶν Γκότσεφ καὶ Κεραμιτζίεφ, περιελθὼν πλὴν εἰς χεῖρας φιλοβουλγαρικῶν στοιχείων ἐξωθεῖτο γοργῶς εἰς παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ κατηυθύνετο εἰς ἀνακήρυσιν τοῦ αὐτονόμου μακεδονικοῦ κράτους, τῆς νέας πλὴν ἐκδόσεως, καθὼς

θὰ ιστορηθῇ ἐν συνεχείᾳ. Πλέον συγκεκριμένως δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἐπάνοδον τῆς πολιτικῆς τοῦ Κ.Κ.Β., ἀλλὰ καὶ τῆς Ρωσίας, εἰς τὰ παλαιὰ συνθήματα τὰ ὁποῖα διεκήρυξαν οἱ Φεντε-ραλισταὶ καὶ τὸ ἐν Μόσχᾳ συνέδριον τῆς Β.Κ.Ο. τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1923. Διὰ τρίτην φορὰν ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας διαγράφεται ὑπὲρ τὸν μακεδονικὸν ὁρίζοντα ἡ ἀπειλὴ δημιουργίας χωριστοῦ μακεδονικοῦ κράτους ὑπὸ τὴν ἄμεσον σλαβικὴν ἐπιρροήν.

III. Ἀγὼν ἐπικρατήσεως ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. Σύγχυσις ἐντὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐλέχθη ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τῆς 20ῆς Ἰουλίου 1948, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέστη ἐκ μέρους τοῦ Ν.Ο.Φ. ὁ Κεραμιτζίης, κατεδικάσθη «ἡ ἀντιμαρξιστικὴ στενοεθνικιστικὴ» πολιτικὴ τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, ἀλλ' ὁ τελευταῖος οὗτος ἐπεφυλάχθη νὰ συνταχθῇ μετὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθ' ὅσον, ὡς ἐδήλωσεν, «οἱ πληροφορίες εἶναι συγκεκριμέναι καὶ πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ κατάστασις». Ὁ Κεραμιτζίης, ἀντὶ τῆς ἀπαιτουμένης ὑπὸ τῆς Κ.Ε. συμφωνίας του πρὸς τὴν ἀπόφασιν, παρεπονέθη διὰ τὴν ἄνισον μεταχείρισιν τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ ἀπήτησε : 1) νὰ μετέχῃ εἰς τουλάχιστον ὑπουργὸς Νοτίτης εἰς τὴν κυβέρνησιν, 2) νὰ ὑπάρχῃ τουλάχιστον εἰς Νοτίτης στρατηγὸς διοικητὴς μεγάλης μονάδος καὶ 3) νὰ δοθῇ μεγαλύτερα δυνατότης ἀναδείξεως Νοφίτων ὡς στελεχῶν εἰς τὸν Κ.Σ. στρατόν.

Ἡ ἄρνησις τοῦ Κεραμιτζίη ὑπῆρξε νέα ἀνταρσία καὶ ἔπρεπε ἀμέσως νὰ κτυπηθῇ, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ὅ,τι ἀκριβῶς ἔτρεμεν ἡ Μόσχᾳ, δηλαδὴ ἡ ἐπέκτασις τοῦ Τιτοϊσμοῦ. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐνήργησε δραστηρίως πρὸς ἄμεσον πολιτικὴν ἀπομόνωσιν τοῦ ἐκτραπέντος προεδρείου τοῦ Ν.Ο.Φ. διὰ τῆς δημιουργίας εὐκαιρίας εἰς τὰ φιλικὰ πρὸς τὸ Κ.Κ.Β. στοιχεῖα εἰς ἐκπόρθησιν τῶν θέσεων τοῦ Κ.Κ.Γ. ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. Οὕτω προεκάλεσε τὸν Αὐγούστον 1948 τὴν συγκρότησιν συσκέψεως τῆς 1ης Ὀλομελείας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ. εἰς Βατοχῶρι Φλωρίνης, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέστη καὶ ὁ Ἰωαννίδης, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὑπουργὸς τῆς προσωρινῆς ψευδοκυβερνήσεως τῶν κομμουνιστῶν.

Καθὼς παρατηρεῖται, ἡ Ὀλομέλεια αὕτη ὀνομάζεται πρώτη. Προφανῶς τὸ Ν.Ο.Φ., τὸ ὁποῖον τυπικῶς τουλάχιστον «ἐπερνε καθοδήγησιν» ἀπὸ τὴν Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ἤδη παίζει πλέον σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων καὶ εὐθὺς ἀμέσως διακηρύσσει ὅτι τὸ συνέδριον αὐτὸ ἔχει κύρος, ἐνῶ αἱ μέχρι τοῦδε διασκέψεις τοῦ Ν.Ο.Φ. δὲν ἀνεφέροντο οὐδὲ εἰς τὰ ἰδικὰ του ποικιλώνυμα ἔντυπα. Εἶχεν ἐπέλθει λοιπὸν πράγματι ἀλλαγὴ καὶ προώθησις τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀπὸ τοὺς παράγοντας Κ.Κ.Ε., ἐν συμμαχίᾳ μετὰ τῶν Βουλγάρων πρακτόρων οἱ ὁποῖοι εἶχον σπεύσει ἐγκαίρως νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τοῦ Ν.Ο.Φ.

Ἡ σοβαρότης τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐπρόκειτο νὰ συζητηθοῦν εἰς τὴν

Νομικήν σύσκεψιν τοῦ Αὐγούστου ἐπέβαλλε τὴν παρουσίαν ὑπουργοῦ τῆς ψευδοκυβερνήσεως τῶν Κ.Σ. ὅστις καὶ ἐπεφορτίσθη ἀσφαλῶς νὰ ἐπιτύχῃ τὴν λήψιν ἀποφάσεων συμφώνων πρὸς τὴν νέαν τάξιν τῶν πραγμάτων. Κατ' αὐτὴν ὁ Κεραμιτζιέφ κατηγορήθη ὅτι ἐπέδειξεν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ δὲν ἠκολούθει τὴν «γραμμὴν» τοῦ Κ.Κ.Ε. Τοῦτο ἀπέκρυπτε τὰ πραγματικὰ γεγονότα ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κ.Σ. καὶ ἀπέφευγε νὰ ἀνακοινώσῃ τοὺς πραγματικοὺς λόγους ἀρνήσεως τοῦ Κεραμιτζιῆ νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ. Ὡς ἀποτέλεσμα ἐπῆλθον ραγδαῖαι μεταβολαὶ εἰς τὴν ὁργάνωσιν καὶ διάρθρωσιν τοῦ Ν.Ο.Φ., καθωρίσθη δὲ ὅτι «καθοδηγητικὸν ὄργανον τοῦ Ν.Ο.Φ. εἶναι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐκλέγει τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν Γραμματείαν». Τὴν νέαν Γραμματείαν ἀπετέλεσαν οἱ Εὐάγγελος Κοίτσης ἢ Κοίτσεφ ἐκ Βεύης Φλωρίνης, ὅστις ἦτο καὶ διοικητὴς τῆς Λαϊκῆς Πολιτοφυλακῆς Φλωρίνης, Σταῦρος Κωτσόπουλος ἢ Κώτσεφ, ἀντισυνταγματάρχης πολιτικὸς ἐπίτροπος, ἐκ Βεύης Φλωρίνης καὶ Εὐδοκία Μπελόφσκα ἢ Βέρα ἐκ Λενδροχωρίου Καστορίας, γραμματεὺς τῆς Α.Φ.Ζ. Τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀπέτελεσαν οἱ Μάριος Μιχαῆλης, Βελάκης Δημήτριος, Μάκης, πολιτικὸς ἐπίτροπος τῆς 18ης Ταξιαρχίας, Βαϊνῆς Παντελής, διοικητὴς Κ.Σ. Ταξιαρχίας, καὶ Ρακόφοσκυ ἢ Ρακοβαλῆς Παῦλος.

Μετὰ τὴν ἐπικράτησιν ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. τῶν βουλγαριζόντων στοιχείων ἐπακολούθει περίοδος διώξεων. Ὁ Κεραμιτζιέφ ἐτέθη ἐκτὸς πάσης ἐνεργοῦ ὁπλησίας καὶ μετ' ὀλίγον διέφυγε κρυφὰ εἰς Γιουγκοσλαβίαν, ὅπου ἠκολοῦθήθη παρὰ τοῦ Γκότσεφ. Πλείστα στελέχη τοῦ Ν.Ο.Φ. τὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν ὡς προσκείμενα πρὸς τὸν Κεραμιτζιῆν ἀντικατεστάθησαν καὶ ἐνετάχθησαν ὡς ἀπλοὶ μαχηταὶ εἰς τὰς Κ.Σ.

Ἐπικολούθησαν ἀεπάλληλα συνέδρια τοῦ Ν.Ο.Φ. Οὕτω τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1948 συνήλθε Συνέδριον Στελεχῶν Δράσεως τοῦ Ν.Ο.Φ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ νέα καθοδήγησις διεβίβασε τὴν νέαν γραμμὴν δράσεως. Τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1948 συνήλθον εἰς τὴν περιοχὴν Πρεσπῶν εἰς σύσκεψιν τὰ μέλη τοῦ Ν.Ο.Φ. στελέχη τοῦ Κ.Σ. στρατοῦ, παρισταμένοι καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ Ζαχαριάδη. Κατ' αὐτὴν ἐξηγήθη ἡ ἀντιμαρξιστικὴ πολιτικὴ τοῦ Τίτο καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ προδοτικὴ ἐγκατάλειψις τοῦ ἀγῶνος τῶν συμμοριτῶν, ἐξητήθη δὲ αὐστηρὰ προσήλωσις εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ κόμματος. Αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐταὶ συσκέψεις καὶ συνέδρια τῶν μελῶν τοῦ Ν.Ο.Φ., παρισταμένων καὶ ἀνωτάτων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀποδεικνύουν τὴν προσπάθειαν ἡ ὁποία κατεβλήθη νὰ συγκρατηθῇ ἡ ὁργάνωσις ἀπὸ τὴν προσχώρησιν εἰς τὸν Τίτο, ἀπὸ τὸν ὁποῖον προήρχετο μέχρι τοῦδε ἡ πραγματικὴ καθοδήγησις. Δὲν ἀρκοῦν ὅμως φαίνεται τρία συνέδρια τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐντὸς ἐνὸς μηνός, καὶ τὴν 29ην Σεπτεμβρίου συνήλθεν ἡ ἐτησίαν συνέλευσις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ν.Ο.Φ., τῆς ὁποίας συμμετέσχον καὶ ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα μέλη τοῦ Ν.Ο.Φ.,

στελέχη τοῦ Κ.Σ. στρατοῦ. Τὰ ἀνωτέρω καθιστοῦν φανερόν πλεόν ὅτι σοβαραὶ διαμορφώσεις ἐπραγματοποιοῦντο εἰς τὸ Ν.Ο.Φ.

Τὸ Κ.Κ.Ε., παρ' ὅλας τὰς κατ' ἐπιταγὴν τῆς Κομμουνιστικῆς ἐνεργείας τοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὸν Τίτο καὶ τὸ Ν.Ο.Φ., εὐρίσκειτο εἰς κρίσιμον πράγματι κατὰστασιν. Εἶχε περιορισθῇ ἐν τῇ δράσει του διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀντεπιθέσεως τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ εἰς Βίτσι καὶ Γράμμον, ὥς μόνη δὲ πηγὴ ἀνθρωπίνου ὕλικου δι' αὐτὸ εἶχεν ἀπομένει ἡ Δυτικὴ Μακεδονία, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸ ἴδιον τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς χεῖρας τοῦ Ν.Ο.Φ. Ἡ Γιουγκοσλαβία πρὸ τῆς προκλητικῆς στάσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅχι μόνον διέκοψεν ἡ ἰδία πᾶσαν βοήθειαν παντὸς εἴδους πρὸς τοὺς Κ.Σ., ὅχι μόνον ἐξεδίωξεν ἐκ τῆς χώρας της τὸν Κ.Σ. Ραδιοφωνικὸν Σταθμόν, μεταφερόντα εἰς Τσεχοσλοβακίαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεπετέθη κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς καταβολῆς σοβαρωτάτης προσπάθειας νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐπηρεάζῃ τὸ Ν.Ο.Φ. καὶ ἔθεσεν εἰς δράσιν τὸ Κ.Κ. Μακεδονίας, τοῦ ὁποίου προεκήρυξε Συνέδριον διὰ τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1948. Ἐπίσης πρὸ ὀλίγου εἶχε πραγματοποιηθῇ ἐσωτερικὴ ἐκκαθάρισις τῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς ἀποπομπῆς τοῦ μέχρι τότε ἀρχηγοῦ τῆς ψευδοκυβερνήσεως, τοῦ αὐτοαποκαλουμένου «στρατηγοῦ» Μάρκου, κατηγορηθέντος ὡς «ὀππορουνιστοῦ», πράγματι ὅμως διότι οὗτος ἐξεδήλωσε συμπάθειαν πρὸς τὴν ἰδεολογικὴν κατεύθυνσιν τοῦ τιτοϊκοῦ κομμουνισμοῦ ἐμφανιζομένην ὡς ἐθνικιστικὴν. Τέλος τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπιέζετο διαρκῶς παρὰ τῆς Ρωσίας νὰ ἐνισχύσῃ τὸν κατὰ τοῦ Τίτο πραγματοποιούμενον πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν κυκλωτικὸν ἐλιγμόν, καὶ ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν πίεσιν, διότι ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλίσῃ ὅπωςδήποτε τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Κομμουνιστικῆς.

Ὁ ἐλληνικὸς κομμουνισμὸς αἰσθάνεται ὅτι δι' ἄλλην μίαν φορὰν χάνει τὴν μάχην διὰ τὴν ἐξουσίαν. Μὲ ἀπελπισίαν ἄγεται κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ὑποδούλωσιν ὑπὸ τὸ Ν.Ο.Φ., τὸ ὁποῖον διατείνεται ὅτι ἐκπροσωπεῖ τοὺς Σλαβομακεδόνας τοῦ Αἰγαίου, καθοριζόμενος ἀπὸ τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τὸ ὁποῖον ὁμιλοῦν. Ἀλλὰ οἱ πληθυσμοὶ αὐτοί, καὶ ἂν δεχθῶμεν ὅτι πράγματι ἠκολούθουν ἐν τῷ συνόλῳ τοὺς τὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ν.Ο.Φ., δὲν ὑπερβαίνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν 80.000 κατὰ ἐπισήμους στατιστικὰς τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ ἀποτελοῦν σταγόνα ἐν τῷ ὠκεανῷ τοῦ ἐκ 2.000.000 ὑπολοίπου ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως ἐστηρίζετο σοβαρῶς πλεόν εἰς τὴν ἐξ ὀλοκλήρου ἀσήμαντον πληθυσμιακὴν αὐτὴν νησίδα, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐντελῶς βέβαιον καὶ γνωστὸν εἰς αὐτὸ ὅτι ὅχι ἅπαντες οἱ Σλαβόφωνοι ἀλλὰ μόνον ἐλάχιστοι ἐξ αὐτῶν, ἐγκληματίζονται, ἀρριβίσται, συνεργάται τῶν Γερμανῶν, τοῦ Κάλτσεφ καὶ παλαιοὶ κομιτατζήδες οἱ ὁποῖοι ἐνεθυμήθησαν τὸ «πλιάτσικο», ὀππορουνιστὰι καθὼς ἀποκαλεῖ τοὺς τύπους αὐτοὺς ὁ κομμουνισμὸς, ἀνθρωποὶ χωρὶς καμμίαν ἐθνικὴν συνείδησιν ἠκολούθησαν τὸ Ν.Ο.Φ.. Τὰ ἄτομα ταῦτα, καθὼς

180

φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰς ἐλαχίστας βιογραφίας αἱ ὁποῖαι ἀνεγράφησαν ἐν-
ταῦθα, κατέστησαν μέλη καὶ ὄργανα τοῦ Κ.Κ.Ε., τῶν ἐνόπλων δυνάμεων
τοῦ Κάλτσεφ, τῶν ἰταλικῶν ἐθελοντικῶν τμημάτων, τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. τὸ
ὅποιον ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὸν Κάλτσεφ καὶ κατέληξε νὰ φυλάττῃ τὰ σύ-
νορα τῆς Γιουγκοσλαβίας, τοῦ Ν.Ο.Φ. τὸ ὅποιον ἐδημιουργήθη ἀπὸ
τοὺς Βλάχωφ καὶ Κουλισέφσκυ, διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τὸ Ν.Ο.Φ. τὸ
ὅποιον ἠκολούθησε τὴν βουλγαρικὴν κομμουνιστικὴν πολιτικὴν. Διηλθὼν
δηλαδή ὅλα τὰ στάδια τοῦ βουλγαρικοῦ καιροσκοπισμοῦ καὶ ἐστράφησαν ὀ-
λίγον ἀριστερά, ἐνῷ κατέρρεεν ὁ Ἀξων, διὰ νὰ ἐμφανισθοῦν μετὰ τὴν κατάρ-
ρευσίν του ἀκραιφνεῖς λαοκράται καὶ ἐν καιρῷ Σέρβοι, Σλαβομακεδόνες ἢ
Βούλγαροι.

Αἱ μνημονευθεῖσαι ἀνωτέρω δυσχερεῖαι τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξαν σημαν-
τικοὶ παράγοντες διὰ τὴν πολιτικὴν ὑποδούλωσιν αὐτοῦ εἰς τὸ Ν.Ο.Φ., κυ-
ρίως ὅμως αἱ στρατιωτικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Κ.Σ. ἐπέβαλλον εἰς τοὺς Ἕλληνας
κομμουνιστὰς διαρκεῖς ἐξευτελισμοὺς πρὸ τοῦ ἐνισχυμένου ἐκ τῆς πολιτικῆς
τῆς Κομμουνιστῆς Ν.Ο.Φ., τὸ ὅποιον ἐβουλγάριζε πλέον εἰς πάσας αὐτοῦ
τὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ 1948 - 1949 τελευταῖον προμαχῶνα τοῦ Κ.Σ. ἀποτελοῦν αἱ βόρειοι
περιοχαὶ τῆς Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν
συγγρόνως καὶ στρατολογικὸν ἐνδιαφέρον διότι ἡ τακτικὴ τῆς βιαιᾶς στρα-
τολογίας δὲν ἀποδίδει οὔτε εἰς ποιότητα μαχητῶν οὔτε εἰς ἀριθμὸν, ἐνῷ
παριιλλήως καὶ τὰ ἀστικά κέντρα ἐστείρευσαν ὡς πηγὴ στρατολογίας. Ὁ
συμμοριτισμὸς ὑποφέρει ἀπὸ μεγάλῃν σπάνιν ἀνθρώπινου ἱλικοῦ. Ἐχασεν
ἄνω τῶν 20.000 μαχητῶν τῶν ὁποίων ἀνανέωσις δὲν γίνεται ἐφεξῆς. Ἀν-
τιθέτως μάλιστα πληθύνονται τὰ συμπτώματα κάμψεως τοῦ ἡθικοῦ στελεχῶν
καὶ ὁπαδῶν οἱ ὅποιοι ἔμειναν ἔξω τῆς ἐνόπλου ἀνταρσίας. Προέβη λοιπὸν τὸ
Κ.Κ.Ε. εἰς ἰδιαιτέραν περιποίησιν καὶ κολακείαν τῶν «Σλαβομακεδόνων»
καὶ ὠμίλησε κατὰ κόρον περὶ ἀναγνώρισεως εἰς αὐτοὺς «ἐθνικῆς ἰσοτιμίας»,
καθ' ὅσον ἤλπιζεν ὅτι οὕτω εἶναι δυνατόν νὰ παρασύρῃ καὶ νὰ κατα-
στήσῃ μαχητικὸν σημαντικὸν μέρος ἀπὸ τὰς 80.000 τοῦ δμιλοῦντος τὸ μα-
κεδονικὸν ἰδιώμα πληθυσμοῦ τῶν βορείων ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν. Δημιουργεῖ
δὲ καὶ τὴν δυνατότητα προσελύσεως ὡς ἐθελοντῶν ἐκ Γιουγκοσλαβίας, ἄλ-
λὰ ἰδίως ἐκ Βουλγαρίας, τῶν προσώπων ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἴτε λόγῳ τῆς
κατὰ τὴν κατοχὴν δράσεώς των εἰς βίαιον τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ διέφυ-
γον τὸ 1944 ἐξ Ἑλλάδος εἰς τὰς δύο βορείους χώρας, εἴτε εἶχον φύγει κατὰ
τὴν ἀνταλλαγὴν τοῦ 1923 - 1926 ὡς Βούλγαροι.

Εἰς τὸν διπλοὺν αὐτὸν σκοπὸν ἀποβλέπει τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ δὲν διστάζει
οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ συνθήματα τοῦ 1924. Πάντως ὅσον
μεγαλειτέραν ἀδυναμίαν παρουσιάζει τὸ Κ.Κ.Ε., τόσον περισσότερον γίνεται
ὄργανον τῶν βουλγαρικῶν σφωβινιστικῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐναγκα-

λίσθη τὸ μέχρι τοῦδε εἰς λανθάνουσιν κατάστασιν Ν.Ο.Φ.

Εἰς τὴν φάσιν αὐτὴν τοῦ ἀγῶνος τὸ πρῶτον στάδιον τῶν ρωσικῶν σχεδίων περὶ διαμελισμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ κυκλώσεως τοῦ Τίτο ἐφαίνετο νὰ πραγματοποιεῖται. Εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Ν.Ο.Φ., τῆς 29 Σεπτεμβρίου, ἐτέθη σαφῶς πλέον τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς ὁργανώσεως ἐντὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὅτι ἀπητήθη ἀπὸ τὸν Κεραμιτζίεφ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τῆς 20ης Ἰουλίου 1948 ἐτέθη ἤδη ὡς πρωταρχικὴ ἀξίωσις καὶ βάσις ἐξελίξεως τῶν σχέσεων Κ.Κ.Ε. καὶ Ν.Ο.Φ. Τώρα πλέον ἡ ἐπικλησις τῆς υπάρξεως ἑνὸς λαοῦ χωριστοῦ, τοῦ Μακεδονικοῦ, εἶναι ἀρθρον πίστεως καὶ ἐπαναλαμβάνεται διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῶν συμμαχοιτῶν καὶ διὰ τῶν ἐντύπων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ν.Ο.Φ.

Ἡ πίεσις ἐπὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. γίνεται ἀσφαλῶς βαρυτέρα διότι καταφανῶς πλέον τοῦτο παρασκευάζει τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἰδίως τὰ κομμουνιστικὰ στελέχη διὰ τὰς ἐπομένας ἐξελίξεις. Οὕτως ὁ Πορφυρογένης, ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., εἰς χαιρετιστήριον μῆνυμά του διὰ τὸ νέον ἔτος 1949 γράφει : «Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι στὸ κίνημα αὐτὸ πρῶτος ὀνάμεσα στοὺς πρώτους εἶναι ὁ μακεδονικὸς λαός. Οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Μακεδόνισσες στὴν πρωτοπορεία τοῦ ἀγῶνα μας κερδίζουν μὲ τὸ σπαθὶ τὰ δίκαιά τους. Στὴν Ἑλλάδα κανεὶς δὲ λησμονεῖ τὸ γεγονὸς αὐτὸ οὔτε σήμερα οὔτε αὔριο.» Ἀλλὰ καὶ τὰ στελέχη τῆς 16ης Κ. Σ. Ταξιαρχίας, ἡ ὁποία δὲν περιλαμβάνει «Νορίτας», εὔχονται εἰς τὴν Κ.Ε. τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ εἰς ὅλην τὴν «μακεδονικὴν μειονότητα» ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει 1949, «ἐνωμένοι Μακεδόνες καὶ Ἕλληνες νὰ γιορτάσουμε τὴ μεγάλη μέρα τῆς νίκης καὶ τῆς ἐλευθερίας».

IV. 1949. Ἐξελίξεις εἰς τὰς σχέσεις Κ.Κ.Ε. καὶ Ν.Ο.Φ. Μετάπτωσις ἀπὸ τὸ σύνθημα τῆς ἰσοτιμίας εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν. Ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς συνθήκας διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ Ν.Ο.Φ. συνήρχοντο καὶ πάλιν, ἀρχομένου τοῦ 1949, ἀλλεπάλληλα συνέδρια ἀμφοτέρων τῶν ὁργανώσεων. Τὸ πρῶτον πενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου ἐγένετο σύσκεψις μελῶν τοῦ Ν.Ο.Φ., στελεχῶν τοῦ συμμαχοῦ στρατοῦ περιοχῆς Καϊμακτσαλὰν—Βερμίου, εἰς τὴν ὁποίαν παρίστατο ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Βλαντάς, ὑπουργὸς τῆς ψευδοκυβερνήσεως τῶν Κ.Σ. Τὴν 13ην Ἰανουαρίου συνήλθεν εἰς τὴν περιοχὴν Πρεσπῶν Φλωρίνης τὸ πρῶτον Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ., παρισταμένων ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τῶν Κ.Σ. τῶν Ἰωαννίδη καὶ Στριγκου.

Τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συνεδρίου τούτου δημοσιεύομεν ὁλόκληρον καθ' ὅσον εἶναι ἐξαιρετικῶς διδακτικὴ. Ἄξιον προσοχῆς εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὸ σύνθημα τῆς «ἐθνικῆς ἰσοτιμίας τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ στὰ πλαίσια τῆς δημοκρατικῆς καὶ ἀνεξάρτητης Ἑλλάδας» :

«Ὁ σλαβομακεδονικὸς λαὸς θὰ διαθέσει ὅλες του τὰς δυνάμεις στὸν

182

ἀγώνα για τὴν ἀνεξαρτησία, δημοκρατία καὶ ἰσοτιμία».

Ἐνότητα -- ἀδερότητα

Ἀπόφαση τοῦ πρώτου Συνεδρίου τοῦ Ν.Ο.Φ.

Τὸ πρῶτο λεύτερο συνέδριο τοῦ Λαϊκοαπελευθερωτικοῦ Μετώπου τῶν Σλαβομακεδόνων (Ν.Ο.Φ.) ποὺ συνήλθε στὶς 13 τοῦ Γενάρη 1949 ἀφοῦ ἐξέτασε τὴ κατάσταση καὶ τὰ προβλήματα τοῦ Σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ καὶ γενικώτερα τὴ κατάσταση στὴ χώρα μας, διαπίστωσε ὅτι: Οἱ Ἀγγλοαμερικάνοι ἱμπεριαλιστὲς καὶ ἡ ντόπια μοναρχοφασιστικὴ ἀντίδραση, ἀπὸ τὸ Λαϊκὸ Κόμμα τοῦ Τσαλδάρη ὡς τὸ ψευτοδημοκρατικὸ Κέντρο τοῦ Σοφοῦλη, ἔχουν ὁλοκληρωτικὰ ὑποδουλώσει τὴ χώρα μας καὶ μὲ τὴ φωτιά καὶ τὸ σίδερο καταλύσανε κάθε ἔχνος λευτεριάς καὶ ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ τρομοκρατία καὶ οἱ διωγμοὶ ἔχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Ἡ πείνα καὶ ἡ ἐξαθλίωση τοῦ λαοῦ μεγαλώνουν. Ὁ ἀποκλεισμὸς καὶ τὸ ξεσπίτωμα συνεχίζεται μὲ καταστρεπτικὰς διαστάσεις γιὰ τὸ λαό. Χιλιάδες σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα εἶναι οἱ φυλακισμένοι. Ἐκατοντάδες οἱ δολοφονημένοι καὶ σκοτωμένοι ἀπὸ τὶς μοναρχοφασιστικὰς συμμορίες καὶ τὰ ἐχτελεστικὰ ἀποσπάσματα. Ἐκατοντάδες χιλιάδες οἱ ξεσπιτωμένοι μὲ τὴ βία ἀγρότες. Ὅλη αὐτὴ ἡ τρομοκρατικὴ ἐπίθεση τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἐνάντια στὶς δημοκρατικὰς δυνάμεις τῆς χώρας μας μὲ ἰδιαίτερη μανία ξεσπάει ἐνάντια στὸ σλαβομακεδονικὸ λαὸ καὶ φτάνει τὰ ὅρια τῆς φυσικῆς ἐξόντωσης.

Μπροστὰ στὴν κατάσταση αὐτὴ ὁ ἑλληνικὸς καὶ ὁ σλαβομακεδονικὸς λαὸς σὲ ἀδιάσπαστο μέτωπο πάλης καὶ ἐνότητας ξεσηκώνονται καὶ σταθερὰ ἀποφασισμένοι παλεύουν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας ἀπὸ τοὺς ξένους ἱμπεριαλιστὲς καὶ τοὺς ντόπιους μοναρχοφασίστες ὑπηρέτες τους. Μέσα ἀπ' τὴν αἱματηρὴ αὐτὴ πάλη τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ γεννήθηκε, ἀνδρώθηκε καὶ γιγάντωσε ὁ Δ.Σ.Ε. Τὰ αποφασιστικὰ χτυπήματα ποὺ δίνει ὁ Δ.Σ.Ε. στὸν ἐχθρό, ἐπικεφαλῆς τῆς ὑπέροχης κοινῆς ἀντίστασης τοῦ λαοῦ, δημιούργησαν τὶς λεύτερες περιοχὰς μὲ τὴ λαϊκὴ ἐξουσία καὶ τὴν Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση. Τὸ Α' συνέδριο τοῦ Λαϊκοαπελευθερωτικοῦ μετώπου τῶν Σλαβομακεδόνων (Ν.Ο.Φ.) ἀφοῦ ἄκουσε τὶς εἰσηγήσεις.

Ἀποφασίζει

1) Ὁ σλαβομακεδόνικος λαὸς ἔχει καθήκον νὰ διαθέσει ὅλες του τὶς δυνάμεις στὸν κοινὸ ἀγώνα μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς ξένους Ἀγγλοαμερικανοὺς κατακτητὲς καὶ τὰ ντόπια ὄργανά τους. Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὴ δημοκρατία στὴν Ἑλλάδα εἶναι καὶ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἰσοτιμία τοῦ λαοῦ μας στὰ πλαίσια τῆς δημοκρατικῆς καὶ ἀνεξάρτητης Ἑλλάδας, εἶναι ἀγώνας γιὰ τὴ ζωή του, τὴ λευτεριά του, τὰ δημοκρατικὰ καὶ ἐθνικὰ του δίκαια. Εἶναι ἀγώνας γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ χώρα μας βάση στὰ ἱμπεριαλιστικὰ σχέδια τῶν

Ἀμερικανοάγγλων ἰμπεριαλιστῶν ἐνάντια στίς γειτονικές Λαϊκές Δημοκρατίες καί τή Σοβιετική Ἑνωση.

2) Ἡ συσπείρωση τῶν δυνάμεων τοῦ σλαβομακεδόνικου λαοῦ καί ἡ μαχητική συμμαχία καί ἐνότητα μέ τόν ἑλληνικό λαό εἶναι ἡ κύρια δύναμη γιά τήν ἀποτελεσματική διεξαγωγή τοῦ κοινοῦ ἀγώνα ὡς τήν τελική νίκη, πού εἶναι ἡ ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας ἀπό τοὺς ξένους κατακτητὲς καί τήν ντόπια πωλημένη ἀντίδραση. Τὸ μέτωπο τῆς ἐνότητας καί ἀδερόφτητας τοῦ λαοῦ μας μέ τόν ἑλληνικό λαό καί τίς ἄλλες μειονότητες πού κατοικοῦν στή χώρα μας νά γίνει τὸ γρανιτένιο μέτωπο μάχης πού πάνω του νά σπᾶσουν ὅλες οἱ προσπάθειες καί οἱ μηχανορραφίες τοῦ ἐχθροῦ πού ἔχουν τὸ σκοπὸ νά διαιρέσουν τοὺς λαοὺς μας. Νά γίνει ἡ τεράστια ὕλική καί πολιτική δύναμη στὸν κοινὸ ἀγώνα γιά τὴν ἀνεξαρτησία, δημοκρατία καί ἰσοτιμία. Οἱ χιλιάδες Σλαβομακεδόνες ἀντάρτες τοῦ Α.Σ., πού στὸ ἴδιο χαράκωμα μέ τοὺς Ἑλληνας συναγωνιστὲς τους παλεύουν ἀντάξια καί ἡρωϊκὰ γιά τὴ λευτεριά καί τὴ δημοκρατία, εἶναι ἡ τρανότερη ἀπόδειξη γιά τὸ τί μπορεῖ νά κάνει ἡ ἐνότητα. Γιά τὴ στερέωση καί τὸ παραπέρα δυνάμωμα τῆς ἐνότητας ἀπαραίτητη εἶναι ἡ πάλι ἐνάντια σὲ κάθε ἐκδήλωση σωβινισμοῦ, ἰδιαίτερα τοῦ Μακεδονικοῦ καί Μεγαλοβουλγάρικου σωβινισμοῦ, πού τὸν καλλιεργεῖ ἡ τρομοκρατική συμμοριακὴ ὀργάνωση τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. τοῦ Βάντισιο Μιχαήλωφ, ὄργανο τοῦ ἀγγλοαμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ καί τῆς παγκόσμιας ἀντίδρασης. Καί ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ἡ πάλι μαζί μέ τόν ἑλληνικό λαό ἐνάντια σὲ κάθε μεγαλοϊδεατικὴ ὀλιγαρχία τῆς χώρας μας.

3) Τὸ ἔνοπλο τμήμα τοῦ ἀγωνιζόμενου λαοῦ τῆς χώρας μας εἶναι ὁ Α.Σ.Ε. Εἶναι ἡ δύναμη πού ἐκφράζει τὴ σταθερὴ θέληση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων πού κατοικοῦν στή χώρα μας νά μὴν ὑποταχτοῦν στοὺς ξένους ἰμπεριαλιστὲς καί στή βία τῆς ντόπιας μοναρχοφασιστικῆς ἀντίδρασης. Ὁ ἀγώνας τοῦ Α.Σ. εἶναι ἀγώνας γιά τὴ ζωή, τὴ τιμὴ καί τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας. Εἶναι ἀγώνας γιά τὴ δημοκρατία, ἀνεξαρτησία καί ἰσοτιμία. Στίς γραμμές του παλεύουν τὰ καλύτερα παιδιά τοῦ ἑλληνικοῦ καί τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ. Χάρη στὸν ἀγώνα τοῦ Α.Σ., χάρις στ' ἀποφασιστικὰ χτυπήματα πού δίνει στὸν ἐχθρό, ἔχουμε σήμερα λεύτερες περιοχὲς ὅπου πραγματοποιοῦμε τὸ 1ο λεύτερο Συνέδριο τοῦ Λαϊκοαπελευθερωτικοῦ Μετώπου τῶν Σλαβομακεδόνων (Ν.Ο.Φ.), ἔχουμε λαϊκὴ ἐξουσία, ἔχουμε δική μας δημοκρατικὴ κυβέρνηση. Ὁ Α.Σ. ἀναγνώρισε τὰ ἐθνικὰ δίκαια τοῦ λαοῦ μας καί μέ τίς καταστατικὲς πράξεις διακήρυξε καί πραγματοποιεῖ κι' ὅλες στίς λεύτερες περιοχὲς τὴν ἐθνικὴ ἰσοτιμία, πράγμα πού ἀποτελεῖ καί ἔμπραχτη ἀναγνώριση τῶν θυσιῶν τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ στὸν κοινὸ ἀγώνα γιά λευτεριά καί ἀνεξαρτησία. Ὁ σλαβομακεδόνικος λαὸς ἔχει καθήκον νά βοηθήσει μέ ὅλες τίς ἔμπυχες ἡθικὲς καί ὕλικές του δυνάμεις τὸ Α.Σ., γιατί ὅσο πιὸ μεγάλη καί σταθερὴ εἶναι ἡ δύναμη καί

τὰ χιυπήματα ποὺ δίνει ἐνάντια στὸν ἐχθρό, τόσο πιὸ γρήγορη θὰ εἶναι ἡ νίκη. Ὁλόκληρος ὁ σλαβομακεδόνικος λαός, ἄντρες καὶ γυναῖκες, νὰ ἐνταχθοῦν στὶς γραμμὲς τοῦ Δ.Σ. Ὅλοι καὶ μὲ ὅλα τὰ μέσα νὰ βοηθήσουμε τὶς ἀνάγκες καὶ τὸ ἔργο του (ἐπιμελητεία, μεταφορές, τρόφιμα κλπ.). Ἡ Σλαβομακεδόνισσα, ποὺ ὡς τὰ τώρα στάθηκε ἀντάξια μὲ τὸν ἄντρα στὸν ἀγῶνα τῆς λευτεριάς, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ διαθέσει μεγαλύτερες ἀκόμα δυνάμεις γιὰ τὸ δυνάμωμά του. Νὰ ἐνταχθεῖ μαζικὰ στὶς τάξεις τοῦ Δ.Σ. ὥστε ὅλες οἱ βοηθητικὲς ὑπηρεσίες νὰ γίνονται ἀπὸ τὶς γυναῖκες. Καλοῦμε τοὺς Μακεδόνες νὰ πετάξουν τὰ ὅπλα ποὺ τοὺς ἔδωσαν οἱ μοναρχοφασίστες καὶ νὰ βοηθήσουν τὸν ἀγῶνα τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Τὸ σύνθημά μας πρέπει νὰ εἶναι : Ὅλοι στὸ Δ.Σ.! Ὅλα γιὰ τὴ νίκη!

4) Ἡ λαϊκὴ ἐξουσία, ποὺ ὀργανώνεται στὶς λεύτερες περιοχὲς πάνω σὲ λαϊκοδημοκρατικὲς βάσεις κατοχυρωμένες μὲ τὶς καταστατικὲς διατάξεις τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Δ.Σ., εἶναι μιὰ μεγάλη κατάκτηση τοῦ λαοῦ. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του, ὁ λαός μας συμμετέχει ἐνεργὰ καὶ ἰσότιμα στὴ λαϊκὴ ἐξουσία καὶ σ' ὅλους τοὺς τομείς τῆς δουλειᾶς της. Ἀνοίγει σχολεῖα στὴ μητρικὴ του γλῶσσα. Δημιουργεῖ λεύτερα τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ δικοῦ του πολιτισμοῦ. Ἡ λαϊκὴ ἐξουσία εἶναι καρπὸς σκληρῶν ἀγώνων τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ σλαβομακεδόνικου λαοῦ καὶ ἀποτελεῖ θετικὸ παράγοντα γιὰ τὴν πραγματικὴ λύση ὅλων τῶν προβλημάτων ποὺ ἀπὸ χρόνια ἀπασχολοῦν τοὺς λαοὺς μας. Ἡ λαϊκὴ ἐξουσία μ' ἐπικεφαλῆς τὴν Π.Δ.Κ. ἀποτελεῖ ἓνα αποφασιστικὸ βῆμα στὴν πάλη γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας, εἶναι ἓνας ἀποτελεσματικὸς παράγοντας στὴν προώθηση τῶν ἀγώνων μας γιὰ λευτεριά, ἀνεξαρτησία, δημοκρατία. Στὸν ἀγῶνα ὁ σλαβομακεδόνικος λαός θὰ πρέπει μὲ ἀποφασιστικότητα νὰ διαθέσει ὅλες του τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ δυνάμωσει, νὰ πλατύνει καὶ ν' ἀναπτύξει τὴ δράση τῶν Λαϊκῶν Συμβουλίων (διανομή γῆς, ἐκπαίδευση, λαϊκὴ δικαιοσύνη, ὑγεία κλπ.) καὶ γενικὰ νὰ προωθήσει τὸ ἔργο τῆς λαϊκῆς ἐξουσίας καὶ τῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης. Γιατὶ ἐπιστέγασμα ὅλων τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων θὰ εἶναι ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία στὴν Ἑλλάδα, ὅπου κι' ὁ δικός μας λαός θὰ ζήσει λεύτερα καὶ εἰθνικὰ ἰσότιμος.

Τὸ Συνέδριο ἔχει μεγάλῃ καὶ ἱστορικὴ σημασία γιατί συνήλθε νὰ συνοψίσει τριῶν χρόνων σκληροὺς ἀγῶνες ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν πιὸ ἡρωϊκὴ περίοδο τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὀργάνωσης Ν.Ο.Φ., σὰν ἀποτελέσματα τῶν κοινῶν ἀγώνων μὲ τὸν ἑλληνικὸ ἐνάντια στοὺς Ἀγγλοαμερικάνους κατακτητὲς καὶ στοὺς ντόπιους μοναρχοφασίστες ὑποταχτικούς τους. Στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς τὸ Ν.Ο.Φ. ἐπαιξε ἀποφασιστικὸ ρόλο στὴν ὀργάνωση καὶ καθοδήγηση τῆς πάλης τοῦ λαοῦ μας καὶ ἀνυψώθηκε σὲ βασικὴ πολιτικὴ δύναμη. Ἡ συσπείρωση στὶς γραμμὲς τοῦ Ν.Ο.Φ. ὅλων τῶν ζωντανῶν ἀντιφασιστικῶν δυνάμεων τοῦ λαοῦ μας, ἡ δραστηριοποίηση καὶ αἰξιοποίησή τους ἀποτελεῖ ἓνα καθήκον

πὸν ἢ πραγματοποίησίν του θὰ συντελέσει ἀποφασιστικὰ στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν τελικὴ νίκη τῆς δημοκρατίας, ἀνεξαρτησίας καὶ ἰσοτιμίας. Μπαίνοντας ὁ σλαβομακεδόνικος λαὸς στὸ Ν.Ο.Φ. καὶ παλεύοντας γιὰ τὸ ἀγωνιστικὸ του πρόγραμμα, διαλέγει τὸν πιὸ σίγουρο δρόμο γιὰ τὴ κατάκτηση τῆς λευτεριάς καὶ τῶν δικαίων του».

Αἱ κατακτήσεις ὅμως τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐπὶ ἤρχοντο τόσοι ραγδαίως ὥστε πρὶν παρέλθῃ δεκαπενθήμερον ἐγκαταλείπει τὸ σύνθημα περὶ ἰσοτιμίας καὶ διακηρύσσει ὡς σκοπὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν, προτρέχοντας μάλιστα τοῦ Κ.Κ.Ε. Οὕτω τὴν 30ην καὶ 31ην Ἰανουαρίου 1949 συνήλθεν ἡ 5ῃ Ὀλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ συγχρόνως σχεδὸν συνέδριον τῶν «Κομμουνιστικῶν Στελεχῶν τοῦ Ν.Ο.Φ.». Τὸ ἐπόμενον πολυσέλιδον φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Νεποκόρεν», παρατιθέμενον εἰς ἀποσπάσματα ἐν μεταφράσει, εἶναι ἐνδεικτικὸν τῶν δυσχερειῶν, τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς προοδευτικῆς ὑποταγῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ Ν.Ο.Φ., τὸ ὁποῖον ἐξελίσσεται εἰς σημαντικὸν παράγοντα τῆς πολιτικῆς τῆς Κομινφόρμ εἰς τὸν κατὰ τοῦ Τίτο ἀγῶνά της, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως μέσον ἱκανοποιήσεως τῶν αἰώνιων πόθων τῶν Βουλγάρων καὶ ἐκπληρώσεως τῶν σκοπῶν τοῦ Σλαβισμού ἐν τῇ νέᾳ μορφῇ του, τοῦ κομμουνισμού.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ φύλλον τοῦτο τοῦ «Νεποκόρεν» ἐξεδόθη τὴν 15ην Φεβρουαρίου, δηλαδὴ μετὰ τὴν συνδιάσκεψιν τῆς Β' Ὀλομελείας τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη τὴν 3ην καὶ 4ην Φεβρουαρίου, διὰ νὰ περιλάβῃ ἀκριβῶς τοὺς λόγους καὶ τὰς ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Β' Ὀλομελείας. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν δημοσιότητα τὴν ὁποῖαν δίδει τὸ Ν.Ο.Φ. εἰς τὰς ἀποφάσεις του, τὸ Κ.Κ.Ε., παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὴν 5ην Ὀλομέλειαν τῆς Κ.Ε. ἐλήφθησαν ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὴν ἀντίδρασιν ἀκόμη ὀλοκλήρου τοῦ δυτικοῦ κόσμου, ἐδημοσίευσεν μόνον ἀποσπάσματα τῆς ὁμιλίας τοῦ Ζαχαριάδη καὶ ὡς σύνθημα τὴν φράσιν «ζήτω ἡ Β' Συνδιάσκεψις τοῦ Ν.Ο.Φ.» τὴν ὁποῖαν προανήγγειλεν οὕτω. Δι' ὅσους εἶναι γνωστὴ ἡ ἱστορία τοῦ κομμουνισμοῦ τοῦτο εἶναι λίαν σύνηθες. Αἱ λαμβανόμεναι ἀποφάσεις δημοσιεύονται ὅταν αἱ συνθῇ καὶ εἶναι εὐνοϊκαὶ καὶ κατὰ τὸν μέγεθος ὅσον αἱ περιστάσεις καθιστοῦν συμφέρον. Ἐπίσης ἀνακοινώσεις γίνονται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ στελέχη τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπεται νὰ γνωρίζουν αὐτάς :

«Ὅλοι σι' ἄρματα ! ὅλα γιὰ τὴ νίκη ! «Νεποκόρεν» (Ἀδούλωτος) Ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Ν.Ο.Φ. Ἔτος II ἀριθ. 18-Δευτέρα 15 Φεβρουαρίου 1949.

«Στὴ συνδιάσκεψιν πρέπει νὰ φανερωθῇ ὁ ἐθνικὸς προορισμὸς τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ πὸν μὲ τὴ συμμετοχὴ του στὸ σημερινὸ ἀγῶνα βαδίζει γιὰ τὴν ἰδρυση ἐνὸς ἀνεξάρτητου μακεδονικοῦ κράτους μέσα στὰ πλαίσια τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας». (Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ σ. Νίκου Ζαχαριάδη στὴ 2ῃ Ὀλομέλεια τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ.).

«Ἡ σημερινή στιγμή καὶ τὰ καθήκοντά μας.

Τῇ σημερινῇ κατάστασι στήν Ἑλλάδα τῇ χαρακτηρίζει μιὰ σημαντικὴ μεταβολὴ στὶς σχέσεις τῶν δυνάμεων πρὸς ὄφελος τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ Ἀ.Σ.Ε. . . . Στὴ Βόρεια Ἑλλάδα ὁ μακεδονικὸς λαὸς τὰ ἔδωκε ὅλα στὸν ἀγῶνα καὶ ἀγωνίζεται μὲ ἀφθαστο ἥρωϊσμό καὶ αὐτοθυσία ποὺ προκαλεῖ τὸ θαυμασμό. Ἀν πρέπει νὰ μείνει καμμιά ἀμφιβολία ὅτι σὺν ἀποτέλεσμα τῆς νίκης τοῦ Ἀ.Σ.Ε. καὶ τῆς λαϊκῆς ἐπανάστασης ὁ μακεδονικὸς λαὸς θὰ ἀποκτήσῃ τὴν πλεονεκτικὴ ἐθνικὴ του αὐτοδιάθεσι ὅπως αὐτὸς τὴν ἐπιθυμεῖ δίνοντας σήμερι τὸ αἷμα του γιὰ νὰ τὴν ἐπιτύχει. Οἱ Μακεδόνες κομμουνιστὲς πρέπει νὰ στέκονται πάντοτε ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα τοῦ λαοῦ τους. Ταυτόχρονα οἱ Μακεδόνες κομμουνιστὲς πρέπει νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴ τους στὶς διασπαστικὰ καὶ διαλυτικὰ ἐνέργειες ποὺ παρουσιάζουν σωβινιστικὰ καὶ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα τοῦ καθοδηγοῦνται ἀπ' ἔξω γιὰ νὰ καταστρέψουν τὴν ἐνότητα ἀνάμεσα στὸ μακεδονικὸ καὶ τὸν ἐλληνικὸ λαό, διάσπασι ποὺ εἶναι πρὸς ὄφελος μόνο τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ μας τοῦ μοναρχοφασισμού καὶ τοῦ ἀγγλοαμερικανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Παράλληλα τὸ Κ.Κ.Ε. πρέπει χωρὶς χρονοτριβὴ νὰ χτυπήσῃ τὰ ἐμπόδια ποὺ παρουσιάζονται, νὰ χτυπήσῃ τὶς μεγαλοελλαδικὲς καὶ σωβινιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ τὰ γεγονότα ποὺ προνοιοῦν τὴ δυσαρέσκεια καὶ τὴν ἀγανάκτησι ἀνάμεσα στὸ μακεδονικὸ λαὸ καὶ ἔτσι βοηθοῦν τοὺς διασπαστὲς στὴν προδοτικὴ ἐνέργειά τους καὶ στὴν ἐνίσχυσι τῶν ὑποθέσεων τῆς ἀντίδρασης. Ὁ μακεδονικὸς καὶ ὁ ἐλληνικὸς λαὸς μόνον ἀδελφωμένοι μποροῦν νὰ νικήσουν, ἐνωμένοι μόνον ἐπιτυχίαι θὰ ἔχουν. Γι' αὐτὸ ἡ ἐνωσι τῶν δύο λαῶν στὸν ἀγῶνα πρέπει νὰ διαφυλαχτεῖ σὰ κόρη ὀφθαλμοῦ καὶ νὰ ἐνισχύεται.

Ζήτω ἡ Β' Συνδιάσκεψι τοῦ Ν.Ο.Φ.!»

«Προκήρυξι τῆς ἀκλόνητης θέλησης τοῦ λαοῦ μας νὰ ζήσει ἐθνικὰ ἐνωμένος μέσα στὸ δικὸ του ἐλεύθερο μακεδονικὸ κράτος καὶ στὴν ἀδελφικὴ ἐνωσι τῶν βαλκανικῶν λαῶν, μέσα στὴ Βαλκανικὴ Λαϊκοδημοκρατικὴ Ὁμοσπονδία.

Στὶς 30.12.48 ἔγινε συγκέντρωσι τῶν κομμουνιστικῶν στελεχῶν τοῦ Ν.Ο.Φ. στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος γύρω στοὺς 60 Νοφίτες κομμουνιστὲς. Ἀπὸ μέρος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦταν παρὼν ὁ σ. Μπαρτζιώτας. Ἡ συγκέντρωσι ἀπασχολήθηκε μὲ τὴν ἀκρόασι τῶν ἐκθέσεων ποὺ σίνταξε τὸ κομματικὸ τμήμα τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ. Ὁ Γραμματεάς τοῦ κομματικοῦ τμήματος τοῦ Ν.Ο.Φ. σ. Μάλιωφ μὲ τὴν ἀναφορὰ του ἀνακοινώνει τὶς παρακάτω ἐνέργειες σὰν πιὸ ἐνδιαφέρουσες: Ἡ ὁργάνωσι τοῦ Ν.Ο.Φ. τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀνταποκρίθηκε στὶ προβλήματά του. Τὸ Ν.Ο.Φ. ὁργάνωσε καὶ καθοδήγησε τὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ τῶν Περιφερειακῶν Συμβουλίων ἔγινε στὸν ὀρι-

σιμένο χρόνο. Κατά τις εκλογές των Περιφερειακών Συμβουλίων παραβρέθηκαν τα μέλη του Κ.Σ. του Ν.Ο.Φ. και πάντοτε απ' αυτά δίνονταν η καθοδηγητική γραμμή. Έξετάζοντας καθένα από τους τομείς της δράσης της οργάνωσής μας, η συγκέντρωση διαπίστωσε και κάποιες αδυναμίες για τις οποίες και πήρε τα κατάλληλα μέτρα για το ξεπέρασμά τους. Να αυτές : Η οργάνωσή μας στα υπόλοιπα τμήματα δεν ανταποκρίθηκε στα καθήκοντά της. Αυτό χρωστίεται στο γεγονός ότι στους τομείς αυτούς δεν στάλθηκαν εμπειρα στελέχη για την επαγρύπνηση. Η ήθικοπολιτική εργασία στους Μακεδόνες παρτιζάνους δεν ήταν ικανοποιητική. Με υπόμνημα της συγκέντρωσης, το Γενικό Αρχηγείο πήρε μέτρα και τοποθέτησε σε κάθε Ταξιαρχία υπεύθυνο για την ειδική διαπαιδαγώγηση των Μακεδόνων αγωνιστών του Α.Σ.Ε. Η εκπαίδευση των παιδιών που βρίσκονται στις Λαϊκές Δημοκρατίες δεν ήταν καλά οργανωμένη. Το γεγονός αυτό εκτός από τα άλλα εμπόδια δεν έδωσε την δυνατότητα να ανοίξουν σχολεία για να μαθαίνουν τα παιδιά μας τη μακεδονική γλώσσα. Το Κ.Σ. του Ν.Ο.Φ. με υπόμνημα προς τη Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση έστειλε δικό του στέλεχος να οργανώσει καλύτερα την εκπαίδευση».

«Για την ειδική δουλειά ανάμεσα στους Μακεδόνες του Α.Σ.Ε.

Η συμμετοχή του μακεδονικού λαού στο σημερινό αγώνα για τη λαϊκή δημοκρατία είναι μεγάλη. Ο μακεδονικός λαός κερδίζει καθημερινά τα δικαιώματά του σαν έθνικότητα. Οι Μακεδόνες αγωνίζονται στις τάξεις του Α.Σ.Ε. με πλέρια ισοτιμία με Έλληνες και Βλάχους και παίρνουν ματωμένο μέρος στη ζωή του Α.Σ.Ε. Οι Μακεδόνες και Μακεδόνισσες, ξεχωριστός λαός σαν έθνικότητα, έχουν δικές τους ανάγκες. Έχοντας υπ' όψη του αυτό το Γενικό Αρχηγείο του Α.Σ.Ε., αποφάσισε να τοποθετήσει σε κάθε Ταξιαρχία έναν υπεύθυνο σύντροφο για την ήθικοπολιτική δράση στους Μακεδόνες αγωνιστές. Το έργο τους πρέπει να αφορά τα παρακάτω σημεία : 1) Κάθε δράση τους πρέπει να κινείται γύρω στην ήθικοπολιτική προετοιμασία των Μακεδόνων αγωνιστών. Δημοσιεύσεις των δημοκρατικών ιδανικών του αγώνα μας, επιτυχίες του Α.Σ.Ε., συμμετοχή του λαού μας στον αγώνα, συμπάθεια τόσο ανάμεσα στο λαό μας όσο και στον κόσμο του έξωτεριού για τους ήρωισμούς των αγωνιστών μας κ.τ.λ. 2) Να επιλυθούν έντελως και έγκαιρα όλα τα προβλήματα των αγωνιστών μας. Να πληροφορούμαστε τα αιτήματά τους. 3) Να παρθούν μέτρα εκμάθησης της μητρικής μας γλώσσας και της μακεδονικής γραφής. Έτσι θα εξυψωθούν οι αγωνιστές μας πολιτιστικά και σύγχρονα θα αναπτυχθεί μέσα τους το ήθικο αίτημα να οργανωθούν σχολεία για αναλφάβητους και διάλεξεις στις όμοδες και τους σχηματισμούς. 4) Να διαβάζεται ταχτικά και να σχολιάζεται ο «Αδούλωτος», το «Δελτίο», ή «Νέα Μακεδονία» και το φυλλάδιο με το άρθρο του σ. Βαϊνόφσκυ. Να αναλύονται άρθρα από τον ιδεο-

λογικό μας τύπο (τέτοιο υλικό θά δημοσιεύεται και στὸν ἑλληνικὸν τύπο). 5) Νὰ γνωρίσουν οἱ Μακεδόνες ἀγωνιστές μας τὴν ὀργάνωσή μας Ν.Ο.Φ., πότε και ποῦ ἐκδηλώθηκε, τὸ πρόγραμμά της, τοὺς σκοπούς της κ.τ.λ. 6) Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς μακεδονικῆς δράσης θά πρέπει νὰ φροντίσουν γιὰ τὴ δίκαια κατανομή και διάδοση τοῦ μακεδονικοῦ τύπου. 7) Νὰ τραγουδιοῦνται μακεδονικά τραγούδια. Νὰ γράφονται μακεδονικά συνθήματα, νὰ ὀργανωθοῦν μακεδονικὲς βραδυὲς (σκέτες, ρεσιτάλ, ἔθνικοι χοροὶ κ.τ.λ. 8) Νὰ εἴμαστε ἀκοίμητοι φρουροὶ τῆς ἀδελφωσύνης και ἐνότητος στὸ μακεδονικὸ και ἑλληνικὸ λαό. 9) Νὰ συγκαλοῦνται τὸ ἀργότερο κάθε μῆνα δημοκρατικὲς συγκεντρώσεις ἀπὸ Μακεδόνες και Μακεδόνισσες ἀγωνιστές. 10) Ὁ ὑπεύθυνος τῆς μακεδονικῆς δράσης στὴ Ταξιαρχία θά πρέπει νὰ βρεῖ στὰ Τάγματα και τοὺς Λόχους τοὺς συνεργάτες του. 11) Οἱ πολιτικοὶ ἐπίτροποι θά πρέπει νὰ ἐννοήσουν τὴ σοβαρότητα τῆς εἰδικῆς αὐτῆς δράσης ἀνάμεσα στοὺς Μακεδόνες τοῦ Δ.Σ.Ε. ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξαρτᾶται πολὺ ἡ ἠθικοπολιτικὴ ἀνάπτυξη σ' ὅλες τὶς ομάδες. Γι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται στενὴ συνεργασία ἀνάμεσα στοὺς πολιτικούς κομισσάριους και τοὺς ὑπευθύνους τῆς εἰδικῆς μακεδονικῆς δράσης. Ἔτσι θά μπορέσουμε νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὰ προβλήματα ποὺ ἔχει μπροστά του σήμερα ὁ λαός μας και θά κάνουμε τὸ χρόνο 1949, χρόνο τῆς νίκης. Γιάννε Πυρόφσκυ (ὑπεύθυνος τῆς μακεδονικῆς δράσης στὴν 107 Ταξιαρχία)».

«Λόγση Μακεδόνων στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ Δ.Σ.Ε. στὸ Καϊμακτσαλάν, Πάικο, Βέρμιο.

Στις 5/1 ἐγινε συγκέντρωση τῶν Μακεδόνων στρατιωτικῶν στελεχῶν ποὺ ὑπηρετοῦν στὸν Δ.Σ.Ε. στὶς περιφέρειες Καϊμακτσαλάν, Πάικο και Βέρμιου. Πῆραν μέρος 45 στελέχη και ἦταν παρὼν ὁ ὑπουργὸς τῆς Π.Δ.Κ. σ. Δ. Βλαντᾶς, ὁ σ. πολιτικὸς ἐπίτροπος τοῦ Ἀρχηγείου Καϊμακτσαλάν τοῦ Δ.Σ.Ε., ὁ σ. Κόϊτσεφ γραμματέας τοῦ Ν.Ο.Φ. και ἀπὸ μέρος τοῦ «Α.Φ.Ζ.» ἡ σ. Μαρίκα Ἑλκοβα. Ἡ συγκέντρωση ὀργανώθηκε ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. Ὁ σ. Κόϊτσεφ στὴν ἀναφορὰ του ἀνάμεσα σ' ἄλλα εἶπε : Τὸ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. ἔπειτα ἀπὸ τὴν 1η Ὀλομέλεια ἔκαμε τὶς ἑξῆς δουλιές : . . . Γιὰ τὸν λαὸ 1) Ὑποδείξαμε Μακεδόνα στὴν ἀποστολὴ τῆς Π.Δ.Κ. στὴ Δυτικὴ Μακεδονία και οἱ βοηθοὶ του εἶναι Μακεδόνες. 2) Στείλαμε δικό μας ἄνθρωπο στὸ ἑξωτερικὸ νὰ ἐπισκεφεῖ τοὺς δασκάλους, τὶς δασκάλισσες και τὰ παιδιά μας στὶς Λαϊκὲς Δημοκρατίες. Ὁ σ. Κόϊτσεφ ἐξιστόρησε και τὶς ἀδυναμίες τῆς ὀργάνωσής μας. Τὸ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. στὴν αὐτοκριτικὴ του παραδέχτηκε ὅτι ἔδειξε ἀδυναμία και δὲν ἀσχολήθηκε ἐγκαιρα μὲ τὴ κατάσταση στὴν περιφέρεια Ἑδεσσας. Τὰ νέα ὑπεύθυνα στελέχη τοῦ Ν.Ο.Φ. στὴν περιφέρεια Ἑδεσσας πρέπει ἀμέσως ἀπ' ἐδῶ, εἶπε, νὰ τραβήξουν στὰ χωριά και στὶς μονάδες τοῦ Δ.Σ.Ε. γιὰ νὰ ξαναζωντανέψουν και ἐκεῖ ἡ ὀργάνωσή μας. Χτύπησε μερικὲς σωβινιστικὲς ἐκδηλώσεις κι' ἀπὸ τὰ δύο μέρη

καὶ ἔκανε ἔκκληση γιὰ τὴ συσπείρωση μὲ τοὺς ἀδερφούς μας Ἕλληνες στὸν κοινὸ ἀγῶνα.

Ἔπειτα πῆρε τὸ λόγο ὁ σ. ὑπουργὸς Βλαντάς ποὺ ἀνέλυσε τὸ μεγάλο κατόρθωμα τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ στὸν ἀγῶνα ποὺ καρπὸς του εἶναι οἱ ἐπιτυχίες του, δηλαδὴ ἡ ἀναγνώριση τῶν προαιωνίων ἰδανικῶν του: «ἐλευθερία καὶ ἀνεξάρτητη Μακεδονία». Οἱ Μακεδόνες πρέπει νὰ γνωρίζουν, εἶπε, ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἔχει πιά φανερὴ στάση στὸ ζήτημα τῶν ἐθνοτήτων. Ὁ λόγος τοῦ σ. ὑπουργοῦ Βλαντά τέλειωσε μέσα σὲ χειροκροτήματα καὶ ἐκδηλώσεις: Ζήτω τὸ ἔνδοξο Κ.Κ.Ε.! Ζήτω ἡ πολεμικὴ συναδέλφωση Μακεδονικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ λαοῦ!»

Τὸ ὄργανον τοῦ βουλγαρικοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος «Τρούντ», εἰς τὸ φύλλον του τῆς 14ης Φεβρουαρίου, ἐπεξηγήσεν εἰς κύριον ἄρθρον τὴν ἀπόφασιν τῆς Ὀλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς ταυτόσημον πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διακηρύξεις τοῦ Κ.Κ.Β., ἐπανελάβε δὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι «τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα θὰ ἀποκτήσῃ τὴν ὀριστικὴν λύσιν του ὡς Βαλκανικὸν ζήτημα διὰ τῆς ὁμοσπονδίας τῶν λαϊκοδημοκρατικῶν κυβερνήσεων εἰς ὅλας τὰς Βαλκανικὰς χώρας».

Ἡ Διακήρυξις ὅτι ἡ Μακεδονία θ' ἀποτελέσῃ ἀνεξάρτητον κράτος, μέλος τῆς Β.Κ.Ο. Διεθνεῖς ἀνησυχία. Τὸ πλῆρες κείμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς Β' Ὀλομελείας τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐκυκλοφόρησεν ἀμέσως μετὰ ξὺ τῶν στελεχῶν, ἐδημοσιεύθη ὁμως ἀργότερον. Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἀπόφασις τῆς Β' Ὀλομελείας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ., Βίτσι 3—4/2/1949. Ἡ Β' Ὀλομέλεια τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. συνέρχεται σὲ μέρες ποὺ ὁ μοναρχοφασισμὸς περὶ βαθεῖα, ἀγιάτρευτη κρίσις ποὺ τὸν κάνει ἀδύνατον νὰ σταθεῖ στὰ πόδια του. Ἀντίθετα στὴν περίοδον αὕτῃ τὸ δημοκρατικὸν κίνημα τῆς χώρας μας βρίσκεται στὴν ἄνοδόν του καὶ ὁ Δημοκρατικὸς Στρατὸς ποὺ ἀποφασιστικὰ ἀντιμετώπισε τὸ 1948 τὸ μοναρχοφασιστικὸν μισθοφορικὸν στρατὸ τοῦ Τρούμαν, σήμερον δίνει τὰ πιδ γερὰ χτυπήματα ἐνάντια σ' αὐτὸν καὶ μὲ τὴν εἴσοδόν του στὶς μεγάλας πόλεις Καρδίτσα, Ἐδεσσα, Νάουσα, μὲ τὴν αἰμορραγίαν ποὺ προξενεῖ στὸ μοναρχοφασισμὸ τῆς Πελοποννήσου, μὲ τὴν κατάληψιν καὶ τὸ κράτημα τῆς πόλεως τοῦ Καρπενησιοῦ, ἀνοίγει ἐλπιδοφόρον τὸ δρόμον γιὰ τὸ 1949. Μὰ ἡ Β' Ὀλομέλεια τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ. συνέρχεται ἀκόμα σὲ στιγμὲς ποὺ ἡ διεθνὴς κατάσταση εἶναι περισσότερον εὐνοϊκὴ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Οἱ νίκες τοῦ λαϊκοῦ στρατοῦ στὴ Κίνα, ἡ ἀπάντησις τοῦ σ. Στάλιν προκαλοῦν μιὰ σύγχυσιν στὸ διεθνὲς ἱμπεριαλιστικὸν στρατόπεδον καὶ ἐνισχύουν τὸ στρατόπεδον τῆς παγκόσμιαις δημοκρατίας καὶ τῆς εἰρήνης. Ὡς αὕτῃ ἡ κατάσταση βάζει βαρεῖα καὶ σοβαρὰ καθήκοντα μπροστὰ στὸ Ν.Ο.Φ. καὶ ὁλόκληρον τὸ μακεδονικὸν λαόν.

Τὸ Ν.Ο.Φ. πρέπει νὰ ξεσηκώσῃ ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸ μακεδονικὸν λαόν.

Νά συγκεντρώσει καὶ νά κινητοποιήσει ὅλες τὶς δυνάμεις ἐνάντια στὸ μοναρχοφασισμό, νά γίνει ἄξιός του καθοδηγητής, νά συμβάλει ἀποφασιστικά γιὰ νά γίνη τὸ 1949 ὁ χρόνος εὐρήνης καὶ νίκης ποὺ εἶναι παλλαϊκὸς πόθος τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Γι' αὐτὸ ἀποφασίζει ὁμόφωνα: 1) Γιὰ νά δυναμώσει τὴ καθοδήγηση καὶ ν' ἀνταποκριθεῖ στὰ δύσκολα καθήκοντά της συμπληρώνει τὴν τριμελῆ του Γραμματεία μὲ τὸ σ. Πάβλε Ρακόφσκυ καὶ Πασχάλη Μητρόφσκυ. 2) Κάνει τελευταία ἔκκληση στὰ στελέχη ἐκεῖνα ποὺ τοῦβηξαν τὸν εἴκολο δρόμο καὶ τὶ καλεῖ νά γυρίσουν κοντά του καὶ κοντά στὸν ἀγῶνα, γιατί ἄλλιῶς δὲν μποροῦν νά φέρουν τὸ τίμιο ὄνομα τοῦ στελέχους καὶ τοῦ μέλους τοῦ Ν.Ο.Φ. Σὲ περίπτωση ποὺ ἀδιαφοροῦσουν ἢ σιωπήσουν στὴν ἔκκλησή μας, θὰ διαγραφοῦν ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. καὶ θὰ ἀφειδοῦν στὴν περιφρόνηση τοῦ λαοῦ. 3) Ἀποφασίζει νά συγκαλέσει τὸ Β' Συνέδριο τοῦ Ν.Ο.Φ. στὰ μέσα τοῦ Μάρτη 1949. Θὰ εἶναι συνέδριο ποὺ θὰ διαδηλώσει τὴν παλλαϊκὴ συμβολὴ τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ στὸν κοινὸ μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ δημοκρατικὸ ἀγῶνα, ἐπιστρατεύοντας ὅλες τὶς δυνάμεις, ἀνθρώπινες, οἰκονομικὲς καὶ πνευματικὲς τοῦ μακεδόνικου λαοῦ γιὰ τὴ συμβολὴ του στὸν ἀγῶνα τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Θὰ διαδηλώσει τὶς τεράστιες κατακτήσεις τοῦ μακεδόνικου λαοῦ στὸν ἐθνικὸ, πολιτικὸ, κοινωνικὸ, ἐκπολιτιστικὸ καὶ οἰκονομικὸ τομεᾶ. Θὰ διακηρύξει τὶς νέες προγραμματικὲς ἀρχὲς ποὺ εἶναι ὁ προαιώνιος πόθος τοῦ λαοῦ μας. Θὰ διακηρύξει τὴν ἔνωση τῆς Μακεδονίας σ' ἓνα ἐνιαῖο, ἀνεξάρτητο, ἰσότιμο μακεδονικὸ κράτος μέσα στὴ Λαϊκοδημοκρατικὴ Ὁμοσπονδία τῶν βαλκανικῶν λαῶν ποὺ εἶναι ἡ δικαίωση τῶν πολύχρονων αἱματηρῶν ἀγῶνων του.

Τὸ Β' συνέδριο τοῦ Ν.Ο.Φ. θὰ διακηρύξει τὸν παλλαϊκὸ συναγερομὸ τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ, θὰ κάμει προσκλητήριο ὅλων τῶν δυνάμεων, θὰ τὶς ἐνώσει, θὰ τὶς συσπειρώσει γύρω ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. καὶ θὰ τὶς ὀδηγήσει νικηφόρα στὸν ἀγῶνα, ἐνωμένες στὴν πάλη μὲ τὸν ἡρωϊκὸ ἑλληνικὸ λαὸ ἐνάντια στὸ μοναρχοφασισμό καὶ τοὺς Ἀμερικίνους ἱμπεριαλιστές. Τὸ Β' συνέδριο θ' ἀπευθυνθεῖ ἰδιαίτερα στὸ σκλαβωμένο μακεδονικὸ πληθυσμὸ τῶν πόλεων σὰν τὴ Φλώρινα, Καστοριά, Ἐδεσσα, Γιαννιτσά, Γουμένισσα καὶ ἄλλες καὶ θὰ τὸν καλέσει καὶ θὰ τὸν ξεσηκώσει σὲ ἀνειρογένετο ἀγῶνα ἐνάντια στὸ μοναρχοφασισμό καὶ τοὺς Ἀμερικανοαγγλικοὺς κατακτητὲς γιὰ γλίτση ἀπελευθέρωση καὶ πραγματοποίηση τῶν πόθων τοῦ ἀδούλωτου μακεδόνικου λαοῦ σὲ ἀγῶνα γιὰ τὴ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας.

Ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Κ.Σ. καλεῖ τὰ μέλη καὶ στελέχη τοῦ Ν.Ο.Φ. - Α.Φ.Ζ. νά κινηθοῦν δραστήρια γιὰ τὴν ὁργάνωση τοῦ Συνεδρίου, ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ τὸ ξεσηκωμὰ ὅλων τῶν μακεδόνικων μαζῶν, τῶν ἐλεύθερων καὶ κατεχομένων περιοχῶν καὶ τὴ συμμετοχὴ τους στὸν ἀγῶνα τῆς λευτεριᾶς, γιὰ νά παλαίψουν ὁλόψυχα ἐνάντια σὲ κάθε παρῆκκληση, σὲ κάθε ἐχθρὸ τοῦ μακεδόνικου λαοῦ μέχρι τὴν τελικὴ νίκη. Τὸ σύνθημά μας μένει «Ὅλοι στ' ἄρματα! Ὅλα γιὰ τὴ νίκη!»

Τὰ γεγονότα ἐξελίσσονται ταχέως, ἀλλὰ καὶ σταθερῶς, κατηυθυνόμενα ἀπὸ τὴν Κομινφόρμ πρὸς τοὺς συγκεκριμένους σκοπούς. Ὁ Ἑλληνισμὸς δι' ἄλλην μίαν φορὰν εὐρέθη εἰς ἄμεσον κίνδυνον ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ ὁποία ἐπροδίδετο χωρὶς καμμιὰ τύψιν καὶ ἐντροπὴν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν κομμουνισμὸν ὁ ὁποῖος μόνος ἐξ ὅλου τοῦ παγκοσμίου κομμουνισμοῦ ἐφαρμόζει τὰς διεθνιστικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διακηρύξεις τοῦ Μάρξ. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τοῦ 1935 μέχρι τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1949 παρεδέχετο ὅτι ἐν τμήμα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, οἱ Σλαβόφωνοι, τοὺς ὁποίους ἀνεβίβαζε μεταπολεμικῶς εἰς 250.000, διὰ νὰ μὴ διαφωνήσῃ προφανῶς μετὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας, ἀποτελοῦν ἐθνικὴν μειονότητα διὰ τὴν ὁποίαν διεξεδίκει «πλέρια ἰσοτιμία μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους». Ἡ Ἑ' Ὁλομέλειά του εὐρεθεῖσα πρὸ τῆς ὁλονὲν αὐξανομένης ἐξαρτήσεως τοῦ συμμοριακοῦ κινήματος ἀπὸ τὰ κράτη τῆς Κομινφόρμ καὶ τὰς περιοχὰς ὅπου ὁμιλεῖται τὸ μακεδονικὸν ἰδίωμα δὲν ἐδίστασε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σύνθημα τοῦ 1924. «Οἱ Σλαβομακεδόνες, εἶπε, μετέχουν στὴ λαϊκὴ ἐπανάσταση». Ἐν τέλει, ἀφοῦ δικαιολογεῖ ἐν ἐκτάσει τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῆς ἡγεσίας γραμμῆν, καταλήγει εἰς ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῶν παρόντων μελῶν: «Νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ ἀνταρτικὸν κίνημα ἀπὸ κάθε ὁππορτουниστικὴ παρέκκλιση καὶ νὰ διακηρύξῃ θαυραλέα πὺς οἱ σκοποὶ τοῦ ἀγῶνα εἶναι ἡ δυναμικὴ ἐπικράτησις τοῦ Κ.Κ. καὶ ἡ δημιουργία ἐνιαίας καὶ ἀνεξάρτητης Μακεδονίας». Ἡ ἀπόφασις ἐκοινοποιήθη «στενὰ κομματικᾶ». Διότι δὲν ἐτόλμησε τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' οὔτε ἀκόμη καὶ ἐνώπιον τῶν μαχομένων Κ.Σ. μετὰ τὸ σύνθημα τῆς ἀναγνώσεως τῆς Μακεδονίας ὡς ἀνεξαρτήτου κράτους;

Τρεῖς μόλις ἡμέρας μετὰ τὴν Ε' Ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1949, συνήλθεν ἡ Β' Ὁλομέλεια τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ. (οἱ Νοφίται τὴν ὀνομάζουν καὶ δευτέραν προσυνδιάσκεψιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ν.Ο.Φ.) εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχε καὶ ὁ Ζαχαριάδης. Αὕτη ἀπεφάσισε «1) νὰ καλέσῃ τὸ Β' συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. στὰ μέσα τοῦ Μάρτη 1949. 2) Τὸ συνέδριον θὰ εἶναι συνέδριον διακήρυξης τῶν νέων προγραμματικῶν ἀρχῶν ποὺ εἶναι ὁ προαιώνιος πόθος τοῦ λαοῦ μας, θὰ διακηρύξῃ τὴν ἑνωσὴν τῆς Μακεδονίας σ' ἓνα ἐνιαῖο, ἀνεξάρτητο ἰσότιμο Μακεδονικὸν κράτος μέσα στὴ Λαϊκοδημοκρατικὴ Ὁμοσπονδία τῶν Βαλκανικῶν λαῶν». Ποῖος ἀπετέλει πλέον τὴν Βαλκανικὴν Ὁμοσπονδίαν ἀφοῦ ὁ Τίτο μόλις εἶχεν ἀποκηρυχθῇ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν εἶχε γίνῃ κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος; Προφανῶς μόνον οἱ Βούλγαροι.

Τὸ Κ.Κ.Ε. φοβούμενον τὰς συνεπεῖας τῶν ἀποφάσεων ἀποφεύγει τὴν δημοσιότητα, τὸ Ν.Ο.Φ. ὅμως κοινοποιεῖ εὐρῶς καὶ πανηγυρικῶς τὰς ληφθεῖσας ἀποφάσεις χωρὶς νὰ σεβασθῇ τὴν ἐχεμύθειαν τὴν ὁποίαν ἐπεδίωξεν ὁ Ζαχαριάδης περὶ τὸ ζήτημα. Οὕτως ὅσονδήποτε «στενὰ κομματικᾶ» καὶ ἂν

έκοινοποιήθη ή απόφαισις τής 5ης 'Ολομελείας του Κ.Κ.Ε., αυτή κατέστη γνωστή μεταξύ των στελεχών του Κ.Σ. και δι' αυτών μεταξύ των συμμοριτών, αλλά και εις τας ελληνικάς κρατικάς υπηρεσίας δια του Δελτίου Ειδήσεων του Ν.Ο.Φ., τής 5.2.49, του οποίου δημοσιεύομεν κατωτέρω αποσπάσματα. Τὴν ἀπίστευτον ἀρχικῶς πληροφορίαν περὶ τής τοιαύτης θέσεως του Κ.Κ.Ε. ἔναντι του Μακεδονικοῦ ζητήματος ἐπεβεβαίωσεν ή ἐπακολοθηήσασα ἀπόφαισις περὶ των σκοπῶν του μέλλοντος νά συνέλθῃ Β' συνεδρίου του Ν.Ο.Φ.

«(Ο)λοι στ' ἄρματα! Ὁλα γιὰ τὴ νίκη!

Λελτίο Εἰδήσεων

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Συμβούλιο του Ν.Ο.Φ.

5 Φεβρουαρίου 1949. Ἀριθ. Φύλ. 8.

«Στὴ συνδιάσκεψη πρέπει νά ξεκαθαριστῇ ή ἐθνική ἀποστολή του Μακεδονικοῦ λαοῦ, ποῦ με τὴ συμμετοχή του στὸν σημερινὸ ἀγῶνα ραδίζει γιὰ τὴν ἱδρυση τής ανεξάρτητης Μακεδονίας στὰ ὅρια μιᾶς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας» (Ἀπὸ τὴν ὁμιλία του σ. Νίκου Ζαχαριάδη στὴ 2η Ὁλομέλεια του Κ.Σ. του Ν.Ο.Φ.).

Ἡ δεύτερη προσυνδιάσκεψη τής Ὁλομέλειας του Κ. Σ. του Ν.Ο.Φ.: Τὴν 8/2 κάπου στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα ἔγινε ή δεύτερη προσυνδιάσκεψη του Κεντρικοῦ Συμβουλίου του Ν.Ο.Φ. Σ' αὐτὴ πῆραν μέρος ὅλα τὰ τακτικά πληρεξούσια μέλη του Δ.Σ., ἐκτὸς ἀπὸ κείνους ποῦ βρίσκονταν σὲ ὑπηρεσία ή ἀπουσίαζαν δικαιολογημένα. Στὴν Ὁλομέλεια παραβρέθηκε ὁ Γενικὸς Γραμματέας του Κ.Κ.Ε. σ. Νίκος Ζαχαριάδης. Ἡ Ὁλομέλεια ἀσχολήθηκε με τὰ ἑξῆς θέματα : 1) Ἐκθεση πεπραγμένων ἀπὸ τὴν 1η μέχρι τὴ 2η Ὁλομέλεια καὶ 2) Σύγκληση τής 2ης συνδιάσκεψης του Ν.Ο.Φ.

Στὸ πρῶτο ζήτημα ἔδωκε ἀναφορὰ ὁ Γραμματέας του Ν.Ο.Φ., στὸ δεύτερο ὁ σ. Μάλιωφ. Ὁλα τὰ παρόντα μέλη του Συμβουλίου μίλησαν στὸ παραπάνω θέμα. Στὸ τέλος δόθηκε ὁ λόγος στὸ σ. Νίκο Ζαχαριάδη ποῦ ἀνέμισε σ' ἄλλα εἶπε : «Γιὰ νά μπορέσουμε στὴ 2η Συνδιάσκεψη του Ν.Ο.Φ. νά ἀγκαλιάσουμε τὴ μεγάλη συμμετοχή του Μακεδονικοῦ λαοῦ στὸν ἀγῶνα αὐτὸν καὶ γιὰ νά ἀγκαλιάσουμε τὴν πολιτικὴ δουλειὰ τής ἡγεσίας του μακεδονικοῦ λαοῦ πρέπει νά ἀναγνωρίσουμε πῶς ὁ Γραμματέας του Ν.Ο.Φ. δὲν ἀνταποκρίθηκε στὴν ἀποστολή του».

Παρακάτω, μιλώντας ὁ σ. Ζαχαριάδης γιὰ τὶς ἐνέργειες του Ν.Ο.Φ. σὺ πολιτικοῦ ὄργανου τής δημοκρατικῆς κυβέρνησης εἶπε : «Τὸ Ν.Ο.Φ. πρέπει νά γίνῃ ή ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς τής Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης. Τὸ Ν.Ο.Φ. σ' ὅλους τοὺς τομεῖς του ἀγῶνα του μακεδονικοῦ λαοῦ πρέπει νά ἐκδηλώσει τὴ ψυχὴ του, τὸ μυαλό του». Μιλώντας γιὰ τὴν 2η Συνδιάσκεψη εἶπε : «Ἡ Συνδιάσκεψη θὰ πρέπει νά διαπιστώσει τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὰ βασικά πλαίσια καὶ νά ξεπεράσει τὶς ἀδυναμίες. Οἱ σύντροφοι ποῦ ἀνέλαβαν τὴν ἡγεσία του Ν.Ο.Φ. μετὰ τὴν 1η Ὁλομέλεια ἔμειναν στὴν οὐρὰ των

γεγονότων. Τὸ ἴδιο ἐπίσης καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. δὲ βοήθησε ὅσο ἔπρεπε. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθεῖ ἡ ἡγεσία ἔτσι ὥστε νὰ ἐμψυχώσει ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἀγῶνα. Στὴ συνδιάσκεψη πρέπει νὰ ξεκαθαριστεῖ ἡ ἐθνικὴ ἀποστολὴ τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὴ συμμετοχὴ του στὸ σημερινὸ ἀγῶνα βαδίζει πρὸς τὴν ἐλοκλήρωση τοῦ ἀνεξάρτητου κράτους στὰ πλαίσια τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας».

Γιὰ νὰ μπορέσει ἡ ἡγεσία τοῦ Ν.Ο.Φ. νὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ μεγάλα του προβλήματα ὁ σ. Ζαχαριάδης πρότεινε νὰ τοποθετηθοῦν στὴν γραμματεία τοῦ Ν.Ο.Φ. οἱ σ. Πάβλε Ρακόφσκη καὶ Πασχάλ Μητρόφσκη. Ἡ Ὀλομέλεια ὁμόφωνα δέχτηκε τὴν πρόταση καὶ τὶς διαπιστώσεις του, κάτω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ὁποίων καὶ πάρθηκε ἀπόφαση ποὺ θὰ δημοσιευεῖ στὸ ἐπόμενο φύλλο τοῦ «Ἀδούλωτου» (Νεποκόρεν).

Τὸ πρῶτο μακεδονικὸ τυπογραφεῖο.

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸ ἓνα ἔπεται ἀπὸ τὸ ἄλλο πραγματοποιοῦνται ὅλα τὰ ἰδανικά τοῦ λαοῦ μας. Εἶδαμε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία δικό μας ἀλφάβητο, δικές μας ἐφημερίδες καὶ συγγράμματα. Καὶ τώρα ἔχουμε πιά καὶ ἰδιαίτερο τυπογραφεῖο. Συχνότερα τώρα θὰ τυπώνονται χιλιάδες ἔντυπα ποὺ θὰ θυμίζουν τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγῶνες τῶν ἐνδόξων ἀγωνιστῶν καὶ ἀγωνιστριῶν μας, θὰ περιγράφουν τὴν ἀπειρὴ πίστη καὶ ἀγάπη πρὸς τὴν Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴ δημοκρατία. Μ' αὐτὸ θὰ ἀναζωπυρωθεῖ ὁ ἐθνικὸς μας πολιτισμός, ποὺ εἶχε περιοριστεῖ μέχρι σήμερα ἀπὸ τὶς ἀντεθνικὲς κυβερνήσεις τῆς Ἀθήνας».

Οἱ ἔκδηλοι πλέον σκοποὶ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς δημιουργοῦντες ἄμεσον κίνδυνον διὰ τὴν ἐδαφικὴν ἀκεραιότητα τῆς Ἑλλάδος ἀφύπνησαν, διὰ τῆς διαγραφομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπειλῆς, ὅχι μόνον τὸν Ἑλληνισμόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλεύθερον Δυτικὸν κόσμον. Ἡ ἀντίδρασις ὑπῆρξεν ἄμεσος καὶ πρωτοφανὴς εἰς ἔκτασιν. Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀνέπτυξε δραστηριότητα νὰ διαφωτίσῃ τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην περὶ τῶν τεκταινομένων. Ὁ ἐσωτερικὸς τύπος ὁμοφώνως ἐπεσήμανε τὸν κίνδυνον τοῦ ἔθνους. Ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας, πολιτικοὶ ὁργανισμοὶ πάσης ἀποχρώσεως, ὁργανώσεις, σύλλογοι, σωματεῖα, ὅλη ἡ Ἑλλὰς ἠγέρθη ὡς εἰς ἄνθρωπος πρὸς τῆς ἀνηκούστου προδοσίας καὶ τοῦ ἀπειλουμένου κινδύνου. Τὸ Σοσιαλιστικὸν Κόμμα ἔσπευσεν εἰς ἔντονον ἀποκήρυξιν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔναντι τῶν σκοπῶν τοῦ ὁποίου δὲν εἶχεν ἀποσαφηνήσει τὴν θέσιν του μέχρι τινός. Οὕτω κατεφάνη ἡ πλήρης ἀπογύμνωσις ἀπὸ κάθε λαϊκὸν ἔρεισμα τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐξηπάτησε διὰ τῆς συγκαλύψεως τῶν συνθημάτων καὶ ἐπιδιώξεων. Ἐξ ἴσου σοβαρὰ ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἀντίδρασις εἰς τὰς Δυτικὰς Δυνάμεις αἱ ὁποῖαι διέβλεψαν ὡς πραγματικὴν πρόθεσιν τῆς Ρωσίας τὴν ἀνακήρυξιν νέου κράτους. Αὐστηραὶ προειδοποιήσεις ἐγένοντο ἀπὸ ἐπισήμους διπλωματικοὺς κύκλους, ἰδιαιτέρως ἐκ μέρους τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν καὶ

της Ἀγγλίας, ὁ τύπος δὲ τῶν Δυτικῶν χωρῶν ἐτάχθη ὁμοιήμως σχεδὸν σύμ-
μαχος τῶν ἑλληνικῶν ἀπόψεων, ἐπισημαίνων κίνδυνον ἐπεκτατικῆς διεισδύσε-
ως τῆς Ρωσίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν διὰ τῆς Βουλγαρίας.

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ Ν.Ο.Φ. ἐθορυβήθησαν ἀπὸ τὴν παγκόσμιον αὐτὴν
διαμαρτυρίαν καὶ ἀποδοκιμασίαν καὶ ἔσπευσαν νὰ διαψεύσουν ὡς κακόβου-
λον ἐχθρικήν προπαγάνδαν τὰς διακηρύξεις τῶν. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα ἦσαν
ἀδιάψευστα καὶ οἱ ἴδιοι περιέπεσαν ἐκ τῆς συγχύσεως εἰς ἐπιβεβαιώσεις.
Ἰδοὺ ἀποσπάσματα ἀνακοινώσεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβου-
λίου τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀπὸ τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῶν Κ.Σ. τῆς 10.3.47 : «Οἱ μοναρχο-
φασίστες τῆς Ἀθήνας διαδίδουν ὅτι δῆθεν τὸ Β' συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ.
πρόκειται νὰ κηρύξει τὴ δημιουργίαν τοῦ ἐνιαίου Μακεδονικοῦ κράτους καὶ
ὅτι τὸ κράτος τοῦτο πρόκειται νὰ προσχωρήσῃ στὴ Γιουγκοσλαβία ἢ στὴν
Ἑλλάδα ἢ στὴ Βουλγαρία ἢ στὴ Βαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ ἢ Δημοκρα-
τικὴ Ὁμοσπονδία. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ἄλλη... Τὸ Β' συνέδριον τοῦ
Ν.Ο.Φ. εἶναι πολεμικὸ συνέδριον... εἶναι συνέδριον τῆς παραπέρα μαχητικῆς
κινητοποίησης καὶ ἀδιάσπαστης ἐνότητος. Συνέδριον ὁργάνωσης τῆς νίκης.
Ἀγκάδες χιλιάδες ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ νέες τοῦ λαοῦ, παλεύουνε μὲ
τὸ ὅπλο στὸ χέρι καὶ στὰ μετόπισθεν γιὰ τὴν λευτερίαν, τὴ λαϊκὴ δημοκρα-
τίαν καὶ τὴ πλείονα ἐθνικὴ ἀποκατάστασιν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Γιὰ νὰ μπο-
ρέσῃ ὁ μακεδονοσλαβικὸς λαὸς νὰ καθορίσῃ κυριαρχικὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ
διακυβέρνησίν του μέσα σὲ μιὰ λεύτερη Βαλκανικὴ. Χέρι μὲ χέρι μὲ τὸν
ἑλληνικὸν λαὸν παλεύουμε γιὰ τὸν κοινὸ σκοπὸ νὰ διώξουμε τοὺς ξένους καὶ
νὰ καταστήσουμε τὴ λεύτερη καὶ ἀνεξάρτητη ζωὴν, τὴ λαϊκὴ δημοκρατίαν.
Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ συνεδρίου. Λεύτερον Βίτσι. 9 τοῦ Μάρτου 1949.
Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ.».

Ὁ Ραδιοσταθμὸς συνεχίζει : «Γόρω ἀπ' αὐτὴ τὴ διαίρεση τοῦ Ν.Ο.Φ.
καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. οἱ Ραδιοσταθμοὶ τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Λονδίνου κάνουνε
μεγάλον θόρυβον. Μὲ τὸ θόρυβον αὐτὸ οἱ μοναρχοφασίστες καὶ οἱ φαρισαῖοι
τοῦ Σίτυ προσπαθοῦν νὰ πετύχουν δυὸ πράγματα : 1) Νὰ διασπάσουν τὸ
ἐνιαῖον μέτωπον τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ μακεδονικοῦ λαοῦ ποὺ παλεύουν γιὰ τὴ
λευτερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδας καὶ 2) Νὰ ἀποσπάσουν τὴν προσο-
χὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κύπρου τὴν ὁποία χρόνια
τότε κρατοῦν οἱ Ἄγγλοι, ποὺ βιαιοκτενοῦν καὶ τρομοκρατοῦν τὸν κυπριακὸν
λαόν, ἀναπόσπαστο κομμάτι τοῦ ἑλληνικοῦ, καὶ τὸν ἐμποδίζουν νὰ ἐκπληρώσῃ
τὸν προαιώνιον πόθον του, νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ὅμως φωνάζουν καὶ
θορόνται γιὰ τοὺς δῆθεν κινδύνους ποὺ διατρέχει ἡ ὑπόθεσις τῆς ἀκεραιό-
τητος τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τοὺς Μακεδονοσλάβους».

Αἱ κοίσεις τοῦ ξένου τύπου ἐπὶ τῶν ἐξελισσομένων γεγονότων ἐπὶ ἡρ-
σαν λίαν διαφωτιστικαὶ διὰ τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην, ἡ ὁποία ἐτάσσετο
ἐννοικὴ ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν ἀπόψεων. Τὴν 11ην Μαρτίου ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν

τελευταίων πληροφοριών και εκθέσεων ἐπὶ τοῦ ἀναφυέντος ὀξυτάτου Μακεδονικοῦ ζητήματος, ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τοῦ Λονδίνου μετέδωσε τὸ κατωτέρω πληροφοριακὸν σχόλιον, μὲ παράλληλην ἀνάλυσιν τοῦ θέματος. Ὁ διπλωματικὸς συνεργάτης τοῦ Σταθμοῦ ἐτόνισεν ἐν ἀρχῇ τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ δημιουργηθέντος ζητήματος καὶ εἰδικώτερον τὴν σημασίαν του διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐσυνέχισεν ὡς ἑξῆς: «Αἱ ἐνδοκομματικαὶ ζυμώσεις συνεχίζονται μὲ τὴν ἰδίαν ἔντασιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀνταρσίας ἐξ αἰτίας τῆς γνωστῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Ν.Ο.Φ. περὶ ἐπιτευχθείσης συμφωνίας διὰ τὴν ἀνακήρυξιν ἀνεξαρτήτου διῆθεν μακεδονικοῦ κράτους διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν τριῶν Μακεδονιῶν. Καὶ δὲν μᾶς χωρίζουν παρὰ μόνον 4 ἡμέραι ἀπὸ τὸ συνέδριον ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου ἀποστολὴ θὰ ἦτο, κατὰ τὴν γνωστὴν ἀνακοίνωσιν τῆς 1ης Μαρτίου, ἡ ἐξαγγελία τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἀνεξαρτήτου Μακεδονικοῦ κράτους. Τὸ Ν.Ο.Φ., τὸ Ε.Α.Μ. τῶν Σλαβομακεδόνων μὲ ἄλλους λόγους, σχίζει τώρα τὰ ἱμάτιά του καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι διεστράφη καὶ ἔγινεν ἀντικείμενον προπαγανδιστικῆς ἐκμεταλλεύσεως μία ἐπίσημος ἀνακοίνωσίς του, ἡ ὁποία ἔλεγεν ἀπροκαλύπτως καὶ σαφῶς, χωρὶς καμμίαν ἀμφισβήτησιν, ὅτι τὸ συνέδριον τῆς 15ης Μαρτίου θὰ ἀνεκήρυσσε τὴν ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν μαζὶ μὲ τὴν διακήρυξιν τῶν νέων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν τῆς ὁργάνωσεως. Αἱ διαψεύσεις ὅμως, τόσον τοῦ Ν.Ο.Φ., ὅσον καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε., δὲν διαφέρουν οὐσιαστικῶς κατ' οὐδὲν ἀπὸ τὰς πρώτας, τὰς ἀποκαλυπτικὰς τῶν ἀνακοινώσεως. Ἡ ἀνακοίνωσις τῆς 1ης Μαρτίου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λησμονηθῇ ! Μετεδόθη ἀπὸ τὸν ἴδιον Σταθμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μετεδόθησαν καὶ αἱ διαψεύσεις, καὶ ἔλεγεν ὁμῶς, πρὸς ἀποφυγὴν ἴσως πάσης παρερμηνείας: «Τὸ Β' Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. θὰ διακηρύξει τὶς νέες προγραμματικὰς ἀρχὰς καὶ ἰδέες τῆς ὁργάνωσεως καὶ θὰ ἀνακηρύξει τὴν ἔνωσιν τῶν τριῶν Μακεδονιῶν σὲ ἓνα ἀνεξάρτητο καὶ κυρίαρχο κράτος, τὴν ἐλεύθερον Μακεδονίαν». Οἱ συντάκται τῆς ἀποκαλυπτικῆς αὐτῆς ἀνακοινώσεως, τὴν ὁποίαν τώρα θέλουν νὰ καλύψουν μὲ λήθην, θὰ πρέπη νὰ ἐγνώριζαν ὅτι μία τοιαύτη ἀπόφασιν, ληφθεῖσα φυσικῶς κατόπιν συνεννοήσεων, θὰ προεκάλει τὴν ἀντίδρασιν ποὺ προεκάλεσε. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγνώριζαν ὅτι μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὴν δεχθῶν χωρὶς βεβαίας ἀντιδράσεις ἀκόμη καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὴν ἔκαμαν ἐν τούτοις τὴν ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν, διότι ἡ ἀπόφασιν εἶχε ληφθῇ καὶ διότι δὲν ὑπελογίσθη ἡ ἀκριβὴς ἔκτασις τῆς ἀντιδράσεως ποὺ θὰ ἐσημειοῦτο. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔχει παρεξηγήσει τὴν ἀθλίαν μάζαν τῶν ὁπαδῶν ποὺ ὑπακούουν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς περὶ καταστροφῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς σφαγῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑπέθεσεν ὅτι αὐτὴ ἡ μάζα θὰ ἐδέχετο χωρὶς διαμαρτυρίαν τὴν παράδοσιν τῶν βορείων ἐπαρχιῶν εἰς τοὺς Βουλγάρους. Τὸ ὅτι δὲ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ Ν.Ο.Φ. ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκδώσουν διαψεύσεις ὕστερα ἀπὸ τὰς ἀποκαλυπτικὰς τῶν ἀναγγελίας σημαίνει ὅτι ὁ προκληθεὶς

196

ἀπὸ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς 1ης Μαρτίου σάλος εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξε τρομακτικὸς καὶ μεγαλύτερος ἀπὸ αὐτὸν ποὺ προϋπελόγιζαν».

Λέν ἤρχουν ὅμως αἱ διαψεύσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ν.Ο.Φ., ἀλλὰ εἰς ἐνίσχυσιν αὐτῶν προσέτρεξαν οἱ Βούλγαροι, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθουν ἄγρυπνοι τὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόσον ζωτικῷ δι' αὐτοὺς ζητήματος. Ἴδου τι ἔγραφεν ἀνταπόκρισις ξένου τύπου: «Λονδῖνον 10 Μαρτίου. Ἰδιαιτέρα ὑπερησία. Μεταδίδεται ἐκ Πράγας ὅτι ἐκπρόσωπος τῶν ἐκεῖ βουλγαρικῶν ἀρχῶν προέβη εἰς δηλώσεις σχετικῶς μὲ τὸ ἀνακύψαν ὀξὺ ζήτημα τῆς προκηρύξεως ἀνεξαρτήτου Μακεδονικοῦ κράτους καὶ συγκεκριμένως διὰ τὰς ἁλλεπαλλήλους ἀνακοινώσεις τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε ἀγγέλλουν καὶ ἄλλοτε ἐπιχειροῦν νὰ διαψεύσουν τὰς συμφωνίας περὶ ἀνακηρύξεως Μακεδονίας μὲ ἑλληνικὰ καὶ γιουγκοσλαβικὰ ἑδάφη. Ὁ Βούλγαρος ἐκπρόσωπος εἶπεν ὅτι «τὸ ἀνακοινωθὲν, τὸ ἐκδοθὲν ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. τὴν 1ην Μαρτίου, κατόπιν μακρῶν συζητήσεων ἐν πνεύματι κατανοήσεως καὶ ἀδελφωσίνης μεταξὺ τῶν ἀρμοδίων παραγόντων, παρεξηγήθη καὶ διεστράφη εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμον, δυστυχῶς δὲ καὶ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀγωνιστῶν διὰ τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν, εἰς αἰανδῆποτε χώραν καὶ ἂν ἀνήκουν οἱ ἀγωνισταὶ αὐτοί. Τὸ ἀνακοινωθὲν αὐτό, ἐσυνέχισε, ἀνέφερε μίαν ἡμερομηνίαν ἣ ὁποία καὶ προεκάλεσε τὴν ἐπιμελῶς καλλιεργηθεῖσαν σύγχυσιν. Τὸ δεύτερον δὲ ἀνακοινωθὲν, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν τὸ Ν.Ο.Φ. καὶ τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα θὰ λυθῇ μετὰ τὴν νίκην κατὰ τῆς μοναρχοφασιστικῆς Ἑλλάδος, θέτει τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των καὶ κατασιγάζει τοὺς ἀδικαιολογήτους φόβους, ἐπὶ πλεον δὲ ἀφαιρεῖ κάθε πρόσχημα ἀπὸ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος συκοφάντας τοῦ ἀγῶνος τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. Πρέπει νὰ γίνῃ νοητὸν ὅτι ὁ ἀγὼν τῶν λαϊκῶν ἀγωνιστῶν, τόσον τῶν Ἑλλήνων, ὅσον καὶ τῶν Μακεδόνων, δὲν εἶναι ἀγὼν ἑδαφικός, ἀλλὰ ἀγὼν διὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν Ἑλλήνων πλουτοκρατῶν καὶ διὰ τὴν συντιβὴν τῆς ἀγγλοαμερικανικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἀγὼν ταξικός καὶ ἀπελευθερωτικός καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέεται μὲ ἑδαφικὰς ἐπιδιώξεις ἀπὸ καμμίαν πλευράν. Ἐκεῖνο ποὺ προσέχει εἶναι νὰ κερδηθῇ ὁ πόλεμος. Τότε θὰ λυθῇ καὶ τὸ Μακεδονικὸν καὶ ἡ λύσις του θὰ εἶναι ἡ μόνη δικαία». Ὁ Βούλγαρος ἐκπρόσωπος εἶπεν ἐν συνεχείᾳ, ὅτι ὁ «μακεδονικὸς λαὸς, ὁ ὁποῖος εἶναι σκορπισμένος τῶρα καὶ στερεῖται τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐθνικῆς του ἀνεξαρτησίας θὰ εὕρῃ τὴν ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν». Προσέθεσεν ὅτι λαὸς αὐτὸς «δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἑλληνικόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐν τούτοις θέλει νὰ ζήσῃ ἀδελφικά, ἔχει δὲ φυλετικὴν συγγένειαν μικράν καὶ μὲ τοὺς Βουλγάρους καὶ μὲ τοὺς Γιουγκοσλάβους. Ὁ μακεδονικὸς λαὸς, κατέληξε, εἶναι λαὸς κυρίαρχος, μὲ ἰδίαν γλῶσσαν καὶ ἰδίαν ὄντοτητα καὶ ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ κάποτε ἐλεύθερος τὰ τῆς τύχης του. Ἡ προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων ἱμπεριαλιστῶν καὶ τῶν τιτικῶν τροτσκυστῶν νὰ δια-

στρέψουν τὸ νόημα τοῦ δικαίου αὐτοῦ αἰτήματος τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ δὲν πρέπει νὰ παραπλανήσῃ κανένα, οὔτε καὶ θὰ καρποφορήσῃ. Δὲν πρέπει κυρίως νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων καὶ Μακεδόνων πατριωτῶν ὑπάρχουν ἐπιδιώξεις τόσοσιν ταπειναί, ὅσων αὐταὶ ποὺ τοῦ ἀποδίδουν οἱ ἄνθρωποι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Βελιγραδίου».

Ὁ ξένος τύπος ἀνήσυχος παρακολουθεῖ συνεχῶς ἀλλὰ καὶ ἐπισταμένως τὴν κατάστασιν. Οὕτω τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν «Ἐκονομιστ» ἐσχολίαζεν ὡς ἑξῆς τὰ γεγονότα εἰς τὸ φύλλον του τῆς 8ης Μαρτίου 1949: «Αἱ σχέσεις τῆς Γιουγκοσλαβίας μετὰ τῆς Κομινφόρμ ἐπιδεινοῦνται συνεχῶς τόσοσιν εἰς τὸν βορρᾶν ὅσων καὶ εἰς τὸν νότον. Εἶναι δύσκολον νὰ πιστευθῇ ὅτι τὰ ἀλλεπάλληλα ἐπεισόδια, αἱ διπλωματικαὶ ἀντεγκλήσεις καὶ αἱ ὀξείαι ἐπικρίσεις δὲν θὰ ὀδηγήσουν εἰς τὴν ἀποκορύφωσιν τῆς ἐντάσεως. Παρῆλθον μέχρι τοῦδε δέκα μῆνες ἀφ' ὅτου ὁ Τίτο δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν Κομινφόρμ καὶ ἀπεκηρύχθη παρ' αὐτῆς. Εἰς τὰ νότια ὁ Τίτο δὲν δύναται νὰ ἀγνοήσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ν.Ο.Φ. θὰ συγκροτήσῃ τὸν μῆνα τοῦτον συνέδριον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀνακηρυχθῇ «ἡ ἔνωσις τῆς Μακεδονίας ὡς ἀνεξαρτήτου κράτους». Αὕτη ἡ ὑπὸ κομμουνιστῶν διευθυνομένη ὁργάνωσις ἦτο προηγουμένως ὄργανον τοῦ Τίτο ὅταν οὗτος ἀπέβλεπεν εἰς τὸ ν' ἀποσπᾷσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου καὶ νὰ τὴν προσαρτήσῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν τοῦ Ἀξιοῦ, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Ὁμοσπονδίας. Τώρα ἡ ὁργάνωσις αὕτη φαίνεται νὰ κατέστη ὄργανον τοῦ φιλοδόξου Δημητρώφ, ὁ ὁποῖος προφανῶς ἔχει τὴν ἔγκρισιν τῆς Μόσχας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τελείως διαφόρου σχεδίου. Ὁ Δημητρώφ ἀπεκάλυψε τὸν ρόλον τῆς Βουλγαρίας εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο ὅταν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξήγγειλεν ὅτι ὁ λαὸς του, ὁ ὁποῖος ἤδη ἀριθμεῖ ἑπτὰ ἑκατομμύρια, «θὰ αὐξηθῇ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον εἰς δέκα ἑκατομμύρια». Προφανῶς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἔχαναν ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ τὰ ἐκέρδιζεν ἡ Βουλγαρία.

Τέλος ἡ ραδιοφωνικὴ ἐκπομπὴ τῆς «Φωνῆς τῆς Ἀμερικῆς» μετέδωσε τὸ ἀκόλουθον σχόλιον ἐπὶ τῆς σλαβικῆς ἐπιβουλῆς κατὰ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας: «Οἱ ἐν Ἀμερικῇ πολιτικοὶ παρατηροῦνται ἔμειναν κατάπληκτοι διὰ τὴν ἱταμότητα καὶ τὴν θρασύτητα τοῦ ἑλληνικοῦ Κ.Κ. τὸ ὁποῖον συμμορφοῦται πρὸς τὴν ἀνθελληνικὴν στάσιν τῆς Κομινφόρμ, ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ νὰ ἀποσπᾷσῃ τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅπως ἀμείψῃ τοὺς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος μαχομένους Σλαβομακεδόνας. Αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ν.Ο.Φ. πρὸς ἀνακήρυξιν τοῦ ἀνεξαρτήτου καὶ ὁμοτίμου μακεδονικοῦ κράτους εἰς τὸ πλαίσιον μιᾶς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας. Τὸ ὄνειρον τῶν Σλάβων ὅπως ὑπαγάγουν τὴν Μακεδονίαν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν των δὲν εἶναι νέον, ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ τῇ παρούσῃ στιγμῇ ὅπως ἐξαγγέλθη καὶ πάλιν τοῦτο ἀποτελεῖ καθαρὰν ἀπειλὴν ἐναντίον τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ἀνε-

ξαριτησίας της 'Ελλάδος. Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἡ στάσις τοῦ ἑλληνικοῦ Κ.Κ. καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ ὁποῖα τοῦτο ἐνέκρινεν ὑπῆρξαν τελείως ἀντεθνικά, καὶ διὰ τὸ Ν.Ο.Φ. ἡ ὑπόσχεσις τῶν κομμουνιστῶν διὰ τοὺς Σλαβομακεδόνας ἔχει μόνον μίαν σημασίαν: τὴν πλήρη ἀπόσπασιν τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα καὶ τὴν ἐνσωμάτωσιν των εἰς ἓν ἀνεξάρτητον Μακεδονικὸν κράτος. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία διὰ τὰς προθέσεις τῶν κομμουνιστῶν καὶ εἶναι πολὺ γνωστὸν τὸ μανιφέστον τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὸ 1924 ὑπὲρ μιᾶς ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἡ ἀπόφασις διὰ μίαν ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν, τὴν ὁποίαν ἐξηγγεῖλεν ὁ ἴδιος ὁ Ραδιοφωνικὸς Στι.θμὸς τῶν συμμοριτῶν, προεκάλεσε τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπεχείρησε νὰ προβῇ εἰς διάψευσιν τῆς ἀποφάσεώς του, ἀλλὰ καὶ πάλιν μὲ τὴν χρησιμοποίησιν ἀσαφῶν λέξεων. Ἡ σημασία τῆς κομμουνιστικῆς αὐτῆς ἐνεργείας ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τονίζει ἀκόμη περισσότερον τὴν προσπάθειαν ἀποσπάσεως τῆς ἑλληνικῆς μόνον Μακεδονίας καὶ τῆς ἐνώσεώς της μετὰ τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν, ἡ ὁποία εἶναι βουλγαρικὴ. Τὸ ἄρθρον τοῦ Πιριανίε σαφῶς ἀπεκάλυπεν ὅτι πρόκειται περὶ ἐξυπηρετήσεως τῆς βουλγαρικῆς ἀπεκλειστικῶς πολιτικῆς καὶ τῆς ἀσκήσεως πίεσεως ἐπὶ τοῦ Τίτο διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν Μακεδόνων. Εἶναι βέβαιον τώρα ὅτι τὰ γνωσθέντα ψηφίσματα προεκάλεσαν σύγχυσιν καὶ διχασμὸν μετὰ τῶν συμμοριτῶν, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τέλους ἀντελήφθησαν ὅτι μαχόμενοι κατὰ τοῦ κράτους πολεμοῦν ὑπὲρ τῶν Σλάβων καὶ κατὰ τῆς 'Ελλάδος».

Ἄς ἐξετάσωμεν ὅμως τὰς διαψεύσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ν.Ο.Φ. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ διαπιστωθῇ ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐπιβεβαιώσεις τῶν ἐπισήμων ἀνακοινώσεων περὶ ἐπικειμένης ἀνακηρύξεως ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας δι' ἀκρωτηριασμοῦ τῆς 'Ελλάδος καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Αἱ διαψεύσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀναφέρουν κατηγορηματικῶς ὅτι ὁ «Μακεδονικὸς λαός, μετὰ τὴν νίκη τοῦ Δ. Σ. θὰ βρῇ τὴν ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν, ὅπως τὴν δικαιούται καὶ ὅπως τὴν θέλει ὁ ἴδιος». Τὸ Κ.Κ.Ε., μὲ ἄλλους λόγους, ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπάρχει ἰδιαιτέρος μακεδονικὸς λαός, διάφορος ἀπὸ τὸν ἑλληνικόν. Ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ἀποφεύγει νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ Κ.Κ.Ε., ἴσως διότι τρέμει πρὸ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγκλήματος, εἶναι ἡ ἔδαφικὴ ἔκτασις ἐντὸς τῆς ὁποίας ζῇ αὐτὸς ὁ δῆθεν ἀλύτρωτος λαὸς καὶ ἡ ὁποία φανερὰ, ὅταν αὐτὸς ὁ λαὸς «θὰ βρῇ τὴν ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν ὅπως αὐτὸς τὴν θέλει», θὰ πρέπῃ νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα. Αἱ διαψεύσεις ἀπεδείχθησαν οὕτω πως χρήσιμοι ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς διότι ἐπεβεβαίωσαν ἅψ' ἑαυτῶν τοὺς συγκαλυπτομένους σκοποὺς καὶ ἐφώτισαν τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς νὰ διακρίνουν ποίας δυνάμεις ἀντεμετώπιζεν εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς τελευταίας τετραετίας ὁ λαὸς τῆς 'Ελλάδος.

VI. Τὸ Β' Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀποκλίνει ἀπὸ τοὺς προκαθωρισμένους σκοποὺς του. Κ.Ο.Ε.Μ. Τὸ Β' Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. συνήλθε

τὴν 25 - 27 Μαρτίου 1949 εἰς Μοσχοχώρι Καστοριάς. Δὲν προέβη ὅμως εἰς τὴν διακήρυξιν τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε προκηρύξει ὡς σκοπὸν ἡ 2α Ὀλομέλεια. Ὑπεγράμμισεν ἀπλῶς τὴν πρωτοπόρον θέσιν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ συμμοριτισμοῦ. Ἐκράτησεν ὑπὸ σημείωσιν τὴν ὑπόσχεσιν τῆς 5ης Ὀλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε. καί, κατόπιν ἐσωτερικῆς ἐκλογῆς, μετετράπη εἰς συντακτικὴν συνέλευσιν ἡ ὁποία ἀποτελουμένη ἐξ 163 ἀντιπροσώπων ἀπεφάσισε τὴν 27 Μαρτίου τὴν ἵδρυσιν τῆς «Κομμουνιστικῆς Ὁργανώσεως Αἰγαιακῆς Μακεδονίας». Ταύτην ὠνόμασε τὸ ἴδιον ὡς «ἰδιαίτην κομμουνιστικὴν ὁργάνωσιν με πολιτικὴν, κομματικὴν καὶ ὁργανικὴν ἀνεξαρτησίαν».

Διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς Μόσχας ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἡ ἐξουδετέρωσις τοῦ Τίτο. Πρὸ τῆς ἰσχυρᾶς ὅμως ἀντιδράσεως διὰ τὴν ἀπὸ νότου κυκλωτικὴν προσπάθειαν ἡ Μόσχα προφανῶς ἐπιζητεῖ νὰ κερδίσῃ χρόνον καὶ πρὸς τὸ παρόν, ἐγκαταλείπουσα τοὺς θεαματικούς ἐλιγμούς, προτιμᾷ νὰ προχωρῇ μὲ διαδοχικούς καὶ συνετοὺς σταθμούς. Ἰδρύει λοιπὸν τὴν Κ.Ο.Α.Μ. καὶ ἀπευθύνεται πρὸς «Μακεδόνες, Ἕλληνες, Βλάχους, Τούρκους, Ἀλβανούς». Ὁ Στάλιν εἶχε διακηρύξει ἄλλοτε ὅτι δύο κομμουνιστικὰ κόμματα δὲν ἐπιτρέπεται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ δροῦν ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ. Ἡδὴ ὑπάρχοντος τοῦ Κ.Κ.Ε. ποίαν ἐννοίαν εἶχεν ἡ ἵδρυσις τῆς Κ.Ο.Α.Μ. ἢ Κ.Ο.Ε.Μ.; Τοῦτο δύναται νὰ νοηθῇ μόνον ὡς συμβολικὴ ἐνέργεια διὰ τῆς ὁποίας ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις θεωρεῖ ἀπὸ τοῦδε ἀποχωρισμένην τὴν περιοχὴν τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

Εἰς τὸ Β' συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. παρίστατο ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρὸν ὁ Χρῆστο Καλατζίεφ, πρόεδρος τῶν Μακεδονικῶν Ὁργανώσεων ἐν Βουλγαρίᾳ. Ἰδοὺ ἡ πανηγυρικὴ ἀναγγελία τῆς ἱδρύσεως τῆς Κ.Ο.Α.Μ. «Μπίλτεν»: (Δελτίον).

Ὅλοι στ' ἄρματα! ὅλα γιὰ τὴ νίκη! Ἐλεύθερη Ἑλλάδα.

Πρὸς τὴ νίκη. Κυριακὴ 3 τοῦ Ἀπρίλη 1949. Ἀρ. φύλλου 49

Ἀπὸ τὸ Β' Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. Τὰ καθήκοντα τοῦ Ν.Ο.Φ.

Κομμουνιστικὴ Ὁργάνωσις τῶν Μακεδόνων Αἰγαιοῦ. Ἀνακοίνωσις.

Στις 27.3.49 συνήλθαν σὲ ἱδρυτικὴ συνέλευσιν 163 κομμουνιστὲς ἀντιπρόσωποι τοῦ Β' Συνεδρίου τοῦ Ν.Ο.Φ. καὶ ὁμόφωνα ἀποφάσισαν τὴν ἵδρυσιν δικιᾶς τοὺς κομμουνιστικῆς ὁργάνωσις με πολιτικὴν καὶ ὁργανωτικὴν αὐτοτέλεια, τμῆμα τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀπ' ὅλους τοὺς παρευρισκόμενους ἡ ἵδρυσις τῆς Κ.Ο.Α.Μ. χαιρετίστηκε ἐνθουσιώδεις σὰ μεγάλη καὶ ἀποφασιστικὴ κατὰ κτήρησιν τῶν Μακεδόνων κομμουνιστῶν καὶ ὁλόκληρου τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ποὺ θάνα ἀποφασιστικὴ βᾶσις καὶ θὰ προωθήσει τοὺς ἀγῶνες του γιὰ τὴ λύσιν ὅλων τῶν κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν προβλημάτων του, γιὰ τὴν ἐθνικὴν του ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀποκατάστασιν, γιὰ τὴ λαϊκὴ δημοκρατίαν, γιὰ τὸν κομμουνισμό. Στὸ τέλος ἡ συνέλευσις ἐβγάλε μιά Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς σύντροφους: 1) Μιχάλη Μάλιωφ, 2) Βαγγέλη Κόϊτσεφ, 3) Πασχάλη

Μητρόφσκυ, 4) Σταύρο Κώτσεφ, 5) Βέρα Νικολέφσκα, 6) Βαγγέλη Κοίτσεφ, 7) Χρήστο Κολέντσεφ, 8) Ούρανία Ηυρόφσκα και 9) Τάσκο Χατζηγιάννωφ, στην οποία ανάβησε τη συγκρότηση της κομμουνιστικής οργάνωσης και τη καθοδήγησή της ως τη Παμμακεδονική Συνδιάσκεψη όπου θα εκλέξει και τη τακτική κομματική καθοδήγηση». Η Κ.Ο.Α.Μ. ή Κ.Ο.Ε.Μ. εθιμώς ως συνεκροτήθη ανίγγειλε την προσεχή συγκρότησιν Παμμακεδονικής Συνδιασκέψεως «γιά την έκλογή τακτικής κομματικής καθοδήγησης». Κατ' αὐτήν, γενομένην τὴν 2.8.1949, παρέστη ὁ Ζαχαριάδης, ὁ ὁποῖος ἐξεφώνησε λόγον, δημοσιευθέντα εἰς τὸ «Νεποκόρεν» τῆς 6.8.1949, περὶ τῆς πολιτικῆς ἀνάγκης ἢ ὁποία ἐπέβαλε τὴν δημιουργία τῆς Κ.Ο.Α.Μ. Ἐνδιαφέροντα τμήματα τοῦ πολυσελίδου αὐτοῦ λόγου εἶναι τὰ ἑξῆς: «1) Ἡ ἔλλειψη τῆς Κ.Ο.Ε.Μ. μεγάλωσε τὶς δυσκολίες τοῦ ἀγῶνα μας, ἀλλὰ ἀπὸ μιὰν ἄποψη μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς αὐτὰ τὰ ἐμπόδια τάχυναν τὴ σύσταση τῆς Κ.Ο.Ε.Μ. Ἐδῶ πρέπει νὰ ποῦμε πῶς συσταίνοντα: τὴ Κ.Ο.Ε.Μ. ξεκαθαρίζοιμε ἓνα παλιὸ λογαριασμό· ὁ μακεδόνικος λαὸς ἔσπνησε καὶ κέρδισε τὴν ἐθνικὴ ἐπαναστατικὴν τοῦ ἀποστολῆ περνώντας ἓνα δύσκολο δρόμο καὶ γράφοντας τέτοιες σελίδες, ὅπως εἶναι τὸ Ἰλιντεν ποὺ τὴν ἐπέτειό του γιορτάζοιμε σήμερον. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀγῶνες, ἀποτέλεσμα ἱστορικῆς ἀνάγκης, εἶχαν γιὰ σκοπὸ τὴν ἰδρυση τῆς ἐλεύθερης Μακεδονίας, μιᾶς λαϊκῆς δημοκρατίας ποὺ διὰ ὁδηγοῦσε στὸ σοσιαλισμὸ καὶ στὸ κομμουνισμὸ... 2) Ὁ μακεδονικὸς λαὸς στὸ δρόμο τῆς ἐπαναστατικῆς ἀνάπτυξίς του βίβδιζε μαζὺ μὲ τὸν ἐργαζόμενον ἑλληνικὸν λαὸν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ μ' ὅλο ποὺ στὴ διαδρομὴ του ἔκανε λάθη καὶ ἔδειξε ἀδυναμίες, κατόρθωσε στὴν ἀνάπτυξί του νὰ σχηματίσει μιὰ σωστὴ πολιτικὴν, ποὺ ρίζωσε στὸ μακεδονικὸ λαόν».

Ἐπὶ τὰς ἡμέρας μετὰ τὴν συντακτικὴν συνέλευσιν τοῦ Ν.Ο.Φ. παρὰ τῆς ὁποίας ἀνηγγέλθη ἡ ἰδρυσις τῆς Κ.Ο.Α.Μ., ἀνεσχηματίζετο ἡ προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις, μὲ τὴν συμμετοχὴν τοῦ ὑπὸ κομμουνιστικὴν καθοδήγησιν Ἀγροτικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος (Α.Κ.Ε.), τοῦ Λαϊκοαπελευθερωτικοῦ Μετώπου τῶν Σλαβομακεδόνων (Ν.Ο.Φ.), τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.) καὶ τῆς Πανελλαδικῆς Συνομοσπονδίας Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (Π.Σ.Ε.Γ.Σ.). Ἡ σύνθεσις τῆς κυβερνήσεως αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς: Μῆτσος Παρτσαλίδης πρόεδρος (Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ε.Α.Μ.), Γιάννης Ἰωαννίδης ἀντιπρόεδρος (τοῦ Κ.Κ.Ε.), Πέτρος Ροῦσσος ἐξωτερικῶν (τοῦ Κ.Κ.Ε.), Μῆτσος Βλαντιῆ στρατιωτικῶν (ὑποστράτηγος τοῦ Δ.Σ.Ε.), Κώστας Μπαρζώτας ἐσωτερικῶν (ὑποστράτηγος τοῦ Δ.Σ.Ε.), Λεωνίδας Στρίγκος οικονομικῶν (τοῦ Κ.Κ.Ε.), Κώστας Καραγιώργης πολεμικοῦ ἐφοδιασμοῦ (ἀντιστράτηγος τοῦ Κ.Κ.Ε.), Μῆτσος Παπαδημήτρης γεωργίας (Γραμματεὺς τοῦ Α.Κ.Ε.), Στέφανος Σαββίδης ὑφυπουργὸς συνεταιρισμῶν (τοῦ Α.Κ.Ε.), Μιλτιάδης Πορφυρογένης δικαιοσύνης (τοῦ Κ.Κ.Ε.), Παφμενίων Ἀβδελίδης ἐθνικῆς οἰκονομίας

(τοῦ Α.Κ.Ε.), Πέτρος Κόκκαλης παιδείας καὶ προσωρινὰ υγείας, Γιώργης Τσαβακίδης προνοίας (τοῦ Α.Κ.Ε.), Πασκὰλ Μητρόφσκυ ἐπισιτισμοῦ (Πρόεδρος τοῦ Ν.Ο.Φ.), Γιάννης Βουρνᾶς συγκοινωνίας (τοῦ Α.Κ.Ε.), Ἀποστόλης Γκρόζος ἐργασίας (τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.), Σταῦρος Κώτσεφ μειονοτήτων (τοῦ Ν.Ο.Φ.).

Ἡ Π.Δ.Κ. ἀνασυνεκρότησεν ἐπίσης τὸ Πολεμικὸν Συμβούλιον μετὰ τὴν κάτωθι σύνθεσιν : πρόεδρος: Νίκος Ζαχαριάδης· μέλη: Γιάννης Ἰωαννίδης, ὑποστράτηγος, Βασίλης Μπαρζιώτας, ὑποστράτηγος, Μήτσος Βλαντάς, ἀντιστράτηγος, Γεώργιος Γούσιος, ἀντιστράτηγος, Κ. Καλογιάννης, ὑποστράτηγος, Στέφανος Γκιουζέλης, συνταγματάρχης, Γεώργιος Ἐρυθριάδης, συνταγματάρχης, Κώστας Λούπης, συνταγματάρχης, Βαγγέλης Κότσεφ (Ν.Ο.Φ.).

Τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀρνηθῆ πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἰς τὸν Κεραμιτζίεφ, ὡς πρόεδρον τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν.Ο.Φ., τὴν μεῖζονα συμμετοχὴν τῶν Νοφитῶν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Κ.Σ. παραχωρεῖ ἤδη εἰς αὐτοὺς δύο Ὑπουργεῖα καὶ μίαν θέσιν εἰς τὸ Πολεμικὸν Συμβούλιον, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἀποδέχεται τὴν συγκέντρωσιν τῶν Νοφитῶν Κ.Σ. εἰς χωριστὰς μονάδας. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ ἐσωτερικὴ ἀποσύνθεσις καὶ διασπορὰ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Κ.Σ. καθὼς καὶ αἱ «ὀπιορτουνιστικαὶ» παρεκκλίσεις, αἵτινες ἐπέβαλον τὴν ἐκκαθάρισιν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐσυνεχίζοντο λόγῳ τῆς ἀποτυχίας τοῦ Κ.Σ. εἰς τοὺς στρατιωτικούς του σκοποὺς καὶ πρὸ πάντων κατόπιν τῆς καταφανοῦς ὑποταγῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ Ν.Ο.Φ.

Ἡ ἀνασχηματισθεῖσα Π.Δ.Κ. ἠσθάνθη ὡς πρῶτον καθήκον της τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδώσῃ τὴν 3.3.1949 πολυσέλιδον διάγγελμα διὰ τοῦ ὁποίου προσεπλάθει νὰ ἀναιρέσῃ «τὸ συκοφαντικὸ θόρυβο τῶν μοναρχοφασιστῶν γιὰ κίνδυνον δῆθεν τῆς Μακεδονίας ἐξ αἰτίας τῆς συνεργασίας μετὰ τὸ Ν.Ο.Φ.». Σοβαρώτατα ἐπίσης ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἡ Κ.Ο.Ε.Μ., ἡ ὁποία εἰς τὰ πρῶτα ἔντυπα τὰ ὁποῖα ἐξέδωκεν, ἐπέριπτε τὰς εὐθύνας εἰς τὸν Γκότσε καὶ Κεραμιτζίεφ, οἱ ὁποῖοι ἐξεμεταλλεύθησαν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ τὸ παρασύρουν εἰς «τὸ πέραςμα ἀπὸ τὸ σύνθημα τῆς ἰσοτιμίας εἰς τὸ σύνθημα τῆς αὐτοδιάθεσης ὅχι στὸν κατάλληλον γιὰ τὴν ἐπανάστασιν χρόνον», ἀποδεχομένη οὕτω ὅτι ἤρνετο τὸ Κ.Κ.Ε.. Ἡ θρασυτάτη αὕτη ὁμολογία, χρησιμοποιομένη μόνον διὰ νὰ ἐπιρριφθῶν εὐθύναι εἰς τὸ τμήμα τοῦ Ν.Ο.Φ. τὸ ὁποῖον διεσπάρθη καὶ ἠκολούθησεν εἰς Γιουγκοσλαβίαν τὸν Κεραμιτζίη, ἐδημοσιεύθη εἰς εἰδικὸν πολυσέλιδον φυλλάδιον.

Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν Κ.Σ. τὸν Αὐγούστον 1949 ὑπῆρξαν συγχρόνως καὶ καίριον πλῆγμα κατὰ τῆς νέας αὐτῆς μεταμορφώσεως τῶν κομμουνιστοσλαβικῶν σχεδίων πρὸς ἐπικράτησιν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μακεδονικοῦ χώρου.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἡ Σλαβική ἐθνικιστική καὶ κομμουνιστική δρᾶσις
εἰς Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν.

Ι. Μακεδονικαὶ (βουλγαρικαὶ) Πολιτικαὶ Ὑργανώσεις. Ἐγγραφή ἤδη ὅτι ἀπὸ τοῦ 1921 βουλγαρικαὶ ὁργανώσεις εἰς Ἑνωμένας Πολιτείας Ἀμερικῆς συνεκέντρωσαν μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἔθεσαν κατὰ καιροῦς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κομιτάτων. Αἱ ὁργανώσεις αὗται, εὐρισκόμεναι ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς B.M.P.O., διετηροῦντο συνεχῶς καὶ ἐπεξετάθησαν εἰς Καναδὰν καὶ Αὐστραλίαν μὲ τὴν γενικὴν ὀνομασίαν Μακεδονικαὶ Πολιτικαὶ Ὑργανώσεις (M.P.O.). Ὅπουδῆποτε τῶν χωρῶν τούτων εἶναι ἐγκατεστημένοι καὶ ἐλάχιστοι ἔστω Βούλγαροι μετανάσται συγκροτοῦν τοπικὴν ὁργάνωσιν. Ἐκ τούτων πλέον ἀξιόλογοι ἀνεδείχθησαν αἱ «Μπόρις Σαράφωφ» εἰς Canton - Massillon (Ohio), «Βιστρίτσα» (Ἐβρος) εἰς Cincinnati (Ohio), «Βαρντάρ» (Ἀξιδὸς) εἰς Cleveland (Ohio), «Πατρις» εἰς Detroit (Michigan), «Κοστοῦρ» (Καστοριά) εἰς Fort - Wayne (Indiana), «Γοντίν» εἰς Gary (Indiana), «Νταμιὰν Γκρούιεφ» εἰς Indianapolis (Indiana), «Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας» εἰς Lorain (Ohio), «Ὁχρίντ» (Ἀχρὶς) εἰς Mansfield (Ohio) «Σολοῖν» (Θεσσαλονίκη) εἰς Springfield (Ohio), «Νίκη» εἰς Toronto (Ontario - Canada) καὶ «Τοντὼρ Ἀλεξάνδρωφ» εἰς Youngstown (Ohio).

Τὰ πρῶτα μέλη τῶν M.P.O. ὑπῆρξαν οἱ ἐγκληματίσαντες κατὰ τὴν ψευδεπανάστασιν τοῦ 1902 - 1903, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπύκνωσαν ἀργότερον τὰς τάξεις τῶν ἀπὸ τὰ μέλη τῶν κομιτάτων τὰ ὁποῖα, ἐν τῇ συνεχῇ δράσει τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐδιώκοντο ἀπὸ τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς καὶ ἔσπευδον νὰ διαφύγουν εἰς H.P.A. ὅπου εὐκόλως ἀνεύρισκον ἄσυλον. Αἱ τοπικαὶ ὁργανώσεις, συγκροτούμεναι εἰς H.P.A. κατὰ περιοχὰς διαμονῆς ἢ καταγωγῆς, συνεδεδίησαν μετὰ τῶν πολλῶν ἐνωρίς συνερχόμεναι εἰς ἐτήσια συνέδρια κατὰ τὰ

ὁποῖα ἐξέλεγον καὶ μίαν Γραμματεῖαν ἢ Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας ἔδρα ὑπῆρξεν ἡ Ἰνδιανάπολις τῶν Η.Π.Α.

Δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῶν Μ.Π.Ο. εἶναι ἡ ἑφημερὶς «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» (Μακεδονικὸν Βῆμα) ἐκδιδομένη ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας εἰς Ἰνδιανάπολιν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Αὕτη εἶναι ἰδιοκτησία τῶν Μ.Π.Ο. καὶ ἔχει πράγματι εἰρουτάτην κυκλοφορίαν μεταξύ τῶν Βουλγάρων τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ Καναδᾶ καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν παρασυρομένων μεταναστῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», ἐκδιδομένη συνήθως μὲ τὴν μίαν ἢ τὰς δύο σελίδας εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν, οὐδαμῶς ἀποφεύγει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι ὄργανον τοῦ Βουλγαρισμοῦ καὶ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. (Ι.Μ.Ρ.Ο. ἀγγλιστί). Ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιρροὴν τῶν Μ.Π.Ο. τελοῦν αἱ βουλγαρικαὶ ἐκκλησίαι καὶ τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ αἱ εἰς Ἀμερικὴν, Καναδὰν καὶ ἀλλαχοῦ κοινότητες, ὥστε αὗται συγκεντρώνουν πράγματι δύναμιν σοβαρὰν τὴν ὁποίαν δὲν ἐξημίωσαν διασπάσεις τινὲς τῶν κομμουνιστικῶν στοιχείων πρὸς τὰ ὁποῖα διίστανται.

Αἱ Μ.Π.Ο. δὲν ὑπῆρξαν πάντοτε σύμφωνοι μεταξύ των καὶ διεφώνουν ἢ συνεφώνουν κατὰ καιροὺς, ἀναλόγως τῶν σχέσεων τῆς ἐπισήμου βουλγαρικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. τῆς ὁποίας κυρίως ἦσαν ὄργανα. Σύμφωνοι ὑπῆρξαν μόνον εἰς τὸ ὅτι οὐδέποτε ἀπηνήθησαν τὴν βουλγαρικὴν προέλευσίν των καὶ ὅτι ἐχρησιμοποίησαν μέχρι κατασχέσεως τὸν ὄρον «μακεδονικαὶ» ἁπλῶς ἢ καὶ «μακεδονοβουλγαρικαὶ» διὰ πολιτικοὺς σκοποὺς.

Κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου αἱ Μ.Π.Ο. ἠκολούθησαν τὴν πολιτικὴν τοῦ ἐπισήμου βουλγαρικοῦ κράτους ἐπωφελοῦμεναι τῆς ἐλευθερίας τῆς ὁποίας ἀπῆλθον εἰς Η.Π.Α. αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1941 ἔμεναν ἐκτὸς τοῦ πολέμου. Ἡ ἐκδήλωσίς των μάλιστα ὑπὲρ τῆς ἐνταχθείσης εἰς τὸν Ἀξονα Βουλγαρίας ἔλαβε πανηγυρικὴν μορφήν ὅταν ὁ βουλγαρικὸς στρατός, ἀκολουθῶν τὰς γερμανικὰς στρατιάς, κατελάμβανε τὴν ἑλληνικὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην καὶ τὴν γιουγκοσλαβικὴν Μακεδονίαν. Ἡ ἐκδιδομένη εἰς Ν. Ὑόρκην γιουγκοσλαβικὴ ἑφημερὶς «Novi-List» εἰς τὸ φύλλον τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1950, γράφει ὅτι ἡ ἑφημερὶς Makedonska Tribuna, ὄργανον τῶν Μ.Π.Ο., ἔξυμνοῦσα τὸν Χίτλερ καὶ τὸν Μουσσολίνι ἐδημοσίευσεν τεραστίαν φωτογραφίαν τοῦ βασιλέως Βόριδος τὸ 1941 κάτωθε πανηγυρικοῦ τίτλου: «Ἡλὸς ἐλευθερίας φωτίζει τὴν βουλγαρικὴν Μακεδονίαν». Ὅταν ὅμως ἡ δολοφονικὴ ἐπίθεσις τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τοῦ Pearl Harbour ἔρριπεν, ἄνευ ἐτέρας καθυστερήσεως, τὸ βάρος τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας εἰς τὸ συμμαχικὸν στρατόπεδον, αἱ ἐλισσόμενοι πολιτικῶς Μ.Π.Ο. εὐρέθησαν εἰς δύσκολον θέσιν καὶ ἐνεκρώθησαν κυριολεκτικῶς λόγῳ τῶν δεδηλωμένων ὑπερεθνικῶν ἐπιδιώξεών των, αἱ ὁποῖαι ἐταντίζοντο μὲ τὰς προθέσεις τῶν ἐχθρῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτιῶν, ἐφ' ὅσον ἡ Βουλγαρία εἶχε ταχθῇ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀξονος. Τα-

χέως όμως ανέκτησαν την ψυχραιμίαν των και μετεβλήθησαν εις δημοκρατικές, σοσιαλιστικάς και κομμουνιστικάς δυνάμεις, περί τὸ τέλος τοῦ πολέμου, διὰ τὰ ἀντισυνταχθῶν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴν δράσιν των.

Ἀπὸ τοῦ 1945 καὶ ἐντεῦθεν συγκαλοῦνται ἐκ νέου ἀνελλιπῶς πλέον ἐτήσια συνέδρια τῶν Μ.Π. Ὁργανώσεων, τὸ προεδρεῖον τῶν ὁποίων ἐνεφανίσθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Ο.Π.Ε. εἰς Λεῖκ Σαξές καὶ Παρισίους καὶ ὑπέβαλεν ὑπομνήματα. Τὰ συνέδρια τῶν Μ.Π.Ο. μετεβλήθησαν εἰς καθαρῶς σωβινιστικὴν βουλγαρικὴν ὁργάνωσιν μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐπέδειξαν δὲ πολυσχιδῆ ἀνθελληνικὴν ὁρῶσιν, συνοψιζομένην εἰς τὴν δι' ὅλων τῶν βουλγαρικῶν μέσων ἀνακίνησιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος τοῦ ὁποίου ζητεῖται λύσις διὰ νέων συνθημάτων καὶ προτάσεων. Ἐκδόσεις βιβλίων, δημοσιεύματα, μελέται καὶ ὁμιλίαι, ἐκθέσεις, συνέδρια κ.λ.π. γίνονται βίαιαι προγράμματος πρὸς παραπλάνησιν τῆς ἀμερικανικῆς καὶ διεθνοῦς κοινῆς γνώμης, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων, σωματείων καὶ προσώπων ἐξεχούσης θέσεως καὶ καὶ κοινωνικῆς βαρύτητος, ὡς πολιτικῶν, δημοσιολόγων, καθηγητῶν πανεπιστημίων, δημοσιογράφων καὶ ἄλλων, πρὸ τῶν ὁποίων ἐμφανίζεται παρὰ τῶν βουλγαρικῶν αὐτῶν ὁργανώσεων ὑπάρχον ἐκκενρὲς Μακεδονικὸν ζήτημα. Ἀμέσως βεβαίως προτείνονται καὶ αἱ λύσεις τοῦ προβλήματος αἵτινες οἰσδήποτε μεταμορφώσεις καὶ διαφοροποιήσεις καὶ ἂν ἐμφανίζον οὐδαμῶς ἐπηρεάζουν τὸν σκοπὸν. Ἡ «Washington Post» τῆς 13 Νοεμβρίου 1950 δημοσιεύει ἐπιστολὴν τοῦ ἄλλοτε πρεσβευτοῦ τῆς Βουλγαρίας εἰς Ἀγκυραν καὶ Μόσχαν Nicola Antonoff ἣτις καταλήγει ὡς ἑξῆς: «Ἐπομένως ἀσχετὸς τοῦ πῶς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα ἐξετάζεται, ἡ μόνη ὀριστικὴ λύσις εἶναι ἡ ἐθνικὴ λύσις, ἐκτελουμένη μὲ τὸν προσήκοντα σεβασμὸν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Μακεδόνων, οἱ ὅποιοι πάντοτε ὑπῆρξαν Βούλγαροι». Ὁ Βούλγαρος ἄλλοτε διπλωμάτης, εἰς οἵανδήποτε θέσιν καὶ ἂν εὐρίσκεται ὁ ἴδιος καὶ ἡ χώρα του, δὲν παραλείπει νὰ ταυτίζῃ εἰς δημοσίας δηλώσεις του τοὺς Μακεδόνας μὲ τοὺς Βούλγαρους, αἱ Μ.Π.Ο. ὅμως ὁμολογοῦν ἑαυτὰς ὡς μακεδονικὰς ἢ βουλγαρικὰς κατὰ τὰς περιστάσεις.

Ἀντιγράφωμεν κατωτέρω ἀποσπάσματα ἀποφάσεως τοῦ συγκληθέντος τὴν 31.8.1947 εἰς Ἰνδιανάπολιν 26ου Συνεδρίου τῶν Μ.Π.Ο., λίαν χαρακτηριστικὰ διὰ τὴν δράσιν τῶν ὁργανώσεων αὐτῶν καὶ τῶν πολιτικῶν κατευθύνσεων τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν.

«Ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μακεδονικῶν Πολιτικῶν Ὁργανώσεων κατὰ τὸ ἔτος 1946 - 1947, ὑποβληθεὶς εἰς τὸ 26ον ἐτήσιον Συνέδριον τὸ συγκληθὲν τὴν 31ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. εἰς Ἰνδιανάπολιν Ἰνδιάνας. Ὅταν οἱ νόμιμοι ἀντιπρόσωποι τῆς Μακεδονικῆς Πολιτικῆς Ὁργανώσεως (Μ.Π.Ο.) ἀπεσταλμένοι εἰς τὸ ἐτήσιον Συνέδριόν μιας συνεδρίαζον ἐν Τορόντῳ Καναδοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁ κόσμος καὶ

γενικῶς ἡ κατάστασις ἐν Μακεδονίᾳ δὲν παρῆχε πολλὰ σημεῖα ταχείας εἰρηνεύσεως, παρ' ὅλον ὅτι ὁ πόλεμος ἐπισήμως ἀπὸ πολλοῦ εἶχε λήξει. Σήμερον, ὅτε συνεκλήθησαν πάλιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Μ.Π.Ο., ἡ κατάστασις οὐδόλως ἔχει μεταβληθῆ, ἀντιθέτως ἀπέβη χειρότερα τῆς περισυνῆς. Αἱ προβλέψεις εἶναι σκοτεινὰ διὰ τὸ μέλλον. Κάθε νέα ἡμέρα, ἀντὶ ἐκκαθαρίσεως, διαλευκάνσεως καὶ ἡσυχίας, εἶναι ὁ προάγγελος νέων τρικυμιῶν καὶ νέων ἀναταραχῶν.

Εὐθύς μετὰ τὴν ἐπανεκλογὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μ.Π.Ο. αὕτη κατήρτισε σχέδιον δράσεως, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς ἄμεσον ἐφαρμογὴν. Κατὰ τὴν περιόδον ἐκείνην ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὑπὸ τὸν ἑλληνικὸν ζυγὸν Μακεδονίαν ἦτο ὡς καὶ σήμερον ἀξιοθρήνητος. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Μ.Π.Ο. ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς συστάσεις τοῦ συνεδρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀκόμη ἀπὸ τῆς 3ης Σεπτεμβρίου π.ῆ. ἀπέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτηι ἐπέμβασιν διὰ τὴν δεινὴν ἐν Μακεδονίᾳ κατάστασιν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὄλων τῶν Μακεδόνων πολιτικῶν κρατουμένων. Ἐν τέλει ἐπέμενεν ἐπὶ τῆς δημιουργίας μιᾶς ὠλοκληρωμένης ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας, ὡς μόνης σωτηρίου λύσεως διὰ τὴν εἰρήνην τῶν Βαλκανίων. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Μ.Π.Ο. παρηκολούθει ἀγρύπνως τὴν ἐξέλιξιν τῶν διεθνῶν γεγονότων καὶ καθοδηγούμενη ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ της καθήκοντος δὲν ἐπεθύμει νὰ χάσῃ οὔτε μίαν κατάλληλον εὐκαιρίαν τὴν ὁποίαν νὰ μὴ χρησιμοποίησιν πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης ἐπὶ τῆς δικαίας μακεδονικῆς υποθέσεως, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας της. Διὰ ταῦτα εἰς συνεδριάσιν της ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ εἰδικὴν μακεδονικὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς Λέϊκ Σαξέξ, ἡ ὁποία νὰ καταθέσῃ ἐν λεπτομερὲς ὑπόμνημα, ἐνισχυμένον μὲ ἀποδείξεις καὶ στοιχεῖα περὶ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως.

Τὸ ὑπόμνημα διηρέθη εἰς τέσσαρα τμήματα. Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα περιεγράφετο ἡ ἱστορία τοῦ ἀγῶνος τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας του, καὶ κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τὴν ὑπαρξίν εἰρήνης καὶ οἰκονομικῆς εὐημερίας εἰς τὰ Βαλκάνια δέον ἐκ τῆς Μακεδονίας νὰ δημιουργηθῇ ἐν ἀνεξάρτητον ἐνιαῖον κράτος, τὸ ὁποῖον πρὸς μεγαλύτεραν ἀσφάλειάν του νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ο.Η.Ε. Τὸ δεῦτερον τμήμα περιέγραφεν εἰδικῶς τὴν κατάστασιν τῆς ἑλληνοκρατουμένης Μακεδονίας — τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου — ὅπου καὶ ἀνεπτύσσετο ἡ κατηγορία ἐναντίον τῶν ἑλληνικῶν δικτατορικῶν καὶ τυραννικῶν κυβερνήσεων. Τὸ τρίτον τμήμα περιεῖχε τ' ἀποσταλέντα ὑπὸ τῶν ὁργανώσεων στοιχεῖα περὶ τῶν θηριωδιῶν τῶν Ἑλλήνων μπουρτανάδων εἰς τὴν Μακεδονίαν. Τὸ τέταρτον τμήμα περιεῖχε τὰς ἀπόψεις ἑξελόντων Ἀμερικανῶν δημοσιογράφων περὶ τῆς τραγικῆς καταστάσεως τοῦ τμήματος τούτου τῆς πατρίδος μας.

Ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» γνωρίζετε τὰς λεπτομερείας τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπείας τας εἰς Λέϊκ Σαῆξ. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ μας κινήματος ἀνελήφθη δρᾶσις τοιοῦτον χαρακτηρὸς ἐνώπιον τοῦ διεθνοῦς Ἀρείου Πάγου. Ἐκεῖ οἱ ἀντιπρόσωποί μας εἶχον τὴν εὐκαιρίαν συναντήσεων μετὰ πολλῶν ἀντιπροσώπων τῶν κρατῶν τοῦ Ο.Π.Ε. Καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀντιπροσωπεία εὗρίσκετο εἰς Λέϊκ Σαῆξ συνεδρίαζον συγχρόνως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Ἰστορία οἱ ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Ἡ ἀντιπροσωπεία μας ἐνεφανίσθη καὶ ἐκεῖ καὶ ὑπέβαλεν ἀντίγραφον τοῦ ὑπομνήματος εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν γραμματέων τῶν τεσσάρων ὑπουργῶν. Ἐπωφελέθη ἐπίσης τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ συναντηθῇ μέ τινας Ἀμερικανοὺς δημοσιολόγους καὶ με τοὺς πολιτικούς συντάκτας τῶν μεγάλων ἐφημερίδων.

Ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς ἀντιπροσωπείας μας ἡσχολήθησαν οἱ ξένοι ἀνταποκριταί. Οἱ «Times» τῆς Νέας Ὑόρκης ἔγραψαν εἰδικὸν ἄρθρον μετὰ δηλώσεων τοῦ κ. Πολώφ· τὸ τοιοῦτον προεκάλεσε τὴν συγκίνησιν τῶν ἑλληνικῶν σφιδνιστικῶν κύκλων, ἡ δὲ ἐφημερίς τῶν «Ἀτλαντὶς» ἡσχολήθη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν Μ.Π.Ο. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν Βουλγαρομακεδόνων ὁ γνωστὸς Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος κ. Μάρχαμ ἔγραψεν ἄρκετὰ καλὰ ἄρθρα εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ «Cristian Science Monitor». Ἀσχολούμενος μετὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν οὗτος ἔγραψε τὴν 8ην Σεπτεμβρίου μετὰ τῶν ἄλλων : «Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Βουλγάρους οἱ ὅποιοι ἀπέμειναν εἰς τὴν Ἑλλάδα γενικῶς, οὗτοι ἀφομοιοῦνται βιαίως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Εἰς τοὺτους δὲν ἐχορηγήθησαν μειονοτικὰ δικαιώματα. Οὗτοι ὑποβάλλονται εἰς πραγματικῶς ἀπηνῆ καταδίωξιν». Μετὰ τινας ἡμέρας, πάλιν εἰς τὸν Monitor, ὁ κ. Μάρχαμ ἐδημοσίευσε τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὸ 28ον ἐτήσιον συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο., εἰς τὸ ὅποιον οὗτος ἦτο κύριος ὁμιλητής. Μετὰ τῶν ἄλλων, τονίζων ὅτι εἰς τὴν ἑλληνοκρατούμενην Μακεδονίαν ζοῦν Βούλγαροι, ἔγραψε τὰ κάτωθι : «Βουλγαρικὰ χωρία πολιορκοῦνται ὑπὸ Ἑλλήνων χωροφυλάκων ἢ στρατιωτῶν, ρίπτονται βόμβαι, τὰ μυδραλλιοβόλα χρησιμοποιοῦνται ἐλευθέρως, δεκάδες ἀτόμων ἀποστέλλονται εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως». Εἰς τὸ φύλλον τῆς 27ης Δεκεμβρίου 1946 τῆς ἐφημερίδος τοῦ ὁ κ. Μάρχαμ ἔγραψε ἐν τῶν καλλιτέρων ἁρθρῶν του περὶ Βουλγαρομακεδόνων ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ τολμηροὶ Μακεδόνες». Εἰς τοῦτο περιγράφει τὰς ιδιότητας τῶν Βουλγαρομακεδόνων, ἐργατικότης, τιμιότης, με διατηρημένον τὸ ἠθικὸν καὶ τὰς παραδόσεις. Ἐκτὸς τούτου οὗτος θεωρεῖ τοὺς Βουλγαρομακεδόνους ὡς ὀξυδεχεῖς, με εὐρείας γνώσεις καὶ ιδιότητας τῶν τολμηροτέρων ἐπαναστατῶν. Ἡ ἐν Νέα Ὑόρκη ἐφημερίς «Sunday News», εἰς τὸ φύλλον τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1946, δημοσιεύει εἰδικὸν ἄρθρον περὶ τῆς σοβαρᾶς σημασίας τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν καρδίαν τῶν Βαλκανίων. Τὸ γνωστὸν «World Report», ἐκδιδόμενον εἰς Οὐάσιγκτων, εἰς τὸ φύλλον τοῦ τῆς

17ης Δεκεμβρίου τοῦ 1946, δημοσιεύει μέγα ἄρθρον περὶ Μακεδονίας καὶ καὶ τῶν ἀπὸ πεντηκονταετίας ἀγῶνων της, ἀνελγρόν καὶ τὸν ὄγκον τὸν ὁποῖον ἔδιδον οἱ Μακεδόνες ἐπαναστάται κατὰ τὴν κατάταξιν των εἰς τὰς γραμμὰς τοῦ ἀγῶνος. Ἡ ἐφημερὶς τοῦ Σικάγου «Daily News», εἰς τὸ φύλλον της τῆς 3ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., δημοσιεύει ἄρθρον ἀφιερωμένον εἰς τὴν στρατηγικὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν κατέχει ἡ Μακεδονία εἰς τὰ Βαλκάνια. Οἱ «Times» τοῦ Λονδίνου, εἰς τὸ φύλλον των τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1947, ἐδημοσίευσαν ὁραιότατον ἄρθρον τῆς Ἑλντορ Γκρόγκαν ἡ ὁποία γνωρίζει τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰλιντεν. Οἱ Σαντανσκυσταὶ (ὁπαδοὶ τοῦ Σαντάνσκυ) περὶ τοῦ Βλάχωφ, οἱ ὁποῖοι καὶ ἄλλοτε ἐπρόδωσαν τὴν Μακεδονίαν, τὴν φορὰν ταύτην συνεμάχησαν μὲ τοὺς Σερβομάνους διὰ νὰ ἐξαλείψουν τὸν βουλγαρικὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῆς Μακεδονίας. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Μ.Π.Ο. ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὰς συστάσεις τοῦ παρελθόντος Συνεδρίου ἀπέστειλεν ἐπίσημον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λάτσαρον Κουλιτσέφσκυ διὰ τῆς ὁποίας ἐξήτει νὰ πληροφορηθῇ ἐὰν τὰ ληφθέντα ὑπ' αὐτοῦ χρήματα ὑπὲρ τῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας προσφύγων διανεμήθησαν ὅπου ἔπρεπε. Τὰ χρήματα ταῦτα εἶχον συλλεγῇ ὑπὸ πατριωτῶν Μακεδόνων τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν Μ.Π.Ο. Μέχρι σήμερον οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐλάβομεν ἀλλ' οὔτε καὶ θὰ λάβωμεν ὥς φαίνεται. Οὕτω σήμερον ἡ μόνη πραγματικῶς νομοταγῆς μακεδονικῆς ὀργάνωσις, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας, ἀπομένει ἡ Μακεδονικὴ Πολιτικὴ Ὀργάνωσις εἰς τὸν Νέον Κόσμον. Παρ' ὅλον ὅτι εὐρίσκεται μακρὰν τῆς Μακεδονίας, εἰς τὴν Μ.Π.Ο. ἐναπόκειται σοβαρὰ καθήκοντα ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς διαφώτισιν τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης σχετικῶς μὲ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ πραγματικὴν κατάστασιν.

Ὡς ἐπιστέγασμα τῶν ἀνωτέρω ἡ σημερινὴ κυβέρνησις τῆς Σόφιας ἐζήτησε νὰ χάριση εἰς τὸ Βελιγράδιον καὶ τὴν βουλγαρικὴν Μακεδονίαν περὶ τοῦ ὅρους Πιρίν, τὸν τέως νομὸν Πετριτίου. Διὰ τὴν σχετικὴν προετοιμασίαν κατεβλήθησαν πολλὰ προσπάθειαι ἵνα πεισθῇ ὁ ἐκεῖ πληθυσμὸς ὅτι δὲν εἶναι βουλγαρικὸς ἀλλὰ «μακεδονικός», ὅτι δὲν ὁμιλεῖ τὴν βουλγαρικὴν γλῶσσαν ἀλλὰ τὴν ἐπινοηθεῖσαν μακεδονικὴν τοιαύτην. Ὁ πληθυσμὸς ἀπήντησε μὲ σταθερότητα. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Μ.Π.Ο. συναισθανομένη τὸν ἐπιζήμιον ρόλον τῆς κυβερνήσεως τῆς Σόφιας καὶ διὰ νὰ ἐκθέσῃ δημοσίᾳ τὴν ἀποψίν της ἐπὶ τῆς ἀποκληθείσης «νέας μακεδονικῆς ἐθνότητος καὶ γλώσσης» κατήρτισε λεπτομερῆ ἐκθέσιν πρὸς τὴν βουλγαρικὴν κοινὴν γνώμην. Τμῆμα τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Μακεντόνσκα Τριμπαύνα».

Ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἡ ἐκθεσις ἐκφράζεται μετὰ ἱκανοποιήσεως διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς αἱ ἐπὶ μέρους Μακεδονικαὶ Πολιτικαὶ Ὀργανώσεις ὑποβοηθοῦν οἰκονομικῶς τὴν Μ.Π.Ο. Ἀναφέρει τὴν οἰκοδόμησιν

ἐκκλησίας καὶ ἐθνικοῦ μακεδονικοῦ οἴκου εἰς Fort Wayne ἐκ μέρους τῶν ἐκ Καστορίας Μακεδόνων. Ἄλλος ἐθνικὸς οἶκος ἀνηγέρθη εἰς Detroit. Ἐν τέλει, τονίζουσα τὴν ἐξαιρετικὴν σκοπιμότητα ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῶν Μ.Π.Ο. «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ τῆς ἐφημερίδος ταύτης διεξήχθη σφοδρὸς ἀγὼν ἐναντίον πρακτόρων τινῶν, ξένων πρὸς τὸ μακεδονικὸν πατριωτικὸν ἔργον, οἱ ὅποιοι εἶχον ἔλθει ἐνταῦθα μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παραπλανήσουν τοὺς μετανάστες μας».

Λυγόμεθα νὰ συνοψίσωμεν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὰ ἑξῆς: Ἐξαντλητικὴ ἐπανάληψις τοῦ Βουλγαρισμοῦ τῶν Μακεδόνων, ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὑπαρξίν «Μακεδονικοῦ ζητήματος» καὶ προσπάθεια ἐμφανίσεως αὐτοῦ διεθνῶς, πρότασις πρὸς ἄμεσον λύσιν τοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἰδιούρως ἀνεξαρτήτου κρίσεως, ἀφοῦ φυσικὰ δὲν τολμᾷ νὰ προτείνῃ ἔνωσιν μετὰ τοῦ βουλγαρικοῦ τοιούτου καὶ τέλος λυσσώδης ἀνθελληνικὴ διάθεσις, ἀλλὰ καὶ ἐπίθεσις κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς Γιουγκοσλαβίας.

II. Αἱ Μ.Π.Ο. προδιαθέτουν τὴν ἐμφάνισιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. πρὸς τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης. Τὸ συνέλθον εἰς Fort Wayne Ἰνδιάνας 28ον συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο., τὴν 4—6 Σεπτεμβρίου 1949, ἐπανελάβε εἰς ψήφισμά του τὰς ἰδίας ἐπιμόνους διαβεβαιώσεις περὶ τῆς βουλγαρικότητος τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ ἐπετέθη μετὰ δριμύτητος κατὰ τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας διὰ τὰς ἐπιδιώξεις του πρὸς δημιουργίαν μακεδονικῆς ἐθνότητος. Οὐδεμίαν συζήτησιν γίνεται περὶ τῆς θέσεως τοῦ Κ.Κ.Β. τὸ ὅποιον, ὡς ἐλέγχθη ἤδη, τὸ 1949 εἶχε διαρρήξει τὴν μετὰ τοῦ Τίτο συμφωνίαν καὶ ἐπαπαντῆσεν εἰς τὸ σύνθημα τοῦ ἀνεξαρτήτου μακεδονικοῦ κράτους, μέλους τῆς Β.Κ.Ο.

Τὸ 26ον Συνέδριον εἶχεν ἀποδυσθῆ εἰς ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Β. ἀποδοχῆς τῆς γιουγκοσλαβικῆς προτάσεως περὶ τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν δύο ἐτέρων τμημάτων τῆς Μακεδονίας. Εἰς τὸ 28ον τοιοῦτον ἐγένετο περαιτέρω πρόοδος, τὸ δὲ γεγόμενον ὁμοφώνως δεχτὸν ψήφισμα καταλήγει εἰς τὴν ὑποβολὴν νέου σαφοῦς συνθήματος πλέον προοδευτικοῦ: «Τὸ συνέδριον φρονεῖ ὅτι ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Βαλκανικὴν θὰ ἐπέλθῃ μόνον ὅταν ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀρχὴ διὰ μίαν ἐλευθέραν καὶ ἀνεξάρτητον συνολικὴν Μακεδονίαν, ἡ ὁποία θὰ κυβερνᾶται ἀπολύτως δημοκρατικῶς παρὰ τοῦ ἰδίου γηγενοῦς πληθυσμοῦ ἀπολαμβάνοντος, ἀδιακρίτως θρησκευματος καὶ ἐθνικότητος, ἴσων δικαιωμάτων καὶ ἴσων ὑποχρεώσεων». Ἄς ἐνθυμηθῶμεν καὶ ἄς παραλλήλῃσωμεν τὸ κοινὸν ὑπόμνημα τῶν μακεδονοβουλγαρικῶν κομμάτων τοῦ 1899. Καὶ τὸ συνέδριον τοῦτο, ὅπως τὸ ὑπόμνημα ἄλλοτε, ἐπιμένει νὰ πείσῃ τὴν ἀμερικανικὴν κοινὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐθνικὴ συγκρότησις τῆς Μακεδονίας εἶναι κατ' ἐξοχὴν βουλγαρικὴ καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ κειμένου προτείνει δημοκρατικὴν διακυβερ-

νησιν ἄνευ διακρίσεως τινός, ἐπιδεικνύον διαλλακτικότητα καὶ συγκατάβα-
σιν χάριν τῆς εἰρήνης τῶν Βαλκανίων.

Ἐπηκολούθησεν ἡ ἔκδοσις δηλώσεως τοῦ 28ου Συνεδρίου δημοσιευ-
θείσης εἰς τὸ φύλλον τῆς «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» τῆς 15ης Σεπτεμβρίου
1949 καὶ ἐχούσης ὡς ἑξῆς: «Δήλωσις ὁμοφώνως γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τοῦ
28ου τακτικοῦ ἐτησίου Συνεδρίου τῶν Μακεδονικῶν Πολιτικῶν Ὁργανώ-
σεων. Τὸ Συνέδριον διαπιστοῖ ὅτι: α) Τὸ διαρρεῦσαν ἔτος οὐδὲν τὸ καλὸν
ἔφερε διὰ τὴν Μακεδονίαν, παρὰ μόνον ἠϋξησε τὰ βάσανα τοῦ λαοῦ καὶ ἐδυ-
νάμωσεν ἔτι περισσότερον τοὺς ἀνταγωνισμοὺς τῶν ἐγγύς καὶ ἀπωτέρων σχε-
τικῶς μὲ αὐτὴν κρατῶν. β) Οὐδὲν ἴχνος ὑπάρχει ἀπὸ δημοκρατικὰ πολιτικὰ
ἀνθρωπιστικὰ δικαιώματα καὶ ἐλευθερίαν ἐν Μακεδονίᾳ. Οὐδέποτε μέχρι
τοιούτου βαθμοῦ ὥς σήμερον ἦτο ὁ λαὸς μηδενικὸν εἰς τὰ ὅμματα τῶν κυριάρ-
χων. Ἐξακολουθοῦν οἱ πειραματισμοὶ διὰ τὴν μεταβολὴν διὰ βίας τοῦ ὀνό-
ματος καὶ τῆς συνειδήσεως τῆς πλειοψηφίας τοῦ πληθυσμοῦ. Κατὰ τὰ τελευ-
ταῖα 39 ἔτη ἡ Γιουγκοσλαβία, ἐπὶ παραδείγματι, τρεῖς φορές μεταβαπτίζει
τὸν λαὸν μὲ διάφορα ἐθνικὰ ὀνόματα ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἄλλας ὁμό-
τητας τοῦ καθεστῶτος ἀμετακλήτως ἐφαρμόζεται καὶ ἀφομοίωσις ὑπὸ τῶν
κρατικῶν ἀρχῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ὠρισμένους πειραμα-
τισμοὺς τοιαύτης φύσεως ἔκαμε καὶ ἡ κομμουνιστικὴ Βουλγαρία. γ) Ὅπως
ἐγένετο πάντοτε μέχρι σήμερον, ὁ μακεδονικὸς λαὸς δὲν ἠρωτήθη ἐὰν ἐπιθυ-
μῇ τὰ ἐπιβληθέντα εἰς αὐτὸν καθεστῶτα, ποῖα εἶναι τὰ ἰδανικά του, τί σκέ-
πεται διὰ τὸ μέλλον του. δ) Μερικαὶ Μεγάλαι Δυνάμεις δὲν ἔπαυσαν νὰ
μεταχειρίζονται τὴν Μακεδονίαν ὥς μέσον δι' ἀμοιβὴν τῶν συμμάχων δορυ-
φόρων των εἰς τὰ Βαλκάνια.

Ἐν ταυτῷ τὸ συνέδριον ἐξαίρει ὅτι: α) Οἱ σημερινοὶ κυρίαρχοι τῆς
Μακεδονίας καταφεύγουν εἰς τὴν πλαστογραφίαν τῶν αἰτιολογιῶν, συνεπεῖα
τῶν ὁποίων ἀνεφάνη ἡ μακεδονικὴ ἀπελευθερωτικὴ κίνησις πρὶν ἀπὸ μι-
σὸν καὶ πλέον αἰῶνα ὥς καὶ τῶν σκοπῶν πρὸς τοὺς ὁποίους αὕτη τείνει.
β) Αἱ εἰς τὰ Βαλκάνια ἐγκαθιδρυθεῖσαι κομμουνιστικαὶ ἀρχαὶ προσπαθοῦν
νὰ ἐκμεταλλευθῶν τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ νὰ διαστρεβλώσουν αὐτὸ βασι-
κῶς. Ἄλλ' ὁ πληθυσμὸς εἰς τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν του εἶναι ξένος πρὸς
τὴν πολιτικὴν καὶ τὸ δόγμα των. γ) Ματαίᾳ εἶναι ἡ προσπάθεια νὰ ἐκτρα-
πῇ τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἀπὸ μακεδονικὸν νὰ παρουσιάζεται ὥς
γιουγκοσλαβικόν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν διαβιοῦν Τοῦρκοι, Ἀλβανοί, Ἑλλη-
νες, Ρουμάνοι, οἱ ὅποιοι οὐδέποτε ἐνεφοροῦντο ὑπὸ γιουγκοσλαβικῶν ἢ
πανσλαβικῶν ἰδεῶν. Ὁ ἀγὼν τῶν ἰδίων ἐντοπίων Βουλγάρων ἀπέβλεπεν εἰς
τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τῆς γιουγκοσλαβικῆς κυριαρχίας. Ἡ μακεδονικὴ κί-
νησις ἔθεσεν εἰς ἑαυτὴν ὥς σκοπὸν τὴν πλήρη πολιτικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς
χώρας, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως μερικῶν διαφορετικῶν ἀπὸ ἐθνολογικῆς ἀπόψεως
ἐθνικοτήτων ἐν αὐτῇ καὶ δι' ἄλλους τινὰς λόγους. δ) Ἡ μακεδονικὴ κίνη-

οις ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείει τὴν εἰρήνευσιν μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ἀλλὰ πιστεύει ὅτι ἀκριβῶς μία ἀνεξάρτητος Μακεδονία δύναται νὰ τοὺς προσεγγίσῃ ἀφοῦ παύσῃ νὰ εἶναι τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ αὐτῶν. Αὕτη (ἡ μακεδονικὴ κίνησις) θεωρεῖ ὅτι πᾶσα φυλετικὴ ὑπεροχὴ εἰς τὴν χερσονήσον θὰ εἶναι πηγὴ διχασμοῦ, ἀντιθέσεων καὶ πολέμων. Τὸ Βελιγράδιον ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ κάποιαν γιουγκοσλαβικὴν ὑπεροχὴν εἰς τὰ Βαλκάνια. Οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ πότε ἀπροκάλυπτος καὶ πότε συγκεκαλυμμένη ἐπιδίωξις του —καὶ χθὲς καὶ σήμερον— νὰ κυριαρχῇ ἐπὶ τῆς Μακεδονίας καὶ διὰ μέσου αὐτῆς νὰ ἐγκατασταθῇ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μεσογείου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. ε) Περισσότερον ἀπὸ πάντοτε σήμερον εἶναι καταφανὲς πόσον σωτήριος εἶναι ἡ ἰδέα τῆς μακεδονικῆς κινήσεως διὰ τὴν Ἱδρυσιν ἀνεξαρτήτου Μακεδονικοῦ κράτους εἰς τὸ κέντρον τῆς Βαλκανικῆς, τιθεμένου ἐπὶ βάσεων οἷας ἔχει ἡ Ἑλβετία. Ἡ ἀνεξάρτητος Μακεδονία θὰ ἦτο, μετὰ τὴν Ἑλβετίαν, ἄλλο λαμπρὸν παράδειγμα δι' ἓνα σωτήριο συμβιβασμὸν μεταξὺ σειρᾶς ἀντιθέσεων ἐπὶ ζητημάτων ἐθνικῆς, οἰκονομικῆς, πολιτικῆς καὶ στρατηγικῆς φύσεως.

Ἐν ὀνόματι τοῦ καταπιεζομένου ἐν Μακεδονίᾳ λαοῦ ἐλευθέρως δύνανται νὰ ὁμιλοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ ἐν Ἀμερικῇ Μακεδόνες μετανάσται, νὰ εἴπουν τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν της αἰτημάτων. Ἡ μετανάστευσις αὕτη κατὰ μέγα μέρος ἀποτελεῖται ἔξ ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι συμμετεῖχον εἰς τὴν ἀπελευθερωτικὴν κίνησιν, τινὲς ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημιουργίας της κατὰ τὸ ἔτος 1893.

Ποιοῦμεθα ἔκκλησιν πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τοὺς ὑπευθύνους περὶ τῶν ἀνολούθων :

α) Νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἰδέα περὶ δημιουργίας μιᾶς Ἑλβετίας εἰς τὰ Βαλκάνια, τῆς Μακεδονίας, ἐλευθέρως, ἀνεξαρτήτου καὶ διοργανωμένης κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ἑλβετικοῦ κράτους. Δι' αὐτοῦ θὰ παρασχεθῇ δικαιοσύνη καὶ ἡσυχία εἰς τὸν καταπιεζόμενον μέχρι τοῦδε ἀγωνιστικὸν καὶ φιλελεύθερον λαὸν τῆς Μακεδονίας, θὰ τεθῇ τέρμα εἰς τοὺς αἰωνίους βαλκανικοὺς ἀνταγωνισμοὺς καὶ πολέμους, συνδεδεμένους πρὸ παντὸς μὲ ἐπιβουλὰς διὰ τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς Μακεδονίας, θὰ ὑπάρξῃ δι' αὐτοῦ μεγάλη συμβολὴ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην. β) Ἐάν διὰ τὸν μὲν ἢ τὸν δὲ λόγον δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἀμέσως ἡ Ἱδρυσις τῆς ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας, ἡμεῖς συνιστῶμεν ὡς σκόπιμον καὶ ἀπαράρτητον ὅπως αἱ μακεδονικαὶ περιοχαὶ τεθοῦν προσωρινῶς ὑπὸ τὸν πλήρη καὶ ἀποτελεσματικὸν ἔλεγχον τοῦ Ο.Η.Ε., παρὰ τοῦ ὁποίου φυσικὰ θὰ περιφρουρηθοῦν τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα καὶ αἱ ἐλευθερίαι διὰ τοὺς πολίτας καὶ διὰ τὴν μειονωμένην ἐθνικότητα. Ἀργότερον δύναται νὰ γίνῃ προσφυγὴ εἰς λαϊκὸν δημοψήφισμα διενεργούμενον ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐγγύησιν καὶ ἀμεροληψίαν ὀργάνων τοῦ Ο.Η.Ε.». Ἡ ἀπότομος αὕτη μεταβολὴ εἰς τὰς διακρούσεις τῶν Μ.Π.Ο. ὀφείλε-

ται εἰς νέους προσανατολισμοὺς τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ἐπιμελῶς παρασκευαζομένους εἰς τοὺς κόλπους τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἡ διαφορὰ ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος τοῦ 26ου Συνεδρίου μέχρι τῆς δηλώσεως τοῦ 28ου Συνεδρίου εἶναι καταφανής. Τὸ πρῶτον ὁμιλεῖ ἀκόμη περὶ Βουλγάρων Μακεδόνων. Ἡ δευτέρα οὐδαμοῦ ἀναφέρει τὴν λέξιν Βούλγαρος, καὶ αὐτὴ ἡ μετανάστευσις (μετανάσται εἰς Η.Π.Α.) μετονομάζεται πλέον εἰς μακεδονικήν. Τὸ πρῶτον κείμενον εἶναι βίαιον καὶ ἐπιθετικόν. Τὸ δεύτερον συμβιβαστικὸν καὶ λίαν ὑποχωρητικόν, τῶν Βουλγάρων παραιτουμένων τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνικοτήτων ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων. Ὁ μόνος πειρασμὸς ὅστις παρεισέφρυσεν εἰς τὴν δήλωσιν εἶναι ὅτι οἱ Μακεδόνες αὐτοὶ τῆς νέας Ἑλβετίας (!) «συμμετεῖχον εἰς τὴν ἀπελευθερωτικὴν κίνησιν ἀπὸ τοῦ 1893», δηλαδή ἦσαν κομιτατζήδες προφανῶς. Ἀφήνει δὲ ἡ δήλωσις καὶ ἓν κενόν, τὴν μὴ κατονομασίαν τῶν Μακεδόνων κατ' ἐθνικότητα, ἀφοῦ δὲν λέγει ὅτι θεωρεῖ αὐτοὺς ὡς μίαν τοιαύτην. Μόνον ἐνδεικτικῶς ἀναγράφεται ὅτι ἡ Μακεδονία κατοικεῖται ἀπὸ Τούρκους Ἀλβανούς, Ἑλληνας καὶ Ρουμάνους. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. ἐπιζητεῖ νέους προσανατολισμοὺς οἱ ὅποιοι πρὸ πάντων πρέπει νὰ δύνανται νὰ καρποφορήσουν εἰς τὸ κλῆμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἀναπτύχθωσιν τὸ πρῶτον. Προφανῶς οὗτοι δύνανται νὰ διαγραφοῦν ἐν τῷ πλαίσῳ τῆς ἀκολουθουμένης ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας πολιτικῆς. Εἶναι ἀντικομμουνιστικοί, οὐδὲ λέξιν δὲ περὶ Βουλγαρίας ἀναφέρουν διότι αὐτὴ ὑπενθυμίζει ἀμέσως βαρεῖαν ἀτμόσφαιραν Σλαβισμοῦ. Οὕτω παρασκευάζεται εὐγενεστὸς σαλάτα, «Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων», διὰ νὰ ἐκανοποιηθῇ τὸ ἀνεπτυγμένον πράγματι ὁμοσπονδιακὸν πνεῦμα τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ.

III. Προπαρασκευὴ διὰ νέους προσανατολισμούς. 29ον Συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ. Αἱ βουλγαρικαὶ ὁργανώσεις εἰς Η.Π.Α. καὶ Καναδᾶν δὲν ἐκανοποιοῦνται ἀπὸ τὴν ἐν γένει ἐμφάνισίν των ἐνώπιον τῆς φιλελευθέρως ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης, πᾶρ' ὅλην τὴν τολμηρὰν χειρονομίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασαν μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1949. Δι' αὐτὸ εἰς τὸ συνελθὼν εἰς τὸ Gary (Indiana) 29ον Συνέδριον, τὴν 3—5 Σεπτεμβρίου 1950, παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῶν εἰς Η.Π.Α. ὁργανώσεων τῶν Κροατῶν, Σλοβένων καὶ Μαυροβουνίων. Ἡ ἐπικουρία τὴν ὁποίαν προσέφερον οἱ νέοι αὐτοὶ σύμμαχοι τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἦτο ἀναγκαία διὰ νὰ ἐμφανισθῇ τὸ πρόβλημα τῆς Μακεδονίας ὡς ἀγὼν κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων αὐτῶν τῶν ἐθνοτήτων ἐπετέθησαν κατὰ κύριον λόγον κατὰ τῆς γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως ἡ ὁποία καταδυναστεύει τοὺς Κροάτας, Σλοβένους, Μαυροβουνίους καὶ Μακεδόνας, προσέθεσαν ὅμως κάτωθι τῶν ὑβριζομένων κομμουνιστῶν Γιουγκοσλάβων καὶ Βουλγάρων καὶ τὴν Ἑλλάδα. Πραγματοποιεῖται ἐνταῦθα κάποια πολιτικὴ σκοπιμότης ἐκ μέρους τῶν Μ.Π.Ο. καὶ αὕτη οὐδὲν ἄλλο ἐξυπηρετεῖ εἰμὴ τὴν ἀνάγκην ἐμφανίσε-

ως τοῦ ἀγῶνος αὐτῶν ὡς ἀντικομμουνιστικοῦ, κατόπιν τῆς σαφῶς πλέον ἀντικομμουνιστικῆς θέσεως τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι. Αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην οἱ Βούλγαροι νὰ διακηρύξουν ὅτι εἶναι ἀντικομμουνισταὶ τοῦλάχιστον, διότι αἱ ἐκδηλώσεις καὶ ἐπιδιώξεις των, ὁ γνωστὸς βουλγαρικὸς Μεγαλοϊδεατισμός, δύσκολον εἶναι νὰ ἀποκρυβῇ. Οἱ σύγχρονοι τοῦ Βασίλ Κολλάρωφ καὶ τοῦ Γκιώργκη Δημητρώφ ἀνεγράφησαν μὲ τὸ ὄνομα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα ὁμιλοῦν περὶ Βουλγάρων Μακεδόνων. Αἱ προκηρύξεις, οἱ λόγοι, τὰ βιβλία, αἱ ἐφημερίδες, αἱ ἐπιγραφαὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των, τὰ πάντα ὁμιλοῦν περὶ Βουλγαρίας. Π.χ. ἡ εἰς Canton Ohio ἐκκλησία φέρει τὸν τίτλον «Macedonobulgarian orthodox church of St. Elia», ἡ εἰς Detroit τὸν τίτλον «Macedonobulgarian orthodox church of St. Clemens», ἡ εἰς Toronto Canada τὸν τίτλον «Macedonobulgarian eastern orthodox church of St. George». (Ἡμερολόγιον Μ.Π.Ο. 1951, σελ. 5).

Εἰς τὸ 29ον Συνέδριον παρέστη, κρυπτόμενος ὑπὸ ψευδώνυμον, καὶ ὁ Ἰβὲν Μιχαήλωφ. Ἐπισήμως ἀνεκοινώθη ἡ ἀποστολὴ παρ' αὐτοῦ ἐπιστολῆς ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1950 πρὸς τὸ Συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο. καὶ ἡ παράδοσις παλαιᾶς σημαίας τοῦ Ἰλιντεν ἐκ Καστορίας φυλασσομένης, καθὼς ἔγραφεν, ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τεσσαρακονταετίας. Ἡ «Μακεντόνσκα Τοιμπούνα» τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1950, ὄργανον τῶν Μ.Π.Ο. καὶ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., καθὼς ἡ ἰδίᾳ διακηρύσσει, περιγράφουσα τὰς ἐορτὰς τοῦ 29ου Συνεδρίου μᾶς ἐπιβεβαιώνει ὅτι «ὅλη ἡ βουλγαρικὴ μετανάστευσις εἰς Ἡν. Πολιτείας καὶ Καναδῶν παρίστατο». Οὕτω μνημονεύει τὰς τοπικάς Μ.Π.Ο. «Πιρίν», «Τόντωρ Ἀλεξάνδρωφ», «Μπόρις Σαράφωφ» καὶ «Σολοὺν» (Θεσσαλονίκη).

Ἡ ἰστορηθεῖσα πλέον ἐξέλιξις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐμφανίζεται ἐνώπιόν μας ὡς θεατρικὴ σκηνή, μὲ τὸν Ἰβάν Μιχαήλωφ παρόντα καὶ τὸν Τόντωρ Ἀλεξάνδρωφ καὶ τὸν Μπόρις Σαράφωφ ὡς ἐπωνυμίας ὁργανώσεων τῶν Μ.Π.Ο. Πάντα ταῦτα δὲν ἀφήνουν ἀμφιβολίας δι' ἐρευνᾶν ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως καὶ τῶν σκοπῶν τοῦ Μιχαήλωφ ἐκδηλουμένων εἰς Η.Π.Α. διὰ τῶν Μ.Π.Ο. αἱ ὁποῖαι ἐκφράζουσιν αὐτὴν ταύτην τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. Ἡ πολιτικὴ τῶν Βερχοβιστῶν καὶ τοῦ Φερδινάνδου συνεχίζεται ἀπὸ ἄλλης θέσεως μὲ παραπλανητικὰ συνθήματα, τὰ ὁποῖα καὶ συνωψίσθησαν εἰς τὸ 29ον Συνέδριον ὡς ἑξῆς: «Ὁ ἀγὼν δι' ἐλευθέραν καὶ ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Θεσσαλονίκην πρέπει νὰ εἶναι ἀγὼν παντὸς φιλοπάτριδος Μακεδόνα. Ὁ ἀγὼν εἶναι ἐπιτυχέστερος ὅταν γίνεται ὁργανωμένος. Ἴδου διατὶ ἕκαστος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν Μακεδονίαν πρέπει νὰ εἰσελθῇ εἰς τὰς γραμμάς τῶν Μ.Π.Ο. Ἀγωνίζεσθε, ἐνισχύετε τὰς Μ.Π.Ο. καὶ τὴν ἐφημερίδα των «Μακεντόνσκα Τοιμπούνα»! («Μακεντόνσκα Τοιμπούνα», 7 Σεπτεμβρίου 1950, σ. 4).

Οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ προπαγάνδα γίνονται ἀσφαλῶς μὲ χρήματα, καὶ αἱ Μ.Π.Ο. συνεχέντροσαν κατὰ τὸ συνέδριον αὐτὸ 7.000 δολλάρια. Ἡ ἰδίᾳ ἐ-

φημερίς, αφιερωμένη ἐξ ὁλοκλήρου, εἰς τὸ Συνέδριον γράφει : «Διευκρινίσθη ὑπὸ τῆς Κ.Ε. ὅτι τὸ ἔλλειμμα τῆς διαχειρίσεως προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπένδυσιν κεφαλαίων. Τὸ πολύτιμον καὶ ὠραῖον βιβλίον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀγωνιζομένης Μακεδονίας Ἰβάν Μιχαήλωφ «Μακεδονία, ἡ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων» ἐξεδόθη ὀλίγον πρὸ τοῦ συνεδρίου. Ἡ Κ.Ε. ἠγόρασε 2000 ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου τούτου. Ὁ πρόεδρος ἐτόνισε τὴν ἠθικὴν ἀξίαν καὶ τὸ κύρος τοῦ βιβλίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ εἰς δολλάρια καὶ σέντς.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἐκ μέρους τῶν γιουγκοσλαβικῶν κύκλων τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν ἐπίθεσις κατὰ τοῦ 29ου Συνεδρίου τῶν Μ.Π.Ο. Ἡ γιουγκοσλαβικὴ ἑφημερίς Нови - List, τῆς 21ης Σεπτεμβρίου 1950, ἐκδιδομένη εἰς Νέαν Ὑόρκην γράφει σχετικῶς : «Τὸ φασιστικὸν συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο. εἰς τὸ Gary Indiana. Τὴν 3ην Σεπτεμβρίου ἐγένετο ἑναρξίς τοῦ συνεδρίου τῶν Μακεδονικῶν Ὁργανώσεων, ἐνὸς ἐπιζήσαντος ὑπολείμματος τῶν φασιστικῶν συμμοριῶν τοῦ πράκτορος τῆς Gestapo Ἰβάν Μιχαήλωφ. Ὅπως καὶ ἀνεμνετο, εἰς τὸ συνέδριον παρέστη μόνον μία δρᾶξ ἀνθρώπων — ἀπὸ πλεόν τῶν 30.000 Μακεδόνων μεταναστῶν, μόνον 28 ἀντιπρόσωποι — οἱ ὁποιοὶ ἐπωφελήθησαν τῆς εὐκαιρίας ταύτης νὰ ψάλλουν ὕμνους διὰ τὸν Ἰβάν Μιχαήλωφ καὶ τὸ ἔχθρικόν πρὸς τὴν δημιουργίαν ἔργον του. Οἱ ὁμιληταὶ τοῦ συνεδρίου, πράκτορες τοῦ Μιχαήλωφ, Πέτρο Ἀτσεφ καὶ Λιούμπεν Δημητρώφ, ἐπεσώρευσαν μύθους καὶ συκοφαντίας κατὰ τοῦ μακεδονικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἐλευθέρου κράτους του καὶ ἐκάλεσαν τὸ συνέδριον εἰς ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Μακεδονίας, καὶ ἱδρυσιν κάποιας «ἀνεξαρτήτου» Μακεδονίας. Ἡ λέξις «ἀνεξάρτητος Μακεδονία» δὲν εἶναι κάτι τὸ νέον εἰς τὸ λεξιλόγιόν των. Ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτὴν καὶ ἡ μπουρζουαζία τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας ἀπεπειράθη νὰ κατακτήσῃ τὴν Μακεδονίαν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτὴν καὶ οἱ σημερινοὶ κομμουνισταί, τόσον οἱ τῆς Σόφιας ὅσον καὶ οἱ ἐδῶ, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Γεώργιον Πιρίνσκυ, ἀγωνίζονται ἐναντίον τῆς ἐλευθερίας τοῦ μακεδονικοῦ ἔθνους, ἰδοὺ δὲ τῶρα καὶ αὐτὰ τὰ φασιστικὰ ὑπολείμματα χρησιμοποιοῦν τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν».

Τὸ 1902 ὁ Βούλγαρος προπαγανδιστὴς Μιχαήλωφσκυ ἱδρυσεν ἐν Εὐρώπῃ τὸ Ἀρμενομακεδονικὸν Κομιτάτον. Τὴν 5ην Νοεμβρίου 1950 ὁ ἀρχηγὸς τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὸ Σικάγον τῶν Ἑν. Πολιτειῶν ἱδρύει τὴν «Ἀμερικανικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Κροατίας, Μακεδονίας καὶ Σλοβενίας», κατόπιν ἐνὸς συνεδρίου εἰς τὸ ὁποῖον παρεσύρθησαν ἐκπρόσωποι τῶν εἰς Η.Π.Α. σχετικῶν ὁργανώσεων, περιλαμβανομένης καὶ τῆς τῶν Μανρόβοιων, διὰ τοὺς ὁποίους μάλιστα ἐκρατήθησαν εἰς τὸ προεδρεῖον δύο θέσεις, λόγῳ μὴ παρουσίας ἐκπροσώπων. Τὸ νέον αὐτὸ συνέδριον προπαρεσκευάσθη παρὰ τῶν Μ.Π.Ο. διὰ τοῦ ἰδίου των συνεδρίου τῆς 3—5 Σεπτεμβρίου καὶ εἶχεν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ πείσῃ τὴν ἀμερικανικὴν κοινὴν

γνώμην ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ θεωρυβιώδεις ἐκδηλώσεις καὶ συνέδρια εἶναι ἀντικομμουνιστικά. Ἐφ' αὐτῆς τῶν Μ.Π.(). εἶναι ὁ φόβος μήπως χαρακτηρισθῶν παρὰ τῶν Η.Π.Α. ὡς κομμουνιστικά. Εἰς τὸ συνέδριον ἐνεκρίθη μανιφέστον πρὸς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην διὰ τοῦ ὁποῖου καταγγέλλονται τὰ κομμουνιστικά καθεστῶτα τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας, ἀλλὰ καὶ τῆς «ἐλευθέρας καὶ δημοκρατικῆς Ἑλλάδος», καὶ διακηρύσσεται ἡ θέλησις τῶν μελῶν διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ εἰς συγκροτήσιν «ἐλευθέρων δημοκρατικῶν Μοναρχιών».

Ἡ προπαρασκευὴ τῶν νέων ἐμφανίσεων τοῦ Βουλγαρισμοῦ περὶ τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα πραγματοποιεῖται εἰς εὐρύτεραν ἑκτασιν, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Οὕτως ἐγένετο κίνησις μεταξὺ τῶν ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, ἰδίως τὴν Ἱταλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Γαλλίαν, διεσκορπισμένων, λόγῳ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐθνικιστῶν Βουλγάρων πρὸς ἐνοποίησιν τοῦ ἀγῶνος. Ἐφ' ὅσον δὲν ἀπομένει εἰς τοὺς Βουλγάρους καμμία σοβαρὰ ἀποσχόλησις, οὐδὲ ἐλπίς προσεχοῦς ἀνατροπῆς τοῦ βουλγαρικοῦ κομμουνισμοῦ, ἀσχολοῦνται ἐντονώτερον μὲ τὴν ἀνακίνησιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος. Ἡ διεθνὴς πολιτικὴ ἀνυποληψία τῶν στοιχείων αὐτῶν τὰ ὁποῖα προσέρχονται κυρίως ἀπὸ πρόσωπα τῆς βουλγαρικῆς αἰλῆς, ἀνωτάτους ὑπαλλήλους καὶ ἀξιωματικούς, τὰ ὑποχρεώνει νὰ δεχθῶν τὴν πρωτοπορείαν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., ἡ ὁποία ἄλλωστε κατευθύνει ἀπὸ μακροῦ τὰς ἐν Ἀμερικῇ βουλγαρικὰς ὁργανώσεις.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1949 τὸ ἐν Εὐρώπῃ ἐκδιδόμενον βουλγαρικὸν περιοδικὸν «Νατσιονάλε Μπουλγκάρια», ὄργανον τοῦ βουλγαρικοῦ «Ἐθνικοῦ Μετώπου», ἐδημοσίευσεν τὸ κατωτέρω ἀρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡ σταύρωσις τῆς Μακεδονίας. Ἐκατομμύρια Βουλγάρων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ ὀρκίζονται σήμερον μετὰ πίστεως ἐπὲρ μιᾶς ἐλευθέρας καὶ ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας. Κάποιος εἶχε γράψει κάποτε: «Ἐὰν ὑπάρχῃ χώρα ἀνὰ τὸν κόσμον ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ σημειωθῇ ἐπὶ τῆς σφαίρας διὰ μελανοῦ χρώματος, αὕτη εἶναι ἡ Μακεδονία». Πράγματι ἀτελεύτητα εἶναι τὰ βάσανα, τὰ αἵματα, τὰ δάκρυα καὶ αἱ ἐρημώσεις αἱ ὁποῖαι γεμίζουν τὴν ἱστορίαν τοῦ μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος. Ἀπὸ γενεῶν ἤδη ἡ Μακεδονία σφαγὴν δὲν ἀφαιρεῖ τὸ μελανὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς της καὶ πάντοτε ἐκ νέου ὁ Μακεδὼν Βούλγαρος εἶναι καθιλωμένος εἰς τὸν Γολγοθᾶ. Ἐνός ἢ Μακεδονία ἦτο ὑπὸ τὴν τουρκικὴν ἐξουσίαν, ἡ ἐθνικὴ της ὑπόστασις δὲν παρουσίαζε ποτὲ οἰονδήποτε πρόβλημα. Ἡ ἱστορία εἶχε σημειώσῃ ὅτι ἐκεῖ, ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθωνος, ἐξεπήδησαν οἱ πρῶτοι σπινθηροὶ τῆς βουλγαρικῆς ἀναγεννήσεως ἀπὸ τὴν γραφίδα τοῦ μοναχοῦ πατρὸς Παΐσιου ὅτι ἐκεῖ ἐγεννήθη ἡ παλαιοβουλγαρικὴ γραφὴ, δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἱσαποστόλων τῆς Θεσσαλονίκης ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ὡς μίσις μιᾶς ὁλοκλήρου ἐκκλησιαστικῆς σλαβικῆς κουλτούρας ὅτι ἐκεῖ ἄ-

νωθεν τῶν αἰώνιων καὶ βαθέων ὑδάτων τῆς λίμης τῆς Ἀχρίδος ὁ μαθητὴς τῶν Ναοῦμ κατέστη ἐθνάρχης πλειάδος ἀναγεννητῶν, ἀφυπνιστῶν καὶ ἀποστόλων τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως· ἐν τέλει ὅτι ἡ βουλγαρικὴ Ἑξαρχία, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἐπετεύχθησαν παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἐλευθερίαι διὰ τὸν βουλγαρικὸν πληθυσμὸν τῶν Βαλκανίων συμπεριελάμβανεν εἰς τὴν πρώτην θέσιν τὰς ἀφυπνισμένας καὶ συμπαγεῖς βουλγαρικὰς ἐπαρχίας καθ' ἅσας τὴν μακεδονικὴν χώραν. «Ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας»! Τοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα τὸ διακηρυχθὲν ὑπὸ τοῦ Μακεδόνοιο Βουλγάρου κατὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς μακεδονικῆς γῆς καὶ τὴν περιπλοκὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν ἐγγύς καὶ μακρυνῶν ἱμπεριαλιστῶν. Ἡ Μακεδονία διεξεδίκησε τὸ δικαίωμα της δι' ἐλευθέραν ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν ὑπαρξιν. Ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρίας ἡ πορεία αὕτη τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος δὲν συνήντησεν ἀντίδρασιν. Τουναντίον, ἡ ἐθνικὴ βουλγαρικὴ πολιτικὴ ἦτο ἐτοίμη νὰ ὑποστῇ μεγάλην θυσίαν καὶ συνεφώνησεν εἰς τὴν αὐτοτέλειαν τῆς Μακεδονίας, ἀρκεῖ αὕτη νὰ εἶναι ὁλόκληρος καὶ ἐλευθέρη. Ἀλλ' ὅμως ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Ἑλλάς ἀντέδρασαν ἐναντίον πάσης μακεδονικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀπεπειράθησαν πάσῃ θυσίᾳ νὰ διασπᾶσιν τὴν μακεδονικὴν ὑπόθεσιν, ἐπιδιώκουσαι νὰ κυριεύσουν τὸ φρούριον ἔσθωθεν καὶ νὰ ἐκμεταλλευσθῶν δι' ἴδιον λογαριασμὸν τὸν μακεδονικὸν ἀγῶνα. Ἡ Βουλγαρικὴ αὕτη ἀντίληψις περὶ μιᾶς αὐτοτελοῦς Μακεδονίας οὐδόλως ἐσήμαινεν, οὔτε καὶ σημαίνει, ὅτι ἡ Βουλγαρία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν μακεδονικὴν τύχην. Ἡ υἱοθέτησις τῆς ἀρχῆς «ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας» δὲν παραβλάπτει ἀφ' ἐτέρου οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὴν ἐπίγνωσιν ὁλοκληρου τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ διὰ κοινὴν ἐθνικὴν ὑπόστασιν καὶ ἀδιάρρηκτον ἱστορικὴν τύχην ἣ ὁποία παρέχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὅπως ἀγρυπνεῖ καὶ τρέμει διὰ τὴν τύχην τοῦ Μακεδόνοιο Βουλγάρου. Σήμερον ἡ πολιτικὴ κερδοσκοπία περὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ ἡ κατάχρησις εἰς τὸν ὑπερ ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς ἀγῶνα ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἐχθρούς της νὰ διαπραττοῦν ὄργια. Ἐνόσω ἡ Μόσχα ὑπελόγιζε εἰς μίαν Βαλκανικὴν Σλαβικὴν Ὀμοσπονδίαν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ τὸν ἐλεγχόν της, διὰ τὴν μελλοντικὴν αὐτοτελῆ Μακεδονίαν εἶχε προβλεφθῇ ὁ ρόλος μπολσεβικικοῦ προγεφυρώματος διὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Τότε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Κρεμλίνου, ὁ Γκιώργκη Δημητρώφ ἀπέσυρε τὰς χεῖρας του ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας Βουλγάρους καὶ ὄχι μόνον προσητοίμαζε τὴν ὑποταγὴν τῆς περιοχῆς τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν εἰς τὴν τιτοϊκὴν Μακεδονικὴν Δημοκρατίαν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ συνετέλει εἰς τὴν ἀφομοίωσιν τῶν Βουλγάρων εἰς κάποιαν αὐτοτελῆ «μακεδονικὴν» ἐθνότητα μὲ ἰδίαν σερβομανικὴν γλῶσσαν. Οὗτος ἠνείχετο ἀδιαμαρτυρητῶς τὴν ἐξόντωσιν καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν Μακεδονίαν, ἐξύμνει τοὺς σερβομάνους κυβερνήτας της καὶ ἐξύμνει τὸν «προστάτην τῆς νοτιοσλαβικῆς ἀδελφωσύνης» Τίτο. Ἡ

«μικρὰ» αὕτη ἐθνικὴ προδοσία εἰς τὴν Μακεδονίαν οὐδεμίαν σημασίαν εἶχε διὰ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστάς. Τὸ τοιοῦτον ἦτο μόνον μέσον διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ «μεγάλου σκοποῦ». Ἡ Μακεδονία νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν Στάλιν ὡς διάδρομος πρὸς τὸν λιμένα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς ἐδικαιολογεῖτο δι' ὅλων τῶν μέσων. Μόλις ὅμως ὁ Τίτο περιέπεσεν εἰς δυσμένειαν καὶ τὸ βαλκανικὸν εἰδύλλιον μεταξὺ Σόφιας καὶ Βελιγραδίου, διαδραματιζόμενον διὰ λογαριασμόν τῆς Μακεδονίας, ἐχάλασεν, εἰς Σόφίαν ἐφύσησε νέος ἄνεμος. Αἰφνηδίνως οἱ ἐρυθροὶ κυβερνῆται τῆς Σόφιας ἀνεκάλυψαν τὴν «ἐθνικὴν» τῶν καρδιῶν, ἐνεθυμῆθησαν τοὺς «ἀδελφοὺς Βουλγάρους» εἰς τὴν Μακεδονίαν τοῦ Βαρδαρίου, διεμαρτυρήθησαν ἐναντίον τῆς ἀφομοιωτικῆς πολιτικῆς τοῦ Τίτο καὶ τῶν Μακεδόνων ὁργάνων του καὶ ἔψαλλον τὸ ἴδιον ἄσμα, τὸ ὁποῖον μέχρι πρό τινας ἀναθεμάτιζον ὡς «μέγαν βουλγαρικὸν σωβινισμόν». Ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ νέα αὕτη πορεία τῆς κομμουνιστικῆς Σόφιας δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ ἐθνικοὺς τινας λόγους, ἀλλ' ἐπιβουλεύεται νὰ θέσῃ καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν ὑπόδουλον ὑπηρεσίαν τοῦ μπολσεβικικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Οὕτω ἡ ἐξαγοραστικὴ ἀρχὴ «ἐλευθέρᾳ καὶ ἀνεξάρτητος Μακεδονίᾳ» σταυρώνεται σήμερον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ γίνεται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως διὰ καθαρῶς ἱμπεριαλιστικοὺς σκοποὺς. Μὲ αὐτὴν κερδοσκοπεῖ τὸ Βελιγράδιον, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς «ἐλευθέρας Μακεδονικῆς Δημοκρατίας» ἀγωνίζεται δῆθεν ὑπὲρ τοῦ μακεδονικοῦ ἔθνους, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καταβροχθίσῃ καὶ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Πιρίν καὶ τὴν νότιον Μακεδονίαν ἐκσερβίζον πᾶν τὸ βουλγαρικόν. Μὲ τὴν ἐνότητα κερδοσκοπεῖ ἡ κομμουνιστικὴ Σόφια, ὑποσχομένη «ἐλευθέραν Μακεδονίαν ἐντὸς τῶν πλαισίων μιᾶς Σοβιετικῆς Ὁμοσπονδίας, μετὰ τὴν ἀναιρολήν τοῦ Τίτο». Μὲ τὴν συνένωσιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Μακεδονίας κερδοσκοπεῖ ἐν τέλει καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς «ἐλευθέρας καὶ δημοκρατικῆς Ἑλλάδος» τῇ συμμετοχῇ καὶ Μακεδόνων Βουλγάρων κομμουνιστῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως προσελκύεται εἰς τὸν ἐπαναστατικὸν ἑλληνικὸν στρατὸν βουλγαρικὸν στοιχεῖον τῆς Νοτίου Μακεδονίας, διὰ νὰ χύνῃ τὸ αἷμα του εἰς ἓνα χρόνιον ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τὸ σῆμα τοῦ ἐρυθροῦ ἀστέρος τῆς Μόσχας.

Ἐν μέσῳ τοῦ αἵματηροῦ ἀνεμοστροφίλου τοῦ σατανικοῦ τούτου ἀγῶνος, ὁ Μακεδὼν Βουλγάρος ἱσταται σταθερῶς καὶ ἀκλονήτως ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς του γραμμῆς χαρᾶς τῆς ὑπὸ τῶν ἡρωϊκῶν ἀρχηγῶν τοῦ μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος Γκότσε Ντέλτσεφ, Λάμιαν Γκρούτσεφ, Τόντωφ Ἀλεξάνδρωφ καὶ τῶν σημερινῶν ζωντανῶν διαδόχων των. Ἐκατομμύρια Βουλγάρων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ ὀρκίζονται σήμερον ὑπὲρ μιᾶς ἐλευθέρας καὶ ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας καὶ οὐδὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκριζώσῃ τὴν ἐπίγνωσίν των διὰ τὴν μεγάλην καὶ κοινὴν ἱστορικὴν τύχην των. Οὐδεμία σταύρωσις ἦτο αἰωνία, καὶ μετὰ τὸν Γολγοθᾶν ἔρχεται ἡ Ἀνάστασις. Αὕτη ἔρχεται καὶ θὰ ἔλθῃ καὶ διὰ τὴν καθηλωμένην σήμερον ἐπὶ τοῦ σταυ-

ροῦ Μακεδονίαν καὶ διὰ τὴν μπολσεβικικῶς ὑποδουλωμένην σήμερον Βουλγαρίαν. Ἐχέγγυον περὶ τούτου εἶναι ὁ προσδοκώμενος θρίαμβος τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Χάρτου καὶ ἡ ὁρμητικὴ θέλησις δι' ἐθνικὴν ἐλευθερίαν, ἐκδηλωθεῖσα ἤδη εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰλιντεν, τὸ 1903».

IV. Διακηρύξεις Ἀπριλίου 1950. Ἡ Μακεδονία Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων. Τὸν Ἀπρίλιον 1950, μετὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης διὰ τῶν συνεδρίων καὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν τῶν Μ.Π.Ο., ἐκυκλοφόρησεν εἰς ἀγγλικὴν μετάφρασιν τὸ βιβλίον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ, διὰ τὸ ὅποιον ἐγένετο τόσος θόρυβος εἰς τὸ 29ον συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο., μὲ τίτλον : «Μακεδονία, ἡ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων». Τὸ βιβλίον μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Χρῆστο Ἀναστάσωφ, μέλους τῆς Κ.Ε. τῶν Μ.Π.Ο., καὶ ἀπεστάλη δωρεὰν εἰς πανεπιστήμια, βιβλιοθήκας, ὁργανώσεις πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ, φιλικὰς δημοσιογραφικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ προσωπικότητας πολιτικὰς ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἄλλα πρόσωπα τῶν ὁποίων ἡ εὐνοϊκὴ κρίσις καὶ γνώμη εἶναι χρήσιμος διὰ τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. Σκοπὸς τοῦ βιβλίου, τὸ ὅποιον οὐδὲ εἰς πρόχειρον κριτικὴν ἀντέχει, εἶναι νὰ παραπλανήσῃ τὴν ἀμύητον εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης ἀμερικανικὴν κοινὴν γνώμην μὲ ψευδῆ ἱστορικὰ δεδομένα ὅτι ὑπάρχει Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀκολούθως δὲ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα τῶν Ἀγγλοσαξόνων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων ἀφήνει νὰ νοηθῇ ὅτι θέτει τὸ μιχαήλωφικὴς ἐμπνεύσεως Μακεδονικὸν κράτος, τύπου 1950 θὰ ἐλέγμεν, ἀφοῦ καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία ἵδρυσεν ἤδη Μακεδονικὸν κράτος καὶ ἡ Β.Κ.Ο. πρόκειται νὰ ἱδρύσῃ τοιοῦτον ἐν καιρῷ. Μὲ παιδικὴν ἀφέλειαν ὁ Μιχαήλωφ εἰσέρχεται εἰς τὸ θέμα του διὰ περιγραφῆς τῆς δημιουργίας τοῦ Ἑλβετικοῦ κράτους, διὰ τὸ ὅποιον μόνον δεσμὸν εὐρίσκει τὴν ἐπιγενομένως δημιουργηθεῖσαν διοίκησιν ὑπὸ μίαν κυβέρνησιν.

Ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, ἀφοῦ ἔζησε μέχρι σήμερον ὥς ἐπαναστάτης καὶ δολοφόνος τῶν συνεργατῶν του, μεταβάλλεται εἰς μέγαν εἰρηνοποιὸν καὶ συμφιλιοτὴν μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, Ἑλλήνων, Ἀλβανῶν, Τούρκων, Ρουμανοβλάχων καὶ Βουλγάρων, ὑπὸ τῶν ὁποίων, καθὼς δέχεται εἰς τὸ βιβλίον του, κατοικεῖται ἡ Μακεδονία. Ὁ ἴδιος διακηρύσσει τὴν μεγάλην αὐτοθυσίαν τῶν «Μακεδόνων ἀγωνιστῶν», δηλαδὴ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., συνεχιστῶν τοῦ ἔργου τῶν Ἀλεξάνδρωφ καὶ Σαράωφ, νὰ ἀποδεχθοῦν ὁμοσπόνδῃσιν τῆς Μακεδονίας κατ' ἀντιγραφὴν ἀκριβῶς τῆς Ἑλβετίας. Δὲν ὑποστηρίζει ὅτι τὸ κράτος τοῦτο θὰ στηριχθῇ εἰς τὴν ἐθνότητα ὥς ἀρχήν, οὐδὲ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἀποκλείει ἐξ ἀρχῆς πᾶσαν γιουγκοσλαβικὴν ἀπαίτησιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ μελέτη τοῦ βιβλίου μᾶς φέρει καὶ πάλιν εἰς τὴν μνήμην τὸ ὑπόμνημα τῶν μακεδονοβουλγαρικῶν κομιτάτων τοῦ 1899. Καὶ ἐνταῦθα, ὅπως καὶ ἐκεῖ, δὲν κατονομάζεται οἰαδήποτε φυλὴ ὥς κυρίαρχοῦσα ἐν Μακεδονίᾳ.

Ἀλλὰ ἐνῶ εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ βιβλίου ὁ συγγραφεὺς ἐπιμελῶς ἀποφεύγει νὰ μνημονεύσῃ καὶ τὴν λέξιν Βουλγαρος, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 28ην νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον τῆς Μακεδονίας ἐν μειοψηφίᾳ, καὶ ἀργότερον ἐκδηλώνει ἀπροκαλύπτως πλέον τὰς προτιμήσεις του καὶ τὴν καταγωγήν του ἐκ τοῦ Βουλγαρισμοῦ, τοῦ ὁποίου ὑπεραμίνεται.

Ἀναγράφομεν παραγράφους τινὰς τοῦ βιβλίου. Εἰς τὴν σελίδα 28 γράφει : «Τώρα εὐρίσκουμεν ὅτι κάθε ἴχνος ἀπὸ τοὺς παλαιούς Μακεδόνας, τοὺς πιστοὺς συμπολεμιστάς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, οἱ ὁποῖοι κατώκησαν τὴν χώραν 2 ἢ 3 χιλιετηρίδας προηγουμένως, ἐξηλείφθη». Οὕτω μὲ τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις ὁ συγγραφεὺς λυεῖ (!) τὸ τόσον ἐνοχλητικὸν διὰ τὴν Βουλγαρίαν ζήτημα τῆς ἑλληνικότητος τῆς Μακεδονίας ἀγνοῶν στοιχειώδη ζητήματα. Εἰς τὴν σελίδα 30 γράφει : «Κατὰ ἐθνικότητος κατῴκουν εἰς τὴν Μακεδονίαν τὸ 1912 Βούλγαροι 1.200.000, Ἕλληνες 240.000». Εἰς δὲ τὴν σελίδα 31 : «Διάφοροι Βούλγαροι, ὡς ὁ Vercovicz καὶ ἄλλοι, ἀναβιβάζουν τὸ βουλγαρικὸν στοιχεῖον εἰς 52 % χωρὶς μάλιστα τοὺς Πομάκους Βουλγάρους». Ὁ Μιχαήλωφ μὲ τὰς χονδροειδεῖς παραποιήσεις τοῦ εἵδους αὐτοῦ ἐπιδίδωκει νὰ ἐμφανίσῃ τὰ ἱστορικὰ ἐθνικὰ δικαιώματα τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῆς Μακεδονίας. Ἐχεῖ ὅμως τὴν ἀτυχή ἔμπνευσιν νὰ ἐπικαλεῖται τὸν Vercovicz διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Γάλλος Leger ἔγραψεν ὅτι «ἡπάτησε!» Περιεργὸν εἶναι ὅτι ὁ Μιχαήλωφ ἀπεμακρύνθη μίᾱς ἄλλης ἀρχῆς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐφεύρει ὁ μέγας πρόδρομός του βαλκανιολόγος (!) Vercovicz ὑποστηρίζων ὅτι οἱ Βούλγαροι εἶναι αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς Βαλκανικῆς καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος Βούλγαροι. Εἰς κάθε σημεῖον τοῦ βιβλίου τοῦ αὐτοῦ ὁ Μιχαήλωφ τονίζει τὴν βουλγαρικὴν προέλευσίν του, πλαστογραφῶν τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Ὀλίγον κατωτέρω μάλιστα ὁμιλῶν διὰ τοὺς Βυζαντινοὺς δέχεται ὅτι οὗτοι μόνον δεσμὸν μὲ τὸ ἑλληνικὸν γένος εἶχον τὴν γλῶσσαν καὶ ἀγωνίζεται — ἀγωνίζεται σκληρῶς — νὰ παρουσιάσῃ καὶ πάλιν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνολογικὴν ὑπεροχὴν τοῦ Βουλγαρισμοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐννοεῖται εὐκόλως ὁ σκοπὸς τοῦ Μιχαήλωφ. Εἶναι ὁ ἴδιος, ὁ αἰώνιος· νὰ προσαρτηθῇ ἡ Μακεδονία εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἡ ἐποχὴ δὲν ἐπιτρέπει ἄλλα συνθήματα καὶ ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. προσανατολίζεται ἐγκαίρως, βοηθουμένη καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἐθνικιστικὰ βουλγαρικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἔχουν συγκεντρωθῇ ἐπίσης εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας διωκόμενα ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστάς.

Εἰς τὰς σελίδας 32 καὶ 33 ὁ Μιχαήλωφ γράφει : «Τὸ ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι τώρα περισσότεροι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς πληθυσμοὺς δὲν ἔχει ἀξίαν, ἐφ' ὅσον ἀποφασισθῇ ὅτι εἶναι ὁρθὸν νὰ γίνῃ ἕν ἀνεξάρτητον κράτος». Εἰς τὴν σελίδα 120, ὅπου ὁμιλεῖ περὶ ὁργανώσεως τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους, εἰρήσκεται ἡ συμπλήρωσις τῶν ἀνωτέρω. «Αἱ ἐθνικότητες θὰ ἀποδώσουν τὰ σχολεῖα, ἐκκλησίας καὶ ἄλλα καθὼς ταῦτα ὑπῆρχον πρὸ τοῦ 1912. Οἱ πρό-

σφυγες και οι ανταλλαγέντες πληθυσμοί θα επανέλθουν εις τὰς ἐστίαις των». Ἀπὸ συγγραφικὴν συνέπειαν καὶ σεβασμὸν πρὸς τὸν ἀναγνώστην θὰ ἡδύνατο νὰ προσθέσῃ ὁ συγγραφεὺς : «ὥστε νὰ δημιουργηθῇ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἡ βουλγαρικὴ πλειοψηφία, καὶ νὰ ἐπαληθεύσῃ οὕτω καὶ ἡ στατιστικὴ τοῦ Vercovicz, 52⁰/₀ Βούλγαροι».

Εἰς τὰς σελίδας 46 μέχρι 52 ἐν ἐκτεταμένον κεφάλαιον ἀποδεικνύει(!) τὴν πλειοψηφίαν τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ καταλήγει εἰς τὴν ἐπίκλησιν τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Ὡς ἐνθυμηθῇ ὁ Μιχαήλωφ ἐν μοναδικὸν ἱστορικὸν γεγονὸς. Τὸ 1912 ὑπεγράφη ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπίσημον πρωτόκολλον παρὰ ἐπιτροπῆς ἐξ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων, λόγῳ τῶν ἐπικειμένων βουλευτικῶν ἐκλογῶν διὰ τὴν τουρκικὴν βουλὴν. Δυνάμει αὐτοῦ συμφωνήθη ὅπως εἰς τὰ βιλαέτια Θεσσαλονίκης, Σκοπίων, Μοναστηρίου καὶ Ἀδριανουπόλεως δοθοῦν 18 ἔδραι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ 8 εἰς τοὺς Βουλγάρους. Σχολιάζων τὴν συμφωνίαν ταύτην ὁ Charles Vellay λέγει : «Ἡ ἀπόφασις τῆς ἑλληνοβουλγαρικῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξε μία ἐπὶ πλέον κύρωσις τῶν ἑλληνικῶν ἐθνογραφικῶν ἀπόψεων».

Εἰς σελίδα 92 ὁ Μιχαήλωφ γράφει ὅτι «ἡ B.M.P.O. καὶ αὐτὸς προσωπικῶς, ἔθεσαν πάντοτε ὡς σκοπὸν τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν, χωρὶς νὰ φοβῆται ὁ ἴδιος νὰ κατηγορηθῇ ὡς προδότης τοῦ Βουλγαρισμοῦ διότι αὐτός, Βούλγαρος, ἀπηνήθη τοὺς ἀγῶνας γενεῶν ὁλοκλήρων αἱ ὁποῖαι ἐγαλονχήθησαν μὲ τὸ ὄραμα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου». Ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Μιχαήλωφ, τὸ ὁποῖον ἐκρίθη ἀπὸ τὴν K.E. τῶν M.H.O. ὡς τεραστίας ἡθικῆς ἀξίας, παραλείπεται μὲν ἐπιμελῶς ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν κομιτάτων, ἐμφανίζεται ὅμως ἡ I.M.R.O. ὡς ὁργάνωσις τῶν Μακεδόνων ἀγωνιστῶν προσφέρουσα εἰς τὸν κόσμον τὴν εἰρήνην διὰ τῆς θυσίας της νὰ ἀποδεχθῇ τὴν δημιουργίαν ἀνεξαρτήτου ὁμοσπόνδου κράτους. Οὐδὲ συζητήσεις γίνεται διὰ τὰ γεγονότα τῶν ἐτῶν 1923—1925 (σφαγαὶ τῶν κομμουνιστῶν καὶ σύμφωνα μετ' αὐτῶν), παρὰλλήλως ὅμως ἀποφεύγεται οἰαδήποτε ἐπίθεσις κατὰ τοῦ σημερινοῦ κομμουνιστικοῦ βουλγαρικοῦ κράτους, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι γνωστὰ αἱ διακηρύξεις καὶ τοῦτου καὶ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς περὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου Μακεδονικοῦ κράτους.

Εἶναι εὐκαιρία νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς I.M.R.O., ἀντικρούοντες τὰ ψευδολογήματα μὲ τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζει μίαν εὐφυᾶ πράγματι πολιτικὴν μεταστροφὴν τοῦ Βουλγαρισμοῦ, τὰ ἐξῆς ἀναγραφόμενα εἰς τὴν σελίδα 123 τοῦ βιβλίου τοῦ Βλάχωφ «Ἀρθρα καὶ Λόγοι 1945-1947» : «Τὸ 1919 ὁ ἱατρὸς Στανίσεφ ὑπέγραψεν ἐκ μέρους τοῦ προεδρείου τῆς B.M.P.O., τῆς ὁποίας μέλος ἦτο ἐπίσης καὶ ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ, ὑπόμνημα πρὸς τὰς κυβερνήσεις τῶν Ἰνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰαπωνίας καὶ Ἰταλίας, διὰ τοῦ ὁποίου, ἐπικειμένης τῆς ὑπογραφῆς

τῆς συνθήκης τοῦ Νεϊγύ, ἐπεστηρίχθητο «Μακεδονία ἀδιαίρετος καὶ ἡνωμένη μετὰ τὴν μητέρα Βουλγαρίαν». Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ γνωρίζει περὶ τούτου ὁ Μιχαήλωφ, ἀλλὰ εἶναι γεγονός ὅτι ἔξ Ἰσού γνωρίζει περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Βλάχωφ ὥς ἐκ τῆς θέσεώς του τότε πλησίον τῶν σοσιαλιστῶν τοῦ Χατζηντίμου. Καὶ ἐφ' ὅσον οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα κατὰ τὰς ὁμολογίας ἄλλοτε συνεργιστῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., οὐδεμία ἀσάφεια ἀπομένει περὶ τῶν τελικῶν σκοπῶν καὶ τῶν νέων πολιτικῶν προσανατολισμῶν τοῦ Βουλγαρισμοῦ. Ἡ ἐγνωσμένης δράσεως βουλγαρικῆ προπαγάνδα ὅμως, τὴν ὁποίαν τόσον καλῶς ἀσχεῖ καὶ ἡ πλευρὰ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ Μιχαήλωφ, ἔχει προφθαίνει νὰ πληροφορηθῇ τὰς ἀνωτέρω μαρτυρίας τοῦ Βλάχωφ καὶ διαρρηγνύει τὰ ἱμάτιά της ἀμυνομένη. Ἐκ τῆς ἀντιδικίας αὐτῆς τῶν Βουλγάρων ἔρχονται εἰς δημοσιότητα ὁμολογίαι συντριπτικαὶ διὰ τοὺς ὑποκρυπτομένους σκοπούς των. Δηλοῦν ἀπροκαλύπτως ὅτι εἶναι Βούλγαροι, ἐπαίρονται διὰ τὴν σλαβικὴν καταγωγὴν τους καὶ διακηρύσσουσιν ἐμμέσως ὅτι ἠγωνίσθησαν πάντοτε νὰ ἀρπάσσουν τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ὑπὸ οἰαδήποτε συνθήματα, ὀργανώσεις, ἢ ὀνόματα καὶ ἂν ἐνεφανίσθησαν, θὰ ἦτο δὲ προδοσία ἐκ μέρους των νὰ παραιτηθῶν τῶν σωβινιστικῶν αὐτῶν κατευθύνσεων χάριν τῶν Ἑλλήνων, Ἀλβανῶν, Τούρκων, Ἀρμενίων καὶ «Ἀρωμαύνων», ὥς λέγουσιν, ἀποδεχόμενοι νὰ συνυπάρχουν μετ' αὐτῶν εἰς κρατίδιον ἔστω, καὶ ἂν τοῦτο γίνῃ ἐν ἀπέραντον Davos τῆς Ἑλβετίας.

Ἀναγράφομεν κατωτέρω τὴν ἀντεπίθεσιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. κατὰ τοῦ Βλάχωφ, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Makedonska Tribuna» τῆς 14 Ἰουλίου 1949 (ἀριθ. φύλλου 1169): «Ὁ Βλάχωφ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς ἐπαναστατικῆς δράσεως ἣτις ἀνεπτύχθη ἐν Μακεδονίᾳ πρὸ τῶν βαλκανικῶν πολέμων καὶ ἀποκαλεῖ τοὺς αὐτονομοῦς τῆς πράκτορας τοῦ βουλγαρικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Ἡ δράσις αὕτη εἶναι ἡ ἀναπτυχθεῖσα εἰς τὸ Ἰστίπ, τὰ Κότσανα, τὸν Περγλεπέν, τὸ Κρούσσοβον, τὴν Θεσσαλονίκην κλπ. Ὁ Βλάχωφ δὲν δύναται νὰ διμυλῇ περὶ βουλγαρικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ἐφ' ὅσον εἶχον καθῆκον οἱ Βούλγαροι νὰ συνενώσουν εἰς ἓν κράτος τὸν σλαβικὸν πληθυσμὸν ὅποις ἔκαμαν ὅλα τὰ κράτη, ἡ Γαλλία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία κ.λ.π. Ὁ Βλάχωφ γράφει εἰς τὸ βιβλίον του μερικὰς φαντασιοπληξίας του καὶ ἀποσιωπᾷ μερικὰς ἀληθείας. Δι' αὐτὸ δέον νὰ ληφθῶν ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς: 1) Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἀλεξάνδρωφ καὶ ὁ Πρωτογέρωφ ἐπέδωκαν ὑπόμνημα μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον περὶ προσαρτήσεως τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν, αὐτὲ ἄλλα μερικὰ πρόσωπα ποὺ ἀναφέρει. Ὑπόμνημα ὑπεβλήθη μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν μεταναστῶν Μακεδόνων στηριζομένην εἰς τὰ ἀριθμ. 10—14 τῆς διακηρύξεως τοῦ ποσέδρου Οὐῖλσον καὶ τὰς διατυπωθεῖσας ἀρχάς του περὶ αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν, συμφώνως καὶ μετὰ τὴν ἱερωτέραν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐφεξῆς. Συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι ἡνωμέ-

νον. Ἐὰν ὅμως τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν παρεχωρεῖτο εἰς τοὺς Μακεδόνας Βουλγάρους θὰ ἔπρεπε ἡ Μακεδονία νὰ εἶναι τουλάχιστον αὐτόνομος καὶ οὐχὶ νὰ ὑποδουλωθῇ ἐκ νέου ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Βουλγάρους. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἐπιθέσεως ἐκ μέρους τοῦ Βλάχωφ καὶ τῶν φίλων του ἢ ἐνέργειαι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Βουλγάρων ἐκ Μακεδονίας μεταναστῶν. Ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Βλάχωφ καθ' ὅλον τὸν χρόνον πρὸ τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου συνεφώνει μὲ τὴν ἔνωσιν τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, διετέλεσε μάλιστα καὶ περιφερειακὸς διοικητὴς εἰς τὰ ἐδάφη τὰ ὅποια εἶχε προσαρτήσῃ τότε ἡ Βουλγαρία. Ἰδιαιτέρως διετέλεσε διοικητὴς τοῦ Κοσσυφοπεδίου κατοικουμένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ Ἀλβανοὺς μὲ ἐλάχιστον σχετικῶς βουλγαρικὸν πληθυσμόν, τὸ ὅποιον εἶχε προσαρτηθῇ ἐπίσης εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ὡστε τότε ὁ Βλάχωφ ἦτο καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἀβασίμως δὲ τώρα βεβαιοῖ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Βουλγάρων Μακεδόνων μεταναστῶν ἦτο ὄργανον τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως διότι ἐπέδωκε τὸ ἀνεφερθὲν ὑπόμνημα κατὰ τὸ ἔτος 1919 εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τῆς εἰρήνης. Ἄλλωστε κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ὄχι μόνον ὁ Βλάχωφ, ἀλλὰ καὶ μέλη τοῦ κύκλου τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἀποκαλεῖ «ἀληθινοὺς Μακεδόνας μαχητάς», δὲν ἔκαμιναν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ὑποβοηθοῦν τὴν προσάρτησιν τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Κανεὶς ἐξ αὐτῶν οὔτε προφορικῶς, οὔτε ἐγγράφως, ἐδήλωσε ποτὲ ὅτι εἶναι ἐναντίον τῆς προσαρτήσεως ταύτης. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν, ὅπως ὁ Τόντωρ Πανίτσα, ἐπλούτισαν διαρπάζοντες περιουσίας τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῶν περιφερειῶν Δράμας, Καβάλας καὶ Σερρών ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας, καὶ ἦσαν ἔμπιστα ὄργανα τῆς ἐξουσίας ταύτης. Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀνέλαβον διοικητικὰς θέσεις εἰς τὴν Μακεδονίαν, Θράκην, Μοράβαν κ.λ.π.».

Ἀλήθεια πολὺ πρωτόγονος εἶναι ἡ σκέψις τοῦ συγγραφέως τοῦ βιβλίου «Μακεδονία, ἡ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων» καὶ τῶν κύκλων τῶν Μ.Π.Ο. νὰ συλλάβουν τὴν «μεγαλουργὸν» ἰδέαν ὅτι εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τόσον χονδροειδὴς προπαγάνδα καὶ νὰ δημιουργηθῇ Μακεδονικὸν πρόβλημα τοῦ ὁποίου λύσις θὰ εἶναι τὸ θνησιγενὲς κρατίδιον, ἔρμαιον τῆς βουλιμίας των. Ἄς φοβηθοῦν μᾶλλον μήπως ἀντὶ τούτου διερωτηθοῦν οἱ διευθύνοντες τὰς τύχας τοῦ κόσμου τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ Βουλγαρικὸν πρόβλημα εἰς τὰ Βαλκάνια; Ἀφ' ὅτου ἐδημιουργήθησαν οἱ Βούλγαροι ὑπὸ τῆς ρωσικῆς διπλωματίας, κατέστησαν μόνιμοι κίνδυνοι εἰρήνης εἰς τὴν Βαλκανικὴν, ἀλλὰ καὶ παγκοσμίως.

Διὰ νὰ μὴ ἀπομείνῃ ἀμφιβολία τις εἰς τὸν ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου «Μακεδονία, ἡ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων» περὶ τοῦ Βουλγαρισμοῦ τοῦ Μιχαήλωφ, δημοσιεύεται εἰς τὴν σελ. 56 αὐτοῦ χάρτης τοῦ Μακεδονικοῦ χώ-

222

ρου ακριβῶς ὅπως διέγραψε τὰ ὅρια αὐτοῦ ἡ συνθήκη τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, ἀφαιρουμένης μόνον τῆς Θράκης. Τὸν ἴδιον χάρτην, ὅστις ἀναδημοσιεύεται ἐνταῦθα, θὰ συναντήσωμεν κατωτέρω εἰς τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Κ.Κ.Γ. καὶ τοῦ Κ.Κ.Β.

Ἡ Μακεδονία ὡς τὴν διεκδικεῖ ἡ Β.Μ.Ρ.Ο.
(Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ «Μακεδονία,
ἢ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων» σελ. 56)

Αἱ βουλγαρικαὶ αὐτοδιαφημίσεις ἐπὶ τῶν προσανατολισμῶν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐπηκολούθησαν τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Μιχαήλωφ. Ὁὗτος ἡ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», εἰς τὸ φύλλον τῆς 23ης Νοεμβρίου 1950, ἀνήγγειλε πανηγυρικῶς τὸ νέον κρατικὸν δημιούργημα τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσε τὴν ἔκδοσιν αὐτήν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει : «Ὁ Ἰβάν Μιχαήλωφ εἶχε τὴν καλὴν ἔμπνευσιν νὰ ἐμφανισθῇ ἀνοικτὰ πρὸ τοῦ κόσμου μὲ τὸ νέον του ἔργον. Ὁ ἐπίφοβος ἐπαναστάτης, τὸν ὁποῖον ἡ ἐχθρική ραδιουργία προσπαθεῖ νὰ παρουσιάσῃ ὡς κάποιον κακοποιὸν καὶ ἀντιδραστικὸν ἐναντίον τῆς εἰρηνεύσεως, ἐμφανίζεται εἰς τὸ βιβλίον του ὡς ἀληθὴς εἰρηνοποιός, ὁ ὁποῖος πάνοπλος δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων, ἐμποτισμένων μὲ ἀνθρωπισμὸν καὶ καλὴν θέλησιν, ζητεῖ ἐξ ὀνόματος τῆς πατρίδος του ἀδελφικὴν συμφιλίωσιν μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ζώντων μέχρι τοῦδε ἐπὶ αἰῶνας εἰς αἱματηρὰν ἐχθρότητα. Ἡ διδασκαλία του εἶναι εἰλικρινής, θερμή, ἀπλὴ καὶ πειστική. Ἡ ἀλληλοεξόντωσις εἶναι μία ἀπίστευτος τρέλλα

ἡ ὁποία ἔβλαψε τρομερὰ ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς οἴψασα αὐτοὺς εἰς τὴν ἐξόντωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν. Αἱ ἀμοιβαῖαι ἔχθραι τοὺς μετέτρεψαν εἰς ὄργανα ξένων ἐπιρροῶν. Ὡς ἐννοήσουν οἱ λαοὶ αὐτοὶ τὰ σφάλματά των τοῦ παρελθόντος, ὡς ἐννοήσουν τὰ γενικά των συμφέροντα ὡς καλοὶ γείτονες οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ σταματήσουν τὴν μεταξὺ των ἔχθραν, ὡς δώσουν ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον τὰς χεῖρας νὰ δημιουργήσουν ἐκ τῶν μακεδονικῶν χώρων διὰ τοὺς ὁποίους ἐρίζουν ἐν ἀνεξάρτητον κράτος, εἰς τὸ ὅποιον αἱ διάφοροι ἐθνότητες μὲ ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν θὰ συζήσουν ἐν εἰρήνῃ. Ἐκάστη ἐκ τῶν ἐθνότητων ἐλευθέρως νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσάν της, νὰ ἔχη τὰ σχολεῖα της, τὰς ἐκκλησίας της, χωρὶς νὰ ἐπιβουλεύεται τὰς ἐλευθερίας τῶν ἄλλων ἐθνότητων. Μόνον τοιαύτη λύσις τῆς ἀμφισβητήσεως πρὸς ποῖον καὶ πόσον τμῆμα τῆς Μακεδονίας ἀνήκει εἶναι ἀξία διὰ τὸν σημερινὸν ἀνθρώπον καὶ κατὰ τῶν ἐνστίκτων τῆς βαρβαρότητος».

Ὅπως ἀντιθέτως πρὸς τοὺς διθυράμβους αὐτοὺς τοὺς ὁποίους γράφουν οἱ κύκλοι τῶν Μ.Π.Ο. δι' ἑαυτούς, ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Β. ἐξαπελύθη πολεμικὴ καὶ ὑβρεολόγιον κατὰ τοῦ Μιχαήλωφ καὶ τῶν συνεργατῶν του διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Σόφιας καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου. Τὸν κατηγορήσαν ὡς ἐλεεινὸν τυχοδιώκτην, δημιουργὸν τῶν σφαγῶν τοῦ λαοῦ τὸ 1923 καὶ τῶν δολοφονιῶν τῶν συνεργατῶν του. Ὁ πρόεδρος τῶν Μακεδονικῶν Προσφυγικῶν Ὁργανώσεων Χρῆστο Καλαϊτζιέφ μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει εἰς τὸ φύλλον τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 1950 τῆς «Ραμποννι-τσέσκο Ντέλο»: «Ὁ Μιχαήλωφ προτείνει ὅπως ἡ Μακεδονία γίνῃ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων. Τοιαύτην Μακεδονίαν, κατ' αὐτόν, θὰ δημιουργήσουν οἱ Ἀμερικανοὶ τραπεζίται ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον των. Μήπως αὐτὸς ὁ πεπωρωμένος ἐγκληματίας δὲν ἐννοεῖ ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἱμπεριαλισταὶ ἦσαν καὶ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ τοῦ Σλαβισμού; Ὁφθαλμοφανῶς ὁ παλαιὸς αὐτὸς ἐγκληματίας οἴπτει τὸ ἄγκιστρον του διὰ νὰ ἀλιεύσῃ πρᾶκτορας μεταξὺ τῶν Μακεδόνων πρὸς ὄφελος τῆς ἀμερικανικῆς ἐπιθετικῆς πολιτικῆς εἰς τὰ Βαλκάνια ἐναντίον τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως. Εὐτυχῶς μέγα μέρος τῶν ὁπαδῶν του εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἠννόησεν ἀπὸ καιροῦ τὰ τεχνάσματά του καὶ τὸν ἀποστρέφεται». Ἀπὸ γιουγκοσλαβικῆς πλευρᾶς ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ συνιδήματος τοῦ Μιχαήλωφ ἐξαπελύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος «Ἀμερίτσκι Σερμπομπράν», ἐκδιδομένης εἰς τὸ Pittsburgh Η.Π.Α. (φύλλον 18.6.1951).

Ὅποیان σοβαρότητα καὶ ἀξίαν ἔχουν αἱ προτάσεις τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ καταφαίνεται ἀπὸ διαμαρτυρίαν ξένου ἱστορικοῦ κατὰ τῆς διαστροφῆς τῆς ἱστορίας ὑπὸ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. Εἰς τὴν αὐστριακὴν ἐβδομαδιαίαν ἐφημερίδα Die Österreichische (Ἡ Αὐστριακὴ) τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1950 ἐδημοσιεύθη σύντομος κριτικὴ τοῦ καθηγητοῦ Kurt Strachwitz ἐπὶ τῶν διακηρυξέων τῆς I.M.R.O. Οὗτος διατελὼν ἐν προφανῇ ἀηδία ἐκ τῶν ψευδολογιῶν τοῦ

συγκροτήματος παρατηρεί εν πρώτοις ότι «εφόσον σκόπευα ήδη εις τὸ 1950 καὶ ὄχι εἰς τὸ 1912, δεδομένα τοῦ ὁποῖου ἐμφανίζει ὁ Μιχαήλωφ». Ἀκολουθῶς σημειῖται τὴν προχειρολόγον περιγραφὴν ὡς πρὸς τοὺς ἐνωτικούς δεσμοὺς τῶν ελβετικῶν καντονίων καὶ καταλήγει χαρακτηρίζων τὴν προτεινομένην λύσιν ὡς «κοινοπλάναν καὶ προχειρότητα προσβάλλουσιν ἀνεγνωρισμένα ἐθνικὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν ὁποίων κυρίως στρέφεται, ἀλλὰ καὶ τῶν Σέρβων εἰς τινὰς περιπτώσεις».

Υ. Τὰ μέσα δράσεως τῆς I.M.R.O. εἰς Ἑνωμένας Πολιτείας καὶ Καναδὰ. Ἐκ τῶν ἤδη λεχθέντων περὶ τῶν νέων προσανατολισμῶν τῆς B.M.P.O. ἡ I.M.R.O. ἐγένετο φανερόν ὅτι τὰ συγκροτούμενα ὑπὸ τῶν M.P.O. ἐτήσια συνέδρια, καλῶς διαφημιζόμενα, ἀποτελοῦν σπουδαῖον παράγοντα προστασίας τῶν βουλγαρικῶν συμφερόντων. Ὅμοια συνέδρια ἐγένοντο τὸ 30ὸν τὴν 2—ην Σεπτεμβρίου 1951 εἰς Columbus, Ohio, καὶ τὸ 31ον τὴν 17—19 Αὐγούστου 1952 εἰς Toronto (Canada). Κυριώτερα προσπάθεια τῶν συνεδρίων αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ προκλήσις τῆς προσοχῆς τοῦ O.P.E. καὶ τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ ταυτότης τῶν M.P.O. πρὸς τὴν B.M.P.O. ἐπαρρησιώθη ἀπολύτως ἐκ τῶν διακηρύξεων τοῦ 29ου συνεδρίου καὶ τῶν ἁγίων τῆς «Μακεντόνσκα Τορμπούνα» νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ἀπόψεις τοῦ Μιχαήλωφ. Οὕτως ἡ B.M.P.O. κυριαρχεῖ ἀπολύτως καὶ κατευθύνει κάθε βουλγαρικὴν ἐθνικιστικὴν κίνησιν εἰς H.P.A. καὶ Καναδῶν, μὲ τινα ἐπιρροὴν εἰς Ἀυστραλίαν ὅπου ἐπίσης ὑπάρχουν πολλοὶ μετανάσται. Οἱ πρὸ τοῦ 1912 μετανάσται ἐκ Μακεδονίας, οἵτινες διατελέσαντες μέλη κοινοτάτων διέφυγον εἰς Ἀμερικὴν διωκόμενοι λόγῳ τῆς δοίσεώς των, ἀποτελοῦν φανατισμένα μέλη τῶν βουλγαρικῶν ὁργανώσεων. Τοῦτων ἡ ἀποστολὴ συνίσταται κυρίως εἰς τὴν παραπλάνησιν τῶν νεωτέρων μεταναστῶν οἱ ὅποιοι φθάνουν εἰς H.P.A. καὶ Καναδῶν ἀκόμη καὶ σήμερον. Ἡ προσφερομένη παρ' αὐτῶν ἐργασία εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των εἶναι σοβαρὸν δόλωμα. Ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλο μέσον χρησιμοποιοῦν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ των. Αὐτὰς τὰς ἐκκλησίας των μετεβίβησαν εἰς μακεδονοβουλγαρικὰς. Τοὺς χοροὺς καὶ τὰς συγκεντρώσεις των καὶ τὴν ὀνομάζουσαν πάντοτε μὲ μικτὸν ὄνομα, ἐπιτυχάνοντες ὥστε νέα ὄνομα, ὑπηρετήσαντι καὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ἀκόμη νὰ παρασύρωνται εἰς τὴν πλεσιτίνην εὐθὺς ὡς φθάνουν εἰς τὰς νέας χώρας, πλανώμενα ὅτι ὡς Μακεδόνες ἔχουν θέσιν πράγματι εἰς τὰ θοριβοποιὰ αὐτὰ σώματα. Ἡ συγκεντρώσις χρημάτων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Βουλγαρισμοῦ κατέστη εὐσχήμως εποχαιοτική. Ἐκτὸς τοῦ ἰδίου τῶν τύπου, χρησιμοποιοῦν ἐπὶ πληρωμῇ ἀγγλοφρόνους τινὰς ἐγγχωρίους ἐφημερίδας θορυβοῦντες ἐπὶ οἰαδήποτε ἀφορμῇ νὰ διαδηλοῦν τὴν ὑπαρξίν των καὶ ἐν ταυτῇ τὴν ὑπαρξίν ζητήματος μακεδονικοῦ, θεωρουμένου ὡς ἐθνικοῦ διὰ τὸν Βουλγαρισμόν, μὲ τελευταίαν ἐκδοσιν τὴν προεκταθεῖσαν πολιτικὴν στρεφὴν τῆς B.M.P.O.

Αἱ ἐφημερίδες Washington Post, Times N. Y., Christian Science

Monitor, Sunday News, World Report, Daily News, Times London και άλλαι ὑπῆρξαν κατ' ἐπανάληψιν τὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐγράφησαν καὶ διεκηρύχθησαν αἱ βουλγαρικαὶ ἐπιδιώξεις κατὰ τὴν παρούσαν παγκόσμιον πολιτικὴν κατάστασιν. Εἶναι ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως ὅτι τὰ παγκοσμίου κύρους ταῦτα εἰδησεογραφικὰ ὄργανα ἐπλανήθησαν καὶ παρεπίσθησαν ἀπὸ τὴν ἀπολύτως συγχρονισμένην προπαγανδιστικὴν δρᾶσιν τῆς I.M.R.O. καὶ ἐπίσης ὅτι ἐπληρώθησαν δημοσιογράφοι ἢ ἀνταποκριταὶ γενόμενοι ὄργανα τῶν Σλάβων.

Οἱ ἐκ τῆς συστηματικῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας κίνδυνοι δὲν προέρχονται μόνον ἀπὸ τὴν παραπλάνησιν τῆς κοινῆς γνώμης τῶν μέσων πολιτῶν. Ἀνώτεραι κοινωνικαὶ τάξεις καὶ ἐπισήμως αὐτὸ τὸ Κογκρέσσον τῶν Η. Π. Ἰ. Ἀμερικῆς ἀπασχολεῖται ἐνεργῶς πλέον μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς δαιμονίας πράγματι σλαβικῆς προπαγάνδας, ἡ ὁποία οὐδὲ ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἐν ὅλῃ τῇ ἐκτάσει της παρὰ τοῦ ἐλευθέρου δυτικοῦ κόσμου. Ἡ ἐφημερὶς Congressional Record τῶν Η. Π. Α., ἀναγράφουσα τὰ κείμενα τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Κογκρέσσου τῆς 24ης Σεπτεμβρίου καὶ 20ῆς Ὀκτωβρίου 1951, ἀναφέρεται εἰς ἀγορεύσεις τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Ohio Frank Bow. Ἡ πρώτη ἀγόρευσις περιλαμβάνει κατ' ἀντιγραφὴν τὴν προσφώνησιν τοῦ καθηγητοῦ Krüger, τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Valparaiso τῆς Χιλῆς, εἰς τὸ 31ον Συνέδριον τῶν Μ. Π. Ο. εἰς Columbus, τὸν Σεπτέμβριον 1951. Εἰς τὴν δευτέραν ἀγόρευσιν ὁ ἴδιος ὁ βουλευτὴς Bow ἐκθέτει τὸ Βαλκανικὸν ζήτημα, ὑποστηρίζων ὅτι ἡ Μακεδονία συνεπεῖξ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων εἶναι μόνιμος αἰτία ἀναταραχῆς καὶ ἀποτελεῖ καὶ τώρα ἀκόμη κίνδυνον διὰ τὴν παγκόσμιον εἰρήνην. Δὲν παραλείπει ὁ ἐν λόγῳ βουλευτὴς νὰ προσθέσῃ καὶ τὸ συνταγολόγιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς «κράτους αὐτοτελοῦς», δυναμένου νὰ περιλάβῃ 3.000.000 κατοίκους.

Αἱ ἀνθελληνικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ Βουλγαρισμοῦ εἰς Η. Π. Α. καὶ Καναδᾶν εἶναι ἀπολύτως ὀργανωμέναι καὶ ἐνεργοῦνται μὲ ἄγριον φανατισμὸν ὅσον καὶ μεθοδικότητα. Τὸν Ἀπρίλιον 1951, κατόπιν σχετικῆς συζητήσεως γενομένης εἰς τὴν ἑλληνικὴν βουλὴν, προεκλήθησαν δηλώσεις τοῦ Ἑλληνος πρωθυπουργοῦ Σ. Βενιζέλου περὶ τῆς ἀσκουμένης εἰς Καναδᾶν ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας. Εὐθὺς ὥς κατέστη τοῦτο γνωστὸν ἠγγέρθη ὀργανωμένη θορυβώδης ἀντεπίθεσις εἰς Καναδᾶν ἐκ μέρους τῶν αὐτονομοστικῶν κύκλων, μὲ πρωτοπόρον τὴν «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» (φύλλον τῆς 5 Ἀπριλίου 1951), κατὰ τὴν ὁποίαν ὠμίλησαν ἱερεῖς οὐχὶ μόνον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰς τὰς καναδικὰς ἐφημερίδας. Τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας ἀπεστάλησαν, συνεκροτήθη δὲ εἰδικὸν συνέδριον εἰς Τορόντο τὴν 15 Ἀπριλίου, κατὰ τὸ ὅπῃ ἐξεδόθησαν ψηφίσματα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς «σωβινιστικῆς πολιτικῆς αὐτῆς». Τὸ συνέδριον αὐτὸ διεφημίσθη ἀπὸ ραδιοφώ-

νων, από τοῦ ὁποῖου μετεδόθη καὶ τὸ συνταχθὲν κατ' αὐτὸ ψήφισμα. Ταῦτα πάντα εἶναι μικρὸν δείγμα τῆς ὀργανωμένης συστηματικῶς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, ἔναντι τῆς ὁποίας ἀτυχῶς ἡ ἐλληνικὴ ὑπόθεσις ἔχει ἀφεθῇ μόνον εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πρώτου ἐλληνικοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαιφου, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

VI. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ. Ἀπὸ τὰς Ἑνωμένων Πολιτείας Ἀμερικῆς κατευθύνεται ἡ κίνησις τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐν Αὐστραλίᾳ μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ἀποδήμων Βουλγάρων καὶ παλαιῶν μεταναστῶν ἐκ Μακεδονίας. Εἰς Σίδνεϋ ἔχει συγκεντρωθῇ τὸ προσκείμενον πρὸς τὴν Β.Μ.Ρ.Ο. στοιχεῖον, ὀργανωμένον εἰς ἴδιον σύλλογον. Ἐπίσης εἰς Μελβούρνην ὑπάρχουν ἱκανὰ καὶ μαχητικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα μάλιστα, ἀρχομένου τοῦ 1951, προσέβησαν εἰς παραστάσεις καὶ ἐπέτυχον τὴν χειροτονίαν ἱερῶς Βουλγαροῦ, γενομένην παρὰ ἐπισκόπου ἀποσταλέντος ἐπίτηδες παρὰ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. ἐκ Καναδᾶ. Μέχρι τοῦδε οἱ Βούλγαροι μετανάσται ἐκκλησιάζοντο εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἢ τὴν συριακὴν ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Συρίων ὁρθοδόξων καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἔγινε προσπάθεια ἰδρύσεως χωριστῆς ἐκκλησίας, περιορισθεῖσα πρὸς τὸ παρὸν εἰς ἀπόκτησιν ἱερῶς μόνον.

Ὅτι αἱ προσπάθειαι τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. εὐρίσκονται εἰς ἔντασιν καὶ διαρκῇ ἀνάπτυξιν ἀπανταχοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μόλις τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1951 εἰς τὴν πολιτείαν Παχυάτουα τῆς Νέας Ζηλαντίας ἰδρύθη, παρὰ πολιτικῶν φυγίδων προσερχομένων ἐκ Βουλγαρίας καὶ ἀποσταλέντων ἐκεῖ πρὸς ἐγκατάστασιν μερίμνη τῆς Διεθνoῦς Ὁργανώσεως Περιθάλψεως Προσφύγων ἔξ Ἑλλάδος, ὁργάνωσις φέρουσα τὴν ἐπωνυμίαν «Γκότσε Ντέλτσεφ», ἡ ὁποία καὶ ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μετὰ τὴν «Μακεντόνσκα Τριμπούνα». Τὸ ἴδιον συνέβη ἐν Βραζιλίᾳ ὅπου ἐγκατεστάθησαν ἐπίσης πολιτικοὶ τινες φυγάδες ἐκ Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας μερίμνη τῆς αὐτῆς I.R.O. Οὗτοι, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀφίξιν των, συγκεντρωθέντες εἰς Porto Allegre, συνεκρότησαν ἐπιτροπὴν τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν: «Ἡρωϊκὴ Πεντάς Στρωμνίτης - 13 Αὐγούστου 1951» εἰς μνήμην ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τῆς γιουγκοσλαβικῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας εἰς Στρωμνίτσαν, τὴν 13 Αὐγούστου 1951, πέντε φοιτητῶν. Ἡ ἐν λόγω ἐπιτροπὴ ἤλθεν ἀμέσως εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὴν Β.Μ.Ρ.Ο., ἡ δὲ «Μακεντόνσκα Τριμπούνα» ἀπησπολήθη εἰς πολλὰς ἐκδόσεις της περὶ τὸ νέον αὐτὸ παράρτημα τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. (βλ. φύλλα 8.11.1951 καὶ 24.1.1952). Διὰ νὰ ἐξαντληθῇ τέλος κάθε κατεύθυνσις καὶ πεδῖον δυνατῆς δράσεως, ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. δημιουργεῖ πρακτορεῖον καὶ ἐν Ρώμῃ (ἡ Ἰταλίᾳ ἄλλωστε εἶναι γνώριμον ἕδαφος διὰ τὴν κομιτατζιδικὴν δραστηριότητα) τοῦ ὁποῖου πρώτη ἐπιτυχὴς ἐκδήλωσις εἶναι ἡ συμμαχία μετὰ Ρουμανιζόντων τινῶν παραγόντων. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους τούτους κάποιος ἀνομαζόμενος Κωνσταντῖνος Παπανάτσας πρώην βουλευτῆς ἐν Ρουμανίᾳ, ἐπιδιώκων τὴν ἀναζωπύρωσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι κινήσεως

μεταξὺ τῶν Ρουμανιζόντων Κουτσοβλάχων συνέταξε καὶ ὑπέβαλε τὸν Ἀπρίλιον 1951 εἰς τὸν Ο.Π.Ε. ὑπόμνημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖ καὶ οὗτος νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ Ἑλλὰς καταδυναστεύει τὰς μειονότητες ἐν Μακεδονίᾳ καὶ μετὰξὺ αὐτῶν τοὺς «Ἀρομούνους», προτείνει δὲ τέλος ὡς λύσιν τὴν δημιουργίαν ἑνὸς ἀνεξαρτήτου κράτους ἐν Μακεδονίᾳ, κατὰ τὸν τύπον τῆς Ἑλβετίας.

VII. Τὸ Κ.Κ.Β. εἰς Ἑνωμένας Πολιτείας, Καναδᾶν καὶ Αὐστραλίαν.

Τὸ Κ.Κ.Β. ἀμέσως ὥς συνεκρότησε, ὥς Πατριωτικὸν Μέτωπον, κυβερνήσιν ἐν Βουλγαρίᾳ, ἔσπευσε νὰ καταλάβῃ τὰς γνωστὰς θέσεις τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἐν τῷ ἑξωτερικῷ. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ προσπάθεια διεισδύσεως εἰς Η.Π.Α., Καναδᾶν καὶ Αὐστραλίαν. Παρὰ τὸν ἀντικομμουνιστικὸν χαρακτήρα τῶν δύο πρώτων χωρῶν, ἐπετεύχθησαν μέχρι τοῦ 1948 ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Μετὰ ταῦτα ὅμως καὶ αἱ Η.Π.Α. καὶ ὁ Καναδᾶς ἀπέκτησαν πικρὰν πείραν ἀπὸ τὴν ἐπεκτατικὴν πολιτικὴν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐκ τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος Κ.Σ. ἀγῶνος, ἐκ τῆς τεραστίας ἐπιτυχίας τοῦ κινεζικοῦ κομμουνισμοῦ, ἐκ τῶν ὑποκινουμένων εἰς ἀποικιακὰ ἐδάφη ἐπαναστάσεων καὶ πρὸ πάντων ἐκ τῆς σοβαρωτάτης ἀπειλῆς διεισδύσεως τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας. Τὰ ληφθέντα ἐν συνεχείᾳ μέτρα εἰς τὰς ἰδίας χώρας κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἡλάττωσαν τὴν δύναμιν καὶ τοῦ μετὰξὺ τῶν Βουλγαρομακεδόνων μεταναστῶν, ὡς ἀποκαλοῦν ἑαυτοὺς, κομμουνισμοῦ καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν ἐκ τούτου κίνδυνον καὶ τὴν προπαγάνδαν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, χωρὶς βέβαια νὰ ἐκλείψῃ οὗτος παντελῶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ δραστὶς τοῦ Κ.Κ.Β. ἐξακολουθεῖ δι' ὀργανωμένων μέσων καὶ μετ' ἐπιμονῆς. Τοῦτο ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του τὰς ἐφημερίδας «Ναρόντα Βόλια», ἐκδιδομένην εἰς Ντητρόϊτ τῶν Η.Π.Α., καὶ «Νόβο Βρέμε», ἐκδιδομένην εἰς Καναδᾶν. Ἡ κεντρικὴ του δὲ ὁργάνωσις περιλαμβάνει 22 παραρτήματα εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις.

Οἱ σκοποὶ τοῦ βουλγαρικοῦ κομμουνισμοῦ εἰς Η.Π.Α. καὶ Καναδᾶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μακεδονίαν, εἶναι οἱ αὐτοὶ μετὰ τῆς κομμουνιστικῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως. Ἐπιδιώκεται δηλαδὴ ἡ δημιουργία ἀνεξαρτήτου Μακεδονικοῦ κράτους, μέλους τῆς Β.Κ.Ο., εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς ἐλέχθη ἤδη, τὸν κυρίαρχον ρόλον ἠσκησαν πάντοτε οἱ Βούλγαροι κομμουνισταί. Οἱ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας μετανάσται εἶναι ὁ στόχος τῆς προσπάθειάς ἵνα παρασυρθοῦν εἰς τὴν πλεκτάνην καὶ αὐξήσουν τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐνισχυτῶν τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἵνα δι' αὐτῶν ἐπηρεάζονται οἱ οἰκεῖοί των εἰς τὴν πατρίδα.

Ὁ λαὸς τῶν Η.Π.Α. καὶ Καναδᾶ ἀποκλείεται νὰ αἰσθάνεται συμπάθειάν τινα, ὑπὸ τὰς παρούσας τουλάχιστον διεθνεῖς πολιτικὰς συνθήκας, πρὸς τοὺς Βουλγάρους κομμουνιστάς, τῶν ὁποίων μάλιστα ὁ ἀρχηγὸς Πυρίνσκυ ἀπηλάθῃ ἐσχάτως εἰς Βουλγαρίαν ἀπὸ τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ὅπου εἶχεν

ἐγκατασταθῇ πρὸ τριακονταετίας. Ταῦτα πάντα δὲν ἀποθαρρύνουν ὅμως τὰς κομμουνιστικὰς βουλγαρομακεδονικὰς ὁργανώσεις αἱ ὁποῖαι τὸν Σεπτέμβριον 1950 συνεκάλεσαν συνέδριον εἰς Ντητρούτ Η.Π.Α. καὶ ἕτερον τοιοῦτον, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ὡς τὸ ἀπεκάλεσαν κατὰ τὸ κομμουνιστικὸν σύστημα, τὸν Μάϊον 1951. Κατ' αὐτὸ ὁ Γκιώργκη Πυρίνσκυ ὑπῆρξε διοργανωτὴς καὶ ἀρχηγός, ὁ δὲ ἐκ τοῦ χωρίου "Αλωνα Φλωρίνης, ἄλλοτε κομμουνιστὴς βουλευτὴς ἐν τῇ ἑλληνικῇ βουλῇ, Κυριακόπουλος ὁ πολύτιμος βοηθός του μὲ ἔδραν τὸ Τορόντο Καναδᾶ. Ὁ Κυριακόπουλος εἶναι ἐν ἀκόμῃ δείγμα τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., μελῶν τοῦ Μακεδονικοῦ Γραφείου του, τὰ ὁποῖα ἐνεφανίζοντο ὡς "Ἕλληνες, ἔστω καὶ κομμουνισταί, ἐνῶ ἦσαν Βουλγαροί.

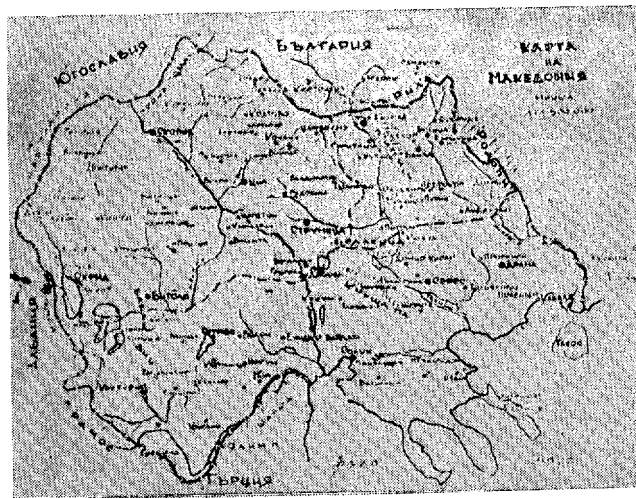
Ἐν Αὐστραλίᾳ τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο - Κομινφόρμ ἐπέτυχε νὰ ἐπικρατήσῃ ἀπολύτως μετὰ τῶν ἐκεῖ Βουλγάρων μεταναστῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας τοιούτων, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀκολουθοῦν.

Ἡ ἡμερὶς «Μακεντόνσκα Ίσκρα», ὄργανον τῶν εἰς Αὐστραλίαν ὁργανώσεων, ἐκδιδομένη εἰς Σίδνεϋ, κατευθύνει τὴν κίνησιν, συγκεντρομένη κυρίως εἰς Περὸ, Σίδνεϋ, Μελβούρνην, Ἀδελαΐδα, Μπράϊντγουντ καὶ Σιέππαρτον. Πρὸ τοῦ 1948 ἡ ἐν Αὐστραλίᾳ μετανάστευσις εἶχεν ἀφεθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐπιρροήν, ἀλλ' ὅταν ὁ Τίτο ἀπεκηρύχθη ἀπὸ τὴν Κομινφόρμ τὸ ἐν Αὐστραλίᾳ γιουγκοσλαβικὸν οἰκοδόμημα διελύθη ὡς χάρτινος πύργος, καὶ οἱ προσκείμενοι πρὸς αὐτὸ μετανάστει ἐπανῆλθον ὑπὸ τὴν βουλγαρικὴν ἐπιρροήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν φυσικῶς ἀνῆκον.

Οἱ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας μετανάστει ἐν Αὐστραλίᾳ εὐρίσκονται ἀληθῶς πρὸ σοβιερωτάτης προπαγανδιστικῆς βουλγαρικῆς κινήσεως, τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ ἐπίδρασις εἶναι αἰσθητὴ ἐν Ἑλλάδι. Τὰ μέσα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ αὕτη εἶναι τὰ συνήθη, συνιστάμενα κυρίως εἰς συγκρότησιν ὁργανώσεων, εἰς παροχὴν οικονομικῶν εὐκολιῶν καὶ ἐργασίας κατὰ κύριον λόγον, εἰς συγκεντρώσεις, χοροὺς, ὁμιλίας κατὰ τῆς ἑλληνικῆς «τρομοκρατικῆς» διοικήσεως μὲ ψευδῆ γεγονότα, εἰς ἐκμετιλλευσιν τοῦ ὁμιλουμένου «μακεδονικοῦ» ἰδιώματος, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν ὑποδοχὴν παντὸς τὸ πρῶτον μεταβαίνοντος εἰς Αὐστραλίαν μετανάστου, παρασυσρομένου ἐν τῇ ἀγνοίᾳ του εἰς τὰ βουλγαρικὰ ἄντρα λόγῳ τῆς ἀνιπαρξίας διαφωτίσεως, ἢ προστασίας ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς, ἢ βοηθείας ἀπὸ οἰκονομικοῦ.

Κατὰ τὸ κομμουνιστικὸν σύστημα αἱ τοπικαὶ αὐτονομιστικαὶ ὁργανώσεις συγκατοῦν συνέδρια. Τὸ τρίτον τοιοῦτον, μετὰ τὴν διάστασιν Τίτο - Κομινφόρμ καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν Βουλγάρων εἰς αὐτοτελῆ δράσιν, συνήλθε τὴν 25—27 Αὐγούστου 1950 εἰς Μελβούρνην. Καθὼς ἀναγράφει ἡ ἡμερὶς «Μακεντόνσκα Ίσκρα» τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1950, τὸ Συνέδριον ἐπωνομάσθη «Τρίτον Πανενωτικόν», ἐγένετο δὲ κατ' αὐτὸ «μεγάλῃ χριτικῇ καὶ αὐτοκρι-

τική διά τήν πρόοδον τῆς 'Ενώσεως'. Ἀπό τήν ἰδίαν ἑφημερίδα πληροφοροῦμεθα ὅτι «τὸ προεδρεῖον τοῦ Συνεδρίου ἐξελέγη παμψηφεί καὶ ἀπετελέσθη ἀπὸ τὸν Πασκάλ Μητρόφσκυ, ἀπὸ τὸ Ν.Ο.Φ. τοῦ Αἰγαίου, καὶ τοὺς κάτωθι συντρόφους: Δ. Τίρκωφ, Ι. Παντζάρι, Κ. Ἄλτωφ, Β. Χρίστωφ καὶ Χρῆστο Διγκαλά». Ποῖος εἶναι ὁ Πασκάλ Μητρόφσκυ ἢ Μητρόπουλος εἶναι ἤδη γνωστὸν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. μεταξὺ φιλοτιτικῶν καὶ Βουλγάρων. Αἱ περὶ Μακεδονίας διακηρύξεις τοῦ Κ.Κ.Β. ἐν Αὐστραλίᾳ διὰ μέσου τῆς τοπικῆς αὐτονομιστικῆς ὁργανώσεως ἀντικατοπτρίζονται εἰς τὸν κατωτέρω χάρτην, δημοσιευόμενον εἰς μέγα ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1950, (ἐκδοσὶς τῆς «Μακεντόνσκα Ἰσκρα»), τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησεν εὐρύτατα ἐν Αὐστραλίᾳ.

Ἡ Μακεδονία ὡς ἀνεξάρτητον κράτος - μέλος τῆς Β.Κ.Ο.,
ὡς τὴν διεκδικεῖ τὸ Κ.Κ.Β.

(Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιον τοῦ 1951, ἐκδοσὶς τῆς «Μακεντόνσκα Ἰσκρα»).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Αἱ τάσεις εἰς τὴν Βαλκανικὴν

Ι. Πῶς ἐμφανίζεται ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὰ Βαλκάνια τὸ 1951. Ἡ Β. Μ.Ρ.Ο., καθὼς ἐγένετο ἤδη φανερόν, μετέφερε τὸ κέντρον τοῦ βάρους της εἰς Η.Π.Α. καὶ Καναδᾶν, ὁπόθεν ὁ ἀρχηγός της ἀπὸ ἀσφαλὲς κρησφύγετον καὶ μὲ ἀφθονα τὰ μέσα ἐπηρεάζει ἀναμφισβητήτως ἀρκετὰ τοὺς εἰς τὰ Βαλκάνια ἀπομείναντας παλαιοὺς ὁπαδοὺς της, παρ' ὅλον ὅτι ἀπωλέσθη ἡ μα-

χητικότης τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς, λόγω τῶν πολιτικῶν συνθηκῶν αἵτινες ἐδημιουργήθησαν εἰς Βουλγαρίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν καὶ τῶν διώξεων αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθησαν.

Τὰ κύρια χαρακτηριστικά τῆς προσπάθειάς τῆς B.M.P.O. ἐντὸς καὶ περὶ τὸν μακεδονικὸν χώρον δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ ἑξῆς : Ἐν Ἑλλάδι ἢ κατόπιν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν ἀποσυμφόρησις ἀπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ στοιχείου καὶ ὁ προσφυγικὸς ἐποικισμὸς αὐτῆς κατέστησαν τὸν μακεδονικὸν χώρον ὁμοιογενῆ. Τὰ ἀπομείναντα ἐλάχιστα ὑπολείμματα, οἱ βουλγαρίσαντες κατὰ τὴν κατοχὴν, ἐταύτισαν ἐξ ἀνάγκης πλεόν τὴν θέσιν των μὲ τοὺς ἀργότερον δημιουργηθέντας Νοφίτας, τῶν ὁποίων ἠκολούθησαν τὴν μοῖραν, ἐκτὸς ἐλαχίστων οἱ ὁποῖοι παρέμειναν ἐν Ἑλλάδι. Μὲ τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἀκριβῶς προσπαθεῖ ἡ B.M.P.O. ἐκ Καναδᾶ ἢ ἐξ Ἑνωμένων Πολιτειῶν νὰ τηρήσῃ εἰς ἐπαφὴν δι' ἀλληλογραφίας καὶ εἰδικῶν ἀπεσταλμένων ὡς ἐπισκεπτῶν, ἀκόμη δὲ καὶ δι' ἀποστολῶν χρημάτων, καταβαλλομένης οὕτω ὑπὸ τῆς B.M.P.O. προσπάθειας ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας. Ἐντὸς τῆς Βουλγαρίας ἡ B.M.P.O. περιῆλθε προφανῶς, ἀφοῦ ἡ ἀγριότης τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος δὲν ἐπιτρέπει οἷανδήποτε μὴ κομμουνιστικὴν ἐκδήλωσιν, εἰς κατὰστασιν ἀναμονῆς, τηροῦσα ἐπαφὴν μετὰ τῶν στελεχῶν καὶ ὁπαδῶν τῆς. Τέλος εἰς τὴν σερβικὴν Μακεδονίαν, μετὰ τὴν ἀπὸ τινος χρόνου ἀσκουμένην πλεόν φιλελευθέραν πολιτικὴν ἐκ μέρους τῆς γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως, φαίνεται καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς B.M.P.O. προσπάθεια ἀναδιοργανώσεως τῶν στελεχῶν τῆς.

II. Ἡ πολιτικὴ τοῦ K.K.B. καὶ ἡ συνεχὲς προπαγανδιστικὴ δραστηριότης τῶν Βουλγάρων. Αἱ φάσεις καὶ μεταπτώσεις τῆς πολιτικῆς τοῦ K.K.B. ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς ὀργανώσεως τῶν Φεντεραλιστῶν μέχρι σήμερον, ἐξιστορήθησαν ἀρκούντως εἰς τὰ προηγούμενα. Χαρακτηριστικὸν σημεῖον τῆς πολιτικῆς αὐτῆς εἶναι ὅτι καὶ τὸ K.K.B. ἀκολουθεῖ, ὡς πρὸς τὴν Μακεδονίαν, τὰς ἱμπεριαλιστικὰς κατευθύνσεις τῶν κομιτάτων, ἀκριβῶς ὅπως τὸ ἀστικὸν κράτος, χρησιμοποιεῖ δέ, ὡς διακοσμητικὴν ἀπλῶς διαφορὰν ἀπὸ τοῦ προγράμματος τῶν Βερχοβιστῶν καὶ τῶν Σεντραλιστῶν, τὸ ἴδιος ἐφευρέσεως ἀνεξάρτητον Μακεδονικὸν κράτος, μέλος τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. (B.K.O.) Περὶ τὸ σύνθημα τοῦτο περιεστράφη τὸ K.K.B. καθ' ὅλον τὸν βίον του ἀπολύτως ἐνηρμονισμένον μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς Κομινφόρμ εἰς τὰ Βαλκάνια, τὸ ἀνήγαγε δὲ εἰς πολιτικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα εὐθὺς ὡς κατέστη κυβέρνησις μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1945. Ἐπωφελομένη λοιπὸν τῆς προπαγανδιστικῆς ἱκανότητος τῶν κρατικῶν βουλγαρικῶν ὑπηρεσιῶν, ἡ κομμουνιστικὴ πλεόν κυβέρνησις ἐν Βουλγαρίᾳ διεξάγει ἔντονον ἀγῶνα διὰ τῶν ὀργανώσεων, τοῦ τύπου, τοῦ ραδιοφώνου, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τῆς πολιτικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς Ὁμοσπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἡ ὁποία ἠπείλησε

πρὸς σαιγιμὴν νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸ βουλγαρικὸν ὄνειροπόλημα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου διὰ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων.

Ἡ προπαγανδιστικὴ αὕτη δοῖται, ὥς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν, ἐπιδιώκει τὴν ἐμφάνισιν τοῦ πληθυσμοῦ της ὡς βουλγαρικοῦ. Ἴδου κείμενον ἐκπομπῆς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Σόφιας τῆς 25.4.1951: «Εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν εὐρίσκονται χιλιάδες Βουλγάρων ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι εἶναι πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλοι μετανάσται ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ προσφύγων ἐνεκλείσθησαν εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως παρὰ τὰ οὐγγρικά σύνορα, καθὼς καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Συμφώνως πρὸς τὰς τελευταίας πληροφορίας, ἡ τιτοϊκὴ κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ εἰς τὴν μοναρχοφασιστικὴν Ἑλλάδα τὰ Ἑλληνόπαιδα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, σκοπεύει τῶρα νὰ στείλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ παιδιὰ τῶν Βουλγάρων ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι μέχρι τοῦδε οἱ τιτοϊκοὶ δὲν ἐπέτρεψαν οὔτε εἰς ἓνα Βούλγαρον ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Βουλγαρίαν». Διὰ νὰ κρατοῦν τὰ ἐλάχιστα ἀπομείναντα βουλγαρίζοντα στοιχεῖα ἐν Ἑλλάδι εἰς σύνδεσιν, οἱ σημερινοὶ κυβερνήται τῆς Βουλγαρίας ἀποστέλλουν πολλάκις λαθραίως εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος ἄτομα καταγόμενα ἐκ παραμεθορίων περιοχῶν, φυγάδας εἰς Βουλγαρίαν μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ Κ.Σ., τὰ ὁποῖα καὶ ἐπιστρέφουν ἀφοῦ διαμοιράσουν προπαγανδιστικὰ ἔντυπα, ἢ δώσουν ἐντολὰς εἰς πράκτορας. Τὰ ἄτομα ταῦτα συλλαμβανόμενα ἐν Ἑλλάδι ἀποκαλύπτουν πάντοτε ἐνεργείας τοῦ Κ.Κ.Β. Ἀφ' ἐτέρου τοὺς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας φυγάδας τὸ Κ.Κ.Β. κατέταξεν εἰς τὸν βουλγαρικὸν στρατόν, ἐνῶ εἰς τὰ ἐν Βουλγαρίᾳ στρατόπεδα ἀπαχθέντων Ἑλληνοπαίδων διδάσκεται ἡ βουλγαρικὴ γλῶσσα ὡς «μακεδονική», καθὼς καὶ ἱστορία ἰδικῆς των ἐμπνεύσεως. Τέλος, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιδιώξεων αὐτῶν, τὸ Κ.Κ.Β. ὑπεχρέωσε τοὺς κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα μεταναστεύσαντας εἰς Βουλγαρίαν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας εἰς δημιουργίαν ἰδίας ὁργανώσεως ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μακεντόνσκα Μπράτσβο» (Μακεδονικὴ Ἀδελφότης), παρ' ὅλον ὅτι ὑπάρχει ἐν Βουλγαρίᾳ ἐν πλήρει δράσει, ὑπὸ τὸν ἄλλοτε βουλευτὴν Χρῆστο Καλαντζιέφ ὡς πρόεδρον, «Ἐνωσις Μακεδονικῶν Ἐκπολιτιστικῶν Ὁργανώσεων» περιλαμβάνουσα ὑπερεκατὸν παρεμφερεῖς ὁργανώσεις προσφύγων.

Τὸ Κ.Κ.Β. ὅμως εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ διεξάγῃ παραλλήλως ἀμυντικὸν ἀγῶνα καὶ κατὰ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο., ὅπισθεν τῆς ὁποίας κρύπτεται αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀστικὸν βουλγαρικὸν κράτος. Ἴδου τὴν γράφει σχετικῶς εἰς τὸ φύλλον τῆς 17.11.1947 ἡ ἑφημερὶς «Πιρίνσκο Ντέλο»: «Ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, λαβούσης χώραν τὴν 9 τρέχοντος μηνὸς εἰς Ἀνω Τζουμαγιάν..... 3) Θὰ ἀγωνισθῶμεν ἐναντίον πάσης ἀπολείρας, ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν, ὅπως ἐνσπείρουν σύγχυσιν

μεταξύ τοῦ πληθυσμοῦ μας, ἐνισχύοντες μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μας τὴν λαϊκὴν μας «μιλίτσια» κατὰ τῆς προσπάθειας τῆς ξένης προπαγάνδας διὰ τοῦ ραδιοφώνου (διαδιδομένης ὑπὸ τῶν προδοτικῶν μιχαήλωφικῶν στοιχείων πρὸς παραπλάνησιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τοῦ μακεδονικοῦ μας πληθυσμοῦ) ὅτι ἡ Μακεδονία πρέπει νὰ εἶναι «ἀνεξάρτητος» ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς. Ἐνθυμούμεθα τὸν ἐγκληματικὸν ρόλον τῶν συμμοριῶν τοῦ Μιχαήλωφ, αἱ ὁποῖαι κατέστρεφον πᾶσαν ἀπόπειραν ἀναπτύξεως τοῦ μακεδονικοῦ πολιτισμοῦ φονεύοντας τοὺς ζωντοὺς Μακεδόνας ἀγωνιστάς. Ἐνωρίζομεν τὴν αἵματηρὴν δρᾶσιν τῶν μοναρχοφασιστῶν ἐν Ἑλλάδι, οἱ ὁποῖοι καταδιώκουν χιλιάδας ἀδελφῶν μας τῆς αἰγαιατικῆς Μακεδονίας καὶ ἐξοντώνουν τοὺς ἀξιούς ἀγωνιστάς κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγγλοαμερικανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Ἐνωρίζομεν ὅτι ἡ μοναδικὴ ἐγγύησις διὰ τὴν ἐνωσιν τοῦ λαοῦ μας εἶναι ἡ ἐλευθέρωσις καὶ δημοκρατικὴ ἐξέλιξις τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Βουλγαρίας, μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν σ. Γκιώργκη Δημητρώφ καὶ τῆς Ο.Λ.Α. Γιουγκοσλαβίας μὲ τὸν Τίτο».

Ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰβάν Μιχαήλωφ «Μακεδονία, ἡ Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων» προεκάλεσε νέον κύμα ἀγανακτήσεως καὶ ὕβρεων κατ' αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Β. διὰ στόματος τοῦ Χρήστο Καλαϊτζίεφ. Οὗτος μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐκστομίζει κατὰ τοῦ Μιχαήλωφ τὴν φράσιν: «μήπως αὐτὸς ὁ πεπρωμένος ἐγκληματίας δὲν ἐννοεῖ ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἱμπεριαλισταὶ ἦσαν καὶ εἶναι οἱ μεγαλείτεροι ἐχθροὶ τοῦ Σλαβισμοῦ;» («Ραμπορντισέσκο Ντέλο», 5.9.1950).

Ἄξιον ἰδιαίτερας μνείας κρίνεται τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος βουλγαρικὴ προπαγάνδα ὑπῆρξεν ἐντατικὴ εἰς δρᾶσιν κατ' ὅλον τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους μέχρι καὶ σήμερον ἀκόμη, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ ποῖον καθεστὼς διετέλει τοῦτο. Ἰδιαίτερος ἡ ἔκδοσις βιβλίων καὶ ἡ διανομὴ καὶ κυκλοφορία αὐτῶν ὑπῆρξε πρωτορχικὴ καὶ συνεχὴς ἐνέργεια τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους. (Ὁ τέως ὑπουργὸς Χρ. Νάλτσας, εἰς ὑπόμνημά του συνταχθὲν τὸ 1950, ἀναγράφει λίαν ἐνδιαφερόντως πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τινὰς τῶν ὁποίων ἀναφέρωμεν κατωτέρω). Οὕτω μόνον τὸ 1918 - 1919 ἐξεδόθησαν τοὐλάχιστον εἴκοσι μία διεξοδικαὶ μελέται, τριάκοντα δὲ ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὸ 1920 - 1928, ἐξ ὧν βεβαίως εἶναι γνωστὰ εἰς ἡμᾶς. Ἐξεδόθησαν ἐπίσης εἰς πολυτελεῖς ἐκδόσεις τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῶν κομιτάτων Δαμιάν Γρούιεφ, Μπόρις Σαράφωφ, Ἰβάν Γκαρβάνωφ, Τζιότσιο Πετρώφ, Σλαβέικο Ἀρσάωφ, Πάντε Καλασίεφ, Ἰβάν Ποπόφ, Χρήστο Μάτωφ κ.λ.π. καθὼς καὶ πλείους ὅσαι περιγραφαὶ τῶν ἀγώνων τῶν κομιτάτων. Πρὸ τῆς μεταπολιτείας τοῦ 1944 εἶχεν ἰδρυθῇ ἐν Βουλγαρίᾳ τὸ «Μακεδονικὸν Ἐπιστημονικὸν Ἰνστιτοῦτον» τὸ ὁποῖον, χρηματοδοτούμενον γεναίως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ἀνελάμβανε τὰς τοιαύτας ἐκδόσεις

καὶ ἐμερίμνα διὰ τὴν μετάφρασιν των εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ γαλλικὴν ἰδίως γλῶσσαν καὶ τὴν ἀποστολὴν των εἰς ξένας βιβλιοθήκας, ἰνστιτούτα κ.λ.π. ὡς καὶ τὴν δωρεὰν χορήγησιν των εἰς ἄτομα, δημοσιογράφους καὶ λοιποὺς ἐπισκέπτας ἐν Βουλγαρίᾳ. Αἱ βιβλιοθήκαι εἰς Ἀγγλίαν, Ἑν. Πολιτείας, Ἀργεντινὴν καὶ Βραζιλίαν ἰδίως, εἶναι κατάμεστοι τοιούτων βιβλίων. Αἱ ἐκδόσεις ἐγένοντο πάντοτε εἰς πολυτελῆ χάρτην καὶ περιεῖχον παραπομπὰς εἰς προεκδοθείσας ἐργασίας καὶ ἄλλα κείμενα, ὥστε νὰ ἔχουν τὸ κύρος ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἐπιτυγχανομένης προδιαθέσεως καὶ παραπληρώσεως τοῦ ἀναγνώστου. Ὁ Χρ. Νάλτσας διηγείται ὅτι τὸ 1946 Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος ἐπιστρέφων ἐκ Βουλγαρίας καὶ διερχόμενος ἐκ Θεσσαλονίκης εἶχεν ἐφοδιασθῆ παρὰ τῶν βουλγαρικῶν κομμουνιστικῶν ἀρχῶν μὲ δύο βαλίτσας βιβλία συναφῆ μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Βουλγαρίας, τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ τὰς βουλγαρικὰς διεκδικήσεις. Ὅλα δὲ ταῦτα ἦσαν ἐκδόσεις τοῦ παλαιοῦ βουλγαρικοῦ καθεστώτος, καίτοι τὴν ἀρχὴν κατεῖχε τὸ Κ.Κ.Β. Καὶ εἶναι μὲν γνωστὸν πόσῃ μανίᾳ καταστροφῆς παντὸς «μοναρχοφασιστικοῦ» ἐπιδεικνύουν οἱ κομμουνισταί. Ἐν τούτοις ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἐθνικῶν διὰ τὸν Βουλγαρισμὸν ἐκδόσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολύτιμοι καὶ διὰ τὸ Κ.Κ.Β. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Βουλγαρίας ἡ προπαγάνδα συνήνησε πάντοτε τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ ὁργανώσεις, συλλόγους καὶ σωματεῖα τῶν «Ἀλυτρώτων Μακεδόνων», ἀνελθούσας κάποτε εἰς τὸν ἀριθμὸν 208, τὰς ὁποίας ἐκίνητοποίησεν ἐκάστοτε πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων. Τὸ Κ.Κ.Β. ἀκριβῶς ἐνταῦθα εὗρεθῆ κατὰ μείζονα λόγον εἰς τὸ στοιχεῖόν του καὶ ἐσυνέχισε τὸ ἔργον. Συγκεντρώσεις, διαλέξεις, λόγοι, ὁμιλίας εἶναι λίαν συνήθεις διὰ τὰς ὁργανώσεις αὐτάς, ἐνεργούσας μὲ μέθοδον καὶ συγκεκριμένον πρόγραμμα. Ἀφ' ἑτέρου ὡς γνωστὸν οἱ Βούλγαροι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' ὁργανωμένου προπαγανδιστικοῦ μηχανισμοῦ ἐπεδίωξαν κυρίως προσεταιρισμὸν τῆς ξένης κοινῆς γνώμης, ἀλλ' ἰδίᾳ σημαινόντων προσωποποιήτων, πολιτικῶν, διεθνολόγων, δημοσιογράφων κ.λ.π., εἰς τοὺς ὁποίους δημιουργοὺν ψευδεῖς ἐντυπώσεις διαδίδοντες ὑποβολιμαίας εἰδήσεις, ὥστε νὰ παραπλανᾶται ἡ κοινὴ γνώμη. Ἀναμφισβήτητον τυγχάνει ὅτι καὶ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἀκόμη ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἥσκησεν ἐπίδρασιν διὰ διαφόρων ἐμμέσων ἢ ἀμέσων τρόπων εἰς δημοσιογραφικὰ ὅργανα, ἀγγλικά καὶ γαλλικά, δημοσιογράφους καὶ ἄλλους τοὺς ὁποίους πλέον ἐχρησιμοποίησεν ἀπολύτως ὡς ὄργανά της. Βιβλία μὲ ἔντονον φιλοβουλγαρικὴν χοροίαν, καθ' ἃ ἐσημείωσεν ὁ Χρ. Νάλτσας, κυκλοφοροῦν εὐρέως εἰς Ἑν. Πολιτείας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, μεταξὺ δὲ αὐτῶν περιλαμβάνονται τὰ ἑξῆς: Bernard Neuman «the New Europe» (κεφ. περὶ Μακεδονίας σελ. 334—337), Bernard Neuman, «The Balkan States», 1944, Ellsworth utington «Elements of Political Geography», 1944, Bernard «Balkan Background» 1945, C. Grove Haines «the Origin and the background of the second

world war», 1946, F. Lee Benns «Europe in the World Setting», 1946, Walter Kolazz «Mythes and Realities in Eastern Europe», 1946, H. R. Markham «the Doughty Macedonian», (ἀνατύπωσης ἄρθρου ἐκ τοῦ Christian Science Monitor», 27.10.1946), L. C. Schützberger «A. Century of old dream», 1949, Neal Sanford «Macedonian Autonomy», 1949, Dr. Albert Libbyer «Macedonia and the Paris Conference», 1950, Jacob Schurman «the Balkan wars 1912 - 1913», ἔκδοσις Oxford University, 1914, J. A. R. Marriott «the Eastern Question», ἔκδοσις Oxford University, 1940.

II. Ἡ ἀντιπατικὴ στάσις τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἀπὸ τῆς διαστάσεως Τίτο-Κομμουνισμοῦ ἡ Γιουγκοσλαβία ἀπομακρύνεται τοῦ κομμουνιστικοῦ μπλόκ. Αἱ πολιτικαὶ συνθῆκαι, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐντεῦθεν, ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1951, ἐπέβησαν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην προσεγγίσεως πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ προηγούμενον ὅμως τῆς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος προπαγανδιστικῆς δράσεως τῆς Ο.Α.Δ. καὶ αἱ διεκδικήσεις της, ὅπως ἡ ἀπαίτησις ἀναγνώσεως σλαβομακεδονικοῦ ἔθνους καὶ μακεδονικοῦ λαοῦ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐγκαταλειφθῶν τόσον εὐκόλως, οὔτε τὸ κομμουνιστικὸν γόητρον ἠδύνατο ἀκινδύνως νὰ ἀρνηθῇ τοὺς ἀδελφοὺς Μακεδόνες τοῦ Αἰγαίου. Πρέπει μάλιστα νὰ κρίνωμεν πλέον ἐπικριτικῶς τὴν βορείαν γείτονά μας καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἐν μέρει ὅτι ἡ ἰδιόζουσα θέσις τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε ἐντὸς τῆς σημερινῆς διεθνούς πολιτικῆς καταστάσεως ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν νὰ μὴ δώσῃ περισσοτέρας ἀφορμὰς ἐπιθέσεως ἐναντίον της εἰς τὸ κομμουνιστικὸν μπλόκ, ἐφ' ὅσον βάσις τοῦ καθεστῶτος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ κομμουνισμός. Οὕτως ἡ Γιουγκοσλαβία ἀφοῦ ἐταλαντεύθη ἐπ' ἄρκετόν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἔμεινε ἐπὶ τέλους κομμουνιστικὴ μὲν, ἀλλὰ μὲ ὀριστικὴν ἀπόκλισιν πρὸς τὴν Δύσιν. Ὁ κίνδυνος τὸν ὅποιον διατρέχει ἀπὸ τὴν Κομμουνισμό καὶ ἡ διεθνὴς πολιτικὴ κατάστασις τὴν ἠνάγκασε νὰ περιορίσῃ ὅλας ἐκείνας τὰς ἐνεργείας καὶ ἐκδηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν τὴν τεταμένην ἀτμόσφαιραν τοῦ 1946 - 1949 μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πύλιν τῆς Δύσεως διὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Αἰσθάνεται ὅμως τὴν ἀνάγκην δι' ἐσωτερικοὺς λόγους νὰ στηρίξῃ τὸ οἰκονομικὸν τοῦ «Μακεδονικοῦ κράτους» της καὶ νὰ ἐμφανίζεταί ὑπέρμαχος τῆς «σλαβομακεδονικῆς ὑποθέσεως» πρὸς νότον.

(Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τοῦ Βελιγραδίου εἰς ἐκπομπὴν του τῆς 3. 6. 1950, ὥρα 18.45', μετέδωσε εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἄρθρον τοῦ ἐπισήμου ὁργάνου τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας, τῆς ἐφημερίδος «Μπόρμπα», ἔχον ὡς ἑξῆς : «Ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς μειονότητός μας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξαρτᾶται ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν σχέσεων. Αἱ τελευταῖαι δηλώσεις τῶν Ἑλλήνων ἐπισήμων, αἱ ὁποῖαι διαψεύδουν κατηγορηματικῶς τὴν ἵπαρξιν μακεδονικῆς μειονότητος εἰς τὴν Ἑλλάδα, προσεκάλεσαν τὴν ἀγανάκτη-

σιν τῆς γιουγκοσλαβικῆς κοινῆς γνώμης. Αἱ δηλώσεις αὐται δὲν ἡμποροῦν νὰ ἔχουν εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν σχέσεων καὶ ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν μὴ ὑπαρξιν μακεδονικῆς μειονότητος ἀποτελεῖ σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν σχέσεων αὐτῶν. Μακεδονικὴ μειονότης ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ποὺ ζεῖ εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν». Ὁ Ραδιοσταθμὸς τοῦ Βελιγραδίου καὶ ἡ ἐφημερὶς «Μπόρμπα», τελοῦντες ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον κρατικὸν ἔλεγχον, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς κομμουνιστικὰς χώρας, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διαβεβαίουν τὸν σλαβικὸν κόσμον ὅτι ἡ πολιτικὴ προσέγγισις μετὰ τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν «ἀδελφῶν τοῦ Αἰγαίου». Ἀλλ' ἂν ἡ ἐπίσημος κυβέρνησις τοῦ Βελιγραδίου χωρεῖ προοδευτικῶς εἰς τὴν ἐπ' ἀνόδου εἰς τὴν πατροπαράδοτον φιλικὴν πολιτικὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τὸ κρατικὸν κατασκεῦασμα τῶν Σκοπίων ἐμμένει εἰς τὰς ἐπιδιώξεις του, τὴν ἐνσωμάτωσιν δηλαδὴ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, ὡς ἂν οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν, ἐν Βελιγραδίῳ, καλυπτόμενον προφανῶς πρὸ τοῦ ἰδιορρῦθμου ἀνενθύνου τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ θέσις του εἰς τὴν Ὁμόσπονδον Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Οὕτως ὄχι μόνον δὲν ἐμείωσε τὸν προπαγανδιστικὸν καὶ ἀπαιτητικὸν τόνον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τὸν ἐπηύξησε, μετατοπισθέντος προφανῶς τοῦ βάρους ἀσκήσεως αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν «κυβέρνησιν» τῶν Σκοπίων. Συνεπῆς πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν λοιπὸν ὁ Ρ. Σ. Σκοπίων εἰς τὴν ἐκπομπὴν του τῆς 18.5.1951, ὥρα 20.00', εἰς σερβικὴν γλῶσσαν ἔλεγεν : «Οἱ Μακεδόνες τοῦ Ἀξιοῦ δὲν ἡμποροῦν πλέον νὰ παρακολουθοῦν ἀδιάφοροι τὰ βασανιστήρια τῶν ἀδελφῶν των τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου. Ἡ συνεχιζομένη πολιτικὴ τῶν διωγμῶν ὑπὸ τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως τῶν Ἀθηνῶν ἀπέναντι τῆς μακεδονικῆς μειονότητος οὐδόλως προωθεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαβίας, ἡ ὁποία ἀπέδειξεν ὅλην τὴν καλὴν τῆς θέλησίν της πρὸς τοῦτο. Ἡ κυβέρνησις Πλαστήρα θὰ δείξῃ καὶ αὐτὴ τὴν διάθεσίν της ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν σχέσεων τούτων μόνον ἂν χορηγήσῃ εἰς τοὺς Μακεδόνας τοῦ Αἰγαίου ὅλα τὰ δικαιώματα αὐτῶν, ἀπολύσῃ τοὺς πολιτικοὺς κρατουμένους καὶ σταματήσῃ τοὺς ὁμαδικοὺς διωγμοὺς τοὺς ὁποίους ὑφίσταται ὁ μακεδονικὸς λαός. Ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ὁμαλῶν σχέσεων μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ ἡ χορήγησις τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν εἰς τοὺς Μακεδόνας τοῦ Αἰγαίου οἱ ὁποῖοι ἐπὶ ὀκτὼ χρόνια ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτῶν». Εἰς ἐπίμετρον ἡ κυβέρνησις τῶν Σκοπίων συνεκέντρωσε καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν Μακεδονίαν τοὺς φυγάδας ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Ἐλάβεν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα προνοίας καὶ τοὺς ὠργάνωσεν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸν «Σύλλογον Προσφύγων Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου» ὑπὸ τοὺς γνωστοὺς πλέον Γκότσεφ καὶ Κεραμιτζέφ. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι μάλιστα

διωρίσθησαν εις ανωτέρας θέσεις, εις τὸ ὑπουργεῖον Προνοίας ὁ πρῶτος καὶ εις τὸ ὑπουργεῖον Μεταφορῶν ὁ δεύτερος, ἀφήσαντες τὴν ἐμφανῆ διεύθυνσιν τοῦ Συλλόγου εἰς τοὺς Ναὺμ Πέγιον καὶ Δῆμο Τερπόφκν (νῖδν τοῦ γνωστοῦ Λαζάρου Τερπόφσκν), καταγομένους ἐκ τῆς περιοχῆς Καστοριάς.

Ἡ Ἀ.Δ. τῶν Σκοπίων εἰς ἐνίσχυσιν τῶν προσπαθειῶν τῆς διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ὑπ' αὐτῆς πλέον ἐκπροσωπούμενου ἀγῶνος πρὸς δλοκλήρωσιν τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ «σλαβομακεδονικοῦ ἔθνους» ἐξέδωκε, ἀρχομένου τοῦ 1951, τὴν ἐφημερίδα «Γκλὰς νὰ Ἐγκεῖτσν» (Φωνὴ τῶν Αἰγαιῶν). Ἄξιον προσοχῆς θεωρεῖται τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα ἀρθροῦ αὐτῆς (φύλλον τῆς 4.3.1951) «Οἱ Σλαβομακεδόνες ἀπέβησαν ἐπικίνδυνοι διὰ τὸν Ζαχαριάδην. Ἐν πρώτοις ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. γνωρίζει ὅτι μὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν διπλωματικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων καὶ τὴν ἐκ νέου λειτουργίαν τῆς γιουγκοσλαβικῆς Ἐλευθέρας Ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ ὡς καὶ τὴν ἀνασύνδεσιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης - Γευγελῇ οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει διὰ τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν τοῦ Ζαχαριάδην. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πλειστάκις ὁ σύντροφος Τίτο καὶ οἱ ἄλλοι ἡγέται τῆς Γιουγκοσλαβίας ἐδήλωσαν ἐπισήμως ὅτι οὐδεμίαν ἔχουν ἐδαφικὴν διεκδικήσιν ἐπὶ γειτονικῶν ἐδαφῶν. Ἐκεῖνο ποὺ ζητεῖται ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἶναι νὰ δοθῇ ἔθνικόν δικαίωμα εἰς τοὺς Μακεδόνας τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου καὶ νὰ παύσῃ ἡ ἐναντίον τῶν Μακεδόνων τρομοκρατία, πρῶγμα τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς ἐκνευρίζει τοὺς Ἕλληνας κομμυνορμιστὰς οἵτινες ἀντὶ πάσης θυσίας, τόσον κατὰ τὸ παρελθὸν ὅσον καὶ σήμερον, προσπαθοῦν νὰ καταπνίξουν τὸ ἔθνικόν κίνημα τῶν Μακεδόνων. Ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ δοθῇ ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ κοιλὰς τοῦ Βαρδάρ καὶ ὅλη ἡ ἑλληνικὴ Μακεδονία εἰς τὴν «φασιστικὴν Γιουγκοσλαβίαν» τοῦτο κατὰ πρῶτον λόγον ἀφορᾷ τοὺς «Σλαβομακεδόνας» τοὺς ὁποίους ὁ Ζαχαριάδης ἀποφεύγει σήμερον νὰ καλέσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐσχάτης προδοσίας του».

Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τῆς γιουγκοσλαβικῆς πολιτικῆς εἶναι ὅτι αὕτη δὲν ἔχει τὴν ἠθικὴν, δύναιμιν ἀλλὰ ἴσως καὶ τὴν θέλησιν, νὰ ἀπαλλάξῃ ἐαυτὴν ἀπὸ τὸ προκλητικὸν κατασκέυασμα τῶν Σκοπίων καὶ τὰς ἀπαιτήσεις του περὶ Μακεδόνων τοῦ Αἰγαίου καὶ σλαβομακεδονικῆς ἐθνότητος. Ἡ χίμαιρα τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων φαίνεται νὰ βασανίζει ἀκόμη ὥσάν ὄργανον ἐφιαλτικὸν τοὺς ἡγέτας τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος συνεχίζει νὰ διδάσκη εἰς τὴν νεολαίαν του τὰς εἰς βῆρος τῆς Ἑλλάδος διεκδικήσεις καὶ νὰ τὴν παιδιγωγῇ νὰ θεωρῇ τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ὡς χώραν ἀνήκουσαν εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐθνότητα. Εἰς τὸ βιβλίον «Γεωγραφικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς Γιουγκοσλαβίας», ἐκδοθὲν τὸ 1951 ὑπὸ τοῦ Ἄνταμ Γιοβάνοβιτς πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου, καὶ δὴ εἰς τὰς σελ. 17 καὶ 27 ἀναγράφεται: «Τὰ σύνορα

έναντι τῆς Ἑλλάδος ἀποτελοῦν καλὴν φυσικὴν μεθόριον, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἐθνικὴν, καθ' ὅσον ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν κυριαρχίαν παρέμεινεν ἡ Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου. Ἡ περιφέρεια αὕτη κεῖται μεταξύ τοῦ ὅρους Πίνδου καὶ τοῦ Νέστου, περιλαμβάνει δὲ τὰς πόλεις Θεσσαλονίκην, Ἑδεσσαν, Φλώριναν, Γιαννιτσά, Σέρρας, Λορρίαν καὶ Καβάλαν. Ἐκεῖ ζεῖ ἀξιόλογος ἀριθμὸς Μακεδόνων, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνυπόφορος. Σημαντικὰ τμήματα τοῦ ἐθνικοῦ μας ἐδάφους παρέμειναν ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν, Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον. Εἰς τὸ τμήμα τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τοῦ 1923 διενεργήθη βιαιὰ μετανάστευσις τῶν Τούρκων καὶ ἐγκατάστασις Ἑλλήνων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, συγχρόνως δὲ ἐγένετο προσπάθεια ἐξελληνισμοῦ τῶν Μακεδόνων, ἥτις ἰδιαίτερος ἐνετάθη ὑπὸ τὸ σημερινὸν μοναρχοφασιστικὸν καθεστὸς ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ ἐθνικὴ αὕτη γιουγκοσλαβικὴ Γεωγραφία ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36923 τῆς 18.11.1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐξεδόθη δὲ καὶ εἰς δευτέραν. ἔκδοσιν εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος κατεβάλλετο κάθε προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων μεταξύ τῶν δύο χωρῶν, ἀνάγκη ζωτικὴ κατὰ κύριον λόγον διὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ὥς ἐκ τῆς ἀπειλῆς ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς παρὰ τῶν κρατῶν τῆς Κομμουνιστῆς τὴν ὁποίαν καὶ κατήγγειλεν ἡ ἰδία εἰς τὸ συνέλθον τὸν Νοέμβριον 1951 εἰς Παρισίους συνέδριον τοῦ Ο.Η.Ε.

Ἡ προπαγανδιστικὴ ἐκστρατεία τῆς Α.Δ. τῆς Μακεδονίας ἐκ Σκοπίων στρέφεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἥτις ἐματαιώσας τὴν πραγματοποιήσιν τῆς συμφωνίας τοῦ Μπλέντ, γενομένη ὄργανον τῆς Ρωσίας, ἀλλὰ ἡ Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἀκριβῶς διότι εὐρίσκεται εἰς τὸν ἄξονα τῆς πολιτικῆς κληρονομίας τῆς Γιουγκοσλαβίας. Κύριον ὄργανον τῶν ἀπὸ Σκοπίων προσπαθειῶν αὐτῶν εἶναι ὁ σύλλογος τῶν προσφύγων, οἵτινες ὁδηγοῦνται παρὰ τὴν θέλησίν τους εἰς διαρκῆ συνέδρια, καλούμενοι νὰ δηλώσουν γιουγκοσλαβικὴν ὑπηκοότητα ἵνα παραμείνουν εἰς Γιουγκοσλαβίαν. Εἶναι γεγονὸς ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν φυγάδων αὐτῶν, παρασυρθέντες βιαίως ὑπὸ τῶν Κ.Σ. ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμοῦν τὴν ἐπιστροφὴν τους εἰς τὰς ἐστίαις των. Τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον Σκοπίων κατόπιν αἰτήσεώς των ἐξέδωκε ἑλληνικὰ διαβατήρια ἐπιστροφῆς εἰς Ἑλλάδα, ὅταν ἐνεφανίσθησαν ὅμως τὰ ἄτομα ταῦτα ἐνώπιον τῶν γιουγκοσλαβικῶν ἀρχῶν διὰ νὰ λάβουν θεώρησιν ἀναχωρήσεως συνήντησαν τὴν ἄρνησιν αὐτῶν, διότι δὲν ἀνεγράφετο ἐπὶ τοῦ διαβατηρίου ὑπηκοότης «σλαβομακεδονική», ἀλλὰ ἑλληνική. Ἡ ἀντίληψις αὕτη περὶ τοῦ τρόπου δημιουργίας ἐθνότητος εἶναι βέβαια ἀρκετὰ κομικὴ, ἐν τούτοις τοιαύτην διαταγὴν ἐξέδωκε τὸν Ἰούνιον 1951 τὸ Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας πρὸς τοὺς ἐπάρχους τοῦ κράτους καὶ τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς.

Ἡ Γιουγκοσλαβία προχωρεῖ ἔτι περαιτέρω εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο προσ-

238

δίδουσα δι' ἐπισήμων πιστοποιητικῶν ὑπηκοότητα εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἀπαχθέντας παῖδας, μὲ μοναδικὸν προφανῶς σκοπὸν νὰ προπαγανδίσῃ ἐπ' αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν τῆς παραδόσεώς των εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, ἀνηρπάγησαν παρὰ τῶν Κ. Σ. τὸ 1948. Ἴδου ἀντίγραφον πιστοποιητικοῦ:

«Τμῆμα Ἑσωτερικῶν παρὰ τῇ Ἐπαρχιακῇ Ἐπιτροπῇ.

Ἀριθ. 5815. Μπίτολ (Μοναστήρι) 2.9.1951.

Τὸ Τμῆμα τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑποθέσεων παρὰ τῇ Ἐπαρχιακῇ Ἐπιτροπῇ αἰτῆσει τοῦ Χρήστου Σιμοπούλου ἐκδίδει τὸ ἑξῆς πιστοποιητικόν: «Ὅτι ὁ Χρήστος Σιμόπουλος, τὸ ἐπάγγελμα μαθητῆς, γεννηθεὶς τὸ 1934 εἰς τὸ χωριὸν Ἀγία Παρασκευὴ Φλωρίνης τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου κάτοικος Μοναστηρίου, τῆς ἰδίας ἐπαρχίας τῆς Α. Δ. τῆς Μακεδονίας, ὑπηκοότητι Αἰγαῖος, συμφώνως πρὸς τὴν . . . κ.λ.π.».

Τὰ Σκόπια πρὸς συγκράτησιν τῶν ἐξ Ἑλλάδος φυγιάδων χρησιμοποιοῦν ἀκόμη ψευδεῖς διαδόσεις ὅτι ἐξεδιώχθησαν παρὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως βιαίως 10.000 Μακεδόνες εἰς Ἰνωμένας Πολιτείας, ὅτι μετετοπίσθησαν μακεδονικοὶ πληθυσμοὶ εἰς τὴν νότιον Ἑλλάδα καὶ ὅμοια.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς περιφερειακῆς αὐτῆς προπαγάνδας ἐπίλεκτα μέλη τῆς κεντρικῆς γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως δὲν παρέλειψαν εὐκαιρίας νὰ ἀναφερθῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Κ.Κ.Γ'. Οὕτως ὁ πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Α. Δ. τῆς γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας καὶ βουλευτῆς Μουσέφ ἐδήλωνε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1951: «Ἰαὼ' ὅλας τὰς πλαστογραφίας ὑφίσταται μακεδονικὴ ἐθνότης καὶ λαὸς ἐλεύθερος, κυρίαρχος καὶ ἰσότημος πρὸς τοὺς λοιποὺς γιουγκοσλαβικοὺς λαοὺς, εἰς τὴν δημοκρατίαν τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ θὰ συγκεντρωθῇ ἡνωμένος δλόκληρος ὁ μακεδονικὸς λαός». Ὁ γνωστὸς Βλάχωφ, ὀλίγον ἐνωρίτερα (Φεβρουάριον 1950), ἔλεγεν ἐπίσης εἰς πολιτικὴν συγκέντρωσιν: «Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀγὼν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ θὰ συνεχισθῇ καὶ περαιτέρω, μέχρις ὅτου ἀνατραπῇ ὁ μοναρχοφασισμὸς, μέχρις ὅτου ἐκδιωχθῶν οἱ νέοι κατακτηταὶ Ἀγγλοαμερικανοὶ καὶ μέχρις ὅτου ἐγκατασταθῇ λαϊκὴ δημοκρατικὴ ἐξουσία εἰς δλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου».

Αἱ ἀνωτέρω ἐνέργειαι καὶ τάσεις τῆς κυβερνήσεως τῶν Σκοπίων ἀποδεικνύονται καὶ ἐξ ἀνταποκρίσεως τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Αὐξάνης», τῆς 10 Ἀπριλίου 1951, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὰ Σκόπια οἱ πράκτορες τοῦ Γκότσεφ καὶ τοῦ Κεραμιτζήφ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀσκοῦν ἀτυχή ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν προσφύγων οἱ ὅποιοι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτω δὲν ἔχουν σταματήσει πλήρως τὰ συνθήματα τοῦ «ἀλυτρωτισμοῦ». Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν νέος χάρτης τῆς «Μεῖζονος Μακεδονίας» ὁ ὁποῖος ἐκτίθεται εἰς τὰς προθήκας τῶν κυριωτέρων βιβλιοπωλείων. Εἰς τὸν χάρτην αὐτὸν ἡ γραμμὴ τῶν ἐθνικῶν

συνόρων τῆς «Μείζονος Μακεδονίας» ἀκολουθεῖ τὸν ροῦν τοῦ Ἀλιάκμονος μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, περιλαμβάνει τὴν Θεσσαλονίκην καὶ φθάνει εἰς τὰ βουλγαρικά σύνορα ἀνερχομένη κατὰ μῆκος τοῦ ροῦ τοῦ Νέστου. Ἄλλ' ἡ ἐποχὴ παρομοίων κενολογιῶν ἔχει ἤδη παρέλθει». Τὸν ἀναφερόμενον χάρτην ἐξέδωκε πράγματι ὁ Λάζαρ Ἀνταμόφσκυ, δήμαρχος Σκοπίων, δημοσιεύεται δὲ ἐνταῦθα ἵνα συμπληρώσῃ τὴν εἰκόνα τῶν σλαβικῶν ἀπαιτήσεων, ὥς αὗται καθορίζονται διακεκριμένως, ἀλλὰ ταυτοσήμως ἐν τῇ οὐσίᾳ, ὑπὸ τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ τοῦ Κ.Κ.Γ.

Ἡ Λ. Δ. τῆς Μακεδονίας, μέλος τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Νοτίων Σλάβων, ὡς τὴν διεκδικεῖ τὸ Κ.Κ.Γ.

(Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Χρῆστο Ἀντωνόφσκυ «Αἰγαιακὴ Μακεδονία», Σκόπια 1950)

Τὸ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας ἐπεδίωξε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δρᾶσιν του καὶ εἰς Αὐστραλίαν, Καναδᾶν καὶ Ἡνωμένας Πολιτείας, διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας μεταναστῶν ὑπὲρ τῶν ἰδικῶν του ἀπόψεων. Ἡ προσπάθειά του ὅμως αὕτη δύναται νὰ κριθῇ ὡς ἀποτυχοῦσα τελικῶς, παρὰ τινὰς ἐπιτυχίας τὰς ὁποίας ἐσημείωσεν, ἰδίως ἐν Αὐστραλίᾳ, μέχρι τῆς διενέξεως μετὰ τῆς Κομμουνισμοῦ.

IV. Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ οἱ διαφυγόντες εἰς τὰς χώρας τῆς Κομμουνισμοῦ Νοτίαι. Ἡ ὁργάνωσις Ἰλιντεν ἀντικαθιστᾷ τὸ Ν.Ο.Φ. Μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Κ.Σ. ἐν Ἑλλάδι τὸ Κ.Κ.Ε. συνεκέντρωσε εἰς τὰς χώρας τῆς Κομμουνισμοῦ τὰ στελέχη του ὁμοῦ με τοὺς Κ.Σ. καὶ τοὺς ἄλλους

φυγάδας ἐκεῖ δέ, μετὰ ἐπινειλημμένους «αὐτοκρατικές» καὶ ἐκκαθαρίσεις στελεχῶν, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνασυγκρότησίν του. Πρώτη ἐνέργειά του μεταξὺ τῶν φυγάδων Κ.Σ. καὶ τοῦ βιαίως ἀπαχθέντος πληθυσμοῦ ὑπῆρξεν ὁ διαχωρισμὸς αὐτῶν εἰς Ἑλληνας καὶ Μακεδόνες. Ἐδημιουργήθησαν χωριστὰ στρατόπεδα διὰ τοὺς ἐκ Μακεδονίας καταγομένους καὶ ἰδιαίτερα σχολεῖα διὰ τὰ παιδιὰ, εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκουν «σλαβομακεδονικὴν» γλῶσσαν, δηλαδὴ τὴν βουλγαρικὴν διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, διότι δὲν δημιουργεῖται νέα γλῶσσα ὅπως ἡ «σλαβομακεδονικὴ» τῆς Α. Δ. τῶν Σκοπίων. Παράλληλως καθιερώθησαν ἐκπομπαὶ εἰς τὴν «σλαβομακεδονικὴν» ἀπὸ τοὺς ραδιοσταθμοὺς τῶν χωρῶν τῆς Κομινφόρμ διὰ τὰ πρόσωπα αὐτά, τὰ ὁποῖα τὸ Κ.Κ.Ε. διαχωρίζει ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας χωρὶς βεβίως νὰ τὰ ἐρωτήσῃ.

Παράλληλως τὸ Ν.Ο.Φ. εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χώρας ὅπου κατέφυγε μετὰ τῶν λοιπῶν Κ.Σ. συνεχίζει τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν τοῦ ἐχώραξε τὸ Κ. Κ. Βουλγαρίας μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ν.Ο.Φ. διάσπασιν, τὸ 1948, κατ' ἀπόλυτον ἔγκρισιν τοῦ Κ.Κ.Ε., τοῦτο δὲ φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐξῆς ραδιοφωνικῆς ἐκπομπῆς τοῦ Σταθμοῦ Βαρσοβίας τῆς 6.11.1951 (ὥρα 17.00') εἰς «σλαβομακεδονικὴν»: «Ἀναμεταδίδεται ἀπὸ τὸν Σταθμὸν Ἑλευθέρας Ἑλλάδος (Κ.Σ.) ὁμιλία ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 34ης ἐπετείου τῆς Ὀκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τονίζεται ὅτι ὁ λαὸς τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ Ἰλιντεν καὶ τῆς Ὀκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως, διεξάγει μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀγῶνα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του». Ἀπὸ ἄλλων ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν (Μόσχα, Νοέμβριος 1951) πληροφοροῦμεθα ἐπίσης ὅτι εἰς τὰ στρατόπεδα Τάσκεντ τῆς Ρωσίας, ὅπου διαμένουν φυγάδες ἐξ Ἑλλάδος, ἐφορτάσθη ἀπὸ τοὺς «Μακεδόνες» ἡ 48ῃ ἐπέτειος τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰλιντεν καὶ μάλιστα ἐψηάλησαν «σλαβομακεδονικὰ ἐπαναστατικὰ ὄργανα».

Ἐναντι τῆς τοιαύτης σωρείας ἀποδείξεων ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. συνεχίζει ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μακεδονίας τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἐχώραξεν ἡ Ε' ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. του (30 Ἰανουαρίου 1949), οὐδεμία ἐνδειξις ὑπάρχει περὶ τυχόν ἐγκαταλείψεως τῆς γραμμῆς αὐτῆς. Οὔτε ἄλλωστε εἶναι καὶ νοητὸν τοῦτο, ἀφοῦ πλέον τὸ Κ.Κ.Ε. ὄχι μόνον λαμβάνει γραμμὴν ἀπὸ τὴν Κομινφόρμ, ἀλλὰ καὶ μετεφέρθη ἐν τῷ συνόλῳ τῶν μελῶν του ἐντὸς τοῦ κομμουνιστικοῦ χώρου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἴδιον τὸ Ν.Ο.Φ., παρὰ τὰς ἐμβαλωματικὰς προσπάθειάς τὰς ὁποίας καταβάλλουν οἱ περὶ αὐτὸ παράγοντες νὰ ἐνισχύσουν τὸ ἠθικόν του καὶ νὰ δημιουργήσουν δι' αὐτὸ de facto κατάστασιν, τοῦτο διέρεται σοβαρωτάτην κρίσιν ἀκριβῶς διότι οὐδαμῶς στηρίζεται. Ἐκτὸς ἐλαχίστων, οἱ ὁποῖοι παριστάνουν τὸν ἀρχηγόν, οἱ λοιποὶ ἐκ Μακεδονίας κατάγομενοι σύρονται μοιρολατρικῶς ἀπὸ στρατόπεδον εἰς στρατόπεδον, ἀλλὰ οὐδὲ κἄν ἐννοοῦν τὰ συμβαίνοντα γύρω των. Εἶναι βέβαιον ὅτι αἰσθάνονται ἑαυτοὺς

Ἕλληνας, παρασυρθέντας ἴσως ἀπὸ τὰ γεγονότα, ἀλλ' οὐδόλως ἐνθουσιάζονται ἀπὸ τοὺς σλαβικοὺς μύθους περὶ «Σλαβομακεδονισμοῦ»: Ἡ συνέπεια εἶναι ἄμεσος. Τὸ Ν.Ο.Φ. ὡς ὁργάνωσις ὑπέστη πλήρη μαρασμὸν καὶ ἐγένετο ξρμαιὸν τῶν ἐρίδων καὶ διαπληκτισμῶν τῶν διαφόρων ἀρχηγῶν του. Ὁ σλαβικὸς κομμουνισμὸς ὅμως ἔχει ἀνάγκη ὁργανώσεως παρομοίου περιεχομένου διὰ πολιτικοὺς σκοποὺς. Δι' αὐτὸ δημιουργεῖ ἀμέσως κάτι νέον, τὴν «Ἐθνικοαπελευθερωτικὴν Λαϊκοδημοκρατικὴν Ὅργανωσιν Ἰλιντεν». Ἡ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κ.Κ.Β. ἐφημερὶς «Νόβο Βρέμε» τῆς 18.7.1952, δημοσιεύει προκήρυξιν τῆς νέας αὐτῆς ὁργανώσεως μετὰ σχολίων τῶν ὁποίων παρατίθενται ἀποσπάσματα τινα: «Ἀ δ ε λ φ ο ἰ κ α ἰ ἄ δ ε λ φ α ἰ ! Εἰς τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ μας συνέβη ἐν ἱστορικὸν συμβάν. Τὴν 1—3 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1952 συνεκλήθη τὸ πρῶτον Συνέδριον τῆς Ἐθνικοαπελευθερωτικῆς Λαϊκοδημοκρατικῆς Ὅργανώσεως «Ἰλιντεν». Τὸ λαϊκὸν μας τοῦτο συνέδριον ἐξήτασε τὰς φάσεις τῶν μακροχρονίων ἀπελευθερωτικῶν ἐπαναστατικῶν ἀγώνων τοῦ λαοῦ μας. Εἰς τὴν μακροχρόνιον ἱστορίαν του ὁ μακεδονικὸς λαὸς ἐσχηματίσθη ὡς μία ἰδιαιτέρα ἐθνότης εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν ἀδελφῶν σλαβικῶν λαῶν καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἠγωνίζετο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀγωνίζεται διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἰδικὸν του ἐθνικὸν ἀνεξάρτητον κράτος εἰς τὴν χώραν τῶν προγόνων του. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰλιντεν κατὰ τὸ ἔτος 1903, ἡ παλλαϊκὴ αὕτη ἐξέγερσις τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ, μαζί με τὴν δημοκρατίαν τοῦ Κρουσόβου, εἶναι ἀπὸ τὰ λαμπρότερα γεγονότα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Ὁ λαὸς μας δικαίως εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτά. Εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν χιτλερικῶν κατακτητῶν οἱ Μακεδόνες ἠγέρθησαν μαζί με τοὺς ἄλλους βαλκανικοὺς λαοὺς καὶ ἠγωνίσθησαν σφοδρῶς διὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν κατακτητῶν καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν των ἀπελευθέρωσιν. Ὁ σοβιετικὸς στρατὸς καταστρέφων τὰς χιτλερικὰς ὁρδὰς ἀπηλευθέρωσε τοὺς βαλκανικοὺς λαοὺς, ἀλλὰ ἡ ἀγγλικὴ ἀνάμιξις εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ προδοσις τοῦ Τίτο εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἔρριψε τοὺς Μακεδόνας τοῦ Αἰγαίου εἰς νέαν δουλείαν. Μόνον οἱ ἀδελφοί μας τῆς Μακεδονίας τοῦ Πιρίν ἀπέκτησαν τὴν ἐλευθερίαν των. Οἱ Σλαβομακεδόνες τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνέπτυξαν σημαντικῶς τοὺς ἀγῶνας διὰ τὰ ἐθνικὰ των δίκαια. Κατὰ τὴν περίοδον 1946—49 μετ' ἀρρήκτου ἐνότητος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἠγωνίζοντο ἡρωϊκῶς εἰς τὰς γραμμὰς τοῦ ἡρωϊκοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ καὶ ἔδωσαν τὸ πᾶν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν Ἀμερικανῶν καὶ Ἀγγλῶν ἱμπεριαλιστῶν καὶ Ἑλλήνων μοναρχοφασιστῶν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν λαϊκὴν δημοκρατίαν, διὰ τὴν ἐθνικὴν των ἀπελευθέρωσιν. Κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας τοῦ Α.Σ. οἱ Σλαβομακεδόνες διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν των ἤρχισαν νὰ θέτουν τὰ θεμέλια μιᾶς ἐλευθέρης ἐθνικῆς ζωῆς

πλήρους ἐγγυήσεως καὶ βεβαιότητος δι' ἓν καλύτερον μέλλον. Ἀλλὰ ἡ λαμπρὰ αὕτη ἐθνικοαπελευθερωτικὴ κίνησις τοῦ σλαβομακεδονικοῦ λαοῦ, ὡς καὶ ἡ λαϊκοδημοκρατικὴ ἐπανάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀνεχαιτίσθησαν κατόπιν τῆς ἀναμίξεως τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῆς προδοσίας τοῦ Τίτο, ὅστις μᾶς ἐκτύπησε ἐκ τῶν νώτων. Ὁ σλαβομακεδονικὸς λαὸς τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν γραμμῶν του ἀπὸ τοῦς πράκτορας τοῦ Τίτο καὶ τὴν ἀνακοπὴν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναμίξεως τοῦ Τίτο, συνεχίζει τοὺς μακροχρόνιους τοῖν ἀγῶνας διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ καὶ τῶν δικαιωμάτων του. Συνεχίζει τοὺς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ παραδείγματος τῶν ἡρώων ἡγετῶν του Γκότσε Ντέλτσεφ, Γιάννε Σαντάνσκυ, Λάζο Τερπόφσκυ, Μίρκας Γκίνοβας, Τσβέτας, Πέτσου, Σιπέρφωφ καὶ ἀδελφοὺς Πέσο. Ὁ σλαβομακεδονικὸς λαὸς διαφιλάττει τὸ ἀπαράγραπτον δικαίωμά του διὰ τὴν πλήρη ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν, διὰ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς μίαν λαϊκὴν δημοκρατίαν, εἰς μίαν ὀλοκληρωμένην ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν, εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ἐλευθέρων βαλκανικῶν λαῶν καὶ τῶν σλαβικῶν λαῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῇς τὸν ἡρωϊκὸν ρωσικὸν λαόν—ἀπελευθερωτήν».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἡ κοινωνικὴ διαφοροποίησις ἡ ὁποία ἀνεστάτωσε τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖν τοῦ αἰῶνος μας διὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, ὅστις ἐπεβλήθη τὸ πρῶτον ἐν Ρωσσίᾳ, διεκήρυξεν ἐπιμόνως τὴν τάσιν πρὸς νέας ὑπερκρατικὰς πατρίδας. Ὁ κομμουνισμὸς ἠπείλει κατὰ κύριον λόγον νὰ ἀποκόψῃ τὰς ρίζας τῆς ἐθνικῆς ὑποστάσεως. Ἀπὸ τῆς θεωρητικῆς ἐξαγγελίας ὅμως τῆς οὐτοπίας αὐτῆς, μέχρι τῆς ἐπὶ τριακονταπένταετίαν ἐφαρμοζομένης κομμουνιστικῆς πραγματικότητος εἰς τὸ ἀχανὲς ρωσικὸν κράτος, ἐπῆλθε τόσον οὐσιαστικὴ μεταβολή, ὥστε δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν καταφανῶς πλέον σήμερον τὴν Ρωσίαν ἐπανελθοῦσαν, μὲ πρωτόγονον μάλιστα μαχητικότητα, εἰς τὰ κοσμοκρατορικὰ σχέδια τοῦ Μεγάλου Πέτρου καὶ τῆς Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης.

Μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον ἐδημιουργήθη ἓν τεράστιον ρωσικὸν κράτος—ἔθνος, ἀφοῦ ἐφήρμοσε τὰ κομμουνιστικὰ διεθνιστικὰ δόγματα εἰς βάρος φιλελευθέρων ἄλλοτε μικρῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπίμονα πλέον καλλιεργεῖται ἡ πίστις εἰς μίαν «Μεγάλην σοβιετικὴν Πατρίδα». Τὰ Βαλτικὰ κράτη, ἡ Πολωνία, ἡ Τσεχοσλοβακία, τὸ ἀνατολικὸν ἡμῖν τῆς Γερμανίας, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Βουλγαρία, ἡ Ρουμανία, ἡ Ἀλβανία, μέχρι πρὸ ὀλίγου καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία, ἀναφέρονται πλέον διεθνῶς ὡς δορυφόροι χῶραι καὶ ἀπώλεσαν τελείως πᾶσαν πολιτικὴν αὐθυπαξίαν καὶ πᾶσαν στρατιωτικὴν ἢ οἰκονομικὴν πρωτοβουλίαν. Ὁ κομμουνισμὸς μεταφράζεται πλέον εἰς ὑπερεθνικισμὸν καὶ δὴ σλαβικὸν σωβινισμόν..

Εἰς τὴν μέθην τῆς ἐπιτυχίας της ἡ Ρωσία, πρὶν εἰσέτι λήξῃ ὁ δεῦτερος παγκόσμιος πόλεμος, ἡσθάνθη ἑαυτὴν νὰ ἀσφυκτιᾷ μακρὰν ἀπὸ τὴν Μεσόγειον, τὴν κλεῖδα τῆς κοσμοκρατορίας, μὲ τὸ ὄνειρον τῆς ὁποίας ἔζησαν τόσαι γενεαὶ Ρώσων τσάρων ἄλλοτε. Ἡ ἐξαπολυθεῖσα καὶ πάλιν βιαιοτάτη πανσλαβιστικὴ ἐπίθεσις, διὰ πολιτικῶν μέσων καὶ πολεμικῶν ἐνεργειῶν, κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀμυνομένου εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, ἀπὸ τοῦ 1945 μέχρι τοῦ 1949, ἀποδεικνύει περικτράνως ὅτι ὁ Σλαβισμὸς, παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας εἰς τὰς ὁποίας προσέκρουσεν, οὐδέποτε παρητήθη ἀπὸ τὸ ὄνειρόν του νὰ κυριαρχήσῃ τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Τὰ ἑλληνικὰ σύνορα τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας ἀποτελοῦν πλέον σήμερον τὴν γραμμὴν ἐπιθέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, μὲ τὴν ἐγκατάστασιν ἐπ' αὐτῶν τῶν κομμουνιστικῶν προφυλακῶν. Ἡ θέσις αὕτη τῆς σλαβικῆς πλημμυρίδος, ἡ

ὁποῖα κατέστη περισσύτερον ἐπίφορος διότι εἶναι κομμουνιστική, μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων καὶ τὴν διευκρίνησιν τῶν γεγονότων πρὸς διάγνωσιν τῶν νέων συνθηκῶν, τῶν νέων προσανατολισμῶν ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τοποθετεῖται τὸ πρόβλημα τῶν ἀπαιτήσεων τῶν Σλάβων τοῦ Νότου ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μακεδονικοῦ χώρου. Ἄν ἐπιτύχαμεν νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν ἀπὸ βορρᾶ μόνιμον, ἀέναντον ὑπαρξίν κινδύνου διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, ἂν ἐπιτύχαμεν νὰ προκαλέσωμεν καὶ νὰ συγκρατήσωμεν τὴν προσυχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὰς βορείους ἑλληνικὰς ἐπαρχίας καὶ ἂν εἰδικώτερον, διὰ τοὺς ἐντεταλμένους τὴν παρακολούθησιν τῶν ζητημάτων κρατικῶς λειτουργοὺς, προσεφέρομεν κάποιαν βοήθειαν εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ἐξελίξεων καὶ μεταμορφώσεων τοῦ ὑποῦλου «κομιτατζηδικοῦ» καὶ κομμουνιστικοῦ ἐπαναστατισμοῦ, ἂν ἐπετελέσθῃ ἓν ἐθνικὸν καθήκον παρὰ τοῦ γράψαντος, διὰ κοινῇ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας. Ἄν γίνῃ ἡ μελέτη αὕτη βοήθημα εἰς Ἑλλήνας καὶ ξένους μελετητὰς τῆς ἱστορίας τῆς Βαλκανικῆς, πιθανὸν νὰ τεθῇ ἅψ' ἑαυτοῦ εἰς αὐτοὺς τὸ ἐρώτημα: Ἄραγε «Μακεδονικὸν ζήτημα» ἔπληρξε καὶ ὑπάρχει εἰς τὴν Βαλκανικὴν, ἣ πρόκειται περὶ ἐπινοήσεως τῶν Σλάβων ὑπὸ τὴν ὁποίαν προσπαθοῦν ν' ἀποκρύψουν τὰ ἱμπεριαλιστικὰ σωβινιστικὰ σχέδια;

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Προδιάθεσις	Σελ. 5— 8
Βιβλιογραφία	* 9—11
Συντετμημένοι λέξεις εις την κοινήν χρῆσιν	* 12

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

Κεφάλαιον Α': 'Ο Σλαβισμός ἐν τῇ πορείᾳ του πρὸς νότον. Δημιουργία Μεγάλης Βουλγαρίας (1711—1878).	* 13—25
---	---------

I. Πρώτη ἐμφάνισις τῶν Ρώσων εἰς τὴν Βαλκανικὴν. Πέτρος ὁ Μέγας σ. 13. II. Πανσλαβικά κομιτάτα καὶ ἀκαδημαίαι. Προπαγάνδα σ. 16. III. Πανσλαβισμός καὶ Ἐκκλησία. "Ἁγιον "Ορος. Βουλγαρικὸν Σχίσμα σ. 20. IV. Ρωσικαὶ πολιτικαὶ ἐκδηλώσεις. Ἐθνογραφικὸν συνέδριον τῶν Σλάβων. Συνθήκη Ἀγ. Στεφάνου σ. 23

Κεφάλαιον Β': Ἡ Βουλγαρία ἐντολοδόχος τοῦ Σλαβισμού εἰς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Κομιτάτα.	* 25—75
---	---------

I. Τὰ μετὰ τὰς συνθήκας Ἀγίου Στεφάνου καὶ Βερολίνου 1878—1893 σ. 25. II. Συγκρότησις ἐπαναστατικῶν ὁργανώσεων (κομιτάτων). Σεντραλισταί. Βερχοβισταί σ. 29. III. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δεκαετοῦς βουλγαρικῆς προσπάθειας σ. 30. IV. Πρῶτον κοινὸν ὑπόμνημα τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων περὶ αὐτονομίας σ. 32. V. Ψευδεπαναστατικαὶ ἐξεγέρσεις 1902 — 1903. Παραπλάνησις τῆς κοινῆς γνώμης σ. 34. VI. Ἐπαναστατικὰ γεγονότα 1903. Ἀποτυχία. Κρίσεις σ. 42. VII. Γεγονότα μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ψευδεπαναστάσεως. Διαφωνίαι τῶν κομιτάτων. Ἕλληνες μακεδονομάχοι. Σφαγαὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας σ. 51. VIII. Νοτοσυρρικτὸν Σύνταγμα 1908 σ. 59. IX. Βαλκανικαὶ συμμαχίαι καὶ πόλεμοι 1912—1913 σ. 62. X. Τὸ "Ἁγιον "Ορος κατὰ τὰ γεγονότα 1912—1913 σ. 66. XI. Θέσις Ε.σ.Μ.Ε.Ο. καὶ Ε.ξ.Μ.Ε.Ο. κατὰ τοὺς πολέμους 1912—1913. Δολοφονία τοῦ Σαντάνσκυ καὶ ἀνταγωνισμός περὶ τοῦ πτώματός του σ. 69. XII. Ἐπίδρασις τῆς Β. Μ. Ρ.Ο. ἐπὶ τῆς βουλγαρικῆς πολιτικῆς μετὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον σ. 73. XIII. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. δημιουργεῖ παραρτήματα εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Ὀριστικὴ αὐτῆς ὀνομασία σ. 74.

Κεφάλαιον Γ': Γιουγκοσλαβικαὶ ἀπαιτήσεις ἐν Μακεδονίᾳ.	* 75—83
--	---------

I. Ἡ Σερβία ἀντικείμενον συναλλαγῆς Ρωσίας καὶ Αὐστρίας. Σερβικαὶ διεκδικήσεις πρὸς νότον. σ. 75. II. Γεγονότα 1926. Ἀπαιτήσεις πρὸ τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου σ. 80.

246

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Κεφάλαιον Α': Παρέμβασις τοῦ κομμουνισμοῦ. Γεγονότα
1921—1939.

Σελ. 81—96

I. Ὁ κομμουνισμὸς ἀξιοποιεῖ δι' ἑαυτὸν τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Φεντεραλισταί. Βαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ Ὁμοσπονδία σ. 84. II. Γεγονότα 1923. Κίνημα Τσαγκώφ. Αἱματηραὶ συγκρούσεις Κ.Κ.Β. καὶ Β.Μ.Ρ.Ο. σ. 87. III. Συμμαχία Β.Μ.Ρ.Ο. καὶ Κ.Κ.Β. Δολοφονίαι ἀρχηγῶν. Ἰβάν Μιχαήλωφ σ. 89. IV. Κ.Κ.Ε. καὶ Μακεδονικὸν ζήτημα μέχρι τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου σ. 92.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΜΟΡΤΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Κεφάλαιον Α': Ἡ βουλγαρικὴ κατοχὴ ἐν Μακεδονίᾳ. Συνεργασία Κ.Κ.Ε. — Σ.Ν.Ο.Φ. — Β.Μ.Ρ.Ο.

» 97—138

I. Ἀρχικὴ θέσις τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας σ. 97. II. Ἡ βουλγαρικὴ πολιτικὴ κατὰ τὸ 1941 ὁδηγεῖται καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ ὄραμα τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου σ. 99. III. Ἡ γιουγκοσλαβικὴ πολιτικὴ τοῦ 1941 σ. 100. IV. Χαρακτηριστικὰ τοῦ δημιουργηθέντος ὑπὸ τῶν Βουλγάρων status quo ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ σ. 101. V. Πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς Βουλγαρίας νὰ ἐμφανίσῃ τὰ καταληφθέντα ἐδάφη ὡς κατοικούμενα ἀπὸ Βουλγάρους σ. 104. VI. Οἱ Βούλγαροι ἐκμεταλλεύονται τὸ Κ.Κ.Ε. πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ σ. 109. VII. Κάλτσεφ. Ἱταλοβουλγαρικὴ συνεργασία εἰς Καστοριά. Ἀξονομακεδονικὸν κομιτάτον σ. 111. VIII. Πτώσις τῆς Ἱταλίας. Ἀγωνιώδεις βουλγαρικαὶ ἐπιδιώξεις ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ. Παρέμβασις τοῦ Κ.Κ.Γ. — Σ.Ν.Ο.Φ. Σύμφωνα Κ.Κ.Β. — Ε.Α.Μ. σ. 117. IX. Τὸ Κ.Κ.Γ. ἐπηρεάζει τὸ σλαβικὸν στοιχεῖον καὶ τὸ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Βουλγαρισμὸν σ. 121. X. Βουλγαρικαὶ προσπάθειαι ἐξ ἐτέρας πλευρᾶς, διαρκοῦντος ἐτι τοῦ πολέμου, πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος σ. 132. XI. Τὸ 1944 ἀπειλεῖται δημιουργία μακεδονικοῦ κράτους. Β.Μ.Ρ.Ο. — Βουλγαρία. Κ.Κ.Γ. — Μιχαήλοβιτς. Γερμανοὶ σ. 134.

Κεφάλαιον Β': Ὁ κομμουνισμὸς ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Σλαβισμού

» 139—149

I. Γενικὴ εἰκὼν τοῦ κομμουνισμοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν σ. 139. II. Διπλωματικὴ καὶ στρατιωτικὴ προπαρασκευὴ τοῦ συμμορτισμοῦ σ. 140. III. Ἡ Γιουγκοσλαβία συγκροτεῖ εἰς Μπούλκες τὸ Ν.Ο.Φ. εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. σ. 143. IV. Δράσις τοῦ Ν.Ο.Φ. ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Συνθήματα καὶ ἐξαγγελλόμενοι σκοποὶ σ. 145.

Κεφάλαιον Γ': Σλαβομακεδονικὴ ἐθνότης. Ὁμοσπονδία τῶν Νοτίων Σλάβων

» 149—169

I. Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας (Σκόπια) σ. 149. II. Ἡ

στάσις τοῦ Κ.Κ.Ε. σ. 154. III. Δημιουργία «μακεδονικοῦ λαοῦ» καὶ «σλαβομακεδονικῆς ἐθνότητος» σ. 155. IV. Προσανατολισμός τῆς κομμουνιστικῆς σλαβικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν τῶν Νοτίων Σλάβων. Ἑσωτερικαὶ ἀντιδράσεις σ. 161.

Κεφάλαιον Δ': Διάστασις Τίτο—Κομινφόρμ. Ἐπάνοδος εἰς τὰ συνθήματα τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Κ.Ο.Ε.Μ.. » 169—201

I. Προσωπικαὶ ἀντιζηλῖαι τῶν ἡγετῶν τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀποστασία τοῦ Τίτο σ. 169. II. Βιαία ἐπίθεσις τοῦ Κ.Κ.Β. κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Διεΐδους εἰς τὸ Ν.Ο.Φ. Θέσις τοῦ Κ.Κ.Ε. σ. 172. III. Ἀγὼν ἐπικρατήσεως ἐντὸς τοῦ Ν.Ο.Φ. Σύγχυσις ἐντὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. σ. 177. IV 1949. Ἐξελίξεις εἰς τὰς σχέσεις Κ.Κ.Ε. καὶ Ν.Ο.Φ. Μετάπτωσις ἀπὸ τὸ σύνθημα τῆς ἰσοτιμίας εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν σ. 181. V. Διακήρυξις ὅτι ἡ Μακεδονία θ' ἀποτελέσῃ ἀνεξάρτητον κράτος, μέλος τῆς Β.Κ.Ο. Διεθνεῖς ἀνησυχίαι. σ. 189. VI. Τὸ Β' Συνέδριον τοῦ Ν.Ο.Φ. ἀποκλίνει ἀπὸ τοὺς προκαθωρισμένους σκοποὺς του. Κ. Ο. Ε. Μ. σ. 198.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ

Κεφάλαιον Α': Ἡ σλαβικὴ ἐθνικιστικὴ καὶ κομμουνιστικὴ δρᾶσις εἰς Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν » 202—228

I. Μακεδονικαὶ (βουλγαρικαὶ) Πολιτικαὶ Ὁργανώσεις σ. 212. II. Αἱ Μ.Π.Ο. προδιαθέτουν τὴν ἐμφάνισιν τῆς Β.Μ.Ρ.Ο. πρὸ τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης σ. 208. III. Προπαγανδιστικὴ διὰ νέους προσανατολισμούς. 29ον Συνέδριον τῶν Μ.Π.Ο. Ἰβάν Μιχαήλωφ σ. 211. IV. Διακηρύξεις Ἀπριλίου 1950. Ἡ Μακεδονία Ἑλβετία τῶν Βαλκανίων σ. 217. V. Τὰ μέσα δράσεως τῆς I.M.R.O. εἰς Ἰνωμένας Πολιτείας καὶ Καναδᾶν σ. 224. VI. Ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ σ. 226. VII. Τὸ Κ.Κ.Β. εἰς Ἰνωμένας Πολιτείας, Καναδᾶν καὶ Αὐστραλίαν σ. 227.

Κεφάλαιον Β. Αἱ τάσεις εἰς τὴν Βαλκανικὴν » 229—242

I. Πῶς ἐμφανίζεται ἡ Β.Μ.Ρ.Ο. εἰς τὰ Βαλκάνια τὸ 1951 σ. 229. II. Ἡ πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ ἡ συνεχὴς προπαγανδιστικὴ δραστηριότης τῶν Βουλγάρων σ. 230. III. Ἡ ἀντιπατικὴ στάσις τῆς Γιουγκοσλαβίας σ. 234. IV. Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ οἱ διαφυγόντες εἰς τὰς χώρας τῆς Κομινφόρμ Νορίται. Ἡ ὁργάνωσις Ἰλιντεν ἀντικαθιστᾷ τὸ Ν.Ο.Φ. σ. 239.

Ἐπίλογος » 243—244

Πίναξ Περιεχομένων » 245—247